{G}

အရှင်သံဃရက္ခိတမထေရ်

ဝုဏ္ဏာဒယဆန်းပါဠိ

နှင့်

အရှင်သိရိကူမာရမထေရ်

ဆန်းနိသျှသစ်

ဒုတိယအကြိမ်

၁၇၄၂ ၂၀၁၀

ဣဒ္ဓာသယနိဒါန်း

ပညာရှိဂိုဏ်းဝင်, သမိုင်းဝင်

ကဝိပါမောက်ပညာရှိတစ်ယောက် ဖြစ်မြောက်ရေးအတွက် သုဗောဓာလင်္ကာရဆရာ မိန့်မှာအပ်ခဲ့သော–

ယော သဒ္ဒ သတ္ထကုသလော ကုသလော နိယတ္ကျူ။
ဆန္ဒော အလင်္ကာဘိသု နိစ္စကတာဘိ ယောဂေါ။

စသော စကားတော်အရ နိရုတ္တိသဒ္ဒါကျမ်းတို့၌ ကျွမ်းကျင်လိမ္မာမှု, ပိဋကတ်စာပေတွင် သုံးစွဲသော အမည်အမျိုး အချိုးအစား ဝုစ်ထားလိင်ထွက် ပုဒ်ဟောနက်ကို ဖွင့်ပြသော အဘိဓာန်ကျမ်း၌ ကျွမ်းကျင်လိမ္မာမှု, ဂိုဏ်းဂရု, လဟု, မတြာ, ယတိတို့ကို မှတ်သား၍ ဂါထာစီကုံး နှုံးဖွဲ့ပုံ စည်းမျဉ်းဥပဒေသကို နည်းမှန်လမ်းကျ ပြသသောဆန်းကျမ်း၌ လိမ္မာမှု, စကားအသွားအလာ ကောင်းစွာစေ့စပ် အထပ်နေကျစ် ပြေပြစ်ချောမွတ် မလွတ်ရသ ဘာဝဌာယီ အလီလီတို့ကို ပြသသော အလင်္ကာကျမ်း၌ ကျွမ်းကျင်လိမ္မာ အခါခါ အားထုတ်မှု ဤ ၄-ခုသော အချက်နှင့်ပြည့်စုံလျှင် ကျမ်းဂန်တစ်စောင်တစ်ဖွဲ့ကို စီရင်ရေးသားခြင်း မရှိစေကာမူ ပညာရှိဂိုဏ်းတွင် သမိုင်းဝင်တစ်ဦးဖြစ်ကြောင်း ထင်ရှားလေသည်။

ဆန်းမလိမ္မာ ကဗျာနှုံးဖွဲ့ ရယ်ဖွယ်တဲ့

ပိဋကတ် ၃-ဖြာနှင့်တကွ သဒ္ဒါအဘိဓာန်, အလင်္ကာကျမ်းတို့၌ တတ်မြောက်ကျေပွန်၍ သဒ္ဒါပါရဂူ, အလင်္ကာရပါရဂူ, ဝိဒူပါမောက်၊ မုန်သောက်မာတင်၊ ပညာရှင်ကြီးတစ်ဦး ဖြစ်သော်လည်း **ဆန္ဒောဝိစိတိခေါ်** ဆန်းကျမ်း၌ လေ့လာတတ်မြောက်မှု မရှိခဲ့လျှင် ပညာရှိတို့ ဥစ္စာ ကဗျာစီကုံးနှုံးဖွဲ့ရာ၌ ဆန်းနှင့်မလျော် သံငေါ်ဖုထစ်ပြေပြစ်ခြင်းမရှိဘဲ ပညာရှိပရိသတ် အလယ် ရည်ရွှင်ဖွယ်ဖြစ်သည် မဟုတ်တုံလော။

ကျမ်းပင်သေးလျက် အသိခက်

ဆန်းကျမ်းသည် ကဗျာစီကုံးနှုံးဖွဲ့ပုံကို စည်းကမ်းတကျဖြစ်စေရန် ညွှန်ပြသည်ဖြစ်ရာ ကျမ်းစာစောင်ပင် သေးငယ်သော်လည်း ပါဠိဘာသာတည်းဟူသော သမုဒ္ဒရာကြီးကို ကူးရ

သည်ဖြစ်ရကား ၎င်းကျမ်း၏ ခက်ခဲကျယ်ဝန်းမှုသည်လည်း စာပေသမိုင်းတွင် ၁-ကဏ္ဍ အနေအားဖြင့် ပါဝင်နေကြောင်းကို ရှေးဆရာတော်ကြီးများက-

ကျမ်းကြီးပဌာန်း၊ ကျမ်းငယ်ဆန်း၊ ကျမ်းလတ်ကထာ ခက်ရာသာ။

ဟု မှတ်တမ်းပြုခဲ့ကြသည်။

ဤနေရာတွင် ဗုဒ္ဓဘာသာ မြန်မာ့စာစဉ်၌ ကျမ်းလတ်အခက်ကို ဓာတုကထာကျမ်း ဟု သတ်မှတ်ကြသည်။ ဝုတ္တောဒယနိသျှသစ် ကျမ်းပြုဆရာတော်ကြီးသည်ပင် ၎င်းရေး ဝုတ္တောဒယနိသျှသစ်နိဒါန်း၌ ကျမ်းလတ်ဓာတုကထာ-ဟု ရေးသားပြုဆိုလေသည်။ ကျမ်းလတ်တွင် ဓာတုကထာကျမ်းသည် အခက်ခဲဆုံး ဖြစ်နိုင်၏, မဖြစ်နိုင်၏ကို အဘိဓမ္မာနည်း၌ သရုပ်သကန် အတော်အတန် နားလည်ရုံမျှသာရှိသော ပထမပြန်ဝင် သာမဏေငယ်ကလေးများပင် ဓာတုကထာကျမ်းကို ဆိုစွမ်း, ဆောင်စွမ်း, နားလည်နိုင်စွမ်း ဖြေစွမ်းနိုင်ရကား စဉ်းစားသင့်လေသည်။

မန္တလေးမြို့၊ အဘယာရာမဆရာတော်ဘုရားကြီးကား လယ်ခက်ကျမ်းဟူသည် ကထာဝတ္ထုကျမ်းသာ ဖြစ်သည်-ဟု မိန့်ကြားတော်မူသည်။ ကထာဝတ္ထုကျမ်း၌ ကျမ်းရိုးထွက်တက်တင်ပုံတို့မှာ ပိဋကတ်တော်၏အဓိပ္ပါယ်ကို အများနားလည်အောင် ဖြေရှင်းခြင်းပင်ဖြစ်သော်လည်း ကျနစ္စာ သိနားလည်ရန် မလွယ်ကူလှပေ။ ရှေးဆရာတော်ကြီးများက ပဌမပြုင်းပျိုင်ယ်တို့အား "**မောင်ပဌမ၊ စာတတ်ချင်လျှင် ကထာဝတ္ထုကျမ်းကို ကြိုးစား လေ့လာလေ**"ဟု မိန့်ကြားတော်မူကြောင်းကို တဆင့်ကြားဖြင့် မှတ်သားရဖူးသည်။

နံစောင်များလင့် စိတ်မှာထင့်

ဤဝုတ္တောဒယငယ်ခက်ကျမ်းနှင့် စပ်၍ နောက်ပိုင်းသာသနာစာပေစဉ်တွင် ခက်ခဲမှု မတွေ့စေရန် ရေးသားခဲ့ကြသော ဆန်းနိသျှ, ဆန်းပုံ-စသည်တို့ကား အများအပြား ရှိကြကုန်၏။ ပထမပြန်ပွဲဝင် အရှင်တို့သည် ဆန်းနိသျှစာစောင် မြားမြောင်သည့်အတွက် တစ်ကျမ်းနှင့်တစ်ကျမ်း ဂိုဏ်းဂရ, လဟု, ယတိ အနေအထားမှစ၍ ကွာခြားကွဲလွဲသည်ကို တွေ့ကြရရာ စာပြန်ပွဲနီး ခရီးမတွင် ဓိပ္ပါယ်စဉ်မကျ အာလယလိုရင်း မပြတ်ကင်းဘဲ စိတ်တွင်းတထင့်ထင့်နှင့် ဝင်ရောက်ဖြေဆိုကြရလေသည်။

ဆန်းဂန္ဌဝင်

အရှင်သိရီကုမာရမထေရ် ရေးသားအပ်သော ဤဝုတ္တောဒယဆန်း လွန်စုံလင်နိသျှ သစ်ကျမ်းသည်ကား မူလရှိရင်းစွဲ ပါဠိမှန်ကို ဆန်းနှင့်ဆိုင်ရာ သက္ကတမာဂဓ စာကိုယ်ဋီကာ, မြန်မာနိသျှည်းမှစ၍ ဂန္ဌအချင်းချင်း နှီးနှောတိုက်ဆိုင်လျက် သေချာတိကျစွာ ဆုံးဖြတ်ထား သည့်ပြင် အနက်ယောဇနာနည်းမှာလည်း အချိန်မကုန်စေရ၊ တိကျမှန်ကန်စေလျက် ပတ္ထာရ ဖြန့်ပုံ-စသည်တို့ကို ပုံနှင့်တကွ ပြသထားရကား စာချဆရာတော်များအတွက် အဓိပ္ပါယ် နှံ့နှံ့စပ်စပ်ပြောဖို့ရာ အခြားကျမ်းတစ်စောင်ကို ကြည့်ရှုနေရန်မလို၊ အနုသန္ဓေဆိုမှ စ၍ ပြသထားသည်။ စာပြန်ပွဲဝင် အရှင်များအတွက်လည်း ဆန်းနှင့်ပတ်သက်၍ ဆရာအထူး ရှာနေဖွယ်မလို၊ အဆုံးအဖြတ်အစုံအလင်နှင့် ပြဆိုထားသည်။ သို့ဖြစ်၍ ဆန်းစာသဘင် တွင် အစုံလင်ဆုံးသော နိသျှနံစောင်ကောင်း ဖြစ်လေသည်။

ရိုက်နှိပ်ပုံ အစီအစဉ်မှာ-

(၁) မူလပါဠိ၌ ဆိုလိုရင်းစကားကို မျက်နှာမဲဖြင့် ပြထားခြင်း၊

(၂) ကျမ်းဂန်ပါဠိရင်း ၂-ရပ် စပ်ဟပ်သော အနုသန္ဓေစကားကို ၁၄-ပွါင့်စာလုံးငယ် ကလေးများဖြင့် ထူးခြားစွာ ပြထားခြင်း၊

(၃) ဆိုင်ရာဂါထာ၏ အနက်နှင့်အဓိပ္ပါယ်ကို တစ်သန့်စီပြထားခြင်း၊

(၄) အထူးမှတ်ချက်များကို ပါဠိတွင် ဂရိတ်အင်တင်း, မြန်မာစကားရိုးတွင် ၁၄-ပွါင့် အင်တင်းနှင့် ပြသထားခြင်းဖြစ်ရာ-

ပထမပြန်ပွဲ ဝင်,မဝင် စာချဆရာတော်များနှင့် စာသင်ပို့များအတွက် အချိန်ကြန့်ကြာမှုမရှိ စေဘဲ ကြည့်ရှုလိုသောစာသားကို အမြန်ဆုံးတွေ့နိုင်လေသည်။

ဤဝုတ္တောဒယနိသျှသစ်ကျမ်းသည် ဆန်းနှင့်ဆိုင်ရာ အဓိပ္ပါယ်အစုံအလင်ပါသော ကျမ်းကောင်း ၁-စောင်ဖြစ်၍ တိုက်ပိုင်ရှင်ဖြစ်သော ဦးသောင်းက စာလုံးစာသား ဝါကျ အသွားအနေ အထွေထွေမှစ၍ အထူးကောင်းမွန်စေရန် ပါဠိဆရာ ဦးထွန်းသိန်း၊ ဦးအောင် မြင့်၊ ဦးထွန်းရင်၊ ဦးထွန်းကျင်(သိရောမဏိ)တို့ကို အထပ်ထပ် ကြည့်ရှုပြင်ဆင်စေကာ ရန်ကုန် မြို့၊ ၁၁၃-၂၄ လမ်း၊ ဣဋ္ဌာသယပိဋကတ်ပုံနှိပ်တိုက်မှ ရိုက်နှိပ်ဖြန့်ဝေအပ်သည်ဖြစ်ပါကြောင်း။

ထွန်းသိန်း၊ ဣဋ္ဌာသယ

၁-၃-၅၄

အရှင်သံဃရက္ခိတမထေရ်

ဝုတ္တောဒယဆန်းပါဠိ

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

[၁] ပထမပရိစ္ဆေဒ၊ သညာ,ပရိဘာသာနိဒ္ဒေသ

၁။ နမ'တ္ထု ဇန-သန္တာန-၊ တမ-သန္တာန-ဘေဒိနော။
ဓမ္မ'ဇ္ဇလန္တ-ရုစိနော၊ မုနိန္ဒော'ဒါတ-ရောစိနော။

၂။ ပိဂ်လာ'စရိယာ'ဒီဟိ၊ ဆန္ဒံ ယ-မုဒိတံ ပုရာ။
သုဒ္ဓ-မာဂဓိကာနံ တံ၊ နာ သာဓေတိ *ယဒိစ္ဆိတံ။ (ယထိစ္ဆိတ်တိပိ ပါဠော ယုဇ္ဇတိ။)

၃။ တတော မာဂဓ-ဘာသာယ၊ မတ္တာ-ဝဏ္ဏာ-ဝိဘေဒနံ။
'လက္ခ-လက္ခဏာ-သံယုတ္တံ၊ ပသန္န'တ္ထ-ပဒ'ဂ္ဂမံ။
(လက္ခ-လက္ခဏသံယုတ္တန္တိ သီဟဠပေါဠကေသု ပါဠော ဒိဿတိ။)

၄။ ဣဒံ ဝုတ္တောဒယံ နာမ၊ လောကိယ'စ္ဆန္ဒ-နိဿိတံ။
အာရဘိဿ'မဟံ ဒါနိ၊ တေသံ သုခ-ဝိဝုဒ္ဓိယာ။

၅။ သဗ္ဗ-လ္ဂါ မှာ'ဒိ-ဂ-လဟူ၊ ဘျာ မဗ္ဗ'နှ-ဂုရု ဇ-သာ။
မဗ္ဗ'နှ-လာ *ရတေတေ'ဌ၊ ဂဏာ ဂေါ ဂုရု လော လဟူ။ (ရတေတွေ့-ဣတိ သီဟဠ)

၆။ ဘ-ဇ-သာ သဗ္ဗ-ဂ-လဟူ၊ ပဠိ'မေ သဏ္ဌိတာ ဂဏာ။
အရိယာ'ဒိမ္ဗိ ဝိညေယ္ယာ၊ ဂဏော ဣဓ စတု'ဣလော။

၇။ သံယောဂါ'ဒိ စ ဒိယော စ၊ နိဂ္ဂဟီတ-ပရော စ ယော။
ဂုရု'ဝကော်ာ ပါဒ'ဣော ဝါ၊ ရသော'ညော မတ္တိကော လု'ဇု။

၈။ ပရေ ပါဒါ'ဒိ-သံယောဂေ၊ ယော ပုဗ္ဗော *ဂုရုက'ဣရော။ (ဂုရုစ'ဣရောတိ သီဟဠ)
လဟု သ ဣစိ ဝိညေယ္ယော၊ တ'ဒုဒါဟရဏံ ယထာ။

၉။ ဒဿန-ရသာ'နုဘဝနေ၊ နိဗဒ္ဓ-ဂေဟ ဇိနသာ'ယံ ဇနတာ။
ဝိမ္မယ-ဇနနီ သညတ၊ ကြိယာ နု ကံ နာ'နုရဉ္ဇယတိ။

၁၀။ ဝိညေယ္ယာ လောကတော သညာ၊ သမုဒ္ဒါ'သု-ရသာဒိနံ။
ပါဒေါ ဥ မယ္ယာ စတုတ္ထံ'သော၊ ပဒဋ္ဌေဒေါ ယတိ'ဗ္ဘဝေ။

၁၁။ သမ'မဒ္ဓ-သမံ ဝုတ္တံ၊ ဝိသမ-ဌာ'ပရံ တိဓာ။
သမာ လဂ္ဂဏတော ပါဒါ၊ စတ္တာရော ယသ တံ သမံ။

၁၂။ ယသ'ဏ္ဍိမေန ဒုတိယော၊ တတိယေနာ'ဒိမော သမော။
တ'ဒဒ္ဓ-သမ'မည'ဏ္ဍ၊ ဘိန္န-လဂ္ဂဏ-ပါဒိကံ။

၁၃။ ပါဒ'မေကဂ္ဂရာ'ရဗ္ဘ၊ ယာဝ ဆဋ္ဌိသတ'ဣရော။
ဘဝေ ပါဒေဟိ တံ ဆန္ဒံ၊ နာနာ-နာမော'ဒိတံ တတော။

၁၄။ ဒဏ္ဍကာ စဏ္ဍဝုဠ္ဠာဒိ၊ ပါဒေဟိ ဆဟိ တိဟိ တု။
ဂါထာ'တိ စ ပရတ္ထော'ဝံ၊ ဆန္ဒောသညာ ပကာသိတာ။

၁၅။ အနဏ္ဍရော'ဒိတံ စ'ည'၊ မေတံ သာမည-နာမတော။
ဂါထာ *-ဣစ္ဆေ'ဝ နိဒ္ဒိဋ္ဌာ၊ မုနိန္ဒ-ဝစနေ ပန။ (ဂါထာမိစ္ဆေဝါ'တိ သီဟဠ။)

၁၆။ ဝိသေသ-နာမတော ကိဉ္စိ၊ ဂဟေတ္တာ သဗ္ဗထော'စိတံ။
'ဒဿယိဿာမ'ဟံ 'တေ'တ္ထ၊ နာမာနာ'ဝိ ဘဝိဿရေ။

(ဒဿယိဿမဟမိတိ ပါဌော။ နေတ္ထာ-တိ သီဟဠ။)

ဣတိ ဝုတ္တောဒယေ ဆန္ဒသိ သညာ,ပရိဘာသာနိဒ္ဒေသော နာမ
ပထမော ပရိစ္ဆေဒေါ။ (၁၆)။

----- x -----

[၂] ဒုတိယပရိစ္ဆေဒ၊ မတ္တာဝုတ္တိနိဒ္ဒေသ

၁၇။ ဆဋ္ဌော'ဒိလ-လဟု ဇော ဝါ၊ ဂယုတ'ညေ ဆ'ဂ္ဂဏာ နု ဇော ဝိသမေ။
အရိယာယန္တ'ဒ္ဒေ လော၊ ဆဋ္ဌော'နွေ ဂေါ ဂဏာ ဆ'ညေ။

၁၈။ ပထမ'ဒ္ဒေ ဆဋ္ဌော စေ၊ သဗ္ဗ-လဟော'တ္ထာဒိ 'လဟုနိ' ဘဝတိ ယတိ။
တ'ပ္ပရကော'နွေပိ သစေ၊ 'စရိမေပိ' ဘဝတိ စတုတ္ထော'နွေ။

၁၉။ **အရိယာသာမည်** စေ၊ ပုဗ္ဗော'ဒိတလက္ခဏံ ဘဝေ ယသာ။

၂၀။ အာဒိမ'မထ ပါဒယုဂံ၊ ယသာ တျံ'သေဟိ သာ ပထျာ။

၂၁။ ယတ္ထ ဂဏတ္ထယ'မုလ္လယီ၊ ယောဘယတ္ထာ'ဒိမော ဘဝေ ဝိပုလာ။

၂၂။ ဂုရု-မဗ္ဗ-ဂေါ ဇကာရော၊ စတုတ္ထကော ဒုတိယကော စပလာ။

၂၃။ စပလာ'ဂတာ'ဒိလံ စေ၊ ဒလာ'ဒိမံ လက္ခဏံ ဘဇတိ ယသာ။
ပထျာ-လက္ခဏ'မည်၊ မုခ'စပလာ နာမ သာ ဘဝတိ။

၂၄။ ပထျာယ လက္ခဏံ စေ၊ ပထမ'ဒ္ဒေ လက္ခဏံ တု 'စပလာယ။(စပလာယာ-ဂ္ဂတိ သိဟဠ)
ဒုတိယေ ဒလေ'ထ ယသာ၊ ပကိတ္တိတာ သာ **ဇယနစပလာ**။

အရိယာဇာတိယော။ ၅။

၂၅။ သဗ္ဗံ ပထမ-ဒလေ ယဒိ၊ လက္ခဏာ-မရိယာယ ဝုတ္တ'မုဘယေသု။
ယသာ ဒလေသု ယုတ္တံ၊ ဝုတ္တာ သာ ဂိတိ ဝုတ္တ-ယတိ-လလိတာ။

၂၆။ အရိယာယံ ဒုတိယ'ဒ္ဒေ၊ ဂဒိတာ'ဒိလ-လက္ခဏံ ယံ တံ။
ဘဝတိ ဒလေသု'ဘယေသုပိ၊ ယဒိ ယသာ သာယ'မုပဂိတိ။

၂၇။ အရိယာယ'ဒ္ဒ'ဒ္ဒိတယံ၊ ပုဗ္ဗော'ဒိတ-'လက္ခဏော'ပေတံ။ (လက္ခဏူပေတံ-သီ။)
ဝိပရိယယေနာ'ဘိဟိတံ၊ ယသာ သမ္ဘဝတိ စေ'ဟ 'စောဒ္ဓိတိ။ (သောဒ္ဓိတိ-သီ)

၂၈။ အရိယာ-ပုဗ္ဗ'ဒ္ဒံ ယဒိ၊ ဂုရုနေ'ကေနာ'ဓိကေန နိဓနေ ယုတ္တံ။
ယဒိ ပုဗ္ဗ'ဒ္ဒ-သမာနံ၊ ဒလ-မိတရံ စော'ဒိတာယ **မရိယာဂိတိ**။

ဂိတိဇာတိယော။ ၄။

၂၉။ ဝိသမေ ဆ သိယုံ ကလာ မုခေ၊
'သမေတ္ဝ'ဌ ရ-လ-ဂါ တတော'ပရိ။ (သမေတာဌ-သီ။)
ဝေတာလိယ် တ'မုစ္စတေ၊ လဟု-ဆက္ကံ နိ နိရ'န္ဓရံ သမေ။

၃၀။ ဝေတာလိယော'ပမ် မုခေ တံ၊
ဩပစ္ဆန္နသိက် ရ-ယာ ယဒ'န္တေ။

၃၁။ အာပါတလိကာ ကထိတာ-ယံ၊
ဘ-ဂ-ဂါ 'န္တေ ယဒိ ပုဗ္ဗ-မိဝညံ။ (ဘဂ္ဂါန္တေ-သီ။)

၃၂။ ယဒါ'ဒိတော ဒက္ခိဏန္တိကာ၊
ဌိတေ'တ္ထ 'ပါဒေသ္ဝာ'ဒိလေသု ဇော။ (ပါဒေသာ-သီ။)

၃၃။ ဥဒိစ္စဝုတ္ထိ'တိ ဝုစ္စတေ၊ ဇော စာ-ဒေါ ဝိသမေသု သဏ္ဌိတော။

၃၄။ ပုဗ္ဗတ္ထ သမေသု စေ ဂ-ဇာ၊ ပစ္ဆဝုတ္ထိ 'ရုဒိတာတိ သဏ္ဌိတာ။ (ရုဒိတေတိ-သီ။)

၃၅။ သမာ'သမာ'တြာ'ဒိနံ သမာ၊ သံယုတာ ဘဝတိ တံ ပဝတ္တကံ။

၃၆။ အသ သာ သမကတာ ပရန္တိကာ။

၃၇။ တဒ'ည-ဇာ စာရုဟာသိနီ။

ဝေတာလိယဇာတိယော။ ၉ ။

၃၈။ ဒ္ဝိက-ဝိဟတ-ဝသု-လဟု-အစလဓိတိ'ရိဟ။

၃၉။ မတ္တာသမကံ နဝမော လ'န္တေ။

၄၀။ ဇော နွာ'ထဝါ'ဏ္ဏဝါ ဝိသိလောကော။

၄၁။ တ'ဒ္ဓယတော ဝါနဝါသိကာ'ခ္ယာ။

၄၂။ ပဗ္ဗ-ဌ-နဝသု ယဒိ လော စိတြာ။

၄၃။ ဂ-လ္ယာ'ဌဟိ ဇေ သာ ဝု'ပစိတြာ။

၄၄။ ယ'မတိတ-လက္ခဏ-ဝိသေသ-ယုတံ၊ မတ္တာ-သမာ'ဒိ, ပါဒါ'ဘိဟိတံ။
အ-နိယတ-ဝုတ္တ-ပရိမာဏ-သဟိတံ၊ ပထိတံ ဇနေသု ပါဒါကုလကံ။

မတ္တာသမကဇာတိယော။ ၇။

၄၅။ ဝိနာ ဝဏ္ဏေဟိ မတ္တာ ဂါ။ ဝိနာ ဝဏ္ဏာ ဂုရူဟိ တု။
* ဝိနာ လဟူဟိ ဂုရဝေါ။ ဒလေ ပထျာဒိနော မတာ။ (ဝိနာလဟုနိ-သီ။)

ဣတိ ဝုတ္တောဒယေ ဆန္ဒသိ မတ္တာဝုတ္တိနိဒ္ဒေသော နာမ ဒုတိယော ပရိစ္ဆေဒေါ။

----- x -----

[၃] တတိယပရိစ္ဆေဒ၊ သမဝုတ္တိနိဒ္ဒေသ

ဆဋ္ဌ'ကွရာဝုတ္တိ၊ ဂါယတ္တီ။ ၆၄ ။

၄၆။ တျာ စေ, တနုမရ္ဟာ။ ။ ၁၃ ။

၆-ဂါယတ္တီ။ ၁ ။

သတ္တ'ကွရာဝုတ္တိ၊ ဥဏ္ဏိကာ။ ၁၂၈။

၄၇။ ကုမာရ, လလိတာ သ္ဝာ။ ။ ၃၀ ။

၇-ဥဏ္ဏိကာ။ ၁ ။ (ဥဏ္ဏိ-သီ။)

အဋ္ဌ'ကွရာဝုတ္တိ၊ အနုဋ္ဌုဘာ။ ၂၅၆။

၄၈။ စိတြပဒါ ယဒိ ဘာ ဂါ။ ။ ၅၅။

၄၉။ မော မော ဂေါ ဂေါ, ဝိရ္ဝမ္ဘာလာ။ ။ ၁။

၅၀။ ဘာ တ-လ-ဂါ, မာဏဝကံ။ ။ ၁၀၃။

၅၁။ ဠါ သမာနိကာ ရ-ဇာ စ။ ။ ၁၇၁။

၅၂။ ပမာဏိကာ ဇ-ရာ လ-ဂါ။ ။ ၈၆။

၈-အနုဋ္ဌုဘာ။ ၅။

နဝ'ကွရာဝုတ္တိ၊ ဗြဟတီ။ ၅၁၂။

၅၃။ ရာ နဿ, ယဒိ ဟလမုခီ။ ။ ၂၅၁။

၅၄။ *ဘုဇဂသုသုသဋ္ဌာ နာမော။ ။ ၆၄။ (ဘုဇဂသုသုဘဋ္ဌာ-သီ။)

၉-ဗြဟတီ။ ၂။

ဒသ'ကွရာဝုတ္တိ၊ ပန္တီ။ ၁,၀၂၄။

၅၅။ မ္ဘာ ဇာ သုဒ္ဓဝိရာဇိ'ဒံ မတံ။ ။ ၃၄၅။ (သုဒ္ဓဝိရာဇိတံ-ကတ္ထစိ။)

၅၆။ မ္ဘာ ယော ဂေါ ယဒိ ပဏ္ဏဝေါ ချာတော။ ။ ၁၂၁။

၅၇။ ဘ္ဘာ သ-ဂ-ယုတ္တာ, ရုမ္ဘဝတိ သာ။ ။ ၁၉၉။

၅၈။ ဥ ယျာ မတ္တာ မ-ဘ-သ-ဂ-ယုတ္တာ,။ ။ ၂၄၁။

၅၉။ စမ္ဘကမာလာ စေ ဘ-မ-သာ ဂေါ,။ ။ ၁၉၉။

၆၀။ နှ-ရ-ဇ-ဂေဟိ သာ မနောရမာ။ ။ ၃၄၄။

၆၁။ ဥဗ္ဘာသကံ တံ စေ 'တော မ-ရာ-လ္ဘ။ ။ ၆၄၅။ (တော မရာ လော-သိ။)

၆၂။ 'တော ဇာ, ဂုရုနာ'ယ'မုပဋ္ဌိတာ။ ။ ၃၆၅။

(တ္ထာသ်ာဂုရုနာယ မုပဋ္ဌိတာ သာတိ-တိဋ္ဌဘာဆန္ဒသိ ဒီသတိ-သိ။)

၁၀-ပန္တီ။ ၈။

ဧကာဒသ'ကွရာဝုတ္တိ၊ တိဋ္ဌဘ်ံ။ ၂,၀၄၈။

၆၃။ ဣန္ဒဝဇိကာ တာ ဝဇိရာ ဇ-ဂါ ဂေါ။ ။ ၃၅၃။

၆၄။ ဥပါဒိကာ သာ'ဝ ဇ-တာ ဇ-ဂါ ဂေါ။ ။ ၃၅၈။

၆၅။ အနန္တရော'ဒီရိတ-လကွဏာ စေ။
ပါဒါ ဝိမိဿာ ဥပဇာတိယော တာ။
ဧဝံ ကိလ'ညာသုပိ မိဿိတာသု။
ဂဒန္တိ ဇာတိသ္မိ'ဒ'မေဝ နာမံ။ ။

၆၆။ နှ-ဇ-ဇ-လ-ဂါ ဂဒိတာ သုမုခီ။ ။ ၈၈၀။ (သဇာ လဂါ-သိ။)

၆၇။ ဒေါဓက'မိစ္ဆတိ စေ ဘ-ဘ-ဘာ ဂါ။ ။ ၄၃၉။

၆၈။ ဝေဒဿေဟိ, မတာ တ-ဂ-ဂါ သာလိနီ သာ,။ ။ ၂၈၉။

၆၉။ ဝါတုမ္မိသာ, ယတိ သာ မ္ဘာ တ-ဂါ ဂေါ။ ။ ၃၀၅။ (ဓာတုမ္မိ-သိ။)

၇၀။ ဘာ တ-နှ-ဂါ ဂေါ, သုရသ သိရီ သာ။ ။ ၄၉၁။

၇၁။ 'ရော နှ-ရာ ဣဟ ရထောဒ္ဓတာ လ-ဂါ။ ။ ၆၉၃။ (ရောနရာ ဣဓ-သိ။)

၇၂။ သ္ဓာဂတေတိ-ရ-နု-ဘာ ဂုရုကာ ဒ္ဒေ။ ။ ၄၄၃။

၇၃။ နု-နု-ရ-လဟု-ဂုရုဟိ ဘဒ္ဒိကာ။ ။ ၇၀၄။

၁၁-'တိဋ္ဌာ။ ၁၁။ (တုဋ္ဌာ-သီ။)

ဒ္ဒါဒသ'ကွရာဝုတ္တိ၊ ဇဂတီ။ ၄,၀၉၆။

၇၄။ ဝဒန္တိ ဝံသဋ္ဌ'မိဒံ ဇ-တာ ဇ-ရာ။ ။ ၁,၃၈၂။

၇၅။ သာ ယိန္ဒဝံသာ ခလု ယတ္ထ တာ ဇ-ရာ။ ။ ၁,၃၈၁။ (သာ ဣန္ဒဝံသာ-သီ။)

၇၆။ ဣဟ တောဌက'မမ္ဗုမိ-သေဟိ မိတံ။ ။ ၁,၇၅၆။ (ဣမ တောဌက-သီ။)

၇၇။ ဒုတဝိလမ္ဗိတ'မာဟ နု-ဘာ ဘ-ရာ။ ။ ၁,၄၆၄။

၇၈။ ဝသု-ယုဂ-ဝိရတိ နာ မျာ ပုဏ္ဏော'ယံ။ ။ ၅၇၇။

၇၉။ နု-ယ-သဟိတာ နျာ ကုသုမဝိစိတ္တာ။ ။ ၁,၄၈၈။

၈၀။ ဘုဇင်ပွယာတံ ဘဝေ ဒေဝ-ယေဟိ။ ။ ၅၈၆။

၈၁။ နု-ဘ-ဇ-ရေဟိ ဘဝတိ ပ္ပိယံဝဒါ။ ။ ၁,၄၀၁။

၈၂။ ဝုတ္တာ သုမိဟိ လလိတာ တ-ဘာ ဇရာ။ ။ ၁,၃၉၇။

၈၃။ ပမိတကွရာ သ-ဇ-သ-သေဟု'ဒိတာ။ ။ ၁,၇၇၂။

၈၄။ နု-နု-ဘ-ရ-သဟိတာ'ဘိဟိတု'ဒ္ဓလာ။ ။ ၁,၄၇၂။

၈၅။ ပဠ္ဌသ္ဓိန္ဒာ ဝေသဒေဝိ မ-မာ ယာ။ ။ ၅၇၇။

၈၆။ ဘဝတိ'ဟ တာမရသံ နု-ဇ-ဇာ ယော။ ။ ၈၈၁။ (ဝဒတိ ဟိတာမရသံ-သီ။)

၈၇။ ကမလာတိ ဥ ယျာ သ-ယ-သေဟိ ယော စေ။ ။ ၇၁၆။

၁၂-ဇဂတီ။ ၁၄။

တေရသ'ကွရာဝုတ္တိ၊ အတိဇဂတီ။ ၈,၁၉၂။

၈၈။ မ္ဟာ-ဗြာ ဂေါ, တိဒသ-ယတိ 'ပ္ပဟသိဏီ သာ။ ။ ၁,၄၀၁။ (ပဟာသိနီ-သီ။)

၈၉။ စတု-ဂ္ဂဟေ, ဟိ'ဟ ရုစိရာ ဇ-ဘာ သ္ဝ-ဂါ။ ။ ၂,၈၀၆။

၁၃-အတိဇဂတီ။ ၂။

စတုဒ္ဒသ'ဂ္ဂရာဝုတ္တိ၊ သက္ကရီ။ ၁၆,၃၈၄။

၉၀။ နန-ရ-သ-လဟု-ဂါ„ သရေဟျ ပရာဇိတာ။ ။ ၅,၈၂၄။

၉၁။ နန-ဘ-နလ-ဂိ'တိ ပွဟရဏကလိကာ။ ။ ၈,၁၂၈။

၉၂။ ဝုတ္တာ ဝသန္ဓတိလကာ တ-ဘ-ဇ ဇ-ဂါ ဂေါ။ ။ ၂,၉၃၃။

၁၄-သက္ကရီ။ ၃။

ပဉ္စဒသ'ဂ္ဂရာဝုတ္တိ၊ အတိသက္ကရီ။ ၃၂,၇၆၈။

၉၃။ ဒ္ဒိ-ဟတ-ဟယ-လဟု-ရထ-ဂိတိ သသိကလာ။ ။ ၁၆,၃၈၄။

၉၄။ ဝသု-ဟယ ယတိရိဟ မဏိဂုဏနိကရော။ ။ ၁၆,၃၈၄။ (ယတိရိမ-သီ။ မဏိဂဏ-သီ)

၉၅။ နန-မ-ယ-ယ-ယုတာ„ ယံ မာလိနီ 'ဘောဂိသီဟိ„။ ၄,၆၇၂။ (ဘောဂိသိဟီ-သီ။)

၉၆။ ဘဝတိ နဇ ဘ-ဇ ရ-သဟိတာ ပဘဒ္ဒကံ။ ။ ၁၁,၁၈၄။

၁၅-အတိသက္ကရီ။ ၄။

သောဠသ'ဂ္ဂရာဝုတ္တိ၊ အဋ္ဌိ။ ၆၅,၅၃၆။

၉၇။ နဇ-ဇ-ဘ-ဇ-ရာ သဒါ ဘဝတိ ဝါဏိနီ ဂ-ယုတ္တာ။ ။ ၁၃,၁၈၄။

၁၆-အဋ္ဌိ။ ၁။

သတ္တဒသ'ဂ္ဂရာဝုတ္တိ၊ အစ္ဆဋ္ဌိ။ ၁၃၁,၀၇၂။

၉၈။ ယ-မာနော-သော ဘ-လ္ဂာ„ ရသ-ဟရ-ဝိရာမာ သိခရိဏီ„။ ။ ၅၉,၃၃၀။

၉၉။ ရသ'ယုဂိ'သိတောနော-သော-မြာ သ္လာ„ ဂျဒါ ဟရိဏီ တဒါ။ ။ ၄၆,၁၁၃။

၁၀၀။ မန္ဒက္ကန္တာ„ မ-ဘ-နတ-တ-ဂါ„ ဂေါ ယုဂုတ္ထသကေဟိ„။ ။ ၁၈,၉၂၉။

၁၇-အစ္ဆဋ္ဌိ။ ၃။

အဋ္ဌာရသ'ဂ္ဂရာဝုတ္တိ။ ဓိတိ။ ၂၆၂,၁၄၄။

၁၀၁။ မော-တော-နော-ယော ယာ„ ကုသုမိတလတာဝေလ္လိတာ„ ဂ္ဂ 'တ္ထိသီဟိ။ ။ ၃၇,၈၅၇။ (တ္ထိသိဟီ-သီ။)

၁၈-'ဓိတိ။ ၁။ (ဓုတိ-သီ။)

ဧကူနဝီသတျ'ဂ္ဂရာဝုတ္တိ။ အတိဓိတိ။ ၅၂၄,၂၈၈။

၁၀၂။ ရသု'တ္ထသေဃိ ယွာ„ နု-သ-ရ-ရ-ဂုရု„ မေယဝိပ္ပဇ္ဇိတာ သာ„။ ။ ၇၅,၇၁၄။

၁၀၃။ အက္ကာ'သေဃိ ယတိ မ္ဘ-ဇာ သ-တ-တ-ဂါ„ သဒ္ဒုလဝိက္ကီဠိတံ။ ။ ၁၄၉,၃၃၇။

(အက္ကာသေဃိ ယဒိ-သီ။)

၁၉-'အတိဓိတိ။ ၂။ (အတိရတိ-သီ။)

ဝီသတျ'ဂ္ဂရာဝုတ္တိ၊ ကတိ။ ၁,၀၄၈,၅၇၆။

၁၀၄။ ဝုတ္တ မိဒိသံ တု နာမတော ရ-ဇာ ရ-ဇာ ရ-ဇာ ဂုရု လဟူ စ။ ။ ၆၆၉,၀၅၁။

၂၀-ကတိ။ ၁။

ဧကဝီသတျ'ဂ္ဂရာဝုတ္တိ၊ ပကတိ။ ၂,၀၉၇,၁၅၂။

၁၀၅။ မြာ ဘ္ဘာ ယော ယော'တြ ယေန„ တ္ထိမုနိ-ယတိ-ယုတာ„ သဒ္ဒရာ ကိတ္တိတာယံ„။
၃၀၃,၀၁၁။ (မြဘ္ဘာ-သီ။)

၂၁-ပကတိ။ ၁။

ဒ္ဝါဝီသတျ'ဂ္ဂရာဝုတ္တိ၊ အာဂတိ။ ၄,၁၉၄,၃၀၄။

၁၀၆။ ဘြာ နု-ရ-နာ ရ-နာ စ-ထ ဂုရု„ 'ဒသက္ကဝိရမ် ဟိ ဘဒ္ဒကမိဒံ„။ ။ ၁,၉၃၁,၇၃၅။
(ဂုရုဒ္ဒသက္က-သီ။)

၂၂-အာဂတိ။ ၁။

ဣတိ ဝုတ္တောဒယေ ဆန္ဒသိ သမဝုတ္တိ နိဒ္ဒေသော နာမ
တတိယော ပရိစ္ဆေဒေါ။ ။ ၆၁။ ၁၀၆။

----- x -----

[၄] စတုတ္ထပရိစ္ဆေဒ၊ အဒ္ဓသမဝုတ္တိနိဒ္ဒေသ

၁၀၇။ ဝိသမေ ယဒိ သာ သ-လ-ဂါ သမေ။
ဘ-တ္တယတော ဂုရုကာ ˚ဝုပစိတ္တံ။ (ဥပစိတ္တာ-သီ။)

၁၀၈။ ဘ-တ္တယတော ယဒိ ဂါ ဒုတမဗ္ဗာ။
ယဒိ ပုနရေ၀ ဘ၀န္တိ နိ-ဇာ ဗ္ဗာ။

၁၀၉။ ယဒိ သ-တ္တိ'တယံ ဂုရု-ယုတ္တံ။
ဝေဂ၀တီ ယဒိ ဘတ္တိတယာ ဂါ။

၁၁၀။ တော ဇော ဝိသမေ ရတော ˚ဂုရု စေ။ (ဂုရုဠွေ-သီ။)
မ္ဘာ ဇ္ဂါ ˚ဘဒ္ဒ၀ိရာဋ္ဌ မေတ္ထ ဂေါ စေ။ (ဘဒ္ဒ၀ိရာဇ-သီ။)

၁၁၁။ ဝိသမေ သ-ဇာ သ'ဂုရု-ယုတ္တာ။
ကေတုမတီ သမေ ဘ-ရ-နိ-ဂါ ဂေါ။

၁၁၂။ အာချာနကီ တာ ဝိသမေ ဇဂါ ဂေါ။
ဇ-တာ ဇ-ဂါ ဂေါ-သမေ'ထ ပါဒေ။

၁၁၃။ ဇ-တာ ဇ-ဂါ ဂေါ ဝိသမေ သမေ တု။
တာ ဇော ဂ-ဂါ စေ ဝိပရီတ-ပုဗ္ဗာ။

၁၁၄။ သ-သတော သ-လ-ဂါ ဝိသမေ သမေ။
နိ-ဘ-ဘ-ရာ ˚ဘ၀တေ ဟရိဏုပ္ပုတာ။ (ဘ၀တီ-သီ။)

၁၁၅။ ယဒိ နိ-နိ ရ-လ-ဂါ နိ-ဇာ ဇ-ရာ။
ယဒိစ တဒါ'ပရ၀တ္ထ'မိစ္ဆတိ။

၁၁၆။ ဝိသမ'မုပဂတာ နိ-နာ ရ-ယာ စေ။
နိ-ဇ-ဇ-ရ-ဂါ သမကေ စ ပုပ္ပိတဂ္ဂါ။
ဒ္ဓယ'မိဒံ ဝေတာလီယပ္ပဘေဒေါ။

၁၁၇။ သာ ယ၀ါဒိကာမတီ ရ-ဇာ ရ-ဇာတ္ဂ။
သမေ သမေ ဇ-ရာ ဇ-ရာ ˚ဂုရုဟ္ဘ၀ေယျုံ။ (ဂုရု ဘ၀ေယျုံ-သီ။)

ဣတိ ဝုတ္တောဒယေ ဆန္ဒသိ အဒ္ဓသမဝုတ္တိနိဒ္ဒေသော နာမ စတုတ္ထော ပရိစ္ဆေဒေါ။ ၁၁။၁၁၇။

[၅] ပဠမပရိစ္ဆေဒ၊ ဝိသမဝုတ္တိနိဒ္ဒေသ

၁၁၈။ နဲ့'ဌ'ကွရေသု ပါဒေသု၊ သ္ဟာ'ဒိမ္ဟာ ယော'ဏ္ဏဝါ ဝတ္ထုံ။

၁၁၉။ သမေသု သန္ဓျတော ဇေန၊ ပဏ္ဍာဝတ္ထု ပဂ်တ္ထတ။

၁၂၀။ ဩဇေသု ဇေန သိန္ဓျတော၊ တမေဝ ဝိပရိတာဒိ။

၁၂၁။ နု-ကာရော စေ ဇလဓိတော၊ စပလာဝတ္ထု'မိစ္ဆေတံ။

၁၂၂။ သမေ လော သတ္ထမော ယသ္ဟာ၊ ဝိပုလာ ပိဂ်လသ သာ။

၁၂၃။ သေတဝသ္ဟာ'ခိလေသ္ဝ'ပိ။ (ခိလေသုပိ-သီ။)

၁၂၄။ ဘေန'ဏ္ဏဝါ ဘဒ္ဒိပုလာ။ (တဒ္ဒိပုလာ-သီ။)

၁၂၅။ ဧဝ'မညာ'ရော စတုတ္ထာ။

၁၂၆။ နော'ဏ္ဏဝါ စေ နု'ဝိပုလာ။

၁၂၇။ တော'ဏ္ဏဝါ တထာ'ညာ သိယာ။

ဝတ္ထုပ္ပဘေဒေါ။ ၁၀။

၁၂၈။ နု ဒိသတေ'တ္ထ ယံ ဆန္ဒံ၊ ပယောဂေ ဒိသတေ ယဒိ။
ဝိသမ-ကွရပါဒံ တံ၊ ဂါထာ သာမည-နာမတော။

ဣတိ ဝုတ္တောဒယေ ဆန္ဒသိ ဝိသမဝုတ္တိနိဒ္ဒေသော နာမ ပဠမော ပရိစ္ဆေဒေါ။ ၁၁။၁၂၈။

----- x -----

[၆] ဆဋ္ဌပရိစ္ဆေဒ၊ ဆပ္ပစ္စယနိဒ္ဒေသ

၁၂၉။ ပတ္ထာရေ သဗ္ဗ-ဂေ ပါဒေ၊ ပုဗ္ဗဂေါ'ဓော လ္ဘရေ သမာ။ (ပုဗ္ဗဂါဓော-သီ။)
ပုဗ္ဗေ 'ဂုရု တေ စမိမေ၊ ကတ္ထဗ္ဗာ ယာဝ သဗ္ဗ-လာ။(ဂုရုတ္တေ၀ မိမေ-သီ။ သဗ္ဗလော-သီ)

၁၃၀။ နုဋ္ဌသ ယော ဘဝေယ္ယ'ကော်၊ တသ္မိံ လော ဒ္ဒိ'ကတေ သမေ။
ဝိသမေတ္တေ'က'သဟိတေ၊ ဘဝေယ္ယ'ဒ္ဒိ-ကတေ ဂုရု။

၁၃၁။ ဧကာ'ဒိ'နုဏ္ဏမေန'ကော်၊ ပုဗ္ဗာ'ဓော 'ဒ္ဒိဂုဏော လိခေ။ (ဒိဂုဏော-သီ။)
'မိသကေဟိ လဟု-ဌေဟိ၊ သေ'ကေဟု'ဒ္ဒိဋ္ဌကံ ဘဝေ။ (မိသိတေဟိ-သီ။)

၁၃၂။ ဝုတ္တ'ကွရသမာ သခ်္ဂါ၊ လိကၠ သေ'ကော'ပရူပရိ။
ဧကေ'က-ဟီန'မေကာဒိ၊ နု'ဌာနေ သဗ္ဗ-ဂါ'ဒိကံ။

၁၃၃။ ဂုရုကြိယာ'ကိ်-သနှောဟေ၊ ဘဝေ သခ်္ဂါ ဝိမိဿိတေ။
ဥဒ္ဒိဋ္ဌ'ကိ်-သမာဟာရော၊ သေ'ကောဝေမံ သမာနယေ။

၁၃၄။ သခ်ေ့ဝ ဒ္ဒိဂုဏေကူနာ၊ ဝိတ္ထာရာ'ယာမ 'သမ္ဘဝါ။ (ယာမသမ္ဘဝေါ-သီ။)
ဝုတ္တသ'ဒ္ဒန္တရာနဉ္စ၊ ဂုရုလာနဉ္စ အဂ္ဂုလံ။

ဣတိ ဝုတ္တောဒယေ ဆန္ဒသိ ဆပ္ပစ္စယဝိဘာဂေါ နာမ ဆဋ္ဌော ပရိစ္ဆေဒေါ။ ၆။ ၁၃၄။

----- × -----

နိဂမ

၁၃၅။ သေလ'န္တရာယတန-ဝါသိက-သီလတ္ထေရ၊
ပါဒေါ 'ဂုရုဂ္ဂုဏ-ဂုရုဇ္ဇယတံ မမေသော။ (ဂုရုဂုဏဂုရု-သီ။)

ယသ္သပ္ပဘာဝ'မဝလမ္ဘ မယေ'ဒိသောပိ။
သမ္ဘာဒိတော'ဘိမတ-သိဒ္ဓိ-ကရော ပရတ္ထော။

၁၃၆။ ပရတ္ထ-သမ္ဘာဒနတော၊ ပုညေနာ'ဓိဂတေန-ဟံ။
ပရတ္ထသမ္ဘာဒနကော၊ ဘဝေယျံ ဇာတိ-ဇာတိယံ။

၁၃၇။ အဝလောကိတမတ္တေန၊ ယထာ ဆပ္ပစ္စယာ မယာ။
သာဓိတာ 'သာဝယန္တေ'ဝ၊ မိစ္ဆိတ'တ္ထံပိ ပါဏိနော။ (သာဝယန္တေ-သီ။)

၁၃၈။ 'ယေနန္တတန္တ-ရတနာ'ကရ-မန္ထနေန။ (စရိမ သိလောကဒွယံ-သီဟဠမူလေသု သန္ဒိဋ္ဌံ)
မန္ဒာစလောလ္လသိတဉာနဝရေန လဒ္ဓါ။

သာရမတာဘိ သုခိတာ သုခယန္တိ စ'ညေ။
တေ မေ ဇယန္တိ ဂုရဝေါ ဂုရဝေါ ဂုဏေဟိ။

၁၃၉။ ပုညေန တေန ဇိနပတ္တိ ယဒါ ဘဝေယျ၊ တာဝါဟသာရိတနုဇောဝ သတိ မတိမာ။
တေဇော တိဟေတုပဋိသန္ဓိ အမောယရူပီ၊ လက်ာမိတိဗလပသဋ္ဌဂုဏော ဘဝေယျံ။

ဣတိ သံယရက္ခိတ မဟာသာမိတ္ထေရေန ဝိရစိတံ ဝုတ္တောဒယပ္ပကရဏံ ပရိနိဋ္ဌိတံ။

★ ★ ★ ★ ★ ★ ★

ဝုတ္တောဒယဆန်းနိသျှသစ်

အချီးနိဒါန်း

ဤသတ္တလောကကြီး၌ အသီးအသီး သုံးစွဲပြောဆိုကြသော ဘာသာစကားအပေါင်းတို့တွင် ကမ္ဘာဦးအခါမှ စ၍ အစဉ်လေ့လာသုံးစွဲ၍ လာခဲ့သော ပါဠိဘာသာစကားသည် အပြစ်ဒေါသတို့မှ လွတ်ကင်း၍ သန့်ရှင်းစင်ကြယ် တင့်တယ်ကောင်းမြတ် ချီးမွမ်းအပ်သော ဘာသာစကားရင်း ဖြစ်၏။ ဤဘဒ္ဒကမ္ဘာအတွင်း၌ ပွင့်တော်မူကြကုန်သော ကကုသန်-အစရှိသောဘုရား၊ ဂဂီဝါဠု သဲအစုကို ရှုံးစေ၍ ရှေးဖြစ်သော ကပ်ကမ္ဘာအနန္တတို့၌ ပွင့်တော်မူကြကုန်သော ရှေးအနန္တ ဘုရားသခင်တို့သည် ဤပါဠိဘာသာအားဖြင့်သာလျှင် ကျွတ်ထိုက်သော ဝေနေယျသတ္တဝါတို့အား တရားဝမ္မ ညွှန်ပြဟောကြားတော်မူမြဲ ဖြစ်ကြကုန်၏။

ငါတို့ မြတ်စွာဘုရားသခင်သည်လည်း ဝေနေယျသတ္တဝါတို့အား တရားရေအေးတိုက်ကျွေးဝေဌ ဆုံးမတော်မူသောအခါတို့၌ **အရိယဘာသာ**-ဟု ဆိုအပ်သော ပါဠိဘာသာအားဖြင့်သာလျှင် ဟောကြားညွှန်ပြ ဆုံးမတော်မူခဲ့ပေ၏။

ရှင်မဟာကဿပ အစရှိကုန်သော ရဟန္တာအရှင်မြတ်တို့သည်လည်း ပိဋကတ် ၃-ပုံဖြင့် ရေတွက်အပ်သော ပရိယတ္တိတရားတော်ကို ထိုပါဠိဘာသာဖြင့်သာလျှင် ၃-ခါ ၃-ကြိမ်တိုင်တိုင် သင်္ဂါယနာတင်တော်မူကြကုန်၏။

ပါဠိဘာသာအားဖြင့် ဟောကြားတော်မူအပ်သော ထိုပရိယတ္တိတရားတော်သည် ဂိမှဉ်တဲ့ ရတုသမယ ပထမနွေလအခါတွင် အပင်ချင်းယှက် အခက်ချင်းစပ် ရွက်ချင်းထပ်၍ ပင်လုံးကျွတ်နုသော ရွက်ဖူးရွက်နုရှိသော သစ်ပင်နွယ်ချုံအပေါင်းတို့ဖြင့် တင့်တယ်သော တောအုပ်ကြီးနှင့် တူ၏။

- ပါဠိတော်၏နက်နဲခြင်း, အနက်၏နက်နဲခြင်း, အသိ၏နက်နဲခြင်း, ဒေသနာတော်၏ နက်နဲခြင်း-ဟူသော ၄-ပါးသော ဂမ္ဘီရဂုဏ်၊
- အစဉ်ကောင်းခြင်း, အလယ်ဌကောင်းခြင်း, အဆုံးဌကောင်းခြင်းရှိသော ကလျာဏဂုဏ်၊

- အနက်နှင့် ပြည့်စုံခြင်း, သဒ္ဒါနှင့် ပြည့်စုံခြင်း, ကန်သင်းကန်ဘောင်နှင့် ညီမျှသော ရေလျှဉ်ရှိသော ရေကန်ကြီးကဲ့သို့ လိုသေးသည်-ဟူ၍ ထည့်သွင်းဖြည့်စွက်ဖွယ်လည်း မရှိ၊ ပိုလွန်းသည်-ဟူ၍ ပယ်ထုတ်နုတ်ယူဖွယ်လည်း မရှိသော ထက်ဝန်းကျင် အလုံးစုံ ပြည့်စုံလုံလောက်ခြင်းတည်းဟူသော **ကေဝလပရိပုဏ္ဏဂုဏ်**၊
- ပိဋကတ် ၃-ပုံတို့၌ လာရှိသော ဘုရားစကားတော်တို့ကို ယန္တရားစက်ဖြင့် ဆီကို ကြိတ်ညှစ်၍ ယူသကဲ့သို့ တရားဆီ, တရားနှစ် ကြိတ်ညှစ်၍ စစ်ယူအပ်သည်ရှိသော် သံသရာဝဋ်ဆင်းရဲမှ လွတ်ကင်းထွက်မြောက်ရခြင်းတည်းဟူသော ဝိမုတ္တိရသ ထွက်ပေါ်လာခြင်း **ရသသမ္ပတ္တိဂုဏ်**–

အစရှိသော ခြိုးမွမ်းအံ့ဩ ထောမနာ၍ မကုန်နိုင်သော မျှားစွာသော အနန္တကျေးဇူးဂုဏ်တို့နှင့် ပြည့်စုံ၏။။

ယင်းကဲ့သို့ ခြိုးမွမ်း၍မကုန်၊ အံ့ဩဖွယ်သော ဂုဏ်တို့နှင့် ပြည့်စုံသော ပရိယတ္တိဒေသနာတော်သည်–

ပဋ-ဂဋ-ဝိမိဿာနံ၊ ဘေဒေနာယ ဘိဓာ ဘဝေ။။

ဟူသော သုဗောဓာလင်္ကာရကျမ်းနှင့်အညီ–

- မဟာမင်္ဂလသုတ်, ရတနသုတ်-စသော **ဝေါဟာရဒေသနာ**ကဲ့သို့ ဝေယျာကရဏ-စုဏ္ဏိယ မဖက်၊ ဂါထာဗန္ဓသက်သက်အားဖြင့်သာ ဟောကြားတော်မူအပ်သော **ပဋမယ ဒေသနာ**။။
- ဗြဟ္မဇာလသုတ်, မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ်-စသော **ပဏ္ဏတ္တိဒေသနာ**ကဲ့သို့ ဂါထာဗန္ဓ မဖက်၊ ဝေယျာကရဏ စုဏ္ဏိယစကားပြေသက်သက်အားဖြင့်သာ ဟောကြားတော်မူအပ်သော **ဂဋမယဒေသနာ**။။
- ဓဇဂ္ဂသုတ်, အာဠာနာဋိယသုတ်-စသော ဝေါဟာရဒေသနာကဲ့သို့ ဂါထာ, စုဏ္ဏိယ ၂-ချက် ရောယှက်ဖက်တွဲ၍ ဟောကြားတော်မူအပ်သော **မိဿကဒေသနာတော်**-ဟူ၍ ၃-ပါးအပြားရှိ၏။။

ထို ၃-ပါးသော ဒေသနာတို့တွင် ဂိုဏ်း, ဂရု, လဟု, မတြာတို့ကို ရွေးချယ်၍ စီကုံးဖွဲ့ဆိုအပ်သော ဂါထာဗန္ဓတို့ဖြင့် ဟောတော်မူအပ်သော ပဋမယဒေသနာတော်တို့၌ အက္ခရာ, ဝဏ္ဏာ, ဒီဃ, ရဿ, ဒွေဘာဝ,ဂရု, လဟုတို့ကို စိစစ်၍ ဒီဃနှင့် သင့်သည်၊ ရဿနှင့် သင့်သည်၊ ဒွေဘော်နှင့် ရှိသင့်သည်-စသည်ဖြင့် ဘုရားဟောတော်မူရင်းဖြစ်သော အာဟစ္စဘာသိတ

အဖြစ်သို့ ဆိုက်ထိရောက်ရှိအောင် တိတိပိုင်းပိုင်း ဟုတ်တိုင်းမှန်ကန်စွာ သိမြင်နိုင်ခြင်း၏ အကြောင်းသည်ကား မတြာဆန်း, ဝဏ္ဏာဆန်း, ဂဏာဆန်း-ဟူသော ဆန်း ၃-မျိုးတို့ကို အကျယ်ဖွင့်၍ သေချာစွာ ရေးသားပြဆိုသော **ဆန္ဒောဝိစိတိကျမ်း**ကို သိကျွမ်းနားလည်ခြင်းသည်သာလျှင် မူလရင်းအကြောင်း နိဒါန်းဖြစ်၏။ ဘုရားရှေလက်ထက်တော်အခါ၌–

ကိုသု နိဒါနံ ဂါထာနံ?

ဂါထာနံ၊ ဂါထာတို့၏။ နိဒါနံ၊ အကြောင်းရင်းနိဒါန်းသည်။ ကိုသု၊ အဘယ်နည်း? ဟု နတ်သားတစ်ဦး မေးလျှောက်သော ပုစ္ဆာပြဿနာကို–

ဆန္ဒော နိဒါနံ ဂါထာနံ။

ဂါထာနံ၊ ဂါထာတို့၏။ နိဒါနံ၊ အကြောင်းရင်းနိဒါန်းသည်။ ဆန္ဒော၊ ဆန်းတည်း။ ဟု ဘုရားနှုတ်တော်ဖြင့် မြွက်၍ ဖြေဆိုတော်မူ၏။

ထိုဆန္ဒောဝိစိတိကျမ်းမျိုးသည် "ကျမ်းကြီးပဌာန်း၊ ကျမ်းငယ်ဆန်း၊ ကျမ်းလတ် ဓာတု-ကထာ"ဟူသော ကြီးခက်, လယ်ခက်, ငယ်ခက် ၃-မျိုးတို့တွင် ငယ်ခက်ကျမ်းမျိုးဖြစ်သော ကြောင့် အဖွဲ့အဆို၌ လိမ္မာလိုကုန်သော ပညာရှိတို့သည် ထိုဆန်းကျမ်းမျိုးကို အထူးကျက်စား လေ့လာအပ်၏။

သီဂီရ-စသော ရသ ၉-ပါး ပေါ်ထွက်စေခြင်းငှာ အထူးထူးသော အလင်္ကာတို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်၍ အဖွဲ့ဗန္ဓ၏ အပြစ်ဒေါသတို့မှ လွတ်ကင်းသော ပသာဒ-စသောဂုဏ်တို့နှင့် ပြည့်စုံသော အဖွဲ့ဗန္ဓမျိုးကို ပညာရှိတို့ ပတိဘာန်ဉာဏ် ကွန်မြူးသလောက် အမျိုးမျိုးအစား စား ရေးသားဖွဲ့ဆိုကြသည်တွင် အကျယ်စုဏ္ဏိယ ဂဇ္ဇဗန္ဓဖြင့် စီကုံးဖွဲ့ဆိုအပ်သော အဖွဲ့ဗန္ဓ ထက် ဆန်းကျမ်း၌လာသော ဂါထာ၏လက္ခဏာနှင့် ညီညွတ်စွာ ဖွဲ့ဆိုအပ်သော ပဇ္ဇဗန္ဓအဖွဲ့ ကဗျာမျိုးသည်သာလျှင် ကြားနာသူအပေါင်းတို့၏ စိတ်နှလုံးကို အထူးနှစ်သက်စေနိုင်၏။

လူအပေါင်းတည်းဟူသော ဟျားပိတုန်းတို့သည် စုဏ္ဏိယ, ဂဇ္ဇဗန္ဓတည်းဟူသော ၁-ပွင့်စီ စီတန်း၍ပွင့်သော အဖွဲ့အဆိုပန်းပွင့်တို့မှ ယိုစီးစိမ့်ထွက်လာသော ရသ ၉-ပါးတည်း ဟူသော ပန်းဝတ်ရည်ကို စုပ်ယူသုံးစွဲကြရာ၌ ဂါထာသိလောက, ပဇ္ဇဗန္ဓတည်းဟူသော ပန်းကုံး, ပန်းခိုင်ကြီးတို့မှ ယိုစီးစိမ့်ထွက်လာသော သိဂီရ-စသော ရသ ၉-ပါးတည်းဟူသော ပန်းဝတ်ရည်တို့ကို စုပ်ယူသုံးစွဲကြရသလောက် သာယာစုံမက် နှစ်သက်ပျော်မြူး ယစ်မူးခြင်း မဖြစ်ကြလေကုန်။ ထိုဆန်းကျမ်းအတတ်ပညာသည်–

သာ ဝိဇ္ဇာ နာဝါ တရန္တာနံ၊ ဂမ္ဘီရံ ကဗ္ဗသာဂရံ။

သာ ဝိဇ္ဇာ၊ ထိုဆန္ဒောဝိစိတိကျမ်းကို သိသောအတတ်သည်။ ဂမ္ဘီရံ၊ နက်နဲသော။ ကဗ္ဗသာဂရံ၊ အဖွဲ့ကဗျာတည်းဟူသော မဟာသမုဒ္ဒရာပင်လယ်ကြီးကို။ တရန္တာနံ၊ ကူးခတ်လိုကုန်သော ပညာရှိတို့၏။ နာဝါ၊ လှေသင်္ဘောသဖွယ် ဖြစ်၏။

ဤသို့ ကာဗျဒဿကျမ်းဌ ပြဆိုအပ်သော ဒဏ္ဍီဆရာကြီး၏ စကားနှင့်အညီ အဖွဲ့ကဗျာတည်းဟူသော သမုဒ္ဒရာကြီးကို ကူးခတ်လိုကုန်သော လက်ာကဗျာဆရာကြီးတို့၏ ကြိမ်,ချုပ်, ဘောက်တူ, ဂေါ်တူ, လှေ,သင်္ဘောကြီးနှင့် တူ၏။

ကပ္ပေါ ဗျာကရဏံ ဇေတိ၊ သတ္ထံ သိက္ခာ နိရုတ္တိ စ။
ဆန္ဒောဝိစိတိ စေတာနိ၊ ဝေဒဂိနိ ဝဒန္တိ ဆ။

ဟု ဆိုအပ်သော ဆဋ္ဌင် ၆-ကျမ်းတို့တွင်–

- ကပ္ပကျမ်းသည် လက် ၂-ဖက်နှင့် တူ၏။
- ဗျာကရဏ်းကျမ်းသည် ခံတွင်းနှင့် တူ၏။
- ဇေတိသတ္ထကျမ်းသည် ကြည်လင်သော မျက်စိ ၂-လုံးနှင့် တူ၏။
- သိက္ခာကျမ်းသည် နှာခေါင်း ၂-ပေါက်နှင့် တူ၏။
- နိရုတ္တိကျမ်းသည် နား ၂-ဖက်နှင့် တူ၏။
- ဆန္ဒောဝိစိတိကျမ်းသည် ခြေထောက် ၂-ဖက်နှင့် တူ၏။

ထို့ကြောင့် စုဏ္ဏိယ, ဂဇ္ဇအဖွဲ့ဗန္ဓမျိုးသည် ခြေ ၂-ချောင်းစလုံး ဆတ်ပိုင်းကျိုးပဲ့၍ နေသောသူကို ပုတီး, နားချောင်း ကောင်းမြတ်တင့်တယ်သော အဝတ်ပုဆိုးတို့ကို ဝတ်ဆင်၍ အလှဗန်းပြထားသည်နှင့် တူ၏။ ဆန်းကျမ်းဌလာသော အဖွဲ့လက္ခဏာတို့ဖြင့် ညီညွတ်စွာ စီကုံးဖွဲ့ဆိုအပ်သော ပဇ္ဇကဗျာသည် အဂ်ါစုံလင်၍ နဂိုလှပြီးသောသူကို တန်ဆာအထူးဆင်ထားသည်နှင့် တူ၏။

ရသ, ဘာဝ, အလင်္ကာ-စသည်တို့ဖြင့် ကွန်မြူးတင့်တယ်စွာ တစ်စုံတစ်ခုသောဝတ္ထုကို ဆန်းလက္ခဏာနှင့်အညီ အကယ်၍ ရေးသားဖွဲ့ဆိုထားသည် ဖြစ်အံ့။ အဆင်း,အနံ့-အစရှိသော အကြွင်းမဲ့ ဂုဏ်အပေါင်းတို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်အပ်သော ပန်းစု,ပန်းပုံကြီးကဲ့သို့ အလုံးစုံသော လူတို့၏စိတ်ကို ယိုဖိတ်စီးကျ အားရွှင်လန်းခြင်းကို ဖြစ်စေနိုင်၏။ တင့်တယ်စံပယ်သောဆန်းဖြင့် ကောင်းစွာဖွဲ့ဆိုအပ်သောပုဒ်သည် ဆောလျင်စွာ လူတကာတို့နား၌ ကြားလွယ်

သည် ဖြစ်၏။ နားအရသာကို ခံစားကုန်သော ရသ-သဘောကို သိသောသူတို့၏ စိတ်၌ အသစ်အသစ် အံ့ဩဖွယ်ဖြစ်လာ၏။ အဖွဲ့ဗန္ဓ၏ အနက်သဘောကို တွေးတောဆင်ခြင်သော အခါ၌ အလွန်နက်နဲသော အဓိပ္ပါယ်သဘောမျိုးပင် ဖြစ်သော်လည်း အနည်းငယ်သော အက္ခရာအရေအသားမျိုးဖြင့်သာလျှင် လွယ်ကူစွာ သိမြင်ထင်ပေါ်လွယ်၏။ မိမိအဖွဲ့အဆို၏ အတွင်း၌တည်သော အလုံးစုံ ဆိုလိုရင်းစကားရပ်ကို လူတို့၏နားတွင်း၌ ကြားသည်နှင့် တပြိုင်တည်း မပင်မပန်း ချမ်းသာစွာ ထင်လွယ်,မြင်လွယ်ရှိ၏။ ဤဆိုအပ်ပြီးသော ဂုဏ်တို့ကို ဂဇ္ဇအဖွဲ့တို့၌ မရအပ်ကုန်။ ဂါထာဗန္ဓ ပဇ္ဇ ကဗျာအဖွဲ့တို့၌သာလျှင် ရအပ်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ကျမ်းပြုဆရာကြီး, ကဗျာလင်္ကာဆရာကြီးတို့သည် မိမိတို့ ရေးသားစီကုံး ဖွဲ့ဆိုလိုကုန်သော အရာဝတ္ထုမျိုးတို့ကို ဆန္ဒောဝိစိတိကျမ်း၌လာသော ဣန္ဒဝဇိရာ-အစရှိသော ဆန်းဂါထာတို့ဖြင့် သာလျှင် မျှားစွာ ရေးသားဖွဲ့ဆိုကြကုန်၏။

ဗုဒ္ဓသာသနာတော် မပေါ်မထွန်းသေးသော ရှေးခေတ်အခါကာလတို့၌ အနောက်ဘက် မဇ္ဈိမတိုက် ပြည်နိုင်ငံများတွင် ဆန်းဆကရိတ်ခေါ်သော သက္ကဋ္ဌဘာသာကို လေ့လာသုံးစွဲလေ့ရှိကြကုန်သည်ဖြစ်၍ ထိုသက္ကဋ္ဌဘာသာဖြင့် ဂါထာစီကုံးဖွဲ့ဆိုရာ၌ လိမ္မာစေခြင်းငှာ လည်းကောင်း၊ ဗေဒင်ကျမ်းတို့၌ အသုံးအစွဲ ပြုလုပ်စေခြင်းငှာလည်းကောင်း သေတဝ, ကဿပ, ကစ္စာယန, မဂ္ဂဗျ-အစရှိကုန်သော ရသေ့ပညာရှိတို့သည် ရှေးဦးစွာ သက္ကဋ္ဌဆန်းကျမ်းတို့ကို ရေးသားစီရင်ကြကုန်၏။

ရှေးအခါကာလ၌ ထိုရသေ့ရေး ဆန်းကျမ်းတို့ကို ပညာရှိတို့ ရိုသေလေးမြတ်စွာ လေ့လာသင်ကြား အားထုတ်အပ်ခဲ့ဖူးသော်လည်း ကာလဝိပတ္တိဘေးကြီး ဖိစီးနှိပ်စက်လေသောကြောင့် ထိုရသေ့ရေး ဆန်းကျမ်းတို့သည် ပရမ်းပတာ မူစာမရ၊ ကြေမွပျောက်ပျက်ခြင်းသို့ ရောက်ကြရကုန်၏။ ရသေ့ရေး ရှေးဆန်းကျမ်းဟောင်းများ မကွယ်မပျောက်သေးမီ ရှေးခေတ်ကာလ ကောင်းစားသော အခါတပါး၌ နဂါးပြည်တွင် အလွန်ထင်ရှားသော သေသမည်သော နဂါးမင်းသည် "ငါ၏ အထက်အရပ်၌ တည်နေသော ဤမဟာပထဝီမြေကြီးသည် မည်မျှလောက် ပြန့်ကျယ်လေသနည်း"ဟု မြေကြီး၏ အကျယ်အဝန်းကို သိလိုသည်ဖြစ်၍ ပိဂ်လမည်သော ပုဏ္ဏားယောင် ဖန်ဆင်းပြီးလျှင် ဤလူရှာလောကသို့ တက်ရောက်လာ၏။

အခါတပါး၌ ဂဠုန်မင်းသည် လူယောင်ဆောင်သော ပိဂ်လမည်သော နဂါးမင်းကို အတင်းဖမ်းသုတ်လိုသည်ဖြစ်၍ ဝေးသောအရပ်မှ တဟုန်တည်း ပြေး၍လာရာ ပိဂ်လနဂါးသည် ဂဠုန်မင်းကို ဤသို့ ဆီး၍ ဆို၏။ "အို ဂဠုန်မင်း၊ အကျွန်ုပ်သည် ကဗျာဗန္ဓကို ဖွဲ့ဆိုစီကုံးတတ်သော ပညာရှိကဝိတစ်ယောက်ဖြစ်၏။ အကျွန်ုပ်၏ လိမ္မာသောအဖြစ်ကို သင်-

ဂဠုန်မင်းသည် ကြည့်ရှုပါဦးလော့။ အကြင်အရပ်၌ တစ်ခုသော ဂဏန်းသင်္ချာတန်းကို ရေးသား၏။ ထိုရေးသားသော ဂဏန်းသင်္ချာတန်း ၁-ခုကို တပါးသောနေရာတစ်ခု၌ တဖန် ထပ်၍ မရေးတော့အံ့။ အကယ်၍ တစ်ခုနှင့်တစ်ခု ထပ်တူကျ၍ ညီမျှသော ဂဏန်းသင်္ချာတန်းတစ်မျိုးကို သင်-မြင်ခဲ့သည်ဖြစ်အံ့။ ထိုအခါ၌ သင်ဂဠုန်မင်းသည် အကျွန်ုပ်ကို အလိုရှိတိုင်း စားပါလေတော့"ဟု ဆိုသောအခါ ဂဠုန်မင်းက "သင်ပြောတိုင်း ရှိပါစေတော့"ဟု ခွင့်ပြုအပ်သည်ဖြစ်၍ ပိဂ်လနဂါးမင်းသည် အက္ခရာတစ်လုံးရှိသော ဧကက္ခရပတ္ထာရမှ စ၍ အက္ခရာ ၂၆-လုံးရှိသော ဆဗ္ဗီသတျက္ခရာ အဆုံးရှိသော ပတ္ထာရနည်းကို အကျယ်ဖြန့်လျက် တဖြည်းဖြည်း နောက်ဆုတ်လာခဲ့ရာ သမုဒ္ဒရာကမ်းနားသို့ ရောက်သွားခဲ့၏။ ထိုအခါ ပိဂ်လနဂါးမင်းသည် ပတ္ထာရဖြန့်ပုံနည်းဖြင့် ဂဠုန်မင်းကို လှည့်စား၍ သမုဒ္ဒရာရေထဲသို့ ဝုပ်လျှိုးပြေးသွားလေ၏။

ထိုပိဂ်လဆရာသည် သက္ကဋ္ဌဆန်းကျမ်း, ပြာကြိုင့်ဆန်းကျမ်းတို့ကို အကျယ်ဖွင့်ဆိုရေးထားခဲ့လေ၏။ သက္ကဋ္ဌဆန်းကျမ်းကို ပိဂ်လဆန္ဒောသုတြဟု ခေါ်၏။ ပြာကြိုင့်ဆန်းကျမ်းကို ပြာကြိုတပိဂ်လ သုတ္တဟု ခေါ်၏။ ယခုခေတ်အခါ၌ ရသေ့ရေးသော ရှေးဆန်းကျမ်းများ ကွယ်ပျောက်လေပြီဖြစ်သောကြောင့် ပိဂ်လဆန်းကျမ်းကိုသာလျှင် မူလဆန်းကျမ်းရင်း-ဟု ပညာရှိတို့သည် မှတ်ထင်ကြကုန်၏။ သို့ရာတွင် ရသေ့ရေး ဆန်းကျမ်းတစ်စောင်တစ်ဖွဲ့-ဟု အမှတ်အသားမပြုမူ၍ မိမိဟောသော ကျမ်းအတွင်း၌ ထည့်သွင်းရေးထားခဲ့သော ဘာရတနာဗျကျမ်း၌လာသော ဆန်းဂါထာမျိုးတို့သည်ကား ထင်ရှားရှိပေကုန်၏။

သက္ကဋ္ဌဘာသာ၌ အသုံးဝင်သော ဆန္ဒောဝိစိတိကျမ်းမျိုးတို့တွင် ပိဂ်လဆန်းကျမ်းသည် မူလဆန်းကျမ်းရင်း ဖြစ်၏။ ထိုပိဂ်လဆန်းကျမ်းကို အမှီပြု၍ ကေဒါရဘဋ္ဋ-စသော နောက်နောက်၌ဖြစ်ကုန်သော ဆရာတို့သည် ဝုတ္တရတ္တာကရ-စသော များစွာသော ဆန်းကျမ်းတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဋီကာကျမ်းအမျိုးမျိုးတို့ကိုလည်းကောင်း မိမိတို့ ဉာဏ်စွမ်းသတ္တိရှိသည့် အလျောက် ရေးသားစီရင်လေကုန်၏။

ဤသို့ သက္ကဋ္ဌဘာသာ၌ ဂါထာဗန္ဓ စီကုံးဖွဲ့ဆိုလိုကုန်သော ပညာရှိတို့ အသုံးပြုလုပ်ရန် စည်းကမ်းနည်းလမ်း ညွှန်ပြကြောင်းဖြစ်ကုန်သော ဆန္ဒောဝိစိတိခေါ်သော ဆန်းကျမ်းတို့သည် များစွာပင် ရှိကြပေကုန်၏။ မာဂဓပါဠိဘာသာ၌ ဂါထာဗန္ဓသိလောကကို ဖွဲ့ဆိုစီကုံးလိုကုန်သော ပညာရှိတို့ အသုံးအစွဲပြုလုပ်ရန် ဂါထာဖွဲ့နည်းတို့ကို ပြဆိုညွှန်ပြကြောင်းဖြစ်သော ဆန္ဒောဝိစိတိကျမ်းမျိုးသည်ကား တစ်စောင်တစ်ဖွဲ့မျှ မရှိသေးသည်ဖြစ်သောကြောင့် သီဟိုဠ်ကျွန်း၊ ပရက္ကမဗာဟုမင်းလက်ထက် တောင်ကြားတောရနေ သီလထေရ်မြတ်၏တပည့်ဖြစ်သော ရှင်သံယရက္ခိတမဟာသာမိမည်သော ပုဂ္ဂိုလ်သူမြတ်သည် ဝုတ္တောဒယမည်သော မာဂဓ

ဘာသာရေး ဆန်းကျမ်းသစ်ကို စိရင်ရေးသားတော်မူခဲ့လေ၏။ ထိုဝုတ္တောဒယဆန်းကျမ်းသစ်၏အနက်ကို ပြန်ဆိုရေးသားကြကုန်သော မြန်မာဘာသာ မိုရာနိသယတို့သည်လည်း အများပင် ရှိကြပေကုန်၏။ ယင်းသို့ နိသယပေါင်းများစွာ ရှိကုန်သော်လည်း အနက်ဖြစ်ရုံမျှကိုသာ ရေးထားခဲ့ကြ၍ ပုဒ်ကို သုမ်သင်ခြင်း၊ အဓိပ္ပါယ်ကို ထင်စေခြင်း-စသည်တို့ဖြင့် စိစစ်ရွေးချယ်၍ အကျယ်သိနိုင်စေရန် ထုတ်ဖော်၍ မပြဆိုကြကုန်။ ထိုသို့ မပြမဆိုခဲ့သောကြောင့် ပြည့်စုံသော အနက်, အဓိပ္ပါယ်ရှိ၍ စာသင်သားတို့ အားထားမှီခိုလောက်သော နိသယသစ်တစ်စောင်ကို ရေးသားစီရင်ရလျှင် ပရိယတ္တိသာသနာတော်၌ အသုံးပြုလုပ်နိုင်၍ ဆန်းတက်လိုကုန်သော ပညာရှိတို့အား အလွန်ကျေးဇူးများသည် ဖြစ်လတ္တံ့-ဟု အဖန်ဖန် အောက်မေ့မိသည်ဖြစ်ရကား ဝုတ္တောဒယဋီကာဟောင်း ဆန်းမူလဋီကာနှင့် ဆန္ဒောသာရတ္ထဝိကာသနီဋီကာ ၂-စောင်တို့ကို လက်စွဲကိုယ်စား ကာယသရိက္ခက ပြုလုပ်၍ မဂဓဆန်းဋီကာ, ယောဇနာ, ဂဏ္ဌိ, နိသယဆန်းပုံ, သက္ကဋ္ဌဆန်းကျမ်းအမျိုးမျိုး, သက္ကဋ္ဌဆန်းဋီကာအမျိုးမျိုး, ပြာကြိတဆန်းကျမ်းအမျိုးမျိုးတို့ကို စေ့စေ့ငုငု ကောင်းစွာကြည့်ရှု၍ ဤဝုတ္တောဒယနိသယသစ်ကို ရေးသားစီရင်ပေသတည်း။

----- x -----

သက္ကဋ္ဌဘာသာဆန္ဒောဝိစိတိကျမ်းစာရင်း

ဦးရေ	ကျမ်းအမည်	ကျမ်းပြုဆရာအမည်
၁။	ပိဂ်လဆန်းသုတ်	ပိဂ်လဆရာ
၂။	ပြာကြိတပိဂ်လသုတ်	ပိဂ်လဆရာ
၃။	ဝုတ္တရတနာကရ	ကေဒါရဘဋ္ဋဆရာ
၄။	ဝုတ္တရတနာဝလိ	စိရဋ္ဌိဝဆရာ
၅။	ဝုတ္တပစ္စယကောမုဒီ	ရာမစရဏာသမ္မဆရာ
၆။	ဝုတ္တစန္ဒြိကာ	ရာမဒယာလုဆရာ
၇။	ဆန္ဒောမဉ္ဇရီ	ဂဂ်ါဒါသဆရာ
၈။	ဆန္ဒစိဟ္ဏ	ဥဒါသီနတ္တဆရာ
၉။	ဆန္ဒကုံရ	ဂဂ်ါသဟာယဇီဆရာ

ဦးရေ	ကျမ်းအမည်	ကျမ်းပြုဆရာအမည်	
၁၀။	ဆန္ဒရတနမာလာ	ဘာသာဆန်းကျမ်း	
၁၁။	သုတဇောဓ	ကာလိဒါသဆရာ	
၁၂။	ဝါဏီဘူသန	ဒါမောဒရမိဿဆရာ	
၁၃။	ဘာရတနာဌ	ဘရတရသေ့	
၁၄။	ဝုတ္တမုတ္တိက		
၁၅။	ပတ္ထာရာဒိရတနာကရ	အမရဒါသဆရာ	
၁၆။	ဆန္ဒဏ္ဏော၀ပိဂ်လ		
၁၇။	ဆန္ဒောသာရ	အဂ္ဂိပုရာဏ်၊ ကျမ်းထွက်	
၁၈။	အမတသဋ္ဌိ၀နိဋ္ဌီကာ	ဟလာယုဓ၊ ပိဂ်လဆန်းသုတ်အဖွင့်	
၁၉။	ပိဂ်လပွဒီပဋ္ဌီကာ	လက္ခမီနာထ၊ ပြာကြိုတပိဂ်လအဖွင့်	
၂၀။	ပိဂ်လသာရ၀ိကာသိနီ	ရ၀ိကရ၊	၎င်း
၂၁။	ပိဂ်လဋ္ဌီကာ	ဝိဿနာထ၊	၎င်း
၂၂။	ပိဂ်လပွကာသဋ္ဌီကာ	ဝံသဓိရ၊	၎င်း
၂၃။	ဝိ၀ရဏတ္ထဋ္ဌီကာ	ကဏ္ဏာယ၊	၎င်း
၂၄။	ပိဂ်လဘတ္တပကာသိကာ	ယာဒ၀ေန္ဒြ၊	၎င်း
၂၅။	သေတုဋ္ဌီကာ	ဝုတ္တရတနာကရအဖွင့်	
၂၆။	ပဉ္စိကာဗျာချာဋ္ဌီကာ	ဗုဒ္ဓဘာသာရဟန်းတော်ရာမစန္ဒ၊	၎င်း
၂၇။	ဝိ၀ုတ္တိဋ္ဌီကာ	တာရာနာထ၊	၎င်း
၂၈။	ဗျာချာနကောမုဒီဋ္ဌီကာ	ရယုနန္ဒနဂေါသာမိ၊ ဆန္ဒောမဥ္ဇရီဖွင့်	
၂၉။	ဘာဂတ္ထသန္ဒီပနီဋ္ဌီကာ	ဒါတာရာမ၊	၎င်း
၃၀။	သုခဇောဓိနီဋ္ဌီကာ	ဇိ၀ါနန္ဒ၊	၎င်း
၃၁။	သုတဇောဓဗျာချာ		
၃၂။	ဝုတ္တရတနာကရဗျာချာ		

----- x -----

မဂဓဆန်းကျမ်း စာကိုယ်, ဋီကာ, နိဿယ, ဆန်းပုံစာရင်း

ဦးရေ	ကျမ်းအမည်	ကျမ်းပြုဆရာအမည်
၁။	ဝုတ္တောဒယ	သံဃရက္ခိတမဟာသာမိ
၂။	ဆန်းမူလဋီကာ	၎င်း
၃။	ဆန္ဒောသာရတ္ထဝိကာသနီ	
၄။	ကဝိသာရဋီကာ	
၅။	ဝစနတ္ထဇောတိကဋီကာ	ရှင်ဝိမလဗုဒ္ဓိ
၆။	ဆန်းယောဇနာဟောင်း	အမည်မသိ
၇။	ဆန်းယောဇနာသစ်	၎င်း
၈။	ဆပ္ပစ္စယဒီပနီ	မဒ္ဒူလေးရွာ-ဦးပညာသီဟ (ဦးဝင်း)
၉။	သုဒ္ဒဿဝိကာသနီ	ကင်ပွန်းတောင်ဆရာတော်
၁၀။	ဆန်းဂဏ္ဌိ	အမရပုရမြို့၊ ပညာသီဟ
၁၁။	ဆန်းနိဿ(ညောင်ကန်မူ)	ဆရာတော်ဦးဗုဒ္ဓ
၁၂။	မောင်းထောင်မူ	ပထမမောင်းထောင်သာသနာပိုင်
၁၃။	ဆန်းပုံပထမ	ညောင်ကန်ဆရာတော်ဦးပုညာရမ္ဘ
၁၄။	ဆန်းပုံဒုတိယ	ဘုရားကြီးဆရာတော်
၁၅။	ဆန္ဒောမဉ္ဇရီကျမ်း	မဟာဝိသုဒ္ဓါရာမဆရာတော်
၁၆။	ဆန္ဒောမဉ္ဇရီနိဿယ	၎င်းဆရာတော်

----- × -----

ပဇ္ဇာဝလိမာတိကာ

သုခေသနာယ သောတူနံ၊ ပဇ္ဇာဘိဓာနတောမိနီ။
အကာရာဒိက္ကမေနေဝ၊ ပဇ္ဇာဝလိ သမုဒ္ဓတာ။ ။

ဂါထာအမည်	ဆန်းအမည်	မြောဝဏ္ဏဖွဲ့	ဂါထာနံပါတ်
အစလဓိတိ	မတ္တာ	၁၆	၃၈
အပရန္တိကာ	မတ္တာ	၁၆	၃၆
အပရဝတ္တ	မတ္တာ		၁၁၅
အပရာဇိတာ	သက္ကရီ	၁၄	၉၀
အရိယာဂီတိ	မတ္တာ		၂၈
အရိယာသာမည	မတ္တာ		၁၉
အာချာနကီ	ဝဏ္ဏ		၁၁၂
အာပါတလိကာ	မတ္တာ		၃၁
ဣန္ဒဝဇိရာ	တိဋ္ဌုဘ	၁၁	၆၃
ဣန္ဒဝံသ	ဇဂတီ	၁၂	၇၅
ဥဂ္ဂိတိ	မတ္တာ	၂၃	
ဥဒ္ဓလာ	ဇဂတီ	၁၂	၈၄
ဥဒိစ္စဝုတ္တိ	မတ္တာ		၃၃
ဥပဂီတိ	မတ္တာ		၂၆
ဥပစိတ္တ	ဝဏ္ဏ		၁၀၇
ဥပစိတြာ	မတ္တာ		၄၃
ဥပဇာတိ	တိဋ္ဌုဘ	၁၁	၆၄
ဥပဋ္ဌိတာ	ပန္တိ	၁၀	၆၂
ဥပေန္ဒဝဇိရာ	တိဋ္ဌုဘ	၁၁	၆၄
ဥဗ္ဘာသက	ပန္တိ	၁၀	၆၁
ဩပစ္ဆန္ဒသ(သီ)က	မတ္တာ		၃၀
ကမလာ	ဇဂတီ	၁၂	၈၇
ကုမာရလလိတာ	ဥဏ္ဍိကာ	၇	၄၇

ဂါထာအမည်	ဆန်းအမည်	မတြာဝဏ္ဏဖွဲ့	ဂါထာနံပါတ်
ကုသုမဝိစိတ္တာ	ဇဂတီ	၁၂	၇၉
ကုသုမိတလတာ	ဓိတိ	၁၈	၁၀၁
ဝေလ္လိတာ			
ကေတုမတီ	ဝဏ္ဏ		၁၁၁
ဂါထာသာမညု	ဝဏ္ဏ		၁၂၈
ဂီတိ	မတ္တာ		၂၅
စပလာရိယာ	မတ္တာ		၂၂
စပလာဝတ္တ	မတ္တာ		၁၂၁
စမ္ပကမာလာ	ပန္တိ	၁၀	၅၉
စာရုဟာသိနီ	မတ္တာ		၃၃
စိတြပဒါ	အနုဋ္ဌုဘ	၈	၄၈
စိတြာ	မတ္တာ		၄၂
ဇယနုစပလာ	မတ္တာ		၂၄
တနုမဇ္ဈာ	ဂါယတ္တီ	၆	၄၆
တဝိပုလာ	အနုဋ္ဌုဘ	၈	၁၂၃
တာမရသ	ဇဂတီ	၁၂	၈၆
တောဒကု	ဇဂတီ	၁၂	၃၆
ဒဏ္ဍိဏန္တိကာ	မတ္တာ		၃၂
ဒုတမဇ္ဈာ	ဝဏ္ဏ		၁၀၈
ဒုတဝိလမ္ဗိတ	ဇဂတီ	၁၂	၃၃
ဒေါဓက	တိဋ္ဌုဘာ	၁၁	၆၃
နဝိပုလာ	အနုဋ္ဌုဘ	၈	၁၂၆
ပစ္စဝုတ္တိ	မတ္တာ		၃၄

ဂါထာအမည်	ဆန်းအမည်	မတြာဝဏ္ဏဖွဲ့	ဂါထာနံပါတ်
ပဏာဝ	ပန္တီ	၁၀	၅၆
ပထျာရိယာ	မတ္တာ		၂၀
ပထျာဝတ္တ	အနုဋ္ဌုဘ	၈	၁၁၉
ပဘဒ္ဒက	အတိသက္ကရီ	၁၅	၉၆
ပမာဏိကာ	အနုဋ္ဌုဘ	၈	၅၄
ပမိတက္ခရာ	ဇဂတီ	၁၂	၈၁
ပဝတ္တက	မတ္တာ		၃၅
ပဟရဏကလိကာ (တာ)	သက္ကရီ	၁၄	၉၁
ပဟာသ(သိ)ဏီ	အတိဇဂတီ	၁၃	၈၈
ပါဒါကုလက	မတ္တာ		၄၄
ပိဏ်လဝိပုလာ	အနုဋ္ဌုဘ	၈	၁၂၂
ပိယံဝဒါ	ဇဂတီ	၁၂	၈၂
ပုဋ္ဌ	ဇဂတီ	၁၂	၃၉
ပုပ္ပိတဂ္ဂ	ဝဏ္ဏ		၁၁၆
ဘဒ္ဒက	အာကတိ	၂၂	၁၀၆
ဘဒ္ဒဝိရာဇ	ဝဏ္ဏ		၁၁၀
ဘဒ္ဒိကာ	တိဋ္ဌုဘ	၁၁	၃၄
ဘဝိပုလာ	အနုဋ္ဌုဘ	၈	၁၂၄
ဘုဇဂသုသုသ(ဘ)ဋ္ဌာ	ဗြဟတီ	၉	၅၄
ဘုဇင်ပွယာတ	ဇဂတီ	၁၂	၈၀
မဏိဂ(ဂု)ဏနိကရ	အတိသက္ကရီ	၁၅	၉၄
မတ္တာ	ပန္တီ	၁၀	၅၈

ဂါထာအမည်	ဆန်းအမည်	မတြာဝဏ္ဏဖွဲ့	ဂါထာနံပါတ်
မတ္တာသမက	မတ္တာ		
မန္ဒက္ကန္တာ	အစ္စဋ္ဌိ	၁၇	၁၀၀
မနောရမာ	ပန္တိ	၁၀	၆၀
မာဏဝက	အနုဋ္ဌုဘ	၈	၅၀
မာလိနီ	အတိသက္ကရီ	၁၅	၉၅
မုခစပလာ	မတ္တာ		၂၃
မေယဝိပ္ပဇ္ဇိတာ	အတိမိတိ	၁၉	၁၀၂
ယဝမတီ	ဝဏ္ဏ		၁၁၇
ရတောဒ္ဓတာ	တိဋ္ဌုဘ	၁၁	
ရဝိပုလာ	အနုဋ္ဌုဘ	၈	၁၂၅
ရုစိရာ	အတိဇဂတီ	၁၃	၈၉
ရုမ္မဝတီ	ပန္တိ	၁၀	၅၇
လလိတာ	ဇဂတီ	၁၂	၈၃
ဝတ္တ	အနုဋ္ဌုဘ	၈	၁၁၈
ဝသန္တတိလက(ကာ)	သက္ကရီ	၁၄	၉၂
ဝံသဋ္ဌ	ဇဂတီ	၁၂	၇၄
ဝါဏိနီ	အဋ္ဌိ	၁၆	၉၇
ဝါတောမ္မိ	တိဋ္ဌုဘ	၁၁	၆၉
ဝါနဝါသိက	မတ္တာ		၄၁
ဝိဇ္ဇုမ္မာလာ	အနုဋ္ဌုဘ	၈	၄၉
ဝိပရီတပထ္ယာဝတ္တ	အနုဋ္ဌုဘ	၈	၁၂၀
ဝိပရီတာဓျာန(နီ)ကီ	ဝဏ္ဏ		၁၁၃
ဝိပုလာရိယာ	မတ္တာ		၂၁

ဂါထာအမည်	ဆန်းအမည်	မတြာဝဏ္ဏဖွဲ့	ဂါထာနံပါတ်
ဝိသိလောက	မတ္တာ		၄၀
ဝုတ္တ	ကတိ	၂၀	၁၀၄
ဝေဂဝတီ	ဝဏ္ဏ		၁၀၉
ဝေတာလီယ	မတ္တာ		၂၉
ဝေဿဒေဝီ	ဇဂတီ	၁၂	၈၅
သဒ္ဒူလဝိက္ကီဠိတ	အတိဓိတိ	၁၉	၁၀၃
သဒ္ဓရာ	ပကတိ	၂၁	၁၀၅
သမာနိကာ	အနုဋ္ဌုဘ	၈	၅၁
သသိကလာ	အတိသက္ကရီ	၁၅	၉၃
သာလိနီ	တိဋ္ဌုဘ	၁၁	၆၈
သိခရိဏီ	အစ္စုဋ္ဌိ	၁၇	၉၈
သိရီ	တိဋ္ဌုဘ	၁၁	၇၀
သုဒ္ဓဝိရာဇ	ပန္တိ	၁၀	၅၅
သုမုခီ	တိဋ္ဌုဘ	၁၁	၆၆
သေတဝ(သေဝတ) ဝိပုလာ	အနုဋ္ဌုဘ	၈	၁၂၃
သွာဂတာ	တိဋ္ဌုဘ	၁၁	၇၂
ဟရိဏာ(ဏီ)လ္လုတာ	ဝဏ္ဏ		၁၁၄
ဟရိဏီ	အစ္စုဋ္ဌိ	၁၇	၉၉
ဟလမုခီ	ဗြဟတီ	၉	၅၃

ဂါထာပေါင်း ၁၀၉-မျိုး။

ပဇ္ဇာဝလိမာတိကာ ပြီး၏။

----- × -----

မုခါရမ္ဘ

ဝန္ဒိတ္တာ ဇိနစန္ဒံ၊ ဝိမလံ ဓမ္မရုစိ ရုစိမ မာစိက္ခေ။
ဝုတ္တောဒယသ အတ္ထံ၊ ဝဏ္ဏန'မဝလမ္မ ပေါရာဏံ။ ။

ဝိမလံ၊ ရာဂ, ဒေါသ၊ စသည်ရစ်မြှေး၊ ညစ်အကြေးမှ၊ ကင်းဝေးသန့်စင်၊ ကြည်လင်စွာထသော။ ဓမ္မရုစိ ရုစိမ်၊ ၁၀-ပါးသော တရားတော်တည်းဟူသော လှပတင့်တယ်သော ရောင်ခြည်ရှိတော်မူထသော။ ဇိနစန္ဒံ၊ ၅-ပါးသော ရန်မာရ်ကို၊ မကျန်ကုန်စင်၊ အောင်မြင်တော်မူပြီးသော ဘုရားတည်းဟူသော လမင်းကို။ အဟံ၊ အကျွန်ုပ်သည်။ ဝန္ဒိတ္တာ၊ ရှိခိုးပြီး၍။ ပေါရာဏံ၊ ရှေးခေတ်ကာလ၌ ဖြစ်သော။ ဝဏ္ဏန'၊ ဋီကာ, ယောဇနာ-စသော အဖွင့်ကျမ်းကို။ အဝလမ္မ၊ အမှီတံကဲ၊ သဟဲပြု၍။ ဝုတ္တောဒယသ၊ အရိယာ-စသောဂါထာတို့ ဖြစ်ရာ ဖြစ်သော ဝုတ္တောဒယဆန်းကျမ်း၏။ အတ္ထံ၊ အနက်ကို။ အာစိက္ခေ အာစိက္ခိဿามိ၊ စီရင်ရေးသား၊ ဟောကြားဖွင့်ဆိုပေအံ့။

ဤအဖွဲ့သည် ဂရု ၂၀-လုံး, လဟု ၁၇-လုံး၊ အက္ခရာအရေအတွက် ၃၇-လုံးရှိသော သုဒ္ဓရာတ်၊ ဂေါရီမည်သော အရိယာဂါထာဗန္ဓအဖွဲ့ မည်၏။

ပုဗ္ဗဒ္ဒ၌ ဆဋ္ဌလဟုကြိုက်သောကြောင့် ဓမ္မရုစိ-ဟု စဉ်းငယ်ရပ်တော့၍ ယတိ-လက္ခဏာနှင့် ညီညွတ်စွာ ရွတ်အပ်၏။

အဒ္ဒ ၂-မျိုးစလုံးတို့၌ပင် ဇဂိုဏ်းတည်းဟူသော အုပ်စိုးပိုင်ဆိုင်သူ နာယကအရှင်တစ်ဦးတည်းသာ ရှိသောကြောင့် ကုလိနီမျိုး မည်၏။

----- × -----

အရှင်သိရိကူမာရမထေရ်

ဝုတ္တောဒယဆန်းနိသျှသစ်

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

[၁] ပထမပရိစ္ဆေဒ၊ သညာပရိဘာသာနိဒ္ဒေသ

၁။ နမ'တ္ထု ဇန-သန္တာန-တမ-သန္တာန-ဘေဒိနော။
ဓမ္မ'ဇ္ဇလန္တ-ရုစိနော၊ မုနိန္ဒော'ဒါတ-ရောစိနော။

ဇန-သန္တာန-တမ-သန္တာန-ဘေဒိနော၊ သတ္တဝါတို့၏အနွယ် အမျိုးအစဉ်အဆက် ၌ဖြစ်သော–

အဝိဇ္ဇာတည်းဟူသော အမိုက်တိုက်အစဉ်ကို။ ရူပက။
အဝိဇ္ဇာနှင့်တူသော အမိုက်တိုက်အစဉ်ကို။ သဒိသ။
အဝိဇ္ဇာကဲ့သို့သော အမိုက်တိုက်အစဉ်ကို။ ဥပမာ။
အဝိဇ္ဇာ,အမိုက်တိုက်အစဉ်ကို။ သမုပေက္ခာ။ (သကပက္ခ ၄-နက်။)
အမိုက်တိုက်တည်းဟူသော အဝိဇ္ဇာအ့စဉ်ကို။ ရူပက။
အမိုက်တိုက်နှင့်တူသော အဝိဇ္ဇာအစဉ်ကို။ သဒိသ။
အမိုက်တိုက်ကဲ့သို့သော အဝိဇ္ဇာအစဉ်ကို။ ဥပမာ။
အမိုက်တိုက်, အဝိဇ္ဇာအစဉ်ကို။ သမုပေက္ခာ။ (ပရပက္ခ ၄-နက်။)

ဖျက်ဆီးလေ့ရှိထသော, ဖျက်ဆီးခြင်းငှာ အလေ့ရှိထသော, ဖျက်ဆီးခြင်း၌ အလေ့ရှိထသော, ဖျက်ဆီးခြင်းအလေ့ရှိထသော, အလေ့အားဖြင့် ဖျက်ဆီးတတ်ထသော, အလေ့အားဖြင့် ဖျက်ဆီးခြင်းရှိထသော။ တဿီလ ၆-နက်။

ဖျက်ဆီးတတ်သောသဘောရှိထသော, ဖျက်ဆီးခြင်းငှာ သဘောရှိထသော, ဖျက်ဆီးခြင်း၌ သဘောရှိထသော, ဖျက်ဆီးခြင်းသဘောရှိထသော, သဘောအားဖြင့် ဖျက်ဆီးတတ်ထသော, သဘောအားဖြင့် ဖျက်ဆီးခြင်းရှိထသော။ တဒ္ဓမ္မ ၆-နက်။

ဖျက်ဆီးခြင်း၌ ကောင်းစွာပြုတတ်ထသော, ဖျက်ဆီးခြင်း၌ ကောင်းစွာပြုခြင်းရှိထသော, ဖျက်ဆီးခြင်းငှာ ကောင်းစွာပြုတတ်ထသော, ဖျက်ဆီးခြင်းငှာ ကောင်းစွာပြုခြင်းရှိထသော, ဖျက်ဆီးခြင်းကို ကောင်းစွာပြုတတ်ထသော, ဖျက်ဆီးခြင်းကို ကောင်းစွာပြုခြင်းရှိထသော, ကောင်းစွာပြုခြင်းရှိသော ဖျက်ဆီးခြင်းရှိထသော, ကောင်းစွာပြုတတ်သော ဖျက်ဆီးခြင်းရှိထသော, ကောင်းစွာဖျက်ဆီးတတ်ထသော။ တဿာဓုကာရီ ၉-နက်။

တစ်နည်း ဇန-သန္ဓာန-တမ-သန္ဓာန-ဘေဒိနော၊ သတ္တဝါအပေါင်းတို့၏ မောဟဟု ဆိုအပ်သော အမိုက်တိုက်အစဉ်ကို ဖျက်ဆီးတော်မူလေ့ရှိထသော။ (ဤပက္ခ၌လည်း ရှေးပက္ခ၌ကဲ့သို့ သကပက္ခ-စသည်တို့ကို စုံလင်စွာ ဆိုအပ်ကုန်၏။)

ဓမ္မု'ဇလန္ဓ-ရုစိနော၊ လောကုတ္တရတရား ၉-ပါးတည်းဟူသော၊ တစ်နည်း- ၁၀-ပါး သောတရားတော်တည်းဟူသော ထွန်းတောက်ပသော ရောင်ခြည်ရှိထသော။ (သကပက္ခ ၄-နက်၊ ပရပက္ခ ၄-နက်၊ တဿီလ ၆-နက်၊ တဒ္ဓမ္မ ၆-နက်၊ တဿာဓုကာရီ ၉-နက် စေ့စုံစွာပေး။)

မုနိန္ဒော'ဒါတ-ရောစိနော၊ ဘုရားတည်းဟူသော သင်းခွေပန်းကဲ့သို့ ဖြူစင်သော ရောင်ခြည်ရှိသော လမင်းအား။ (ဤ၌လည်း သကပက္ခ-စသော အနက်တို့ကို စုံလင်စွာပေး။)

မမ၊ အကျွန်ုပ်၏။ နမော၊ တံ့ပျပ်ညွတ်လျှိုး၊ ရှိခိုးကိုင်းရှိုင်းခြင်းသည်။ အတ္ထု၊ ဖြစ်စေသတည်း။

ဤဂါထာ၌ ရူပက-စသည်တို့၏ အထူးကို–

တည်းဟူသော ရူပကံ ဥ ယျံ၊ တူသောတိ သဒ်သံ မတံ။
ကဲ့သို့တိ ဥပမာ ဥ ယျာ၊ သမုပေက္ခာတိ ပြိုင် မတာ။ –

ဟူသော ဂါထာဖြင့် သိအပ်၏။ ဤကား ပါဠိလျှောက်အနက်သမ္မန်ခြင်းကို ပြုသော ပါဠာ-နုသာရီသမ္မန်တည်း။

ပါဌာနုသာရီ သမ္မန္ဓော၊ သမ္မန္ဓော ဥပမာယ စ။
ဟေတုနာပိ စ သမ္မန္ဓော၊ ဥပမာ ဟေတုနာပိ စ။
သမ္မန္ဓဘေဒါ ဝိညေယ္မာ၊ စတုရောပိ ဝိဘာဝိနာ။ ။

ဟူသော သဒ္ဒသာရတ္ထဇာလိနီဂါထာနှင့်အညီ ဥပမာသမ္ဗန်, ဟေတုသမ္ဗန်, ဥပမာဟေတု-သမ္ဗန် ၃-မျိုးတို့ဖြင့်လည်း အတ္ထသမ္ဗန္ဓကို ပြုအပ်၏။

သန္ဓာနသဒ္ဒါ၏အနက်ကို–

သန္ဓာနော သန္ဓတျံ ဒေဝ-ရုက္ခေ စာ'ပစ္စဂေါတ္တေသု။

ဟု တိကဏ္ဍသေသအဘိဓာန်၌ ၄-နက်ပြဆိုသည်တွင် သန္ဓတိအနက်, ဂေါတ္တအနက်တို့၌ ဖြစ်၏-ဟု မှတ်အပ်၏။

သန္ဓာနော၊ ပုလ္လိင် သန္ဓာန-သဒ္ဒါသည်။ သန္ဓတျံ၊ အနွယ်၌လည်းကောင်း။ ဒေဝရုက္ခေ စ၊ ကုက္ကိုပဒေသာပင်၌လည်းကောင်း။ အပစ္စဂေါတ္တေသု စ၊ သား,သမီး-ဟူသော အနက်၊ အမျိုးအနက်တို့၌လည်းကောင်း။ ဘဝေ၊ ဖြစ်၏။ (သန္ဓတျံဝံသေ၊ တိကဏ္ဍသေသဋီကာ)

ဇာတ်တူသော သူတို့၏အပေါင်းသည် ဂေါတ္တ မည်၏။

ဇနာနံ သန္ဓာနော ဇနသန္ဓာနော။ – ဟု ဆဋ္ဌီတပ္ပုရိသ်ပြု၍–

ဇနာနံ၊ လူတို့၏။ သန္ဓာနော၊ အဆက်အနွယ်တည်း။ ဇနသန္ဓာနော၊ လူတို့၏ အဆက်အနွယ်။ **သန္ဓတိအနက်။**

ဇနာနံ၊ လူတို့၏။ သန္ဓာနော၊ အနွယ်အမျိုးအပေါင်းတည်း။ ဇနသန္ဓာနော၊ လူတို့၏ အနွယ်အမျိုးအပေါင်း။ **ဂေါတ္တအနက်။**

ဇနသန္ဓာန-ပုဒ်ကို တမသန္ဓာန-ပုဒ်နှင့် ဆဋ္ဌီတပ္ပုရိသ်, သတ္တမီတပ္ပုရိသ် ၂-ချက်တွဲ။ "ဩဒါတရောစိနော"၌ ရောစိသဒ္ဒါသည် အရောင်အလင်းကို ဟော၏။

- ဤမုခါရမ္ဘဂါထာဖြင့် ဗုဒ္ဓပဏာမကို မုချအားဖြင့် ပြ၏။
- **ဓမ္မဇ္ဇလန္ဓရစိနောဖြင့်** ဓမ္မပဏာမကိုလည်းကောင်း၊
- **ဇနသန္ဓာနတမသန္ဓာနဘေဒိနောဖြင့်** သံဃပဏာမကိုလည်းကောင်း–

ဂုဏာန္ဓောဂတပြု၍ မပြဌာန်းသောအားဖြင့် ပြ၏။

၂။ **ပိဂ်လာ'စရိယာဒီဟိ၊ ဆန္ဒံ ယ'မုဒိတံ ပုရာ။**
သုဒ္ဓမာဂဓိကာနံ တံ၊ နာ သာဓေတိ ယဒိ'စ္ဆိတံ။

ပိဂ်လာ'စရိယာဒီဟိ၊ ပိဂ်လဆရာ-စသည်တို့သည်။ တစ်နည်း၊ ပိဂ်လ၊ ကေဒါရ, ဂဂ်ါဒါသ, ကာလိဒါသဆရာ-စသည်တို့သည်။ ပုရာ၊ ဤကျမ်းကို ရေးသည်မှ ရှေးအခါကာလ ၌။ ယံ ဆန္ဒ၊ အကြင်ပိဂ်လဆန်းကျမ်း, ဝုတ္တရတနာကရဆန်းကျမ်း, ဆန္ဒောမဉ္ဇရီဆန်းကျမ်း, သုတဗောဓဆန်းကျမ်း-စသော သက္ကဋ, ပြာကြိုဋ္ဌဆန်းကျမ်းကို။ ဥဒိတံ၊ ဆိုအပ်ပြီ။ တံ ဆန္ဒ၊ ထိုပိဂ်လ-အစရှိသော ဆန်းကျမ်းသည်။ သုဒ္ဓမာဂဓိကာနံ၊ သက်သက် မဂဓဘာသာကိုသာ တတ်ကုန်သော စာသင်သားတို့အား။ **တစ်နည်း** စာသင်သားတို့၏။ ဣစ္ဆတိ၊ အလိုရှိအပ်သော။ ယံ၊ အကြင်ဆန်း၌ တတ်မြောက်လိမ္မာ၍ ဂါထာဖွဲ့ဆို စီကုံးရေးသားနိုင်ခြင်း အစရှိသော အကျိုးကို။ **တစ်နည်း** ယဒိစ္ဆတိ၊ အကြင်အလိုရှိအပ်သောအကျိုးကို။ **တစ်နည်း** ယံ ယသ္မာ၊ အကြင် သံသကြိုဋ္ဌဘာသာ, ပြာကြိုဋ္ဌဘာသာတို့ဖြင့် စီရင်ရေးသားအပ်သောအကြောင်း ကြောင့်။ **တစ်နည်း** စီရင်ရေးသားခြင်းတည်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဣစ္ဆတိ၊ အလိုရှိ အပ်, မြတ်နိုးအပ်, နှစ်သက်အပ်သောအကျိုးကို။ နာ သာဓေတိ၊ မပြီးစီးစေနိုင်။

"ယတိ'စ္ဆတံ"ဟု ဒန္တဇယထမက္ခရာ တ-နှင့်လည်း အချို့မူစာတို့၌ ပါဝင်ထူးရှိ၏။

"ယတော ဣစ္ဆတံ"ဟု ပဒစ္ဆေဒပြု၍ "ယတော ယသ္မာကာရဏာ၊ ကြောင့်။ နာ သာဓေတိ၊ မပြီးစီးစေတတ်"ဟု အနက်သမ္မန်။

သီဟိုဠ်မှ၌ "ယထိစ္ဆတံ"ဟု ဒန္တဇဒုတိယက္ခရာ ထ-နှင့် ပါဝင်ရှိ၏။

ယထိစ္ဆတံ၊ အလိုရှိတိုင်းသော အကျိုးကို။ **တစ်နည်း** "ယထာ ဣစ္ဆတံ"ဟု ပဒစ္ဆေဒ ပြု၍ "ယထာ ယေန ပကာရေန၊ ဖြင့်။ ဣစ္ဆတံ၊ ကို။ နာ သာဓေတိ၊ ပြီးစီးအောင် မပြုတတ်"ဟု အနက်သမ္မန်။

၃။ တတော မာဂဓ-ဘာသာယ၊ မတ္တာ-ဝဏ္ဏ-ဝိဘေဒနံ။
လက္ခ-လက္ခဏာ-သံယုတ္တံ၊ ပသန္နတ္ထ-ပဒ-ဣမံ။

၄။ ဣဒံ ဝုတ္တော'ဒယံ နာမ၊ လောကိယ'စ္ဆန္ဒ-နိဿိတံ။
အာရဘိသ'မဟံ ဒါနိ၊ တေသံ သုခ-ဝိဝုဒ္ဓိယာ။

တတော တသ္မာ ကာရဏာ၊ ထိုသို့ ပိဂ်လ-စသောဆန်းကျမ်းကို သံသကြိုဋ္ဌဘာသာ, ပြာကြိုဋ္ဌဘာသာတို့ဖြင့် စီရင်ရေးသား၍ မဂဓဘာသာသက်သက်ကိုသာ တတ်ကုန်သော စာသင်သားတို့အား ဆန်းကျမ်း၌ တတ်မြောက်လိမ္မာ ဂါထာဖွဲ့ဆို စီကုံးရေးသားနိုင်ခြင်း အစရှိသော အလိုရှိအပ်သော အကျိုးကို မပြီးစီးစေနိုင်သောကြောင့်။ မတ္တာ-ဝဏ္ဏ-ဝိဘေဒနံ၊ အရိယာ-အစ, မတ္တာသမကအဆုံးရှိသော မတြာဝုတ္တိ၊ တနုမဇ္ဈာ အစ, ဝတ္တ အဆုံးရှိသော ဝဏ္ဏဝုတ္တိတို့၏ အထူးသဖြင့် ပြားထသော။ ဝါ၊ မတြာဝုတ္တိ, ဝဏ္ဏဝုတ္တိတို့၏ အထူးသဖြင့် ပြားခြင်း

ရှိထသော။ ၀၊ မတြာဝုတ္တိအပြား, ဝဏ္ဏဝုတ္တိအပြား ရှိထသော။ ၀၊ မတြာဝုတ္တိ, ဝဏ္ဏဝုတ္တိတို့ကို ဝေဖန်ရာဝေဖန်ကြောင်းဖြစ်ထသော။ ၀၊ မတြာဝုတ္တိကို ဝေဖန်ရာဝေဖန်ကြောင်း, ဝဏ္ဏဝုတ္တိကို ဝေဖန်ရာဝေဖန်ကြောင်းဖြစ်ထသော။ ၀၊ မတြာဝုတ္တိ, ဝဏ္ဏဝုတ္တိတို့ကို သိရာသိကြောင်းဖြစ်ထသော။ ၀၊ မတြာဝုတ္တိကို သိရာသိကြောင်း, ဝဏ္ဏဝုတ္တိကို သိရာသိကြောင်းဖြစ်ထသော။ ၀၊ မတြာဝုတ္တိ, ဝဏ္ဏဝုတ္တိတို့ကို သိခြင်းရှိထသော။ ၀၊ မတြာဝုတ္တိကို သိခြင်း, ဝဏ္ဏဝုတ္တိကို သိခြင်း ရှိထသော။ လက္ခ-လက္ခဏာ-သံယုတ္တံ၊ မှတ်အပ်သော ဥဒါဟရဏ်, မှတ်ကြောင်းသုတ်နှင့် ယှဉ်ထသော။ ၀၊ ဥဒါဟရဏ်ကို သုတ်ဖြင့် ယှဉ်ထသော။ ၀၊ ဥဒါဟရဏ်ကို သုတ်နှင့်ယှဉ်ထသော။ ၀၊ ဥဒါဟရဏ်ကို သုတ်၌ ယှဉ်ထသော။ ၀၊ ဥဒါဟရဏ်နှင့် သုတ်ကို ယှဉ်ထသော။ ၀၊ ဥဒါဟရဏ်၌ သုတ်ကို ယှဉ်ထသော။ ၀၊ ဥဒါဟရဏ်သည်သာလျှင် သုတ်၏အဖြစ်ဖြင့် ယှဉ်ထသော။ ၀၊ ဥဒါဟရဏ်တည်းဟူသော သုတ်နှင့် ယှဉ်ထသော။ ပသန္နဲ'တ္ထပဒ'ဂ္ဂမ်၊ ကောင်းစွာဆေးအပ်သော ဇာတိဖလ်ကို သီအပ်သော နီသော အဆင်းရှိသောချည်ကဲ့သို့ သဒ္ဒါတို့၏ အတ္ထပသာဒလက္ခဏာနှင့် ယှဉ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့် ကြည်လင်သောအနက်, ကြည်လင်သောပုဒ်တို့၏ အစဉ်ရှိထသော။ ၀၊ ထင်သည်ဖြစ်၍ သန့်ရှင်းဖြူစင် ကြည်လင်သောအနက်အစဉ်, ပုဒ်အစဉ်ရှိထသော။ ၀၊ ထင်သောအနက် ရှိသောပုဒ်တို့၏ အစဉ်ရှိထသော။ ၀၊ သန့်ရှင်းဖြူစင် ကြည်လင်သော အနက်ရှိသော ပုဒ်တို့၏ အစဉ်ရှိထသော။ ၀၊ မဂဓဘာသာဖြင့်သာလျှင် စီရင်ရေးသားအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့် သန့်ရှင်းကြည်လင်စင်ကြယ်သော အနက်အစဉ်, ပုဒ်အစဉ်ရှိထသော။

လောကိယ'စ္ဆန္ဒ-နိသိတံ၊ ဝေဒိကဆန်းကို မမှီမူ၍ လောက၌ သီအပ်သော မတြာဆန်း, ဝဏ္ဏဆန်းတည်းဟူသော လောကိယဆန်း ၂-မျိုးကို မှီထသော။ ၀၊ ဂဏဆန်း,မတြာဆန်း, ဝဏ္ဏဆန်းတည်းဟူသော လောကိယဆန်း ၃-မျိုးကို မှီထသော။ ဝုတ္တောဒယံ နာမ၊ **အရိယာ-စသော ဂါထာတို့၏ တက်ထွန်းဖြစ်ပေါ်ရာဖြစ်သောကြောင့် ဝုတ္တောဒယအမည်ရှိသော။** ဣဒံ၊ ဤဆန်းကျမ်းသစ်ကို။ ဣဒါနိ၊ ယခုအခါ၌။ တေသံ၊ ထိုသဏ္ဌမဖက် မာဂဓသက်သက်ကိုသာ တတ်ကုန်သော စာသင်သားတို့အား။ ၀၊ စာသင်သားတို့၏။ သုခ၀ိဗုဒ္ဓိယာ၊ သိလွယ်စေခြင်းငှာ။ ၀၊ ချမ်းသာစွာ သိစေခြင်းငှာ။ ၀၊ မပင်မပန်း ချမ်းသာသဖြင့် သိစေခြင်းငှာ။ ၀၊ အထူးသဖြင့် ချမ်းသာစွာ သိစေခြင်းငှာ။ ၀၊ အထူးသဖြင့် သိလွယ်စေခြင်းငှာ။ မာဂဓဘာသာယ၊ မဂဓရင့်တိုင်းသူတို့၏ ဥစ္စာမူလ မဂဓပါဠိဘာသာဖြင့်။ အဟံ၊ သံယရက္ခိတ ဝါမထေရ်သည်။ အာရဘိသံ၊ စီရင်ရေးသား အားထုတ်ပေအုံ့။

ဤ ၂-ဂါထာသည် အလိုရှိအပ်သော စကားတို့ကို ဂါထာ ၂-မျိုးတို့နှင့် ဆို၍ ကြိယာတစ်ခုတည်းနှင့် ပြီးဆုံးစေသောကြောင့် ယုဂဠအဖွဲ့ မည်၏။

အဖွဲ့သည် မုတ္တက, ယုဂဋ္ဌ, ဝိသေသ, ကလာပ, ကုလက, ကောသ, သယ်ာတ-ဟူ ၇-မျိုးရှိ၏။ ။ ထို ၇-မျိုးတို့တွင်–

- ၁-ဂါထာတည်းဖြင့် စကားဥသုံ ပြည့်စုံစွာပြု၍ ဖွဲ့ဆိုစိုက်ုံးအပ်သော "သီလေ ပတိဋ္ဌာယ နရော သပညော"စသော အဖွဲ့ဗန္ဓမျိုးသည် **မုတ္တကဗန္ဓ** မည်၏။
- ၂-ဂါထာတို့ဖြင့် ဖွဲ့ဆိုစိုက်ုံးအပ်သော အဖွဲ့ဗန္ဓမျိုးသည် **ယုဂဋ္ဌဗန္ဓ** မည်၏။
- ၃-ဂါထာတို့ဖြင့် ဖွဲ့ဆိုစိုက်ုံးအပ်သော အဖွဲ့ဗန္ဓမျိုးသည် **ဝိသေသကဗန္ဓ** မည်၏။
- ၄-ဂါထာတို့ဖြင့် ဖွဲ့ဆိုစိုက်ုံးအပ်သော အဖွဲ့ဗန္ဓမျိုးသည် **ကလာပဗန္ဓ** မည်၏။
- ၅-ဂါထာ, ၆-ဂါထာ စသည်တို့ဖြင့် ဖွဲ့ဆိုအပ်သော အဖွဲ့ဗန္ဓမျိုးသည် **ကုလကဗန္ဓ** မည်၏။
- အမရကောသ-စသော ကျမ်းမျိုးသည် **ကောသဗန္ဓ** မည်၏။
- မေယဒူတကဗျာ-စသော ကျမ်းမျိုးသည် **သယ်ာတဗန္ဓ** မည်၏။

ထို ၄-ဂါထာတို့တွင်–

- ပဌမဂါထာဖြင့် ချီးမွမ်းထောမနာခြင်းလျှင် အရင်းရှိသော ပဏာမကို ပြ၏။
- ဒုတိယဂါထာဖြင့် နိမိတ်ကို ပြ၏။
- တတိယဂါထာဖြင့် ဂန္ဌပရိမာဏကို ပြ၏။
- စတုတ္ထဂါထာ၌ "ဝုတ္တောဒယံ နာမ"ဖြင့် ဂန္ဌာဘိဓာနကို ပြ၏။
- သုခဝိဗုဒ္ဓိယာဖြင့် ဂန္ဌပြယောဇဉ်ကို ပြ၏။
- အာရဘိသံ-ဖြင့် ပဋိညာဉ်ကို ပြ၏။
- အဟံ-ဖြင့် ကတ္တားကို ပြ၏။

ဤသို့ ၄-ဂါထာတို့ဖြင့် ပဏာမ-စသည်တို့ကို ပြဆိုပြီး၍ ကျမ်းပေါ့ခြင်း လာယဝတ္ထု အကျိုးငှာ ဆန်းကျမ်းဆရာတို့ လေ့လာသုံးစွဲရန် ဖြစ်ကုန်သော **ဂိုဏ်းတို့၏ သင်္ကေတသညာ**ကို ပြလိုသောကြောင့်–

> ၅။ သဗ္ဗ-ဍိ မှာ'ဒိ-ဂ-လဟု၊ ဘျာ မဗ္ဗ'န္ဓ-ဂုရု(ဂရု) ဇသာ။
> မဗ္ဗ'န္ဓ-လာ ရ-တေ'တေ'ဌ၊ ဂဏာ ဂေါ ဂုရု(ဂရု) လော လဟု။

ဟူသော ဂါထာကို ဆို၏။

သဗ္ဗ-လ္ဂါ၊ အစ,အလယ်,အဆုံး အလုံးစုံဂရုရှိသောဂိုဏ်း, အလုံးစုံလဟုရှိသော ဂိုဏ်းတို့သည်။ မ-နာ(မ္ဟာ)၊ အစဉ်အတိုင်း မဂိုဏ်း, နဂိုဏ်း မည်ကုန်၏။ အာဒိ-ဂ-လဟု၊ အစ၌ ဂရုရှိသောဂိုဏ်း, အစ၌ လဟုရှိသော ဂိုဏ်းတို့သည်။ ဘျာ၊ အစဉ်အတိုင်း ဘဂိုဏ်း, ယဂိုဏ်း မည်ကုန်၏။ မ‌ဏ္ဍ'န္တ-ဂုရု၊ အလယ်၌ ဂရုရှိသောဂိုဏ်း, အဆုံး၌ ဂရုရှိသောဂိုဏ်း တို့သည်။ ဇသာ၊ အစဉ်အတိုင်း ဇဂိုဏ်း, သဂိုဏ်း မည်ကုန်၏။ မ‌ဏ္ဍ'န္တ-လာ၊ အလယ်၌ လဟုရှိသော ဂိုဏ်း, အဆုံး၌ လဟုရှိသောဂိုဏ်းတို့သည်။ ရတာ၊ အစဉ်အတိုင်း ရဂိုဏ်း, တဂိုဏ်း မည်ကုန်၏။ ဧတေ အ‌ဌဂဏာ၊ ထို စ-လုံးသော ဝဏ္ဏအပေါင်းတို့သည်။ ဝဏ္ဏဝုတ္တိ-ယံ၊ တနုမ‌ဏ္ဍာ-စသော ဝဏ္ဏဝုတ္တိ၌။ ဘဝန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ တစ်နည်း၊ ဧတေ ဂဏာ၊ ထိုဆိုအပ် ကုန်ပြီးသော ဂိုဏ်းတို့သည်။ အ‌ဌ၊ စ-မျိုးတို့သည်။ ဘဝန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဂုရု၊ ဂရုသည်။ ဂေါ၊ ဂ-မည်၏။ လဟု၊ လဟုသည်။ လော၊ လ-မည်၏။

မယရသတဇဘနေတိ ပတ္ထာရက္ကမေန ဂဏက္ကမော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဣဟ တု ဂန္ဓလာယဝတ္ထုံ ဝတ္တိစ္ဆာယ ဂဏော ပယောဂိကတ္ထဥ္စ ဧဝံ ဝုတ္တန္တိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။

ဟူသော ဆန္ဒောသာရတ္ထဝိကာသိနီဋီကာနှင့်အညီ ကျမ်းပေါ်ခြင်း၊ ဝတ္တိစ္ဆာ၏အစွမ်းဖြင့် ဂိုဏ်းယှဉ်ခြင်းအကျိုးငှာသာ ဤသို့ ဂိုဏ်းစဉ်ကို ဆိုသည်။ ပတ္ထာရအစဉ်ကျအောင်ဆိုလျှင်-

သဗ္ဗ-ဂေါ မော-မုခ-ဆ္ဆော-လာ၊ ယ-ရာ အ‌ဌ္ဌ ဂလာ သ-တာ။
မ‌ဏ္ဍာ-ဒိ'ဂါ ဇ-ဘာ-နော တု၊ သဗ္ဗ-လော တေ ဂဏ'ဌကာ။

ဟု စဉ်ဆိုအပ်၏။ သုတဗောဓဆန်းကျမ်း၊ ပိဂ်လဆန်းသုတ်အဖွင့်၊ အမတသဒ္ဓိဝနိဋီကာကျမ်း တို့၌ကား အစ, အလယ်, အဆုံး ၃-ဌာနတို့၌ ဂရု,လဟု အနေအထားကို မှတ်၍-

အာဒိမ‌ဏ္ဍာ'ဝသာနေသု၊ ယရတာ ယာန္တိ လာယဝံ။
ဘဇသာဂါရဝံ ယာန္တိ၊ မနာ တု ဂုရု(ဂရု)လာယဝံ။ ။

ဟု စဉ်ဆိုအပ်၏။

ယရတာ၊ ယဂိုဏ်း, ရဂိုဏ်း, တဂိုဏ်းတို့သည်။ အာဒိမ‌ဏ္ဍာ'ဝသာနေသု၊ အစဌာန, အလယ်ဌာန, အဆုံးဌာနတို့၌။ ယထာက္ကမံ၊ အစဉ်အတိုင်း။ လာယဝံ၊ လဟု၏အဖြစ်သို့။ ယာန္တိ၊ ရောက်ကုန်၏။ ဘဇသာ၊ ဘဂိုဏ်း, ဇဂိုဏ်း, သဂိုဏ်းတို့သည်။ အာဒိမ‌ဏ္ဍာ'ဝသာ-နေသု၊ တို့၌။ ယထာက္ကမံ၊ တိုင်း။ ဂါရဝံ၊ ဂုရု၏အဖြစ်သို့။ ယာန္တိ၊ ရောက်ကုန်၏။ မနာ တု၊ မဂိုဏ်း, နဂိုဏ်းတို့သည်ကား။ အာဒိမ‌ဏ္ဍာ'ဝသာနေသု၊ တို့၌။ ဂုရု(ဂရု)လာယဝံ၊ ဂုရု(ဂရု)၏ အဖြစ်, လဟု၏အဖြစ်သို့။ ယာန္တိ၊ ရောက်ကုန်၏။

ဤသို့ ဝဏ္ဏဝုတ္တိ၌ ဂဏနိယမသင်္ကေတသညာကို ပြဆိုပြီး၍ အရိယာ-စသော မတြာဝုတ္တိ၌တည်သော ဂဏနိယမကို ပြဆိုအံ့သောငှာ–

၆။　ဘဇသာ သဗ္ဗ ဂ-လဟူ၊ ပဠ'မေ သဏ္ဌိတာ ဂဏာ။
အရိယာ'ဒိမှ ဝိညေယ္ယာ၊ ဂဏော ဣမ စတု'ဣလော။ - ဟူသောဂါထာကို ဆို၏။

ဘဇသာ၊ ဘဂိုဏ်း, ဇဂိုဏ်း, သဂိုဏ်းတို့လည်းကောင်း။ သဗ္ဗ ဂ-လဟူ၊ အလုံးစုံ ၄-မတြာစေ့ ဂရု,လဟုရှိသော ဂိုဏ်းတို့လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဣမေ ပဠ ဂဏာ၊ ဤ ၅-ဂိုဏ်းတို့ကို။ အရိယာ'ဒိမှ၊ အရိယာ-စသော မတြာဝုတ္တိဂါထာမျိုး၌။ သဏ္ဌိတာ၊ ကောင်းစွာ တည်ကုန်၏-ဟု။ ဝိညေယ္ယာ၊ သိအပ်ကုန်၏။ ဣမ၊ ဤအရိယာ-စသော မတြာဝုတ္တိဂါထာမျိုး၌။ စတု'ဣလော၊ ၄-မတြာရှိသော ဝဏ္ဏအပေါင်းသည်။ ဂဏော၊ ဂိုဏ်းမည်၏။ တစ်နည်း- ဂဏော၊ ဂိုဏ်းသည်။ စတု'ဣလော၊ ၄-မတြာ ရှိ၏။

စတု'ဣလ-နိယမတ္တာ ဒသ-ဂဏိယ-ဝဏ္ဏာနံ မဗ္ဗေ အတြ သဇဘာနမေဝေါ'ပယော-ဂိကတ္တံ အညေသံ စတု'ဣလတ္တာ'သမ္ဘဝတော။

(ဆန္ဒောမဉ္ဇရီအဖွင့်၊ ဒါတာရာမဆရာ စီရင်အပ်သော ဘာဝတ္ထသန္ဒီပနီဋီကာ။)

အတြ၊ ဤအရာ၌။ စတု'ဣလ-နိယမတ္တာ၊ စတုဣလ-သဒ္ဒါဖြင့် မှတ်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝါ၊ ၄-မတြာမြဲသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဒသ-ဂဏိယ-ဝဏ္ဏာနံ၊ ၁၀-လုံးသော ဂိုဏ်း၌ဖြစ်သော ဝဏ္ဏတို့တွင်။ ဝါ၊ ဂိုဏ်းမှတ်ဝဏ္ဏ ၁၀-လုံးတို့တွင်။ ဝါ၊ တို့၏။ မဗ္ဗေ၊ အလယ်၌။ သဇဘာနမေဝ၊ သအက္ခရာ, ဇအက္ခရာ, ဘအက္ခရာတို့ကိုသာလျှင်။ ဝါ၊ တို့၏ သာလျှင်။ ဥပယောဂိကတ္တံ၊ ယှဉ်ခြင်းရှိသည်၏အဖြစ်ကို။ ဥ ယံ့၊ သိအပ်၏။ ကသ္မာ၊ ကား။ အညေသံ၊ သ-ဇ-ဘမှ တပါးကုန်သော မ-နှ-ယ-စသော ဝဏ္ဏတို့၏။ စတု'ဣလတ္တာ'သမ္ဘဝတော၊ ၄-မတြာ အစေ့အစုံရှိသည်၏အဖြစ် မဖြစ်သင့်သောကြောင့်တည်း။

ဤသို့ ဆိုသောကြောင့် သဗ္ဗဂရု-အရကို မဂိုဏ်း, သဗ္ဗလဟု-အရကို နဂိုဏ်း-ဟု မမှတ်ယူမူ၍ ၄-မတြာစေ့ ဂရု ၂-ခုရှိသည်ကို သဗ္ဗဂရု, ၄-မတြာစေ့ လဟု ၄-ခုရှိသည်ကို သဗ္ဗလဟု-ဟူ၍သာ မှတ်ယူအပ်၏။

အရိယာဒိမှ၌ အာဒိဝန်အရကို "အာဒိ သဒ္ဒေန စေ'တ္ထ ကုမာရလလိတာ-စိတြပဒါ-ဝိဇ္ဇမ္ဘာလာဒီ သင်္ဂဟိတာ"ဟူ၍လည်းကောင်း၊

စတုဣလပုဒ်ကို "စတုဣာ လဟဝေါ အဿာတိ စတု'ဣလော"ဟု ပြု၍ လဟု ၄-ခုရှိသော ဂိုဏ်း-ဟူ၍လည်းကောင်း, ယေဘုယျနည်း-ဟူ၍လည်းကောင်း ဖွင့်ဆိုသော ဝစနတ္ထဇောတိကဋီကာစကားကို အတ္ထနောမတိမျှသာ-ဟု မှတ်အပ်၏။

		၂	၂	သဗ္ဗဂရု	ဂ
	၁	၁	၂	အန္တဂရု	သ
	၁	၂	၁	မဇ္ဈဂရု	ဇ
	၂	၁	၁	အာဒိဂရု	ဘ
၁	၁	၁	၁	သဗ္ဗလဟု	လ

၄-မတြာကို အရင်းပြု၍ ပတ္ထာရဖြန့်လျှင် ဤပုံအတိုင်း ၅-တန်း ထွက်၏။ အလယ် ၃-တန်းကို ဝဏ္ဏဆန်း၌ ဆိုအပ်သော သ,ဇ,ဘဂိုဏ်းတို့နှင့် တူ၍ ထိုအမည်အတိုင်း ဂိုဏ်းအမည်ကို ဆို၏။ ပထမတန်းကို ဂရု ၂-လုံးမျှသာရှိ၍ မဂိုဏ်း-ဟု မဆိုနိုင်, သဗ္ဗဂရုဂိုဏ်း-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ပဉ္စမတန်းကို လဟု ၄-လုံးရှိ၍ နဂိုဏ်း-ဟု မဆိုနိုင်, သဗ္ဗလဟုဂိုဏ်း-ဟူ၍လည်းကောင်း အမည်မှည့်ဆိုသည်။

ပါကတပိဋ်လဆန်းကျမ်း၌ဆိုသော ထိုစတုက္ကလ ၅-ဂိုဏ်းတို့၏ အမည်ထူးတို့ကို စာသင်သားတို့၏ မှတ်သားစေခြင်းငှာ ဇယားအင်းစောက်နှင့် ပြထားသည်။

ဂ	ကဏ္ဏ	မနောဟရဏ	သုဝဏ္ဏ	ရသိက	သုမတိ	လမ္ဘိတ
သ	ကရတလ	ကမလ	ဟတ္ထ	ဝဇိရ	ရတန	ပဟရဏ
ဇ	ပယောဓရ	ဘူပတိ	ရာဇ	စက္ကဝတ္တိ	နာယက	ရဋ္ဌ
ဘ	ဝသုစရဏ	လ	ဂဏ္ဍ	တာဘ	နူပုရ	ဗလဘဒ္ဒ
လ	ဒ္ဓိဇ	ဣတိ	ဥပါယ	ပရမ	ဇာတိ	သိခရ

ဤသို့ ၂-ဂါထာတို့ဖြင့် ဝဏ္ဏဆန်း, မတြာဆန်းတို့၌ အကျုံးဝင်သော ဂဏဘေဒတို့ကို ပြဆိုပြီး၍ ဂရု,လဟုတို့၏သရုပ်ကို ဖော်ထုတ်ပြဆိုလိုရကား—

၇။ သံယောဂါ-ဒိ စ ဒီယော စ၊ နိဂ္ဂဟီတ-ပရော စ ယော။
ဂုရု(ဂရု) ဝကော်ာ ပါဒ'န္တော ဝါ၊ ရသော'ညော မတ္တိကော လု'ဒု။

ဟူသော ဂါထာကို ဆို၏။

သံယောဂါ-ဒိ၊ အဆင့်သံယုဂ်၏ အစဝဏ္ဏ, ရှေးဝဏ္ဏဖြစ်သော။ ယော ရသော၊ အကြင်ရသဝဏ္ဏသည်လည်းကောင်း။ ဒီယော၊ ဒီဃဖြစ်သော။ ယော စ၊ အကြင်ဝဏ္ဏသည်လည်းကောင်း။ နိဂ္ဂဟီတ-ပရော၊ နိဂ္ဂဟီတ်နှောင်းခြင်းရှိသော။ ဝါ၊ နိဂ္ဂဟီတ်နောက်၌ရှိသော။ ဝါ၊ နှောင်းသော နိဂ္ဂဟီတ်ရှိသော။ ဝါ၊ နောက်၌ နိဂ္ဂဟီတ်ရှိသော။ ယော စ၊ အကြင်ဝဏ္ဏသည်လည်းကောင်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ သော၊ ထိုအလုံးစုံသည်။ ဂုရု၊ လေးတွဲသောကြောင့် ဂုရုမည်သည်။ ဘဝတိ၊ ဖြစ်၏။ ဝကော်ာ၊ ပတ္ထာရအရေး၌ ကောက်၏။ ပါဒ'န္တော၊ အက္ခရာအရေအတွက်, မတြာအရေအတွက်, ဂိုဏ်းအရေအတွက်တို့ဖြင့် ရေးသားစီရင်အပ်သော

ဆိုလတ္တံ့သော လက္ခဏာရှိသော ဂါထာ၏ ၄-ဖို့, ၁-ဖို့-ဟု ဆိုအပ်သော ပါဒ၏ ၄-ဖို့, ၁-ဖို့ ဟု ဆိုအပ်သော ပါဒ၏အဆုံးဌာဖြစ်သော။ လော၊ လဟုသည်။ ဝါ၊ အချို့။ ဂုရု လေးလေးတွဲတွဲ ရွတ်ဆိုအပ်သော ဂုရုမျိုး မည်သည်။ ဘာဝတိ၊ ဖြစ်၏။ အညော၊ သံယုဂ်၏ရှေးဝဏ္ဏ-စသည်မှ တပါးသော။ မတ္တိကော၊ မျက်တောင်တခတ်, လျှပ်တပြက်, လက်ဖျစ်တတီးခန့်ကာလ မတြာရှိသော ရဿသည်။ ဝါ၊ မတြာနှင့်ယှဉ်သော ရဿသရသည်။ လော၊ ပေါ့သောကြောင့် လဟုမည်သည်။ ဘာဝတိ၊ ဖြစ်၏။ ဥဇု ပတ္ထာရအရေးဌ ဖြောင့်၏။

ပါဒန္တော ဝါ-ဌ အဓိပ္ပါယ်ကား မတြာဝုတ္တိဌ ဒုတိယ, စတုတ္ထ သမ ၂-ပါဒတို့၏ အဆုံးဌတည်သော ရဿ၊ ဝဏ္ဏဝုတ္တိဌ သမ, ဝိသမ မရွေး ၄-ပါဒစလုံးတို့၏အဆုံးဌ တည်သော ရဿသည် ဂရုမည်၏။ သုတ်လက္ခဏာရင်းကပင် "ဂ္ဂါသမာနိကာ ရ-ဏ စ"စသည်ဖြင့် ၄-ပါဒစလုံးတို့၏အဆုံးဌ လဟုဖြင့် ဖွဲ့အပ်၏-ဟု ဆိုသောအရာဌကား ဂရု မမည်-ဟု မှတ်အပ်၏။

ဝါသဒ္ဒါ ဝဝတ္ထိတဝိဘာသာယံ၊ တေန သမာနိက-ပွဘုတီသု နု ဘာဝတိ။ အညတြ သမ-ပါဒ'န္တေ။ ဏ္ဍနဝဇိရာ'ဒေါ ဝိသမ'ပါဒန္တေ စ ဘာဝတိ။ (ဋီကာဟောင်း)

လဟုကို ၁-မတြာရှိသောကြောင့် ၁-ဂဏန်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဂရုကို ၂-မတြာ ရှိသောကြောင့် ၂-ဂဏန်းဖြင့်လည်းကောင်း ရေးရိုးပြုကြသည်မှာ သိမှတ်လွယ်ရုံမျှသာ ဖြစ်သည်။ ဝက်, ဥဇုလက္ခဏာဖြင့် ညီညွတ်စွာ ရေးရသော အမှတ်အသားကား–

ဂုရုံ ပတ္ထာရ-ကရဏော၊ ဝက် ကတ္တာန ဝိညသေ။
လဟု-ဝဏ္ဏ'မုဇုံ သမ္မာ၊ ဝိဒဟေယျ ဝိစက္ခဏော။ ။

ပတ္ထာရ-ကရဏော၊ အကျယ်ဖြန့်ပြ ပတ္ထာရကို ပြုရာဌ။ ဝက် ကတ္တာ၊ ပဒဿေဒ လက္ခဏာ, အဒ္ဓစန္ဒသဏ္ဌာန်ဖြင့် ကောက်သည်ကို ပြု၍။ ဂုရုံ၊ ဂရုကို။ ဝိညသေ၊ ရေးချရာ၏။ ဥဇုံ၊ ဖြောင့်မတ်စွာ။ လဟု-ဝဏ္ဏံ၊ လဟုအက္ခရာကို။ ဝိညသေ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝိစက္ခဏော၊ ပညာရှိသည်။ သမ္မာ၊ ကောင်းစွာ။ ဝိဒဟေယျ၊ စီရင်ရာ၏။ –

ဟူ၍ ဆိုအပ်သည်နှင့်အညီ ဝက်ကို လင်ယ်ပြောင်းပြန် ထောင်၍ထားသည်နှင့် တူသော $-ဟူသော ကောက်ကွေ့ ဝဏ္ဏပဒဿေဒသင်္ကေတဖြင့် ရေးအပ်၏။ တစ်နည်းလည်း လထက်ဝက်သဏ္ဌာန် ဖ-ဟူသော အဒ္ဓစန္ဒြဖြင့် ရေးအပ်၏။ သီဟိုဠ်စည်လက်ခတ်သဏ္ဌာန်, ငါးကြင်းမြီးသဏ္ဌာန်-ဟူ၍လည်း ကဝိသာရဋီကာ၌ ဆို၏။ ဥဇုကို လှင်ကန်, တုတ်ဖြောင့် ဖြောင့်ကို ထောင်၍ ထားသည်နှင့်တူသော ' ၊ 'ဟူသော ပုဒ်မှတ် ထက်ဝက်သင်္ကေတဖြင့် လည်းကောင်း၊ '– 'ဟူသော မျဉ်းတိုဖြောင့်သော ရေခါအားဖြင့်လည်းကောင်း ရေးအပ်၏။

အကယ်၍ မြန်မာ, သီဟိုဠ်, ဗဂ်ါလီတို့ အသုံးပြုကြသော ၁, ၂-ဂဏန်းသင်္ချာတို့ဖြင့် ရေးချသင့်သည် ဖြစ်အံ့။ "ဂုရုဒ္ဓယံ ပါဒ'ဿော ဝါ။ ရသော-ညေ-ကော တု မတ္တိကော"ဟု ဆိုအပ်ခဲ့ရာ၏။ ထို့ကြောင့် ဝက်ကို ပဒစ္ဆေဒသင်္ကေတ၊ ဥဇုကို ပိုဒ်မှတ် '।' ထက်ဝက်သင်္ကေတ စသည်ဖြင့် ရေးအပ်၏။ ဆရာစဉ်ဆက်ရေးရိုးဌ ၁-ဂဏန်း, ၂-ဂဏန်းတို့ကို အသုံးပြုခြင်းသည် ပတ္ထာရကို ရေးချလိုသောသူ၏ စိတ်ဌ ၁-ဂဏန်းဖြင့် ရေးချလျှင် လဟု၊ ၂-ဂဏန်းဖြင့် ရေးချလျှင် ဂရု-ဟု ၁-မတြာရှိ လဟု, ၂-မတြာရှိ ဂရုတို့ကို နှလုံးသွင်း၍ မှတ်ယူနိုင်ခြင်းသည်သာ ပဓာနဖြစ်သည်ဟု လွယ်ကူစွာ ရေးချခြင်းမျှသာ ဖြစ်၏။

ယခင်ဂါထာ၌ ဂရု, လဟုတို့ကို ဆုံးဖြတ်ရာတွင် မဆိုအပ်သေးသော ဂရု၏ လဟု ဖြစ်ဟန်ကို ဥဒါဟရဏ်နှင့်တကွ ပြဆိုအံ့သောငှာ–

> ၈။ ပရေ ပါဒါ'ဒိ-သံယောဂေ၊ ယော ပုဗ္ဗော ဂုရုက'ဗ္ဗရော။
> လဟု သ'ကွစိ ဝိညေယ္မာ၊ တဒု'ဒါဟရဏံ ယထာ။
>
> ၉။ ဒဿန-ရသာ'နုဘဝနေ၊ နိဗဒ္ဓ-ဂေဟာ ဇိနသ'ယံ ဇနတာ။
> ဝိမှယ-ဇနနီ သညတ-ကြိယာ နု ကံ နာ'နုရဥ္ဇယတိ။

ဟူသော ဂါထာတို့ကို ဆို၏။

ပါဒါ'ဒိ-သံယောဂေ၊ ဒုတိယပါဒ, စတုတ္ထပါဒတို့၏ အစဖြစ်သော သံယုဂ်အက္ခရာသည်။ ပရေ၊ နှောင်းသည်။ သတိ၊ ရှိသော်။ တစ်နည်း၊ ပရေ၊ နှောင်းရာ၌။ ဝါ၊ နှောင်းသောကြောင့်။ ပုဗ္ဗော၊ ရှေးဖြစ်သော။ ယော ဂုရုကက္ခရော၊ အကြင်ဆိုအပ်ပြီးသော လက္ခဏာရှိသော ဝိသမပါဒ၏အဆုံး၌တည်သော "ဒုမ္မိ ဂရု"ဟူသော လက္ခဏာနှင့်အညီ ဂရုဖြစ်သော အက္ခရာသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ သော၊ ထိုပါဒ၏အစဖြစ်သော သံယုဂ်နှောင်းသော ဂရုအက္ခရာကို။ ကွစိ၊ အချို့သောပြယုဂ်၌။ လဟု၊ လဟုမည်၏-ဟူ၍။ ပဏ္ဍိတေဟိ၊ ပညာရှိတို့သည်။ ဝိညေယ္မာ၊ သိအပ်၏။ တဒု'ဒါဟရဏံ၊ ဂရုဖြစ်လျက် လဟု-ဟူ၍ သိအပ်သော ထိုဂရု၏ ဥဒါဟရဏ်သည်။ ယထာ၊ အဘယ်မှာနည်း။ ဒဿနေစ္စာဒိ ဒဿန၊ ဤသို့ အစရှိသည်တည်း။ တစ်နည်း၊ ဒဿနေစ္စာ'ဒိ ဥဒါဟရဏံ၊ ဒဿန ဤသို့အစရှိသော ပြယုဂ်, စံပုံ, ဥဒါဟရဏ်ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ ယထာ၊ သိမှတ်အပ်သကဲ့သို့။ အညမ္မိ၊ တပါးသော လက္ခဏာတူ ပြယုဂ်, စံပုံ, ဥဒါဟရဏ်ကိုလည်း။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ သိမှတ်အပ်၏။

(ကဝိသာရဒီကာ၌ ပရေကို ကတ္တားကြဲ၍ "ပရေ အညေ အာစရိယာ အာဟူတိ သမ္ဗန္ဓိတဗ္ဗော" ဟု ဖွင့်ဆိုသည်ကား ရှေးဦးကာဆရာတို့ထက် ဉာဏ်မြင်ရာ ရောက်ချေ၏။)

နိဗဒ္ဓ-ဂေဓာ၊ အမြဲမပြတ် တပ်နှစ်သက်တတ်သော အကုသလဆန္ဒရှိသော။ အယံ ဇနတာ၊ ဤလူအပေါင်းသည်။ ဇိနဿ၊ မြတ်စွာဘုရား၏။ ဝါ၊ မြတ်စွာဘုရားကို။ ဒဿန-ရသာ'နုဘာဝေန၊ ရှုမြော်ဖူးမြင်အပ်သည်၌ သာယာအပ်သော အရသာကို ခံစားခြင်း၌။ ဝါ၊ ဖူးမြင်ခြင်း၌ သာယာအပ်သော စဝ-သော လက္ခဏာငယ်တို့ဖြင့်, တင့်တယ်သော အဆင်းတော်တို့ဖြင့် တင့်တယ်သော အဆင်းတော်ကို ခံစားခြင်း၌။ ဝါ၊ ဖူးမြင်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်သော အရသာကို ခံစားခြင်း၌။ နိဗဒ္ဓ-ဂေဓာ၊ မပြတ်သော ကုသိုလ်ဆန္ဒရှိသည်။ ဘဝတိ၊ ဖြစ်၏။ ဝိမှယဇနနီ၊ အံ့ဖွယ်သရဲကို ဖြစ်စေတတ်သော။ ဝါ၊ နတ်နှင့်တကွသော လောက၌ အံ့ဖွယ်သရဲ မဖြစ်ဖူးမြဲဖြစ်သော။ သညတ'ကြိယာ၊ ဆုံးမတော်မူအပ်ပြီးသော ကိုယ်အမူအရာသည်။ ဝါ၊ ကိုယ်အမူအရာ, နှုတ်အမူအရာတော်သည်။ ကံ နာမ ဇနံ၊ အဘယ်မည်သော နတ်နှင့်တကွသော လူကို။ နာ'နုရဠယတိ နု၊ အဖန်တလဲလဲ တပ်နှစ်သက်ခြင်းကို မဖြစ်စေနိုင်ဘဲ ရှိတော့အံ့နည်း။ ရဠယတိ ဧဝ၊ တည်း။

ဤဂါထာကား အရိယာတည်း။ သညတကြိယာ၌ ကြို-ဟူသော စတုတ္ထပါဒါ'ဒိ သံယုဂ်နှောင်းသောကြောင့် သညတပုဒ်၌ တ-အက္ခရာသည် ဒုမ္မိ ဂရုလက္ခဏာနှင့် ညီညွတ်၍ ဂရုဖြစ်သင့်သော်လည်း ပါဒ၏အဆုံး၌ဖြစ်သောကြောင့် လဟုဖြစ်၏။ ဂရု၏အဖြစ်ဖြင့် ယူအပ်သည်ရှိသော် မတြာပိုလွန်သောကြောင့် အရိယာဂါထာ၏လက္ခဏာ ပျက်၏။

ဤသို့လျှင် ဂရု, လဟုတို့၏ဝိနိစ္ဆယကို ပြဆိုပြီး၍ ယခုအခါ ဂိုဏ်း, ယတိတို့ကို မှတ်ဆိုရေးသားရာ၌ အသုံးဝင်သော **သင်္ကေတသန္ဓာတို့ကိုလည်းကောင်း, ဂါထာတို့၌ ပါဒ၏ လက္ခဏာကိုလည်းကောင်း, ယတိ၏လက္ခဏာကိုလည်းကောင်း** ပြဆိုအံ့သောငှာ–

၁၀။ ဝိညေယ္ယာ လောကတော သညာ၊ သမုဒ္ဒေါ'သု-ရသာ'ဒိနံ။
ပါဒေါ ဥ ယေ္ယာ စတုတ္ထံ'သော၊ ပဒ'ဋ္ဌေဒေါ ယတိဗ္ဘဝေ(ယတိဘဝေ)။

ဟူသော ဂါထာကို ဆို၏။

သမုဒ္ဒေါ'သု-ရသာ'ဒိနံ၊ သမုဒ္ဒသဒ္ဒါ, ဥသုသဒ္ဒါ, ရသသဒ္ဒါ-စသည်တို့၏။ သညာ၊ ၄-ခု, ၅-ခု, ၆-ခုဟော အစရှိသော သင်္ကေတပညတ် အမှတ်သညာကို။ လောကတော၊ လောကဝေါဟာရအားဖြင့်။ ဝါ၊ ရှေးဆရာတို့ ခေါ်ဝေါ်ပြောဆိုသော သင်္ကေတပညတ် အမှတ်သညာအားဖြင့်။ ပဏ္ဍိတေဟိ၊ ပညာရှိတို့သည်။ ဝိညေယ္ယာ၊ သိအပ်၏။ စတုတ္ထံသော၊ ဆိုအပ်လတ္တံသော လက္ခဏာနှင့် ပြည့်စုံသော ဂါထာ၏ ၄-ဖို့, ၁-ဖို့၊ ၄-ပိုင်း, ၁-ပိုင်း၊ ၄-စိတ်, ၁-စိတ်၊ ၄-စု,၁-စုကို။ ပါဒေါ၊ ပါဒမည်၏-ဟူ၍။ ပဏ္ဍိတေဟိ၊ ပညာရှိတို့သည်။ ဥ ယေ္ယာ၊

သိအပ်၏။ ပဒ'စ္ဆေဒေါ၊ ပုဒ်တို့ကို ဖြတ်ခြင်း, ရပ်တော့ခြင်းသည်။ ယတိ၊ ယတိ မည်သည်။ ဘဝေ၊ ဖြစ်၏။

ဋီကာဟောင်း၌ "သမုဒ္ဒါ'သု-ရသာဒိကာ"ဟု ပါ၌ရှိသင့်သည်-ဟု ဆို၏။

သမုဒ္ဒါ'သု-ရသာဒိကာ'ဘိပါဌေန ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ဧဝ-ဥိ ပါဌဘူတေ သရူပတော သညာ နိဒ္ဒိဋ္ဌာ ဟောန္တိ။ (ဋီကာဟောင်း)

အရှေ,အနောက်,တောင်,မြောက်-ဟု မြင်းမိုရ်တောင်ရိပ်ဖြင့် ပိုင်းခြားအပ်သော သမုဒ္ဒရာသည် ၄-စင်းရှိသောကြောင့် သမုဒ္ဒ-သဒ္ဒါသည် ၄-ခုဟူသော သင်္ကေတသင်္ချာကို ဟော၏။

စတ္တာရိ ဝေဒ-ဗြဟ္မာသ၊ ဝဏ္ဏ'မ္ဗုမိ-ဟရိဗာဟဝေါ။
သဒ္ဒန္တိဒန္တ-သေနဂေါ'-ပါယ-ယာမ-ယုဂ'သမာ။ ။

ကဝိကပ္ပလတာကျမ်း၌လာသော ၄-ခုဟော သင်္ကေတသင်္ချာသဒ္ဒါပေါင်း ၁၁-ပုဒ်။

(၁) ဝေဒ၊ သာမ, ဣရု, ယဇု, အာထဗ္ဗဏ-ဟူသော ဗေဒင် ၄-ပုံကို ဟောသော **ဝေဒသဒ္ဒါ**။

(၂) ဗြဟ္မာသ၊ မျက်နှာ ၄-ခုရှိသော ဗြဟ္မာကို ဟောသော **ဗြဟ္မာသသဒ္ဒါ**။

(၃) ဝဏ္ဏ၊ မင်း, ပုဏ္ဏား, ကုန်သွယ်, သူဆင်းရဲ-ဟူသော အမျိုး ၄-ပါးကို ဟောသော **ဝဏ္ဏသဒ္ဒါ**။

(၄) အမ္ဗုမိ၊ သမုဒ္ဒရာ ၄-စင်းကို ဟောသော **အမ္ဗုမိသဒ္ဒါ**။

(၅) ဟရိဗာဟဝေါ၊ မောင်း ၄-ခုရှိသော ဗိဿနိုးနတ်ကိုဟော **ဟရိဗာဟုသဒ္ဒါတို့လည်း ကောင်း**။

(၆) သဒ္ဒန္တိဒန္တ၊ အစွယ် ၄-ချောင်းရှိသော ဧရာဝတဆင်ဟော **သဒ္ဒန္တိဒန္တသဒ္ဒါ**။

(၇) သေနဂေါ၊ ဆင်, မြင်း, ရထား, ခြေသည်-ဟူသော စစ်အင်္ဂါ ၄-ပါးဟော **သေနဂေါသဒ္ဒါ**။

(၈) ဥပါယ၊ ဘေဒ, ဒဏ္ဍ, သာမ, ဒါန-ဟူသော ဥပါယ် ၄-ပါးဟော **ဥပါယသဒ္ဒါ**။

(၉) ယာမ၊ ဗဟိုရ်(ပဟိုရ်) ၄-ချက်ဟော **ယာမသဒ္ဒါ**။

(၁၀) ယုဂ၊ သစ္စ, တေတြာ, ဒ္ဒါပရ, ကလိ-ဟူသော ယုဂ် ၄-ပါးဟော **ယုဂသဒ္ဒါ**။

(၁၁) အသမာ၊ ဗြဟ္မစရိယ, ဂဟဋ္ဌ, ဝါနပထ, ဘိက္ခု-ဟူသော အသမ ၄-မျိုးဟော **အသမသဒ္ဒါတို့လည်းကောင်း**။

ဣမေ၊ ဤ ၁၁-ပုဒ်တို့သည်။ စတ္တာရိ၊ ၄-ခုသင်္ချာကို ဟောကုန်သည်။ ဘဝန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

သမ္မောဟန, ဥမ္မဒန, သောသဏ, တာပန, ထမ္ဘ-ဟု မာရ်မင်း၏ မြားသည် ၅-စင်း ရှိသောကြောင့် ဥသုသဒ္ဒါသည် ၅-ခုဟူသော သင်္ကေတသင်္ချာကို ဟော၏။ ကဝိသာရ-ဒီကာ, ဝစနတ္ထဇောတိကဒီကာတို့၌ကား "ပဉ္စရတ္တိं ဝိနာ ဓနုံ"ဟူသောပါဠိကို ကိုးကား၍ ၅-ကြိမ် မှတ်တိုင်၌ မြားကို ပစ်ရလေသောကြောင့် ဥသုသဒ္ဒါသည် ၅-ခုဟူသော သင်္ကေတသင်္ချာကို ဟော၏"ဟု ဖွင့်ဆိုကုန်၏။ မြားဟော ဥသု-သဒ္ဒါ၌ ဣသု-ဟု သင်္ကေတတို့၌ ပါဠိရှိ၏။

ပဉ္စ ပဏ္ဍာဝ-ရုဒ္ဓါသေ'-န္ဒြိယ-သဂ္ဂ-ဗွတ'ဂ္ဂယော။
မဟာပါပ-မဟာဘူတ-မဟာကဗ္ပ-မဟာမခါ။
ပုရာဏလက္ခဏာနျ'ဂ်ါ'-နိလ-ဝဂ္ဂေ'န္ဒြိယတ္ထကာ။

ကဝိကပ္ပလတာကျမ်ိုး၌ လာသော ၅-ခုဟော သင်္ကေတသင်္ချာ ၁၅-ပုဒ်။

(၁) ပဏ္ဍာဝ၊ ယုဓိရ, ဘီမ-စသော ပဏ္ဍာမင်း၏ သားတော် ၅-ယောက်ကို ဟောသော ပဏ္ဍာဝသဒ္ဒါ။

(၂) ရုဒ္ဓါသ၊ မျက်နှာ ၅-ခုရှိသော ပရမိသ္ဓာနတ်ဟော ရုဒ္ဓါသသဒ္ဒါ။

(၃) ဣန္ဒြိယ၊ စက္ခု, သောတ, ঘာန, ဇိဝှါ, ကာယ-ဟူသော ဣန္ဒြေ ၅-ပါးဟော ဣန္ဒြိယ-သဒ္ဒါ။

(၄) သဂ္ဂ၊ သွ, မဟ, ဇန, တပ, သစ္စ-ဟူသော နတ်ပြည် ၅-မျိုးဟော သဂ္ဂသဒ္ဒါ။

(၅) ဝတ၊ ယဇ်ကြီး ၅-ပါးဟော ဝတသဒ္ဒါ။

(၆) အဂ္ဂယော၊ ဂဟပတဂ္ဂိ-စသော မီး ၅-မျိုးဟော အဂ္ဂိသဒ္ဒါတို့လည်းကောင်း။

(၇) မဟာပါပ၊ ပဏ္ဏားကို သတ်ခြင်း, သေသောက်ခြင်း-စသော မကောင်းမှုကြီး ၅-ပါးဟော မဟာပါပသဒ္ဒါ။

(၈) မဟာဘူတ၊ ပထဝျာ'ပ'ဂ္ဂါ'နိလာ'ကာသ-ဟူသော မဟာဘူတ် ၅-ပါးဟော မဟာ-ဘူတသဒ္ဒါ။

(၉) မဟာကဗ္ပ၊ ရာမာယဏ, ရယုဝံသ, ကုမာရသမ္ဘဝ, မာယ, ကိရာတဇုနီယ-ဟူသော ကဗျာကျမ်းကြီး ၅-ခုဟော မဟာကဗ္ပသဒ္ဒါ။

(၁၀) မဟာမခါ၊ ဗေဒင်သရဏ္ဍာယ်ခြင်း-စသော ယဇ် ၅-ပါးဟော မဟာမခသဒ္ဒါတို့လည်း ကောင်း။

(၁၁) ပုရာဏလက္ခဏာနိ၊ သဂ္ဂ, ပတိသဂ္ဂ, ဝံသ, မန္တ'န္တရ, ဝံသာနုစရိတ-ဟူကုန်သော ပုရာဏ်ကျမ်း၏လက္ခဏာ ၅-ပါးကို ဟောသော ပုရာဏလက္ခဏာသဒ္ဒါ။

(၁၂) အဂ်ီ၊ တိထိ, နေ့, နက္ခတ်, ယောဂ, ကရိုဏ်း-ဟူကုန်သော အဂ်ီ။ ဝါ၊ ဇယ, ဟောမ, တပ္ပန, အဘိသေက, ဝိပ္ပဘောဇန-ဟူကုန်သော အဂ်ီ ၅-ပါး။ ဝါ၊ အခေါက်, အရွက်, အပ္ပင့်, အမြစ်, အသီး-ဟူကုန်သော အဂ်ီ ၅-ပါးဟော အဂ်ီသဒ္ဒါလည်းကောင်း။

(၁၃) အနိလ၊ ပါဏ, အပါန, သမာန, ဥဒါန, ဗျာန-ဟူသော လေ ၅-မျိုးဟောသော အနိလသဒ္ဒါ။

(၁၄) ဝဂ္ဂ၊ ကဝဂ်-စသော ဝဂ် ၅-ပါးကို ဟောသော ဝဂ္ဂသဒ္ဒါ။

(၁၅) ဣန္ဒြိယတ္ထကာ၊ ရူပ, သဒ္ဒ, ဂန္ဓ, ရသ, ဖဿ-ဟူသော အာရုံ ၅-ပါးဟော ဣန္ဒြိယတ္ထသဒ္ဒါ တို့လည်းကောင်း။

ဣမေ၊ ဤ ၁၅-ပုဒ်တို့သည်။ ပဠု၊ ၅-ခုသင်္ချာကို ဟောကုန်သည်။ ဘဝန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ချို, ချဉ်, စပ်, ဖန်, ခါး, ငန်-ဟု အရသာ ၆-မျိုးရှိသောကြောင့် ရသသဒ္ဒါသည် ၆-ခု ဟူသော သင်္ကေတသင်္ချာကို ဟော၏။

ဆဝဏ္ဏရကောဏ-တိသိရော'-နေတ္တ-တဏ္ဍ-ဂ်'ဒဿနံ။
စဏ္ဍဝတ္တိ-မဟာသေန-ဝဒနော'တု ဂုဏာ ရသာ။

ကဝိကပ္ပလတာကျမ်းဌာလာသော ၆-ခု သင်္ကေတသင်္ချာသဒ္ဒါဟော ၁၀-ပုဒ်။

(၁) ဆဝဏ္ဏရကောဏ၊ ၆-မြောင့်ရှိသော ဝဏ္ဏရစိန်ဟော ဝဏ္ဏရကောဏသဒ္ဒါ။

(၂) တိသိရော'နေတ္တ၊ ဦးခေါင်းဌ မျက်လုံး ၃-ခုရှိသော ရက္ခိုသ်ဟော တိသိရောနေတ္တသဒ္ဒါ။

(၃) တဏ္ဍ၊ အနုမတိ-စသော ၆-ပါးသော ဝါကျကို ကြံခြင်းဟော တဏ္ဍသဒ္ဒါ။

(၄) အဂ်၊ သိက္ခာ, ကပ္ပ(ကပ္ပ), ဗျာကရုဏ်း, နိရုတ္တိ, ဆန္ဒောဝိစိတိ, ဇောတိသတ်-ဟူသော ဗေဒ၏အစိတ် ၆-ကျမ်းဟော အဂ်သဒ္ဒါ။

(၅) ဒဿနံ၊ ဒြဗ်ဂုဏ်-စသော ၆-ပါး။ ဝါ၊ နျာယ, ဝိသေသိက, ဝိ(ဝီ)မံသာ, ဝေဒန္တ, သင်္ချ, ပါတဉ္စလ-ဟူသော ဒဿနကျမ်း ၆-မျိုးကို ဟောသော ဒဿနသဒ္ဒါလည်းကောင်း။

(၆) စဏ္ဍဝတ္တိ၊ ကလိယုဂ်ဌဖြစ်သော ယုဓိရဋ္ဌ, ဝိဏ္ဍမ, သာလိဝါဟန-စသော စကြဝတေးမင်း ၆-ယောက်ကို ဟောသော စဏ္ဍဝတ္တိသဒ္ဒါ။

(၇) မဟာသေနဝဒနော၊ မျက်နှာ ၆-ခုရှိသော ကတ္တိကေယျနတ်ဟော **မဟာသေနဝဒန** သဒ္ဒါ။

(၈) ဥတု၊ ဝသန္တ-စသော ရတု ၆-မျိုးကို ဟောသော **ဥတုသဒ္ဒါ**။

(၉) ဂုဏာ၊ သန္ဓိ, ဝိဂ္ဂဟ-စသော ဂုဏ် ၆-ပါးကို ဟောသော **ဂုဏသဒ္ဒါတို့လည်းကောင်း**။

(၁၀) ရသာ၊ အစပ်, အခါး-စသော အရသာ ၆-မျိုးကို ဟောသော **ရသသဒ္ဒါတို့လည်း**ကောင်း။

ဣမေ၊ ဤ ၁၀-ပုဒ်တို့သည်။ ဆ၊ ၆-ခုသင်္ချာကို ဟောကုန်သည်။ ဘဝန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ အာဒိ-သဒ္ဒါဖြင့် ၇-ခုသင်္ချာ-စသည်ကို ဟောသော ဣသိ-သဒ္ဒါ စသည်တို့ကို ယူအပ်ကုန်၏။ ၁-ခုသင်္ချာမှ စ၍ သင်္ကေတသင်္ချာသဒ္ဒါတို့ကို အစဉ်အတိုင်း ရေးထားသည်။

သင်္ချာ	သင်္ကေတသဒ္ဒါ		
၁	စန္ဒ	ရူပ	ဘူ
၂	နေတ္တ	ဟတ္ထ	ပက္ခ
၃	အဂ္ဂိ	ကာလ	ရာမ
၄	သမုဒ္ဒ	ဝေဒ	ယုဂ
၅	ဥသု	ယည	ဘူတ
၆	ရသ	ဥတု	အင်
၇	မုနိ	အဿ	သရ
၈	ဝသု	နာဂ	သပ္ပ
၉	ဆိဒ္ဒ	အင်	ဂဟ
၁၀	ဒိသ	ဒေါသ	
၁၁	ရုဒ္ဒ	သိဝ	
၁၂	အက္ခ	ရာသိ	မာသ
၁၃	ဝိဿ		
၁၄	သက္ခ	မနု	ဘုဝန
၁၅	တိထိ		
၁၆	ကလာ	ရာဇာ	

ဤသို့လျှင် သင်္ကေတသခ်ၢ်, ပါဒယတိတို့၏လက္ခဏာကို ပြဆိုပြီး၍ ယခုအခါ မတ္တာဝဏ္ဏာဝိဘေဒနံ-ဟူသော ပုဒ်၌ အကျုံးဝင်သော ဝဏ္ဏဝုတ္တိ၏အပြားနှင့်တကွ လက္ခဏာကို ပြဆိုအံ့သောငှာ–

၁၁။ သမ'မဒ္ဓသမံ ဝုတ္တံ၊ ဝိသမဉ္စာ'ပရံ တိဓာ။
သမာ လက္ခဏတော ပါဒါ၊ စတ္တာရော ယသ တံသမံ။

၁၂။ ယသ-နန္တိမေန ဒုတိယော၊ တတိယေနာ'ဒိမော သမော။
တဒ'ဒ္ဓသမ'မည် တု၊ ဘိန္န-လက္ခဏ-ပါဒိကံ။

ဟူသော ၂-ဂါထာတို့ကို ဆို၏။

သမံ၊ သမမည်သော။ ဝုတ္တဉ္စ၊ ဂါထာလည်းကောင်း။ အဒ္ဓသမံ၊ အဒ္ဓသမမည်သော။ ဝုတ္တဉ္စ၊ ဂါထာလည်းကောင်း။ အပရံ၊ သမ, အဒ္ဓသမမှ တပါးသော။ ဝိသမဉ္စ၊ ဝိသမဂါထာ လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝုတ္တံ၊ ဂါထာသည်။ တိဓာ၊ ၃-ပါးအပြားရှိသည်။ ဘဝတိ၊ ဖြစ်၏။ ။ တစ်နည်း၊ ဝုတ္တံ၊ ဂါထာကို။ သမဉ္စ၊ လည်းကောင်း။ အဒ္ဓသမဉ္စ၊ လည်းကောင်း။ အပရံ၊ သော။ ဝိသမဉ္စ၊ လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ တိဓာ၊ ၃-ပါးသော အပြားအားဖြင့်။ ဥ ယံ၊ သိအပ်၏။ ယသ၊ အကြင်တနုမဗျာ-အစရှိသော ဂါထာ၏။ စတ္တာရော ပါဒါ၊ ၄-ပါဒစလုံးတို့သည်။ လက္ခဏတော၊ ဂိုဏ်းလက္ခဏာ, လဟုလက္ခဏာ, ယတိလက္ခဏာ အားဖြင့်။ သမာ၊ တူမျှကုန်၏။ တံ၊ ထိုတနုမဗျာ-အစရှိသော ဂါထာသည်။ သမံ၊ သမဂါထာ မည်၏။

ယသ၊ အကြင်ဥပစိတ္တ, ဒုတမဗျ-အစရှိသော ဂါထာ၏။ အန္တိမေန၊ စတုတ္ထပါဒနှင့်။ ဒုတိယော၊ ဒုတိယပါဒသည်။ လက္ခဏတော၊ ဂိုဏ်း,ဂရု,လဟုလက္ခဏာအားဖြင့်။ သမော၊ တူ၏။ ။ တစ်နည်း၊ ဒုတိယော၊ သည်။ အန္တိမေန၊ နှင့်။ လက္ခဏတော၊ အားဖြင့်။ သမော၊ ၏။ တတိယေန၊ တတိယပါဒနှင့်။ အာဒိမော၊ ပဌမပါဒသည်။ လက္ခဏတော၊ အားဖြင့်။ သမော၊ ၏။ တစ်နည်း၊ အာဒိမော၊ သည်။ တတိယေန၊ နှင့်။ လက္ခဏတော၊ အားဖြင့်။ သမော၊ ၏။ တံ၊ ထိုဥပစိတ္တ, ဒုတမဗျ-စသော ဂါထာသည်။ အဒ္ဓသမံ၊ ထက်ဝက်တူမျှသော **အဒ္ဓသမဂါထာ** မည်သည်။ ဘဝတိ၊ ဖြစ်၏။ အည် တု၊ သမ, အဒ္ဓသမဂါထာမှ တပါးသော ဝိသမဂါထာသည်ကား။ ဘိန္န-လက္ခဏ-ပါဒိကံ၊ တစ်ပါဒနှင့် တစ်ပါဒ မတူသောလက္ခဏာ ရှိသော ပါဒရှိ၏။ ဝါ၊ ပြားသော ဂရု, လဟု, အက္ခရာလက္ခဏာရှိသော ပါဒနှင့်တကွဖြစ်၏။ တစ်နည်း၊ ဘိန္န-လက္ခဏ-ပါဒိကံ တု၊ လက္ခဏာအားဖြင့် ပြားသောပါဒရှိသော ဂါထာသည်ကား။ အည်၊ သမ, အဒ္ဓသမဂါထာမှ တပါးသော **ဝိသမဂါထာ**မည်သည်။ ဘဝတိ၊ ဖြစ်၏။

ဋီကာဟောင်း, ဝစနတ္ထဇောတိက, ကဝိသာရတို့၌ မကြာဝုတ္တိတို့၌လည်း သမ, အဒ္ဓသမ, ဝိသမ ၃-မျိုးခွဲ၍ ဆိုကြကုန်၏။ သင့်,မသင့်ကို ထောက်ချင့်စဉ်းစား၍ ယူအပ်၏။

ယခုအခါ၌ **အက္ခရာတစ်လုံး တိုးပွါးတိုင်း ဆန်းအမည်တစ်မျိုး ပြောင်းလွဲ၍** အမည်ဆိုအပ်ကြောင်းကို ပြဆိုအံ့သောငှာ–

၁၃။ ပါဒ'မေက-က္ခရာ'ရ္ဘ၊ ယာဝ ဆဋ္ဌိသတ'က္ခရော(ဆဋ္ဌိသတက္ခရာ)။
ဘဝေ ပါဒေဟိ တံ ဆန္ဒံ၊ နာနာ-နာမော'ဒိတံ တတော။

ဟူသော ဂါထာကို ဆို၏။

ဧက-က္ခရံ၊ ၁-လုံးသောအက္ခရာရှိသော။ ပါဒံ၊ ပါဒကို။ အာရဗ္ဘ၊ အစပြု၍။ ယာဝ၊ အကြင်ရွေ့လောက်။ ဆဋ္ဌိသတ'က္ခရော၊ ၂၆-လုံးသော အက္ခရာရှိသော ပါဒသည်။ ဘဝတိ၊ ဖြစ်၏။ တာဝ၊ ထိုမျှလောက်။ ပါဒေဟိ၊ အသီးအသီး အက္ခရာ ၁-လုံး, ၁-လုံးတိုးပွါးကုန်သော ပါဒတို့ဖြင့်။ နာနာ-နာမော'ဒိတံ၊ ဥတ္ထာ(ဥတ္တာ), အစ္ဆုတ္ထာ(အစ္ဆုတ္တာ)-အစရှိသော အထူးထူးသောအမည်၊ တနုမဇ္ဈာ-အစရှိသော အထူးထူးသောအမည်တို့ဖြင့် ဆိုအပ်သော။ ဝါ၊ အထူးထူးသော အမည်တို့ဖြင့် ထင်ရှားသော။ တံ ဆန္ဒံ၊ ထိုဥတ္ထာ အစ, ဥက္ကတိ အဆုံးရှိသော ဆန်းသည်။ ဘဝေ ဘဝေယျ၊ ဖြစ်ရာ၏။ တစ်နည်း၊ ဧက-က္ခရံ၊ သော။ ပါဒံ၊ ကို။ အာရဗ္ဘ၊ ၍။ ယာဝ ဆဋ္ဌိသတက္ခရာ၊ ၂၆-လုံးသော အက္ခရာရှိသော ပါဒတိုင်အောင်။ ပဝတ္တေဟိ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ ပါဒေဟိ၊ ပါဒတို့ဖြင့်။ ယံ ဆန္ဒံ၊ အကြင်ဥတ္ထာ, အစ္ဆုတ္ထာ-အစရှိသောဆန်းသည်။ ဘဝေ၊ ဖြစ်၏။ တာဝ၊ ထို ၂၆-လုံးသော အက္ခရာရှိသော ပါဒတိုင်အောင်။ ပဝတ္တေ-ဟိ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ ပါဒေဟိ၊ ပါဒတို့ဖြင့်။ တံ ဆန္ဒံ၊ ထိုဥတ္ထာ, အစ္ဆုတ္ထာ-အစရှိသော ၂၆-မျိုးသောဆန်းကို။ နာနာ-နာမောဒိတံ၊ အထူးထူးဩ, နာရီ-စသော အမည်တို့ဖြင့် ဆိုအပ်၏။

၂၆-လုံးသော အက္ခရာရှိသော ပါဒထက် **အက္ခရာပိုလွန်လျှင် ဒဏ္ဍကဆန်း**မည်ကြောင်း၊ ၃-ပါဒ, ၆-ပါဒရှိလျှင် **ဂါထာ**မည်ကြောင်းကို ပြဆိုအံ့သောငှာ–

၁၄။ ဒဏ္ဍကာ စဏ္ဍဝုဠ္ဘာ'ဒိ၊ ပါဒေဟိ ဆဟိ တီဟိ တု။
ဂါထာ'တိ စ ပရတ္ထော'ဝံ၊ ဆန္ဒော-သညာ ပကာသိတာ။

ဟူသော ဂါထာကို ဆို၏။

တတော၊ ထို ၂၆-လုံးသော အက္ခရာရှိသောပါဒမှ။ ပရံ၊ တပါးသော။ စဏ္ဍဝုဠ္ဘာ'ဒိ၊ စဏ္ဍဝုဠ္ဘိပ္ပယာတ-အစရှိသော ဂါထာသည်။ ဒဏ္ဍကာ၊ ဒဏ္ဍကဂါထာ မည်၏။ ဆဟိ ပါဒေဟိ၊

၆-ပါဒတို့နှင့်။ ယုတ္တာ၊ ယှဉ်သော ဒသမမွ-အစရှိသော ဝုတ္တိသည်လည်းကောင်း။ တီဟိ ပါဒေဟိ၊ ၃-ပါဒတို့နှင့်။ ယုတ္တာ၊ ယှဉ်သော ဝုတ္တိသည်လည်းကောင်း။ ဂါထာ၊ ဂါထာ မည်၏။ ဣတိ ဧဝံ၊ ဤသို့။ တစ်နည်း၊ ဂါထာ'တိ ဂါထာ နာမ၊ ဂါထာမည်၏။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ပရတ္တ၊ ပိဂ်လ, ဝုတ္တရတနာဂရ-အစရှိသော တပါးသောဆန်းကျမ်း၌။ ဆန္ဒော-သညာ၊ ဆန်း၏ အမည်ကို။ အာစရိယေဟိ၊ ပိဂ်လ, ကေဒါရ-စသော ဆရာတို့သည်။ ပကာသိတာ၊ ပြအပ်လေပြီ။

စဏ္ဍာဝုဋ္ဌိပ္ပယာတ-စသော ဒဏ္ဍကဆန်းဂါထာတို့၏ ဂိုဏ်း, ဂရု, လဟုလက္ခဏာတို့ကို ဤဆန်းကျမ်း၌ အရှင်သံဃရက္ခိတမဟာသာမိဆရာသည် မဆိုအပ်ခဲ့လေသောကြောင့် ဇယားပုံစံနှင့်တကွ ရေးသားပြဆိုပေအံ့။

ဦးရေ	ဒဏ္ဍကဆန်းဂါထာအမည်	ဂိုဏ်းစဉ်		တစ်ပါဒဖွဲ့
၁	စဏ္ဍာဝုဋ္ဌိပ္ပယာတ (ပပါတ)	နှ၊ ၂	ရှ၊ ၇	၂၇
၂	အဏ္ဏ (အမ္ဗ)	နှ၊ ၂	ရှ၊ ၈	၃၀
၃	အဏ္ဏဝ	နှ၊ ၂	ရှ၊ ၉	၃၃
၄	ဗျာလ	နှ၊ ၂	ရှ၊ ၁၀	၃၆
၅	ဇီမူတ	နှ၊ ၂	ရှ၊ ၁၁	၃၉
၆	လီလာဂရ	နှ၊ ၂	ရှ၊ ၁၂	၄၂
၇	ဥဒ္ဒါမ	နှ၊ ၂	ရှ၊ ၁၃	၄၅
၈	သန်း	နှ၊ ၂	ရှ၊ ၁၄	၄၈
၉	အာရာမ	နှ၊ ၂	ရှ၊ ၁၅	၅၁
၁၀	သဂ်ါမ	နှ၊ ၂	ရှ၊ ၁၆	၅၄
၁၁	သုရာမ	နှ၊ ၂	ရှ၊ ၁၇	၅၇
၁၂	ဝေကုဏ္ဌ	နှ၊ ၂	ရှ၊ ၁၈	၆၀
၁၃	သာရ	နှ၊ ၂	ရှ၊ ၁၉	၆၃
၁၄	ကာသာရ	နှ၊ ၂	ရှ၊ ၂၀	၆၆
၁၅	ဝိသာရ	နှ၊ ၂	ရှ၊ ၂၁	၆၉
၁၆	သံဟာရ	နှ၊ ၂	ရှ၊ ၂၂	၇၂
၁၇	နီဟာရ	နှ၊ ၂	ရှ၊ ၂၃	၇၅
၁၈	မန္ဒရ	နှ၊ ၂	ရှ၊ ၂၄	၇၈
၁၉	ကေဒါရ	နှ၊ ၂	ရှ၊ ၂၅	၈၁

ဦးရေ	ဒဏ္ဍကဆန်းဂါထာအမည်	ဂိုဏ်းစဉ်		တစ်ပါဒဖွဲ့
၂၀	အာသာရ	နာ ၂	ရာ ၂၆	၈၄
၂၁	သက္ကာရ	နာ ၂	ရာ ၂၇	၈၇
၂၂	သခ်ီရ	နာ ၂	ရာ ၂၈	၉၀
၂၃	မာကန္ဒ	နာ ၂	ရာ ၂၉	၉၃
၂၄	ဂေါဝိန္ဒ	နာ ၂	ရာ ၃၀	၉၆
၂၅	သာနန္ဒ	နာ ၂	ရာ ၃၁	၉၉
၂၆	သန္ဒောဟ	နာ ၂	ရာ ၃၂	၁၀၂
၂၇	အာနန္ဒ	နာ ၂	ရာ ၃၃	၁၀၅
၂၈	ပစိတက	နာ ၂	ယာ ၇	၂၇
၂၉	အသောကပုပ္ပမဇ္ဇရီ	ဂါ လ။ စဉ်		၂၈
၃၀	အနင်္ဂသေခရ	လာ ဂါ စဉ်		၂၈
၃၁	ကုသုမတ္တရက (မတ္ထရက)	သာ ၉		၂၇
၃၂	မတ္တမာတင်္ဂလီလာကရ	ရာ ၉		၂၇
၃၃	သီဟဝိက္ကီဠိတ	ယာ ၁၀		၃၀
၃၄	အသောကမဇ္ဇရီ	ရာ ၈ စဉ်		၃၃
၃၅	မတ္တမာတင်္ဂလီလာကရ	ရာ ၁၃		၃၃
၃၆	ဟိဟဝိက္ကန္တ	နာ ၂။ဂါ၂။ယာ၁၂		၃၄

ကျမ်း ၁-ပါးတည်းဟူသော ပရသမယ၌ ပြအပ်သော သညာကို ပြဆိုပြီး၍ ပိဋကတ ၃-ပုံတည်းဟူသော **သကသမယ၌** သညာကို ပြဆိုအံ့သောငှာ–

၁၅။ အနန္တရော'ဒိတံ စည်'-မေတံ သာမည-နာမတော။
ဂါထာ'ဏ္ဍစ္ဆေ'ဝ နိဒ္ဒိဋ္ဌံ၊ မုနိန္ဒ-ဝစနေ ပန။

ဟူသောဂါထာကို ဆို၏။

ပန၊ ကျမ်းတပါး၌ ပြဆိုအပ်သော အမည်တည်းဟူသော ပရသမညာမှတပါး ပိဋကတ ၃-ပုံတည်းဟူသော ဘုရားဟောပါဠိတော်၌ ပြဆိုအပ်သော အမည်တည်းဟူသော သကသမညာကို ဆိုဦးအံ့။

မုနိန္ဒ-ဝစနေ၊ မြတ်စွာဘုရားစကားတော်တည်းဟူသော ပိဋကတ် ၃-ပုံပါဠိတော်၌။ အနန္တရော'ဒိတံ၊ အခြားမရှိသော ဂါထာတို့၌ ဆိုအပ်ပြီးသော ၂၆-မျိုးသောဆန်း၊ ဒဏ္ဍကဆန်း၊ ဆပ္ပဒိက, တိပဒိကတည်းဟူသော ဂါထာ၊ ဝဏ္ဏဝုတ္တိမျိုးကိုလည်းကောင်း။ အညဉ္စ၊ ဆိုအပ်ပြီးသည်မှတပါးသော မတြာဝုတ္တိဆန်းမျိုးကိုလည်းကောင်း။ သာမည-နာမတော၊ အလုံးစုံသော ဝဏ္ဏဝုတ္တိ, မတြာဝုတ္တိတို့နှင့် ဆက်ဆံသော သာမညအမည်အားဖြင့်။ ဂါထာ-ဣတိ'ဝ၊ ဂါထာ-ဟူ၍သာလျှင်။ နိဒ္ဒိဋ္ဌံ၊ ညွှန်ပြအပ်၏။ ဝါ၊ နိဒ္ဒိဋ္ဌံ ကထိတံ၊ ဆိုအပ်၏။

- သဏ္ဌာန, ပြာကြိတဆန်းကျမ်းတို့၌ အရိယာ-စသော ပဒ္ဓမျိုးကို မတြာဆန်း-ဟူ၍လည်းကောင်း၊
- သိရီဂါထာမှ စ၍ 'အပဝါဟာ'အဆုံးရှိသော ပဒ္ဓမျိုးကို ဝဏ္ဏဆန်း ၂၆-မျိုးဟူ၍လည်းကောင်း၊
- ၁-ပါဒလျှင် ၂၇-လုံးရှိသော 'စဏ္ဍဝုဋ္ဌိပွယာတ'ပဒ္ဓမှ စ၍ ၁-ပါဒလျှင် ၁၀၅-လုံးရှိသော 'အာနန္ဒ'ပဒ္ဓတိုင်အောင်သော ပဒ္ဓမျိုးကိုလည်းကောင်း၊
- ပစိတက-စသော ပဒ္ဓမျိုးကိုလည်းကောင်း၊
- ဆန်းအမည် မပြောင်းမလွဲ မကွဲပြားစေမူ၍ ဒဏ္ဍကဆန်း-ဟူ၍လည်းကောင်း၊
- ၆-ပါဒ, ၃-ပါဒရှိသော ပဒ္ဓကို ဂါထာ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊

ဤသို့ ဆန်းအမည်အမျိုးမျိုးတို့ကို ခွဲ၍ ပြဆိုကြကုန်၏။ ဘုရားဟောပါဠိတော်၌ကား ထိုသဏ္ဌာန, ပြာကြိတကျမ်းတို့၌ကဲ့သို့ ဆန်းမျိုး ခွဲဆိုရန်, ပဒ္ဓအမည်မျိုး ခွဲဆိုရန် မရှိပြီ။ မည်သည့် မတြာဝုတ္တိမျိုး, ဝဏ္ဏဝုတ္တိမျိုးကိုမဆို ဂါထာ-ဟူ၍ချည်းသာ အမည်ပေး၍ ဟောတော်မူသည်-ဟူလို။

- ပဉ္စမပိုင်း၌ ဆိုလတ္တံ့သော ဝတ္ထုဂါထာမျိုးတို့ကို အနုဋ္ဌုဘဆန်း၌ အတွင်းဝင်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊
- စတုတ္ထပိုင်း၌ ဆိုလတ္တံ့သော ဥပစိတ္တ-စသော ဂါထာမျိုးတို့ကို ဥပဇာတိဂါထာ၌ အတွင်းဝင်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊
- အပရဝတ္တ, ပုပ္ပိတဂ္ဂဂါထာ ၂-မျိုးတို့ကို မတြာဆန်း၌ အတွင်းဝင်သောကြောင့်လည်းကောင်း –

အထူးမဆိုအပ်ကုန်ပြီ။ ထို့ကြောင့် အည-ဟူသော ပုဒ်၏အရကို မတြာဝုတ္တိဆန်းကိုသာ ကောက်ယူအပ်၏။

- မတြာဝုတ္တိဆန်း၌ အရိယာဂါထာ ၉-မျိုးကို ဂိုဏ်းဖြင့် မှတ်၍ ဖွဲ့ဆိုအပ်သောကြောင့် ဂဏာဆန်းမည်၏-ဟူ၍လည်းကောင်း၊
- ဝေတာလီယ်-စသော ဂါထာမျိုးတို့ကို မတြာဖြင့် မှတ်၍ ဖွဲ့ဆိုအပ်သောကြောင့် မတြာဆန်းမည်၏-ဟူ၍လည်းကောင်း၊
- တနုမဇ္ဈာ-စသော ဂါထာမျိုးတို့ကို အက္ခရာဖြင့် မှတ်၍ ဖွဲ့ဆိုအပ်သောကြောင့် ဝဏ္ဏဆန်းမည်၏-ဟူ၍လည်းကောင်း–

၃-မျိုးခွဲ၍ အမတသဠေဝနိဋ္ဌိကာ၌ ဆို၏။

အာဒေါ တာဝ ဂဏ-ဋ္ဌေါ၊ မတ္တာ-ဆေါ တတော ပရံ။
တတိယ-မက္ခရ-ဋ္ဌေါ၊ ဆေါတိ ဓာတုလောကိကံ။
(ပိဂ်လဆန်းသုတ်အဖွင့်၊ အမတသဠေဝနိဋ္ဌိကာ)

မတြာဖြင့် မှတ်၍ဖွဲ့ဆိုလျှင် ဂိုဏ်းပါဝင်သည်သာလျှင် ဖြစ်သောကြောင့် **မတြာဆန်း**နှင့် **ဂဏာဆန်း**ကို တစ်မျိုးတည်းပေါင်းထား၍ "**မတ္တာဝဏ္ဏ-ဝိဘေဒနံ**"ဟု ၂-မျိုးတည်းသာ ဆိုသည်-ဟူ၍ မှတ်အပ်၏။

ဘုရားဟောပါဠိတော်၌ ဂါထာ-ဟူ၍ချည်း အမည်ပေး၍ ဟောတော်မူခဲ့သော ကြောင့် ဆရာသည်လည်း ဤကျမ်း၌ ဂါထာ-ဟူ၍ချည်း အမည်ပေး၍ ပြဆိုဦးမည်သာ။ အဘယ်သို့လျှင် ဆရာ ပြဆိုတုံ့အံ့နည်း-ဟု မေးဖွယ်ရှိ၍ အဖြေကို ပြအံ့သောငှာ–

၁၆။ **ဝိသေသ-နာမတော ကိဉ္စိ၊ ဂဟေတ္တာ သဗ္ဗထော'စိတံ။**
ဒဿယိဿာမ'ဟံ တေ'တ္ထ၊ နာမာနာ'ဝိ ဘဝိဿရေ (ဒဿယိဿ မဟံ တေတ္ထ)။

ဟူသော ဂါထာကို ဆို၏။

ဧတ္ထ၊ ဤမာဂဓဝုတ္တောဒယဆန်းကျမ်းသစ်၌။ ဝိသေသ-နာမတော၊ ပထျာရိယာ, တနုမဇ္ဈာ-အစရှိသော ထူးသောအမည်အားဖြင့်။ သဗ္ဗထာ၊ ခပ်သိမ်းသောအပြားအားဖြင့်။ ဥစိတံ ယုတ္တံ၊ သင့်တင့်လျောက်ပတ်သော။ (ဋီကာဟောင်း)။ ဥစိတံ ပသိဒ္ဓံ၊ ပေါ်လွင်ထင်ရှား သော။ (ဆန္ဒောသာရတ္ထဝိကာသနီ)။ ဥစိတံ ရစိတံ၊ ရေးသားစီရင်အပ်သော (ဝစနတ္ထဇောတိက)။

ဥစိတံ ဂဟိတံ၊ ယူအပ်, ယူသင့်, ယူထိုက်သော။ (ကဝိသာရဆရာ၊ ယောဇနာဆရာ)။ ဥစိတံ ဝိဒိတံ၊ သိအပ်, သိသင့်, သိထိုက်သော ("ဥစိတံ တု ဘဝေ ဥသေ၊ မိတေ ဥဏေ သမဠေသေ" ဟူသော မေဒိနီကောသအဘိဓာန်နှင့် အညီတည်း)။ ကိဉ္စိ၊ စိုးစဉ်းတစိတ်တဒေသမျှသာ ဂါထာအမည်, ဆန်းအမည်ကို။ ဂဟေတွာ၊ ယူ၍။ ဝါ၊ ဆောင်၍။ အဟံ၊ ငါသည်။ ဒဿယိဿာမိ၊ ပြုပေအုံ့။ တေ တာနိ နာမာနိ၊ ပြုအပ်သော ထိုဂါထာအမည်, ဆန်းအမည်တို့သည်။ အာဝိ၊ ထင်ထင်ပေါ်ပေါ်။ ဝါ၊ ထင်စွာ။ ဘဝိဿရေ၊ ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။

"ဒဿယိဿာမဟံ တေ'တ္ထ"၌ "ဒဿယိဿမဟံ တေ'တ္ထ"ဟူ၍လည်း ပါဠိရှိ၏။ ဿာမိ-ဝိဘတ်, ဿံ-ဝိဘတ်မျှသာ ထူး၍ ဝုစ်၊ အဟော၊ ယောဂ မထူးပြီ။

အန္တ'န္တေ-ဿန္တိ-ဿန္တေတိ၊ စတသန္နံ တုန္တေ-န္တိ'ယော။
ယန္တိ ရေ-ကာရတ'မ္ဘာက်၊ ဣစ္စေ'ဝံ မတိ-စိန္တိတံ။ ။

အန္တ'န္တေ-ဿန္တိ-ဿန္တေတိ စတသန္နံ၊ ဝတ္တမာန် အန္တိဝိဘတ်, အန္တေဝိဘတ်, ဘဝိဿန္တိ-ဿန္တိဝိဘတ်, ဿန္တေဝိဘတ်-ဟု ဆိုအပ်ကုန်သော ၄-လုံးကုန်သော ဝိဘတ်တို့၏။ န္တေ-န္တိ သော၊ နောက်-နေ့အက္ခရာ, နေ့အက္ခရာတို့သည်။ ရေ-ကာရတံ၊ ရေ-အက္ခရာ၏ အဖြစ်သို့။ ယန္တိ၊ ရောက်ကုန်၏။ ဣစ္စေ'ဝံ၊ ဤသို့လျှင်။ အမ္ဘာကံ၊ နိဿယဆရာ ငါတို့၏။ မတိ၊ အလိုသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ စိန္တိတံ၊ ပညာရှိတို့သည် သင့်, မသင့်ကို ထောက်ချင့်ကြံစည်အပ်၏။

ပဒရူပသိဒ္ဓိ၌ အန္တိ, အန္တေ ဝိဘတ် ၂-လုံးကိုသာ ရေ-ပြုသည်-ဟု ဆိုသောကြောင့် စိန္တိတံ-ဟူသတည်း။

ဣတိ ဝုတ္တောဒယေ ဆန္ဒသိ သညာပရိဘာသာနိဒ္ဒေသော နာမ ပဌမော ပရိစ္ဆေဒေါ။ ၁၆။

ဝုတ္တောဒယေ၊ အရိယာ-စသော ဂါထာတို့၏ တက်ထွန်းဖြစ်ပေါ်ရာဖြစ်သောကြောင့် ဝုတ္တောဒယအမည်ရှိသော။ ဆန္ဒသိ၊ ဆန်းကျမ်း၌။ သညာ-ပရိဘာသာ-နိဒ္ဒေသော နာမ၊ အမည်သညာ, ပရိဘာသာတို့ကို ညွှန်းရာညွှန်းကြောင်းမည်သော။ ပဌမော၊ ရှေးဦးစွာသော။ ပရိစ္ဆေဒေါ၊ ကျမ်း၏အပိုင်းအခြားသည်။ ဣတိ သမတ္တော၊ ပြီးပြီ။

* * * * * *

[၂] ဒုတိယပရိစ္ဆေဒ၊ မတ္တာဝုတ္တိနိဒ္ဒေသ

ဤသို့ ပထမပရိစ္ဆေဒဖြင့် သညာ, ပရိဘာသာတို့ကို ပြဆိုပြီး၍ ယခုအခါ၌ မတ္တာဝဏ္ဏ ဝိဘေဒနံ-ဟု ပြထားအပ်ခဲ့ပြီးသော ရှေးမိမိစကားအစဉ်နှင့် လျော်ညီစွာ မတ္တာဝုတ္တိဘေဒကို လက်မွန်မဆွ လက္ခ,လက္ခဏာနှင့်တကွ ပြဆိုလိုရကား–

၁၇။ ဆဒ္ဒော'ဒီလ-လဟု ဇော ဝါ၊
ဂယုတ'ညေ ဆဂ္ဂဏာ နု ဇော ဝိသမေ။
အရိယာယ-န္တ'ဒ္ဒေ လော၊ ဆဒ္ဒော'န္တေ ဂေါ ဂဏာ ဆ'ညေ။

ဟူသော ဂဏနိယမသုတ်ကို ဆိုဏ်။

အရိယာယံ၊ အရိယာဂါထာ ၉-မျိုး၌။ ပုဗ္ဗဒ္ဒေ၊ ရှေးထက်ဝက်၌။ ဆဒ္ဒော၊ ၆-ခု တို့၏ ပြည့်ကြောင်းဖြစ်သော ဂိုဏ်းသည်။ အဒီလ လဟု ဝါ၊ အလုံးစုံ လဟုရှိသော ရှဂိုဏ်း သည်လည်းကောင်း။ ဇော ဝါ၊ ဇဂိုဏ်းသည်လည်းကောင်း။ ဘဝတိ၊ ဖြစ်၏။ အညေ၊ ဆဒ္ဒ ဂိုဏ်းမှ တပါးကုန်သော။ ဆဂ္ဂဏာ၊ ၆-ဂိုဏ်းတို့သည်။ ဂယုတာ၊ ပါဒန္တဂုရု(ဂရု)နှင့် ယှဉ်ကုန် သည်။ ဘဝန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ တစ်နည်း၊ ဂယုတာ၊ ပါဒန္တဂုရုနှင့် ယှဉ်ကုန်သော။ အညေ၊ ဆဒ္ဒ ဂိုဏ်းမှ တပါးကုန်သော။ ဂဏာ၊ ဂိုဏ်းတို့သည်။ ဆ၊ ၆-ဂိုဏ်းတို့သည်။ ဘဝန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

ဝိသမေ၊ ပထမ, တတိယ, ပဉ္စမ, သတ္တမ-ဟူသော ဝိသမဂိုဏ်းကွက် ၄-ဌာန၌။ ဇော၊ ဇဂိုဏ်းသည်။ နု ဘဝတိ၊ မဖြစ်သင့်။ အန္တဒ္ဒေ၊ နောက်ထက်ဝက်၌။ ဆဒ္ဒော၊ ၆-ခု မြောက်သောဂိုဏ်းသည်။ လော၊ တစ်လုံးသောလဟုသည်။ ဘဝတိ၊ ဖြစ်၏။ အန္တေ၊ အပရဒ္ဒ ၏အဆုံး၌။ ဂေါ၊ တစ်လုံးသောဂုရုသည်။ ဘဝတိ၊ ဖြစ်၏။ အညေ၊ ဆဒ္ဒလဟု, ပါဒန္တဂုရု(ဂရု) မှ တပါးကုန်သောဂိုဏ်းတို့သည်။ ဆဂ္ဂဏာ၊ ၆-ဂိုဏ်းတို့သည်။ ဘဝန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဝိသမေ၊ ပထမ,တတိယ,ပဉ္စမ,သတ္တမ-ဟူသော ဝိသမဂိုဏ်းကွက် ၄-ဌာန၌။ ဇော၊ ဇဂိုဏ်းသည်။ နု ဘဝတိ၊ မဖြစ်။

ပဏ္ဏာ စ ဝိပုလာ ဧစေ၊ စပလာ စပလာ စ ဒ္ဒေ။
ဂိတျူပ ဂိတိ ဥဂ္ဂိတိ၊ အရိယာ ဂိတိ မာ နဝ။ ။

(အရိယာ ၉-မျိုး သင်ဟဂါထာ)

ဤသုတ်ကား အရိယာ ၉-မျိုးစလုံးတို့နှင့် ဆက်ဆံသော ဂဏနိယမသုတ်တည်း။

အရိယာ ၉-မျိုးတို့နှင့် ဆက်ဆံသော ဂဏနိယမကို ပြဆိုပြီး၍ ထူးသောဂိုဏ်း ကြောင့်ဖြစ်သော ယတိနိယမကို တဖန်ဆက်၍ ပြဆိုလိုရကား–

၁၈။ ပထမ'ဒ္ဒေ ဆဋ္ဌော စေ၊ သဗ္ဗလဟေ'တ္ထာ'ဒိ-လဟုနိ'ဘဝတိ ယတိ။
တပ္ပရကော'န္တေပိ သ'စေ၊ စရိမေ'ပိ ဘဝတိ စတုတ္ထော'န္တေ။ –

ဟူသော ဒုတိယသုတ်ကို ဆို၏။

အရိယာယ၊ အရိယာဂါထာမျိုး၏။ ပထမဒ္ဒေ၊ ရှေးထက်ဝက်ပုဗ္ဗဒ္ဓ၌။ ဆဋ္ဌော၊ ၆-ခုမြောက်သော ဂိုဏ်းသည်။ သဗ္ဗလဟု၊ အလုံးစုံ လဟုရှိသော နွဂိုဏ်းသည်။ စေ ဘဝေယျ၊ အကယ်၍ ဖြစ်ငြားအံ့။ ဧတ္ထ၊ ဤဆဋ္ဌဂိုဏ်း၌။ အာဒိလဟုနိ၊ အစဖြစ်သော လဟုအကွာရာ၌။ ယတိ၊ ပုဒ်ဖြတ်ရပ်တော့ခြင်း ယတိသည်။ ဘဝတိ၊ ဖြစ်၏။ သော ဆဋ္ဌော၊ ထို ၆-ခုမြောက်သော သဗ္ဗလဟုဂိုဏ်းသည်။ တပ္ပရကော၊ ထိုသဗ္ဗလဟုဂိုဏ်းနှောင်းသည်။ ဝါ၊ ထိုသဗ္ဗလဟုဂိုဏ်းသည်ပင် တဖန် နောက်ကွက်၌ ဆက်၍ရှိသည်။ စေ ဘဝတိ၊ အကယ်၍ ဖြစ်ငြားအံ့။ အန္တေပိ၊ ဆဋ္ဌဂိုဏ်း၏အဆုံး လဟုအကွာရာ၌လည်း။ ယတိ၊ သည်။ ဘဝတိ၊ ၏။ စရိမေပိ၊ နောက်ထက်ဝက် အပရဒ္ဓ၌လည်း။ စတုတ္ထော၊ ၄-ခုမြောက်သော ဂိုဏ်းသည်။ တပ္ပရကော၊ ထိုသဗ္ဗလဟုဂိုဏ်းနှောင်းသည်။ ဝါ၊ ထိုစတုတ္ထဂိုဏ်းမှ နောက်၌ သဗ္ဗလဟုဂိုဏ်းနှောင်းလျက် ရှိသည်။ စေ ဘဝတိ၊ အံ့။ အန္တေ၊ စတုတ္ထဂိုဏ်း၏ အဆုံးအကွာရာ၌။ ယတိ၊ သည်။ ဘဝတိ၊ ၏။ (တစ်နည်း) စတုတ္ထော၊ သည်။ တပ္ပရကော၊ သည်။ စေ ဘဝတိ၊ အံ့။ အန္တေပိ၊ စတုတ္ထဂိုဏ်း၏ အဆုံး၌လည်း။ ယတိ၊ သည်။ ဘဝတိ၊ ၏။ ဆဋ္ဌော၊ ၆-ခုမြောက်သော လဟုသည်။ တပ္ပရကော၊ သည်။ စေ ဘဝတိ၊ အံ့။ အန္တေပိ၊ ဆဋ္ဌလဟုအကွာရာ၏ အဆုံး၌လည်း။ ယတိ၊ သည်။ ဘဝတိ၊ ၏။

သ စေတိ သော စေတိ ဆေဒေါ။ (ဆန္ဒောသာရတ္ထဝိကာသနီဋီကာ)

ဆဋ္ဌ၌ လဟု တစ်လုံးတည်းဖြစ်လျက် ဥပစာရအားဖြင့် အန္တ-ဟု ဆိုသည်။

(တစ်နည်း) "နိဿယေ ပန အပိသဒ္ဒေါ သမုစ္စယေ။ တေန အာဒေါပိ အန္တေပိ ယတိတိ ဝုတ္တံ"ဟူသော ဆန္ဒောသာရတ္ထဝိကာသနီဋီကာနှင့်အညီ–

စတုတ္ထော၊ သည်။ တပ္ပရကော၊ သည်။ စေ ဘဝတိ၊ အံ့။ အာဒေါပိ၊ စတုတ္ထဂိုဏ်း၏ အစအကွာရာ၌လည်းကောင်း။ (အာဒေါပိ၊ တတိယဂိုဏ်း၏ နောက်စတုတ္ထဂိုဏ်းမှ အစ၌လည်းကောင်း ပေးမှ ယတိလက္ခဏာ လွယ်ကူမည်။ တစ်လုံးတည်း၌ ယတိပြတ်ရိုး မရှိ)။ အန္တေပိ၊ စတုတ္ထဂိုဏ်း၏ အဆုံးအကွာရာ၌လည်းကောင်း။ ယတိ၊ သည်။ ဘဝတိ၊ ၏။ – ဟူ၍လည်း အနက်ဆိုအပ်၏။

အရိယာပုဗ္ဗဒ္ဓ ဂ-ဌာန								အရိယာအပရဒ္ဓ ဂ-ဌာန							
ပထမပါဒ				ဒုတိယပါဒ				တတိယပါဒ			စတုတ္ထပါဒ				
၁	၂	၃	၄	၅	၆	၇	၈	၁	၂	၃	၄	၅	၆	၇	၈
ဝိ	သ	ဝိ	သ	ဝိ	သ	ဝိ	သ	ဝိ	သ	ဝိ	သ	ဝိ	သ	ဝိ	သ
ဂ	ဂ	ဂ	ဂ	ဂ	×	ဂ	ဂ	ဂ	ဂ	ဂ	ဂ	ဂ	လ	ဂ	ဂ
သ	သ	သ	သ	သ	×	သ	×	သ	သ	သ	သ	သ	×	သ	×
×	ဇ	×	ဇ	×	ဇ	×	×	×	ဇ	×	ဇ	×	×	×	×
ဘ	ဘ	ဘ	ဘ	ဘ	×	ဘ	×	ဘ	ဘ	ဘ	ဘ	ဘ	×	ဘ	×
လိ	လိ	လိ	လိ	လိ	လိ	လိ	×	လိ	လိ	လိ	လိ	လိ	×	လိ	×
၄	၅	၄	၅	၄	၂	၄	၁	၄	၅	၄	၅	၄	၁	၄	၁
၈၀ × ၁၆၀								၈၀ × ၈၀							

၄	၅	၄	၅	၄	၂	၄	၄	၅	၄	၅	၄	၄
၂၀		၂၀		၈		၁၆		၂၀		၂၀		၄
၄၀၀				၁၂၈				၁၆၀၀				
၅၁၂၀၀								၁၆၀၀				
၈၁၉၂၀၀၀၀												

၂	၄	၄	၄	၄	၄	၄	၄	၄	၅	၅	၅	၅	၆	၂	၅
၆၂၅															

အရိယာဂါထာ၌ ဂဏာဝိကပွ-စသည်တို့ကို အလွယ်တကူ နည်းယူနိုင်းညှိ သိလွယ်စေခြင်းငှာ ဇယားပုံစံဖြင့် ပြဆိုရေးထားသည်။ ၄-မတြာရှိသော သဗ္ဗလဟုဂိုဏ်းကို ရှု-ဟု ရေးထားသည်။

- "ပထမဒ္မေ ဆဌော စေ"စသော ဂါထာ၌ ပုဗ္ဗဒ္မ ၈-ဌာနတွင် ဆဌဌာန၌ "ဆဌော ခိလလဟု ဇော ဝါ"ဟူသော လက္ခဏာနှင့်အညီ 'ဆဌေဒ္မေ'-ဟူ၍လည်းကောင်း၊
- သတ္တမဌာန၌ "နဇော ဝိသမေ"ဟူသော လက္ခဏာနှင့်အညီ "သတ္တမေ စတ္တာရော" ဟူ၍လည်းကောင်း၊
- အပရဒ္မ ၈-ကွက်တွင် ပဉ္စမကွက်-စသည်တို့၌ ပုဗ္ဗဒ္မ၌ကဲ့သို့ပင် ၄-ဂိုဏ်း ချရမည်-ဟု 'ဇဝမပရဒ္မေပိ'-ဟူ၍လည်းကောင်း—

ဆန္ဒောသာရတ္ထဝိကာသနီဆရာ သေချာစွာ ဖွင့်ဆိုရေးထားသော နည်းလမ်းမှန်သို့ မလိုက်နာကုန်မူ၍ ဂါထာတွင် ဂိုဏ်းမြင်သရွေ့ကိုသာ ဖွင့်ဆိုရေးထားသော—

ပုဗ္ဗဒ္မသ ဆဌသတ္တမဌာနေသု စ၊ အပရဒ္မသ ပဉ္စမဂဏဌာနေ စ ဇော နဇော ယေဝ။

ဟူသော ဆပွစ္စယဒီပကဆရာ၏ နည်းလမ်းသစ်သို့ လိုက်နာကြကုန်သောကြောင့် ဆရာအများတို့ ရေးသားစီရင်ကြသော ဆန်းပုံတို့၌ ဂဏာဝိကပွဆင့်ပုံနည်း-စသည်တို့သည် တိမ်းချော်ချွတ်ယွင်းကြကုန်၏။

ဂဏာဝိကပွဇယားပုံ၏ အောက်ကွက်တို့၌ ရေးထားသော ဂဏန်းသင်္ချာတို့ကို ရှေ့,နောက်အဆင့်ဆင့် အဆုံးတိုင် မြှောက်ယူလျှင် အနည္ဓနိရောဓပဒ-ဟူသော ၈၁,၉၂၀,၀၀၀-ပတ္ထာရသင်္ချာပေါင်း ဖြစ်၏။

ရှစ်ကုဋေဖြူး၊ တစ်သန်းတိုး၊ ကိုးသိန်း နှစ်သောင်းသာ။
ရိယာအပြား၊ ဆယ့်ခြောက်ပါး၊ ကျယ်ပွါး ပတ္ထာ။

အရိယာဂါထာမျိုးတို့သည် အကျယ်အားဖြင့် ၈၁,၉၂၀,၀၀၀-ရှိကုန်သော်လည်း မတြာဝဏ္ဏအရေအတွက်သို့ လိုက်၍ ရအပ်သော အမည်ထူးတို့သည်ကား ၂၆-ပါးမျှသာ လျှင် ရှိကုန်သည်ဖြစ်သောကြောင့် သက္ကဋ္ဌဆန်းကျမ်း, ပါကတိကဆန်းကျမ်းတို့၌ လာသည့် အတိုင်း လွယ်ကူစွာ ရွေးချယ်ကောက်နုတ်ထုတ်ယူရန် ဂရု, လဟု, ဝဏ္ဏ အမည်အမျိုး ၅-ပါးခွဲဝေ၍ ဇယားပုံစံနှင့်တကွ ပြဆိုပေအံ့။

၁	၂	၃	၄	၅	၆	၁	၂	၃	၄	၅	၆
ဦးရေ	ဂရု	လဟု	ဝဏ္ဏ	အမည်	အမျိုးဇာတ်	ဦးရေ	ဂရု	လဟု	ဝဏ္ဏ	အမည်	အမျိုးဇာတ်
၁	၂၇	၃	၃၀	လက္ခီ	သုဒ္ဒ	၁၄	၁၄	၂၉	၄၃	ကိတ္တိ	သုဒ္ဒ
၂	၂၆	၅	၃၁	ဣန္ဒိ	၎င်း	၁၅	၁၃	၃၁	၄၄	သိဒ္ဓါ(သိဒ္ဓိ)	ရာဇ
၃	၂၅	၇	၃၂	ဝုဒ္ဓိ	၎င်း	၁၆	၁၂	၃၃	၄၅	မနောရမာ(မာနိနီ)	သုဒ္ဒ
၄	၂၄	၉	၃၃	လဇ္ဇာ	၎င်း	၁၇	၁၁	၃၅	၄၆	ဂါဟိနီ	၎င်း
၅	၂၃	၁၁	၃၄	ဝိဇ္ဇာ	၎င်း	၁၈	၁၀	၃၇	၄၇	ဝိဿာ	၎င်း
၆	၂၂	၁၃	၃၅	ခမာ	ပြာဟ္မဏ	၁၉	၉	၃၉	၄၈	ဝါသိတာ	၎င်း
၇	၂၁	၁၅	၃၆	ဒေဝီ(ဒေဟီ)	သုဒ္ဒ	၂၀	၈	၄၁	၄၉	သောဘာ	၎င်း
၈	၂၀	၁၇	၃၇	ဂေါရီ	၎င်း	၂၁	၇	၄၃	၅၀	ဟရိဏီ	၎င်း
၉	၁၉	၁၉	၃၈	ရတ္တိ(ဓာတြီ)	၎င်း	၂၂	၆	၄၅	၅၁	စက္ကီ	၎င်း
၁၀	၁၈	၂၁	၃၉	စုဏ္ဏာ	၎င်း	၂၃	၅	၄၇	၅၂	သာရသီ	၎င်း
၁၁	၁၇	၂၃	၄၀	ဆာယာ	၎င်း	၂၄	၄	၄၉	၅၃	ကုရရီ	၎င်း
၁၂	၁၆	၂၅	၄၁	ကန္ဒီ	၎င်း	၂၅	၃	၅၁	၅၄	သီဟီ	၎င်း
၁၃	၁၅	၂၇	၄၂	မဟာမာယာ	ဝါဏိဇ	၂၆	၂	၅၃	၅၅	ဟံသီ	၎င်း

အရိယာဂါထာတို့ကို ရွတ်ဆိုအပ်သော ပါဠိကွဲမကား–

- ပထမပါဒကို ဟသ်ာသွားသကဲ့သို့ ဖြည်းဖြည်းနှေးနှေး ရွတ်အပ်၏။
- ဒုတိယပါဒကို ဟသ်ာခြေကြွသကဲ့သို့ မြောက်၍ ရွတ်အပ်၏။
- တတိယပါဒကို ဆင်ပြောင်သွားသကဲ့သို့ ပြေပြစ်တင့်တယ်စွာ ရွတ်အပ်၏။
- စတုတ္ထပါဒကို မြွေနဂါးသွားသကဲ့သို့ လှုပ်ရှားသည်ကို ပြု၍ ရွတ်အပ်၏။

စတုက္ကလ ၅-ဂိုဏ်းတို့တွင် ဇဂိုဏ်းသည် နာယကအကြီးအမှူး ဦးစီးမည်၏။

- အရိယာအဖွဲ့၌ ဇဂိုဏ်း ၁-ခုတည်းသာပါလျှင် ကုလိနီ မည်၏။ အမျိုးကောင်း မိန်းမနှင့် တူသည်-ဟူလို။
- ဇဂိုဏ်း ၂-ခုပါလျှင် သင်္ဂီဟီတာ မည်၏။ ကိုယ်တိုင်သဘောကျ လင်ရွေးကောက်သော မိန်းမနှင့် တူသည်ဟူလို။
- ဇဂိုဏ်းများစွာပါလျှင် ဝေသာ မည်၏။ ပြည့်တန်ဆာမနှင့် တူသည်ဟူလို။
- ဇဂိုဏ်း ၁-ခုမျှ မပါလျှင် ရတ္တာ မည်၏။ ရဏ္ဍာ-ဟူ၍လည်း ဆို၏။ မုဆိုးမနှင့် တူသည်-ဟူလို။

အရိယာမျိုးတို့၌ ဇဂိုဏ်းကို ကြဉ်၍ဖွဲ့အပ်သော ဝိသမဌာနတို့၌ ဇဂိုဏ်းဖြင့် မှတ်၍ ဖွဲ့ဆိုမိလျှင် အလုံးစုံသောအမှုတို့၌ မခန့်သော ကိုယ်ဝန်ဆောင်မိန်းမကဲ့သို့ ဂုဏ်ကင်းသည် ဖြစ်၍ အပြစ်ဒေါသကိုသာ ဖော်ပြတတ်၏။ ထို့ကြောင့် ဝိသမဌာနတို့၌ နာယကနှင့်တူသော ဇဂိုဏ်းပါရှိသော အဖွဲ့မျိုးကို ဘယ်အခါမျှ မဖွဲ့,မဆိုအပ်။

အရိယာဂါထာတို့၏ ပထမပါဒတွင် ၁၂-မတြာ, ဒုတိယပါဒတွင် ၁၈-မတြာရှိ၍ ပုဗ္ဗဒ္ဓ၌ မတြာ ၃၀-ရှိ၏။ တတိယပါဒတွင် ၁၂-မတြာ, စတုတ္ထပါဒတွင် ၁၅-မတြာရှိ၍ အပရဒ္ဓတွင် ၂၇-မတြာရှိ၏။ ပုဗ္ဗဒ္ဓ, အပရဒ္ဓ ၂-ပါးပေါင်း ၅၇-မတြာရှိ၏။

ပြာကြိုင်ဘာသာအားဖြင့် သီချင်းကဗျာရေးနည်းကို ပြဆိုသော ပြာကြိုတပိဂ်လ ဆန်းကျမ်း၌ မတြာအရေအတွက်ဖြင့် မှတ်၍ဖွဲ့ဆိုအပ်သော မတြာဝုတ္တိဂါထာမျိုးတို့သည် ၄၅-မျိုးရှိကုန်၏-ဟု ဆို၏။ ထိုမတြာဝုတ္တိတို့တွင် အဒ္ဓ ၂-ခုပေါင်း ၄၈-မတြာမျှသာ ရှိသော ဒေါဟာခေါ်သော ဒ္ဝိပတာမပြာဝုတ္တိနှင့် သောရဋ္ဌာမတြာဝုတ္တိ ၂-ခုမှာ မတြာ အနည်းဆုံး ဖြစ်ကြ၍ အဒ္ဓ ၂-ခုပေါင်း မတြာ ၁၆၀-ရှိသော မဒနဂဟမတြာဝုတ္တိသည် မတြာအများဆုံး ဖြစ်၏။ သက္ကဋဘာသာအားဖြင့် ဂါထာရေးနည်းကို ပြဆိုသော သက္ကဋပိဂ်လဆန်းသုတ်၌

ကား ဤဝုတ္တောဒယကျမ်းဌ ရေးထားပြီးရှိသည့်အတိုင်း အရိယာဂိတိ-စသော အချို့သော မဂ္ဂာဝုတ္တိမျိုးတို့ကိုသာ ရေးသားပြဆို၏။

ဤသို့ ဂဏနိယမ, ယတိနိယမသုတ်တို့ကို ပြဆိုပြီး၍ အရိယာ ၉-မျိုးတို့နှင့် ဆက်ဆံသော အရိယာသာမညလက္ခဏာကို ပြဆိုအံ့သောငှာ–

၁၉။ **အရိယာသာမညဿ၊ ပုဗ္ဗောဒိတလက္ခဏံ ဘဝေ ယသာ။**

ဟူသောသုတ်ကို ဆို၏။

ယသာ၊ အကြင်ဂါထာ၏။ ပုဗ္ဗောဒိတလက္ခဏံ၊ 'ဆဠေါခိလ လဟုဏော ဝါ'စသော ရှေး ၂-သုတ်တို့ဌ ဆိုအပ်ပြီးသော ဂိုဏ်း, ဂရု, လဟု, ယတိလက္ခဏာသည်။ စေ ဘဝေ၊ အကယ်၍ ဖြစ်ငြားအံ့။ သာ၊ ထိုဂါထာသည်။ အရိယာသာမည်၊ ဆိုလတ္တံ့သော အရိယာ ၉-မျိုးစလုံးတို့နှင့် ဆက်ဆံသော အရိယာသာမညလက္ခဏာသည်။ ဘဝေ၊ ဖြစ်၏။

အရိယာ ၉-မျိုးစလုံးတို့နှင့် ဆက်ဆံသော အရိယာသာမညလက္ခဏာကို ပြဆိုပြီး၍ ဂိုဏ်း, ယတိ-စသည်တို့ဖြင့် အထူးပြု၍ ခေါ်ဆိုအပ်သော **အရိယာဝိသေသညာ**ကို ပြဆိုလိုရကား–

၂၀။ **အာဒိမ'မထ ပါဒယုဂံ၊ ယသာ တျဿေဟိ သာ ပထျာ။**

စသော သုတ်တို့ကို ဆို၏။

ယသာ၊ အကြင်အရိယာဂါထာ၏။ ဥဘယတ္ထ၊ ပုဗ္ဗဒ္ဓ, အပရဒ္ဓ ၂-ပါးတို့ဌ။ အာဒိမ်၊ အစဌ်ဖြစ်သော။ ပါဒယုဂံ၊ ပါဒအစုံသည်။ ဝါ၊ ပထမ,တတိယစုံ သမပါဒသည်။ တျဿေဟိ၊ ၁၂-မဂ္ဂါတွင် ယတိပြတ်သော ၃-ဂိုဏ်းသော အဖို့အစိတ်တို့နှင့်။ အထယုတ္တံ၊ အကယ်၍ ယှဉ်အံ့။ ။ (တစ်နည်း) ပါဒယုဂံ၊ ကို။ တျဿေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အထ လက္ခိတံ၊ အကယ်၍ မှတ်အပ်သည်ဖြစ်အံ့။ သာ၊ ထိုဆိုအပ်ပြီးသော လက္ခဏာနှင့် ပြည့်စုံသော အရိယာကို။ ပထျာ၊ ပထျာအရိယာမည်၏-ဟု။ အရိယေဟိ၊ မြတ်သော ပညာရှိတို့သည်။ ဝိညေယျာ၊ သိအပ်၏။

အထ ယဒိ လက္ခိတံ။ (ကဝိသာရ)။ ဆန္ဒောသာရတ္ထဌ်ကား အနန္တရတ္ထ-ဟူ၏။ ပထမ, တတိယ၊ ၂-ပါဒတို့၏အဆုံး ၁၂-မဂ္ဂါအစေ့တွင် ယတိပြတ်လျှင် ပထျာအရိယာဂါထာ မည်၏။

ဝိသမပါဒအဆုံး ၁၂-မတြာမြောက်တွင် ယတိပြတ်သော ပထျာအရိယာ၏ သုတ်ကို ပြဆိုပြီး၍ ပထျာဂါထာနှင့် ယတိအားဖြင့် ထူးခြားကွဲလွဲခြင်းလက္ခဏာရှိသော ဝိပုလာအရိယာ၏ သုတ်ကို ပြလိုရကား—

၂၁။ ယတ္ထ ဂဏ္ဍတ္ထယ'မုလ္လ-ယီ ယော'ဘယတ္ထာဒိမော ဘဝေ ဝိပုလာ။

ဟူသောသုတ်ကို ဆိုး၏။

ယတ္ထ ယသ်ံ အရိယာယ်၊ အကြင်အရိယာဂါထာ၌။ ဥဘယတ္ထဒိမော၊ ပုဗ္ဗဒ္ဓ၏အစ ပထမပါဒ, အပရဒ္ဓ၏အစ တတိယပါဒသည်။ ဂဏ္ဍတ္ထယ်၊ ဂိုဏ်း ၃-ခုတို့၏အပေါင်းကို။ ဥလ္လယီယ၊ ယတိမပြတ်ဘဲ ခုန်၍။ (ကျော်လွန်၍လည်း ပေး။) ဘဝေ၊ ဖြစ်၏။ သာ အရိယာ၊ ထိုဆိုအပ်ပြီးသော လက္ခဏာနှင့် ပြည့်စုံသောဂါထာကို။ ဝိပုလာ၊ **ဝိပုလာအရိယာ** မည်၏ ဟူ၍။ ဝိညူဟိ၊ ပညာရှိတို့သည်။ ဝိညေယ္ယာ၊ သိအပ်၏။

ပထမ, တတိယပါဒတို့၏အဆုံး ၁၂-မတြာမြောက်တွင် ယတိမပြတ်ဘဲ ဒုတိယ, စတုတ္ထပါဒတို့၏ အစအကွာရာ၌လည်းကောင်း၊ ထိုအစအကွာရာ၏ နောက်၌လည်းကောင်း ပါဒရောစပ်၊ ယတိပြတ်လျှင် ဝိပုလာအရိယာဂါထာ မည်၏။

ထိုဝိပုလာသည် "**ဝိပုလာဒျန္တသဗ္ဗတ္ထ၊ ဘေဒေန တိဝိဓာ ဘဝေ**"ဟု ဆိုသောကြောင့် ပထမပါဒ၌သာ ဂိုဏ်း ၃-ခုအပေါင်းကို ခုန်ကျော်လွန်၍ ယတိပြတ်သော **မုခဝိပုလာ**၊ တတိယပါဒ၌သာ ဂိုဏ်း ၃-ခုအပေါင်းကို ခုန်ကျော်လွန်၍ ယတိပြတ်သော **ဇယနဝိပုလာ**၊ (၀၊) **အန္တဝိပုလာ**၊ ပထမ, တတိယ ၂-ပါဒစလုံးတို့၌ ဂိုဏ်း ၃-ခုအပေါင်းကို ခုန်ကျော်လွန်၍ ယတိပြတ်သော **ဥဘယဝိပုလာ**၊ (၀၊) **မဟာဝိပုလာ** သို့မဟုတ် **သဗ္ဗဝိပုလာ**-ဟု ၃-မျိုးပြား၏။ ပထျာနှင့် ဝိပုလာမှာ ဝိသမပါဒတွင် ၁၂-မတြာမြောက်၌ ယတိပြတ်ခြင်း, မပြတ်ခြင်းမျှသာ လျှင် ထူးခြားကွဲလွဲကြ၍ ကြွင်းသော လက္ခဏာတို့သည်ကား တူမျှကြကုန်၏။

ပြဆိုအပ်ပြီးသော ပထျာဝိပုလာ အရိယာဂါထာတို့၏ အတွင်း၌ဝင်သော ဂရုမဗ္ဗ ဇဂိုဏ်းဖြင့် မှတ်၍ ဖွဲ့အပ်သော **စပလာဂါထာ၏** သုတ်ကို ပြလိုရကား—

၂၂။ ဂုရု(ဂရု) မဗ္ဗဂေါ ဇကာရော၊ စတုတ္ထကော ဒုတိယကော စပလာ။

ဟူသော သုတ်ကို ဆိုး၏။

ယသာ အရိယာယ၊ ၏။ ဥဘယတ္ထ၊ တို့၌။ စတုတ္ထကော၊ ၄-ခုမြောက်သော။ ဇကာရော စ၊ ဇဂိုဏ်းသည်လည်းကောင်း။ ဒုတိယကော၊ ၂-ခုမြောက်သော။ ဇကာရော

စ၊ ဇဂိုဏ်းသည်လည်းကောင်း။ ဂုရုမဗ္ဗဂေါ၊ ရှေ့ဂုရု, နောက်ဂုရုတို့၏အလယ်၌ ဖြစ်၏။ ဝါ၊ ရှေးဖြစ်သော သဗ္ဗဂရုဂိုဏ်း, သဂိုဏ်းတို့၏ ဂရုအက္ခရာ၊ နောက်ဖြစ်သော သဗ္ဗဂရုဂိုဏ်း, ဘဂိုဏ်းတို့၏ ဂရုအက္ခရာတို့၏အလယ်၌ ဖြစ်၏။ ဝါ၊ ဂရု ၂-လုံးတို့၏ အလယ်သို့ ရောက်၏။

(တစ်နည်း) စတုတ္ထကော၊ သော။ ဇကာရော၊ သည်။ ဂုရုမဗ္ဗဂေါ၊ ၏။ ဒုတိယကော စ၊ ၂-ခုမြောက်လည်းဖြစ်သော။ ဇကာရော၊ သည်။ ဂုရုမဗ္ဗဂေါ၊ ၏။

(တစ်နည်း) စတုတ္ထကော၊ ၄-ခုမြောက်သော ဂိုဏ်းသည်။ ဂုရုမဗ္ဗဂေါ၊ ဂရု ၂-လုံးတို့၏အလယ်၌ဖြစ်သော။ ဝါ၊ ဂရု ၂-လုံးတို့၏အလယ်၌ ရောက်သော။ ဇကာရော စ၊ ဇအက္ခရာဖြင့် အမှတ်ပြုအပ်သော ဂိုဏ်းသည်။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။ ဒုတိယကော စ၊ ၂-ခုမြောက်သော ဂိုဏ်းသည်လည်း။ ဂုရုမဗ္ဗဂေါ၊ သော။ ဇကာရော၊ သည်။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။ သာ အရိယာ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော ဂရု ၂-လုံးတို့၏ အလယ်၌ ဇဂိုဏ်းကျသော ထိုအရိယာသည်။ **စပလာ၊ စပလာအရိယာ** မည်၏။

စပလာရိယာယံ ဂုရုပုဗ္ဗိတာ-ဒုတိယ-စတုတ္ထဇဂဏာ ဘဝန္တိ၊ တေန ယဒါ ပထမော ဂဏော ဒ္ဝိဂုရု၊ အန္တိဂုရုဝါ။ တတော ဒုတိယော ဇဂဏော၊ တတော တတိယော ဒ္ဝိဂုရု၊ တတော စတုတ္ထော ဇဂဏော၊ တတော ပဋ္ဌမော အာဒိဂုရု ဒ္ဝိဂုရုဝါ ဣတိ။ (ဝုတ္တရတနာကရအဖွင့်၊ သုခဗောဓိနီဋီကာ)

"ဂုရုပုဗ္ဗိတာ၊ ဂရုတို့ဖြင့် အုပ်ဖုံးအပ်ကုန်သော"ဟု ပေး။ အကြွင်းအနက်လွယ်၏။ ထိုဂါထာ၏ အကျယ်ပတ္တာရသည်ကား ၅၁၂-အပြားရှိ၏။ ဝိကပ္ပပုံကို ရှု။

စပလာပုဗ္ဗဒ္ဓ ဂ-ဌာန								စပလာအပရဒ္ဓ ဂ-ဌာန							
ပထမပါဒ			ဒုတိယပါဒ					တတိယပါဒ			စတုတ္ထပါဒ				
ဂ	ဇ	ဂ	ဇ	ဂ	ဇ	ဂ	ဂ	ဂ	ဇ	ဂ	ဇ	ဂ	ဇ	ဂ	ဂ
သ						သ						သ		သ	
				ဘ		ဘ								ဘ	
					ဇ	ဇ								ဇ	
၂	၁	၁	၁	၂	၂	၄	၁	၁	၁	၁	၁	၂	၁	၄	၁
၂			၁၆					၂			၈				

ပိဂ်လဆန်းသုတ်အဖွင့်၊ အမတသဠ္ဌိဝနိဋ္ဌီကာ၌–

ဒုတိယစတုတ္ထဂဏာ မဗ္ဗဂုရု ဘဝန္တိ၊ ပထမော စ အန္တဂုရု။ တတိယော ဒ္ဋိဂုရု။ ပဋ္ဌမော စ အာဒိဂုရု၊ သေသံ ယထာပတ္တံ၊ ဧဝံ ဂကာရာနံ မဗ္ဗေ ဒုတိယစတုတ္ထာ ဇကာရာ ဘဝန္တိ။ –

ဟု ဖွင့်ဆိုသောကြောင့် ထိုဋီကာ လာသည့်အတိုင်းလည်း ဂဏဝိကပွဆင့်ပုံကို ပြုစီရင်အပ်၏။

ငါးရာ့တစ်ဆယ်၊ နှစ်ခုကယ်၊ အကျယ် စပလာ။
သုံးဆယ့်နှစ်တန်း၊ သခ်ျာမှန်း၊ ဆန်းသုတ် ဖွင့်ဋီကာ။
အကျဉ်း,အကျယ်၊ နည်းနှစ်သွယ်၊ ဖြန့်ဖွယ် ပတ္ထာရာ။ ။

အရိယာသည် အကျဉ်းအားဖြင့် ပထျာအရိယာ, ဝိပုလာအရိယာ-ဟု ၂-မျိုးတည်း သာရှိ၏။

ဒုဝိဓာ ဟိ အရိယာပထျာဝိပုလာ စ။ (ဝစနတ္ထဇောတိကဋီကာ)

ကြွင်းသော အရိယာတို့ ဤ ၂-ပါးအတွင်း၌သာလျှင် ဝင်လေကုန်၏။

စပလာ-ဟူသည် ပထျာဝိပုလာတို့၏ အတွင်း၌ဖြစ်သော ဒုတိယ, စတုတ္ထဇဂိုဏ်း တို့ကို ရှေ့,နောက် ဂရုယှဉ်ကပ်ဖိညှပ်၍ ဖွဲ့ထားအပ်သော အရိယာမျိုးမျှသာ ဖြစ်၏။

မုခစပလာ, ဃနစပလာဟူသည်လည်း စပလာဂါထာ၏ အမည်ထူးမျှသာ ဖြစ်၏။ စပလာဂါထာကို အမည်ခွဲ၍ မုခစပလာ, ဃနစပလာ-ဟု ဆန်းကျမ်းဆရာ ဆိုခြင်းသည် ဥပလက္ခဏ, နိဒဿနစကားမျိုးဖြစ်၍ ဝိပုလာဂါထာကိုလည်း မုခဝိပုလာ, ဃနဝိပုလာ-ဟု ၂-မျိုးခွဲယူသင့်သေး၏။ ထို့ကြောင့် ရှေးဋီကာဆရာကြီးတို့သည် အရိယာမျိုး ၁၆-ပါး ရှိကြောင်း၊ ဂိတိ ၄-မျိုးနှင့် မြှောက်ပွါး၍ယူလျှင် အရိယာအပြား ၈၀-ရှိကြောင်းကို ဖွင့်ဆို ရေးသားကြလေကုန်ပြီ။

ဧကာဝ ဘဝတိ ပထျာ၊ ဝိပုလာ တိသော၊ တတော စတသော တာ။
စပလာဘေဒေဟိ တိဟိပိ၊ ဘိန္နာတိ စ သောဋသာရိယာ ဟောန္တိ။
ဂိတိ စတုတ္ထယ'မိတ္ထံ၊ ပစ္စေက် သောဋသပွကာရန္တိ။
သကလေန တု အရိယာနံ၊ ဘဝန္တိ ဟ အသီတိ ဘေဒါ'ဝ။(အမတသဠ္ဌိဝနိဋ္ဌီကာ)

ပထျာ၊ ပထျာသည်။ ဧကာဝ၊ တစ်မျိုးတည်းသာလျှင်။ ဘဝတိ၊ ၏။ ဝိပုလာ၊ ဝိပု-လာတို့သည်။ တိသော၊ အာဒျန္တောဘယအားဖြင့် ၃-ပါးတို့တည်း။ တတော၊ ထို ၃-ပါးမှ။

ပရံ၊ နောက်၌။ တီဟိပိ၊ ၃-ပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော။ စပလာဘေဒေဟိ၊ မုခ, ဃန, မဟာ-စပလာအပြားတို့ဖြင့်။ ဘိန္နာ၊ ပြားကုန်သော။ တာ၊ ထိုသုဒ္ဓပထျာ, ၃-ပါးသော ဝိပုလာတို့သည်။ စတသော၊ ၄-ပါးစီတို့တည်း။ ဣတိ စ၊ ဤသို့လျှင်။ သောဋသာရိယာ၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။

[သုဒ္ဓပထျာ ၁-မျိုး, ဝိပုလာ ၃-မျိုး၊ ပေါင်း စပလာနှင့် မရောယှက်ရသေးသော အရိယာ ၄-မျိုးဖြစ်၏။ စပလာ ၁-မျိုးလျှင် ယခင် ၄-မျိုးစလုံး ရနိုင်သည်ဖြစ်သောကြောင့် စပလာ ၃-မျိုးတို့နှင့် တွဲဖက်ရောစပ် ပေါင်းယှက်အပ်သည်ရှိသော် အရိယာ ၁၂-မျိုး ဖြစ်၏။ ရှေး ၄-မျိုးနှင့် ပေါင်းသော် အရိယာ ၁၆-မျိုးဖြစ်၏။]

ဣတ္ထံ၊ ဤသို့သောအပြားဖြင့်။ ဂိတိ စတုတ္ထယံ၊ ဂိတိ ၄-မျိုးသည်။ ပစ္စေကံ၊ အသီးသီး။ သောဋသပ္ပကာရံ၊ ၁၆-မျိုးပြား၏။ သကလေန တု၊ အလုံးစုံအားဖြင့်ကား။ အရိယာနံ၊ တို့၏။ ဘေဒါ၊ တို့သည်။ အသီတိ ဧဝ၊ ၈၀-သည်သာလျှင်။ ဘဝန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

အရိယာအပြားကို ရေတွက်ရာ၌ အဒ္ဓ ၂-မျိုးစလုံးတို့၌ ဝိပုလာဖြစ်လျှင် မဟာ-ဝိပုလာ၊ စပလာဖြစ်လျှင် မဟာစပလာ-ဟု ခေါ်ဆိုသည်။ ဥဘယဝိပုလာ, ဥဘယစပလာ၊ သို့တည်းမဟုတ် သဗ္ဗဝိပုလာ, သဗ္ဗစပလာ-ဆိုသော အမည်သည်လည်း ဤဝိပုလာမျိုး, စပလာမျိုးပင် ဖြစ်၏။

အရိယာဂါထာမျိုးတို့၌ ဇုဂိုဏ်းကို မင်း-ဟု အမည်ခေါ်ဆို၍ အရှင်သခင်အရာ၌ အသုံးပြု၏။ ထိုဇုဂိုဏ်းကို ၁-ဂိုဏ်းမှစ၍ ၅-ဂိုဏ်းထိ ဖွဲ့ဆိုနိုင်၏။ ဇုဂိုဏ်း၏ တည်နေရာ ၅-ဌာနတို့တွင် ဖွဲ့ဆိုသောသူတို့ အလိုရှိရာဌာန၌ ဇုဂိုဏ်းတစ်မျိုးတည်းထား၍ ဖွဲ့ဆိုအပ်သော အရိယာဂါထာသည် မိမိလင်မှတပါး ယောက်ျားတပါးတို့နှင့် ဆက်ဆံခြင်းမရှိသော အမျိုးကောင်းသမီးနှင့် တူသောကြောင့် **ကုလိနီအရိယာဂါထာ** မည်၏။

ဒုတိယ, စတုတ္ထဇုဂိုဏ်းတို့ကို ရှေ့,နောက် ဂရုညှပ်၍ ဖွဲ့အပ်သော အရိယာသည် လင်စောင်မျှောက်မထားတတ်သော လှုပ်ရှားလော်မာသောမိန်းမနှင့်တူသောကြောင့် **စပလာ-အရိယာဂါထာ** မည်၏။ ထိုစပလာအရိယာ၌ ပုဗ္ဗဒ္ဓတွင်သာ စပလာအတိုင်း ဖွဲ့၍ အပရဒ္ဓတွင် ပထျာဝိပုလာတို့ဖြင့် ဖွဲ့အပ်သော အရိယာသည် **မုခစပလာ** မည်၏။ အပရဒ္ဓတွင်သာ စပလာလက္ခဏာအတိုင်း ဖွဲ့၍ ပုဗ္ဗဒ္ဓတွင် ပထျာဝိပုလာတို့ဖြင့် ဖွဲ့အပ်သော အရိယာသည် **ဃနစပလာ** မည်၏။ မုခသဒ္ဒါသည် အဦးအစဟော၊ ဃနသဒ္ဒါသည် နောက်အဖို့ဟော တည်း။

အရိယာ ၁၆-မျိုး

သင်္ချာ	ပုဗ္ဗဒ္ဓ	အပရဒ္ဓ	အရိယာအမည်
၁	ပထျာ	ပထျာ	သုဒ္ဓပထျာ
၂	ပထျာ	ဝိပုလာ	အန္တဝိပုလာ
၃	ပထျာ	ပထျာစပလာ	ပထျာပုဗ္ဗကဇယနစပလာ
၄	ဝိပုလာ	ဝိပုလာစပလာ	အန္တဝိပုလာပုဗ္ဗကဇယနစပလာ
၅	ဝိပုလာ	ပထျာ	အာဒိဝိပုလာ
၆	ဝိပုလာ	ဝိပုလာ	မဟာဝိပုလာ
၇	ဝိပုလာ	ပထျာစပလာ	အာဒိဝိပုလာပုဗ္ဗကဇယနစပလာ
၈	ဝိပုလာ	ဝိပုလာစပလာ	မဟာဝိပုလာပုဗ္ဗကဇယနစပလာ
၉	ပထျာစပလာ	ပထျာ	ပထျာပုဗ္ဗကမုခစပလာ
၁၀	ပထျာစပလာ	ဝိပုလာ	အန္တဝိပုလာပုဗ္ဗကမုခစပလာ
၁၁	ပထျာစပလာ	ပထျာစပလာ	ပထျာပုဗ္ဗကမဟာစပလာ
၁၂	ပထျာစပလာ	ဝိပုလာစပလာ	အန္တဝိပုလာပုဗ္ဗကမဟာစပလာ
၁၃	ဝိပုလာစပလာ	ပထျာ	အာဒိဝိပုလာပုဗ္ဗကမုခစပလာ
၁၄	ဝိပုလာစပလာ	ဝိပုလာ	မဟာဝိပုလာပုဗ္ဗကမုခစပလာ
၁၅	ဝိပုလာစပလာ	ပထျာစပလာ	မဟာစပလာ
၁၆	ဝိပုလာစပလာ	ဝိပုလာစပလာ	မဟာဝိပုလာပုဗ္ဗကမဟာစပလာ

ဇဂိုဏ်းတည်းဟူသော အုပ်စိုးပိုင်ဆိုင်သူ အရှင်နာယကများသော စပလာအရိယာ၏လက္ခဏာကို ပြဆိုပြီး၍ ဇဂိုဏ်းတည်းဟူသော အုပ်စိုးပိုင်ဆိုင်သူ အရှင်နာယက အဦးအစ၌ရှိသော **မုခစပလာအရိယာ၏လက္ခဏာ**ကို ပြလိုရကား–

၂၃။ **စပလာ'ဂတံ'ခိလံ စေ၊ ဒလာ'ဒိမံ လက္ခဏံ ဘဇတိ ယသာ။**
ပထျာလက္ခဏာ'မည်၊ မုခစပလာ နာမ သာ ဘဝတိ။

ဟူသော သုတ်ကို ဆို၏။

ယသာ၊ အကြင်အရိယာအား။ ဝါ၊ ၏။ စပလာ'ဂတံ၊ စပလာအရိယာ၏သုတ်၌ လာသော။ အခိလံ၊ အလုံးစုံသော။ လက္ခဏံ၊ ဒွိစတုတ္ထ၊ ၂-ဌာနခ်ီ၊ ဂ-အလယ်တွင်၊ ဇဂိုဏ်း

မြင်သော လက္ခဏာသည်။ အာဒိမ်၊ အစ၌ဖြစ်သော။ ဒလ်၊ အဒွသို့။ ဝါ၊ အာဒိမ် ဒလ်၊ ပုဗ္ဗဒ္ဓသို့။ စေ ဘဏေ၊ အကယ်၍တည်း ဆည်းကပ်ဝင်ရောက်ခဲ့အုံ့။ ဝါ၊ မှီခဲ့အုံ့။ ပထျာ-လက္ခဏံ၊ မတြာဒ္ဓါဒ၊ ၃-ဂိုဏ်းရတွင်၊ ယတိမြင်သော ပထျာရိယာ၏လက္ခဏာသည်။ အည်၊ ပုဗ္ဗဒ္ဓမ္မ တပါးသော အပရဒ္ဓသို့။ စေ ဘဏေ၊ အုံ့။ သာ၊ ထိုဆိုအပ်ပြီးသော လက္ခဏာနှင့် ပြည့်စုံသော အရိယာသည်။ မုခစပလာ နာမ၊ ရှေးထက်ဝက်တွင် စပလာလက္ခဏာရှိသော **မုခစပလာအရိယာ** မည်သည်။ ဘဝတိ၊ ၏။

"ပထျာလက္ခဏ'မည်"ဟု ဆိုသည်ကား ဥပလက္ခဏမျှသာတည်း။ ဝိပုလာ၏ လက္ခဏာလည်း ဖြစ်သည်သာလျှင်တည်း။ ထို့ကြောင့် ပထျာစပလာ, ဝိပုလာစပလာ-ဟူ၍ ပုဗ္ဗဒ္ဓ၌ စပလာ ၂-မျိုး ရရှိနိုင်သည်တွင် ၁-မျိုးမျိုး၌ ပထျာအပရဒ္ဓ, ဝိပုလာအပရဒ္ဓ ၂-မျိုး နှောင်းနိုင်သောကြောင့် မုခစပလာ ၄-မျိုးရှိကြောင်းကို ဋီကာဆရာတို့ ဖွင့်ဆိုတော်မူကြကုန်၏။

ပုဗ္ဗဒ္ဓ၌ ဇဂိုဏ်းတည်း-ဟူသော အရှင်နာယကမျှားသော မုခစပလာအရိယာ၏ လက္ခဏာကို ပြဆိုပြီး၍ အပရဒ္ဓ၌သာ ဇဂိုဏ်းတည်းဟူသော အရှင်နာယကမျှားသော **ဃနစပလာ၏လက္ခဏာ**ကို ပြလိုရကား–

၂၄။ ပထျာယ လက္ခဏံ စေ၊ ပဌမဒ္ဓေ လက္ခဏံ တု စပလာယ။
ဒုတိယေ ဒလေ'ထ ယသာ၊ ပကိတ္တိတာ သာ ဃနစပလာ။

အရိယာဇာတိယော။ ၅။

ဟူသောသုတ်ကို ဆို၏။

ယသာ၊ ၏။ ပဌမဒ္ဓေ၊ ရှေးထက်ဝက် ပုဗ္ဗဒ္ဓ၌။ ပထျာယ၊ ပထျာအရိယာဂါထာ ၏။ လက္ခဏံ၊ မတြာဒ္ဓါဒ၊ ၃-ဂိုဏ်းရတွင်၊ ယတိမြင်သော လက္ခဏာသို့။ စေ ဘဏေ၊ အုံ့။ အထ၊ အခြားမဲ့ဖြစ်သော။ ဒုတိယေ ဒလေ တု၊ နောက်ထက်ဝက် အပရဒ္ဓ၌ကား။ စပလာယ၊ စပလာအရိယာဂါထာ၏။ လက္ခဏံ၊ ဒ္ဝိစတုတ္ထ၊ ၂-ဌာနဒ္ဓ၊ ဂ-အလယ်တွင်၊ ဇဂိုဏ်းမြင်သော လက္ခဏာသို့။ စေ ဘဏေ၊ အုံ့။ သာ၊ ထိုအရိယာဂါထာကို။ ဃနစပလာ၊ နောက်ထက်ဝက် အပရဒ္ဓ၌ **စပလာလက္ခဏာရှိသော ဃနစပလာအရိယာဂါထာ** မည်၏-ဟူ၍။ ပဏ္ဍိတေဟိ၊ ပညာရှိတို့သည်။ ပကိတ္တိတာ၊ ဆိုအပ်၏။

သီဟိုဠ်မှ၌ "ပထမဒ္ဓေ လက္ခဏံ တု စပလာယ"ဟု ဒုတိယပါဒအဆုံးတွင် အာဒီယနှင့် ပါဠိရှိ၏။ ကဝိသာရ၌ "အထာတိ ပဒပူရဏတ္ထော နိပါတော"ဟု အထ-သဒ္ဒါအနက်

မရှိ၊ ပဒပူရဏနိပါတ်-ဟု ဖွင့်ဆို၏။ ဤ၌လည်း ရှေးမုခစပလာ၌ကဲ့သို့ ဈယနစပလာ ၄-မျိုး ခွဲ၍ ဆိုအပ်၏။ မုခစပလာသက်သက်ဖွဲ့လျှင် ဆဋ္ဌဇိုဏ်းပါဝင်နိုင်သောကြောင့် ဇိုဏ်း ၃-မျိုးထား၍ ဖွဲ့ဆိုနိုင်သေး၏။ ဈယနစပလာသက်သက်ဖွဲ့လျှင် ဇိုဏ်း ၂-မျိုးထား၍သာ လျှင် ဖွဲ့ဆိုနိုင်၏။ မဟာစပလာသက်သက်ဖွဲ့လျှင် ဇိုဏ်း ၅-မျိုးထား၍ ဖွဲ့ဆိုနိုင်ပေ၏။

အရိယာဇာတိယော၊ အရိယာဂါထာ ၅-မျိုးတည်း။ ဝါ၊ သည်။ နိဋ္ဌတော၊ ပြီးပြီ။ (သီဟိုဠ်မှ၌ အရိယာဇာတယော-ဟု ပါ၍ရှိ၏။ အရိယာဇာတယော၊ အရိယာမျိုးတို့တည်းဟု အနက်ဆို)

မတ္တာဝုတ္တိဘေဒ၌ ပြဆိုအပ်သော ဇာတိ ၄-ပါးတို့တွင် အရိယာဇာတိ၏အကျယ်ကို ပြဆိုပြီး၍ ဂီတိဇာတိ၏အကျယ်ကို ပြလိုရကား—

၂၅။ သဗ္ဗံ ပထမဒလေ ယဒိ၊ လက္ခဏ'မရိယာယ ဝုတ္တ'မုဘယေသု။
ယသာ ဒလေသု ယုတ္တံ၊ ဝုတ္တာ သာ ဂီတိ ဝုတ္တယတိလလိတာ။

စသော သုတ်တို့ကို ဆို၏။

အရိယာယ၊ အရိယာဂါထာ၏။ ပထမဒလေ၊ ရှေးထက်ဝက် ပုဗ္ဗဒ္ဓ၌။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော။ လက္ခဏံ၊ ပ-၁၂ ဒု-၁၈-ဟု၊ တွက်စစ်မတြာ၊ ဝိသမာဒိ ကြဉ်ခြင်း-စသော လက္ခဏာသည်။ ယသာ၊ အကြင်ဂါထာ၏။ ဥဘယေသု၊ ၂-ပါးကုန်သော။ ဒလေသု၊ အဒ္ဓတို့၌။ (တစ်နည်း) ဥဘယေသု ဒလေသု၊ ပုဗ္ဗဒ္ဓ,အပရဒ္ဓ ၂-ပါးတို့၌။ ယဒိ ယုတ္တံ၊ အကယ်၍ ယှဉ်အံ့။ ဝုတ္တယတိလလိတာ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော ယတိတို့ဖြင့် တင့်တယ်သော။ သာ၊ ထိုဂါထာကို။ ဂီတိ၊ ဂီတိအရိယာဂါထာ-ဟူ၍။ မဟာကဝိဟိ၊ မြတ်သော ပညာရှိတို့သည်။ ဝုတ္တာ၊ မိန့်ဆိုအပ်၏။

ပါကတိကပိဂ်လဆန်းကျမ်း၌ကား ဥဂ္ဂါထာ-ဟု အမည်ဆို၏။ ပုဗ္ဗဒ္ဓ၌ မတြာ-၃၀၊ အပရဒ္ဓ၌လည်း မတြာ ၃၀-ရှိသောကြောင့် အဒ္ဓ ၂-ခုတို့၌ မတြာ ၆၀-ရှိ၏။

အရိယာဂါထာ၏ ပုဗ္ဗဒ္ဓသက်သက်ဖြင့် ဖွဲ့ဆိုအပ်သော ဂီတိအရိယာဂါထာ၏ လက္ခဏကို လက္ခဏနှင့်တကွ ပြဆိုပြီး၍ အရိယာဂါထာ၏ အပရဒ္ဓသက်သက်ဖြင့် ဖွဲ့ဆိုအပ်သော ဥပဂီတိအရိယာဂါထာ၏ လက္ခဏကို လက္ခဏနှင့်တကွ ပြလိုရကား—

၂၆။ အရိယာယ ဒုတိယ'ဒ္ဓေ၊ ဂဒိတာ'ခိလ-လက္ခဏံ ယံ တံ။
ဘဝတိ ဒလေသု'ဘယေသုပိ၊ ယဒိ ယသာ သာ'ယ'မုပဂီတိ။

ဟူသော သုတ်ကို ဆို၏။

အရိယာယံ၊ အရိယာဂါထာမျိုးဌ။ ဒုတိယဒ္ဓေ၊ နောက်ထက်ဝက်ဒုတိယအဒ္ဓဌ။ ဂဒိတံ၊ ဆိုအပ်သော။ ယံ အခါလလက္ခဏံ၊ အကြင် "အရိယာယန္ဓဒ္ဓေ လော"စသော အလုံးစုံသောလက္ခဏာသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ တံ အခါလလက္ခဏံ၊ ထိုအလုံးစုံသော အရိယာဂါထာ၏ နောက်ထက်ဝက်လက္ခဏာသည်။ ယသာ၊ အကြင်ဂါထာ၏။ ဥဘယေသုပိ၊ ၂-ပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဒလေသု၊ ထက်ဝက်အဒ္ဓတို့ဌ။ (တစ်နည်း) ဥဘယေသု ဒလေသုပိ၊ ၂-ပါးကုန်သော အဒ္ဓတို့ဌလည်း။ ယဒိ ဘဝတိ၊ အကယ်၍ ဖြစ်အုံ့။ သာ'ယံ သာ အယံ၊ ထိုဆိုအပ်ပြီးသော လက္ခဏာနှင့် ပြည့်စုံသောဂါထာသည်။ ဥပဂီတိ၊ ဂီတိ၏အနီးဌ ဖြစ်သော ဥပဂီတိအရိယာဂါထာ မည်၏။

ပြာကြိုတပိဂ်လဆန်းကျမ်းဌကား "ဂါဟူ"ဟု အမည်ဆို၏။ ပုဗ္ဗဒ္ဓဌ် ၂၇-မတြာ၊ အပရဒ္ဓဌ်လည်း ၂၇-မတြာရှိသောကြောင့် အဒ္ဓ ၂-ခုတို့ဌ ၅၄-မတြာရှိ၏။ ဂိုဏ်း, ဂရု, လဟုတို့၏ လက္ခဏာကိုသာ သိအပ်သည် မဟုတ်၊ ယတိလက္ခဏာကိုလည်း ရှေးအရိယာဌ် ကဲ့သို့ သိအပ်၏။

ယဒါ ပန ယတာဝုတ္တယတိလက္ခဏေန ယုတ္တာ၊ တဒါ ယတိယာ ဘဝိတဗ္ဗမေဝ။

(ကဝိသာရဋီကာ)

ဂီတိဂါထာဌ် ဇဂိုဏ်း ၁-ခုမှ စ၍ ၆-ခုထိ ထား၍ ဖွဲ့ဆိုနိုင်၏။ ဥပဂီတိဂါထာဌ်ကား ဇဂိုဏ်း ၁-ခုမှစ၍ ၄-ခုထိသာလျှင် ဖွဲ့ဆိုနိုင်သည်။

အရိယာဂါထာကို အဒ္ဓ ၂-ခုခွဲ၍ ပုဗ္ဗဒ္ဓသက်သက်ဖြင့် ဖွဲ့အပ်သော ဂီတိဂါထာ၊ အပရဒ္ဓသက်သက်ဖြင့် ဖွဲ့အပ်သော ဥပဂီတိဂါထာတို့၏ လက္ခဏာ-လက္ခဏာတို့ကို ပြဆိုပြီး၍ ထိုအရိယာဂါထာ၏ရှေ့,နောက် အဒ္ဓပြန်ဖြစ်၍ ဝိပရီတအရိယာ-ဟု ခေါ်ဆိုထိုက်သော **ဥဂ္ဂိတိအရိယာဂါထာ၏** လက္ခဏာနှင့်တကွ လက္ခဏာကို ပြလိုရကား—

၂၇။ အရိယာယ'ဒ္ဓဒ္ဓိတယံ၊ ပုဗ္ဗော'ဒိတလက္ခဏော'ပေတံ။
ဝိပရိယယေနာ'ဘိဟိတံ၊ ယသာ သမ္ဘဝတိ စေ'ဟ သော'ဂ္ဂိတိ။

ဟူသော သုတ်ကို ဆို၏။

ယသာ၊ အကြင်ဂါထာ၏။ ပုဗ္ဗော'ဒိတလက္ခဏော'ပေတံ၊ "ဆဗ္ဗောခိလ-လဟုဇော ဝါ"စသည်ဖြင့် ရှေးသုတ်ဌ် ဆိုအပ်ပြီးသော ဂိုဏ်း, ဂရု, လဟုလက္ခဏာနှင့်ပြည့်စုံသော။ အရိယာယ'ဒ္ဓဒ္ဓိတယံ၊ အရိယာဂါထာ၏ အဒ္ဓ ၂-ခုအပေါင်းကို။ ဝိပရိယယေန၊ ခေါက်ချိုးပြောင်းပြန်၊ ရှေ့,နောက် လှန်သောအားဖြင့်။ အဘိဟိတံ၊ ဆိုအပ်သည်။ ဝါ၊ စီရင်အပ်သည်။

စေ သမ္ဘဝတိ၊ အကယ်၍ဖြစ်အုံ့။ သာ၊ ထိုဂါထာသည်။ ဣဟ၊ ဤမတြောဆန်း၌။ ဝါ၊ ဂိတိ ဇာတ်၌။ ဥဂ္ဂိတိ၊ ဥဂ္ဂိတိဂါထာ မည်၏။

"ဒ္ဝိတယံ"၌ ဒ္ဝိ-ပုဒ်, တယ-ပစ္စည်း။ "ဒ္ဝေ အဝယဝါ အဿာတိ-ဒ္ဝိတယံ"ဟု ဝိဂြိုဟ် ပြု၍ သုတ်ကြီးဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊

"သခ်္ခ်ာယ အဝယဝေ တယ"ဟူသော (ပါဏိနီ။၅။၂။၄၂)သုတ်ဖြင့်သော်လည်းကောင်း-

တယ-ပစ္စည်းသက်၊ ဝိပရိယယေန-ဟု ယတွင် အရသန္ဓင့် ရွတ်၊ ဝိရှေး, ပရိရှေးရှိသော ဣဓာတ်-ပရိယုဒါဟာသိ-၌ကဲ့သို့ ယအက္ခရာလာ၍ စီရင်။

"အရိယာယ'ဒ္ဝဒ္ဝိတယံ"၌ "အရိယာအဒ္ဝ ဒ္ဝိတယံ"ဟု ပုဒ်ဖြတ်လျှင် ယ-ကား အာဂုံ တည်း။ "အရိယာယ အဒ္ဝဒ္ဝိတယံ"ဟု ပုဒ်ဖြတ်လျှင် "အရိယာယ၊ ၏။ အဒ္ဝဒ္ဝိတယံ၊ ကို။"ဟု အနက်ပေး။

"ပုဗ္ဗော'ဒိတလက္ခဏော'ပေတံ"၌ ဩအသဝဏ္ဏမပြုမူ၍ "လက္ခဏူပေတံ"ဟု ဒီယံသုတ် အစီအရင်အတိုင်း သီဟိုဠ်မူ၌ ပါဠ်ရှိ၏။ "သောဂ္ဂိတိ"ကို "သာ ဥဂ္ဂိတိ"ဟု ပဒစ္ဆေဒ ပြု။ "စောဂ္ဂိတိ"ဟု တာလုဇ-စအက္ခရာနှင့် ပါဠ်ရှိသည်ကား မမှန်လွန်း။

ဤဂါထာကို ပြောကြိုတ ပိဋ်လဆန်းကျမ်း၌ ဝိဂါထာ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ **အရိယာဂီတိ** ဟူ၍လည်းကောင်း အမည် ၂-မျိုးဆို၏။ အရိယာ၏ အဒ္ဓပြန်ဖြစ်၍ အရိယာဂါထာ၌ကဲ့သို့ ၅၇-မတြာရှိ၏။ ပထမဒ္ဓ၌ ၂၇-မတြာ၊ ဒုတိယဒ္ဓ၌ ၃၀-မတြာရှိသောကြောင့် မတြာ အပြန် အလှန်ဖြစ်၍ တည်၏။

ဥဂ္ဂိတိဂါထာ၏ လက္ခဏာနှင့်တကွသော လက္ခဏာကို ပြဆိုပြီး၍ ဂီတိဂါထာမျိုး၏ အဒ္ဓ ၂-ခုအဆုံးတွင် ဂရု ၁-လုံးတိုး၍ ဖွဲ့ဆိုအပ်သော **အရိယာဂီတိဂါထာ၏** လက္ခဏာနှင့်တကွ သော လက္ခဏာကို ပြလိုမူ-

-၂၈။ အရိယာပုဗ္ဗဒ္ဓံ ယဒိ၊ ဂုရု(ဂရု)နေကေနာ'ဓိကေန နိဓနေ ယုတ္တံ။
ယဒိ ပုဗ္ဗဒ္ဓသမာနံ၊ ဒလ'မိတရံ စောဒိတာယ'မရိယာဂီတိ။

ဂီတိဇာတိယော။ ၄။

ဟူသော သုတ်ကို ဆို၏။

ယသာ၊ အကြင်ဂါထာ၏။ ပုဗ္ဗဒ္ဓေ၊ ရှေးထက်ဝက်၌။ အရိယာပုဗ္ဗဒ္ဓံ၊ အရိယာဂါထာ၏ ရှေးထက်ဝက်သည်။ နိဓနေ၊ အဆုံးအဖျားဌ်။ အဓိကေန၊ ပိုလွန်သော။ ဧကေန၊ တစ်လုံးသော။ ဂုရုနာ၊ ဂရုနှင့်။ စေ ယုတ္တံ၊ အကယ်၍ ယှဉ်သည်ဖြစ်အံ့။ ဣတရံ၊ ပုဗ္ဗဒ္ဓမှ တပါးသော။ ဒလံ စ၊ အပရဒ္ဓသည်လည်း။ ယဒိ ပုဗ္ဗဒ္ဓသမာနံ၊ အကယ်၍ ပုဗ္ဗဒ္ဓနှင့်ပင် တူခဲ့ပြန်သည်ဖြစ်အံ့။ အယံ၊ ဤသို့သော လက္ခဏာနှင့်ပြည့်စုံသော ဂါထာကို။ အရိယာဂီတိ၊ **အရိယာဂီတိ**ဂါထာမည်၏-ဟူ၍။ ပိဂ်လေန၊ ပိဂ်လဆရာသည်။ ဥဒိတာ၊ ဆိုအပ်၏။

ဤအရိယာဂီတိဂါထာသည် အရိယာအပြားဌ် မဝင်-ဟု ဋီကာတို့၌ ဆို၏။

အရိယာဂီတိ ပန အဓိကတရတ္တာ အရိယာဘေဒေ နပ္ပဝိဋ္ဌာ။(ဆန္ဒောသာရတ္ထဝိကာသနီ)

အရိယာဂီတိ ပန အဓိကဂ္ဂရတ္တာ အရိယာဘေဒေ နပ္ပဝိဋ္ဌာ။ (ကဝိသာရ)

မတြာ ၆၀-ရှိသော ဂီတိဂါထာ၊ မတြာ ၅၄-ခုမျှသာရှိသော ဥပဂီတိဂါထာတို့သည်လည်း အရိယာဘေဒ၌ ဝင်သည်သာလျှင်ဖြစ်သောကြောင့် ဤဂါထာသည်လည်း အရိယာဘေဒ၌ ဝင်သည်သာလျှင်တည်း။ ထို့ကြောင့် အရိယာ ၉-မျိုးရှိကြောင်း (တစ်နည်း) အရိယာ ၁၆-မျိုး၊ အကျယ် ၈၀-ရှိကြောင်းကို သက္ကဋ္ဌဆန်းကျမ်း၏ အဖွင့်ဋီကာတို့၌ ရေးသားဖွင့်ဆိုကြကုန်၏။ ပြာကြိတပိဂ်လဆန်းကျမ်း၌ ဤအရိယာဂီတိဂါထာကို **ခန္ဓက**-ဟု အမည်မှည့်ဆို၍ ခန္ဓကမျိုး ၂၀-ရှိကြောင်းနှင့် အကျယ်ရေးသားပြဆို၏။

ဝါဏိဘူသဏာကျမ်းဌ်လည်း–

> **ခန္ဓက'မပိ တံ ကထိတံ၊ ယတြ စတုက္ကလ ဂဏာဌကေန စ အဒ္ဓံ၊**
> **တံ တုလျ'မဂ္ဂိမ ဒလံ။ ဘဝတိ စတုသဋ္ဌိမတြကသရီရ'မိဒံ။ –**

ဟူ၍ ဆို၏။

ယတြ၊ အကြင်အဖွဲ့၌။ အဒ္ဓံ၊ ရှေးပုဗ္ဗဒ္ဓသည်။ စတုက္ကလ ဂဏာဌကေန၊ ၄-မတြာရှိသောဂိုဏ်းတို့၏ ၈-ခုအပေါင်းဖြင့်။ နိဗန္ဓိတံ၊ ဖွဲ့အပ်သည်။ ဘဝတိ၊ ၏။ အဂ္ဂိမ ဒလဉ္စ၊ နောက်အပရဒ္ဓသည်လည်း။ တံ တုလျံ၊ ထိုရှေးပုဗ္ဗဒ္ဓနှင့် တူသည်။ ဘဝတိ၊ ၏။ တံ၊ ထိုအဖွဲ့ကို။ ခန္ဓကံ အပိ၊ ခန္ဓကအမည်ရှိ၏-ဟူ၍လည်း။ ကထိတံ၊ ဆိုအပ်၏။ ဣဒံ၊ ဤခန္ဓကအဖွဲ့သည်။ စတုသဋ္ဌိမတြကသရီရံ၊ ၆၄-မတြာဂါထာ နဂိုသဘောရှိ၏။

ဤခန္ဓကအဖွဲ့၌ ဂရုအမျှားဆုံး အလုံး ၃၀-ထား၍လည်းကောင်း၊ ဂရုအနည်းဆုံး ၃-လုံးထား၍လည်းကောင်း ဖွဲ့ဆိုနိုင်၏။ ခန္ဓက ၂၈-မျိုးတို့ကို ဇယားပုံစံဖြင့် အကျယ်ပြထားသည်။

ခန္ဓကခေါ်သော အရိယာဂိတိဂါထာ ၂၈-မျိုးတို့၏ ဃယားပုံစံ

ဂရု	လဟု	အက္ခရာ	အမည်	ဂရု	လဟု	အက္ခရာ	အမည်
၃၀	၄	၃၄	နန္ဒ	၁၆	၃၂	၄၈	သရဘ
၂၉	၆	၃၅	ဘဒ္ဒ	၁၅	၃၄	၄၉	ဝိမတိ
၂၈	၈	၃၆	သေသ	၁၄	၃၆	၅၀	ခီရ
၂၇	၁၀	၃၇	သာရဂ်	၁၃	၃၈	၅၁	နဂရ
၂၆	၁၂	၃၈	သီဝ	၁၂	၄၀	၅၂	နရ
၂၅	၁၄	၃၉	ဗြဟ္မ	၁၁	၄၂	၅၃	သိနိဒ္ဓ
၂၄	၁၆	၄၀	ဝါရဏာ	၁၀	၄၄	၅၄	သိနေဟ
၂၃	၁၈	၄၁	ဝရုဏာ	၉	၄၆	၅၅	မဒကလ(မဒဂဏ)
၂၂	၂၀	၄၂	နီလ	၈	၄၈	၅၆	ဘူပါလ(ဘောလ)
၂၁	၂၂	၄၃	မဒန	၇	၅၀	၅၇	သုဒ္ဓ
၂၀	၂၄	၄၄	တာလဂ်	၆	၅၂	၅၈	သရိတ
၁၉	၂၆	၄၅	သေခရ	၅	၅၄	၅၉	ကုမ္ဘ
၁၈	၂၈	၄၆	သရ	၄	၅၆	၆၀	ကလသ
၁၇	၃၀	၄၇	ဂဂန	၃	၅၈	၆၁	သသီ

ဂ-ပေါင်း တီသာ၊ လ-စယာ၊ ခရာ သုံးဆယ့်လေး။
ဂရုမျှားလ၊ ခန္ဓက၊ နန္ဒ အမည်ပေး။
ဂ-တစ်ဆုတ်ရာ၊ ဧက် ခရာ၊ လမှာ တိုးတော့ ဒွေး။
နှစ်ဆယ့်ရှစ်မြောက်၊ သသီရောက်၊ ချင့်ထောက် အမည်ရွေး။ ။

ဤခန္ဓက၏ဖွဲ့ပုံကို ပြဆိုရာ၌ ပါဂတပိဋ်လဆန်းကျမ်း, ဝါဏီဘူသဏဆန်းကျမ်း ဆရာတို့၏အလိုအားဖြင့် ဆဋ္ဌ၌ ဇဂိုဏ်းကို အမြဲထား၍ အလိုရှိသော အဒ္ဓတွင် ပါဝင်အောင် ဖွဲ့ဆိုစေလို၏။ အဒ္ဓ ၂-ခုလုံး၌ပင် မဟုတ်သော်လည်း အဒ္ဓတစ်ခု၌ကား အမြဲမချွတ် ဇဂိုဏ်းနှင့် ဖွဲ့စေလိုသည် ဟူလို။

ဆဋ္ဌော ဇဂဏသ အဝသကတ္တာ စတ္တာရော လဟဝေါ ဣတိ ဥတ္တံ။
(ပိဋ်လပ္ပဒီပဋ္ဌိကာ)

ထို့ကြောင့် နောက်ဆုံး သသီခန္ဓကဂါထာ၌ ဂရု ၃-လုံးပါဝင်ကြောင်းကို သိအပ်၏။ အကယ်၍ အဒ္ဓ ၂-မျိုးစလုံးတို့၌ ဆဋ္ဌတွင် သဗ္ဗလဟုဂိုဏ်းနှင့်ချည်း ထား၍ ဖွဲ့ဆိုနိုင်သည် ဖြစ်အံ့။ ဂရု-၂ လဟု-၆၀၊ အက္ခရာ ၆၂-လုံးရှိသော ခန္ဓကဂါထာတစ်မျိုးတို့၏ ခန္ဓက ၂၉-မျိုးရှိသည် ဖြစ်ရာ၏။ ယင်းသို့လည်း မရှိလေပြီဖြစ်သောကြောင့် အယုတ်ဆုံး ဆဋ္ဌ၌ ဇဂိုဏ်းတစ်ခုပါဝင်အောင် ဖွဲ့ဆိုအပ်ကြောင်းကို သိရှိနိုင်ပေသတည်း။

အရိယာပုဗ္ဗဒ္ဓ ဂ-ဌာန								အရိယာအပရဒ္ဓ ဂ-ဌာန							
ပထမပါဒ				ဒုတိယပါဒ				တတိယပါဒ			စတုတ္ထပါဒ				
ဂ	ဂ	ဂ	ဂ	ဂ	×	ဂ	ဂ	ဂ	ဂ	ဂ	ဂ	ဂ	လ	ဂ	ဂ
သ	သ	သ	သ	သ	×	သ	သ	သ	သ	သ	သ	သ	×	သ	သ
×	ဇ	×	ဇ	×	ဇ	×	×	×	ဇ	×	ဇ	×	×	×	×
ဘ	ဘ	ဘ	ဘ	ဘ	×	ဘ	×	ဘ	ဘ	ဘ	ဘ	ဘ	×	ဘ	×
လ	လ	လ	လ	လ	လ	လ	×	လ	လ	လ	လ	လ	×	လ	×
၄	၁	၄	၁	၄	၂	၄	၂	၄	၁	၄	၁	၄		၄	၂
၈၀				၃၂၀				၈၀				၁၆၀			

စတုမတ္တာအဋ္ဌဂဏာ ဣတိ လိခနတော ကိ'မပိ အရိယာလက္ခဏံ နယောဇယိတဗ္ဗ'-
မိတိ ဘေဒေါ။ (ဆန္ဒောမဉ္ဇရီအဖွင့်၊ သုခဗောဓိနီဋီကာ)

စတုမတ္တာအဋ္ဌဂဏာ ဣတိ၊ စတုမတ္တာအဋ္ဌဂဏာ-ဟူ၍။ လိခနတော၊ ပါဂတ ပိဂ်လဆန်းကျမ်း၌ ရေးထားသောကြောင့်။ ကိ'မပိ၊ တစ်စုံတစ်ခုလည်းဖြစ်သော။ အရိယာ-လက္ခဏံ၊ အရိယာဂါထာ၏ လက္ခဏာကို။ နယောဇယိတဗ္ဗံ၊ မယှဉ်မတွဲအပ်။ ဣတိ၊ ဤ သည်ကား။ ဘေဒေါ၊ အရိယာနှင့် အရိယာဂီတိတို့၏ အထူးတည်း။

"ဇဋ္ဌ ပန ပုဗ္ဗဒ္ဓေ နဝဂဏာဌာနာနိ၊ တထာ အပရဒ္ဓေပိတိ အဋ္ဌာရသဂဏာဌာနာနိ" စသည်ဖြင့် အလှိုင်းတကြီး ဝိကပ်နည်း-စသည်တို့ကို အကျယ်ဝေဖန်၍ ကြံဖန်ရေးသား ဖွင့်ဆိုထားအပ်သော **ဆပ္ပစ္ဆယဒီပကဋီကာဆရာ**၏စကားကို ပညာရှိတို့သည် စိစစ်ရွေးချယ် အပ်၏၊ စုံစမ်းဆင်ခြင်အပ်၏။

ပိဂ်လဆန်းကျမ်းတွင် "အဒ္ဓေ ဝသုဂဏော အရိယာဂီတိ"ဟု အရိယာဂီတိဂါထာ၏ သုတ်ကို ဆို၏။ ဝုတ္တိ၌–

အဌဂဏော ပထမဒ္ဓေ သာ အရိယာဂိတိ နာမ အရိယာ။ အဌမောပိ ဂဏော စတုမတ္တိ-ကော ဘဝတိတိ အတ္ထော။ — ဟု ဖွင့်၏။

"အတြာပိ ဆဋ္ဌော ဂဏော ဒ္ဝိကပ္ပေါ ဇဝ နလကာရော"ဟု အမတသဠေ့ဝနိဋ္ဌီကာ ဖွင့်ဆိုသည့်အလိုကား ဆဋ္ဌဌာနအဒ္ဓ ၂-ခုလုံး၌ပင် ဝိကပ် ၂-ချက်ထားနိုင်သောကြောင့် ပတ္ထာရနောက်ဆုံးတန်း၌ ဂရု ၂-လုံးပါရှိသော အရိယာဂိတိမျိုးကို ဖွဲ့ဆိုနိုင်သေး၏-ဟု မှတ်အပ်၏။ ရှေး၌ ပြဆိုအပ်ပြီးသော ဝါဏီဘူသဏ, ပါကတပိင်္ဂလဆန်းကျမ်းဆရာတို့၏ အယူနှင့်ကား မညီ၊ ဆန့်ကျင်၏။

ဝိကပ်ပုံတွင် စတုတ္ထပါဒ၌ သဗ္ဗလဟုဂိုဏ်းကို လွှတ်၍ ရေးထားသည်ကား မရသောကြောင့်မဟုတ်။ အဒ္ဓ ၂-ပါးစလုံးတို့၌ သဗ္ဗလဟုဂိုဏ်းပြောင်၍ မဖွဲ့နိုင်သောကြောင့် ပုဗ္ဗဒ္ဓဆဋ္ဌ၌ သဗ္ဗလဟုဂိုဏ်းရှိလျှင် အပရဒ္ဓဆဋ္ဌ၌ မုချ ဇဂိုဏ်းဖြင့်သာလျှင် ဖွဲ့ဆိုအပ်သည်ဖြစ်ရကား ဂိုဏ်းမပြောင်စေခြင်းငှာ ခြွင်းချန်၍ ထားသတည်း။ အကယ်၍ အပရဒ္ဓဆဋ္ဌဌာန၌ ဇဂိုဏ်း, သဗ္ဗလဟုဂိုဏ်း ၂-ဝိကပ်ထားခဲ့သည်ဖြစ်မူကား ပုဗ္ဗဒ္ဓဆဋ္ဌဌာန၌လည်း ဇဂိုဏ်းတစ်ခုတည်းကိုသာလျှင် ထား၍ ဝိကပ်ပုံကို စီရင်အပ်၏။

ဆပ္ပစ္စယဒီပကကျမ်းအလို ပတ္ထာရနည်းမှာ ၁၆၃,၈၄၀,၀၀၀-မျှသာ ရှိ၏။ ဤ၌ကား ထိုထက်တပိုး တိုးပွါး၏။

သုညလေးခု၊ အင်္ဂသောမှ၊ ဒုတိ ကိန်းသခ္ခ်ာ။
ရိယာဂိတိ၊ အမည်ရှိ၊ ဖြန့်ချီ ပတ္ထာရာ။
ဝိကပ်တွက်ရိုး၊ ရှေးထက်တိုး၊ ထမ်းပိုး မြင့်သည်သာ။ ။

ဂိတိဇာတိယော၊ ဂိတိဂါထာ ၄-မျိုးသည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီးပြီ။

"မတ္တာဝုတ္တိဘေဒသည် ဤမျှသာရှိသလော၊ မတ္တာဝုတ္တိဘေဒ၌ ပြဆိုဖွယ်စကားရပ် အပြီးလက်စသတ်လေပြီလော"ဟု မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဇာတိ ၄-ပါးတို့တွင် တတိယဖြစ်သော **ဝေတာလီယဇာတိ၏** အကျယ်ကို ပြဆိုလိုသည်ဖြစ်သောကြောင့်လည်းကောင်း—

၂၉။ ဝိသမေ ဆ သိယုံ ကလာ မုခေ၊ သမေ တွ'ဌ ရလဂါ တတော'ပရိ။
ဝေတာလီယ် တ'မုစ္စတေ၊ လဟုဆက္ကံ နု နိရန္တရံ သမေ။

ဟူသော သုတ်ကို ဆို၏။

ယသာ၊ အကြင်ဂါထာ၏။ ဝိသမေ၊ ပဌမ, တတိယဖြစ်သော။ ပါဒေ၊ ပါဒအစုံ၌။ မုခေ၊ လက်ဦးအစ ပထမ၌။ ဆကလာ၊ ၆-မတြာတို့သည်။ သိယုံ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ သမေ တု၊ ဒုတိယ, စတုတ္ထစုံ ၂-ပါဒ၌ကား။ မုခေ ၌။ အဋ္ဌကလာ၊ တို့သည်။ သိယုံ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ တတော၊ ထိုဝိသမပါဒ အစ ၆-မတြာ, သမပါဒ အစ ၈-မတြာမှ။ ဥပရိ၊ အထက်၌။ ဝါ၊ နောက်၌။ ရလဂါ၊ ရဂိုဏ်း, လဟု, ဂရုတို့သည်။ သိယုံ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ သမေ၊ ဒုတိယ, စတုတ္ထစုံ ၂-ပါဒ၌။ နိရန္တရံ၊ အခြားမဲ့သော, အခြားမရှိသော, အပေါက်အကြားမရှိသော။ လဟု ဆက္ကံ၊ လဟု ၆-ခုအပေါင်းသည်။ နု၊ မဖြစ်သင့်, မရှိသင့်, မနေသင့်။ တံ၊ ထိုဆိုအပ်ပြီးသော လက္ခဏာနှင့် ပြည့်စုံသောဂါထာကို။ ဝေတာလီယံ၊ ဝေတာလီယဂါထာ မည်၏-ဟူ၍။ ကဝိဝရေန၊ မြတ်သောပညာရှိသည်။ ဥစ္စတေ၊ ဆိုအပ်၏။

တစ်နည်း ယသာ၊ ၏။ ဝိသမေ၊ သော။ ပါဒေ၊ ၌။ မုခေ၊ ၌။ ဆက္ကလာ၊ တို့သည်။ သိယုံ၊ ကုန်၏။ တတော၊ ထို ၆-မတြာမှ။ ဥပရိ၊ အထက်၌။ ရလဂါ၊ ရဂိုဏ်း, လဟု, ဂရု တို့သည်။ ယထာက္ကမံ၊ အစဉ်အတိုင်း။ သိယုံ၊ ကုန်၏။ သမေ တု၊ ၌ကား။ မုခေ၊ ၌။ အဋ္ဌကလာ၊ တို့သည်။ သိယုံ၊ ကုန်၏။ တတော၊ ထို ၈-မတြာမှ။ ဥပရိ၊ ၌။ ရလဂါ၊ တို့သည်။ ယထာက္ကမံ၊ တိုင်း။ သိယုံ၊ ကုန်၏။ သမေ၊ ၌။ နိရန္တရံ၊ သော။ လဟုဆက္ကံ၊ သည်။ နု၊ မဖြစ်သင့်, မရှိသင့်, မနေသင့်။ တံ၊ ကို။ ဝေတာလီယံ၊ ဟူ၍။ ကဝိဝရေန၊ သည်။ ဥစ္စတေ၊ ၏။

သီဟာဝလောကဉ္ဉယေန ယဒါဒိတော ဒကွိဏ္ဏိကာ၊ ဌိတေ'တ္ထ ပါဒေသု'ခိလေသု ဇောတျတော ပါဒသဒ္ဒေါ'တြ ဝတ္တတေ။ (ဆန္ဒောသာရတ္ထ)

ဝုတ္တရတနာကရ-စသော သက္ကဋဆန်းကျမ်းတို့၌ကား "**နု သမာတြ ပရသိတာ-ကလာ**"ဟူသော လက္ခဏာကိုလည်း တိုး၍ ဆိုသေး၏။ ဆန္ဒောသာရတ္ထဝိကာသနီဋီကာ၌ လည်း ထိုအဆိုအတိုင်း ရေးသွင်းထည့်စွက်၍ ဖွင့်ပြ၏။ ယင်းသို့ ထည့်သွင်းဖွင့်ပြသော်လည်း ထိုသမပရသိတလက္ခဏာသည် သက္ကဋဝေတာလီယအဖွဲ့ ကဗျာဗန္ဓတို့၌သာလျှင် အလေး ဂရုပြုသုံးစွဲသော ဥပဒေသဖြစ်၏။ သာသနာတော်ကျမ်းရှိ ဝေတာလီယအဖွဲ့ ကဗျာဗန္ဓ တို့၌ကား ဆက္ကလ၊ အဋ္ဌက္ကလတို့၏ အတွင်း၌တည်သော ဒုတိယ-စသော သမကလသည် တတိယ-စသော နောက်ဝိသမကလကို တစ်စုတစ်ခဲတည်း မှီတွဲယှဉ်ကပ်၍ ဖွဲ့ဆိုအပ်သော ဝေတာလီယဂါထာမျိုးလည်း ရှိပေလိမ့်မည်။ ယခင် သက္ကဋဆန်းကျမ်းဆရာတို့အဆိုအတိုင်း နောက်မတြာကို မမှီ, မတွဲမူ၍ ဖွဲ့ဆိုအပ်သော ဝေတာလီယဂါထာမျိုးလည်း ရှိပေလိမ့်မည်။ ထို့ကြောင့် ထိုကလပရသိတလက္ခဏာကို သာသနာတော်ကျမ်းရှိ ဝေတာလီယဂါထာမျိုးတို့၌

မချွတ်အမြဲပြု၍ သုံးစွဲသော ဥပဒေသမဟုတ်သောကြောင့် ဤဝုတ္တောဒယဆန်းကျမ်းဌ ထည့်သွင်းဖြည့်စွက် ဆက်လက်၍ မဆိုဘဲ ခြွင်းချန်လှပ်ထားခဲ့သည်-ဟု မှတ်အပ်၏။ သမပါဒ ၌သာ လဟုဆက္ကကို မြစ်သောကြောင့် ဝိသမပါဒ၌ကား လဟုဆက္ကရှိနေကောင်း၏။ ဝိသမ၌ ၁၄-မတြာ၊ သမ၌ ၁၆-မတြာရှိသောကြောင့် ၄-ပါဒ၊ အဒ္ဓ ၂-ပါးတို့၌ မတြာ ၆၀-ရှိ၏။

	သန္ဓာ	ကလာ	ပရာသိတ	
ဝိ	၁	၊	၊	တစ်စုံ
သ	၂	၊	S	
ဝိ	၃	၊	၊	တစ်စုံ
သ	၄	၊	S	
ဝိ	၅	၊		တစ်စုံ
သ	၆	၊		
ဝိ	၇	၊	S	တစ်စုံ
သ	၈	၊	၊	

ဆန်းကျမ်းအရာ၌ ၁-မတြာမျှသာရှိသော လဟုကို '၊'ဟု ဥဇုလက္ခဏာနှင့်အညီ ရေးအပ်ကြောင်း၊ ၂-မတြာရှိ ဂရုကို 'ऽ'ဟု ဝက္ကလက္ခဏာနှင့်အညီ ရေးထားသင့်ကြောင်းကို အောက်၌လည်း ငါတို့ ရေးသားအပ်လေပြီ။ ဤပုံ၌ ဒုတိယ '၊' မတြာနှင့် တတိယ '၊'မတြာကို ပေါင်း၍ယူလျှင် 'ऽ'ဟု ဂရုတစ်လုံးတည်း ဖြစ်လာ၏။ စတုတ္ထနှင့် ပဉ္စမ၊ ဆဋ္ဌနှင့် သတ္တမ တို့၌လည်း နည်းတူပင်။ ဝေတာလီယဂါထာ၌ ဤကဲ့သို့ ရှေ့,နောက်မိမိ ယုဂလမှ တပါး မတွဲသင့်သော နောက်ယုဂ-လ၏ လဟုနှင့် ယှဉ်တွဲ၍ ဂရုဖြစ်လာသော ကလာပရာ-သိတဂရုမျိုးကို ပယ်စွန့်အပ်၏။

နှ သမာတြ ပရာသိတာ ကလာ။ (ဝုတ္တရတနာကရ၊ ဆန္ဒောမဉ္ဇရီ)

အတြ၊ ဤဆက္ကလ, အဋ္ဌက္ကလတို့တွင်။ သမာ၊ စုံ-သမဖြစ်သော။ ကလာ၊ ဒုတိယ-ကလ, စတုတ္ထကလ, ဆဋ္ဌကလသည်။ ပရာသိတာ၊ နောက်ဖြစ်သော တတိယ, ပဉ္စမ, သတ္တမကလကို မှီသည်။ နှ ဘဝေ၊ မဖြစ်။

ဒုတိယတတိယကလာနံ စတုတ္ထ-ပဉ္စမကလာနံ တထာ ဆဋ္ဌ-သတ္တမကလာနံ ဧကေန ဂုရုဏာ ဥပါဒါနံ နှ ကာတဗ္ဗံ။ (သုခဗောဓိနီဋီကာ)

ယုဂ-လကာရော ပရေန၊ သာကံ နှ မိသီကရဏီယော၊ ဒုတိယော တတိယေန၊ စတုတ္ထော ပဉ္စမေန၊ ယုဂမာဒေ ဆဋ္ဌော စ သတ္တမေန၊ ဧဝံ ဝဒန္တေန သေသာနံ မိသီဘာဝေါပိ အနုညာတော။ (အမတသဒ္ဓိဝနီဋီကာ)

ယုဂ-လကာရော၊ စုံသမ လဟုအက္ခရာကို။ ပရေန၊ နောက်ဝိသမလဟုနှင့်။ သာကံ၊ တကွနက်။ နှ မိသီကရဏီယော၊ ရောနှောခြင်းကို မပြုအပ်။ အကြွင်းအနက်လွယ်ပြီ။

၆-မတြာကို အကျယ်ပတ္တာရဖြန့်ပုံ

တန်း	ဆက္ကလာ ပတ္ထာရပုံ						အမည်
၁	၂		၂		၂		ဟရ *
၂	၁	၁	၂		၂		သသီ *
၃	၁	၂		၁	၂		သူရ
၄	၂		၁	၁	၂		သက္က *
၅	၁	၁	၁	၁	၂		သေသ *
၆	၁	၂		၂		၁	အဟိ
၇	၂		၁	၂		၁	ကမလ
၈	၁	၁	၁	၂		၁	ဗြဟ္မ
၉	၂		၂		၁	၁	ကလိ *
၁၀	၁	၁	၂		၁	၁	စန္ဒ *
၁၁	၁	၂		၁	၁	၁	ဓုဝ
၁၂	၂		၁	၁	၁	၁	ဓမ္မ *
၁၃	၁	၁	၁	၁	၁	၁	သာလိကရ *

၆-မတြာကို ပတ္ထာရနည်းအားဖြင့် အကျယ်ဖြန့်ယူလျှင် ၁၃-တန်းထွက်၏။ ထိုအတန်းတို့တွင် ချယားပွင့်ကြယ်လက္ခဏာပြထားသော အတန်း ၈-မျိုးတို့သည် ဆက္ကလာ ၌ သွင်းယူအပ်သော ပတ္ထာရတန်းတို့တည်း။

ကြွင်း ၅-တန်းတို့သည် နောက်သမ မတြာကို မှီ၍ တည်သောကြောင့် ပယ်အပ်သော အတန်း ဖြစ်ကုန်၏။

မဂိုဏ်း သ ဂေါ၊ ဘဂိုဏ်း ဂေါ၊ လလော သဂိုဏ်းဖုံး။
တဂိုဏ်းနှင့် လ၊ သလလ၊ ဂနှင့် လလေးလုံး။
ခြောက်လဟုမှန်း၊ ဤသည်ဆန်း၊ ရှစ်တန်း လိုရာသုံး။ ။

၈-မတြာကို အကျယ်ပတ္တာရဖြန့်ပုံ

	တန်း								
*	၁					၂	၂	၂	၂
*	၂				၁	၁	၂	၂	၂
	၃				၁	၂	၁	၂	၂
*	၄				၂	၁	၁	၂	၂
*	၅			၁	၁	၁	၁	၂	၂
	၆				၁	၂	၂	၁	၂
	၇				၂	၁	၂	၁	၂
	၈			၁	၁	၁	၂	၁	၂
*	၉				၂	၂	၁	၁	၂
*	၁၀			၁	၁	၂	၁	၁	၂
	၁၁			၁	၂	၁	၁	၁	၂
*	၁၂			၁	၁	၁	၁	၂	၂
	၁၃		၁	၁	၁	၁	၁	၁	၂
	၁၄				၁	၂	၂	၂	၁
	၁၅				၂	၁	၂	၂	၁
	၁၆			၁	၁	၁	၂	၂	၁
	၁၇				၂	၂	၁	၂	၁

	၁၈			၁	၁	၂	၁	၂	၁
	၁၉			၁	၂	၁	၁	၂	၁
	၂၀			၂	၁	၁	၁	၂	၁
	၂၁		၁	၁	၁	၁	၁	၂	၁
*	၂၂				၂	၂	၂	၁	၁
*	၂၃			၁	၁	၂	၂	၁	၁
	၂၄			၁	၂	၁	၂	၁	၁
*	၂၅			၁	၂	၂	၂	၁	၁
*	၂၆		၁	၁	၁	၁	၂	၁	၁
	၂၇			၁	၂	၂	၁	၁	၁
	၂၈			၂		၂	၁	၁	၁
	၂၉		၁	၁	၁	၂	၁	၁	၁
*	၃၀			၂	၂	၁	၁	၁	၁
*	၃၁		၁	၁	၂	၁	၁	၁	၁
	၃၂		၁	၂	၂	၁	၁	၁	၁
	၃၃			၂	၁	၂	၁	၁	၁
	၃၄			၂		၂	၁	၁	၁
	၃၅		၁	၁	၁	၂	၁	၁	၁
	၃၆			၂	၂	၁	၁	၁	၁
	၃၇	၁	၁	၁	၁	၁	၁	၁	၁

ဤအဌကလာပတ္တာရာ၌ လဟုဆက္က ကလာပရာသိတအတန်းပေါင်း ၂၁-တို့ကို ပယ်ရှား၍ ယူသင့်သော ၁၃-တန်းတို့ကို ခရေပွင့်တံဆိပ်အမှတ်ဖြင့် ပြထား၏။

| | | |

ဤဝေတာလီယဂါထာ၌ ဂဏာဝိကပွဆင့်ပုံနည်းကို ကဝိသာရဒီကာ, ဆပ္ပစ္ဆယဒီပက ဋီကာတို့၌ ကျယ်ဝန်းစွာ ရေးသားဖွင့်ဆိုကြကုန်၏။ သမပါဒ၌ ဆက္ကလာအတန်းကုန် ၁၃-တန်း စလုံးယူ၍ သမပါဒ၌ အဌကလာ ၃၄-တန်းတို့တွင် တေရသမ, တေတ္တိံသတိမ, စတုတိံ-သတိမ၊ ဤလဟုဆက္ကပါရှိသောအတန်း ၃-ခုမျှကိုသာ ပယ်ပြီးလျှင် ကြွင်း ၃၁-တန်းတို့ကို အကုန်ယူ၍ သမပါဒ၌-၁၃၊ ဝိသမပါဒ၌-၃၁၊ ဝိကပ်စောင့်ဂဏန်းထားလျက် ဝေတာလီယ ပတ္ထာရသခ်ီ၊ ဓနဝါခတ္တိယ (၁၆၂,၄၀၉)-တန်းရှိသည်-ဟု ဆန်းတွက်ပုံနည်းကို အကျယ် ရေးသားပြဆိုကြကုန်၏။ "**လဟုဆက္ကံ နာ နိရန္တရံ သမေ**"ဟု ဆန်းကျမ်းဆရာသည်ပင် သမ၌ လဟုဆက္ကဆက်လက်၍ မနေသင့်ကြောင်းမျှကိုသာ ရေးထားခဲ့၍ သမ, ဝိသမ မရွေး ၄-ပါဒတို့၌ ကလာပရာသိတ **မဖြစ်စေရ**-ဟူသော ဥပဒေသကိုမူကား ထုတ်ဆိုဖော်ကြားရေးသား၍ မထားခဲ့လေသည့်ပြင် မိမိကိုယ်တိုင်ပင် သမကလာပရာသိတကို မပယ်ဘဲ "**သမေတ္တ'ဋ္ဌ ရလဂါ တတော'ပရိ**"ဟု ရေးသားခဲ့လေသောကြောင့် ဋီကာဆရာတို့သည်လည်း သမကလာ ပရာသိတဖြစ်ခြင်း, မဖြစ်ခြင်းကို အလျဉ်းပင် မစိစစ်ကုန်မူ၍ လဟုဆက္ကမျှကိုသာ သမ၌ ကြဉ်၍ ယခင်ဆိုအပ်ပြီးသော ဝိကပ်ဆင်ပုံကို စုံလင်စွာ ဖွင့်ဆိုအပ်သည်ဖြစ်ရကား ဆရာတို့ အလိုအားလျော်စွာ မှားသည်-ဟူ၍ မဆိုသာပေကုန်။ ဤနိဿယ၌ ထည့်သွင်း၍ ပြထားသော ဂဏာဝိကပွပုံသည်ကား သက္ကဋ္ဌဆန်းကျမ်းဆရာတို့၏ ဆရာစဉ်ဆက် မပျက်သုံးစွဲ အမြဲဆောင်ယူလာခဲ့သော နည်းဟောင်း အကောင်းဆုံး လက်ရွေးဥပဒေသရင်း ဖြစ်သတည်း။

တစ်သောင်းရှစ်ရာ၊ ပတ္ထာရာ၊ သခ်္ခ်ာ တစ်ဆယ့်ခြောက်။
တွက်နည်းရှေးမို့၊ ဝေတာလီ၊ တူညီ ရှေ့နှင့်နောက်။
ဤသခ်္ခ်ာထက်၊ ပိုမထွက်၊ လိုချက် ရွေးယူကောက်။

ထို့ကြောင့် သုဒုဒ္ဒသဝိကာသနီဋီကာ၌ ပြဆိုအပ်သော–

ဝေတာလီယသ ဝိကပ-ကိရိယံ ကတ္တုကာမိနာ။
သောဋ္ဌသနဟုတကာနိ၊ စတုဗ္ဗီသသတံ နဝ။

ဟူသော ပတ္ထာရသခ်္ခ်ာကိုလည်း ယခင်ဋီကာဆရာတို့၏အလိုနှင့် မဆန့်ကျင်အောင် ပြဆိုခြင်းမျှသာ ဖြစ်၏ဟု မှတ်အပ်၏။

မတြာ ၆၀-အရေအတွက်ရှိသော ဝေတာလီယမတ္တဝုတ္တိ၏လက္ခဏာကို လက္ခဏနှင့်တကွ ပြဆိုပြီး၍ သြပစ္ဆန္ဒသိကမည်သော မတြာ ၆၈-အရေအတွက်ရှိသော **မတ္တာဝုတ္တိ၏** လက္ခဏာကို လက္ခဏနှင့်တကွ ပြလိုရကား–

၃၀။ ဝေတာလိယော'ပမံ မုခေ'တံ၊ သြပစ္ဆန္နသိက် ရယာ ယဒ'ဣ။

ဟူသောသုတ်ကို ဆိုး၏။

ယံ ပဒဲ့ အကြင်ဂါထာသည်။ မုခေ၊ သမ, ဝိသမပါဒတို့၏အစ၌။ ဝါ၊ ၄-ပါဒတို့၏အစ၌။ ယဒိ ဝေတာလိယော'ပမံ၊ ၆-ဝိသမ၊ သမ ၈-ဖြာ၊ မတြာပိုင်းခြား၊ တည်သောအားဖြင့် အကယ်၍ ဝေတာလိယဂါထာ၏လက္ခဏာနှင့် တူညီခဲ့အုံ့။ အဣ၊ ၆-မတြာ, ၈-မတြာတို့၏အဆုံး၌။ ရ. ယာ၊ ရဂိုဏ်း,ယဂိုဏ်း ၂-ခုတို့သည်။ ယထာဂ္ဂမံ၊ အစဉ်အတိုင်း။ ယဒိ သိယုံ၊ အကယ်၍ ဖြစ်ကုန်အုံ့။ တံ ပဒဲ့ ထိုဂါထာသည်။ သြပစ္ဆန္နသိက်၊ ပညာရှိတို့ စိတ်အလို ဆန္ဒရှိတိုင်း ဖွဲ့ဆိုအပ်သော သြပစ္ဆန္နသိကဂါထာ မည်၏။

သအက္ခရာတွင် ဣသရမယှဉ်ဘဲ သြပစ္ဆန္နသက်-ဟူ၍လည်း ပါဠိရှိ၏။ သုခဗောဓိ နိဒ္ဒီကာဋ္ဌကား သြပစ္ဆန္နသက်-သဒ္ဒါသည် **အရဟဏာဒိဂိုဏ်း**၏အတွင်း၌ ဝင်သောကြောင့် ဣသရမှကင်းသောပါဠိသာလျှင် အသင့်ယူတွယ်ရှိကြောင်း, ဣသရနှင့်ရှိသော ပါဠိမသင့်ကြောင်းကို ရေးသားဖွင့်ဆိုး၏။

"ဆန္ဒသော သမိပေ ဘဝံ သြပစ္ဆန္နသံ၊ တမေဝ သြပစ္ဆန္နသိက်" ဟု ဝိဂြိုဟ်ပြု။

ရှေးဝေတာလိယဂါထာ၌ကဲ့သို့ ၁၀,စာ၆-အရေအတွက် ရှိ၏။ ဝေတာလိယဂါထာ၏ လက္ခဏာတွင် ဂရု ၁-လုံးအဆုံး၌ တိုး၍ ဖွဲ့လျှင် သြပစ္ဆန္နသိကဂါထာ ဖြစ်၏ဟူ၍လည်း မှတ်အပ်၏။ ၁၀,စာ၆-တန်းတို့တွင် ၉,၁၃၆-တန်း၌ တည်သောဂါထာကို ပုပ္ပိတဂ္ဂဂါထာ-ဟု နောက်၌ အမည်ထူးရှိသည်ကို ပြဆိုလတ္တံ့။

၆၈-မတြာရှိသော သြပစ္ဆန္နသိကဂါထာ၏လက္ခဏာကို လက္ခဏနှင့်တကွ ပြဆိုပြီး၍ မတြာ ၆၀-ရှိသော **အာပါတလိကာဂါထာ၏** လက္ခဏာကို လက္ခဏနှင့်တကွပြလိုရကား-

၃၁။ **အာပါတလိကာ ကထိတာ'ယံ၊ ဘဂဂါ'ဣ ယဒိ ပုဗ္ဗမိ၀'ည်။**

ဟူသော သတ်ကို ဆိုး၏။

ယသ်ဿ၊ ၏။ အဣ၊ ဝိသမ ၆-မတြာ, သမ ၈-မတြာတို့၏အဆုံး၌။ ဝါ၊ ပါဒတို့၏အဆုံး၌။ ဘဂဂါ၊ ဘဂိုဏ်းဂရု ၂-လုံးတို့သည်။ ဝါ၊ ဘဂိုဏ်း, သဗ္ဗဂရုဂိုဏ်းတို့သည်။ ယဒိ သိယုံ၊ အကယ်၍ဖြစ်ကုန်အုံ့။ အည်၊ ဂိုဏ်းလက္ခဏာမှတပါးသော မတြာလက္ခဏာသည်။ ပုဗ္ဗမိ၀၊ ရှေးဝေတာလိယဂါထာနှင့် တူအုံ့။ အယံ၊ ဤဂါထာကို။ အာပါတလိကာ၊ မတည်တံ့သော သဘောရှိသော **အာပါတလိကာဂါထာ**မည်၏-ဟူ၍။ ကထိ၀ရေဟိ၊ တို့သည်။ ကထိတာ၊ ဆိုအပ်၏။

ဝေတာလီယဂါထာ၌ကဲ့သို့ အတန့်သချ်ာကို တွက်ယူအပ်၏။ အာပါတလိကာ ဂါထာ၏သမပါဒဖြင့် ၄-ပါဒလုံးတို့၌ ဖွဲ့ဆိုအပ်သောဂါထာကို ဥပစိတြာဂါထာ-ဟူ၍ မတ္တာသကမဇာတ်၌ ပြဆိုလတ္တံ့။ ဆန္ဒောသာရ၌ "အာပါဋလိကာ"ဟု ပါဠိရှိ၏။

အာပါတလိကာမည်သော ဂါထာထူး၏သုတ်ကို ပြယုဂ်, ဥဒါဟရဏ်နှင့်တကွပြဆိုပြီး၍ ဝေတာလီယဂါထာ၌ ပြဆိုအပ်သော ရှေးအစ ၆-မတြာ, ၈-မတြာတို့၌ သမကလာပရာသိတဖြစ်၍ တည်နေသော ဇဂိုဏ်းဖြင့် မှတ်၍ ဖွဲ့အပ်သော **ဒကွိဏန္တိကဂါထာ၏**သုတ်ကို ဥဒါဟရဏ်နှင့် တကွပြလိုရကား–

၃၂။ ယဒါဒိတော ဒကွိဏန္တိကာ၊ ဌိတေ'တ္ထ ပါဒေသ္မာ'ခိလေသု ဇော။

ဟူသော သုတ်ကို ဆို၏။

ယသ္မာ၊ ၏။ အခိလေသု၊ အလုံးစုံကုန်သော။ ပါဒေသု၊ ဝိသမပါဒ, သမပါဒတို့၌။ ဝါ၊ ပထမပါဒ-စသော ၄-ပါဒတို့၌။ အာဒိတော၊ အစ ၄-မတြာ၌။ ဝါ၊ အစဂိုဏ်းဌာန၌။ ဇော၊ ကလာဒုတိယ, တတိယနှင့် တကွအစဉ် တွဲယှဉ်မှီကပ် ပယ်စွန့်အပ်သော ဇဂိုဏ်းသည်။ ယဒိ ဌိတော၊ အကယ်၍ တည်နေခဲ့အုံ့။ သေသံ၊ အစ ၄-မတြာမှ ကြွင်းသော မတြာဂိုဏ်း လဟု,ဂရုလက္ခဏာသည်။ ဝေတာလီယသဒ္ဒိသံ၊ ဝေတာလီယဂါထာနှင့် တူ၏။ သာ၊ ထိုဂါထာကို။ ဧတ္ထ၊ ဤမတြာဆန်း၌။ ဝါ၊ ဝေတာလီယဇာတ်၌။ ဒကွိဏန္တိကာ၊ **ဒကွိဏန္တိကာဂါထာ**မည်၏-ဟူ၍။ ဆန္ဒညူဟိ၊ ဆန်းကို သိသောပညာရှိတို့သည်။ ကထိတာ၊ ဆိုအပ်၏။ ရှေးသုတ်မှ ကထိတာ-သဒ္ဒါ လိုက်စေ။

မူစာအမျိုးမျိုးတို့၌ "ပါဒေသ္မ'ခိလေသု"ဟူ၍ သ္မ-အက္ခရာတွင် ရဿနှင့်ချည်း ပါဠိရှိကြကုန်၏။ သ္မ-အက္ခရာတွင် ဒီဃနှင့်ရှိသောပါဠိကိုသာလျှင် အသင့်ယူတွေ့ရှိသည်ဟု မှတ်အပ်၏။

သိဟိုဠ်မူ၌ကား "ပါဒေသာ'ခိလေသု"ဟု သအက္ခရာတွင် ဝ-ဆွဲမပါ အာဒီယနှင့် ပါဠိရှိ၏။ ဤသုတ်သည်ကား ပိဋ်လဆန်းသုတ်၌ မရှိ။ ဝုတ္တရတနာကရဆန်းကျမ်း၌သာ ရှိသည်။ ဝစနတ္ထဇောတိကဋီကာ, ကဝိသာရဋီကာတို့၌ မကောင်းသဖြင့် ရွတ်အပ်သော ဒုပ္ပါဌကို ပြင်ဆင်ခြင်း မရှိ၊ ပါဠိမြင်သရွေ့ ဝိဂြိုဟ်ဆိုထားသောကြောင့် **လက္ခဏန္တိကာဂါထာ**ဟု နိသယဆရာ, ဆန်းပုံဆရာတို့ အမည်မှည့် ခေါ်ဆိုမှားကြကုန်၏။ ဒ-ထွေးနှင့် ကွ-အက္ခရာတွင် ဣသရတင်လျက် **ဒကွိဏန္တိက**-ဟုရှိသော ယခင်ပါဠိကိုသာလျှင် ပါဠိမှန်-ဟု မှတ်အပ်၏။

ဝေတာလီယ ဝိသမ ၂-ပါဒ၌ သူရ-မည်သော မတြာစဉ်, ဓုဝ-မည်သော မတြာစဉ် ၂-တန်းတို့ကိုလည်းကောင်း၊ သမ ၂-ပါဒ၌ တတိယ ဧကာဒသမ, ဧကူနဝီသတိမ, စတုဝီသတိမ ဗာတ္တိံသတိမ၊ ဤ ၅-တန်းတို့ကိုလည်းကောင်း ရရှိနိုင်သောကြောင့် ၂×၅×၂×၅-ဟု ဝိကပ်စောင့်ဂဏန်းထား၍ တွက်ယူလျှင် ဒဏ္ဍိဏန္တိကာဂါထာ၏ ပတ္ထာရအတန်းပေါင်း ၁၀၀-ဖြစ်သင့်သည်။ ဆပ္ပစ္ဆယဒီပကဆရာလည်း ဤနည်းအတိုင်းပင် ဝိကပ်ပုံကို စီရင် တော်မူ၏။

ဆန္ဒောသာရတ္ထ, ကဝိသာရဋီကာတို့၌ကား သမပါဒတွင် ရှေ,နောက် ၂-ရပ် ဇုံကြီး ထပ်၍ကျသော ဧကူနဝီသတိမတန်း ၁-ခုကို ပယ်နုတ်ပြီးလျှင် ကျန် ၄-တန်းမျှကိုသာ ယူ၍ ဂဏဝိကပ်ပုံကို စီရင်လေသည်ဖြစ်သောကြောင့် ၂×၄×၂×၄-ဟု ဝိကပ်စောင့် ဂဏန်းစဉ်ထား၍ တွက်ယူရာ ဒဏ္ဍိဏန္တိကာဂါထာ၏ ပတ္ထာရအတန်းပေါင်း ၆၄-ခုမျှသာ ရှိနိုင်ပေ၏။

ဧဝ'မောပစ္ဆန္နသိကာ ပါတလိကာဟိ ဒဏ္ဍိဏန္တိကာ ယောဇေတဗ္ဗာ။

ဟု ဆန္ဒောသာရတ္ထဝိကာသနီဋီကာ၌ ဖွင့်ဆိုသောကြောင့် ဩပစ္ဆန္နသိကာဂါထာ၊ အာပါတလိကာဂါထာတို့၌လည်း ဒဏ္ဍိဏန္တိကာဂါထာမျိုး ရသင့်သည်သာတည်း။

ဝေတာလီယဂါထာ၏လက္ခဏာတွင် နုတ်ပယ်၍ ထားအပ်သော ကိုယ့်တွဲဘက်ဖြစ်သော မတြာကို မမှီ၊ သူများတွဲဘက်ဖြစ်သော မတြာ ၁-ပါးကို မှီသော သမကလာပရာသိတ ဖြစ်သော ပယ်တန်းတို့ဖြင့် ၄-ပါဒစလုံး ဖွဲ့ဆိုအပ်သော ဒဏ္ဍိဏန္တိကဂါထာ၏ လက္ခ၊ လက္ခဏာကို ပြဆိုပြီး၍ သမပါဒမှာ ဝေတာလီယဂါထာကဲ့သို့, ဝိသမပါဒမှာ ဒဏ္ဍိဏန္တိဂါထာကဲ့သို့ ပယ်တန်းတို့ဖြင့် ဖွဲ့ဆိုအပ်သော ဥဒိစ္စဝုတ္တိဂါထာ၏ လက္ခ၊ လက္ခဏာကို ပြလိုရကား–

၃၃။ ဥဒိစ္စဝုတ္တိတိ ဝုစ္စတေ၊ ဧော စာ'ဒေါ ဝိသမေသု သဏ္ဌိတော။

ဟူသော သုတ်ကို ဆို၏။

ယသာ၊ ၏။ ဝိသမေသု၊ ပထမ, တတိယ ဝိသမ ၂-ပါဒတို့၌။ ဝါ၊ တို့တွင်။ အာဒေါ၊ အစဂိုဏ်း၌။ ဝါ၊ အစ ၄-မတြာ၌။ ဧော၊ ဇုံကြီးသည်။ စေ သဏ္ဌိတော၊ အကယ်၍ တည်သည်ဖြစ်အုံ့။ အည်း၊ ဝိသမ ၂-ပါဒတို့မှ တပါးသော သမ ၂-ပါဒလက္ခဏာသည်။ ဝေတာ-လီယော'ပမ်၊ တူ၏။ သာ၊ ကို။ ဥဒိစ္စဝုတ္တိတိ၊ ဥဒိစ္စဝုတ္တိဂါထာမည်၏-ဟူ၍။ ဆန္ဒည္ဟိ၊ တို့သည်။ ဝုစ္စတေ၊ ဆိုအပ်၏။

"သမပါဒေ တု ဝေတာလီယောပမာဝ"ဟု ဆန္ဒောသာရတ္ထဝိကာသနီဋီကာ၌ ဆိုသောကြောင့် ဝိသမ ၂-ပါဒတို့၌ သူရမတြာတန်း, ဓုဝမတြာတန်း ၂-မျိုးတို့ကိုသာ ယူ၍ သမ ၂-

ပါဒတို့၌ကား ရှေးဝေတာလီယဂါထာ၌ကဲ့သို့ ၁၃-တန်းလုံးတို့ကို ယူအပ်သည် ဖြစ်ရကား ၂×၁၃×၂×၁၃-ဟု ဝိကပ်စောင့်ဂဏန်းထား၍ အဆင့်ဆင့် မြှောက်ပွါးလျှင် ဥဒိစ္စဝုတ္တိဂါထာ ပတ္ထာရအတန်းပေါင်း ၆၇၆-တန်း ဖြစ်သင့်၏။ ဋီကာတို့၌ မိမိတို့အလို အားလျော်စွာ ဝိကပ်စောင့်ဂဏန်း ၁-မျိုးထား၍ မြှောက်ပွါးအပ်သည်ဖြစ်ရကား ပတ္ထာရပေါင်း ၃,၈၄၄-တန်း ရှိသည်-ဟု ဖွင့်ဆိုကြကုန်၏။ ဩပစ္စန္နသိဂဂါထာ, အာပါတလိကာ- ဂါထာတို့၌လည်း ဥဒိစ္စဝုတ္တိဂါထာ ဖြစ်သင့်သည်-ဟု ဋီကာဆရာတို့ ဖွင့်ဆိုကုန်၏။

မိမိယုဂလမ္ဘတပါး သူတပါးယုဂလနှင့် ယှဉ်တွဲ၍ တည်နေကြကုန်သော ဂရုမတြာမျိုးတို့တွင် ဒုတိယနှင့် တတိယလဟုတို့ကို တစ်ပေါင်းတည်းပြု၍ ဂရုမတြာကလာပရာသိတဖြင့် ဖွဲ့ဆိုအပ်သော ဂါထာတို့၏ လက္ခ၊ လက္ခဏာကို ပြဆိုပြီး၍ စတုတ္ထနှင့် ပဉ္စမ လဟုမတြာတို့ကို တပေါင်းတစည်းတည်းပြု၍ ဂရုမတြာ ကလာပရာသိတဖြင့် ဖွဲ့ဆိုအပ်သော ပစ္ဆိဝုတ္တိဂါထာ၏ လက္ခ၊လက္ခဏာကို ဆက်၍ ပြပြန်လိုရကား—

၃၄။ ပုဗ္ဗတ္ထ သမေသု စေ ဂဏ၊ ပစ္ဆိဝုတ္တိ ရုဒိတာတိ သဏ္ဌိတာ။

ဟူသော သုတ်ကို ဆို၏။

ယသာ၊ ၏။ သမေသု၊ ဒုတိယ, စတုတ္ထ စုံ ၂-ပါဒတို့၌။ ဝါ၊ တို့တွင်။ ပုဗ္ဗတ္ထ၊ ပါဒ၏အစ ၆-မတြာ၌။ ဂဏ၊ ဂရု, ဇဂိုဏ်းတို့သည်။ စေ သဏ္ဌိတာ၊ အကယ်၍ တည်ကုန်အုံ့။ အည်း၊ သမပါဒ၏ လက္ခဏာမှတပါးသော ဝိသမပါဒ၏လက္ခဏာသည်။ ဝေတာလီယော'ပမ်၊ တူ၏။ သာ၊ ထိုဂါထာကို။ ပစ္ဆိဝုတ္တိတိ၊ ပစ္ဆိဝုတ္တိဂါထာ မည်၏-ဟူ၍။ ဆန္ဒညူဟိ၊ တို့သည်။ ဥဒိတာ၊ ဆိုအပ်၏။

သီဟိုဠ်မှ၌ ရုဒိတေတိ-ဟု ပါဠိရှိ၏။ ဣ-ကို ဧ-အသံဏာ် အပြုကာရိယနှင့် ပါဠိရှိစေ-ဟူလို။ "ဝိသမေ ဝေတာလီယောပမာဝ"ဟု ဆန္ဒောသာရတ္ထ၌ ဆိုသောကြောင့် ဝိသမ ၂-ပါဒတို့၌ ဝေတာလီယဂါထာ၌ကဲ့သို့ ၈-တန်း၊ သမ ၂-ပါဒတို့၌ ၂-တန်းသာလျှင် ရရှိနိုင်သည်ဖြစ်ရကား ၈×၂×၈×၂-ဟု ဝိကပ်စောင့် ဂဏန်းထား၍ အဆင့်ဆင့် မြှောက်ယူလျှင် ပစ္ဆိဝုတ္တိဂါထာ ပတ္ထာရအတန်းပေါင်း ၂၅၆-တန်း ထွက်သင့်၏။

ဆပ္ပစ္ဆယဒီပနီ၌ကား ဝိသမပါဒ၌ ၁၃-တန်းလုံး အကုန်ယူ၍ ပတ္ထာရအတန်းပေါင်း ၆၇၆-တန်းရှိသည်-ဟု မိမိအယူအားလျော်စွာ ပြဆို၏။

အမတသဠေါဝနီဋီကာဆရာ၏ အလိုအားဖြင့်ကား ဝိသမ ၂-ပါဒတို့၌ ရသင့်သော ၈-ဝိကပ်တို့တွင် အစ၌ ဂရုမတြာပါရှိကုန်သော အာဒိဂရု ၄-တန်းတို့ကိုလည်း ပယ်နုတ်၍

အစဉ် လဟုမတြာ ပါရှိကုန်သော အာဒိလဟု ၄-တန်းတို့ကိုသာလျှင် ယူလိုရိပ်ရှိ၏။ ထို့ကြောင့် ၎င်းဋီကာ၌–

ဝိပုလတ္ထသုဝါစက'ဣရာ၊ ကဿ နာမ နု ဟရန္တီ မာနသံ။
ရသဘာဝဝိသေသပေသလာ၊ ပစ္စဝုတ္တိကဝိကတ္ထသမ္ဘဒ်။ ။ –

ဟု ဥဒါဟရဏ်ပြယုဂ်ကို ထုတ်ဆိုအပ်လေပြီ။ ။ သြပစ္ဆန္ဒသိကဂါထာ, အာပါတလိကာဂါထာ တို့၌လည်း ပစ္စဝုတ္တိဂါထာဖြစ်သင့်သည်-ဟု ဋီကာတို့၌ ဖွင့်ဆိုကုန်၏။

ပစ္စဝုတ္တိဂါထာ၏လက္ခဏာကို ပြဆိုပြီး၍ ဥဒိစ္စဝုတ္တိ, ပစ္စဝုတ္တိ ၂-ပါး ရောယှက်၍ ဖွဲ့အပ်သော ပဝတ္တကဂါထာ၏လက္ခ, လက္ခဏာကို ပြလိုရကား–

၃၅။ သမာ'သမာ'တြာ'ဒိနံ သမာ-သံယုတာ ဘဝတိ တံ ပဝတ္တကံ။

ဟူသော သုတ်ကို ဆို၏။

ယဒါ၊ အကြင်အခါ၌။ အာဒိနံ၊ အနီးဖြစ်ကုန်သော ပစ္စဝုတ္တိဂါထာတို့၏။ သမာ သမာ၊ သမပါဒ, ဝိသမပါဒတို့သည်။ သမာ သံယုတာ၊ အညီအမျှ ကောင်းစွာယှဉ်အပ်ကုန်သည်။ စေ ဘဝန္တိ၊ ကုန်အံ့။ တံ၊ ထိုဂါထာသည်။ အတြ၊ ဤဆန်းကျမ်း၌။ ဝါ၊ ဤဝေတာလီယ ဇာတ်၌။ ပဝတ္တကံ၊ ပဝတ္တကဂါထာ မည်၏။

အကြင်ဂါထာ၌ ဝိသမပါဒတို့သည် ဥဒိစ္စဝုတ္တိဂါထာ၏ ဝိသမပါဒနှင့် တူကုန်အံ့။ သမပါဒတို့သည် ပစ္စဝုတ္တိဂါထာ၏ သမပါဒနှင့် တူကုန်အံ့။ ထိုဂါထာသည် ပဝတ္တိကဂါထာ မည်၏ ဟူလိုသတည်း။ အာဒိနံ-ကို အနက်ဖွင့်ဆိုသောအခါ၌ အာဒိနံ၊ အနီးဖြစ်ကုန်သော ဥဒိစ္စဝုတ္တိဂါထာ, ပစ္စဝုတ္တိဂါထာတို့၏-ဟူ၍ ဥဒိစ္စဝုတ္တိဂါထာက စ၍ အနက်ပေးမိတတ်၏။ ဝိသမ, သမ ၂-ပါဒတို့၌ပင် ၂-ဝိကပ်စီချည်းရသောကြောင့် ၂×၂×၂×၂-ဟု ဝိကပ်စောင့် ဂဏန်းထား၍ မြောက်ယူလျှင် ပဝတ္တကဂါထာ ပတ္ထာရအတန်းပေါင်း ၁၆-မျိုး ဖြစ်၏။

ဣတော ပရံ ယာဝ ပဝတ္တကံ ဒ္ဝိရာဝတ္တံ ဒ္ဝိရာဝတ္တံ ကာတဗ္ဗံ။ –

ဟူသော ဆန္ဒောသာရတ္ထဝိကာသနီဋီကာနှင့်အညီ သြပစ္ဆန္ဒသိကဂါထာမှ စ၍ ပဝတ္တကဂါထာတိုင်အောင် ၆-ဂါထာတို့ကို ၂-ခေါက်, ၂-ခါ ပြန်လည်၍ ပုဗ္ဗဒ္ဓ, အပရဒ္ဓ စုံလင်စွာ ပြုစီရင်အပ်ကုန်၏။ ဤဂါထာ၏လက္ခဏာကို အမတသဉ္ဇီဝနီဋီကာ၌–

ယုဂပါဒေ ပဌမေန ပုဗ္ဗော သံဂစ္ဆတေ၊ အယုဂေ တတိယေန ဒုတိယော ဣတ္တ'ဣတ္ထော။

ဟု အကျဉ်းချုံး၍ ပြဆို၏။

ယုဂပါဒေ၊ စုံသောသမပါဒ၌။ ပဠုမေန၊ ပဠုမ လဟုမတြာနှင့်။ ပုဗ္ဗော၊ ရှေး၌ဖြစ်သော စတုတ္ထလဟုမတြာသည်။ သံဂစ္ဆတေ၊ ပေါင်းဆုံ၏။ အယုဂေ၊ ဝိသမပါဒ၌။ တတိယေန၊ တတိယ လဟုမတြာနှင့်။ ဒုတိယော၊ ဒုတိယလဟုမတြာသည်။ သံဂစ္ဆတေ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤကား။ အတ္ထော၊ အနက်တည်း။

သမာသ်ယုတာ-ဆိုသဖြင့် ရှေးအဒ္ဓ၌ကဲ့သို့ နောက်အဒ္ဓ၌လည်း ဂရု, လဟု, မတြာ-ဟု ထား၍ ဖွဲ့အပ်ကြောင်းကို သိအပ်၏။

ဥဒိစ္စဝုတ္တိ, ပစ္စဝုတ္တိဂါထာ ၂-မျိုးတွဲ၍ ဖွဲ့ဆိုအပ်သော ပဝတ္တကဂါထာ၏လက္ခ, လက္ခဏာတို့ကို ပြဆိုပြီး၍ ပဝတ္တကဂါထာ၏(ဝေတာလီယဂါထာ၏) သမပါဒလက္ခဏာအတိုင်း ၄-ပါဒတို့၌ ထား၍ ဖွဲ့ဆိုအပ်သော **အပရန္တိကာဂါထာ၏ လက္ခဏာ**ကို ပြလိုရကား–

၃၆။ အဿ သာ သမကတာ'ပရန္တိကာ။

ဟူသော သုတ်ကို ဆို၏။

အဿ၊ ထို"ဝိသမေ ဆ သိယုံ ကလာ မုခေ"စသော ဝေတာလီယဂါထာ၏။ သမကတာ၊ ၁၆-မတြာ၊ တူစွာညီမျှ၊ သမပါဒတို့ဖြင့် ပြုအပ်, စီရင်အပ်သော။ ယာ ဂါထာ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ သာ ဂါထာ၊ သည်။ **အပရန္တိကာ** မည်၏။

သက္ကဋဝုတ္တရတနာကရဗျာချာ၌ "**အဿာတိ** ဝေတာလီယဿ"ဟု တိုက်ရိုက်ဖွင့် ထားသောကြောင့် ယခင်အနက်ကို ဆိုသည်။

ဋီကာတို့၌ကား "**အဿာတိ** ပဝတ္တကဿ"ဟု အနီးတွင် ယှဉ်ကပ်လျက်ရှိသော "ပဝတ္တက"ဂါထာကိုသာလျှင် စွဲဆိုဖွင့်ပြကြကုန်၏။ ၎င်းဂါထာ၏လက္ခဏာကို "ယုဂပရန္တိကာ" ဟူသော ပိဋ်လဆန်းသုတ်အဖွင့်ဖြစ်သော အမတသဠေဝနီဋီကာ၌–

ယုဂလက္ခဏယုတ္တေဟိ စတူဟိ ပါဒေဟိ အပရန္တိကာ နာမ ဝေတာလီယဲ၊ ကိ တံ လက္ခဏံ? သောဋသမတ္တတ္ထံ ပဠုမေန ပုဗ္ဗဿ ယောဂေါ ဆန္နံ မိဿာနံ ပယောဂေါ စ။

ဟူ၍ ၁၆-မတြာရှိခြင်း, ပဠုမလဟုနှင့် စတုတ္ထလဟုကို တစ်ပေါင်းတည်းပြု၍ ဂရုမတြာ တစ်လုံးတည်းထားခြင်း, လဟုဆက္ကကို ယှဉ်ခြင်း ဤလက္ခဏာ ၃-မျိုးသည် အပရန္တိကာ ဂါထာ၏လက္ခဏာတည်းဟု ဖွင့်ဆို၏။ အဿ-ကို ပဝတ္တကဂါထာ-ဟု ဖွင့်ပြသောဋီကာ ဆရာတို့၏အလိုအားဖြင့် ၂×၂×၂×၂-ဟု ဝိကပ်စောင့်ဂဏန်းထား၍ တွက်ယူအပ်သော ကြောင့် အပရန္တိကာဂါထာ ပတ္ထာရအတန်းပေါင်း ၁၆-တန်း ဖြစ်၏။

ပိဂ်လဆန်းကျမ်းဌ—

ဝေတာလီယ၊ သြပစ္ဆန္ဒသိက၊ အာပါတလိကာ၊ ပစ္စဝုတ္တိ၊
ဥဒိစ္စဝုတ္တိ၊ ပဝတ္တက၊ စာရုဟာသိနီ၊ အပရန္တိကာ –

ဟု ဝေတာလီယဇာတ် ၈-ဂါထာတို့၏ ရှေ့,နောက်အစဉ်ကို ထား၍လက္ခဏာကို ပြဆို၏။ ဝုတ္တရတနာကရဆန်းကျမ်းဌကား ဤဝုတ္တောဒယဆန်းကျမ်းဌကဲ့သို့ ဒကၠိဏာန္တိကာဂါထာကို ထည့်သွင်းလျက် စာရုဟာသိနီဂါထာကို အဆုံးထား၍ ၉-ဂါထာတို့၏လက္ခဏာကို ပြဆို၏။ “**အသာတိ ဝေတာလီယသ**”ဟု ဖွင့်ဆိုသော ဝုတ္တရတနာကရဗျာချာဆရာ အလိုအားဖြင့်ကား ဝေတာလီယဂါထာ၏ သမပါဒဌ် ပြဆိုအပ်သော ၃၄-ဝိကပ်တို့တွင် ရသင့်, ရထိုက်သော ၁၃-တန်းတို့ကိုသာ ယူ၍ ၁၃×၁၃×၁၃×၁၃-ဟု အစဉ်ထားအပ်သော ဝိကပ်စောင့်ဂဏန်းတို့ကို အဆင့်ဆင့်မြှောက်ပွါးလျှင် အပရန္တိကာဂါထာ၏ ပတ္ထာရအတန်းပေါင်း ၂၉,၆၀၁ (၂၈၅၆)-တန်း ဖြစ်သင့်၏။

အမတသဠေါနိဋ္ဌိကာဆရာ အလိုအားဖြင့် ပဌမလဟုနှင့် စတုတ္ထလဟု တပေါင်းတည်းပြု၍ ဂရုအဖြစ်ဖြင့် တည်နေသော ဆဋ္ဌ, သတ္တမ, အဋ္ဌမ, စုဒ္ဒသမ, ပန္နရသမ, သောဠသမ, သတ္တဝီသတိမ, အဋ္ဌဝီသတိမ, ဧကူနတိံသတိမ၊ ဤ ၉-တန်းတို့ကိုလည်းကောင်း၊ လဟုဆက္ကအဖြစ်ဖြင့် တည်နေသော တေရသမတန်း, တေတ္တိံသတိမတန်း, နောက်ဆုံး စတုတ္တိံသတိမတန်း၊ ဤ ၃-တန်းတို့ကိုလည်းကောင်း အသီးရွေးချယ်ထုတ်နုတ်၍ ၁၂×၁၂×၁၂×၁၂-ဟု အစဉ်ထားအပ်သော ဝိကပ်စောင့်ဂဏန်းတို့ကို အဆင့်ဆင့်မြှောက်ပွါးလျှင် ၂၀,၇၃၆-တန်း ပတ္ထာရအကျယ် ထွက်သင့်၏။ “**ပဋိသခ်ါယ ပနေ'တ'မဒ္ဓုဝံ**”စသော အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟကျမ်းဘုံပိုင်းအဆုံးဌ ပါရှိသော ဂါထာကိုလည်း **အပရန္တိကာဂါထာ**မျိုးဖြစ်သည်-ဟု ဆုံးဖြတ်သင့်၏။

သဂြိဟ်ဂဏ္ဌိဟောင်းဌ ဒီဃ, ရဿ, ဒွေဘာဝတို့ကို ပြင်ဆင်၍ ဝေတာလီယဂါထာ ဟု ဆိုမှား၏။ ဒကၠိဏာရာမဆရာတော်စီရင်သော သဂြိဟ်ဂဏ္ဌိသစ်ဌ—

သဂိုဏ်းဦးစွာ၊ ဘနှင့်ရာ၊ နောက်မှာ လနှင့် ဂ။
ဆန်းကျမ်းမလာ၊ ဤဂါထာ၊ သညာ သိခက်လှ။ ။

ဟု ဝဏ္ဏဝုတ္တိဆန်းမျိုး အထင်ရှိ၍ အမည်သိနိုင်ဖို့ရာ ခဲယဉ်းကြောင်းကို ရေးဆို၏။

ဤအရာတွင် ဆန်းကျမ်းဌ လေ့လာကုန်သော ဆန်းတတ်ပညာရှိကြီးများ စဉ်းစားကြံစည်နိုင်းဆရန် ဝဏ္ဏဝုတ္တိဆန်းနှင့် မတြာဝုတ္တိဆန်း ရောပြွမ်းရှုပ်ထွေးလျက်ရှိသည်ကို သိသာရှင်းလင်း ထည့်သွင်းဖော်ပြလိုက်ဦးအံ့။

ရော နရာ ဣဟ ရထောဒ္ဓတာ လဂါ။ ။
မ္ဘာ ဇာ သုဒ္ဓဝိရာဋ္ဌ'ဒံ မတံ။ ။

ဟူသော သုတ်တို့နှင့်အညီ ဖွဲ့ဆိုအပ်ကုန်သော **ရထောဒ္ဓတာ**ဂါထာ, **သုဒ္ဓဝိရာဋ**ဂါထာတို့သည်လည်းကောင်း၊

ဒီပကမာလာ ဘော မဇာ စ ဂေါ။

ဟူသော ဆန္ဒောမဉ္ဇရီသုတ်နှင့်အညီ ဖွဲ့ဆိုအပ်သော **ဒီပကမာလာ**ဂါထာသည်လည်းကောင်း၊

ဘဝတိ နဇာ အထ မာလတိ ဇရာ။
ဘုဝိဘဝေ နဘဇရာ ပိယံဝဒါ။ ။

ဟူသော ဝုတ္တရတနာကရသုတ်တို့နှင့်အညီ ဖွဲ့ဆိုအပ်ကုန်သော **မာလတီ**ဂါထာ၊ **ပိယံဝဒါ**ဂါထာတို့သည်လည်းကောင်း ဝေတာလီယဂါထာ၏ သမပါဒနှင့်မတြာ, ဂိုဏ်း, ဂရု, လဟု တူမျှကုန်သည်ဖြစ်၍ အပရန္တိကာဂါထာမျိုး မည်ကုန်၏ဟု မှတ်ထင်ဖွယ်ရှိကုန်၏။ အထူးသဖြင့် "**အဿာသာ သမကတာ'ပရန္တိကာ**"ဟူသော သုတ်ကိုပင်လျှင် **ရထောဒ္ဓတာ**ဂါထာ-ဟု ဆိုနိုင်၏။

နဂ-ရ-ဇ-ဂေ-ဟိ သာ မနောရမာ။
နဂ-နဂ-ရ လဟု-ဂုရုဟိ ဘဒ္ဒိကာ။
သေနိကာ ရဇာ ရလာ ဂုရု ယဒါ။ ။

ဟူသော ဝုတ္တရတနာကရသုတ်တို့နှင့်အညီ ဖွဲ့ဆိုအပ်သော **မနောရမာ**ဂါထာ, **သေနိကာ**ဂါထာတို့သည် ဝေတာလီယဂါထာ၏ ဝိသမပါဒနှင့် မတြာဂိုဏ်း ဂရု, လဟု တူကုန်သည်ဖြစ်၍ **စာရုဟာသိနီ**ဂါထာမျိုး မည်ကုန်၏-ဟု ဆိုရန်ရှိကုန်၏။

ယခင်ဂါထာတို့ကို "ဥပဇာတိ"ပြုရာ ဖြစ်ပေါ်လာကုန်သော "ဥပဇာတိ"မျိုးတို့ကိုလည်း ဝေတာလီယဂါထာမျိုး-ဟု မှတ်ယူအပ်ကုန်၏။

ဠရဂါ မယူရသာရိဏီ သာ။

ဟူသော ဝုတ္တရတနာကရဆန်းသုတ်နှင့်အညီ ဖွဲ့ဆိုအပ်သော **မယူရသာရိဏီ**ဂါထာသည် ဩပစ္ဆန္ဒသိကဂါထာ၏ ဝိသမပါဒနှင့် မတြာဂိုဏ်း ဂရုလဟု တူသည်။

သွာဂတေတိ ရနဘာ ဂုရုကာ ဒွေ။
ဘဝတိ'ဟ တာမရသံ နဇဇာ ယော။
ဒေါဓကမိစ္ဆတိ စေ ဘဘဘာဂါ။ ။

ဟူသော သုတ်တို့နှင့်အညီ ဖွဲ့ဆိုအပ်သော **သွာဂတာဂါထာ, တာမရသဂါထာ, ဒေါဓကဂါထာ** တို့သည်လည်းကောင်း၊

အနဝသိတာ ရာ ဘွာ ဂုရု စန္တေ။ ။

ဟူသော ဝုတ္တရတနာကရဆန်းသုတ်နှင့်အညီ ဖွဲ့ဆိုအပ်သော **အနဝသိတာဂါထာ**သည်လည်းကောင်း **အာပါတလိကာဂါထာ**၏ သမပါဒနှင့် မတြာဂိုဏ်း ဂရု,လဟု တူကုန်သည်။

ဤကား ဝဏ္ဏဆန်းနှင့် မတြာဆန်း ရောပြွမ်းကူးယှက်၍ တည်နေသောအရာတို့ကို အကျဉ်းအားဖြင့် ပြဆိုခြင်းတည်း။

ပဝတ္တကဂါထာ၏ သမပါဒဖြင့် ဖွဲ့အပ်သော အပရန္တိကာဂါထာ၏ သုတ်ကို ပြဆိုပြီး၍ ပဝတ္တကဂါထာ၏ဝိသမပါဒဖြင့် ဖွဲ့အပ်သော **စာရုဟာသိနီဂါထာ**၏သုတ်ကို ပြလိုရကား–

၃၇။ တဒညဇာ စာရုဟာသိနီ။

ဟူသောသုတ်ကို ဆို၏။

တဒညဇာ၊ ထိုဝေတာလီယဂါထာ၏ သမပါဒမှတပါး ဝိသမပါဒတို့ဖြင့် ဖြစ်သော ဂါထာသည်။ စာရုဟာသိနီ၊ **စာရုဟာသိနီဂါထာ** မည်၏။

ဤ၌လည်း ပဝတ္တကဂါထာ၏ ဝိသမပါဒ-ဟု တ-၏အစွဲကို ဦးကာတို့၌ ဖွင့်ဆိုကုန်သည်။

ပိဂ်လဆန်းသုတ်အဖွင့်၊ အမတသဠေဝနီဦးကာ၌–

ကီ တံ လက္ခဏံ? စတုဒ္ဒသမတ္တတံ တတိယေန ပုဗ္ဗသ ယောဂေါ။

ဟု ၁၄-မတြာရှိခြင်း ဒုတိယလဟုနှင့် တတိယလဟုကို တစုတပေါင်းတည်းပြု၍ ဂရု ၁-လုံးတည်း ထားခြင်းသည် **စာရုဟာသိနီဂါထာ**၏ လက္ခဏာတည်းဟု ဖွင့်ဆိုသောကြောင့် ဝေတာလီယဂါထာ၏ ဝိသမ ၁၃-ဝိကပ်တို့တွင် တတိယ, ဆဋ္ဌ, ဧကာဒသမ၊ ဤ ၃-တန်းတို့၌သာလျှင် ဤဂါထာ ဖြစ်ထိုက်၏-ဟု ဟလာယုဓဆရာအလို ဆိုသင့်၏။

သို့သော်လည်း ဝေတာလီယဂါထာ၏ ဝိသမပါဒတို့ဖြင့် စီရင်အပ်သောဂါထာကို **စာရုဟာသိနီဂါထာ**-ဟု ဝုတ္တရတနာကရ ဗျာချာဆရာဆိုသောကြောင့် ဝေတာလီယဝိသမပါဒကို ၄-ပါဒလုံး မတြာဂိုဏ်း ဂရု,လဟု အတူထား၍ ဖွဲ့ဆိုနိုင်သည်-ဟု မှတ်အပ်၏။

မာဂဓဆန္ဒောမဇ္ဈရိ၊ ဓာတ္ဝတ္ထသင်္ဂဟ-စသော မျှားစွာကုန်သောကျမ်းဂန်တို့ကို ရေးသားပြုပြင် စီရင်တော်မူသော ငါတို့၏ဓမ္မာစရိယဖြစ်သော "**မဟာဝိသုဒ္ဓါရာမဆရာတော်ဘုရား**"ကား ပဝတ္တကဂါထာ၏ ပါဒဖြင့် ဦးကာဆရာတို့ဆိုသည်ကို ဥပလက္ခဏ, နိဒဿန, ပစ္စာသန္နနည်း-ဟု ကြံယူ၍ ဝေတာလိယ, သြပစ္ဆန္ဒသိက, အာပါတလိကာ, ဒဏ္ဍဏန္ဓိကာ ဂါထာတို့ဖြင့်လည်း အပရန္ဓိကာဂါထာ, စာရုဟာသိနီဂါထာ ဖြစ်သင့်၏-ဟု ဆုံးဖြတ်ရေးသားတော်မူ၏။

။

ဝေတာလိယဇာတိယော၊ ဝေတာလိယဇာတ် ၉-မျိုးသည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီးပြီ။

မတြာဝုတ္တိ၏ဘေဒသည် ဤမျှသာ မဟုတ်ချေသေး။ ၄-ပါဒတို့၌ မတြာအညီအမျှ ထား၍ ဖွဲ့ဆိုအပ်သော မတြာဝုတ္တိမျိုးလည်း ရှိသေး၏-ဟု ဇာတိ ၄-ပါဒတို့တွင် မတ္တာဝိသမ ဖြစ်ကုန်သော ဇာတိ ၃-ပါးတို့၏ အကျယ်ကို ပြဆိုပြီး၍ စတုတ္ထဖြစ်သော **မတ္တာသမက ဇာတိ၏အကျယ်**ကို ပြလိုသော ရှင်သံ့ယရက္ခိတဆရာသည်–

၃၈။ ဒ္ဝိက-ဝိဟတ-ဝသုလဟု **အစလဓိတိ'ရိဟ**။ –

စသောသုတ်တို့ကို ပြဆိုတော်မူရပြန်ပေသတည်း။

ယသာ၊ ၏။ သောဌသမတ္တိကေသု၊ ၁၆-မတြာရှိကုန်သော။ ပါဒေသု၊ ၄-ပါဒတို့၌။ ဒ္ဝိက-ဝိဟတ-ဝသုလဟု၊ ၂-ခုတို့ဖြင့် မြောက်အပ်သော ၈-လဟု ရှိသည်။ ဝါ၊ ၁၆-လဟု ရှိသည်။ စေ ဘဝတိ၊ အံ့။ သာ ဝုတ္တိ၊ သည်။ ဣဟ၊ ဤဝုတ္တောဒယဆန်းကျမ်း၌။ **အစလဓိတိ**၊ **အစလဓိတိ**ဂါထာ မည်သည်။ ဘဝတိ၊ ၏။ ။ ၄ဝမ်းဘဲနှင့် အစလဌိတိ-ဟု ပါဠိပျက်လျက် ရှိတတ်၏။

ဂဂ်ါဒါသဆရာစီရင်သော ဆန္ဒောမဇ္ဈရိကျမ်း၌ကား ၁၆-လုံးဖွဲ့ အဌိဆန်း၌ သွင်း၍ ရေးသားပြဆို၏။ ပိဂ်လဆန်းကျမ်း၌ **ဂိတိအရိယာဂါထာ**-ဟု အမည်တပါးဖြင့် ဆို၏။ မတြာဖြင့် ဖွဲ့ဆိုအပ်သော မတြာဆန်းမျိုးကို ပိဂ်လဆန်းကျမ်း, ဝုတ္တာရတနာကရဆန်းကျမ်း, ဆန္ဒောသာရဆန်းကျမ်းတို့၌ သက္ကရူအဖွဲ့၌ အသုံးပြုလုပ်ဖို့ကောင်းသော အချို့သော မတြာဝုတ္တိမျိုးမျှသာယူ၍ ထည့်သွင်းပြဆိုလေသည်။

ပါကတပိဂ်လဆန်းကျမ်း၌ကား မတြာဝုတ္တိ ၄၅-မျိုးရှိကြောင်းကို ဥဒါဟရဏ်နှင့် တကွ အကျယ်ရေးသားပြဆို၏။

ထို ၄၅-မျိုးသော မတြာဝုတ္တိတို့တွင် ဂါဟူ, ဂါထာ, ဝိဂါထာ-စသော မတြာဝုတ္တိတို့သည် ပါဒချင်း, အဒ္ဓချင်း မတြာ မတူမညီကုန်သောကြောင့် မတ္တာဝိသမမျိုး မည်ကြကုန်၏။ ရသိကာ, ရောလာ, ပဗ္ဗဋ္ဌိကာ-စသော မတြာဝုတ္တိတို့သည် ပါဒချင်း, အဒ္ဓချင်း မတြာ တူညီမျှကုန်သောကြောင့် မတ္တာသမကမျိုး မည်ကြကုန်၏။ ထိုမတ္တာသမကမျိုးတို့တွင် ပါဒ ၁-ခု, ၁-ခုဒ္ဓ ၁၆-မတြာစီ အညီအမျှထား၍ ဖွဲ့ဆိုအပ်သော မတ္တာသမကမျိုးကိုသာလျှင် ဤကျမ်းတွင် ထည့်သွင်းပြဆိုသည်-ဟု မှတ်အပ်၏။

မတ္တာဝုတ္တိဂါထာမျိုး အပေါင်းပါတို့တွင် ပါဒါကုလကမည်သော **မတ္တာဝုတ္တိမျိုး**ကို ဖြစ်စေတတ်သော **ဂါထာတို့၏သုတ် ဥဒါဟရုဏ်**တို့ကို ပြလိုရကား–

၃၉။　　မတ္တာသမက် နဝမော လွန္ဓော။　–

စသော သုတ်တို့ကို ပြဆို၏။

သောဋ္ဌသမတ္တိကေသု၊ ကုန်သော။ ပါဒေသု၊ တို့၌။ နဝမော၊ ၉-ခုမြောက်သော မတြာသည်။ လော၊ လဟုသည်။ စေ ဘဝတိ၊ အုံ့။ အန္ဓော၊ ပါဒတို့၏ အဆုံးဝဏ္ဏ၌။ ဂေါ၊ ဂရုသည်။ စေ ဘဝတိ၊ အုံ့။ တံ၊ သည်။ မတ္တာသမက်၊ ၁၆-မတြာ တူစွာညီမျှသော **မတ္တာ-သမကဂါထာ** မည်၏။

> ပထမသုတ္တတော လဟူတိ ဝတ္တမာနေပိ ပုနရပိ နဝမော လီတိ ဝဒတာ အညလဟူနံ မိဿဘာဝေါ အနုညာတော၊ တသ္မာ နာ သမာတြာ ကလာပရာသိတာတိ ဝိဓိပိ ယုဇ္ဇတိ။　(ဆန္ဒောသာရတ္ထဝိကာသနီဋီကာ)

ပထမသုတ္တတော၊ 'ဒ္ဝိကဝိဟတဝသု လဟု အစလမိတိရိဟ'-ဟူသော ရှေးသုတ်မှ။ လဟူတိ၊ လဟု-ဟူ၍။ ဝတ္တမာနေပိ၊ လိုက်ခြင်းဖြစ်သင့်လျက်လည်း။ ပုနရပိ၊ တဖန်လည်း။ နဝမော လီတိ၊ နဝမော လ-ဟူ၍။ ဝဒတာ၊ သုတ်ကို ရွတ်ဆိုသော ဆန်းကျမ်းဆရာသည်။ အညလဟူနံ၊ နဝမလဟုမှ တပါးကုန်သော တွဲဖက်သင့်သော လဟုတို့၏။ မိဿဘာဝေါ၊ ရောနှောအပ်သည်၏အဖြစ်ကို။ အနုညာတော၊ ခွင့်ပြုတော်မူအပ်၏။ တသ္မာ၊ ထိုသို့ တွဲဖက်သင့်သော လဟုချင်း တွဲဖက်ရောယှက်၍ ဂရုအဖြစ်ဖြင့် ယူအပ်သည်ကို ခွင့်ပြုအပ်သောကြောင့်။ နာ သမတြာ ကလာပရာသိတာတိ၊ ပရာသိတာ-ဟူသော။ ဝိဓိပိ၊ ဝုတ္တရတနာ-ကရဆန်းကျမ်းဌလာသော အစီအရင်ကိုလည်း။ ယုဇ္ဇတိ၊ ယှဉ်အပ်၏။　။ **တစ်နည်း**　ဝိဓိပိ၊ သည်လည်း။ ယုဇ္ဇတိ၊ သင့်၏။

မတ္တာသမကဂါထာ၏ ဂဏာဝိကပ်ပုံ

ဝိကပ်စောင့်ဂဏန်း	၂																						

နဝမှာ အမြဲလဟု နေရမြဲဖြစ်သောကြောင့် မိမိနှင့်ယှဉ်တွဲဘက်ဖြစ်သော ဒသမလဟု သည်လည်း မတြာ ၁-ခုတည်း၏အဖြစ်ဖြင့်သာလျှင် တည်နေနိုင်၏။ တွဲဘက် မဟုတ်သော ဧကာဒသမလဟုနှင့် ယှဉ်တွဲ၍ ဂရု၏အဖြစ်ဖြင့် မတည်နိုင်ချေ။ ထို့ကြောင့် ဒသမမတြာ၌ လည်း လဟုမတြာ ၁-ခုကိုသာလျှင် ရအပ်၏။

ဧကာဒသမ, ဒွါဒသမလဟုတို့ကိုလည်း တပေါင်းတစည်းတည်းပြု၍ ဂရုမတြာအဖြစ် ဖြင့် ယူအပ်ကုန်၏။ တေရသမနှင့် စတုဒ္ဒသမ-ဟူသော ယုဂမတြာတို့ကိုကား ဂရုလဟု ၂-မျိုး ခွဲယူအပ်ကုန်၏။ မတြာဝုတ္တိတို့၌ ဂိုဏ်းတို့ဖြင့်လည်း ဂါထာ၏လက္ခဏာကို မှတ်၍ ဆိုအပ်သည်ဖြစ်သောကြောင့် "မတ္တာသမက'ဌဟိ သာ'ထ သဂါ"ဟု သုတ်တည်ထားခဲ့ပါမူ ကား မတ္တာသမကဂါထာ၏ လက္ခဏာသည် သာ၍ သိသာထင်ရှား၏။

အဌဟိ၊ ၈-မတြာတို့မှ။ သာ၊ သ ၂-ဂိုဏ်းတို့သည်။ စေ ဘဝန္တိ၊ ကုန်အံ့။ အထ၊ ထိုမှတပါး။ သဂါ၊ သဂိုဏ်း, ဂရု ၂-လုံးတို့သည်။ စေ ဘဝန္တိ၊ ကုန်အံ့။ တံ၊ သည်။ မတ္တာသမက်၊ မည်၏။

မတ္တာသမကဂါထာ၌ ပတ္ထာရသခ်ိုအတန်းပေါင်း(ဂုဟ'သိ'သိ'နှုရာမဂ္ဂ) ၃၃၁,၇၇၆-တန်း အရေအတွက်ရှိ၏။

နဝမ၌ လဟုအမြဲထား၍ ဖွဲ့ဆိုအပ်သော မတ္တာသမကဂါထာ၏လက္ခ, လက္ခဏာ တို့ကို ပြဆိုပြီး၍ ပဌမ,အဌမ ၂-ဌာနတို့၌ လဟုအမြဲထား၍ ဖွဲ့ဆိုအပ်သော ဝိသိလောက **ဂါထာ၏ လက္ခ,လက္ခဏာ**ကို ပြလိုရကား–

၄၀။　ဇော နှာ ထဝါ'ဏ္ဏဝါ ဝိသိလောကော။

ဟူသော သုတ်ကို ဆို၏။

သောဋ္ဌသမတ္တိကေသု၊ ကုန်သော။ ပါဒေသု၊ တို့၌။ အဏ္ဏဝါ၊ အစ ၄-မတြာမှ။ ဝါ၊ ၄-လဟုမှ။ ပရံ၊ ၌။ ဇော၊ ဇဂိုဏ်းသည်။ စေ ဘဝတိ၊ အံ့။ အထဝါ၊ တစ်နည်းကား။ နှာ၊ နဂိုဏ်း, လဟုတို့သည်။ ဝါ၊ နှာထ ဝါ၊ နဂိုဏ်း,လဟုတို့သည်သော်လည်း။ ဝါ၊ လဟု ၄-လုံးတို့သည်သော်လည်း။ စေ ဘဝန္တိ၊ ကုန်အံ့။ သော၊ သည်။ ဝိသိလောကော၊ မည်၏။

ဣ-ဏ္ဏတိ နော စ လော စ နလော၊ နလာနံ သမာဟာရော ဣ၊ ဣမိတိတဝဂ္ဂသ နကာရသ ဌာနေ နလကာရော၊ နကာရေန မတ္တတ္တယံ လကာရေန ဧကာ မတ္တာ။

(ဘာဝတ္ထသန္ဒီပနီဋီကာ)

အထဝါ-သဒ္ဒါကား အရာတပါးတို့၌ ပကၠန္ဓရဇောတက၊ ဤ၌ကား ဝိကပ္ပတ္ထ-ဇောတကနိပါတ်ပုဒ်။

အထဝါ သဒ္ဒေါ'တြ ဝိကပ္ပဝစနော နိပါတသမုဒါယော။ (ဆန္ဒောသာရတ္ထဝိကာသနီ)

ဂေါန္ဒေ-သဒ္ဒါကို သုတ်တိုင်းလိုက်၍ ပေးရမည်။

ပိဂ်လဆန်းကျမ်း၌ ဝိသိလောကော ပဠုပဌမာ-ဟု ဂိုဏ်းဖြင့် မမှတ်၊ ဌာနဖြင့် မှတ်၍ မတြာကို ပြဆို၏။

ပိဂ်လဆန်းသုတ်ကို အကျဉ်းချုံး၍ စီကုံးရေးသားအပ်သော အာရွေယပူရာဏ်ကျမ်းလာ ဆန္ဒောသာရကျမ်း၌လည်း–

ဂါန္ဓာ ဒ္ဒိဝသဝေါ စေဝ၊ မတ္တာသမကမီ'ရိတံ။
ဘဝေယျ နဝမေ လော စ၊ ဒ္ဒါဒသေ ဝါ နဝါသိကာ။ ။

ဝိသိလောကော ပဠမ'ဌမေ၊ စိတြာ နဝမကေ စ လော။
ပရယုတ္တေ နော'ပစိတြာ၊ ပါဒါကုလက'မေဘျ'တော။ –

ဟူ၍ မတြာဖြင့်သာလျှင် မှတ်၍ ဂါထာ၏လက္ခဏာကို ဆို၏။

ဂါန္ဓာ၊ ဂရုအဆုံးရှိသော။ ဒ္ဒိဝသဝေါ စေဝ၊ လဟု ၁၆-လုံးတို့သည်လည်း။ ဘဝေယ္ယ၊ ဖြစ်ကုန်ရာ၏။ နဝမေ၊ ၉-ခုမြောက်သော မတြာ၌။ လော စ၊ လဟုသည်လည်း။ ဘဝေယ္ယ၊ ၏။ တံ၊ ထိုဂါထာကို။ **မတ္တာသမကံ**၊ ဟူ၍။ ဤရိတံ၊ ဆိုအပ်၏။ နဝမေ ဝါ၊ ၉-လုံး၌လည်းကောင်း။ ဒ္ဒါဒသေ ဝါ၊ ၁၂-လုံးမြောက်၌လည်းကောင်း။ လော စ၊ သည်လည်း။ စေ ဘဝေယ္ယ၊ အုံ့။ သာ ဂါထာ၊ သည်။ **နဝါသိကာ**၊ မည်၏။ ပဠမ'ဌမေ စ၊ ၅-လုံးမြောက်, ၈-လုံးမြောက်၌။ လော စ၊ သည်လည်း။ စေ ဘဝေယ္ယ၊ ၏။ သော၊ ထိုဂါထာသည်။ **ဝိသိလော-ကော**၊ မည်၏။ ပဠမ'ဌမေ စ၊ ၅-လုံးမြောက်, ၈-လုံးမြောက်၌လည်းကောင်း။ နဝမကေ စ၊ ၉-လုံး မြောက်၌လည်းကောင်း။ လော စ၊ သည်လည်း။ စေ ဘဝေယ္ယ၊ အုံ့။ သာ၊ ထိုဂါထာသည်။ **စိတြာ**၊ မည်၏။ ပရယုတ္တေန၊ နောက် သမလဟုနှင့် ယှဉ်အပ်သော ၉-ခုမြောက်သော လဟုဖြင့်။ ဥပစိတြာ၊ မည်၏။ အတော၊ ထို့ကြောင့်။ ဧဘိ၊ ထိုမတ္တာသမက, နဝါသိကာ, ဝိသိလောက, စိတြာ, ဥပစိတြာဂါထာတို့ဖြင့်။ ပါဒါကုလကံ၊ ပါဒါကုလကဂါထာသည်။ ဘဝတိ၊ ၏။

ဝုတ္တရတနာကရဆန်းကျမ်းကို စီရင်သော ကေဒါရဘဋ္ဋဆရာသည်ကား ထိုပိဂ်လဆန်းအဆိုသို့ မလိုက်၊ မိမိသဘောအားလျော်စွာ အချို့သောဂါထာတို့၏လက္ခဏာကို ရေးထားခဲ့သည်ဖြစ်သောကြောင့် မတြာဝုတ္တိကို ဆိုသော အပိုင်းအခန်းအားလျော်စွာ မတြာဖြင့်

သာလျှင် ဂါထာတို့၏လက္ခဏာကို ဆိုအပ်သည်ဖြစ်လျက် ထိုသို့ မဆိုမူ၍ ဂိုဏ်းဖြင့် မှတ်၍ လည်း မတြာဝုတ္တိဂါထာတို့၏လက္ခဏာကို ဆိုသည်-ဟု မှတ်အပ်၏။ ပါဒတစ်ခု၏အဖို့ ဝိကပ်ဆင့်ပုံကို ပြထားခဲ့သောကြောင့် ၄-ပါဒတို့၏ အဖို့ ၄-ခေါက် ၄-ခါပြန်၍ ဝိကပ်ဆင့်ပုံကို ပြုစီရင်အပ်၏။

ဝိသိလောကဂါထာ၏ ပတ္ထာရအတန်းပေါင်းသည် ၃၂×၃၂×၃၂×၃၂= ၁,၀၄၈,၅၇၆-တန်းအရေအတွက် ရှိ၏။

ဝိသိလောကဂါထာ၏ ဂဏဝိကပ်ပုံ

၁	၂	၃	၄	၅	၆	၇	၈	၉	၁၀	၁၁	၁၂	၁၃	၁၄	၁၅	၁၆	၁၇	၁၈	မတြာစဉ်
၂		၂		၁	၂		၁	၂		၂		၂		၂		၂		
၁	၁	၂		၁	၁	၁	၁	၂		၁	၁	၁	၁	၂				
၂		၁	၁															
၁	၁	၁	၁															
၄				၂				၂										ဝိကပ်စောင့်

ပဠုမဗ္ဗာန, အဌမဗ္ဗာနတို့၌ လဟုအမြဲထား၍ ဖွဲ့ဆိုအပ်သော ဝိသိလောကဂါထာ၏ လက္ခ, လက္ခဏာတို့ကို ပြဆိုပြီး၍ နဝမဗ္ဗာန, ဒွါဒသမဗ္ဗာနတို့၌ လဟုအမြဲထား၍ ဖွဲ့ဆိုအပ်သော **ဝါနဝါသိကာဂါထာ၏** လက္ခ,လက္ခဏာကို ပြလိုရကား–

၄၁။ တဒ္ဓယတော ဝါနဝါသိကာ ချာ။

ဟူသော သုတ်ကို ဆို၏။

သောဋ္ဌသမတ္တိကေသု၊ ကုန်သော။ ပါဒေသု၊ ၄-ပါဒတို့၌။ တဒ္ဓယတော၊ ထို ၄-မတြာ ၂-ခုတို့အပေါင်းမှ။ ဝါ၊ ၄-မတြာ ၂-ခုတို့၏ အပေါင်းဖြစ်သော ၈-မတြာမှ။ ပရံ၊ နောက်၌။ ဇော၊ ဇဂိုဏ်းသည်။ စေ ဘဝတိ၊ အံ့။ ရှာထ ဝါ၊ နဂိုဏ်း,လဟုတို့သည်သော်လည်း။ စေ ဘဝန္တိ၊ ကုန်အံ့။ သာ ဂါထာ၊ သည်။ ဝါနဝါသိကာ ချာ၊ **ဝါနဝါသိကာမတ္တာသမကဂါထာ** မည်၏။

ပါဒေ သောဋ္ဌသမတ္တာ တု၊ ဂါထံ သကဝိကပ္ပိတာ။
ဥ ယျာ စတူဘိ အံ့သေဘိ၊ ဝိညူဟိ ဝါနဝါသိကာ။

ဂါထာပေါင်း ၅,၀၀၀-ခန့်ရှိသော ဘာရတနာဌာကျမ်းလာ ဝါနဝါသိကာဂါထာ၏ လက္ခဏာသည် ပိဂ်လဆန်းကျမ်းဌ်လာသော လက္ခဏာလောက် မသေချာလွန်းချေ။ အချို့သောဆရာတို့သည်ကား အစဌ်တည်သော ဝါအက္ခရာကို ဖယ်ကြဉ်၍ နဝါသိကာဂါထာ-ဟု အမည်ခေါ်ဆိုကြကုန်၏။ ပတ္ထာရအတန်းပေါင်း ၂၄×၂၄=၅၇၆×၅၇၆= ၂,၉၂၃,၇၇၆-(၃၃၁၇၇၆)တန်း အရေအတွက်ရှိ၏။

ဆမုမုတိ၊ ဒွေနောဒ္ဓိ၊ ဖြန့်ချီ ပတ္ထာရာ။
နဝါဒ္ဓါဒ၊ လဟုချ၊ ဝါနဝါသိကာ။

အဆုံးဌ် 'ဂါန္ဓေ'ဟု ဆိုသည်ဖြစ်၍ ဘယ်အခါဌ်မျှ လဟုမထားအပ်သည်ဖြစ်ရကား သဗ္ဗဂရုဂိုဏ်း, သဂိုဏ်းတည်းဟူသော ဂရုအဆုံးရှိသော ဂိုဏ်းတို့မှတပါး အခြားဂိုဏ်းတို့ဖြင့် ဖွဲ့ဆိုခြင်းကို အလျှင်းပင် မပြုနိုင်ခဲ့ချေ။

ထို့ကြောင့် ဆပ္ပစ္ဆယဒီပကဌ်ဆိုသော "စတုတ္ထ ဂဏ္ဌာနေ-မ-သ-ဇ-ဘ-နာ ဣတိ ပဋ္ဌဝိကပ္ပါ"ဟူသောစကားကို အဆိုလွန်သော စကားပို-ဟု မှတ်အပ်၏။

ဝါနဝါသိလောကဂါထာ၏ ဂဏဝိကပ်ပုံ

၁	၂	၃	၄	၅	၆	၇	၈	၉	၁၀	၁၁	၁၂	၁၃	၁၄	၁၅	၁၆
၂		၂		၂		၂		၁	၁	၁	၁	၂		၂	
၁	၁	၂		၁	၁	၂		၁	၂		၁	၁	၁	၂	
၂		၁	၁	၂		၁	၁								
၁	၁	၁	၁												
၄				၃				၂				၂			

၂-ဌာနတို့ဌ် လဟုအမြဲထား၍ ဖွဲ့ဆိုအပ်သော မတ္တာသမကဂါထာမျိုးတို့သာလျှင် ရှိကုန်သည် မဟုတ်ကုန်သေး။ ၃-ဌာနတို့ဌ် လဟုအမြဲထား၍ ဖွဲ့ဆိုအပ်သော မတ္တာသမကဂါထာမျိုးလည်း ရှိချေသေး၏-ဟု နှလုံးပိုက်တော်မူ၍ တိဌာနလဟုကျသော မတ္တာသမကကို ပြတော်မူလိုသော ရှင်သံ့ယရက္ခိတဆရာသည်–

၄၂။ ပဋ္ဌဌနဝသု ယဒိ လော စိတြာ။

ဟူသောသုတ်ကို ဆိုတော်မူ၏။

သောဋ္ဌသမတ္တိကေသု၊ ကုန်သော။ ပါဒေသု၊ တို့၌။ ပဠုဌနဝသု၊ ၅-မတြာ ၅-လဟု, ၈-မတြာ ၈-လဟု, ၉-မတြာ ၉-လဟုတို့၌။ လော၊ သည်။ စေ ဘဝတိ၊ အံ့။ အန္ဓော စ၊ ပါဒတိုင်းတို့၏ အဆုံး၌လည်း။ ဂေါ၊ ၁-လုံးသော ဂရုသည်။ စေ ဘဝတိ၊ အံ့။ သာ၊ သည်။ စိတြာ၊ **စိတြာမတ္တာသမက** ဂါထာမည်၏။

စိတြာဂါထာ၏ ဂဏဝိကပ်ပုံ

၁	၂	၃	၄	၅	၆	၇	၈	၉	၁၀	၁၁	၁၂	၁၃	၁၄	၁၅	၁၆	မတြာစဉ်
၂		၂		၁	၁	၁	၁	၁	၁	၂		၂		၂		စိတြာဂါထာ၌ မတြာဂဏ ဝိကပ်ဆင့်ပုံ
၁	၁	၂						၁	၁	၁	၁	၁	၁	၂		
၂		၁	၁													
၁	၁	၁	၁													
၄				၁				၂				၂				ဝိကပ်စောင့်

၅-ခုမြောက်, ၈-ခုမြောက်, ၉-ခုမြောက်မတြာတို့၌ လဟုမြဲသည်-ဟု ဆိုသဖြင့် ပဠုမလဟုသည် မိမိ၏ယုဂလဖြစ်သော ဆဋ္ဌမလဟုနှင့် အမြဲယှဉ်တွဲ၍ မနေသင့်ကြောင်းကို လည်းကောင်း၊ အဋ္ဌမလဟုသည်လည်း မိမိ၏ယုဂလဖြစ်သော သတ္တမလဟုနှင့် အမြဲယှဉ်တွဲ၍ မနေသင့်ကြောင်းကိုလည်းကောင်း၊ နဝမလဟုသည်လည်း မိမိ၏ယုဂလဖြစ်သော ဒသမလဟုနှင့် အမြဲယှဉ်တွဲ၍ မနေသင့်ကြောင်းကိုလည်းကောင်း သိအပ်သည်ဖြစ်သောကြောင့် ဒုတိယဝိကပ္ပဌာန၌ သဗ္ဗလဟုဂိုဏ်း ၁-ခုကိုသာ ရအပ်၏။ တတိယဝိကပ္ပဌာန၌ သဂိုဏ်း, သဗ္ဗလဟုဂိုဏ်း ဤ ၂-ဂိုဏ်းကိုသာလျှင် ရအပ်၏-ဟု ဆုံးဖြတ်အပ်၏။

ပတ္ထာရအတန်း သခ်ျာပေါင်းသည်ကား ၁၆×၁၆ = ၂၅၆×၂၅၆ = ၆၅,၅၃၆-တန်း ထွက်သင့်၏။

ဆတိပဠာ၊ ပဉ်းရသာ၊ စိတြာ အကျယ်ပွါး။
ပဠုအဋ္ဌာ၊ ကိုးမတြာ၊ ဧကာ လဟုထား။

လဟုအမြဲမှတ်၍ ဖွဲ့အပ်သော လဟုနိယမမတ္တာသမကမျိုးတို့၏ လက္ခ,လက္ခဏာတို့ကို ပြဆိုပြီး၍ **ဂရုနိယမ မတ္တာသမကမျိုး၏** လက္ခ,လက္ခဏာကို ပြလိုသောဆရာသည်-

၄၃။　ဂ-လျာဌဟိ ဧစ သာ ဝုပစိတြာ။

ဟူသောသုတ်ကို ဆို၏။

သောဋ္ဌသမတ္တိကေသု၊ ကုန်သော။ ပါဒေသု၊ တို့၌။ အဋ္ဌဟိ၊ ၈-လဟု, ၈-မတြာ တို့မှ။ ပရံ၊ နောက်၌။ ဂလျာ၊ ဂရု,လဟု,ယဂိုဏ်းတို့သည်။ စေ ဘဝန္တိ၊ ကုန်အုံ့။ သာ၊ သည်။ ဥပစိတြာ၊ ဥပစိတြာမတ္တာသမကဂါထာ မည်၏။

ပုဗ္ဗ လဟုနိယမေန လက္ခဏံ ဝုတ္တံ၊ ဣဒံ တု ဂုရုနိယမေန ဥစ္စတေ။

(အမတသဠိဝနိဋီကာ)

ဥပစိတြာဂါထာ၏ ဂဏဝိကပ်ပုံ

၁	၂	၃	၄	၅	၆	၇	၈	၉	၁၀	၁၁	၁၂	၁၃	၁၄	၁၅	၁၆
၂		၂		၂		၂		၂		၁	၁	၂		၂	
၁	၁	၂		၂		၂									
၂		၁	၁	၂		၂									
၁	၁	၁	၁	၂		၂									
၂		၂		၁	၁	၂									
၁	၁	၂		၁	၁	၂									
၂		၁	၁	၁	၁	၂									
၂		၂		၂		၁	၁								
၂		၁	၁	၂		၁	၁								
၁	၁	၂		၂		၁	၁								
၂		၂		၁	၁	၁	၁								
၁	၁	၁	၁	၂		၁	၁								
၁	၁	၂		၁	၁	၁	၁								
၁								၁							
၁								၁							

အာပါတလိကာဂါထာ၏သမပါဒနှင့် မတြာ, ဂိုဏ်း, ဂရု, လဟု အလုံးစုံတူသော ကြောင့် အာပါတလိကာ ဝေတာလီယဂါထာမျိုး-ဟု ဆိုသင့်၏။ ပါဂတပိဂ်လဆန်းကျမ်း၌ လာသော မတ္တာဝုတ္တိမျိုး ၄၅-ပါးတို့တွင် ပဗျဋ္ဌိကာခေါ်သော မတြာဝုတ္တိမျိုးကိုပင် ဥပစိတြာ ဂါထာ-ဟု ပိဂ်လဆရာ အမည်ခေါ်ဆိုခဲ့သည့်အတိုင်း နောက်ဆန်းကျမ်းဆရာတို့သည်လည်း ဥပစိတြာဟူ၍ပင် အမည်ခေါ်ဆိုပြီးလျှင် ဤမတ္တာသမကဂါထာမျိုးတို့၌ သွင်း၍ ရေးထားကြ ကုန်၏။ ဆန္ဒောမဉ္ဇရီ၌ကား ပဗျဋ္ဌိကာ-ဟူသော အမည်ဖြင့်ပင်လျှင် ရေးသားပါရှိ၏။ ဤ ဥပစိတြာမတ္တာသမကမျိုးဖြစ်သော ပဗျဋ္ဌိကာဆန်းနှင့်ဆိုင်သော သမဝုတ္တိဂါထာတို့သည်

လည်း အများပင် ရှိကြကုန်၏။ တိဋ္ဌာဘဆန်း၌လာသော သွာဂတာဂါထာ, ဒေါဓကဂါထာ, အနုဝသိတာဂါထာတို့သည်လည်းကောင်း၊ ဇဂတိဆန်း၌လာသော တာမရသဂါထာသည်လည်းကောင်း၊ ပဗ္ဗဇိုကာခေါ်သော ဥပစိတြာမတ္တာသမကဂါထာမျိုးများ ဖြစ်ကြကုန်၏။ ဝေတာလီယဂါထာ၏ သမပါဒ၌ကဲ့သို့ ရှေး ၈-မတြာတွင် ၁၃-တန်းထွက်သည်ဖြစ်သော ကြောင့် ဥပစိတြာဂါထာ၏ ပတ္ထာရအတန်းသခ်ျာသည် ၁၃×၁၃=၁၆၉×၁၆၉=၂၈၅၆၁-တန်းဖြစ်သင့်၏။

ဧကရသာ၊ ပဉ်းအဋ္ဌာ၊ စမ္မာ ပတ္ထာရ။
ပဗ္ဗဇိုကာ၊ ဤဂါထာ၊ ဆန်းမှာ ထင်ရှားလှ။

ဆိုအပ်ပြီးသော မ, ဝိ, ဝါ, စိ, ဥ၊ ၅-ဂါထာတို့၏ ပါဒတို့ကို ရောယှက်၍ ပြုအပ်သော **ပါဒါကုလကဂါထာ၏ လက္ခဏာ**ကို ပြလိုသောဆရာသည်–

၄၄။ ယမတီတလက္ခဏဝိသေသယုတံ၊ မတ္တာသမာဒိပါဒါဘိဟိတံ။
အနိယတဝုတ္တပရိမာဏသဟိတံ၊ ပထိတံ ဇနေသု ပါဒါကုလကံ။

မတ္တာသမကဇာတိယော။

ယံ ဝုတ္တံ၊ အကြင်ဂါထာသည်။ (ယုတံ၊ သဟိတံပုဒ်တို့နှင့်စပ်)။ ယံ ဝုတ္တံ၊ အကြင်ဂါထာကို။ (အဘိဟိတံပုဒ်နှင့် စပ်)။ အတီတလက္ခဏဝိသေသယုတံ၊ လွန်လေပြီးသော မ, ဝိ, ဝါ, စိ, ဥ၊ ၅-ဂါထာတို့၏ လက္ခဏာအထူးတို့နှင့် ယှဉ်၏။ ဝါ၊ ထူးသော လက္ခဏာတို့နှင့် ယှဉ်၏။ မတ္တာသမာဒိပါဒါဘိဟိတံ၊ မတ္တာသမက အစရှိကုန်သော ၅-ဂါထာတို့၏ ပါဒတို့ဖြင့် စီရင်အပ်၏။ အနိယတဝုတ္တပရိမာဏသဟိတံ၊ မမြဲသောဂါထာ၏ အတိုင်းအရှည်နှင့်တကွ ဖြစ်၏။ တံ ဝုတ္တံ၊ ထိုဂါထာသည်။ ဇနေသု၊ ဆန်းတတ်ကုန်သော ပညာရှိတို့၌။ ပထိတံ၊ ထင်ရှားသော။ ပါဒါကုလကံ၊ ၅-ဂါထာတို့၏ ပါဒတို့ဖြင့် ရောပြွမ်း နှောင့်ယှက်ခြင်းရှိသော ပါဒါကုလကဂါထာ မည်၏။ တစ်နည်း- ပါဒါကုလကံ၊ ပါဒါကုလကဂါထာ-ဟူ၍။ ပထိတံ၊ ထင်ရှား၏။

ဆန်းမူလဋီကာ၌ "**အတြ ပထမပါဒန္တေ ဂုရု၊ စတုတ္ထပါဒေ စ နဝမေလဟူ နှ သန္ဓီ**"ဟု ဖွင့်ဆိုသည့်အလိုကား "အတီတလက္ခဏဝိသေသယုတမတ္တာသမာဒိပါဒါဘိဟိတံ၊ လွန်ကုန်ပြီးသော လက္ခဏာအထူးနှင့်ယှဉ်သော မတ္တာသမက-အစရှိသော ပါဒတို့ဖြင့် စီရင်အပ်၏"ဟု ဝါကျတစ်ဆက်တည်း ပေးစေလို၏။

ဆပ္ပစ္စယဒီပကၦ်လည်း "ဣမ ပထမပါဒန္တေ ယုတ္တ-ဣတိပဒေ နိဂ္ဂဟီတလောပေါ"ဟု နိဂ္ဂဟိတ် အကျေကြံ၍ ဖွင့်၏။ ပထမပါဒကို မတ္တာသမက, ဒုတိယပါဒကို ဝိသိလောက, တတိယပါဒကို ဝါနဝါသိက, စတုတ္ထပါဒကို စိတြာ-ဟု ဂါထာစဉ်အတိုင်း ပါဒါဂုလက ဖြစ်သော ပြယုဂ်ဂါထာ-ဟု ဆုံးဖြတ်လို၏။

ဆပ္ပစ္စယဒီပကၦ် ပထမကို စိတြာ, ဒုတိယနှင့်စတုတ္ထကို ဝိသိလောက, တတိယကို ဝါနဝါသိက-ဟု ဖွင့်၏။

ကဝိသာရဋီကာၦ် ပထမကို မတ္တာသမက, ဒုတိယကို ဝိသိလောက, တတိယကို ဝါနဝါသိက၊ စတုတ္ထကို စိတြာဟု ဂါထာစဉ်အတိုင်း အမည်ကို ဆို၏။

သီဟိုဠ်ဆရာတို့ကား ပထမပါဒကို မတ္တာသမက, ဝိသိလောက, စိတြာ ၃-မျိုး၊ ဒုတိယပါဒနှင့် စတုတ္ထပါဒကို ဝိသိလောက ၁-မျိုးတည်း။ တတိယပါဒကို မတ္တာသမက, ဝါနဝါသိက ၂-မျိုးရသင့်သည်-ဟု ဆိုကုန်၏။

အတီတလက္ခဏ ဝိသေသယုတ်ၦ် အဂ္ဂဟိတောၦ်ကဲ့သို့ ဝိသေသနပရနိပါတန ဖြစ်သင့်ကြောင်းကိုကား ဤကျမ်း၏ မိုရာဖြစ်သော သဂ္ဂဇ္ဇဝုတ္တရတနာကရဆန်းကျမ်းၦ်-"ယဒတီတ ကတဝိဝိဓ လက္ခဏယုတ"ဟူသောပါဠ်ကို ထောက်ရှု၍ သိအပ်၏။ ပထိတ်-ၦ် ဒန္တ၎ ဒုတိယကၦရာ 'ထ'အက္ခရာနှင့် ရေးသားဖတ်ရွတ်။

ချာတော ပတိတော ပညာတော၊ ဘိညာတာ ပထိတော သုတော။ (အဘိဓာန်)

ယင်းသို့ဖြစ်ခဲ့သော် ပုလ္လိင်နှင့် ရှိသင့်သည် မဟုတ်လော-ဟူမူ ပထိတပုဒ်၏ သုံးလိင်ဆန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့် နပုံးလိင်နှင့် ပထိတ်ဟူ၍လည်း သင့်ပါ၏ဟူလို။ ပါဒါဂုလက ဂါထာမျိုးတို့သည် အကျဉ်းအားဖြင့် ၅-ပါးမျှသာ ရှိကုန်သော်လည်း အကျယ်အားဖြင့်ကား ၆၂၀-အရေအတွက် ရှိကုန်၏။

မတ္တာသမကကို မ၊ ဝိသိလောကကို ဝိ၊ ဝါနဝါသိကကို ဝါ၊ စိတြာကို စိ၊ ဥပစိတြာကို ဥ-ဟု အမှတ်ပြု၍ ဒုကမူ,တိကမူ,စတုက္ကမူတို့ကို အကျယ် ဝေဖန်အပ်ကုန်၏။

မ၊ ဝိ၊ ဝါ၊ စိ၊ ဥ။ ။ မူလမူလီလှည့်ရန် အက္ခရာ ၅-လုံး။

- မဝိ„ မဝါ„ မစိ„ မဥ။ ဝိဝါ„ ဝိစိ„ ဝိဥ။ ဝါစိ„ ဝါဥ။ စိဥ„ ဤကား ဒုကမူလက ၁၀-ဝါ ရတည်း။

- မဝိဝါ၊ မဝိစိ၊ မဝိဉ။ မဝါစိ၊ မဝါဉ၊ မစိဉ။ ဝိဝါစိ၊ ဝိဝါဉ။ ဝါစိဉ၊ ဤကား တိကမူလက ၁၀(၉)-ဝါရတည်း။
- မဝိဝါစိ၊ မဝိဝါဉ။ မဝိစိဉ၊ မဝါစိဉ။ ဝိဝါစိဉ၊ ဤကား စတုက္ကမူလက ၅-ဝါရတည်း။

ပေါင်းမူလ ၃-ပါး, ဝါရ ၂၅(၂၄)-ပါးဖြစ်၏။

	၁	၂	၃	၄
၁	○	မ	မ	မ
၂	မ	○	မ	မ
၃	○	○	မ	မ
၄	မ	မ	○	မ
၅	○	မ	○	မ
၆	မ	○	○	မ
၇	○	○	○	မ
၈	မ	မ	မ	○
၉	ဝ	မ	မ	ဝ
၁၀	မ	ဝ	မ	ဝ
၁၁	ဝ	ဝ	မ	ဝ
၁၂	မ	မ	ဝ	ဝ
၁၃	ဝ	မ	ဝ	ဝ
၁၄	မ	ဝ	ဝ	ဝ
'မဝိ' မူလဝါရ၌ ဂါထာပေါင်း-၁၄				

ဒွိမူလ ၁၀-ဝါရတို့တွင် ပထမဖြစ်သော 'မဝိ' မူလကဝါရ၌ ပုံစံဇယားတွင် ပြထား သည့်အတိုင်း ၁၄-ဂါထာဖြစ်သကဲ့သို့ မဝါ-စသော ဒုတိယဝါရ-စသည်တို့၌လည်း အသီး အသီး ၁၄-ဂါထာတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် "ဒွိမူလကဝါရ၌ ၁-ဝါရလျှင် ၁၄-ဂါထာစီ ရရှိနိုင်သောကြောင့် ဒွိမူလကဝါရ ၁၀-ကို တည်၍ ၁၄-ခုနှင့် မြှောက်လျှင် ၁၄×၁၀ = ၁၄၀၊ ဒွိမူလကဝါရ၌ ပါဒါကုလကဂါထာမျိုးပေါင်း ၁၄၀-တို့ကို ရအပ်ကုန်၏။

တိကမ္ပလ 'မဝိဝါ' ပထမဝါရ ရောယှက်ပုံ

	၁	၂	၃	၄
၁	မ	ဝိ	ဝါ	မ
၂	မ	ဝါ	ဝိ	မ
၃	မ	ဝိ	မ	ဝါ
၄	မ	ဝါ	မ	ဝိ
၅	မ	မ	ဝိ	ဝါ
၆	မ	မ	ဝါ	ဝိ
၇	ဝိ	ဝါ	မ	မ
၈	ဝါ	ဝိ	မ	မ
၉	ဝိ	မ	ဝါ	မ
၁၀	ဝါ	မ	ဝိ	မ
၁၁	ဝိ	မ	မ	ဝါ
၁၂	ဝါ	မ	မ	ဝိ
၁၃	ဝိ	မ	ဝါ	ဝိ
၁၄	ဝိ	ဝါ	မ	ဝိ
၁၅	ဝိ	ဝါ	ဝိ	မ
၁၆	ဝိ	ဝိ	မ	ဝါ
၁၇	ဝိ	ဝိ	ဝါ	မ

	၁	၂	၃	၄
၁၉	မ	ဝိ	ဝါ	ဝိ
၂၀	ဝါ	ဝိ	မ	ဝိ
၂၁	မ	ဝါ	ဝိ	ဝိ
၂၂	ဝါ	မ	ဝိ	ဝိ
၂၃	မ	ဝိ	ဝိ	ဝါ
၂၄	ဝါ	ဝိ	ဝိ	မ
၂၅	ဝါ	မ	ဝိ	ဝါ
၂၆	ဝါ	ဝိ	မ	ဝါ
၂၇	ဝါ	ဝိ	ဝါ	မ
၂၈	ဝါ	ဝါ	မ	ဝိ
၂၉	ဝါ	ဝါ	ဝိ	မ
၃၀	မ	ဝိ	ဝါ	ဝါ
၃၁	ဝိ	မ	ဝါ	ဝါ
၃၂	မ	ဝါ	ဝိ	ဝါ
၃၃	ဝိ	ဝါ	ဝါ	ဝိ
၃၄	ဝိ	ဝါ	ဝါ	မ

တိကမ္ပလက ၁၀-ဝါရတို့တွင် 'မဝိဝါ'ဟူသော ပထမဝါရ၌ ပုံစံဇယားပြထားသည့် အတိုင်း ၃၄-ဂါထာတို့ကို ရအပ်ကုန်သကဲ့သို့ 'မဝိစိ'အမျှားရှိသော ဒုတိယဝါရ-စသည်တို့၌ လည်း အသီးအသီး ရောယှက်ခြင်း မရှိကုန်သော ၃၄(၃၆)-ဂါထာတို့ကို ရအပ်ကုန်၏။

တိကမ္ပလက ၁၀-ဝါရကို တည်၍ ၃၆-ခုနှင့် မြှောက်လျှင် ၁၀×၃၆=၃၆၀။ တိကမ္ပလ-က ၁၀-ဝါရတို့၌ ၃၆၀-ကုန်သော ပါဒါကုလကဂါထာမျိုးတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ ဤတိကမ္ပလက ၁၀-ဝါရတို့တွင် 'မဝိဝါ'မူ၌ အကျယ်ချပုံကား အလျား ၄-ကွက်, အနံ ၃၆-ကွက် ရေးသား၍ ပထမပါဒ၏အကွက်ပေါင်း ၃၆-ကွက်တို့တွင် ပထမ ၆-ကွက်တို့၌ 'မ' ၆-လုံး၊ ထို့နောင် အလွတ် ၆-ကွက်၊ ထို့နောင် 'ဝိ' ၆-လုံး၊ ထို့နောင် အလွတ် ၆-ကွက်၊ ထို့နောင် 'ဝါ' ၆-လုံး၊ ထို့နောင် အလွတ် ၆-ကွက်။

တဖန် ကြွင်း ၃-ပါဒတို့တွင် ပထမပါဒ၌ မအက္ခရာရှိပြီးဖြစ်သော ပထမ ၆-ကွက်၊ မအက္ခရာ မရှိသေးသော အလွတ်ကွက်လပ် ၆-ကွက်၊ ဤ ၁၂-ကွက်တို့၌ "စတုတ္ထေ တတိယေ ဒုတိယေ ဒိုယန္တိမေ တိယန္တိမေ ဒိုတတိယေ ဒွေဒွေ"ဆိုရ၍ 'မ' ၂-ကြိမ်စီ ချ။ ထိုနည်းတူစွာ 'ဝိ' ၆-ကွက်ရှိသော အတန်း ၆-ခု, ကွက်လပ် ၆-ခုတို့၌ 'ဝိ'အက္ခရာကိုလည်းကောင်း၊ 'ဝါ' ၆-ကွက်ရှိသော အတန်း ၆-ခု, ကွက်လပ် ၆-ခုတို့၌ 'ဝါ'အက္ခရာကိုလည်းကောင်း "စတုတ္ထေ ဒွေဒွေ တတိယေ ဒွေဒွေ"စသည်ဖြင့် ဆိုရ၍ ၂-ကြိမ်စီချ။

တဖန် ကြွင်းကုန်သော အကွက်တို့၌ မအက္ခရာနှင့်ဆိုင်သော ၁၂-ကွက်အတွင်း ဖြစ်လျှင် 'ဝိဝါ, ဝါဝိ"စသည်ဖြင့် ချ။ 'ဝိ'အက္ခရာနှင့်ဆိုင်သော ၁၂-ကွက်တို့၌ 'မဝါ, ဝါမ' စသည်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ 'ဝါ'အက္ခရာနှင့်ဆိုင်သော ၁၂-ကွက်တို့၌ 'မဝိ, ဝိမ'စသည်ဖြင့်လည်းကောင်း ကြွင်းကျန်သော အက္ခရာတို့ကို ကြွင်းကျန်သော အကွက်တို့၌ ချအပ်ကုန်၏။ ဤကား ပထမ 'မဝိဝါ'ဝါရ၌ ပါဒါကုလကရောယှက်ပုံတည်း။ 'မဝိစိ, မဝိဉ'စသော ကြွင်းသော ဝါရတို့၌လည်း ဤပထမဝါရနည်းကို အစဉ်မှီး၍ ပါဒါကုလက ယှက်ပုံကို သိအပ်၏။

စတုတ္ထမူ မဝိဝါစိ-ပထမဝါရ ရောယှက်ပုံ

	၁	၂	၃	၄
၁	မ	ဝိ	ဝါ	စိ
၂	မ	ဝိ	စိ	ဝါ
၃	မ	ဝါ	ဝိ	စိ
၄	မ	စိ	ဝိ	ဝါ
၅	မ	ဝါ	စိ	ဝိ
၆	မ	စိ	ဝါ	ဝိ
၇	ဝိ	ဝါ	မ	စိ
၈	ဝိ	ဝါ	စိ	မ
၉	ဝိ	မ	ဝါ	စိ
၁၀	ဝိ	စိ	ဝါ	မ
၁၁	ဝိ	မ	စိ	ဝါ
၁၂	ဝိ	ဝိ	မ	ဝါ

	၁	၂	၃	၄
၁၃	ဝါ	စိ	မ	ဝိ
၁၄	ဝါ	စိ	ဝိ	မ
၁၅	ဝါ	မ	စိ	ဝိ
၁၆	ဝါ	ဝိ	စိ	မ
၁၇	ဝါ	မ	ဝိ	စိ
၁၈	ဝါ	ဝိ	မ	စိ
၁၉	စိ	မ	ဝိ	ဝါ
၂၀	စိ	မ	ဝါ	ဝိ
၂၁	စိ	ဝိ	မ	ဝါ
၂၂	စိ	ဝါ	မ	ဝိ
၂၃	စိ	ဝိ	ဝါ	မ
၂၄	စိ	ဝါ	ဝိ	မ

စတုတ္ထမူလ ၅-ဝါရတို့တွင် မဝိဝါစိ-ဟူသော ပထမဝါရ၌ ပုံစံဇယားပြထားသည့် အတိုင်း ၂၄-ဂါထာတို့ကို ရအပ်ကုန်သကဲ့သို့ 'မဝိဝါဉ'အမှုန်ရှိသော ဒုတိယဝါရ-စသည်

တို့၌လည်း အချင်းချင်း ရောယှက်ဆက်ဆံခြင်း ကင်းကုန်သော ၂၄-ဂါထာတို့ကို ရအပ်ကုန်၏။ စတုက္ကမူလ ၅-ဝါရကို တည်၍ ၂၄-ခုနှင့် မြှောက်လျှင် ၅×၂၄ = ၁၂၀၊ စတုက္ကမူလ ၅-ဝါရတို့၌ ၁၂၀-ကုန်သော ပါဒါကုလကဂါထာမျိုးတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။

စတုက္ကမူလ ၅-ဝါရတို့တွင် 'မဝိဝါစိ'-ဟူသော ပထမဝါရ၌ချပုံကား အလျား ၄-ကွက်, အနံ ၂၄-ကွက် ရေးသား၍ ပထမပါဒ၏အကွက်ပေါင်း ၂၄-ကွက်တို့တွင် ပထမ ၆-ကွက်၌ 'မ'အက္ခရာ၊ ဒုတိယ ၆-ကွက်တို့၌ 'ဝိ'အက္ခရာ၊ တတိယ ၆-ကွက်တို့၌ 'ဝါ'အက္ခရာ၊ စတုတ္ထ ၆-ကွက်တို့၌ "စိ"အက္ခရာကို ရေးအပ်၏။

တဖန် မ-အက္ခရာရှိသော ၆-ကွက်တို့၌ အထက်မှစ၍ "ဒုဋ္ဌာနေ-တိဋ္ဌာနေ-စဋ္ဌာနေ ဒွေဒွေ"ဟု ဆို၍ 'ဝိ'အက္ခရာကို ၂-ကွက်စီ ရေးအပ်၏။ 'ဝိ' ၆-ကွက်တို့၌ 'ဝါ'အက္ခရာ၊ 'ဝါ' ၆-ကွက်တို့၌ 'စိ'အက္ခရာ၊ 'စိ' ၆-ကွက်တို့၌ 'မ'အက္ခရာကို ထို့အတူ "ဒုဋ္ဌာနေ ဒွေဒွေ" စသည်ဖြင့် ဆို၍ ၂-လုံးစီ ချအပ်၏။

တဖန် 'မ' ၆-ကွက်တွင် ကျန်သော ကွက်လပ်တို့၌ 'ဝါစိ, စိဝါ'-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ 'မစိ, စိမ'ဟူ၍လည်းကောင်း၊ 'ဝါ' ၆-ကွက်တွင် ကျန်သောကွက်လပ်တို့၌ 'မဝိ, ဝိမ'ဟူ၍လည်းကောင်း၊ 'စိ' ၆-ကွက်တွင် ကျန်သောကွက်လပ် ၂-ခုတို့၌ 'ဝိဝါ, ဝါဝိ'-ဟူ၍လည်းကောင်း အပြန်အလှန် ရေးသားအပ်၏။ ထိုသို့ ရေးသားသဖြင့် 'မဝိ ဝါစိ"မှ ၂၄-မျိုးသည် ပြိုးဆုံးခြင်းသို့ ရောက်သည်ဖြစ်၏။ 'မဝိ ဝါစိ'မှ၌ ပါဒါကုလက ၂၄-မျိုးတို့ကို သိအပ်ကုန်သကဲ့သို့ 'မဝိဝါဉ' မှ-စသည်တို့၌လည်း ဤနည်းကို မှီး၍ ပါဒါကုလက ၂၄-မျိုးတို့ကို သိအပ်ကုန်၏။

ပါဒါကုလကဂါထာယံ၊ ဒသမာ ဒ္ဒိတိမူလကာ။
စတုမူလာနိ ပဠေ'တိ၊ ပဠ္ဗဝိသတိ မူလတော။ ။

ဧကေကမ္ပိ ဒ္ဒိမူလေသု၊ သက္ကရိတိ'ခသက္ကရိ။
ဆတ္တိသေတိ တိမူလေသု၊ သဋ္ဌာဓိကသတတ္တယံ။ ။

ဇိနေတိ စတုမူလေသု၊ ဝိသာဓိကသတံ တတော။
ခနေတ္ထဂ်ိနိ ဇာယန္တိ၊ ပါဒါကုလကဇာတယော။ ။ (သဂ်ဟ ၃-ဂါထာ)

ပါဒါကုလကဂါထာယံ၊ ၌။ ဒ္ဒိတိမူလကာ၊ ဒ္ဒိမူ,တိမူတို့သည်။ ဒသမာ၊ ၁၀-မျိုးစီ ပြားကုန်၏။ စတုမူလာနိ၊ စတုမူတို့သည်။ ပဠ၊ ၅-မျိုးတို့တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ မူလတော၊ ဒ္ဒိမူ,တိမူ,စတုမူအားဖြင့်။ ပဠ္ဗဝိသတိ၊ ၂၅-မူတို့သည်။ ဇာယန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဒ္ဒိ မူလေသု၊ ဒ္ဒိမူ ၁၀-မျိုးတို့တွင်။ ဧကေကမ္ပိ၊ ၁-ခု, ၁-ခုသော မူ၌။ သက္ကရိ၊ ၁၄-မျိုးတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ ဒ္ဒိမူလေသု၊ တို့၌။ ခသက္ကရိ၊ ၁၄၀-ကုန်သော ပါဒါကုလက

မျိုးတို့သည်။ ဇာယန္တိ၊ ကုန်၏။ တိမူလေသု၊ တို့တွင်။ ဧကေကမှ၊ ၌။ ဆတ္တိံသ၊ ၃၆-မျိုး တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ တိမူလေသု၊ တို့၌။ သဠာဓိကသ-တတ္တယံ၊ ၆၀-အလွန်ရှိသော ၃၀၀-သော ပါဒါကုလကမျိုးသည်။ ဇာယတိ၊ ဖြစ်၏။ စတုမူ-လေသု၊ တို့တွင်။ ဧကေကမှ၊ ၌။ ဇိနာ၊ ၂၄-မျိုးတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ ဝီသာဓိကသတံ၊ ၂၀-အလွန်ရှိသော ၁၀၀-သော ပါဒါကုလကမျိုးသည်။ ဇာယတိ၊ ၏။ တတော၊ ထို့ကြောင့်။ ပါဒါကုလကဇာတယော၊ ပါဒါကုလကမျိုးတို့သည်။ ခနေတ္တာဂိနိ၊ ၆၂၀-တို့သည်။ ဇာယန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

ဝစနတ္ထဇောတိကဋီကာ၌ကား- ဒွိမူ၌ ၁၄၀၊ တိမူ၌ ၂၄၀၊ စတုမူ၌ ၁၉၂-ဂါထာ ရနိုင် သောကြောင့် ပါဒါကုလကမျိုးပေါင်း ၅၇၂-မျိုးရှိသည်-ဟု ဆို၏။ ၄၈-ဂါထာ လျော့၏။ အဖွင့် အဆို မစေ့စပ်-ဟု မှတ်ထင်ဖွယ်ရှိ၏။

မတ္တာသမကဇာတိယော၊ မတ္တာသမက ၇-မျိုးသည်။ ဣတိ၊ ပြီးပြီ။

ဇာတိယ-သဒ္ဒါသက်သက်ကား "ဇာတာဒီနမိမိယာ စ"သုတ်၏အရာ၊ တိအက္ခရာ တွင် ဤဒီယနှင့် ဇာတိယ-သဒ္ဒါကား အချို့အရာ၌ ပုဒ်တပါး ရှေ့ကဝင်လျှင် ဇာတိယပစ္စည်း-ဟု သဏ္ဌာနကျမ်းတို့၌ ဆိုသည်။

အရိယာဂါထာ အစ, မတ္တာသမက အဆုံးရှိကုန်သော မတြာဖြင့် မှတ်၍ ဖွဲ့အပ်ကုန် သော မတြာဝုတ္တိဂါထာမျိုးတို့၌ မတြာသခ်ၤာ, ဝဏ္ဏသခ်ၤာတို့ကို သိသဖြင့် လဟုသခ်ၤာ, ဂုရု သခ်ၤာတို့ကို သိစေခြင်းအကျိုးငှာလည်းကောင်း၊ ဂရုသခ်ၤာ, လဟုသခ်ၤာတို့ကို ဆုံးဖြတ်နိုင်လျှင် ဝဏ္ဏသခ်ၤာကို သိစေခြင်းအကျိုးငှာလည်းကောင်း-

၄၅။ ဝိနာ ဝဏ္ဏေဟိ မတ္တာ ဂါ၊ ဝိနာ ဝဏ္ဏာ ဂုရူဟိ တု။
ဝိနာ လဟူဟိ ဂုရဝေါ၊ ဒလေ ပထျာဒိနော မတာ။

ဟူသောဂါထာကို ဆိုသတည်း။ (သီဟိုဠ်မှ၌ "ဝိနာ လဟူနိ ဂုရဝေါ"ဟု ပါ၌ရှိ၏။)

ပထျာဒိနော၊ ပထျာအရိယာ-စသော ဂါထာ၏။ ဒလေ၊ ပုဗ္ဗဒ္ဓ, အပရဒ္ဓ, ဥဘယဒ္ဓ၌။ ယာ မတ္တာ၊ အကြင် ၅၇-မတြာ စသော မတြာသခ်ၤာတို့သည်။ သန္တိ၊ ထင်ရှားရှိကုန်၏။

(ဝစနတ္ထဇောတိကဋီကာအလို)

တစ်နည်း၊ ပထျာဒိနော၊ ၏။ ယာ မတ္တာ၊ အကြင် ၅၇-စသော လဟုမတြာတို့သည်။ သန္တိ၊ ရှိကုန်၏။ တာ၊ ထိုလဟုမတြာတို့ကို။ ဝဏ္ဏေဟိ၊ ဂါထာ၌ ပါဝင်သော အက္ခရာအရေ

အတွက် သင်္ချာတို့ဖြင့်။ ဝိနာ၊ ကြဉ်ပယ်နုတ်ပစ်၍။ ဂါ၊ ဂရုအရေအတွက်သင်္ချာတို့ကို။ မတာ၊ သိအပ်ကုန်၏။ ဂုရုဟိ၊ ဂါထာ၏ ဂရုအရေအတွက်သင်္ချာတို့ဖြင့်။ ဝိနာ၊ ၍။ ဝဏ္ဏာ၊ အက္ခရာ အရေအတွက်သင်္ချာတို့ကို။ မတာ၊ ကုန်၏။ တု၊ ဝဏ္ဏာသင်္ချာဖြင့် ဂရုသင်္ချာကို သိသောနည်းမှ တပါး လဟုသင်္ချာဖြင့်သိသော နည်းတစ်မျိုးကို ဆိုဦးအုံ့။ လဟူဟိ၊ လဟုအရေအတွက် သင်္ချာတို့ဖြင့်။ ဝိနာ၊ ၍။ သေသေ၊ ကြွင်းကျန်ကုန်သော မတြာအပေါင်းကို။ ဒလေ၊ ထက်ဝက် ပြုအပ်သည်ရှိသော်။ ဝါ၊ ၂-ခုဖြင့် စားအပ်သည်ရှိသော်။ ဝါ၊ ဒွေးချိုးအပ်သည်ရှိသော်။ ဝါ၊ ကြောင့်။ ဂုရဝေါ၊ ဂရုအရေအတွက်သင်္ချာတို့ကို။ မတာ၊ သိအပ်ကုန်၏။

ဆန္ဒောသာရတ္ထဝိကာသနီဋီကာဆရာအလိုအားဖြင့် "ဝိနာ လဟူဟိ ဂုရဝေါ"ဟု ဟိ-ဝိဘတ်နှင့် ရှိစေလိုသည်။ သက္ကဋဝုတ္တရတနာကရဆန်းကျမ်းနှင့် ညီညွတ်၏။ လဟု ရေတွက်နည်းကား မပါ။

ကဝိသာရဋီကာဆရာ, ဝစနတ္ထဇောတိကဋီကာဆရာတို့အလိုအားဖြင့်ကား လဟူနိ-ဟု ယော-ဝိဘတ်၏ ကာရိယနှင့် ပါဠ်ရှိစေလို၏။

မတြာသင်္ချာကို တည်၊ ဂရုသင်္ချာနှင့် နုတ်၍ အကြွင်းသင်္ချာကို ဂရုသင်္ချာနှင့် စား၊ သေသကား လဟုသင်္ချာ ဖြစ်၏။ ဝဏ္ဏာသင်္ချာကို တည်၊ ဂရုသင်္ချာနှင့် နုတ်၊ သေသကား လဟုသင်္ချာ ဖြစ်၏။ မတြာသင်္ချာကို တည်၊ ဂရုသင်္ချာကို ၂-ခုမြှောက်၍ နုတ်၊ သေသကား လဟုသင်္ချာ ဖြစ်၏။ ဤနည်းများကား ကဝိသာရဋီကာဆရာ၏ အလိုတည်း။

မတြာ - ၅၂။ အက္ခရာ - ၄၀။	၅၂-၄၀=၁၂ ဂရုသင်္ချာ ဖြစ်၏။
မတြာ - ၅၂။ ဂရု - ၁၂။	၅၂-၁၂=၄၀ အက္ခရသင်္ချာ ဖြစ်၏။
မတြာ - ၅၂။ လဟု - ၂၃။	၅၂-၂၃=၃၄+၂=၁၂ ဂရုသင်္ချာ ဖြစ်၏။
အက္ခရာ - ၄၀။ ဂရု - ၁၂။	၄၀-၁၂=၂၃ လဟုသင်္ချာ ဖြစ်၏။
မတြာ - ၅၂။ ဂရု - ၁၂။	၁၂×၂=၂၄။ ၅၂-၂၄=၂၃ လဟုသင်္ချာ ဖြစ်၏။

ဣတိ ဝုတ္တောဒယေ ဆန္ဒသိ မတ္တာဝုတ္တိနိဒ္ဒေသော နာမ ဒုတိယော ပရိစ္ဆေဒေါ။

ဝုတ္တောဒယေ၊ သော။ ဆန္ဒသိ၊ ၌။ မတ္တာဝုတ္တိနိဒ္ဒေသော နာမ၊ ၄-ပါးဇာတိ၊ ဝုတ္တိအကျယ်၊ ၂၄-ပါး၊ မတြာအားဖြင့်၊ ပိုင်းခြားမှတ်ဖွဲ့အပ်သော မတြာဝုတ္တိတို့ကို ညွှန်ပြ ကြောင်းမည်သော။ ဒုတိယော၊ ၂-ခုမြှောက်သော။ ပရိစ္ဆေဒေါ၊ သည်။ ဣတိ သမတ္တော၊ ပြီးပြီ။

ပုဂ္ဂလ၊ လာဘ်၊ ဝေယျ ၃-မျိုး ဝိပုလကိန်းများ ပြကဲ့သို့ ကြီးပွားလာပုံ ။ ၁-၂ ထိုသုံး ‘ဝါလ’ ‘ဗြဟ္မ’

| ဗဟုသုတ-ထက်ဝန်းသော | | |

	ဂါထာအမည်	မတြာ
၁	ပထျာအရိယာ	၅၃
၂	ဝိပုလာအရိယာ	၅၃
၃	စပလာအရိယာ	၅၃
၄	မုခစပလာအရိယာ	၅၃
၅	ဇယနစပလာအရိယာ	၅၃
၆	ဂီတိ	၆၀
၇	ဥပဂီတိ	၅၄
၈	ဥဂ္ဂီတိ	၆၀
၉	အရိယာဂီတိ	၅၈
၁၀	ဝေတာလီယ်	၆၄
၁၁	သြပစ္ဆန္ဒသိက်	၆၈
၁၂	အာပါတလိကာ	၆၀

	ဂါထာအမည်	မတြာ
၁၃	ဒက္ခိဏာန္တိကာ	၆၀
၁၄	ဥဒီစ္စဝုတ္တိ	၆၀
၁၅	ပစ္စဝုတ္တိ	၆၀
၁၆	ပဝတ္တက်	
၁၇	အပရန္တိကာ	
၁၈	စာရုဟာသိနီ	
၁၉	အစလဓိတိ	၆၄
၂၀	မတ္တာသမက်	၆၄
၂၁	ဝိသိလောကော	၆၄
၂၂	ဝါနဝါသိကာ	၆၄
၂၃	စိတြာ	၆၄
၂၄	ဥပစိတြာ	၆၄

* * * * * *

[၃] တတိယပရိစ္ဆေဒ၊ သမဝုတ္တိနိဒ္ဒေသ

မတ္တာဝဏ္ဏဝိဘေဒနံဟု မိမိပြဆိုအပ်ပြီးသော ရှေးစကားနှင့်အညီ မတြာဝုတ္တိဂါထာ ၂၄-မျိုးတို့၏ လက္ခ၊လက္ခဏာတို့ကို မိန့်ဆိုညွှန်ပြတော်မူပြီး၍ ယခုအခါ ဝဏ္ဏဝုတ္တိဂါထာမျိုးတို့၏ လက္ခ၊လက္ခဏာတို့ကို မိန့်ဆိုညွှန်ပြတော်မူလိုသော ရှင်သံယရက္ခိတဆရာသည်–

၄၆။ တျာ စေ တနုမဇ္ဈာ။ ။ ၆-ဂါယတ္တီ။ ၁။

အစရှိသောသုတ်, ဥဒါဟရဏ်တို့နှင့် ပြည့်စုံသော ဤတတိယပရိစ္ဆေဒကို မိန့်ဆိုအားထုတ်တော်မူအပ်သတည်း။

ယသော ဝုတ္တိယာ၊ အကြင်ဂါထာ၏။ ပတိပါဒ်၊ ပါဒတိုင်း, ပါဒတိုင်း။ တျာ၊ တဂိုဏ်း, ယဂိုဏ်းတို့သည်။ ယထာဂ္ဂမ်၊ ရှေ,နောက်ဘက်ယှဉ် အစဉ်အတိုင်း။ ယဒိ ဘဝန္တိ၊ အကယ်၍ ဖြစ်ကုန်အံ့။ သာ ဝုတ္တိ၊ ထိုဂါထာသည်။ တနုမဇ္ဈာ၊ ခါးဗျောသေးသွယ် ငယ်လျသောမိန်းမနှင့် တူသောကြောင့် **တနုမဇ္ဈာ**ဂါထာ မည်သည်။ ဘဝတိ၊ ဖြစ်၏။

ပါဒန္တယတိဟု အမတသဠေဝနိဋ္ဌိကာ၌ ဆို၏။ အချို့ဆန်းကျမ်း၌ ၂-လုံးတစ်ရပ်၊ ၄-လုံးတစ်ရပ် ယတိဖြတ်ရမည်-ဟူ၍လည်း ဆို၏။ ဂါယတ္တီ၊ သီကုံးရွတ်ဆိုသောသူကို စောင့်ရှောက်တတ်သော ဂါယတ္တီဆန်းတည်း။ နဒါဒိဂုဏ်းဖြစ်သောကြောင့် "ဂါယတ္တီ"ဟု ဤဒီယန္တနှင့် ရေးသားဖတ်ရွတ်။

"ဂါယန္တံ တာယတိ ရက္ခတိတိ ဂါယတ္တီ"ဟု ဝိဂြိုဟ်ပြု။

ပါဒ'မေကက္ခရာရမ္ဘ၊ ယာဝ ဆဋ္ဌိသတ'က္ခရော။
ဘဝေ ပါဒေဟိ တံ ဆန္ဒံ၊ နာနာနာမော'ဒိတံ တတော။ (နှာ-၂၄၄)

ဟူသောဂါထာနှင့်အညီ ဆန်းသည် ၁-ပါဒလျှင် အက္ခရာ ၁-လုံးရှိသော **ဧကက္ခရဆန်း**မှစ၍ ၁-ပါဒလျှင် အက္ခရာ ၂၆-လုံးရှိသော **ဆဋ္ဌိသတျက္ခရဆန်း**တိုင်အောင် ၂၆-မျိုး အရေအတွက်ရှိ၏။ ထို ၂၆-မျိုး၊ အက္ခရာ ၁-လုံး, ၁-လုံး တိုးပွါးတိုင်း အမည်ထူးကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော ဆန်းမျိုးတို့တွင် ၁-ပါဒ၌ အက္ခရာ ၁-လုံးသာလျှင်ရှိသော ဆန်းသည် ဥတ္ထာဆန်းမည်၏။ ထိုဥတ္ထာဆန်းကို ပတ္ထာရနည်းအားဖြင့် အကျယ်ဖြန့်၍ ယူအပ်သည်ရှိသော် ပတ္ထာရအတန်းသခ်ၢာသည် '၂-ခု' အရေအတွက်ရှိသည် ဖြစ်၏။ ထိုပတ္ထာရသခ်ၢာသည်ပင်လျှင် ဥတ္ထာဆန်း၌ ရသင့်ရထိုက်သော ဂါထာအရေအတွက် ဖြစ်၏။

၁-ပါဒ၌ အက္ခရာ ၂-လုံးရှိသော ဆန်းသည် **အစ္စုတ္ထာဆန်း** မည်၏။ ထို အစ္စုတ္ထာဆန်းကို ပတ္ထာရနည်းအားဖြင့် အကျယ်ဖြန့်၍ ယူအပ်သည်ရှိသော် ပတ္ထာရအတန်းသခ်ၢာသည် ၄-ခုအရေအတွက် ရရှိသည်ဖြစ်၏။ ထို ၄-ခုသော ပတ္ထာရသခ်ၢာသည်ပင်လျှင် အစ္စုတ္ထာဆန်း၌ ရသင့်ရထိုက်သော ဂါထာအရေအတွက် ဖြစ်၏။

၁-ပါဒ၌ အက္ခရာ ၃-လုံးရှိသော **မဇ္ဈာဆန်း**၊ အက္ခရာ ၄-လုံးရှိသော **ပတိဋ္ဌာဆန်း**၊ အက္ခရာ ၅-လုံးရှိသော **သုပ္ပတိဋ္ဌာဆန်း**-စသည်တို့၌လည်း ဇယားပုံတွင် စီစဉ်ရေးသားထားသည့်အတိုင်း ဂဏန်းတပိုး တိုး၍တိုး၍ ပတ္ထာရသခ်ၢာဖြစ်ပွါးပုံကို သိအပ်၏။

တဆတပိုးတိုး၍ ရေတွက်ရာ၌ မိမိလိုရာ ဂဏန်းတစ်ခုခုကို တည်၍ ဂဏန်းတူချင်းမြှောက်၍ တွက်ရသော 'ကွဒြ'ခေါ်သော ဝဂ်တွက်နည်းသည် အလွန်အသုံးဝင်၏။

ပြယုဂ်။ ၂-ခုကို တည်၍ ၂-ခုဖြင့် မြှောက်လျှင် ၁၆-ခုဖြစ်၏။ ၁၆-ခုကို တည်၍ ၁၆-ခုဖြင့် မြှောက်လျှင် ၂၅၆-ခုဖြစ်၏။ ဤသို့ စသည်ဖြင့် တွက်၍ရသော ဂဏန်းသစ်တို့ကို အချင်းချင်း မြှောက်ပွါး၍ ပတ္ထာရနည်းကို စီရင်အပ်၏။

ဝဏ္ဏ	ဆန်း	ပတ္ထာရသခ်ၢ		ဝဏ္ဏ	ဆန်း	ပတ္ထာရသခ်ၢ
၁	ဥတ္ထာ	၂		၁၄	သက္ကရီ	၁၆၃၈၄
၂	အစ္စုတ္ထာ	၄		၁၅	အတိသက္ကရီ	၃၂၇၆၈
၃	မဇ္ဈာ	၈		၁၆	အဋ္ဌိ	၆၅၅၃၆
၄	ပတိဋ္ဌာ	၁၆		၁၇	အစ္စဋ္ဌိ	၁၃၁၀၇၂
၅	သုပ္ပတိဋ္ဌာ	၃၂		၁၈	ဓိတိ	၂၆၂၁၄၄
၆	ဂါယတ္တီ	၆၄		၁၉	အတိဓိတိ	၅၂၄၂၈၈
၇	ဥဏ္ဏိကာ	၁၂၈		၂၀	ကတိ	၁၀၄၈၅၇၆
၈	အနုဋ္ဌုဘာ	၂၅၆		၂၁	ပကတိ	၂၀၉၇၁၅၂
၉	ဗြဟတီ	၅၁၂		၂၂	အာကတိ	၄၁၉၄၃၀၄
၁၀	ပङ္ခိ	၁၀၂၄		၂၃	ဝိကတိ	၈၃၈၈၆၀၈
၁၁	တိဋ္ဌုဘာ	၂၀၄၈		၂၄	သံကတိ	၁၆၇၇၇၂၁၆
၁၂	ဇဂတီ	၄၀၉၆		၂၅	အတိကတိ	၃၃၅၅၄၄၃၂
၁၃	အတိဇဂတီ	၈၁၉၂		၂၆	ဥက္ကတိ	၆၇၁၀၈၈၆၄

အလုံးစုံကို ပေါင်းလျှင် ဆန်းမျိုး-၂၆၊ ဂါထာမျိုးပေါင်း ၁၃၄,၂၁၇,၇၂၆-ဂါထာ အရေအတွက်ရှိ၏။

လွန်ပြီးသော ပတ္ထာရသခ်ၢပါ အလုံးစုံကို ပေါင်းနည်းမှာ ရောက်ဆဲ ပတ္ထာရသခ်ၢကို ၂-ခုနှင့် မြှောက်၍ ၂-ခုနှင့် နုတ်လျှင် ပေါင်းပြီးသော ပတ္ထာရသခ်ၢ ဖြစ်၏။ ရောက်ဆဲ ၄×၂=၈-၂=၆။ ၅၁၂×၂=၁,၀၂၄-၂=၁,၀၂၂။

ဥတ္ထာဒျုက္ကတိယန္တေသု၊ ဆန္ဒေသု သမဝုတ္တယော။
ရသပက္ခေသိဒိပေန္ဒ-ကရောဒဝဂ္ဂိမေရဝေါ။ ။ (သင်္ဂဟဂါထာ)

ဥတ္ထာဒျုက္ကတိယန္တေသု၊ ဥတ္ထာ အစ, ဥက္ကတိ အဆုံးရှိကုန်သော။ ဆန္ဒေသု၊ ၂၆-ပါးကုန်သောဆန်းတို့၌။ ရသပက္ခေသိဒိပေန္ဒကရောဒဝဂ္ဂိမေရဝေါ၊ ရသ, ပက္ခ, ဣသိ, ဒိပ, ဣန္ဒ, ကရ, ဥဒမိ, အဂ္ဂိ, မေရဝေါ ၁၃၄,၂၁၇, ၇၂၆-ပါးကုန်သော။ သမဝုတ္တယော၊ သမဝုတ္တိ ဂါထာတို့သည်။ သဏ္ဌိတာ၊ ကောင်းစွာ တည်ကုန်၏။

ထိုဆန်း ၂၆-မျိုးတို့တွင် ဥတ္ထာ, အစ္စုတ္ထာ-စသော ဆန်းတို့ကို မဆိုမူ၍ "ဂါယတ္တီ ပမုခံ ဆန္ဒာ"ဟူသည်နှင့်အညီ ဗေဒင်ကျမ်းတို့၏ အဦးအစ ပထမဖြစ်သော ဂါယတ္တီဆန်းကို အစထား၍ ဆိုသတည်း။ ဂါယတ္တီဆန်း၌ အကျယ်ဖြန့်၍ တွက်ယူအပ်ကုန်သော ၆၄-မျိုး

ကုန်သော ဂါထာတို့တွင် ၁၃-ခုမြောက်သော အတန်း၌တည်သော ဂါထာတစ်မျိုးကိုသာလျှင် တနုမ္ဗျာဂါထာ-ဟု အမည်ပေး၍ ဤဆန်းကျမ်းတွင် ပြဆိုတော်မူ၏။ ကြွင်းကုန်သော ၆၃-မျိုးကုန်သော ဂါထာတို့၏ အမည်တို့ကိုကား ကျမ်းဆရာသည် မပြ,မဆိုအပ်ကုန်။ ပညာရှိတို့သည် အမည်ထူးကို မိမိတို့၏ ဉာဏ်ပညာဖြင့် ကြံစည်အပ်၏။

သေသ ဘေဒါ သုဒိဘိ ဥိဟနိယာ၊ ဂန္ဌဝိတ္ထာရသက်ာယ နာတြောတ္ထာ။
(ပိဋ်လပ္ပဒီပဋ္ဌီကာ)

ဝုတ္တရတနာကရ၌–

သသိဝဒနာ ရှာ။ ။ ဝိဇ္ဇလ္လေခါ မောမော။ ။ တ္ဘာ စေ ဝသုမတီ။

ဟူသောသုတ်တို့ဖြင့် ၁၆-တန်း၌ တည်သောဂါထာကို သသိဝဒနာဂါထာ၊ ပဌမတန်း၌ တည်သောဂါထာကို ဝိဇ္ဇလ္လေခါဂါထာ၊ ၂၉-တန်း၌တည်သော ဂါထာကို ဝသုမတီဂါထာ-ဟု ဆိုသေး၏။

ပါဂတပိဋ်လဆန်းကျမ်း၌ သ ၂-ဂိုဏ်းတို့ဖြင့် ဖွဲ့အပ်သော ၂၈-တန်း၌ တည်သောဂါထာကို တိလကာဂါထာ-ဟူ၍လည်းကောင်း, ရ ၂-ဂိုဏ်းတို့ဖြင့် ဖွဲ့အပ်သော ၁၉-တန်း၌ တည်သောဂါထာကို ဝိဇ္ဇောဟာဂါထာ-ဟူ၍လည်းကောင်း ဤသို့ စသည်ဖြင့် ဆိုသေး၏။

ဤမှ စ၍ အနုသန္ဓေကျမ်းတက်ကို မဆိုတော့ပြီ။ ထူးသောအရာတို့၌ အနည်းငယ်မျှ ကိုသာလျှင် ပြဆိုပေအံ့သတည်း။

၄၇။　ကုမာရလလိတာ သ္ဌာ ။　　။ ၇။ ဥဏ္ဍိကာ။ ၁။

ယသ္မာ ဝုတ္တိယာ၊ ၏။ ပတိပါဒ်၊ တိုင်း။ သ္ဌာ ၊ ဇဂိုဏ်း, သဂိုဏ်း ဂရုတို့သည်။ ယဒိ ဘဝန္တိ၊ ကုန်အံ့။ သာ ဝုတ္တိ၊ သည်။ ကုမာရလလိတာ၊ သတို့သားနှယ်၊ စံပယ်ကွန်မြူး၊ အထူးတင့်တယ်သော ကုမာရလလိတာဂါထာ မည်၏။

"တီဟိ စတုဿ် စ ယတ္ကျပဒေသံ ဝဏ္ဏယန္တိ"ဟု အမတသဠ္ဠိဝနိဋ္ဌီကာ၌ ဆိုသောကြောင့် ၃-လုံးတစ်ရပ်, ၄-လုံးတစ်ရပ် ယတိဖြတ်အပ်၏။

"အတြ ကေစိ ဒ္ဒီဟိ ပဒ္ဓဟိ စ ယတိ ဣစ္ဆန္တိ"ဟု ၎င်းဋီကာ၌ပင် ဆိုသောကြောင့် ကေစိဆရာတို့၏ အလိုအားဖြင့် ၂-လုံးတစ်ရပ်, ၅-လုံးတစ်ရပ် ယတိဖြတ်အပ်၏။

ဥဏ္ဍိကာ၊ နှလုံးစိတ်ဝမ်း၊ ရွှင်လန်းနှစ်သက်၊ စုံမက်မြတ်နိုးစေတတ်သော ဥဏ္ဍိကာ မည်သော ၇-လုံးဖွဲ့ဆန်းတည်း။

"ဥသိနိဟယတိ ပိတိ ကရောတိတိ ဥဏ္ဍိကာ"ဟု ဝိဂြိုဟ်ပြု၍ သုတ်ကြီးဖြင့် စီရင်။ ဥဏ္ဍိကာဆန်း၌ ပတ္ထာရနည်းအားဖြင့် ရသင့်ရထိုက်ကုန်သော ၁၂၈-ပါးသော အတန်းဂါထာတို့တွင် ၃၀-မြောက်သော အတန်း၌ တည်သောဂါထာကို ကုမာရလလိတာ-ဟု အမည်မှည့်ဆို၍ ၇-လုံးဖွဲ့ဂါထာ တစ်မျိုးမျှကိုသာလျှင် ဤကျမ်းတွင် ထည့်သွင်း၍ ပြ၏။

ဂန္ဓဝိတ္ထာရဘိတိယာ၊ သေသဘေဒါ နောဒါဟတာ၊ တာ သုဓီဘိ ဥိဟိယန္တေ။

(ပိဂ်လပ္ပဒီပဋ္ဌီကာ)

၄၈။ စိတြာပဒါ ယဒိ ဘာ ဂါ။

ယသာ ဝုတ္တိယာ၊ ၏။ ပတိပါဒ်၊ တိုင်း။ ဘာ၊ ဘ ၂-ဂိုဏ်းတို့သည်လည်းကောင်း။ ဂါ၊ ဂရု ၂-လုံးတို့သည်လည်းကောင်း။ ယထာက္ကမံ၊ တိုင်း။ ယဒိ ဘဝန္တိ၊ ကုန်အုံ့။ သာ ဝုတ္တိ၊ သည်။ စိတြပဒါ၊ မည်၏။

"ပါဒန္တ ယတိ"ဟု ပိဂ်လဋ္ဌီကာ၌ ဆို၏။ ၂၅၆-တန်းတို့တွင် ၅၅-ခုမြောက်သော ပတ္ထာရတန်း၌ တည်၏။

၄၉။ မော မော ဂေါ ဂေါ ဝိဇ္ဇုမ္မာလာ။

ယသာ ဝုတ္တိယာ၊ ၏။ ပတိပါဒ်၊ တိုင်း။ မော၊ မဂိုဏ်းသည်လည်းကောင်း။ မော၊ လည်းကောင်း။ ဂေါ၊ ဂရုသည်လည်းကောင်း။ ဂေါ၊ လည်းကောင်း။ ယထာက္ကမံ၊ တိုင်း။ စေ ဘဝတိ၊ အုံ့။ သာ ဝုတ္တိ၊ သည်။ ဝိဇ္ဇုမ္မာလာ၊ လျှပ်ပန်းတန်း၊ ဂရုဆက်လက်၊ စဉ်တန်းလျှက် တည်သောကြောင့် ဝိဇ္ဇုမ္မာလာဂါထာ မည်၏။ ၄-လုံးတစ်ရပ် ယတိဖြတ်၍ ရွတ်အပ်၏။

အတြ စတုဿ စတုဿ စ ယတိ။ (အမတသဠေါနိဋ္ဌီကာ)

ဝိဇ္ဇုသဒ္ဒါသည် ဝိဒျုတ်-ဟူသော သက္ကဋ္ဌဗျဥ္ဇနန္တပုဒ်ရင်း ဖြစ်သောကြောင့် နောက်ပုဒ်နှင့် သမာသ်တွဲစပ်ခြင်း-စသည်ကို ပြုသောအခါ နောက်ပုဒ်နေသို့ လိုက်၍ ဒွေဘော် ရောက်ရသည်။ ဤကဲ့သို့သော ဗျဥ္ဇနန္တပုဒ်မျိုး အဆင့်သံယုဂ်ပုဒ်မျိုးတို့၌သာ တည်သော ဒွေဘာဝ ရောက်သည်ကို သိစေလို၍ ပရဒွေဘာဝေါဌာနေသုတ်, ဝဂ္ဂေယောသာယောသာနံ တတိယ ပထမာသုတ်တို့ကို တည်ထားသည်။ ဗျဥ္ဇနန္တပုဒ် သံယောဂဝန္တပုဒ်တို့၏သဘောသည် ပဋ္ဌ, ဂဋ္ဌမရွေး ဒွေဘာဝဌာန၌ ဒွေဘော်နှင့်ချည်းသာ တည်နေ၏။

ကဝိသာရ၊ ဝစနတ္ထဇောတိကဋ္ဌကာတို့၌ကား 'ဆန္ဒာနုရက္ခဏတ္ထဒွေဘာဝ'ဟု ဆိုကုန်၏။ ဆန္ဒာနုရက္ခဏတ္ထဒွေဘာဝတို့၏ သဘောသည် ပကတိပုဒ်နေ တွဲစပ်ရင်း၌ ဒွေဘော် မဝင်ရောက်ဘဲ ဂါထာဗန္ဓ စီကုံးဖွဲ့ဆိုရာ၌သာလျှင် ဂိုဏ်း, ဂရု, လဟုတို့သို့ လိုက်၍ မလွဲ မရှောင်သာ လက္ခဏာအတိုင်း ဂိုဏ်းပျက်မည်ကို စိုးရိမ်ရ၍ တမင်ဒွေဘော် လာရောက်ရာ တို့၌သာ အသုံးပြုရသော ဒွေဘော်မျိုးဖြစ်၏။ နောက်နောက်သော ဒွေဘာဝဌာန-ဟူသမျှ တို့၌လည်း ဤနည်းအတိုင်းသာလျှင် ဖြစ်၏။

ဤဝိဇ္ဇမ္မာလာဂါထာသည် ပတ္ထာရအတန်းပေါင်း ၂၅၆-တန်းတို့တွင် လက်ဦးအစ ပထမဖြစ်သော ဂါထာပေတည်း။ အချို့ကျမ်း၌ ဝိဇ္ဇလ္လေခါဂါထာ-ဟု အမည်ဆို၏။

အဌကွရကတေ ပါဒေ၊ သဗ္ဗာနေဝ ဘဝန္တိ ဟိ။
ဂုရုနိ ယမ္ပိ သာ နာမာ၊ ဝိဇ္ဇလ္လေခါတိ သညိတာ။ (ဘာရတနာဋ္ဌကျမ်း၊ ပန္နရသမအပိုင်း)

၅၀။ ဘာ တလဂါ မာဏဝကံ။

ယသ ပဇ္ဇသ၊ အကြင်ဂါထာ၏။ ပတိပါဒံ၊ တိုင်း။ ဘာ၊ ဘဂိုဏ်းမှ။ ပရံ၊ ၌။ တလဂါ၊ တဂိုဏ်း, လဟု, ဂရုတို့သည်။ ယဒိ ဘဝန္တိ၊ ကုန်အံ့။ တံ ပဇ္ဇ၊ သည်။ မာဏဝကံ၊ **မာဏဝကဂါထာ** မည်၏။

သာ ဂါထာ နာမ ဝိညေယ္ယာ၊ သိလောကော နာမ ဧဝ စ။
သာပိ ပဇ္ဇေတိ ဝုတ္တဉ္စ၊ ဝုတ္တိတိ နညထာ သိယာ။ ။

ဟူသော ဝုတ္တိဗျာချာန်နှင့်အညီ "ယသ သိလောကသ၊ ပဇ္ဇသ၊ ဝုတ္တသ"ဟူ၍လည်းကောင်း၊ "ယသာ ဂါထာယ၊ ဝုတ္တိယာ"ဟူ၍လည်းကောင်း ဤသို့စသည်ဖြင့် ထိုက်သည် အလျောက် ဂါထာအမည်ပုဒ်၏ လိင်ကို ကြည့်၍ အနိယတ်, နိယတ်တို့ကို စွဲဆိုအပ်ကုန်၏။

သုတဗောဓဆန်းကျမ်း၌ "မာဏဝကာကိဏ္ဏာ"ဟု အမည်ဆို၏။ ဆန္ဒစိဟနပွကာသနကျမ်း၊ ဝုတ္တစန္ဒြိကာကျမ်းတို့၌ **မာဏဝကက္ကိုဋ္ဌဂါထာ**-ဟု အမည်ဆို၏။ ပိဂ်လဆန်းကျမ်း၌ **မာဏဝကက္ကိုဋ္ဌတကဂါထာ**-ဟု အမည်ဆို၏။

အတြ စတုဋ္ဌိ စတုဋ္ဌိ စ ယတိ ဣစ္ဆာ'မနာယော။

ဟု အမတသဠေဝနီဋီကာ၌ ဆိုသောကြောင့် ရှေ ၄-လုံးတစ်ရပ်, နောက် ၄-လုံးတစ်ရပ် ယတိဖြတ်အပ်၏။

အတြ၊ ဤဂါထာ၌။ စတုတ္ထိ စ၊ ၄-လုံးတို့ဖြင့်လည်းကောင်း။ စတုတ္ထိ စ၊ လည်းကောင်း။ ယတိ၊ အရွတ်, အဖတ် ရပ်နားခြင်း ယတိသည်။ ဘဝတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသည်ကား။ အာမနာ-ယော၊ ဆရာစဉ်ဆက် ဆင်းသက်ညွှန်ပြခဲ့သော ဥပဒေသတည်း။ ဤဂါထာသည် ၁၀၃-ခုမြောက်သော အတန်း၌ တည်၏။

၅၁။ ဣါ သမာနိကာ ရဇာ စ။

ယသာ ဝုတ္တိယာ၊ ၏။ ပတိပါဒ်၊ တိုင်း။ ဣါ စ၊ ဂရု,လဟုတို့သည်လည်းကောင်း၊ ရဇာ စ၊ ရဂိုဏ်း, ဇဂိုဏ်းတို့သည်လည်းကောင်း။ ယထာက္ကမံ၊ တိုင်း။ ယဒိ ဘဝန္တိ၊ ကုန်အံ့။ သာ ဝုတ္တိ၊ သည်။ သမာနိကာ၊ မည်၏။

ပိဂ်လဆန်းကျမ်း၌ "သမာနိ"ဟု ဤကာရန္တနှင့် အမည်ဆို၏။ ဝုတ္တရတနာကရ၌ "ဣါ သမာနိကာ ဂလာ စ" ဟု သုတ်တည် ဆို၏။ မထူးပြီ။ ဤဂါထာသည် ၁၇၁-တန်း၌ တည်၏။

၅၂။ ပမာဏိကာ ဇရာ လဂါ။ ။ စ။ အနုဋ္ဌုဘာ။ ၅။ ။

ယသာ ဝုတ္တိယာ၊ ၏။ ပတိပါဒ်၊ တိုင်း။ ဇရာ၊ ဇဂိုဏ်း, ရဂိုဏ်းတို့သည်လည်းကောင်း။ လဂါ၊ လဟု,ဂရုတို့သည်လည်းကောင်း။ ယထာက္ကမံ၊ တိုင်း။ ယဒိ ဘဝန္တိ၊ ကုန်အံ့။ သာ ဝုတ္တိ၊ သည်။ ပမာဏိကာ၊ မည်၏။

အနုဋ္ဌုဘာ၊ မပြတ်တားမြစ် ပိတ်ဆို့ကြောင်းဖြစ်သော ၈-လုံးဖွဲ့ အနုဋ္ဌုဘာဆန်းတည်း။

ပိဂ်လဆန်းကျမ်း၌ "ပမာဏိ"ဟု ဤကာရန္တနှင့် အမည်ဆို၏။ သုတဗောဓဆန်းကျမ်း, ဝုတ္တစန္ဒိကာဆန်းကျမ်း, ဆန္ဒောစိဟနဆန်းကျမ်း, ဝုတ္တရတနာဝလိဆန်းကျမ်းတို့၌ နဂသွရူပိဏီ ဂါထာ-ဟု အမည်မှည့်ဆို၏။

ဇရာ လဂါ စ ပါဒဂါ၊ ယဒါ တဒါ'တိဟာရိဏီ။
ပမာဏိကာတိဂ်ိယတေ၊ ပရေ နဂသွရူပိဏီ။ ။ (ဝုတ္တစန္ဒိကာ)

အမတသဠ္ဌိဝနိဋ္ဌိကာဆရာကား "နာရာစံ ဣတိ အပရေ"ဟု ဖွင့်ဆို၏။ ဤသို့ ဖွင့်ဆိုခြင်းသည် ပိဂ်လဆန်းသုတ်အဖွင့် အမတသဠ္ဌိဝနိဋ္ဌိကာကို ရေးသော ဟလာယုဓဆရာ၏ မှားယွင်းချွတ်ချော်သော စကားမျှသာ ဖြစ်၏။

အဘယ်ကြောင့်နည်းဟူမူ ဤပမာဏိကာဂါထာ၏အမည်ကို နာရာစဂါထာ မည်၏-ဟု ရေးသားပြဆိုသောအရာ မရှိသောကြောင့်တည်း။ ပါဂတပိဂ်လဆန်းကျမ်းတွင်—

လဟုဂ္ဂုရု နိရန္တရံ၊ ပမာဏိကာ'ဋ္ဌကက္ခရာ။
ပမာဏိကာ ဒ္ဝိဂုဏာသာ၊ နရာ စ ဘညတေဟိသော။

ဟူသောဂါထာဖြင့် ပမာဏိကာဂါထာကို ၂-ပြန်ပြုလျှင် ၁၆-လုံးဖွဲ့ အဋ္ဌိဆန်း နရာစဂါထာ ဖြစ်ကြောင်းကိုသာ ပြဆိုသည်။ 'ပမာဏိကာ'-သည်ပင် 'နရာစ'-မည်နိုင်သေးကြောင်းကို ပြဆိုသည် မဟုတ်။

ပိဂ်လပ္ပဒီပဋ္ဌိကာတွင်လည်း–

သာယံ ပမာဏိကာ စေ ဒ္ဝိဂုဏာ ကရိယတေ သောဋသက္ခရပဒေ တျတ္ထော၊ တဒါ သော နရာစော ဘညတေ ဣတိ ဥတ္တရတြ သောဋသက္ခရပဒဆန္ဒသော လက္ခဏမပိ လက္ချတေ အနေနေတိ။

ဟူ၍သာလျှင် ဖွင့်ဆို၏။

သာယံ ပမာဏိကာ၊ ထိုပမာဏိကာဂါထာကို။ ဒ္ဝိဂုဏာ၊ ၂-ဆတက်သည်ကို။ စေ ကရိယတေ၊ အကယ်၍ ပြုအပ်သည်ဖြစ်အံ့။ သောဋသက္ခရပဒေ၊ ၁၆-လုံး အက္ခရာရှိသော ပါဒကို။ ကတော၊ ပြုအပ်သည်ရှိသော်။ ဣတိ၊ ဤကား။ အတ္ထော၊ အနက်တည်း။ တဒါ၊ ထိုအခါ၌။ သော၊ ထိုသိလောကကို။ နရာစော၊ နရာစဂါထာ-ဟူ၍။ ဘညတေ၊ ဆိုအပ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဥတ္တရတြ၊ နောက်၌။ သောဋသက္ခရပဒဆန္ဒသော၊ ၁၆-လုံး အက္ခရာပါဒရှိသော အဋ္ဌိဆန်း၏။ လက္ခဏမပိ၊ လက္ခဏာကိုလည်း။ အနေန၊ ဤလဟုဂ္ဂုရုနိရန္တရံ-ဟူသော ဂါထာဖြင့်။ လက္ချတေ၊ မှတ်အပ်၏။ ဣတိ၊ ဤကား အဓိပ္ပါယ်တည်း။

လဟုတိုင်း, လဟုတိုင်း၌ ယတိဖြတ်လျှင် နားကြားကောင်း၍ နာပျော်ဖွယ်ရှိ၏-ဟု ကေစိဆရာတို့ ဆိုကုန်၏။ ဤဂါထာသည် ၈၆-ခုမြောက်သော ပတ္ထာရတန်း၌ တည်၏။

အနုနိရန္တရံ ထုဘိယတေ ဧတောယာတိ အနုဋ္ဌုဘာ။ – ဟု ဝိဂြိုဟ်ပြု။

ဝါနိ ဆန္ဒောပိ နုဋ္ဌုဘာ။　　(တိကဏ္ဍသေသအဘိဓာန်)

အနုဋ္ဌုဘာ-သဒ္ဒါသည် စကားဟူသော အနက်, ၈-လုံးဖွဲ့ဆန်း-ဟူသော အနက် ၂-ပါး၌ဖြစ်သည်တွင် စကား-ဟူသော အနက်၌ မုချဖြစ်၍ ဆန်း-ဟူသော အနက်၌ကား အဘေဒဘေဒူပစာရအားဖြင့် ဖြစ်၏။

ဝါစာနုဋ္ဌုဘာဆန္ဒော။　။ (ဝေဒကျမ်း)။　**။ အနုဋ္ဌောဘနာ အနုဋ္ဌုဘာ။**

ထိုအနုဋ္ဌုဘာဆန်းသည် ဇာတိအနုဋ္ဌုဘာ, ဝိသေသအနုဋ္ဌုဘာ-ဟူ၍ ၂-ပါးအပြားရှိ၏။

အမှတ်မရှိ တစ်စုံတစ်ခုသော ၈-လုံးသော အကွာရှိသော ပါဒတို့ဖြင့် ဖွဲ့ဆိုအပ်သောဆန်းသည် **ဇာတိအနုဋ္ဌုဘာဆန်း** မည်၏။ ထိုဇာတိအနုဋ္ဌုဘာဆန်းမျိုး၏ အကျယ်ပတ္ထာရသည် အောက်ဇယား၌ ပြထားအပ်ပြီးသည့်အတိုင်း ၂၅၆-ပါး အရေအတွက်ရှိ၏။

ပဠမံ လဟု သဗ္ဗတြ၊ ဒ္ဒိစတုတ္ထေသု သတ္တမံ။
ဂုရု ဆဋ္ဌဉ္စ ပါဒါနံ၊ သေသေသု နိယမော ကတော။

ဟူသော **ဆန္ဒောမဉ္ဇရီ**နှင့်အညီ ၄-ပါးစလုံးတို့၌ ၅-လုံးမြောက်တွင် လဟုရှိခြင်း၊ သမ ၂-ပါဒတို့၌ ၇-လုံးမြောက်တွင် လဟုရှိခြင်း၊ ၄-ပါးစလုံးတို့၌ ၆-လုံးမြောက်တွင် ဂရုမြဲခြင်း၊ ကြွင်းသော အကွာရာတို့၌ ဂရု,လဟု လိုရာဖွဲ့နိုင်သောကြောင့် မမြဲသော ဂရု, လဟုရှိခြင်း-ဟု ဆိုအပ်သော လက္ခဏာ ၄-ပါးတို့ဖြင့် မှတ်၍ အထူးစုပေါင်း ကောင်းစွာ တည်ခြင်းနှင့် ယှဉ်သော အကွာရာရှိသော ပါဒတို့ဖြင့် ဖွဲ့ဆိုအပ်သောဆန်းသည် **ဝိသေသအနုဋ္ဌုဘာဆန်း** မည်၏။ ထိုဝိသေသသန္ဓိဝေသယုတ္တကွာရာရှိသော ဆန်းကို နောက်ဝိသမဝုတ္တိနိဒ္ဒေသ၌ အရှင်သံဃ-ရက္ခိတဆရာသည် ပြဆိုအပ်လတ္တံ့။

တစ်နည်းအားဖြင့် ဝတ္တ-ဟူသော အမည်ဖြင့် ဆိုလတ္တံ့သော ဝိသမဝုတ္တိကို မတြာဆန်း၌ သွင်းအပ်၏။ ဇာတိအနုဋ္ဌုဘာကို ဝဏ္ဏဝုတ္တိ၌ သွင်းအပ်၏။ ပိဂ်လဆန်းကျမ်း, ဝုတ္တရတနာ-ကရဆန်းကျမ်းတို့၌ ၂၅၆-မျိုးကုန်သော ဂါထာတို့တွင် ပြဆိုအပ်ပြီးသော အတန်းသင်္ချာတို့၌ တည်သော သမာနိကာဂါထာ၊ ပမာဏိကာဂါထာတို့မှ ကြွင်းကုန်သော ၂၅၄-ဂါထာတို့ကို ဝိတာနဂါထာ-ဟူ၍ချည်း အမည်မှည့်ရမည်-ဟု ဆိုကုန်၏။

ထို့ကြောင့် စိတြပဒါ၊ ဝိဇ္ဇုမ္မာလာ-အစရှိသော ဂါထာတို့ကို ဝိတာနဂါထာ၏ အမည်ထူးမျှသာ ဖြစ်ကုန်၏-ဟု မှတ်အပ်ကုန်၏။ ၂၅၆-ဂါထာတို့တွင် ၅-ဂါထာမျှကိုသာ ဤကျမ်းတွင် ဆို၏။ "**သေသဘေဒါ ဥဟနီယာ သုမတိဘိ**"ဟူသည်နှင့်အညီ ကြွင်းကုန်သော ဂါထာတို့ကို ပညာရှိတို့သည် ကြံစည်အပ်ကုန်၏။

၅၃။ ရာ နသာ ယဒိ ဟလမုခီ။

ရာ၊ ရဂိုဏ်းမှ။ ပရံ၊ နောက်၌။ နသာ၊ နဂိုဏ်း, သဂိုဏ်းတို့သည်။ ယဒိ ဘဝန္တိ၊ ကုန်အံ့။ သာ၊ သည်။ ဟလမုခီ၊ ထယ်သွားအလား၊ စကားရုန့်ရင်းသော ခံတွင်းရှိသောမိန်းမနှင့် တူသောကြောင့် ဟလမုခီဂါထာ မည်၏။

၃-လုံးတစ်ရပ်, ၆-လုံးတစ်ရပ် ယတိဖြတ်၍ ရွတ်။

တီဘိ ဆဋ္ဌိ စ ယတိ ဣစ္ဆာ မနာယော။ (ပိဂ်လဋ္ဌိကာ)

ဂဏ္ဍာဒ္ဓန္ဒတိသယကိသံ၊ ယံ မုခံ ပဂဒ္ဓဒသနံ။
အာယတံ ကလဟနိရတံ၊ ယောသိတံ စဇ ဟလမုခိ။
(ပိဂ်လဒ္ဓိကာလာ ဥဒါဟရုဏ်ဂါထာ။)

ယံ မုခံ၊ အကြင်မိန်းမ၏ မျက်နှာသည်။ ဂဏ္ဍာဒ္ဓန္ဒတိသယကိသံ၊ ပါးစောင် ၂-ဖက်၊ အလွန်ရှုံ့ခွက်၊ ပိန်ဟိုက်ကြွေ့ဝင်၏။ ပဂဒ္ဓဒသနံ၊ အစွယ်ငေါငေါ ခေါ်၍ထွက်သော သွားရှိ၏။ အာယတံ၊ လေးမြင့်ရှည်ကြာစွာ။ ကလဟနိရတံ၊ ခိုက်ရန်ဒေါသ၊ ကောဓထန်ပြင်း၊ ရန်ဖြစ်ခြင်း၌ ပျော်ပိုက်၏။ ဟလမုခိ၊ အော်အင်မြည်တမ်း၊ နှုတ်ထွက်ကြမ်းသော။ တံ ယောသိတံ၊ ထိုမိန်းမယုတ်ကို။ စဇ၊ မကြာချက်ချင်း၊ ကွာရှင်းစွန့်ပစ်လေလော။

မှတ်သားဖွယ် ကောင်းလှ၍ ဥဒါဟရုဏ်ကို ထည့်လိုက်သည်။

၅၄။　ဘုဇဝသုသုသဌာ နာမော။　　။ ၉။ ဗြဟတီ။ ၂။

နာ၊ နှ ၂-ဂိုဏ်းတို့သည်လည်းကောင်း။ မော၊ မဂိုဏ်းသည်လည်းကောင်း။ စေ ဘဝန္တို၊ ကုန်အံ့။ သာ ဝုတ္တိ၊ သည်။ ဘုဇဝသုသုသဌာ၊ မြွေငယ်အလား အသွားကောက်ကျစ်သော ဂရု, လဟုရှိသော ဘုဇဝသုသုသဌာဂါထာ မည်၏။

ဘုဇဂေါ စ သော သုသုစာ'တိ ဘုဇဝသုသု။ မြွေငယ်ကို ရစေ။

ဘုဇဝသုသုနော သဌာ ဘုဇဝသုသုသဌာ။ မြွေငယ်၏ ကောက်တကျစ်သွားခြင်းကို ရစေ။

ဘုဇဝသုသုသဌာ ဝိယာတိ ဘုဇဝသုသုသဌာ။　ဂါထာကို ရစေ။

အစဉ် လဟု ၆-လုံး အဆုံး၌ ဂရု ၃-လုံးရှိသောကြောင့် မြွေသွားသကဲ့သို့ အသွားကောက်ကွေသောဂါထာ-ဟူလို။ ၇-လုံးတစ်ရပ်, ၂-လုံးတစ်ရပ် ယတိဖြတ်၍ ရွတ်။

သတ္တဟိ ဒ္ဝီဟိ စ ယတိ ဂ္ဂစ္ဆာမနာယော။ (အမတသဠေါနိဋ္ဌိကာ)

ဘာရတနာဋ္ဌကျမ်း၌ကား မဓုကရိုဂါထာ-ဟု အမည်တပါးဖြင့် ဆို၏။

ကုသုမိတ'မဘိပဿန္တီ၊ ဝိဝိဓနဂဂဏာစ္ဆန္ဒံ။
နဝနလိနသုဂန္ဓာဌ္ဌ၊ ဘမတိ မဓုကရီ ဟဌ္ဌာ။　(ဘာရတနာဋ္ဌကျမ်းလာ ဥဒါဟရုဏ်ဂါထာ)

ဝိဝိဓနဂဂဏာစ္ဆန္ဒံ၊ ထူးထွေမျိုးပြားသော သစ်ပင်အပေါင်းတို့ဖြင့် ဖုံးလွှမ်းအပ်သော။ နဝနလိနသုဂန္ဓာဌ္ဌ၊ ပွင့်သစ်စဖြစ်သော ပဒုမ္မာကြာပန်းတို့၏ အနံ့တို့နှင့် ပြည့်စုံသော။ ကုသုမိ-တံ၊ ထွက်သစ်စ ပုရစ်ဖူးတံရှိသောပန်းကို။ အဘိပဿန္တီ၊ ရှေးရှုမြင်သော။ မဓုကရီ၊ ပိတုန်းမ သည်။ ဟဌ္ဌာ၊ ရွှင်လန်းဝမ်းသာသည်ဖြစ်၍။ ဘမတိ၊ ရစ်လည်ပြန်ဝဲ၏။

ပြဟတီ၊ ၉-လုံးဖွဲ့ ပြဟတီဆန်းတည်း။

ဤဂါထာသည် ၆၄-တန်းခ် တည်၏။ ပြဟတီဆန်းခ် ရသင့်ရထိုက်ကုန်သော ၅၁၂-ဂါထာတို့တွင် ၂-ဂါထာမျှကိုသာ ပြဆို၏။

သေသဘေဒါ ဥိဟနိယာ သုမတိဘိ။ ။ (ပိဂ်လပ္ပဒီပဋ္ဌိကာ)

၅၅။ မ္ဟာ ဇ္ဂါ သုဒ္ဓဝိရာဋ္ဌိ'ဒံ မတံ။

မ္ဟာ၊ မဂိုဏ်း, သဂိုဏ်းတို့သည်လည်းကောင်း။ ဇ္ဂါ၊ ဇဂိုဏ်း, ဂရုတို့သည်လည်းကောင်း။ ယဒိ ဘဝန္တိ၊ ကုန်အံ့။ ဣဒံ၊ ဤဂါထာကို။ သုဒ္ဓဝိရာဋ်၊ **သုဒ္ဓဝိရာဋ္ဌဂါထာ** မည်၏-ဟူ၍။ မတံ၊ သိအပ်၏။

အတြ ပါဒဒ္ဒေ ယတိ။ (အမတသဠေါနိဋ္ဌိကာ)

သုဒ္ဓဝိရာဇိဒံ-ဟူ၍လည်း ဇကွဲနှင့် သင့်၏။ သိဟိုင်ဋ္ဌမူ၌ သုဒ္ဓဝိရာမိတံ-ဟု ပါ၌ရှိ၏။ ဆန်းကျမ်းတို့၌ သုဒ္ဓဝိရာမိတဂါထာ-ဟူ၍ အဆိုမရှိ။ ပန္တိဆန်းခ် အကျယ်ဖြန့်ယူအပ်ကုန်သော ပတ္ထာရသခ်ာ ၁,၀၂၄-တို့တွင် ၃၄၅-တန်းခ် တည်၏။

ဝေတာလီယဂါထာ၏ သမပါဒနှင့် ဂိုဏ်း, မတြာ တူသောကြောင့် ဝေတာလီယမျိုး, အပရန္တိကာဂါထာမျိုးဟု မှတ်အပ်၏။ မတ္တာသမကမျိုးလည်း ဆိုသင့်၏။

၅၆။ မ္ဟာ ယော ဂေါ ယဒိ ပဏ္ဏဝေါ ချာတော။

မ္ဟာ၊ မဂိုဏ်း, နဂိုဏ်းတို့သည်လည်းကောင်း။ ယော၊ ယဂိုဏ်းသည်လည်းကောင်း။ ဂေါ၊ ဂရုသည်လည်းကောင်း။ ယဒိ ဘဝန္တိ၊ ကုန်အံ့။ သော၊ ထိုဂါထာသည်။ ပဏ္ဏဝေါ၊ ရှေ, နောက် ၃-ခု၊ ဂရုအလယ်၊ ၄-သွယ်လဟု၊ တည်ရှိသဖြင့် ထက်စည်နှင့်တူသော **ပဏ္ဏဝဂါထာ** ဟူ၍။ ဆန္ဒောသတ္ထေသု၊ ဆန်းကျမ်းတို့၌။ ချာတော၊ ထင်ရှားကျော်စော၏။

ဝစနတ္ထဇောတိကဋ္ဌိကာ၌ ပဏ္ဏဝါချာတဂါထာ-ဟု ဆိုသည်ကား မသင့်။ ဤဋ္ဌိကာ အဖွင့်ကို အတုလိုက်၍ အချို့နိသယယ၌ **ပဏ္ဏဝါချာတဂါထာ** မည်၏-ဟု အနက်ပေးဆိုခြင်းသည်လည်း အလျဉ်းပင် မသင့်ချေ။ ၅-လုံးတစ်ရပ် ယတိဖြတ်အပ်၏။

အတြ စ ပဒ္ဓတိ ပဒ္ဓတိ ယတိ ဣစ္ဆာမနာယော။ (အမတသဠေါနိဋ္ဌိကာ)

ဤဂါထာသည် ၁၂၁-တန်းခ် တည်၏။ လဟု ၄-လုံးကို ရှေ,နောက် ဂရု ၃-လုံးစီ ပိတ်ဆို့ဖိညှပ်၍ တည်သောကြောင့် အလယ်သေး၍ အရင်း,အဖျားကြီးရကား ထက်စည်နှင့် ပုံသဏ္ဌာန်တူသော ဂါထာ-ဟူလို။ ဤပဏ္ဏဝဂါထာကို ဘာရတနာဌမကျမ်းခ် ကြာညိုပန်းပွင့်နှင့်

ဂရု,လဟု အနေအထားတူသောကြောင့် ဥပ္ပလမာလိနီဂါထာ-ဟု အမည်တပါးဖြင့် ဆို၏။ ထို့ကြောင့် ဘရတရသေ့ စီရင်ရေးသား ဖွင့်ဆိုထားခဲ့သော အပိုင်းအခန်းပေါင်း ၃၈-ခန်း၊ ဂါထာပေါင်း ၅,၀၀၀-ခန့်အရေအတွက်ရှိသော ဘာရတနာဋ္ဌကျမ်း၊ ဆန္ဒောဝုတ္တဝိဓိ မည်သော ပန္နရသမပိုင်း၊ ဝိသတိမဂါထာတွင်–

ဒသက္ခရကတေ ပါဒေ၊ တိကျာဒေါ တိကီ နေဓနေ။
ယသာ ဂုရုကီသာ ဥ ယျာ၊ ပန္ဒိရုပ္ပလမာလိနီ။

ဟူ၍ မိန့်ဆိုအပ်လေပြီ။ ဤဂါထာကို မတြာ ၁၆-ရှိသောကြောင့် မတ္တာသမကဂါထာမျိုး ဟူ၍ ဆုံးဖြတ်သင့်၏။

၅၃။ ဘာ သဂယုတ္တာ ရုမ္မဝတီ သာ။

ဘာ၊ ဘဂိုဏ်း, မဂိုဏ်းတို့သည်။ စေ သဂယုတ္တာ၊ အကယ်၍ သဂိုဏ်း, ဂရုတို့နှင့် ယှဉ်ကုန်အံ့။ သာ ဝုတ္တိ၊ သည်။ ရုမ္မဝတီ၊ ရွှေပန်းပွင့်နှယ် တင့်တယ်ခြင်းရှိသော ရုမ္မဝတီဂါထာ မည်၏။

ရုမ္မဠ ကဠနေ လောဟေ။ (မေဒိနီကောသအဘိဓာန်)

ရုမ္မံ လောဟသုဝဏ္ဏေသု။ (တိကဏ္ဍသေသအဘိဓာန်)

အချို့သောဆန်းကျမ်း၌ ရုမ္မဝတီယဂါထာ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ရူပဝတီဂါထာ-ဟူ၍ လည်းကောင်း အမည်မှည့်ဆို၏။ ပါဒန္တယတိ-ဟု ပိဂ်လဒ္ဓိကာ၌ ဆို၏။ ဤဂါထာသည် ၁၉၉-ခုမြောက်သော ပတ္ထာရတန်း၌ တည်၏။ ပဗ္ဗဒ္ဓိကာ-ဟူ၍ ထင်ရှားသော ဥပစိတြာ မည်သော မတ္တာသမကမျိုးနှင့် တူသောကြောင့် မတြာဆန်း၌ သွင်း၍ ရေတွက်လျှင်လည်း သင့်တင့်သည်သာတည်း။

၅၈။ ဥ ယျာ မတ္တာ မဘသဂယုတ္တာ။

မဘသဂယုတ္တာ၊ မဂိုဏ်း, ဘဂိုဏ်း, သဂိုဏ်း, ဂရုတို့နှင့်ယှဉ်သော။ ယာ၊ အကြင် ဂါထာသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ သာ ဝုတ္တိ၊ ကို။ မတ္တာ၊ ယစ်စေတတ်သော မတ္တာဂါထာ မည်၏-ဟု။ ဥ ယျာ၊ သိအပ်၏။

၄-လုံးတစ်ရပ်, ၆-လုံးတစ်ရပ် ယတိဖြတ်၍ ရွတ်။

စတုဋ္ဌိ ပဠဘိ စ ယတိ ဂ္ဂစ္ဆာမနာယော။ ။ (ပိဂ်လဒ္ဓိကာ)

ဤဂါထာသည် ၂၄၁-ခုမြောက်သော ပတ္ထာရတန်း၌ တည်၏။ ဝါနဝါသိကာဂါထာ၏ ၈-မတြာနောင် သဗ္ဗလဟုဂိုဏ်းဖြင့် ဖွဲ့အပ်သော လက္ခဏာနှင့်တူသည် ဖြစ်သောကြောင့် ဤဂါထာကိုလည်း မတ္တာသမကမျိုး၌ သွင်း၍ ယူအပ်၏။

၅၉။ စမ္မကမာလာ စေ ဘမသာ ဂေါ။

ဘမသာ၊ ဘဂိုဏ်း, မဂိုဏ်း, သဂိုဏ်းတို့သည်လည်းကောင်း။ ဂေါ၊ ဂရုသည်လည်းကောင်း။ စေ ဘဝန္တိ၊ ကုန်အံ့။ သာ၊ သည်။ စမ္မကမာလာ၊ ရွှေစကားဝါပန်းကုံးနှင့်တူသော စမ္မကမာလာဂါထာ မည်၏။

စမ္မကော ဟေမပုပ္ဖကော။ (အဘိဓာနစိန္တာမဏိ)

စမ္မက-ဟူသည် အပင်စောက်မျိုး၊ ယင်းသစ်ပင်၏ အပွင့်သည် ရွှေဝါရောင်ရှိ၍ အနံ့ မွှေးကြိုင်သင်းပျံ့၏။ အရသာမှာ စပ်,ခါး,ဖန်၏-ဟု ဆိုသောကြောင့် စကားဝါပန်း, စကားစိမ်းပန်းပင်ကို စမ္မကသဒ္ဒါ ဟောသည်-ဟု မှတ်။ ထိုစကားပန်းကုံးနှင့်တူစွာ ရွှေဖြင့် ပြုလုပ်အပ်သော မိန်းမတို့၏လည်၌ ဝတ်ဆင်အပ်သော လည်ရွဲတန်ဆာကို စမ္မကမာလာ သဒ္ဒါဟောသည်။ ရူမ္မဝတီဂါထာနှင့် စမ္မကမာလာဂါထာတို့သည် ဂိုဏ်း,ဂရု မထူးကုန်။ အမည်မျှသာလျှင် ထူးကုန်၏။ ထိုအမည်ထူးကို သိစေလိုသည်ဖြစ်၍ တဖန် ဆိုပြန်လေသတည်း။

နာမန္တရဉာပနတ္ထမေဝ ဝုတ္တံ။ (ဆန္ဒောမဉ္ဇရီအဖွင့်၊ ဗျာချာနကောမုဒီဋီကာ)

၁၅-လုံးဖွဲ့၊ အတိသက္ကရိဆန်း၌ သသိကလာဂါထာနှင့် မဏိဂုဏနိကရဂါထာသည် ဂိုဏ်းနေဂိုဏ်းထား မထူးခြားသော်လည်း ယတိဖြတ်ပုံ ထူးခြားသောကြောင့် အမည်ထူးကို ပြဆိုပြန်ဘိသကဲ့သို့ ဤ၌လည်း ယတိဖြတ်ပုံ ထူးခြားသောကြောင့် အမည်ထူးကို ဆိုသည်ဟူ၍လည်း ကြံယူသင့်၏။

ယင်းသို့ဖြစ်လျှင် ယတိလက္ခဏာကို မဆိုခဲ့ပါတကားဟူမူ ဤကျမ်း၌ မဆိုသော်လည်း သုတဗောဓဆန်းကျမ်း၌–

ဂ္ဂန္ဒြီယဗာဏော ယတြ ဝိရာမော၊ သကထနီယာ စမ္မကမာလာ။

ဟု ၅ လုံးတစ်ရပ်, ၅-လုံးတစ်ရပ် ယတိဖြတ်ရမည်-ဟု ယတိလက္ခဏာကို ကာလီဒါသဆရာ ဆိုခဲ့ပါသည်-ဟူလို။ ရူမ္မဝတီ-ကဲ့သို့ပင် ၁၉၉-ခုမြောက်သော ပတ္ထာရတန်း၌ တည်၏။

ဘာရတနာဌကျမ်း၌ကား ပုပ္ပသမိဒ္ဓါဂါထာ-ဟူ၍လည်းကောင်း, ဝုတ္တသမိဒ္ဓါဂါထာ ဟူ၍လည်းကောင်း အမည်မှည့်ဆို၏။

အာဒျစတုတ္ထေနေ ဓနကေဝါ၊ ပဗ္ဗမဆဋ္ဌေ ယတြ တု ဒီယာ။
ပုပ္ပသမိဒ္ဓါ သံကလိတာ သာ၊ ပန္ဓိရထေသာ ဂီတကဗန္ဓေ။
အာဒျစတုတ္ထေနေ ဓနကေဝါ၊ ပဗ္ဗမဆဋ္ဌေ ယတြ တု ဒီယာ။
ဝုတ္ထာသမိဒ္ဓါ သံကထိတာ သာ၊ ပန္ဓိရထေသာ ဂီတဝိမာနေ။

(ဘာရတနာဋ္ဌကျမ်း၊ ဓူဝဝ္ဂါယ။ ၃၂-ခုမြောက်သောအပိုင်း)

၆၀။ နရဇဂေဟိ သာ မနောရမာ။

နရဇဂေဟိ၊ နဂိုဏ်း, ရဂိုဏ်း, ဇဂိုဏ်း, ဂရုတို့နှင့်။ ယဒိ ယုတ္တာ၊ အကယ်၍ ယှဉ်အံ့။ သာ ဝုတ္တိ၊ ၃၄၄-ခုမြောက်သော အတန်းဌ် တည်သော ထိုဂါထာသည်။ မနောရမာ၊ စိတ်နှလုံးကို တွေဝေစေတတ်သော **မနောရမာဂါထာ** မည်၏။

၆၁။ ဥဇ္ဇာသကံ တံ စေ တော မရာ လွ။

တော စ၊ တဂိုဏ်းသည်လည်းကောင်း။ မရာ စ၊ မဂိုဏ်း, ရဂိုဏ်းတို့သည်လည်းကောင်း။ လ စ၊ လဟုသည်လည်းကောင်း။ စေ ဘဝန္တိ၊ ကုန်အံ့။ တံ၊ ၆၄၅-ခုမြောက်သော ပတ္ထာရတန်းဌ် တည်သောထိုဂါထာသည်။ ဥဇ္ဇာသကံ၊ ဥဇ္ဇာသကဂါထာ မည်၏။

ဤအတိုင်း သုတ်, ဥဒါဟရုဏ်မှန်ကန်ခဲ့ပါလျှင် ဤကျမ်းတွင် ဆိုသောစကား-ဟု ယူသင့်သကဲ့သို့ ထင်၏။ ငါတို့လက်သို့ ရောက်လာကုန်သော သက္ကဋ္ဌဆန်းကျမ်းတို့ဌ်ကား ၎င်းဂါထာကို မတွေ့မိ။

ကုမ္ဘူပမံ ကာယမိမံ ဝိဒိတ္တာ၊ နဂရူပမံ စိတ္တမိဒံ ဌပေတ္တာ၊
ယောဓေထ မာရံ ပညာဝုဓေန၊ ဇိတဉ္စ ရက္ခေ အနိဝေသိနော သိယာ။

ဟူသော ဓမ္မပဒဂါထာဌ် တတိယပါဒကို ဥဇ္ဇာသကပါဒ-ဟု ဆရာတို့ ဆုံးဖြတ်ကြကုန်၏။ သိဟိုဠ်မှဌ် "ဥဇ္ဇာသကံ တံ စေ တော မရာ လော"ဟု ပါဌ်ရှိ၏။ ဂါထာ၏လက္ခဏာနှင့် မညီ။

၆၂။ တော ဇ ဂုရုနာ'ယ'မုပဋ္ဌိတာ။ ။ ၁၀။ ပန္ဓိ။ ၈။

တော၊ တဂိုဏ်းသည်လည်းကောင်း။ ဇ၊ ဇဂိုဏ်း ၂-ခုတို့သည်လည်းကောင်း။ ဂုရုနာ၊ ပါဒန္တဂုရုနှင့်။ ယဒိ ယုတ္တာ၊ အံ့။ အယံ၊ သည်။ ဥပဋ္ဌိတာ၊ ဥပဋ္ဌိတာဂါထာ မည်၏။ ပန္ဓိ၊ ၁၀-လုံးဖွဲ့ ပန္ဓိဆန်းတည်း။

ဤဂါထာသည် နောက် ၁၁-လုံးဖွဲ့ တိဋ္ဌုဘဆန်းဌ် ဝင်လျက်ရှိ၏။

ပိဂ်လဆန်းသုတ်တွင် "ဥပဋ္ဌိတာ တဇာ ဇဂါ"ဟု သုတ်ရှိသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဟလာယုဝဝုတ္တိ၌ "ယသ ပါဒေ တကာရဇကာရာ ဇကာရဂကာရာစ တံ ဝုတ္တံ ဥပဋ္ဌိတံ နာမ" ဟု ဖွင့်ဆိုသောကြောင့်လည်းကောင်း တာရာနာထဆရာ စီရင်ရေးသားအပ်သော "ဝါစပ္ပတိ" ခေါ် အဘိဓာန်ကျမ်းကြီး၌ "ဥပဋ္ဌိတ။ တြိ။"ဟု ပုဒ်ရင်းထားပြီးသည်မှ နောက်၌ "တော ဇာ ဂုရုနာ ယမုပဋ္ဌိတာတိ ဝုတ္တရတနာကရောတ္တေ ဒသက္ခရပါဒကေ ဆန္ဒောဘေဒေ ဣတ္ထိ"ဟု ဖွင့်ဆိုသောကြောင့်လည်းကောင်း ၁၀-လုံးဖွဲ့ ပန္တိဆန်း၌သာ ရှိသင့်သည်။

အချို့သော ဝုတ္တရတနာကရဆန်းကျမ်း၌ကား "တွာ ဇာ ဂုရုနာ ယမုပဋ္ဌိတောတ္တာ" ဟူ၍ ၁၁-လုံးဖွဲ့ တိဋ္ဌုဘဆန်း၌ပင် ရှိ၏။

မူလသက္ကဋ္ဌဆန်းကျမ်းတို့၌ပင် အရှုပ်ရှုပ် အထွေးထွေးရှိနေသောကြောင့် ၁၁-လုံးဖွဲ့ တိဋ္ဌုဘဆန်း၌သာ ရှိသင့်သည်-ဟု နှလုံးပိုက်၍ ကျမ်းဆရာရေးထားခဲ့သည်-ဟူ၍ ယူရန် ရှိ၏။ တစ်နည်း တဇဇ ၃-ဂိုဏ်းတွင် ဂရု ၁-လုံး အုပ်၍ ၁၀-လုံးပြည့် ဖွဲ့ဆိုလျှင် ပန္တိဆန်းဝင် ဥပဋ္ဌိတာဂါထာ၊ ဌင်း ၃-ဂိုဏ်းပေါ်တွင် ဂရု ၂-လုံးအုပ်၍ ၁၁-လုံးပြည့် ဖွဲ့ဆိုလျှင် တိဋ္ဌုဘဆန်းဝင် ဥပဋ္ဌိတာဂါထာ-ဟူ၍ ၂-မျိုးခွဲယူသင့်၏။ ၂-လုံးတစ်ရပ်, ၈-လုံးတစ်ရပ် ယတိဖြတ်၍ ရွတ်။

ဒ္ဒိဟိ အဋ္ဌဘိ စ ယတိ ဣစ္ဆာမနာယော။ (ပိဂ်လဋ္ဌိကာ)

ဤဂါထာသည် ၃၆၅-ခုမြောက်သော ပတ္ထာရတန်း၌ တည်၏။

၆၃။ ဣန္ဒာဒိကာ တာ ဝဇိရာ ဇဂါ ဂေါ။

တာ၊ တ ၂-ဂိုဏ်းတို့သည်လည်းကောင်း။ ဇဂါ၊ ဇဂိုဏ်း, ဂရုတို့သည်လည်းကောင်း။ ဂေါ၊ ဂရုသည်လည်းကောင်း။ စေ ဘဝန္တိ၊ ကုန်အုံ့။ သာ၊ သည်။ ဣန္ဒာဒိကာ၊ ဣန္ဒ-သဒ္ဒါ အနီး၌ရှိသော။ ဝါ၊ ဣန္ဒသဒ္ဒါ အစ၌ရှိသော။ ဝဇိရာ၊ ဝဇိရာဂါထာ မည်၏။ ဝါ ဣန္ဒာဒိကာ-ဝဇိရာ၊ ဣန္ဒဝဇိရာဂါထာ မည်၏။

ပါဒန္တယတိ-ဟု ပိဂ်လဋ္ဌိကာ၌ ဆိုး၏။ ၅-လုံးတစ်ရပ်, ၆-လုံးတစ်ရပ် ယတိပြတ်သည်-ဟု သုတဗောဓဋ္ဌိကာ၌ ဆိုး၏။ ဤဂါထာသည် ၃၅၇-ခုမြောက်သော ပတ္ထာရတန်း၌ တည်၏။

၆၄။ ဥပါဒိကာ သာဝ ဇတာ ဇဂါ ဂေါ။

ဇတာ၊ ဇဂိုဏ်း, တဂိုဏ်းတို့သည်လည်းကောင်း။ ဇဂါ၊ ဇဂိုဏ်း, ဂရုတို့သည်လည်းကောင်း။ ဂေါ၊ ဂရုသည်လည်းကောင်း။ ယဒိ ဘဝန္တိ၊ ကုန်အုံ့။ သာ၊ သည်။ ဥပါဒိကာ၊ ဥပ-

သဒ္ဒါအနီးဒ္ဌိရှိသော။ ဝါ၊ ဥပ-သဒ္ဒါ အစဒ္ဌိရှိသော။ သာဝ၊ ထိုဣန္ဒဝဇိရာဂါထာမည်သည် သာလျှင်တည်း။ ။ တစ်နည်း၊ ဥပါဒိကာသာဝ၊ ဥပေန္ဒဝဇိရာဂါထာ မည်သည်သာလျှင်တည်း။

သီဟိုဠ်ဆရာတို့ကား ဣန္ဒာ-ဟု ရေးချနှင့် ဣန္ဒာဝဇိရာဂါထာ, ဥပေန္ဒာဝဇိရာဂါထာ ဟု အမည်ခေါ်ဆိုကြကုန်၏။ ရှေးဂါထာဌ်ကဲ့သို့ ယတိလက္ခဏာကို မှတ်အပ်၏။ ဆန္ဒော-မဇ္ဇရီဌ်ကား "ဥပေန္ဒဝဇိရာ ပထမေ လဟု သာ"ဟု လက္ခဏာကို ဆို၏။ မထူးပြီ။ ဤဂါထာသည် ၃၅၈-ခုမြောက်သော ပတ္ထာရတန်းဌ် တည်၏။

၆၅။ အနန္တရောဒိရိတလက္ခဏာ စေ၊ ပါဒါ ဝိမိဿာ ဥပဇာတိယော တာ။
ဧဝံ ကိလ'ညာသုပိ မိဿိတာသု၊ ဝဒန္တိ ဇာတိသ္မိ'ဒမေဝ နာမံ။

ယသာ ဝုတ္တိယာ၊ ၏။ အနန္တရောဒိရိတလက္ခဏာ၊ အခြားမဲ့ ဖြစ်ကုန်သော ဣန္ဒ-ဝဇိရာဂါထာ, ဥပေန္ဒဝဇိရာဂါထာတို့ဌ် ဆိုအပ်ကုန်ပြီးသော ဂိုဏ်း, ဂရု, လဟုလက္ခဏာရှိကုန်သော။ ပါဒါ၊ ပါဒတို့သည်။ ဝိမိဿာ၊ ရောယှက်ပေါင်းစပ်ကြကုန်သည်။ စေ ဘဝန္တိ၊ ကုန်အံ့။ တာ ဝုတ္တိယော၊ ထိုဂါထာတို့သည်။ နာမတော၊ အမည်အားဖြင့်။ ဥပဇာတိယော၊ ဥပဇာတိ မည်ကုန်သည်။ ဘဝန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ (ဣန္ဒမာလာဂါထာ-ဟူ၍လည်း ဋီကာတို့ဌ် အမည်မှည့် ဆိုကုန်၏)။ ဧဝံ၊ ဤဣန္ဒဝဇိရာဂါထာ, ဥပေန္ဒဝဇိရာဂါထာ ၂-ခုတို့ကို ရောယှက်ရာဌ် ဥပဇာတိ-ဟူသော အမည်ကို ရသည်နှင့်အတူ။

တစ်နည်း ဧဝံ အနေန ပကာရေန၊ ဤသို့သော အပြားအားဖြင့်။ အညာသု၊ ဣန္ဒဝဇိရာ, ဥပေန္ဒဝဇိရာ ၂-ဂါထာတို့မှ တပါးကုန်သော။ ဇာတိသု၊ အရိယာ-အစရှိကုန်သော ဂါထာမျိုးတို့ကို။ မိဿိတာသုပိ၊ ရောနှောပေါင်းယှက်၊ တွဲဖက်ယှဉ်စပ်အပ်ကုန်သော်လည်း။ တစ်နည်း အညာသုပိ၊ တို့ကိုလည်း။ မိဿိတာသု၊ ရောနှောပေါင်းယှက် တွဲဖက်ယှဉ်စပ်အပ်ကုန်သည်။ ဇာတိသု ဇာတာသု၊ ဖြစ်ကုန်လတ်သော်။ ဣဒမေဝ နာမံ၊ ဤဥပဇာတိ-ဟူသော အမည်ကိုသာလျှင်။ ကဝယော၊ ဆန်းတတ် ပညာရှိတို့သည်။ ဝဒန္တိ ကိရ၊ ဆိုကုန်သတတ်။ တစ်နည်း ကိလ၊ ဆန်းတတ်သိလို၊ အို-တပည့်တို့။ ဧဝံ၊ ဖြင့် ။လ။ ကဝယော၊ တို့သည်။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ ။ နောက် ၂-နည်းတို့ကား—

ယတော ဝါ ဇာတိရိတိ ကတ္တာရိတိအညာသ္မပိ မိဿိတာသု ဇာတာသု ဣတ္ထေ။

ဟူသော ဆန္ဒောမဇ္ဇရီအဖွင့်၊ ရယုနန္ဒဆရာစီရင်သော ဗျာချာနကောမုဒိဋီကာ။

'ကိလ-သမ္ဘောဓနေ'ဟူသော ဌင်းအဖွင့် ဘာဝတ္ထသန္ဒိပနိဋီကာတို့နှင့် အညီတည်း။ အဗျယတ္ထော အနေကတ္ထော-ဟူ၍ ဆိုသောကြောင့်သာ သင့်နိုင်ရာသည်။ မေဒိနီ၊ အမရ-

ကောသ၊ နာနတ္ထသင်္ဂဟဟာရာဝလိ-စသော အဘိဓာန်ကျမ်းတို့၌ကား ကိလ-သဒ္ဒါ သမ္ဘော-ဓနအနက်ဟောကြောင်းကို မဆို။ ဤ၌ ဝိမိသိတာသု-ဟု ပါဠိပျက်လျက် ရှိကြ၏။ သမ္ပိဏ္ဍ-နတ္ထဇောတက အပိ-သဒ္ဒါနှင့်သာ ပါဠိရှိသင့်သည်။

သီဟိုဠ်မူ၌ကား "ဧဝံ ကိရ'ညာသုပိ"ဟု ပါဠိရှိ၏။ ကာရိယီနှင့် ကာရိယမ္မသာ ထူး၏။ ဝုတ္တရတနာကရကျမ်း, ဆန္ဒောမဉ္ဇရီကျမ်းတို့၌ကား **ဇာတိသ္မိ'ဒမေဝ နာမ**-ဟု အဆုံးမအက္ခရာတွင် နိဂ္ဂဟိတ် ကင်းမဲ့လျက် ပါဠိရှိ၏။

ဗျာချာနကောမုဒိဠိကာဆရာသည်ကား "**ဝုတ္တိသ္မိဒမေဝ နာမံ**"ဟု ပါဠိရှိလျှင် သင့်မြတ်၏-ဟု ဆို၏။

ဝုတ္တိသ္မိတိ ပါဠော'တြ ယုတ္တော။ (ဎင်းဠိကာ)

အရိယာ-စသော မတြာဆန်းဂါထာချင်း ဖြစ်စေ၊ မတြာဆန်းဂါထာနှင့် ဣန္ဒဝဇိရာ-စသော ဝဏ္ဏဆန်းဂါထာဖြစ်စေ ဥပဇာတိ မဖွဲ့မပြုရ-ဟု ဎင်းဠိကာဆရာ အယူရှိ၏။ ဣန္ဒဝဇိရာဂါထာနှင့် ဥပေန္ဒဝဇိရာဂါထာကို ဥပဇာတိဖွဲ့ယှက်ရာ၌ ပတ္ထာရ ၁၆-တန်း ထွက်၏။ ထို ၁၆-တန်းတို့တွင် အစဆုံးဖြစ်သော ဂါထာကို ဣန္ဒဝဇိရာဂါထာသက်သက်၊ အဆုံးဖြစ်သော ဂါထာကို ဥပေန္ဒဝဇိရာဂါထာသက်သက် ဖြစ်သောကြောင့် ကြဉ်ပယ်၍ အလယ်၌ ကြွင်းကျန်ကုန်သော ၁၄-ဂါထာတို့သည်သာလျှင် ဥပဇာတိ-ဟူသော အမည်ကို ရကြကုန်၏။

ဤနည်းတူ အလိုရှိရာဂါထာ ၂-ခု, ၂-ခုတို့ကို ဥပဇာတိ ၁၄-မျိုးချည်းရအောင် ပြုအပ်ကုန်၏။ "**အနန္တရောဒိရိတလက္ခဏာ စေ**"ဟူသော ဤသုတ်သည် ပထမနှင့် စတုတ္ထပါဒတို့တွင် ဥပေန္ဒဝဇိရာဂါထာ၏လက္ခဏာ၊ ဒုတိယနှင့် စတုတ္ထပါဒတို့တွင် ဣန္ဒဝဇိရာဂါထာ၏ လက္ခဏာတို့ဖြင့် ဖွဲ့ဆိုအပ်သော ၁၀-တန်းမြောက်၌ တည်သော **အဒ္ဓါ**မည်သော ဥပဇာတိ ဂါထာတည်း။

ဣန္ဒဝဇိရာ, ဥပေန္ဒဝဇိရာ ၂-ဂါထာတို့၌ ဥပဇာတိဖြစ်ပုံ

	၁-မပါဒ	၂-ယပါဒ	၃-ယပါဒ	၄-တ္ထပါဒ	ဥပဇာတိအမည်ထူး	
၁*	ဒီ	ဒီ	ဒီ	ဒီ	ဝ	
၂	ဥ	ဒီ	ဒီ	ဒီ	ကိတ္တိ	
၃	ဒီ	ဥ	ဒီ	ဒီ	ဝါဏီ	
၄	ဥ	ဥ	ဒီ	ဒီ	မာလာ	
၅	ဒီ	ဒီ	ဥ	ဒီ	သာလာ	
၆	ဥ	ဒီ	ဥ	ဒီ	ဟံသီ	ဝိပရိတာချာနကီ
၇	ဒီ	ဥ	ဥ	ဒီ	မာယာ	
၈	ဥ	ဥ	ဥ	ဒီ	ဇာယာ	
၉	ဒီ	ဒီ	ဒီ	ဥ	ဗာလာ	
၁၀	ဥ	ဒီ	ဒီ	ဥ	အဒ္ဓါ	
၁၁	ဒီ	ဥ	ဒီ	ဥ	ဘဒ္ဓါ	အာချာနကီ
၁၂	ဥ	ဥ	ဒီ	ဥ	ပေမာ	
၁၃	ဒီ	ဒီ	ဥ	ဥ	ရာမာ	
၁၄	ဥ	ဒီ	ဥ	ဥ	ဒုဒ္ဓိ	
၁၅	ဒီ	ဥ	ဥ	ဥ	ဇုဒ္ဓိ	
၁၆*	ဥ	ဥ	ဥ	ဥ	ဝ	

၆၆။ နဇလဂါ ဂဒိတာ သုမုခီ။

နဇလဂါ၊ နဂိုဏ်း, ဇ ၂-ဂိုဏ်း, လဟု, ဂရုတို့သည်။ ယဒိ ဘဝန္တိ၊ ကုန်အံ့။ သာ၊ ကို။ သုမုခီ၊ ယုန်စန္ဒြာ၊ ပဒုမာနှင့်၊ ပုံပမာတူမျှ၊ လှပသော မျက်နှာရှိသောမိန်းမနှင့် တူသော ကြောင့် သုမုခီဂါထာ မည်၏-ဟူ၍။ ကဝိဟိ၊ ပညာရှိတို့သည်။ ဂဒိတာ၊ မိန့်ဆိုအပ်၏။

ဤသုတ်၌ "သ ဇ ဇာ လဂါ ဂဒိတာ သုမုခီ"ဟု ဂိုဏ်းစဉ် ပျက်စီးဖောက်ယွင်းလေ သောကြောင့်–

အရိယေဟိ သီလသမာဒိဋ္ဌိဟိ၊ သုစိမုတ္တိကာဒိဂုဏေဟိ ဇိနော။
ဝိမလေဟိ ဘူသယတေ ဝိသယေ၊ သသမိ'ပုပါဂတဒေဝနရေ။　　။

ဟု ဆန္ဒောသာရတ္ထဝိကာသနီဋီကာတွင် ဥဒါဟရဏ်ထုတ်ဆိုရာ ဂိုဏ်းနေ ယွင်းပျက်တိမ်းပါး လျက် ရှိနေသည်။ ပထမကျော်အောင်စံထားဆရာတော်စီရင်သော မဟာပဏာမကျမ်း၊ သုမုခီ ဂါထာအဖွဲ့တွင်လည်း–

မုနိတာနု'ဓမ္မပဘာဟိ ဇန'-မ္ဗုဇ'မုဒ္ဓတန္ဓတမော သုတပေါ။
ကရုဏာ'ရုဏော သမဇောဓယိ ယော၊ ဘဝသိတလ'တ္ထမနော ပဏာမေ။

ဟု ဂိုဏ်းနေ,ဂိုဏ်းစဉ် မညီမညွတ် ယွင်းချွတ်ပျက်စီးစေလျက် သီကုံးဖွဲ့ဆိုမိလေ၏။ ဘုရားကြီး ဆရာတော်-ဟု ကျော်စောသော ဒက္ခိဏာရာမဆရာတော် စီရင်သော ဆန်းပုံ၌လည်း–

ကောဒသ၊ အက္ခရ၊ သဂိုဏ်း အစခို့။
ဇဂိုဏ်းဒွယ၊ လနှင့်ဂ၊ ပါဒ သုမုခီ။

ဟု သံပေါက်ကဗျာ လင်္ကာအသွား အဆိုမှားခဲ့၏။

စီရဠိဝဆရာ စီရင်သော ဝုတ္တရတနာဝလိကျမ်း၊ ရာမဒယာလုဆရာ စီရင်သော ဝုတ္တစန္ဒိကာကျမ်းတို့တွင်–

နဂဏယုတံ ဇဂဏံ ရုစိရံ၊ ဇဂဏ'မထော သလဟုံ စ ဂုရုံ။
ကလယဘုဇင်္ဂမရာ ဇဟိတာ၊ ဘုဝိသုမုခီသုမုခီဝဟိ သာ။ ။

ဟု နဂိုဏ်းဖြင့် ရှေးဦးစွာ ဖွဲ့ဆိုအပ်ကြောင်းကိုသာ သေချာစွာ ရေးသားပြဆိုပေ၏။ ပါကတ-ပိဂ်လဆန်းကျမ်း၌ကား–

ဒ္ဝိဇဝရ ဟာရ လဟူယုဂလ်၊ ဝလယ် ပတိဋ္ဌိတ် ဟတ္ထတလ်။
ပါဒေ ကလာ စတုဒ္ဒသ ဇပွတျဟိ၊ ကဝိဝရာ ဇာနန္တိ တံ သုမုခီ။ ။

ဟု ဆို၏။

ယတ္ထ၊ အကြင်ဂါထာ၌။ ဒ္ဝိဇဝရ၊ လဟု ၄-လုံးသည်လည်းကောင်း။ ဟာရ၊ ဂရု ၁-လုံးသည်လည်းကောင်း။ လဟူယုဂလ်၊ လဟု ၂-လုံး လဟု ၁-စုံသည်လည်းကောင်း။ ဝလယ်၊ ဂရု ၁-လုံးသည်လည်းကောင်း။ ဟတ္ထတလ်၊ သဂိုဏ်းသည်လည်းကောင်း။ ပတိဋ္ဌိတ်၊ တည်၏။ ပါဒေ၊ ပါဒတိုင်း, ပါဒတိုင်း၌။ ကလာ၊ မတြာတို့သည်။ စတုဒ္ဒသ၊ ၁၄-မတြာတို့သည်။ ဘဝန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အဟိ၊ ပိဂ်လနဂါးမင်းသည်။ ဇပွတိ၊ ဆို၏။ တံ၊ ထိုဂါထာကို။ သုမုခီ၊ သုမုခီဂါထာ-ဟူ၍။ ကဝိဝရာ၊ မြတ်သော ပညာရှိတို့သည်။ ဇာနန္တိ၊ သိကြကုန်၏။

ဝါဏီဘူသနကျမ်းတွင် ဂရု,လဟု အစဉ်တူလျက် ဆိုပုံတစ်မျိုး ထူးခြားသည်ကို တွေ့ရှိရပြန်သည်။

ပရိကလယာ'ဒိလဟုဒ္ဓိတယံ၊ ကုရု ဝိမလံ သဂဏ္ဌိတယံ။
ပဘဝတိ သေသသဟဿမုခီ-ဝိနိဂဒိတေ'ဟ တဒါ သုမုခီ။
(ဝါဏီဘူသနက္ကမ်း၊ ဒုတိယပရိစ္ဆေဒ၊ ၁၀၆-မြောက်ဂါထာ)

အာဒိလဟုဒ္ဓိတယံ၊ အစဋ္ဌ လဟု ၂-ခုအပေါင်းကို။ ပရိကလယ၊ ရေတွက်လော။ ဝိမလံ၊ သန့်ရှင်းစင်ကြယ်သော။ သဂဏ္ဌိတယံ၊ သဂိုဏ်း ၃-ခုအပေါင်းကို။ ကုရု၊ သီကုံးဖွဲ့စီရင်လော။ တဒါ၊ လဟု ၂-လုံး, သဂိုဏ်း ၃-ခုရှိသော ထိုအခါ၌။ သေသသဟဿမုခီ-ဝိနိဂဒိတာ၊ သေသမည်သော အနန္တနဂါးမင်း၏ ခံတွင်းမှ ထွက်ဆိုမိန့်မြွက်အပ်သော။ သုမုခီ၊ သုမုခီဂါထာသည်။ ပဘဝတိ၊ ဖြစ်၏။

ဆန္ဒောမဉ္ဇရီကျမ်းတွင်လည်း "နိ ၈ ၈ လဂေဟု'ဒိတာ သုမုခီ"ဟု သုတ်တည်ပြီးနောက်–

တရဏိသုတာတဋ္ဌကုဋ္ဌဂဟေ၊ ဝဒနဝိဓုမ္ပိတဒီဓိတိဘိ။
တိမိရ'မုဒသျ မုခံ သုမုခီ၊ ဟရိ'မဝလောကျ စုစုမ္ဘ စိရံ။ ။

ဟု သုတ်၏ အမည်အားလျော်သော ဥဒါဟရဏ်သက်သက်ကို ထုတ်ဆိုအပ်၏။ ထို့ကြောင့် အစ နဂိုဏ်း၏နေရာတွင် "သ ၈ ၈ လဂါ ဂဒိတာ သုမုခီ"ဟု သဂိုဏ်းနှင့်ရှိသော ပါဠိကို ပါဠိပျက်-ဟု ဧကန်စင်စစ် မှတ်ယူအပ်၏။

သုမုခီ၊ လှပတင့်တယ်၊ ရှုစဖွယ်ဖြင့်၊ နုနယ်သော မျက်နှာရှိသော နွားကျောင်းသူငယ်မ သည်။ တရဏိသုတာတဋ္ဌကုဋ္ဌဂဟေ၊ ယမုနာဝှမ်း၊ မြစ်ဆိပ်ကမ်း၌၊ ပိတ်လွှမ်းရစ်ရုံ၊ နွယ်ခွဲ့ စေးပြစ်၊ ထွေးရစ်ယှက်လိမ်၊ နေအိမ်နှင့်တူသောအရပ်၌။ ဝဒနဝိဓုမ္ပိတဒီဓိတိဘိ၊ လဝန်းပမာ၊ တင့်တယ်စွာသော မျက်နှာမှ ထွက်လာသော စဉ်းငယ်ပြုံးရယ်ခြင်းတည်းဟူသော အရောင် တို့ဖြင့်။ တိမိရံ၊ အမိုက်မှောင်ရိပ်ကို။ ဥဒသျ၊ ဝေးစွာ ဖျောက်လွှင့်၍။ ဌိတံ၊ တည်နေသော။ ဟရိံ ဗိဿနိုးနတ်မင်းကို။ အဝလောကျ၊ စိမ်းစိမ်းဝါးဝါး၊ အားရလောက်အောင် ကြည့်ရှုပြီး၍။ စိရံ၊ မြင့်ရှည်လှစွာ၊ အတန်ကြာကြာကြီး။ မုခံ၊ မျက်နှာကို။ စုစုမ္ဘ၊ ဖက်ရမ်းနမ်းရှုတ်၊ စုပ်ယူ လေပြီ။ ။ လက္ခဏသုတ်နှင့်အညီ လက္ခဏဥဒါဟရဏ်ကို စီကုံးဖွဲ့ဆိုလိုလျှင်–

အနဝိဝရဿ နရာ သုမနာ၊ စရဏယုဂံ ပဏာမေန္တိ စိရံ။
ပုရုသုခဒံ နိဇ'မက္ခယိကံ၊ ဘုဝနဝရာယ နိဝေန္တိ နိဓိ။ ။ –

ဟု စီကုံးဖွဲ့ဆိုအပ်၏။

သုမနာ၊ သဒ္ဓါ,သီလ-စသည်တို့ဖြင့် ထုံအပ်သည်ဖြစ်၍ ကောင်းသော စိတ်နှလုံးရှိ ကုန်သော။ ယေ နရာ၊ အကြင်သူတော်ကောင်းတို့သည်။ အနဝိဝရဿ၊ မြတ်စွာဘုရားရှင်

၏။ စရဏယုဂ်၊ ခြေတော်အစုံကို။ စိရံ၊ နေ့စဉ်ရက်ဆက်၊ မပျက်သဒ္ဓါ၊ ရှည်မြင့်စွာ။ ပဏာမေန္တိ၊ နိမ့်ပျပ်ရိုကျိုး၊ ရှိခိုးညွတ်ကိုင်းကြကုန်၏။ တေ နရာ၊ ထိုသူတော်ကောင်းတို့သည်။ ပုရိသုခဒ်၊ ကြီးကျယ်ဖွံ့ဖြိုး၊ ကောင်းကျိုးချမ်းသာကို ပေးတတ်သော။ နိဇ၊ သူတပါး မပိုင်၊ ကိုယ်နှင့်သာ ဆိုင်သော။ အဂ္ဂယိကံ၊ လိုခါငင်ဆွဲ၊ သုံးစွဲ၍ မကုန်ခန်းနိုင်သော။ နိဓိ၊ ရတနာရွှေအိုးကြီးကို။ ဘုဝနဓရာယ၊ လောက ၃-ပါးတည်းဟူသော မြေတွင်း၌။ နိဓေန္တိ၊ ဘဝမခြား၊ ဖော်ယူစားဖို့ သိုထားမြှုပ်သွင်းသည် မည်ကုန်၏။

ဤသုမုခီဂါထာသည် ၈၈၀-မြောက်သော ပတ္ထာရတန်းသခ်ၢာ၌ တည်၏။

၆၇။ ဒေါဓက'မိစ္ဆတိ စေ ဘဘာ ဂါ။

ဘဘာ၊ ဘဂိုဏ်း ၃-ခုတို့သည်လည်းကောင်း။ ဂါ၊ ဂရု ၂-လုံးတို့သည်လည်း ကောင်း။ စေ ဘဝန္တိ၊ ကုန်အံ့။ ဒေါဓကံ၊ ဒေါဓကဂါထာ-ဟူ၍။ ပိဂ်လော၊ ပိဂ်လဆရာသည်။ ဣစ္ဆတိ၊ အလိုရှိ၏။ ပါဒန္တယတိ-ဟု ပိဂ်လဋီကာ၌ ဆို၏။

အတြ ပါဒန္တေ ယတိ။ (ပိဂ်လဋီကာ)

ပထမ စ စတုတ္ထဉ္စ၊ သတ္တမ ဒသမ ဂုရု။

အန္တံ စ တိဋ္ဌဘေ ပါဒေ၊ ယတ္ထ စေ ဒေါဓကံ တု တံ။ (ဘာရတနာဌကျမ်း)

ဤ"ဒေါဓကဂါထာကို ပါကတ"ဘာသာ၌ 'ဒေါဟာ'ဟု ခေါ်၏။ ဓအက္ခရာနှင့် ဟအက္ခရာတို့သည် ဒဒ္ဓ, မုဒ္ဓ, ဒုဒ္ဓ, တဒ္ဓိတပုဒ်တို့၌ကဲ့သို့ ကာရိယီ, ကာရိယ လွှဲပြောင်းနိုင် စကောင်းသော အက္ခရာဖြစ်ကုန်သောကြောင့် ပါကတဘာသာ၌ ဒေါဟ-ဟူသောပုဒ်ကို သက္ကဋဘာသာ၊ မဂဓဘာသာတို့၌ ဒေါဓက-ဟု အက္ခရာပြောင်းလွှဲ၍ အမည်ကို ဆိုသည်။

ဒ္ဒိပထကသ ဒေါဓက ပရိယာယတ္တံ ပါကတေ ဒေါဟသညော သော ဣတိ အနန္တရံ ဝက္ခမာနသ တဗ္ဘေဒသ ဒေါဟသဒ္ဒသ ဆာယာသဒ္ဒတ္တေန ဒေါဓက သဒ္ဒ ပတိတိနော အဝဂမျတေ။

သော ဒ္ဒိပထကော ပါကတပဒဝိသယော စေ တဒါ ဒေါဟသညော ဘဝတိ၊ သက္ကဋေ ဒ္ဒိပထသညော ဒေါဓကသညော ဝါတိ အတ္ထော။

(သံဂီတရတနာကရအဖွင့်၊ ကလာနိဓိဋီကာ)

ဟိန္ဒူတို့က ဒေါဟာကို ဒိုးဟား-ဟု ခေါ်၏။ မြန်မာမှာ ဒွေးချိုးသဖြန်-ဟု ခေါ်၏။ ဒ္ဒိပထ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဒေါဟာ-ဟူ၍လည်းကောင်း ခေါ်ဆိုအပ်သော ဒိုးဟားအဖွဲ့၏ အကြောင်းကို ပါကတပိဂ်လဆန်းကျမ်း, ဝါဏီဘူသနကျမ်း, ဝုတ္တစန္ဒိကာကျမ်း, သံဂီတရတနာ

ကရကျမ်းတို့၌ အကျယ်ရေးသားပြဆိုတော်။ အလိုရှိသူတို့ ထိုကျမ်းတို့ကို ကြည့်ရှုလေ့လာကြလေကုန်။ ဤဂါထာသည် ၄၃၉-ခုမြောက်သော ပတ္ထာရတန်း၌ တည်တော်။

၆၈။ ဝေဒ'သေဟိ မ္ဘာ တ္ဂဂါ သာလိနီ သာ။

မ္ဘာ၊ မဂိုဏ်း, တဂိုဏ်းတို့သည်လည်းကောင်း။ တ္ဂဂါ၊ တဂိုဏ်း, ဂရု ၂-လုံးတို့သည်လည်းကောင်း။ စေ ဘဝန္တိ၊ ကုန်အံ့။ ဝေဒ'သေဟိ၊ ၄-လုံးမြောက်, ၇-လုံးမြောက်သော ယတိတို့ဖြင့်။ ဥပလက္ခိတာ၊ မှတ်အပ်သော။ သာ၊ ထိုဂါထာသည်။ သာလိနီ၊ သာလိနီဂါထာ မည်တော်။

ကမ္မောဇ, အရဘိယ-စသည်ဖြင့် မြင်းမျိုးကောင်းဖြစ်ထွန်းရာ အရပ် ၇-မျိုးရှိသော ကြောင့် အသ-သဒ္ဒါနှင့်တကွ ဝါဇိ, တုရဂ-စသော မြင်းဟော ပရိယာယ်သဒ္ဒါဟူသမျှကို ၇-ခုသင်္ကေတသင်္ချာကို ဟောတော်-ဟု မှတ်အပ်တော်။

ဆဋ္ဌ နဝမ် စေဝ၊ လဟူနိ တိဋ္ဌတေ ယဒိ။
ဂုရုဒ္ဒ'ညာနိ ပါဒေသု၊ သာ ဥ ယျာ သာလိနီ ယထာ။(ဘာရတနာဌကျမ်း)

ဤဂါထာသည် ၂၈၉-ခုမြောက်သော ပတ္ထာရတန်း၌ တည်တော်။

၆၉။ ဝါတောမ္မိ သာ ယတိ သာ မ္ဘာ တဂါ ဂေါ။

မ္ဘာ၊ မဂိုဏ်း, ဘဂိုဏ်းတို့သည်လည်းကောင်း။ တဂါ၊ တဂိုဏ်း,ဂရုတို့သည်လည်းကောင်း။ ဂေါ၊ ဂရုသည်လည်းကောင်း။ စေ ဘဝန္တိ၊ ကုန်အံ့။ သာ ယတိ၊ ထိုဒေါဓကဂါထာ၌ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော ၄-လုံး ၁-တန်, ၇-လုံး ၁-တန်သော ယတိသည်။ စေ ဘဝတိ၊ အံ့။ သာ၊ သည်။ ဝါတောမ္မိ၊ လေဟုန်လှုပ်တိုး၊ လှိုင်းတံပိုးကဲ့သို့ ရွတ်ဆိုအပ်သော ဝါတောမ္မိဂါထာ မည်တော်။

ဝုတ္တရတနာကရ၌ "ဝါတောမ္မိ ယံ ကထိတာ မ္ဘာ တဂါ ဂေါ"ဟူ၍ သုတ်ရှိတော်။

ဆန္ဒောမဉ္ဇရီ၌ကား "ဝါတောမ္မိ သာ ဂဒိတာ မ္ဘာ တဂါ ဂေါ"ဟု သုတ်ရှိတော်။ ယတိလက္ခဏာကို မဆို။

ပိဂံလဒီကာ၌ကား "စတူဘိ သတ္တာဘိ စ ယတိ"ဟု သာလိနီဂါထာ၌ကဲ့သို့ ယတိလက္ခဏာကို ဆိုတော်။

ဝစနတ္ထဇောတိကဒီကာ, ကဝိသာရဒီကာတို့၌ကား ဓာတုမ္မိသာ-ဟူသော ပါဠိပျက်ကို ပါဠိမှန်, ပါဠိဟောင်း-ဟု မှတ်ထင်၍ ထူးထူးထွေထွေ ဝိဂြိုဟ်ဝစနတ် ပြုလုပ်ဆိုမှားမိကြကုန်တော်။

'ဝါတောမ္မိ'ပုဒ်ကို 'ဝါတဉိမိ'ဟု ပဒစ္ဆေဒ ပြု။ ဝါတသဒ္ဒါ လေဟော။ ဉိမိသဒ္ဒါ-လှိုင်းတံပိုးဟော။ ဉိမိ၌ ဉိကို သြအသဝဏ် ပြု။ 'မ'ဒွေဘော် လာ၍ 'ဝါတောမ္မိ'ဟု ရုပ်ပြီးစေ။

ယာတျှ'သေက် သပဒိ'ပ္ပါဟျ ကိဉ္စိ၊ ဇာတာ ယသာ စပလာ စိတ္တဝုတ္တိ။
ယာ ဒီယဂီ ဖုဋ္ဌသဒ္ဒ'ဋ္ဌဟာသာ၊ စတ္တာ သွတ္ထိ ဒုတဝါတောမ္မိမာလာ။

ပိဂ်လဋ္ဌိကာတွင် ဟလာယုဝဆရာ ထုတ်ဆိုအပ်သော 'ဝါတောမ္မိ'ဂါထာ၏ ဥဒါဟရုဏ်။

"ဝါတောမ္မိ ပေါတမိဝ'မ္ဘောဓိမဇ္ဈေ" ဆန္ဒောမဇ္ဈရိ၌ ထုတ်ဆိုအပ်သော ဝါတောမ္မိဂါထာ၏ ဥဒါဟရုဏ်။

ဝါတောမ္မိ ဣတိ "ဣတ္ထိယံ ကိဒိကာရ ဒတ္တိနော" ဣတိ ဤ။ (ပိဂ်လဋ္ဌိကာ)

ယာ နာရီ၊ အကြင်မိန်းမသည်။ ကိဉ္စိ၊ မပြောပလောက် စိုးစဉ်းမျှသော ကျီစယ်ခြင်းစသည်သို့၊ ပါဟျ၊ ရောက်လသော်။ သပဒိ၊ ခဏလက်ဝင်း၊ ချက်ချင်းလောလောဆယ်။ (မဂဓ္ဒ သမ္ပတိ-ဟု ရှိ၏။) ဥသေက်၊ ရှက်ကြောက်လေဟန်၊ အမျက်မာန်နှင့်၊ ခက်ထန်ရှိန် ပြင်း၊ မာန်မူခြင်းသို့။ ယာတိ၊ ရောက်လွယ်တတ်၏။ ယသာ စ၊ အကြင်မိန်းမ၏လည်း။ စိတ္တဝုတ္တိ၊ စိတ်နေစိတ်ထားသည်။ စပလာ၊ အတည်မမြဲ၊ ပြောင်းလဲလှုပ်ရှားခြင်းသည်။ ဇာတာ၊ ဖြစ်တတ်၏။ ယာ စ၊ အကြင်မိန်းမသည်လည်း။ ဒီယဂီ၊ ရှည်သွယ်သော လက်,ခြေ-စသော ကိုယ်အင်္ဂါရှိ၏။ ဖုဋ္ဌသဒ္ဒါ၊ ကွဲသောအသံရှိ၏။ အ'ဋ္ဌဟာသာ၊ ပြင်းထန်စွာ ရယ်မောတတ်၏။ ဒုတဝါ-တောမ္မိမာလာ၊ လျှင်မြန်သောလေ၏ အဟုန်ကြောင့်ဖြစ်သော ရေလှိုင်းတံပိုးအစဉ်နှင့် တူသော။ သွ'တ္ထိ သာ ဣတ္ထိ၊ စိတ်သဘောကြမ်း၊ ဆိုးသွမ်းယုတ်မာသော ထိုမိန်းမမျိုးကို။ စတ္တာ၊ မကပ်မချဉ်း၊ ကွာရှင်းစွန့်ပစ်အပ်၏။ (ပိဂ်လဋ္ဌိကာ-လာ ဥဒါဟရုဏ်အနက်)

အ'ဘောဓိမဇ္ဈေ၊ သမုဒ္ဒရာ၏အလယ်၌။ ဝါတောမ္မိ၊ ပြင်းထန်သော လေဟုန်ဖြင့် တိုက်လွှင့်အပ်သော ဒီလှိုင်းတံပိုးသည်။ ပေါတံ၊ လှေသင်္ဘောကို။ ဟနတိ ဣဝ၊ မှောက်သွန်ဖျက်ဆီးသကဲ့သို့။ (ဆန္ဒောမဇ္ဈရိ၌ ထုတ်အပ်သော ပြယုဂ်အနက်။) ဝါတောမ္မိ ဣတိ၊ ဝါတောမ္မိ-ဟူသောပုဒ်သည်။ "ဣတ္ထိယံ ကိဒိကာရဒတ္တိနော" ဣတိ၊ "ဣတ္ထိယံ ကိဒိကာရဒတ္တိနော"ဟူသောသုတ်ဖြင့်။ ဤ၊ ဤ-ပစ္စည်းသက်၍ ပြီးစီးစေအပ်သော ပုဒ်တည်း။

ထို့ကြောင့် ဝါတောမ္မိ-ပုဒ်၌ တစ်စုံတစ်ခုမျှ သံသယမရှိစေမူ၍ ပုဒ်မှန်, ပါဠိမှန်, အနက်မှန်ဖြင့် ပြဆိုအပ်ပြီးသော ဝိနိစ္ဆယကိုသာလျှင် ပညာရှိတို့သည် ဉာဏ်ဝယ်အမြဲသုံးစွဲမှတ်ယူအပ်၏။ သီဟိုဠ်မှ၌ကား 'ဝါတုမ္မိ'ဟု သြအသဝဏ်အပြုသို့ မရောက်ဘဲ ကာရိယီနှင့် ပါဠိရှိ၏။ ဤဂါထာသည် ၃၀၅-ခုမြောက်သော ပတ္ထာရသခ်ိုတန်း၌ တည်၏။

၇၀။ ဘာ တနဂါ ဂေါ သုရသသိရီ သာ။

ဘာ၊ ဘဂိုဏ်းမှ။ ပရံ၊ နောက်၌။ တနဂါ၊ တဂိုဏ်း, နဂိုဏ်း, ဂရုတို့သည်လည်းကောင်း။ ဂေါ၊ ဂရုသည်လည်းကောင်း။ စေ ဘဝန္တို၊ ကုန်အုံ့။ သာ၊ သည်။ ဥသုရသသိရီ၊ ၅-လုံး, ၆-လုံးတို့ဖြင့် ပြတ်သော ယတိရှိသော သိရီဂါထာ မည်၏။ ။ တစ်နည်း၊ ဥသုရသ၊ ၅-လုံး, ၆-လုံးတို့၌ ပြတ်သော ယတိရှိသော။ သာ၊ သည်။ သိရီ၊ သိရီဂါထာ မည်၏။

နောက်နည်း၌ ဥသုရသ-ပုဒ်ကား "ထေရဝါဒါန'မုတ္တမော"၌ကဲ့သို့ အဝိဘတ္တိကနိဒ္ဒေသပုဒ်မျိုးတည်း။ တစ်နည်း၊ "ရဟာဒိတော ဏ"ဟူသော သုတ်တွင် 'ဏ'ပုဒ်၌ သိဝိဘတ်ကျေ၏သို့ ဝိဘတ္တိလောပတည်း။

ယတိဖြတ်ပုံနှင့်တကွ ဂါထာ၏အမည်ကို တပေါင်းတစည်းတည်း တွဲစပ်၍ ဆိုထားသော ဆန်းကျမ်းဆရာ၏စကားကို နောက်သားနောင်လာ ဋီကာဆရာကြီးတို့ စဉ်လျက်နှလုံးမပိုက် ဂရုမစိုက်မိကြကုန်သောကြောင့် သုရသသိရီဂါထာ-ဟု အမည်ခေါ်ဆို မှားယွင်းကြကုန်၏။ ယတိလက္ခဏာလည်း လုံးလုံးကြီး ကွယ်ပျောက်တိမ်မြုပ် ဝှပ်၍ နေခဲ့လေ၏။

ထို့ကြောင့် ပထမကျော်အောင်စံထားဆရာတော် စီရင်သော 'မဟာပဏာမကြီး' ခေါ် ဗုဒ္ဓထောမနာဂါထာအဖွဲ့တို့တွင်—

ဆာယုပဂါသုံပုထုနရဒေဝါ၊ မာရဇိဒိပက်ရမဟိ ဇာတံ။
ပတ္ထဒ္ဒုနန္ဒဥ ကုသလပိဏ် ဧကရုဟံ ပါဒပမုနိ ဝန္ဒေ။ ။ —

ဟု သိရီဂါထာဖွဲ့တွင် ဂိုဏ်းနေဂိုဏ်းထား ဂရ, လဟုအသွား မှန်ကန်သေချာလျက် ယတိဖြတ်လက္ခဏာပျက်လေသည်။ အချို့သော ဝုတ္တရတနာကရဆန်းကျမ်း၌ "ပဠုရသေဟိ သိရီ ဘတနုဂဂေဟိ(ဘာတနုဂဂရုဟိ)"ဟု သုတ်ရှိ၏။ အချို့မှု၌ "ဗာဏရသေဘိဗ္ဘတနုဂ(ဘတနုဂဂ) သိရီ"ဟု သုတ်ရှိ၏။ ဆန္ဒောမဉ္ဇရီ, ပါကတပိင်္ဂလ, ဝါဏီဘူသနကျမ်းတို့၌ အနုကူလာဂါထာ-ဟူသော အမည်ဖြင့် ဆို၏။ ပိင်္ဂလဆန်းကျမ်း၌ကား ကုမ္မလဒန္ဓိဂါထာ-ဟု အမည်ဆို၏။

ကုမ္မလဒန္ဓိ တဘာ နဂါ ဂိန္ဒြိယ ရသာ။ (ပိင်္ဂလသုတ်)

တစ်နည်းအားဖြင့် ရေးသားခဲ့သောဆရာ၏ အာဘော်ထားရင်း နှလုံးသွင်းရှိဟန်ကို ကြံဖန်၍ ဆိုသော်ကား ဤဂါထာသည် ၁၀-လုံးဖွဲ့ ပန္ဒိဆန်း ၄၅၅-ခုမြောက်သော ပတ္ထာရသခ်ျာ၌ တည်၏။ ထိုဂါထာကို ဘာရတနာဌကျမ်းကြီး၌ သုရဒယိဘာဂါထာ-ဟု အမည်မှည့်ဆို၏။ ထို့ကြောင့် အပိုင်းအခန်းပေါင်း ၃၈-ပိုင်း, ဂါထာပေါင်း ၄,၉၉၅-ဂါထာတို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်၍ ဘာရတရသေ့ ရေးစီရင်အပ်သော ဘာရတနာဌကျမ်း၊ ဗာတ္တိ်သတိမ၊

ဓုဝဏ္ဏာယပိုင်း၊ ၁၉၆-ခုမြောက်သော ဂါထာတွင်–

အာဒျစတုတ္ထေ ပရနိဓနေ၊ ယတြ ဂုရုနိ'ပ္ပတိစရဏံ။
ဂိတဝိဓာနေ ဘဝတိ ဟိ သာ၊ ပန္ဓိကတာ ဝေ သုရဒယိတာ။ ။

ဟု မိန့်ဆိုအပ်လေပြီ။

ယတြ၊ ၌။ အာဒျစတုတ္ထေ၊ အစအကွာရာ ၄-လုံးမြောက် အကွာရာ၌လည်းကောင်း။ ပရနိဓနေ၊ နောက်ဆုံးအကွာရာ၌လည်းကောင်း။ ပတိစရဏံ၊ ပါဒတိုင်း။ ဂုရုနိ၊ ဂုရုတို့သည်။ ဘဝန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဂိတဝိဓာနေ၊ သီချင်းဖွဲ့တေး၊ ရေးစပ်သီဆိုနည်း အစီအရင်၌။ ပန္ဓိကတာ၊ ၁၀-လုံးဖွဲ့ ပန္ဓိဆန်းသည်ပြုအပ်သော။ သာ၊ ထိုဂါထာသည်။ သုရဒယိတာ၊ **သုရဒယိတာ** ဂါထာမည်သည်။ ဘဝတိ၊ ဖြစ်၏။

သံယရက္ခိတမဟာသာမိဆရာသည် ဝုတ္တောဒယကျမ်းကို စီရင်ရေးသားသောအခါ၌ ဘာရတနာဌကျမ်း၌လာသော ဤသုရဒယိတာဂါထာကို လက္ခ, လက္ခဏာ ၂-ဖက်ရ "ဘာ**တနဂါ သာ သုရဒယိတာ**"ဟု သုတ်တည်ပြီးလျှင် ပန္ဓိဆန်းတွင်း၌ ထည့်သွင်းရေးထားခဲ့သည် ဖြစ်ရာ၏။ ဝုတ္တရတနာကရ-စသော ဆန်းကျမ်းတို့ကိုသာ လေ့လာ၍ ဘာရတနာဌကျမ်းကြီးကို မလေ့လာဖူးကုန်သော နောက်သားနောင်လာတို့သည် **သုရဒယိတာ**ဂါထာတွင် ဂရု ၁-လုံးတိုး၍ ဖွဲ့ဆိုအပ်သော သိရီဂါထာ ဖြစ်တန်ရာ၏။ သိရီဂါထာဖြစ်လျှင် ၁၁-လုံးဖွဲ့ တိဋ္ဌုဘဆန်း၌သာလျှင် ရှိသင့်၏-ဟု မိမိတို့ဉာဏ်တွင် အထင်ရောက်ရှိလေသောကြောင့် "ဘာ**တနဂါ ဂေါ သုရသသိရီ သာ**"ဟု ယခင်သုတ်ကို ပြင်ဆင်ရေးသားပြီးလျှင် တိဋ္ဌုဘဆန်းတွင်း၌ ထည့်သွင်းရေးထားခဲ့ကြဟန် တူ၏။

ယုတ္တာယုတ္တေသု ယုတ္တံဝ၊ သံယုတ္တံ သာဓုဝဏ္ဏိတံ။
ဂုရောပဒေသဂမ္ဘီရ-ပညာယ စာနုဝိစ္စယံ။ ။

မုခ္ဓဧကန် မှန်ပြီ-ဟု မဆိုရသေးသော အရာဌာနတို့၌ ပညာရှိတို့ ဆုံးဖြတ်မှတ်ယူပုံကို ပြဆိုသည်။

ဘဂိုဏ်းအစ၊ တနှင့်နှ၊ နောက်မှ ဂနှစ်ဖြာ။
ကုမ္မလဒန္ဓီ၊ ငါးခြောက်မှီ၊ သိရိနုကူလာ။
ဝါနဝါသီ၊ ဖွဲ့နှင့်ညီ၊ ဆိုပြီ ရှစ်ရာ။

ဤသိရိဂါထာကို ၁၆-မတြာတို့ဖြင့် ဖွဲ့ဆိုအပ်သောကြောင့် ဝါနဝါသိကဂါထာမျိုး-ဟု မှတ်ယူအပ်၏။ ၄၉၁-ခုမြောက်သော ပတ္ထာရတန်းသခ်ျာ၌ တည်၏။

၇၁။ ရော နရာ ဣဟ ရထောဒ္ဓတာ လဂါ။

ရော၊ ရဂိုဏ်းသည်လည်းကောင်း။ နရာ၊ နဂိုဏ်း, ရဂိုဏ်းတို့သည်လည်းကောင်း။ လဂါ၊ လဟု, ဂရုတို့သည်လည်းကောင်း။ စေ ဘဝန္တိ၊ ကုန်အံ့။ သာ၊ ထိုဂါထာသည်။ ဣဟ၊ ဤ ၁၁-လုံးဖွဲ့ တိဋ္ဌုဘဆန်း၌။ ရထောဒ္ဓတာ၊ လှည်းယာဉ်ရထား၊ လှုပ်ရှားသောသွင်၊ ပုံလျှင် မခ္ခတ်၊ ရွတ်ဆိုအပ်သော ရထောဒ္ဓတာဂါထာ မည်၏။

ဓအောက်ချိုက်နှင့် 'ရဓောဒ္ဓတာ'ဟု ရှိသည်ကား ပါဠိပျက်,အနက်ပျက်။ 'ရထသ ဥဒ္ဓတာ ရထောဒ္ဓတာ'။ ရထသ၊ လှည်းယာဉ်ရထား၏။ ဥဒ္ဓတာ၊ မောင်းသွားလေရာ၊ သွက်သွက်ခါအောင် ခုန်၍ တုန်လှုပ်ခြင်းတည်း။ ရထောဒ္ဓတာ၊ လှည်းယာဉ်ရထား၊ မောင်းသွားနှင်ရာ၊ သွက်သွက်ခါခုန်၍ တုန်လှုပ်ခြင်း။

သီဟိုဠ်မှ၌ 'ဣဟ'နေရာတွင် 'ဣဓ' ဟု ရှိ၏။ အချို့သောဆရာတို့က 'အထ'ကို အနန္တရအနက်ဟော ကြံ၍ ဥဒ္ဓတာဂါထာ-ဟု အမည်ကို ကြံယူကြကုန်၏။ ထိုသို့ ဆိုခြင်းသည် ပိဋ်လဆရာ၏ အယူဆိုလိုရင်းအာဘော် မကျသောကြောင့် အသင့်ယုတ္တိ မရှိ။

ကေစိ တု အထ အနန္တရံ ဥဒ္ဓတာ နာမ ဝုတ္တိ သိယာတိ အာဟု။ တံ တု နပိဋ်လသမ္မတံ။

(သုခဗောဓိနီဋီကာ)

အာဒ္ဒံ တတိယမန္တံ စ၊ သတ္တမံ နဝမံ တထာ။
ဂုရုရေ'ကာဒသေ ပါဒေ၊ ယတြ သာ တု ရထောဒ္ဓတာ။ (ဘာရတနာဋ္ဌ)

၇-လုံးတစ်ရပ်, ၄-လုံးတစ်ရပ် ယတိပြတ်သည်-ဟု သုတဗောဓဋီကာ၌ ဆို၏။ ပိဋ်လဋီကာ၌ကား 'ပါဒန္တယတိ'-ဟု ဆို၏။ ဝေတာလီယဇာတ်၊ **အပရန္တိကာဂါထာ**၏ လက္ခဏာ အတိုင်း ဂိုဏ်းဂရု, လဟု, မတြာစည်လျက် ကျသောကြောင့် ဝေတာလီယမျိုး-ဟူ၍လည်း ဆိုနိုင်၏။ ဤဂါထာသည် ၆၉၉-ခုမြောက်သော ပတ္ထာရသခ်ျာတန်း၌ တည်၏။

၇၂။ သွာဂတေ'တိ ရနဘာ ဂုရုကာ ဒွေ။

ရနဘာ၊ ရဂိုဏ်း, နဂိုဏ်း, ဘဂိုဏ်းတို့သည်လည်းကောင်း။ ဒွေ၊ ၂-လုံးကုန်သော။ ဂုရုကာ၊ ဂရုတို့သည်လည်းကောင်း။ ယဒိ ဘဝန္တိ၊ ကုန်အံ့။ သာ၊ သည်။ သွာဂတေတိ၊ သွာဂတာ ဣတိ၊ သွာဂတာဂါထာ မည်၏။

"ဣတိ သဒ္ဒါ နာမ ဝါစက"ရထောဒ္ဓတာဂါထာ၌ကဲ့သို့ သုတဗောဓဋီကာအလို ၇-လုံး, ၄-လုံးတို့၌ ယတိ၊ ပိဋ်လဋီကာအလို ပါဒန္တယတိ-ဟု မှတ်အပ်၏။ အာပါတလိကာဂါထာမှ ခွဲဝေ၍ ထုတ်ဆိုအပ်သော အပရန္တိကာဂါထာမျိုး-ဟူ၍လည်း ဆိုနိုင်၏။

"သွယ မေဝ အာဂတာ သုန္ဒရံ အာဂတံ အာဂမနံ ယသာ ဝါတိ သွာဂတာ"ဟု ဝိဂြိုဟ်ပြု။

အာဒျံ တတိယမန္ဆံ စ၊ ဒသမံ သတ္တမံ တထာ။
ဂုရူနိ တိဋ္ဌဘော ပါဒေ၊ ယတြ သာ သွာဂတာ မတာ။ (ဘာရတနာဋ္ဌ)
ဒုဋ္ဌဝါကျပိသုနာဟိတဘေဒေ၊ ဗန္ဓနေ ကလဟေ စ ဟတသော။
လဂ္ဂဂေ သသိသုတေ ပထိ ဂစ္ဆံ၊ သွာဂတေပိ ကုသလံ နု သုဏောတိ။

ဝရာဟမိဟိရဆရာစီရင်သော ဝါရာဟီသံဟိတာကျမ်း၊ ၁၀၄-ခုမြောက်သော ဂြဟ-ဂေါစရပိုင်း၊ ဗုဒ္ဓဟူးဂြိုဟ်အဟော သွာဂတာဂါထာ၏ဥဒါဟရုဏ်။

သသိသုတေ၊ လမင်း၏သားဖြစ်သော ဗုဒ္ဓဟူးဂြိုဟ်သည်။ လဂ္ဂဂေ၊ မိမိတို့၏ ဖွားလင်္ဂ သို့ ရောက်သည်ရှိသော်။ ဒုဋ္ဌဝါကျပိသုနာဟိတဘေဒေ၊ မကောင်းသောစကားကို ပြောဆိုမိခြင်း, ကုန်းချောခြင်း, ရန်သူတို့၏ ဖျက်ဆီးခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း။ ဗန္ဓနေ စ၊ ထိပ်နှောင်သံကြိုး၊ သီလျှိုးတုတ်နှောင်ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း။ ကလဟေ စ၊ ခိုက်ရန်ဖြစ်ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း။ ဟတသော၊ ကြေးငွေပျက်ပြုန်း၊ ကုန်ဆုံးခြင်းရှိအံ့။ ပထိ၊ လမ်းခရီး၌။ ဂစ္ဆံ ဂစ္ဆန္တော၊ သွားသည်ရှိသော်။ သွာဂတေပိ သု အာဂတောပိ၊ ကောင်းစွာ သွားလာသည်ဖြစ်လျက်လည်း။ ကုသလံ၊ အပြစ်လွတ်ကင်းသော ကောင်းသောစကားကို။ နု သုဏောတိ၊ မကြားရတတ်ချေ။

ကောဇဗုဒ္ဓဟူးဂြိုဟ် မူလလင်္ဂပေါ် သို့ စီးနင်းဝင်ရောက်ရာ၌ ဟောပုံကို သွာဂတာ-ဟူသော ဂါထာ၏အမည်လည်း ပါလေအောင်၊ အဓိပ္ပါယ်သဘာဝတ္ထုလည်း ရအောင် သွာဂတာဂါထာဖြင့် ဝရာဟမိဟိရဆရာ ဖွဲ့ဆိုထားခဲ့သည်-ဟု မှတ်အပ်၏။ ဤဂါထာသည် ၄၃၃-ခုမြောက်သော ပတ္ထာရသခ်ျာ၌ တည်၏။

၇၃။ နနရလဟုဂုရူဟိ ဘဒ္ဒိကာ။ ။ ၁၁။ တိဋ္ဌဘာ။

နနရလဟုဂုရူဟိ၊ နဝ ၂-ဂိုဏ်း, ရဂိုဏ်း, လဟု, ဂရုတို့ဖြင့်။ ဥပလက္ခိတာ၊ မှတ်အပ်သော။ သာ၊ သည်။ ဘဒ္ဒိကာ၊ ဘဒ္ဒိကာဂါထာ မည်၏။

ဝုတ္တစန္ဒိကာမည်သော ဆန်းကျမ်း၌ကား နဂိုဏ်း-၁၊ ရဂိုဏ်း-၂ ထို့နောက် လဟု, ဂရုဟု ဂိုဏ်းစဉ်ကို တစ်မျိုးဆို၏။ ဒုတိယနဂိုဏ်းနေရာတွင် ရဂိုဏ်းနှင့် ရှိစေရမည်-ဟူလို၏။

ယသံ ဝိဘာတိ နဂဏာ ပရတော ရကာရဒွန္ဒံ၊ တတော လဟုဂုရုဘာဝတော ဝိသာလာ။
ဖုလ္လာရဝိန္ဒသဒိသီကဝိဆပ္ပဒါနံ၊ သာ ဘဒ္ဒိကာ နိဂဒိတာ ဖဏိနာယကေန။ ။

ဝုတ္တစန္ဒိကာဆန်းကျမ်းလာ ဘဒ္ဒိကာဂါထာ၏လက္ခဏာ နှ ၂-ဂိုဏ်းယူလျှင် ဝေတာလီယ ဝိသမပါဒအောက်ဆုံးဖြစ်သော သာလိကရ-မည်သော လဟုဆက္ကတန်းနှင့် တူ၏။ ဤဘဒ္ဒိကာဂါထာသည် ၇၀၄-ခုမြောက်သော ပတ္ထာရသခ်ျာ၌ တည်၏။ ရ ၂-ဂိုဏ်း ယူလျှင် ၆၆၄-တန်းဟု ညွှန်းအပ်၏။

တိဋ္ဌဘာ၊ ၃-ပါးသောအရာတို့၌ ခိုင်မာတောင့်တင်းအပ်သော တိဋ္ဌဘာဆန်းတည်း။

"တီသု ဌာနေသု ဘီယတေတိ တိဋ္ဌဘာ"ဟု ဝိဂြိုဟ်ပြု။ တ-အက္ခရာတွင် ဥရသဿနှင့် တုဋ္ဌဘာ-ဟု ရှိကြသည်ကား မသင့်။ သီဟိုဠ်မှ၌ နပုလ္လိင်နှင့် ရှိသည်မှာလည်း မသင့်။ တိဋ္ဌဘ-သဒ္ဒါ ဣတ္ထိလိင်-ဟု ကောသကျမ်း၊ အဘိဓာန်ကျမ်းတို့၌ ဆို၏။

----- x -----

၁၂-လုံးဖွဲ့ ဇဂတီဆန်း

၇၄။ ဝဒန္တိ ဝံသဌ မိဒံ ဇတာ ဇရာ။

ဇတာ၊ ဇဂိုဏ်း, တဂိုဏ်းတို့သည်လည်းကောင်း။ ဇရာ၊ ဇဂိုဏ်း, ရဂိုဏ်းတို့သည်လည်း ကောင်း။ စေ ဘဝန္တိ၊ ကုန်အံ့။ ဣဒံ၊ ဤဂါထာကို။ ဝံသဌ၊ ဝံသဌဂါထာမည်၏-ဟူ၍။ မုနယော၊ သေတဝ, မဏ္ဍူဗျ, ကောဋ္ဌက, ယာသက, ကဿပ, တဏ္ဍိန-စသော ရသေ့တို့ သည်။ ဝဒန္တိ၊ မိန့်ဆိုကုန်၏။

ပိဂ်လဆန်းသုတ်၌ 'ဝံသဌာ' ဣတ္ထိလိင် အာကာရန္တနှင့် ပါဌ်ရှိ၏။ ဆန္ဒောမဉ္ဇရီ၌ ဝံသဌဝိလ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဝံသဌနိဘ-ဟူ၍လည်းကောင်း အမည် ၂-မျိုးရှိကြောင်းကို ဆို၏။ ဤဆန်းကျမ်း၌လည်း "ဝဒန္တိ ဝံသဌဝိလ ဇတာ ဇရာ"ဟု ပါဌ်ရှိသင့်၏။ ၅-လုံး, ၇-လုံးတို့၌ ယတိပြတ်သည်-ဟု သုတဗောဓိကာဆရာ ဆို၏။ ပါဒန္တယတိ-ဟု ပိဂ်လဒီကာ ဆရာ ဆို၏။ ဤဂါထာသည် ၁,၃၈၂-ခုမြောက်သော ပတ္ထာရတန်း၌ တည်၏။

၇၅။ သာယိ'န္ဒဝံသာ ခလု ယတ္ထ တာ ဇရာ။

ယတ္ထ၊ ၌။ တာ၊ တ ၂-ဂိုဏ်းတို့သည်လည်းကောင်း။ ဇရာ၊ ဇဂိုဏ်း, ရဂိုဏ်းတို့သည် လည်းကောင်း။ စေ ဘဝန္တိ၊ ကုန်အံ့။ သာ၊ သည်။ ခလု၊ စင်စစ်။ ဣန္ဒဝံသာ၊ ဣန္ဒဝံသာဂါထာ မည်၏။

သီဟိုဠ်မှ၌ ယ-အက္ခရာ မပါ၊ "သာ ဣန္ဒ၀ံသာ"ဟု ပါဠ်ရှိ၏။ ရှေး၀ံသဌာဝါထာ၌ ကဲ့သို့ ယတိကို ဆိုကြကုန်၏။ ဆန္ဒောမဉ္ဇရီဆရာကား "တံ စေ'န္ဒ၀ံသာ ပထမက္ခရေ ဂုရု"ဟု ဆို၏၊ မထူးပြီ။ ဤဂါထာသည် ၁,၃၈၁-ခုမြောက် ၀ံသဌ၀ိလဂါထာ၏ ပတ္ထာရတန်းသခ်ၢာ၏ အထက်၌ ဆက်၍ တည်၏။

၇၆။ ဣဟ တောဌက'မမ္ဘုဓိသေဟိ မိတံ။

အမ္ဘုဓိသေဟိ၊ ၄-ခုကုန်သော သဂိုဏ်းတို့ဖြင့်။ မိတံ၊ စီရင်ရေးသားအပ်သော ဂါထာသည်။(မိတံ ရစိတံ၊ ကဝိသာရဒီကာ) မိတံ၊ မှတ်အပ်သောဂါထာသည် (မိတံ လက္ခိတံ၊ ဝစနတ္ထဇောတိကဒီကာ)။ မိတံ ပမိတံ၊ နှိုင်းယှဉ်အပ်သောဂါထာသည်။ (မိတံ ပမိတံ၊ ယောဇနာ)။ မိတံ၊ ဆိုအပ်သောဂါထာသည်။ ဝါ၊ အစဉ်မပြတ်သောဂါထာသည်။ (မိတ၊ တိ၊ မိ၊ မာ၊ ဝါ၊ တ၊ ပရိမိတေ၊ သဒ္ဒိတေ၊ အ၀စ္ဆိန္နေ၊ ခိတ္တေစ-ဟူသော ဝါစပွတိသဒ္ဒတ္ထောမမဟာနိမိအဘိဓာန်တို့နှင့် အညီတည်း)။ ဣဟ၊ ဤဇဂတီဆန်း၌။ တောဌက်၊ တောဌကဂါထာ မည်၏။

၆-လုံးတစ်ရပ် ယတိပြတ်သည်-ဟု သုတဗောဓီကာ၌ ဆို၏။ ပါဒန္တယတိ-ဟု ပိဂ်လဒီကာ၊ သံဂီတရတနာကရဒီကာတို့၌ ဆို၏။

ဆဋ္ဌံ တတိယံ နဝမံ၊ ဂုရုရန္တ'မထာ ပိ ဝါ။
ယတြ တု ဒ္ဝါဒသေ ပါဒေ၊ တံ ဥ ယံ့ တောဌကံ ယထာ။ (ဘာရတနာဝ)

သီဟိုဠ်မှ၌ ဣဝ-ဟု ပါဠ်ရှိ၏။ ၁,၇၅၆-ခုမြောက်သော ပတ္ထာရသခ်ၢာ၌ တည်၏။ ၁၆-မတြာရှိသောကြောင့် မတ္ထာသမကဂါထာမျိုး-ဟူ၍လည်း ဆုံးဖြတ်သင့်၏။

၇၇။ ဒုတဝိလမ္ဗိတ'မာဟ နဘာ ဘာရာ။

နဘာ၊ နဂိုဏ်း, ဘဂိုဏ်းတို့သည်လည်းကောင်း။ ဘဲရာ၊ ဘဂိုဏ်း, ရဂိုဏ်းတို့သည်လည်းကောင်း။ စေ ဘ၀န္တိ၊ ကုန်အံ့။ တံ၊ ထိုဂါထာကို။ ဒုတဝိလမ္ဗိတံ၊ ဒုတဝိလမ္ဗိတဂါထာ မည်၏-ဟူ၍။ ပိဂ်လော၊ သည်။ အာဟ၊ မိန့်ဆို၏။

ဒုတဝိလမ္ဗိတ'မာဟ မုနိ။ (ဆန်းမူလဒီကာ)

ဒုတဝိလမ္ဗိတံ နာမ ဘ၀တီတိ အာဟ ပိဂ်လော။ (ဆန္ဒောသာရတ္ထဝိကာသနီဒီကာ)

ဤဒီကာတို့ကို ထောက်၍ အာဟ-ဟု ဧကဝုစ်ကြိယာနှင့် ရှိခြင်းသည်သာလျှင် သင့်မြတ်၏။ သီဟိုဠ်မှ၌လည်း ဧကဝုစ်နှင့်ပင် ရှိ၏။ ဝုတ္တရတနာကရ၊ ဆန္ဒောမဉ္ဇရီတို့၌လည်း အာဟ-ဟူ၍ ဧကဝုစ်ကြိယာနှင့် ရှိ၏။

ဝစနတ္ထဧတိကဋီကာ၌ "အာဟု အာစရိယာ"ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ကဝိသာရဋီကာ၌ "ဆန္ဒညုနော အာဟု ကထေန္တိ"ဟူ၍လည်းကောင်း ဗဟုဝုစ်နှင့် ဖွင့်ဆိုကြကုန်၏။ ပါဒန္တ-ယတိ-ဟု ပိဂ်လဋီကာဆိုး၏။ ဒုတသဒ္ဒါ လျင်မြန်ခြင်းအနက်၊ ဝိလမ္ဗိတသဒ္ဒါ နုံ့နှေးလေးလံခြင်းအနက်ကို ဟော၏။ ၁,၄၆၄-ခုမြောက် ပတ္ထာရသခ်ျာ၌ တည်၏။

၇၈။ ဝသုယုဂဝိရတိ နာ မ္ပာ ပုဋ္ဌော'ယံ။

နာ၊ နဂိုဏ်း ၂-ခုတို့သည်လည်းကောင်း။ မ္ပာ၊ မဂိုဏ်း, ယဂိုဏ်းတို့သည်လည်းကောင်း။ စေ ဘဝန္တို၊ ကုန်အံ့။ ဝသုယုဂဝိရတိ၊ ၈-လုံး, ၄-လုံးတို့ဖြင့် ဖြတ်အပ်သော ယတိရှိသော။ အယံ၊ သည်။ ပုဋ္ဌော၊ ပုဋ္ဌဂါထာ မည်၏။

ဓရော ဓုဝေါ စ သောမော စ၊ အဟော စေဝါ'နိလော'နလော။
ပစ္စူသော စ ပဘာသော စ၊ ဝသဝေါဋ္ဌဝိတိ မတာ။

ဟူသော ဂါထာနှင့်အညီ ဝသုအမည်ရှိကုန်သော ဂဏဒေဝနတ်တို့သည် ဓရ, ဓုဝ, သောမ, အဟ, အနိလ, အနလ, ပစ္စူသ, ပဘာသ-ဟု ၈-မျိုးရှိကုန်သောကြောင့် ဝသုသဒ္ဒါသည် ၈-ခု သင်္ကေတသခ်ျာကို ဟော၏။ ဝသုကို ဗသ္သု-ဟု သက္ကဋ္ဌ ဖတ်ရွတ်အပ်၏။ သစ္စယုဂ်, တြေတယုဂ်, ဒွါပရယုဂ်, ကလိယုဂ်-ဟု ယုဂ် ၄-မျိုးရှိသောကြောင့် ယုဂသဒ္ဒါသည် ၄-ခု ဟူသော သင်္ကေတသခ်ျာကို ဟော၏။

ကဝိသာရဋီကာ၌ကား—

မဂ္ဂဖလဋ္ဌ စတုဋ္ဌိဓ ပုရိသယုဂလဘူတတ္တာ ယုဂသ။

ဟု ဖွင့်ဆိုး၏။

"စတ္တာရိ ပုရိသယုဂါနိ"ဟူသော ဒေသနာ၊ "ဧတာနိ ယုဂါနိ ဟောန္တိ တေ ဒကွိ ဂေယျာ" ဟူသော ဒေသနာတို့နှင့် ညီညွတ်၏။ ယင်းသို့ ညီညွတ်သော်လည်း ပိဂ်လ-အစရှိကုန်သော ရှေးရှေး၌ဖြစ်ကုန်သော သက္ကဋ္ဌဆန်းကျမ်းဆရာတို့သည် အရိယာပုဂ္ဂိုလ် ၈-ယောက်ကို ပုရိသယုဂ ခေါ်သည်-ဟု သိနိုင်ကြမည် မဟုတ်ကုန်။ "ဝိညေယျာ လောကတော သညာ" ဟူသော ပရိဘာသာနှင့်အညီ လောက၌ လူတို့ အမြဲသုံးစွဲ လေ့လာပြောဆိုကြသော လောကသင်္ကေတ အမည်သညာကိုသာလျှင် ဆန်းဆရာတို့ ရေးရိုးထုံးစံရှိကုန်၏။

ယဒိ ခလု စ သိယုံ ဒွေ နာ တထာ မ္ပာ၊ ယတိဝိဓိပိ စတုတ္ထတ္ထာ ဘိရိဋ္ဌော။
ဘဝတိ စ ဇဂတိဋ္ဌော သဗ္ဗဒါယော၊ သက္ကဟတိ ပုဋ္ဌဝုတ္တံ နာမတော တု။

(ဘာရတနာဝ္ယကျမ်း)

ဤဘာရတနာရှေ့ကျမ်းတွင် ပြဆိုအပ်သော ယတိလက္ခဏာသည် ဆန်းကျမ်းတို့၌ ပြဆိုအပ်သော ယတိလက္ခဏာနှင့် ရှေ့နောက်ပြန်၍ နေ၏။ ထို့ကြောင့် ဘရတရသေ့အလို ၄-လုံးတစ်ရပ်, ၈-လုံးတစ်ရပ် ယတိဖြတ်အပ်၏။ ၅၇၇-ခုမြောက်သော ပတ္ထာရသခ်ျာ၌ တည်၏။

၇၉။ နယသဟိတာ ရှာ ကုသုမဝိစိတ္တာ။

နယသဟိတာ၊ နဂိုဏ်း, ယဂိုဏ်းတို့နှင့်တကွဖြစ်ကုန်သော။ ရှာ၊ နဂိုဏ်း, ယဂိုဏ်းတို့သည်။ စေ ဘဝန္တိ၊ ကုန်အုံ့။ သာ၊ ထိုဂါထာသည်။ ကုသုမဝိစိတ္တာ၊ ဆန်းကြယ်သော ပန်းတို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်အပ်သည်နှင့်တူသော ကုသုမဝိစိတ္တာဂါထာ မည်၏။

ဝါနဝါသိကဂါထာမျိုး-ဟူ၍လည်း ဆိုနိုင်၏။ ဆတ္တာဒိဂိုဏ်းဖြစ်သောကြောင့် 'စိတ္တ, စိတြ' ၂-ချက်သင့်သည်ဖြစ်ရကား ကုသုမဝိစိတ္တာ, ကုသုမဝိစိတြာ-ဟု ကြိုက်နှစ်သက်ရာ ရွတ်ဆိုအပ်၏။ ပိဂ်လဒ္ဓိကာ၌ ယတိကို မဆိုသော်လည်း ဥဒါဟရဏ်ဂါထာကို ထောက်၍ ပါဒန္တယတိ-ဟု မှတ်ယူသင့်၏။

၁,၄၈၈-ခုမြောက်သော ပတ္ထာရသခ်ျာ၌ တည်၏။

၈၀။ ဘုဇင်ပွယာတံ ဘဝေ ဝေဒယေဟိ။

ဝေဒယေဟိ၊ ယ ၄-ဂိုဏ်းတို့ဖြင့်။ ဥပလက္ခိတံ၊ သော။ တံ၊ သည်။ ဘုဇင်ပွယာတံ၊ မြွေနဂါး၏ သွားခြင်းနှင့်တူသောကြောင့် ဘုဇင်ပွယာတဂါထာ မည်၏။

၆-လုံးတစ်ရပ် ယတိပြတ်သည်-ဟု သုတဗောဓဒ္ဓိကာ၌ ဆို၏။ ပါဒန္တယတိ-ဟု ပိဂ်လဒ္ဓိကာဆရာ ဆို၏။ "ဝေဒယေဟိ"၌ ဟိအက္ခရာကား ပါဒန္တဂရုတည်း။ ၅၈၆-ခုမြောက်သော ပတ္ထာရသခ်ျာ၌ တည်၏။

၈၁။ နဘဇရေဟိ ဘဝတိ ပိယံဝဒါ။

နဘဇရေဟိ၊ နဂိုဏ်း, ဘဂိုဏ်း, ဇဂိုဏ်း, ရဂိုဏ်းတို့ဖြင့်။ ဥပလက္ခိတာ၊ သော။ သာ ဝုတ္တိ၊ သည်။ ပိယံဝဒါ၊ ချစ်နှစ်သက်ဖွယ်သော စကားကို ပြောဆိုတတ်သော မိန်းမနှင့်တူသောကြောင့် ပိယံဝဒါဂါထာ မည်သည်။ ဘဝတိ၊ ဖြစ်၏။ ၁,၄၀၁-ခုမြောက်သော ပတ္ထာရသခ်ျာ၌ တည်၏။

၈၂။ ဝုတ္တာ သုဓီဟိ လလိတာ တဘာ ဇရာ။

တဘာ၊ တဂိုဏ်း, ဘဂိုဏ်းတို့သည်လည်းကောင်း။ ဇရာ၊ ဇဂိုဏ်း, ရဂိုဏ်းတို့သည်လည်းကောင်း။ စေ ဘဝန္တို၊ ကုန်အံ့။ သာ၊ ကို။ လလိတာ၊ လလိတာဂါထာ မည်၏-ဟူ၍။ သုဓီဟိ၊ ပညာရှိတို့သည်။ ဝုတ္တာ၊ ဆိုအပ်၏။

အာဒ စတုတ္ထ ဒသမ၊ နေဓန အဋ္ဌမ တထာ။
ယတြ ဒီယာနိ ပါဒေသု၊ တံ ဝုတ္တံ လလိတံ မတံ။ (ဘာရတနာဋ္ဌ)

ယတြ၊ အကြင်ဂါထာ၌။ အာဒိ၊ အစအကွာရာသည်လည်းကောင်း။ စတုတ္ထံ၊ လည်းကောင်း။ ဒသမံ၊ လည်းကောင်း။ နေဓနံ၊ အဆုံးဖြစ်သော အကွာရာသည်လည်းကောင်း။ တထာ၊ ထိုမှတပါး။ အဋ္ဌမံ၊ လည်းကောင်း။ ဒီယာနိ၊ ဒီယဂရုတို့သည်။ ပါဒေသု၊ ပါဒတို့ ၌။ တိဋ္ဌန္တိ၊ တည်ကုန်၏။ တံ ဝုတ္တံ၊ ထိုဂါထာကို။ လလိတံ၊ လလိတဂါထာ-ဟူ၍။ ဗုဒ္ဓေဟိ၊ ပညာရှိတို့သည်။ မတံ၊ အလိုရှိအပ်၏။

လလိတာဂါထာမျိုးသည် ၆-လုံးဖွဲ့ လလိတာ-စသည်ဖြင့် ၁၀-ကျော်ရှိ၏။ ဤဂါထာသည် ၁,၃၉၇-ခုမြောက်သော ပတ္ထာရသခ်ျာ၌ တည်၏။

၈၃။ ပမိတက္ခရာ သဇသသေဟု'ဒီတာ။

သဇသသေဟိ၊ သဂိုဏ်း, ဇဂိုဏ်း, သ ၂-ဂိုဏ်းတို့ဖြင့်။ ဥပလက္ခိတာ၊ မှတ်အပ်သော ဂါထာကို။ ပမိတက္ခရာ၊ ပမိတက္ခရာဂါထာ မည်၏-ဟူ၍။ ဝိဗုဓေဟိ၊ တို့သည်။ ဥဒိတာ၊ မိန့်ဆိုအပ်၏။ တစ်နည်း၊ သဇသသေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ဥဒိတာ၊ ကြီးပွါးသော ဂါထာသည်။ ပမိတက္ခရာ၊ မည်၏။

ဥဒိတန္တုတ္တာဥဂ္ဂတေ။ မေဒိနီကောသ။ (ဆရာကြုံနက်)။ ပါဒန္တယတိ-ဟု ပိဂ်လဋ္ဌီကာ၌ ဆို၏။

ပရိသုဒ္ဓဝါကျရစနာ'တိသယံ၊ ပရိသိဋ္ဌတေ'ဝ သဝဏ္ဏေသု'မတံ။
ပမိတက္ခရာပိ ဝိပုလတ္ထဝတီ၊ တဝ ဘာရတီ ဟရတိ မေ ဟဒယံ။

ပရိသုဒ္ဓဝါကျရစနာ၊ ပဒဒေါသ၊ စသည်လွတ်ကင်း၊ သန့်ရှင်းစင်ကြယ်သော ဝါကျရေးစီရင်ခြင်းသည်။ သဝဏ္ဏေသု၊ နားထောင်,နာယူကုန်သော သုဏာန္တပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ နား ၂-ဖက်တို့၌။ အတိသယံ၊ လွန်ကဲစွာ။ အမတံ၊ အမြိုက်ဆေးရည်ကို။ ပရိသိဋ္ဌတိ ဧဝ၊ အဖန်ဖန်သွန်းလောင်းသည်နှင့် တူသည်သာလျှင်တည်း။ တဝ၊ သင်၏။ ပမိတက္ခရာပိ၊ စကားအကွာရာလုံးရေ နည်းပါးသည်လည်းဖြစ်သော။ ဝိပုလတ္ထဝတီ၊ မျှားပြားကျယ်ဝန်းသော အနက်ရှိသည်

လည်းဖြစ်သော။ ဘာရတီ၊ စကားသည်။ မေ၊ ငါ၏။ ဟဒယံ၊ စိတ်နှလုံးကို။ ဟရတိ၊ ဆောင်ယူ နိုင်၏။

"ပမိတာနိ ပရိမိတာနိ အပ္ပါနိ အက္ခရာနိ ယဿာတိ ပမိတက္ခရာ"ဟု ဝိဂြိုဟ်ပြု။ ဤဂါထာသည် ၁,၇၇၂-ခုမြောက်သော ပတ္ထာရသခ်ိုတန်း၌ တည်၏။

၈၄။ နနဘရသဟိတာ'ဘိဟိတု'ဇ္ဇလာ။

နနဘရသဟိတာ၊ နဘ ၂-ဂိုဏ်း, ဘဂိုဏ်း, ရဂိုဏ်းတို့နှင့် တကွဖြစ်သော ဂါထာကို။ ဥဇ္ဇလာ၊ ဥဇ္ဇလာဂါထာမည်၏-ဟူ၍။ ဝိဗုဓေဟိ၊ တို့သည်။ အဘိဟိတာ၊ ဆိုအပ်၏။

ဥကို သြအသံဝဏ်ပြု၍ "ဘိဟိတောဇ္ဇလာ"ဟုရှိလျှင် သာ၍သင့်၏။ ၁,၄၇၂-ခုမြောက်သော ပတ္ထာရသခ်ိုတန်း၌ တည်၏။

၈၅။ ပဠ္ဌသစ္ဆိန္နာ ဝေသဒေဝိ မမာ ယာ။

မမာ၊ မ ၂-ဂိုဏ်းတို့သည်လည်းကောင်း။ ယာ၊ ယ ၂-ဂိုဏ်းတို့သည်လည်းကောင်း။ စေ ဘဝန္တို၊ ကုန်အုံ့။ ပဠ္ဌသစ္ဆိန္နာ၊ ၅-လုံး, ၆-လုံးတို့ဖြင့် ဖြတ်အပ်, ရပ်နားအပ်, တန့်ရပ်အပ်, အမောဖြေအပ်သော ယတိရှိသော။ သာ၊ ထိုဂါထာသည်။ ဝေသဒေဝီ၊ အလုံးစုံကုန်သော နတ်တို့အား ပိုင်းခြားရည်စူး၊ အထူးတင်ကိုး၊ ပသအပ်သော ဗလိနတ်စာနှင့် တူသောကြောင့် ဝေသဒေဝီဂါထာ မည်၏။

ဝိသာနံ သကလာနံ ဒေဝါနံ ဒေယျော ဗလိ ဝေသဒေဝီ၊ သဗ္ဗဒေဝ သမ္မန္တဗလိ။

ကဝိသာရဋ္ဌီကာ-စသည်တို့၌ ဝေသသဒ္ဒါကို ပဗ္ဗန္တနတ်ဟော-စသည်ကြံ၍ ဖွင့်ဆိုကြသည်ကား မသင့်။ ၅၇၇-မြောက်သော ပတ္ထာရသခ်ိုတန်း၌ တည်၏။

၈၆။ ဘဝတိ'ဟ တာမရသံ နဇ္ဇာ ယော။

နဇ္ဇာ၊ နဂိုဏ်း, ဇ ၂-ဂိုဏ်းတို့သည်လည်းကောင်း။ ယော၊ ယဂိုဏ်းသည်လည်းကောင်း။ စေ ဘဝန္တို၊ ကုန်အုံ့။ တံ၊ သည်။ ဣဟ၊ ဤဇဂတိဆန်း၌။ ဝါ၊ ဤဝုတ္တောဒယဆန်းကျမ်း၌။ တာမရသံ၊ တာမရသဂါထာ မည်သည်။ ဘဝတိ။ ၏။

ဆန်းမူလဋ္ဌီကာတွင် "ဟိ တိ နိပါတမတ္တံ" ဟိတိ ဟိ+ဣတိ ဧတံ ပဒံ၊ ဟိ-ဟူသော ထိုပုဒ်သည်။ နိပါတမတ္တံ၊ အနက်မရ နိပါတ်မျှသာတည်း။ ဝါ၊ နိပါတ်ပုဒ်သည်သာလျှင်တည်း။ ဤသို့ ဖွင့်ပြလျက်ရှိသောကြောင့် ဟိနှင့်တကွ ရောနှောပေါင်းစပ်၍ ဟိတာမရသဂါထာ-

ဟု အမည်ကို ကြံယူဖွင့်ဆိုကြကုန်သော ဝစနတ္ထဇောတိက-စသော နောက်နောက်ကုန်သော ဋီကာသစ်ဆရာတို့၏ စကားကို အမှားစင်စစ်-ဟု မှတ်အပ်၏။

ဝုတ္တရတနာကရ, ဆန္ဒောမဉ္ဇရီ တို့၌လည်း "ဣဟ ဝဒ တာမရသံ နဇဇာ ယော"ဟု ဣဟ-ပုဒ်နှင့် တာမရသ-ပုဒ်ကို တသီးတခြားစီ ခွဲ၍ဆို၏။

ကုသေသယေ တာမရသံ၊ သုဝဏ္ဏော စာပိ တမ္မကေ။
ဝုတ္တူရေ ကထိတံ ဣဒံ၊ ဒ္ဝါဒသက္ခရဆန္ဒသိ။

တာမရသသဒ္ဒါ၏အနက်ကို မှတ်သားရန် သင်္ဂဟဂါထာမူသည်။

ဣဒံ၊ နပုံသကလိင်ဖြစ်သော။ တာမရသံ၊ တာမရသသဒ္ဒါကို။ ကုသေသယေ၊ ကြာ၌လည်းကောင်း။ သုဝဏ္ဏော စာပိ၊ ရွှေ၌လည်းကောင်း။ တမ္မကေ စာပိ၊ ကြေးနီ၌လည်းကောင်း။ ဝုတ္တူရေ စ၊ ပန်းတိုင်ပင်၌လည်းကောင်း။ ဒ္ဝါဒသက္ခရဆန္ဒသိ စ၊ ၁၂-လုံးဖွဲ့ ဇဂတီဆန်းဝင် တာမရသဂါထာ၌လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပဠသု အတ္ထေသု၊ ၅-မျိုးကုန်သော အနက်တို့၌။ ကထိတံ၊ ဆိုအပ်၏။

ဂါထာပေါင်း ၂၇၀၀-ကျော်ရှိသော ဝါရာဟီသံဟိတာကျမ်းကြီး၌ကား ပဒလလိတာဂါထာ-ဟု ဆို၏။ ဤဂါထာသည် ၈၈၁-ခုမြောက်သော ပတ္ထာရသခ်ိုတန်း၌ တည်၏။

၈၇။ ကမလာတိ ဥ ယျာ သယသေဟိ ယော စေ။ ။ ၁၂။ ဇဂတီ။

သယသေဟိ၊ သဂိုဏ်း, ယဂိုဏ်း, သဂိုဏ်းတို့မှ။ ပရံ၊ နောက်၌။ ဝါ၊ သယသေဟိ၊ တို့နှင့်။ ယုတ္တော၊ ယှဉ်သော။ ယော၊ ယဂိုဏ်းသည်။ စေ ဘဝတိ၊ အံ့။ သာ၊ ကို။ ကမလာတိ၊ ကမလာဂါထာမည်၏-ဟူ၍။ ဝိဗုဓေဟိ၊ တို့သည်။ ဥ ယျာ၊ သိအပ်၏။

ဤဂါထာသည် ၇၁၆-ခုမြောက်သော ပတ္ထာရသခ်ိုခွဲ တည်၏။

ဇဂတီ၊ ၁၂-လုံးဖွဲ့ ဇဂတီဆန်းတည်း။

၈၈။ မ္ဟာ ဒြာ ဂေါ တိဒသယတိ ပဟာသိဏီ သာ။

မ္ဟာ၊ မဂိုဏ်း, နဂိုဏ်းတို့သည်လည်းကောင်း။ ဒြာ၊ ဇဂိုဏ်း, ရဂိုဏ်းတို့သည်လည်းကောင်း။ ဂေါ၊ လည်းကောင်း။ စေ ဘဝန္တိ၊ ကုန်အံ့။ တိဒသယတိ၊ ၃-လုံး, ၁၀-လုံးတို့ဖြင့် ပြတ်သောယတိရှိသော။ သာ၊ သည်။ ပဟာသိဏီ၊ မည်၏။

ဝါစပ္ပတိအဘိဓာန်၌ သကြီးတွင် ဣသရကင်းလျက် ပဟာသဏီ-ဟု ပါ၍ရှိ၏။ သီဟိုဠ်မှ၌လည်းကောင်း, ဌီကာတို့၌လည်းကောင်း ဟအက္ခရာတွင် ရေးချနှင့် ပါ၍ရှိကြသည်ကား မသင့်။ ဤဂါထာသည် ၁,၄၀၁-ခုမြောက်သော ပတ္ထာရသခ်ျာ၌ တည်၏။

၈၉။ စတုဋ္ဌဟေ ဟိ'ဟ ရုစိရာ ဇဘာ သ္ဝဂါ။ ။ အတိဇဂတိ။

ဇဘာ၊ ဇဂိုဏ်း, ဘဂိုဏ်းတို့သည်လည်းကောင်း။ သ္ဝဂါ၊ သဂိုဏ်း, ဇဂိုဏ်း, ဂရုတို့သည်လည်းကောင်း။ စေ ဘဝန္တိ၊ ကုန်အုံ့။ စတုဋ္ဌဟေဟိ၊ ၄-လုံး, ၉-လုံးတို့ဖြင့်။ ဝိစ္ဆိန္နာ၊ ယတိပြတ်သော။ သာ၊ သည်။ ဣဟ၊ ဤအတိဇဂတီဆန်း၌။ ရုစိရာ၊ ရုစိရာဂါထာ မည်၏။

သူရော စန္ဒော စ အဂ်ီရော၊ ဗုဓော စာပိ ဗြဟပ္ပတိ။
သုက္ကော သနေစရော ရာဟု၊ ကေတု စေတိ နဝဋ္ဌဟာ။

ဟု ဇောတိသတ်ကျမ်းတို့၌ ဆိုသောကြောင့် ဂဟ-သဒ္ဒါသည် ဂြိုဟ်ကြီး ၉-လုံးကို အစွဲပြု၍ ရေတွက်ပိုင်းခြားအပ်သော ၉-ခုဟူသော သင်္ကေတသခ်ျာကို ဟော၏။ အတိရုစိရာ-ဟု အချို့ကျမ်း၌ အမည်ဆို၏။ အချို့သော ဝုတ္တရတနာကရမူတို့၌ "စတုဋ္ဌဟေဟိဟ ရုစိရာ ဘ္ဘာ သရာ ဂေါ"ဟု စတုတ္ထ ဇဂိုဏ်းဌာနတွင် ရဂိုဏ်းနှင့် ဆိုသည်ကို တွေ့မြင်ကြည့်ရှုရ၏။ ပိဂ်လ-စသော တပါးသောဆန်းကျမ်းတို့နှင့် မညီ။

ဝုတ္တစန္ဒိကာကျမ်း၌ကား–

> **ယသ်ံ ဝိဘာဘိ ဇဂဏာ ပရတော ဘကာရော၊ တသ္မာ ပရော သဇဂဏာ ပရတော ဂုရု စေ၊ သာ ပိဂ်လေန ကထိတာ လလိတာ ကဝိနံ နေဝါ ပယာတိ ဟဒယာဒမိ ဒေဝတေဝ။**

ဟူ၍ ဆို၏။ လလိတာဂါထာ-ဟူလို။ ဤဂါထာသည် ၂,၈၀၆-ခုမြောက်သော ပတ္ထာရသခ်ျာ၌ တည်၏။ အတိဇဂတီ၊ ၁၃-လုံးဖွဲ့ အတိဇဂတိဆန်းတည်း။

၉၀။ နနရသလဟုဂါ သရေဟျ'ပရာဇိတာ။

နနရသလဟုဂါ၊ နဂိုဏ်, ရဂိုဏ်း, သဂိုဏ်း, လဟု, ဂရုတို့သည်။ စေ ဘဝန္တိ၊ ကုန်အုံ့။ သရေဟိ၊ ၇-လုံး, ၇-လုံးတို့ဖြင့်။ ဝိစ္ဆိန္နာ၊ ပြတ်သော ယတိရှိသော။ သာ၊ သည်။ အပရာဇိတာ၊ မည်၏။

ဥသဘော ဓေဝတော စေဝ၊ ဆဋ္ဌဂန္ဓာရမဗ္ဗိမာ။
ပဠမော စ နိသာဒေါ စ၊ သတ္တော'တေ ဂဒိတာ သရာ။ ။

ဟူသော အဘိဓာန်နှင့်အညီ အသံသည် ဥသဘအသံ-စသောအားဖြင့် ၇-မျိုးရှိသောကြောင့် သရသဒ္ဒါသည် ၇-ခုဟူသော သင်္ကေတသင်္ချာကို ဟောတ်။

ကဝိသာရဒီကာဠကား "**အနဝတတ္တာဒိသတ္တဝိဓဘူတတ္တာ သရသ**"ဟု ဖွင့်ဆို၏။ အနဝတတ်အိုင်-အစရှိသော အိုင်ကြီး ၇-အိုင်ရှိသောကြောင့် ထိုအိုင်ကို ဟောသော သရ-သဒ္ဒါသည် ၇-ခုဟူသော သင်္ကေတသင်္ချာကို ဟောတ်-ဟူလို။

၉၁။ နနဘနလဂိ'တိ ပ္ပဟရဏကလိကာ။

နနဘနလဂါ၊ နဘ ၂-ဂိုဏ်း, ဘဂိုဏ်း, နဂိုဏ်း, လဟု, ဂရုတို့သည်။ စေ ဘဝန္တိ၊ ကုန်အုံ့။ ဣတိ ဤဒိသီ၊ ရှေးအပရာဇိတာဂါထာ၌ ဆိုအပ်ပြီးသော ၇-လုံးတစ်ရပ် ပြတ်သော ဤသို့သဘောရှိသော ယတိရှိသော။ သာ၊ သည်။ ပဟရဏကလိကာ၊ **ပဟရဏကလိကာ**ဂါထာ မည်တ်။ တစ်နည်း၊ ဣတိ ဤဒိသာယ ရီတိယာ၊ ဤသို့သော ဖွဲ့ဆိုရေးသားရိုးအစဉ်ဖြင့်။ ပဟရဏကလိကာ၊ မည်တ်။ (ဝုတ္တရတနာကရဗျာချာနည်း)

ပိဋ်လဆန်းသုတ်တွင် "**ပဟရဏကလိတာ နာ သ္မာ လဂါ စ**"ဟု သမုစ္စယတ္ထ စ-သဒ္ဒါနှင့်တကွ ဆိုသောကြောင့် ရှေးအပရာဇိတာဂါထာ၌ကဲ့သို့ပင် ယတိကို မှတ်အပ်တ်။ အမတသဠိဝနီဋီကာဆရာ ဖွင့်တ်သို့ ဤ၌လည်း "ဣတိသဒ္ဒါ သမုစ္စယတ္ထဇောတကော"ဟု ဆန်းမူလဋီကာ၌ ဖွင့်တ်။ တစ်နည်း၊ "ဣတိသဒ္ဒါ အနုကမ္ပုနအနက်ဟော"ဟူ၍လည်း ကြံယူသင့်တ်။ ကဝိသာရဒီကာ၌ "**ကလိတာတိ ပမာဒပါဌော**"ဟု တဝမ်းပူအဆုံးရှိသော ကလိတာပုဒ် မရှိသင့်ကြောင်းကို ဖွင့်ဆိုသည်မှာ ယခင်ပိဋ်လဆန်းသုတ်ကို မတွေ့မမြင်ရသည် မှတပါး အခြားသောအပြစ် မရှိချေ။ ဤဂါထာသည်ကား ၈,၁၂၈-ခုမြောက် ပတ္ထာရသင်္ချာ၌ တည်တ်။

၉၂။ ဝုတ္တာ ဝသန္တတိလကာ တဘဇာ ဇဂါ ဂေါ။ ၁၄။ သဏ္ဌရီ။

တဘဇာ၊ တဂိုဏ်း, ဘဂိုဏ်း, ဇဂိုဏ်းတို့သည်လည်းကောင်း။ ဇဂါ၊ ဇဂိုဏ်း, ဂရုတို့သည်လည်းကောင်း။ ဂေါ၊ ဂရုသည်လည်းကောင်း။ စေ ဘဝန္တိ၊ ကုန်အုံ့။ သာ၊ ကို။ ဝသန္တတိ-လကာ၊ ဝသန္တရတု၏ မှန်ကူသဖွယ်ဖြစ်သော ဝသန္တတိလကာဂါထာ မည်တ်-ဟူ၍။ အာစရိ-ယေဟိ၊ ဆန်းတတ်ဆရာကြီးတို့သည်။ ဝုတ္တာ၊ မိန့်ဆိုအပ်တ်။

ရှေးနိဿယဟောင်း ၁-စောင်၌ "ယာ ဝုတ္တိ၊ ကို။ တဘဇာ၊ တို့လည်းကောင်း။ ဇဂါ၊ တို့လည်းကောင်း။ ဂေါ၊ လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဆဟိ လက္ခဏေဟိ၊ ၆-ပါးသော လက္ခဏာတို့ဖြင့်။ ပဋိမဏ္ဍိတာ၊ တန်ဆာဆင်အပ်တ်။ သာ ဝုတ္တိ၊ ကို။ ဝသန္တတိလကာ၊ မိုး

ကာလ၌ ဆန်းကြယ်သော ကောင်းကင်ကဲ့သို့ ၆-ပါးသောဂိုဏ်းတို့ဖြင့် ဆန်းကြယ်ခြင်းရှိသော ဝသန္တတိလကဂါထာမည်၏-ဟူ၍။ ဝုတ္တော၊ ၏။" ဤသို့ မိမိဉာဏ် ကွန်မြူးနိုင်သလောက် ထည့်လျှောက်ဖြည့်စွက်၍ အနက်ရေးဆိုတော်မူ၏။

ကာလီဒါသဆရာ စီရင်ရေးသားထားခဲ့သော သုတဗောဓဆန်းကျမ်း၌ "**အဌာဘိ-ရိန္ဒ၂ဝဒနေ ဝိရတိ စ ဆဒ္ဒိ**"ဟု ၈-လုံးတစ်ထောက်, ၆-လုံးတစ်ရပ် ယတိဖြတ်ရမည်-ဟု ဆို၏။ ဆန္ဒောသာရတ္ထဝိကာသနီဋီကာ၌လည်း ဤသုတဗောဓကျမ်း၌ကဲ့သို့ ယတိကို ဆို၏။ ပိဂ်လဆန်းသုတ်၏အဖွင့် ဝုတ္တိကို ရေးစီရင်သော ဟလာယုဓဆရာသည်ကား ပါဒန္တယတိ-ဟု ဆို၏။

ဘာရတနာဌကျမ်းတွင်လည်း–

အာဒေါ ဒ္ဝေ စ စတုတ္ထံဝါ၊ အဌမေ'ကာဒသေ ဂုရု။
အန္တောပန္တေ စ သက္ကရိယံ၊ ဝသန္တတိလကာ ယထာ။

ဟု ယတိလက္ခဏာကို အထူးမဆို။ ဂါထာ၏လက္ခဏာမျှကိုသာ ဆို၏။ ဝသန္တတိလက-ဟု အာကာရန္တနှင့်လည်းကောင်း၊ ဝသန္တတိလက်-ဟု နပုလ္လိင်နှင့်လည်းကောင်း ၂-ချက် ဆန်းကျမ်းတို့၌ ဆိုသောကြောင့် ကညာဒိဂိုဏ်း, စိတ္တာဒိဂိုဏ်း ၂-မျိုးသင့်-ဟု မှတ်အပ်၏။ ၎င်းဂါထာ၏အမည် အမျိုးမျိုးရှိကြောင်းကိုလည်း–

ဝသန္တတိလက် မဠု-တိလကော'ဒ္ဓသဏီ တထာ။
သီဟောဒ္ဓတ် သီဟောန္ဓတ်၊ ပိဂ်လော မဓုမာဓဝီ။

ဟု ဆန္ဒောပဒေသ၌ ရေးဆိုအပ်လေပြီ။

ဝသန္တတိလက်၊ ဝသန္တတိလက-ဟူသော အမည်ကို။ ဝဒန္တိ၊ ဆန်းဆရာအမျိုးမျိုးတို့ ဆိုကြကုန်၏။ မဠုတိလက်၊ မဠုတိလက-ဟူသော အမည်ကို။ ဝဒတိ၊ ဆန္ဒောရတနမာလာ ကျမ်း-စသည်၌ ဆို၏။ ဥဒ္ဓသဏီ၊ ဥဒ္ဓသဏီ-ဟူသောအမည်ကို။ ဝဒတိ၊ သေတဝရသေ့ ဆို၏။ တထာ၊ ထိုမှတပါး။ သီဟောဒ္ဓတ်၊ သီဟောဒ္ဓတ-ဟူသော အမည်ကိုလည်းကောင်း။ သီဟောန္ဓတ်၊ သီဟောန္ဓတ-ဟူသောအမည်ကိုလည်းကောင်း။ ဝဒတိ၊ ကဿပရသေ့ ဆို၏။ မဓုမာဓဝီ၊ မဓုမာဓဝီ-ဟူသောအမည်ကို။ ပိဂ်လော၊ ပိဂ်လဆရာသည်။ ဝဒတိ၊ ဆို၏။

ဤဂါထာသည် ၂,၉၃၃-ခုမြောက်သော ပတ္ထာရသခ်ိုဘ၌ တည်၏။

သက္ကရီ၊ ၁၄-လုံးဖွဲ့ သက္ကရီဆန်းတည်း။ နဒါဒိဂိုဏ်းဖြစ်သောကြောင့် ဤကာရန္တနှင့် ရေးသားဖတ်ရွတ်အပ်၏။

၉၃။ ဒ္ဒိဟတဟယလဟု ရ'ထဂိ'တိ သသိကလာ။

ဒ္ဒိဟတဟယလဟု၊ ၂-ခုဖြင့် မြောက်အပ်သော ၈-လဟုသည်လည်းကောင်း။ ဝါ၊ ၁၄-လဟုသည်လည်းကောင်း။ အထ ပစ္ဆာ၊ ထို ၁၄-လဟု၏ နောက်၌။ ဂေါ၊ ဂရုသည်လည်းကောင်း။ စေ ဘဝတိ၊ အံ့။ ဣတိ ဣမိနာ ပကာရေန၊ ဖြင့်။ အဘိလက္ခိတာ၊ မှတ်အပ်သော။ သာ၊ သည်။ သသိကလာ၊ လ၏ ကလာနှင့်တူစွာ ညီမျှသော မတြာကလာရှိသော သသိကလာ ဂါထာ မည်၏။

"သသိနော ကလာ သသိကလာ၊ သာ ဝိယ ကလာ မတ္တာ ယဿာတိ သသိကလာ" ဟု ဝိဂြိုဟ်ပြု။

စန္ဒာဝတ္တာ မဏိဂုဏ-နိကရော သရဘောသကာ။
မာလာ သသိကလာ စေတိ၊ ကထိတံ နာမ ဆဋ္ဌကံ။

အကျဉ်းမှတ်သားရန် သင်္ဂီဟဂါထာမူသည်–

- ဆန္ဒောရတနမာလာ၌ သရဘဂါထာ၊
- ပိဂ်လဆန်းကျမ်း၌ ၇-လုံး, ၈-လုံးတို့ဖြင့် ယတိပြတ်လျှင် **စန္ဒာဝတ္တာ**ဂါထာ၊
- ၆-လုံး, ၉-လုံးတို့ဖြင့် ယတိပြတ်လျှင် **မာလာ**ဂါထာ၊
- ၈-လုံး, ၇-လုံးတို့ဖြင့် ယတိပြတ်လျှင် **မဏိဂုဏနိကရ**ဂါထာ-ဟု ဆို၏။
- ဆန္ဒောမဉ္ဇရီတွင် ပန်းဟော မာလာ-သဒ္ဒါ၏ပရိယာယ်ဖြင့် ဩက်ဂါထာ-ဟု ဆို၏။

သရဘ-ဟူသော အမည်သည်လည်း ဩက်-သဒ္ဒါမှ ဆက်သွယ်လာသော အမည်ပင်တည်း။ မဂဓ၌ 'ဩက်'ဟူသောပုဒ် မရှိ။ နောက်ပုဒ်နှင့် တွဲစပ်၍ဆိုမှသာလျှင် သဒ္ဓရာ, မဟာသဒ္ဓရာ-စသော ဂါထာ၏အမည် ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်သည်။ အချို့နိသယ၌ "ဣတိသဒ္ဒါ နာမ ဝါစက"ဟု ဆို၏။ ဆန္ဒောသာရတ္ထဝိကာသနီဋီကာ၌ ၇-လုံး, ၈-လုံးတွင် ယတိပြတ်လျှင် "စန္ဒာဝတ္တာ"ဟု ဆိုသော ပိဂ်လဆန်းကျမ်း၌ကဲ့သို့ ယတိကို ဆို၏။

ကဝိသာရဋီကာ၌–

> ဆန္ဒောသာရတ္ထဝိကာသနိယံ ပန သတ္တဟိ ဝိရာမာ သသိကလာ နာမာတိ ယတိပိ ဝုတ္တာ၊ သာ ပန ဆန္ဒောဝိစိတ္တာဒိသ္မာနာဂတာ။

ဟု အပြစ်တင်ဆို၏။

ပိဂ်လဝုတ္တရတနာကရ-စသော ဆန်းကျမ်းတို့ကို ဆန္ဒောဝိစိတိကျမ်းမျိုး-ဟု ခေါ်သည်။ ပိဂ်လဆန္ဒောဝိစိတိကျမ်း, ၎င်းအဖွင့်ဋီကာကျမ်းတို့၌ အသေအချာ ရေးသားပြဆိုလျက်ပင် ရှိပေသည်။

အတြ သရေဟိ ဝသုဟိ စ ယတိ ဣစ္ဆာမနာယော။ (ပိဂ်လဋီကာ)

ဆန်းမူလဋီကာ, ဆန္ဒောသာရတ္ထဝိကာသနီဋီကာဆရာတို့ ဆိုဆုံးဖြတ်အပ်သော အရပ်ရပ် ဝိနိစ္ဆယစကားတို့သည် ပိဂ်လ-စသော ရှေးဆန်းကျမ်းဟောင်း အဆိုစကားတို့နှင့် တသားတည်း တိုက်ဆိုင်ညီညွတ် နှီးနှောမိကုန်၏။ ဝစနတ္ထဇောတိက, ကဝိသာရဋီကာဆရာတို့ကား ဆေးစက်ကျရာ အရုပ်ဖြစ်သော ပန်းချီတတ်ဆရာကြီးကဲ့သို့ ဆိုလွယ်ပြီးလွယ် ရှိလှကုန်၏။ ဆပ္ပစ္ဆယဒီပကဆရာမူကား မိမိဉာဏ်တွင် ထင်မြင်သလောက် ပြတ်ပြတ်တောက်တောက် ရေးသားလေ့ရှိသဖြင့် စကားပို, စကားလွန်ကို သုံးစွဲလေ့ရှိ၏။

ဤဂါထာသည် ၁၆,၃၈၄-ခုမြောက်သော အတိသက္ကရိဆန်း၏ ဗဟိုအလယ်ဖြစ်သော ပတ္ထာရသခ်ျာ၌ တည်၏။

၉၄။ ဝသုဟယယတိ ရိ'ဟ မဏိဂုဏနိကရော။

ဣဟ၊ ဤသသိကလာဂါထာ၌။ ဝသုဟယယတိ၊ ၈-လုံး, ၇-လုံးတို့ဖြင့်။ ဝါ၊ တို့၌ ပြတ်သော ယတိရှိသော ဂါထာသည်။ မဏိဂုဏနိကရော၊ အလုံးစုံကုန်သော ကျောက်မျက်ရတနာတို့၏ ဂုဏ်အပေါင်းအစုနှင့်တူသော **မဏိဂုဏနိကရဂါထာ** မည်၏။

အချို့သောဆန်းကျမ်း၌ ဂေယျအက္ခရာတွင် ဥသရမင်ဘဲ **မဏိဂဏနိကရဂါထာ**-ဟု အမည်ဆို၏။ ဝုတ္တရတနာကရ၌ "ယတိရိတိ"ဟု ဣတိသဒ္ဒါနှင့် ပါဠိရှိ၏။ ပတ္ထာရမှာ ရှေးသသိကလာဂါထာနှင့် တူ၏။ သီဟိဠမူ၌ ဣဓသဒ္ဒါနှင့် ယတိရိဓ-ဟု ပါဠိရှိ၏။ ဟပစ္စည်းနှင့် ဓပစ္စည်းတို့သည် သတ္တမျတ္ထကို ဇောတကမူသော ပစ္စည်းမျိုးဖြစ်ကုန်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဟအက္ခရာနှင့် ဓအက္ခရာတို့သည်လည်း အချင်းချင်း ပြောင်းလဲလွှဲဖယ်နိုင်သော အက္ခရာဖြစ်ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း သင့်ကုန်သည်ချည်းသာတည်း။

၉၅။ ဣဣမယယယုတာ ယံ မာလိနီ ဘောဂိ'သီဟိ။

ဣဣမယယယုတာ၊ ဣဂိုဏ်း-၂, မဂိုဏ်း, ယဂိုဏ်း ၂-ခုတို့နှင့်ယှဉ်သော။ ဘောဂိ'သီဟိ၊ ၈-လုံး, ၇-လုံးတို့ဖြင့်။ ဆိန္နာ၊ ပြတ်သော။ အယံ၊ ဤဂါထာသည်။ မာလိနီ၊ ပန်းပန်သော သတို့သမီးကဲ့သို့ ဂိုဏ်းစဉ်ရှိသော **မာလိနီဂါထာ** မည်၏။

သီဟိုဠ်မှ၌ "ဘောဂိ'သီဟိ"ဟု ဤကာရန္တနှင့် ပါဠိရှိသည်မှာ စိုးရိမ်ကြီးသူတို့ ပြင်ဆင်ထားဟန်တူ၏။ ပါဒန္တဂရသည် ထင်ရှားသော အသုံးအနှုန်းဖြစ်၍ ရဿဂ္ဂကာရန္တနှင့် ပါဠိရှိသော်လည်း မှားယွင်းသည်-ဟု မဆိုသာချေ။ "ဘောဂိ'သီဟိ"ကို "ဘောဂီ ဂ္ဂသီဟိ"ဟု ပုဒ်ဖြတ်။ "ဘောဂေါ အသ အတ္ထိတိ ဘောဂီ"ဟု ဝိဂြိုဟ်ပြု။ ထိုနဂါးမျိုးတို့သည်–

အနန္တော ဝါသုကီ သခေါ၊ ကက္ကဋော တက္ခကော တထာ။
ပဒုမော စ မဟာပဒုမော၊ ကုလိသော စေတိ ဝိဿုတာ။ –

ဟူသော ဂါထာနှင့်အညီ အနန္တ, ဝါသုကီ, သင်္ခ, ကက္ကဋ, တက္ခက, ပဒုမ, မဟာပဒုမ, ကုလိသ-ဟု ၈-မျိုးရှိကုန်သောကြောင့် မြွေနဂါးမျိုးတို့ကိုဟောသော ဘောဂီသပ္ပ-အစရှိသော သဒ္ဒါအပေါင်းသည်လည်း ၈-ခုဟူသော သင်္ကေတသင်္ချာကို ဟော၏။

ဂ္ဂသီ-သဒ္ဒါသည်–

မရိစိ ရ'တ္ထိ ပုလဟော၊ ပုလစ္ဆော ကတု အဏိရာ။
ဝသိဋ္ဌော စ မဟာဘာဂေါ၊ သတ္တေ'တေ ဗြဟ္မုနော သုတာ။ –

ဟု ဟရိဝံသ၌ ဆိုအပ်သည်နှင့်အညီ မရိစိ, အတ္ထိ, ပုလဟ, ပုလစ္ဆ, ကတု, အဏိရ, ဝသိဋ္ဌ-ဟု ဗြဟ္မာမင်း၏သားဖြစ်သော ရသေ့ ၇-ယောက်ရှိရကား ၇-ခုဟူသော သင်္ကေတသင်္ချာကို ဟော၏။ ကဝိကပ္ပလတာဋီကာ၌ကား–

ကဿပေါတိ ဘာရဒ္ဒါဇော၊ ဝိဿာမိတ္တော စ ဂေါတမော။
ယမဒဂ္ဂိ ဝသိဋ္ဌော စ၊ သတ္တေ'တေ မုနယော မတာ။

ဟု ရသေ့ ၇-ယောက်တို့၏အမည်ကို တစ်မျိုးဖွင့်ဆို၏။

ကဝိသာရဒီကာ၌ကား–

ဝိပဿီ အာဒိကာနံ သမ္ဗုတိ ဘူတေန အမှာကံ တထာဂတေန သဒ္ဒီ သတ္တဝိဓာနံ ဂ္ဂသိ မုနိနံ။

ဟု ဖွင့်ဆို၏။ ဤဂါထာသည် ၄,၆၇၂-ခုမြောက်သော ပတ္ထာရသခ်ျာ၌ တည်၏။

၉၆။ ဘဝတိ နဇာ ဘဇာ ရသဟိတာ ပဘဒ္ဒကံ။ ။ ၁၅။ အတိသက္ကရီ။

နဇာ၊ နဂိုဏ်း, ဇဂိုဏ်းတို့သည်လည်းကောင်း။ ဘဇာ၊ ဘဂိုဏ်း, ဇဂိုဏ်းတို့သည်လည်းကောင်း။ ရသဟိတာ၊ ရဂိုဏ်းနှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်သည်။ စေ ဘဝန္တိ၊ ကုန်အံ့။ တံ ဝုတ္တံ၊ သည်။ ပဘဒ္ဒကံ၊ ပဘဒ္ဒကဂါထာ မည်သည်။ ဘဝတိ၊ ၏။

ဤဂါထာသည် ၁၁,၁၈၄-ခုမြောက်သော ပတ္ထာရသခ်ၢတန်း၌ တည်၏။ သံခိုဋ္ဌ-သာရ ဗျာကရဏ်းကျမ်း၌ကား သမုဒ္ဒကဂါထာ-ဟု အမည်ဆို၏။

အတိသက္ကရီ၊ ၁၅-လုံးဖွဲ့ အတိသက္ကရီဆန်းတည်း။

၉၇။ နဇဘဇရာ သဒါ ဘဝတိ ဝါဏိနီ ဂ-ယုတ္တာ။ ။ ၁၆-အဋ္ဌ။

နဇဘဇရာ၊ နဂိုဏ်း, ဇဂိုဏ်း, ဘဂိုဏ်း, ဇဂိုဏ်း, ရဂိုဏ်းတို့သည်။ သဒါ၊ အချင်းခပ်သိမ်း။ ဂ-ယုတ္တာ၊ ပါဒန္တဂရုနှင့် ယှဉ်ကုန်သည်။ စေ ဘဝန္တိ၊ ကုန်အံ့။ သာ ဝုတ္တိ၊ သည်။ ဝါဏိနီ၊ မည်သည်။ ဘဝတိ၊ ၏။

ယဒါ-ဟု ယပက်လက်နှင့် ပါဠိရှိကြသည်ကား မသင့်။ သီဟိုဠ်မူ ဝုတ္တရတနာကရ ဆန္ဒောမဉ္ဇရိတို့၌ "သဒါ"ဟူ၍သာလျှင် ပါဠိရှိ၏။ ဆန္ဒောသာရတ္ထဒီကာ၌လည်း သဒါ၊ သဗ္ဗဒါ-ဟု ဖွင့်၏။ ရှေးအတိသက္ကရီဆန်း၊ ပဘဒ္ဒကဂါထာတွင် ဂရု ၁-လုံးတိုး၍ ဖွဲ့ဆိုလျှင် ဝါဏိနီ ဂါထာဖြစ်၏-ဟူ၍ မှတ်အပ်၏။

ဤဂါထာသည် ၁၃,၁၈၄-ခုမြောက်သော ပတ္ထာရတန်း၌ တည်၏။

အဋ္ဌ၊ ၁၆-လုံးဖွဲ့ အဋ္ဌဆန်းတည်း။

၉၈။ ယမာ နော သော ဘလ္ဂာ ရသဟရဝိရာမ သိခရိဏီ။

ယမာ၊ ယဂိုဏ်း, မဂိုဏ်းတို့သည်လည်းကောင်း။ နော၊ နဂိုဏ်းသည်လည်းကောင်း။ သော၊ သဂိုဏ်းသည်လည်းကောင်း။ ဘလ္ဂာ၊ ဘဂိုဏ်း, လဟု, ဂရုတို့သည်လည်းကောင်း။ စေ ဘဝန္တိ၊ ကုန်အံ့။ ရသဟရဝိရာမာ၊ ၆-လုံး, ၁၁-လုံးတို့ဖြင့် ပြတ်သောယတိရှိသော။ သာ ဝုတ္တိ၊ သည်။ သိခရိဏီ၊ **သိခရိဏီ**ဂါထာ မည်၏။

ဟရသဒ္ဒါ, ရုဒ္ဒသဒ္ဒါ, မဟာဒေဝ-သဒ္ဒါတို့သည် ရုဒ္ဒနတ်ဟောအဖြစ်ဖြင့် အနက်တူကုန်၏။ ထိုရုဒ္ဒနတ်တို့သည် '**ရုဒ္ဒါ စေ**'ကဒသဌိတာ'ဟူသော အဘိဓာန်ဦးကာနှင့်အညီ–

၁။ အဇေကပါဒနတ်, ၂။ အဟိဗုဇ္ဈနတ်, (အဟိ ဗုဒ္ဓ-ဟူ၍လည်း ခေါ်သင့်၏။)

၃။ ဝိရူပက္ခနတ်, ၄။ သိကြားနတ်, ၅။ ဇယန္တနတ်,

၆။ ဗဟုရူပနတ်, ၇။ တျမ္ဗကနတ်, ၈။ အပရာဇိတနတ်,

၉။ ဝေဝဿတနတ်, ၁၀။ သာဝိတ္တနတ်, ၁၁။ ဟရနတ်–

ဟု ၁၁-မျိုးရှိသောကြောင့် ဟရသဒ္ဒါသည် ၁၁-ခု-ဟူသော သင်္ကေတသခ်ၢကို ဟော၏။

ရအက္ခရာတွင် ဣမတင်ဘဲ "သိခရဏီ"ဟု ပါဠိပျက်လျက် ရှိတတ်၏။ ဤဂါထာသည် ၅၉,၃၃၀-မြောက်သော ပတ္ထာရတန်းသခ္ခာ၌ တည်၏။

၉၉။ ရသယုဂိသိတော နော သော မြာ သ္လာ ဂျဒါ ဟရိဏီ တဒါ။

ယဒါ၊ အကြင်အခါ၌။ နော၊ နဂိုဏ်းသည်လည်းကောင်း။ သော၊ သဂိုဏ်းသည်လည်းကောင်း။ မြာ၊ မဂိုဏ်း, ရဂိုဏ်းတို့သည်လည်းကောင်း။ သ္လာ၊ သဂိုဏ်း, လဟုတို့သည်လည်းကောင်း။ ဂေါ၊ ဂရုသည်လည်းကောင်း။ စေ ဘဝတိ၊ အုံ့။ တဒါ၊ ထိုအခါ၌။ ရသယုဂိ-သိတော၊ ၆-လုံး, ၄-လုံး, ၇-လုံးတို့ဖြင့်။ ဝိစ္ဆိန္နာ၊ ယတိပြတ်သော။ သာ ဝုတ္တိ၊ သည်။ ဟရိဏီ၊ ဟရိဏီဂါထာ မည်၏။

တစ်နည်း၊ ရသယုဂိသိတော၊ မှ။ ယတိ၊ သည်။ စေ ဘဝတိ၊ အုံ့-ဟု ပဌမျတ္ထသော်လည်း ပေး။

နိဿက္ကဝစန'ဠေတ္ထ ကရဏတ္ထေ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ အပါဒါနတ္ထေ ဝါ။ (ကဝိသာရဋ္ဌိကာ)

ဝစနတ္ထဇောတိကဋ္ဌိကာ၌ကား–

ရသော စ ယုဂဠ ဣသိ စ တေဟိ ဣတာ ဂတာ ပဝတ္တာ ယတိ ယသ္သာတိ ရသယုဂိ-သိတာ၊ ဘိန္နာဓိကရဏသမာသောယံ။

ဟု ဖွင့်ဆို၏။ ၎င်းအဖွင့်ကို အသင့်-ဟု ထင်မှားမိသောကြောင့် အချို့သော နိဿယ၌ "ရသယုဂိသိတော၊ ၆-လုံး ၁-တန်, ၄-လုံး ၁-တန်, ၇-လုံး ၁-တန် ယတိတို့နှင့်တကွ ဖြစ်သည်။ ယဒိ သိယာ၊ အုံ့။"ဟု အနက်ပေးဆိုလေ၏။

- ပထမမောင်းထောင်ကြီးနိဿယ၌ "ရသယုဂိသိတော၊ ၆-လုံးနောင်ယတိ, ၄-လုံးနောင်ယတိ, ၇-လုံးနောင်ယတိတို့သည်လည်းကောင်း"ဟု ပစ္စတ္ထဗဟုဝုစ်နှင့် အနက်ရေးဆိုပြီ။
- အုဋ္ဌကျောင်းဆရာတော် ဦးဗုဓ်နိဿယ၌ "ရသယုဂိသိတော၊ ၆-လုံး, ၄-လုံး, ၇-လုံးသော ယတိသည်"ဟု တောပစ္စည်းကို ပစ္စတ္ထ၌ သက်-ဟု ရေးသားမှာဆိုတော်မူ၏။
- ဆန်းမူလဋ္ဌိကာ, ဆန္ဒောသာရတ္ထဝိကာသနီဋ္ဌိကာတို့၌ကား ကရဏတ္ထနှင့်ချည်း ဖွင့်ဆိုကြကုန်၏။
- ဝုတ္တရတနာကရ, ဆန္ဒောမဉ္ဇရီတို့၌လည်း တတိယာဝိဘတ်နှင့်သာလျှင် သုတ်ရှိကြကုန်၏။

ရကောက်တွင် ဣရသက္ခရာနှင့် "ဟရိဏီ"ဟု ရေးသားဖတ်ရှုတ်ရမည်။ အပရေ ဆရာတို့ကား ဥသဘဝိလသိတဂါထာ-ဟု အမည်ခေါ်ဆိုသည်-ဟု ပိဋ်လင်္ဂီကာတွင် ဖွင့်၏။ ဘာရတနာဋ္ဌကျမ်းဌ်ကား ဥသဘစေဋ္ဌိတဂါထာ-ဟု ဆို၏။

ယတြ ပဠုလဟူ ပါဒေ၊ တေရသေ စ စတုဒ္ဒသေ။
သောဋသေ'ကာဒသေ စေဝ၊ တသ ဥသဘ စေ ဋ္ဌိတံ။
(ဘာရတနာဋ္ဌကျမ်း၊ ပန္နရသမဇ္ဈာယ)

ဤဂါထာသည် ၄၆,၁၁၃-ခုမြောက်သော ပတ္ထာရတန်းဌ် တည်၏။

၁၀၀။ **မန္ဒက္ကန္တာ မဘနတတဂါ ဂေါ ယုဂ'တ္ထ'သကေဟိ။ ။ ၁၇-အစ္ဆဋ္ဌိ။**

မဘနတတဂါ။ မဂိုဏ်း, ဘဂိုဏ်း, နဂိုဏ်း, တ ၂-ဂိုဏ်း, ဂရုတို့သည်လည်းကောင်း။ ဂေါ။ ဂရုသည်လည်းကောင်း။ စေ ဘဝန္တိ၊ ကုန်အုံ့။ ယုဂ'တ္ထ'သကေဟိ၊ ၄-လုံး ၆-လုံး, ၇-လုံးတို့ဖြင့်။ ဝိစ္ဆိန္နာ၊ ယတိပြတ်သော။ သာ ဝုတ္တိ၊ သည်။ **မန္ဒက္ကန္တာ၊ မန္ဒက္ကန္တာ**ဂါထာ မည်၏။

"ယုဂ'တ္ထ'သကေဟိ"ပုဒ်ကို နိဿက္ကတ္ထ, သဟာဒိယောဂတ္ထတို့နှင့်လည်း နိဿယ ဆရာတော်တို့ အနက်ပြန်ဆိုတော်မူကုန်၏။ "ယုဂေါ'တ္ထ'သကေဟိ"ဟု ဩအသဝဏ်နှင့် ပါဠိရှိလျှင် သာ၍ကောင်း၏။ သီဟိုဠ်မူ၌ အဆုံးအက္ခရာတွင် ဒီဃဂရုထင်စေခြင်းငှာ ဤ ကာရန္တနှင့် ရေးဆိုသော်လည်း ပါဒန္တဂရုအရာဖြစ်၍ ရဿနှင့်သာ သင့်၏။ မန္ဒ၌ နှအက္ခရာတွင် ရေးချနှင့် 'မန္ဒာက္ကန္တာ'ဟု သီဟိုဠ်မူ သက္ကဋ္ဌဆန်းကျမ်းတို့၌ ပါဠိရှိ၏။ ဘာရတနာဋ္ဌကျမ်းဌ်ကား သိရီဓရာဂါထာ-ဟု အမည်တစ်မျိုး ဆို၏။

စတ္ထာရာဒေါ စ ဒသမံ၊ ဂုရုနျထ တေရသမံ။
စတုဒ္ဒသ ဥပန္တ'န္တေ၊ ကောဒသ မတာပိ စ။
ယဒါ သတ္ထာဒသေ ပါဒေ၊ သေသာနိ တု လဟူနျပိ။
ဘဝန္တိ ယမ္ပိ သာ ဥ ယျာ၊ သိရီဓရာ မတာ ယထာ။ (ဘာရတနာဋ္ဌကျမ်း)

အစ္ဆဋ္ဌိ၊ ၁၇-လုံးဖွဲ့ အစ္ဆဋ္ဌိဆန်းတည်း။ သဗ္ဗော စံတိသုတ်၏ ကာရိယအရာဖြစ်သော ကြောင့် 'အစ္ဆဋ္ဌိ'ဟူ၍သာ ပါဠိရှိသင့်၏။ ကာရိယီနှင့် 'အတျဋ္ဌိ'ဟု ရှိကြသည်ကား မသင့်။ "**အတိပတိတိ နံတိ စံ**"ဟူသော သဒ္ဒနီတိသုတ်ကိုလည်း ထောက်။

၁၀၁။ **မော တော နော ယော ယာ ကုသုမိတလတာဝေလ္လိတာ'ဂ္ဂတ္ထိ'သိဟိ။ ၁၈။ ဓိတိ။**

မော၊ မဂိုဏ်းသည်လည်းကောင်း။ တော၊ တဂိုဏ်းသည်လည်းကောင်း။ နော၊ နဂိုဏ်းသည်လည်းကောင်း။ ယော၊ ယဂိုဏ်းသည်လည်းကောင်း။ ယာ၊ ယ ၂-ဂိုဏ်းတို့သည်လည်းကောင်း။ စေ ဘဝန္တို၊ ကုန်အုံ့။ အက္ခုတ္တိ'သီဟိ အက္ခ ဥတု ဣသီဟိ၊ ၅-လုံး, ၆-လုံး, ၇-လုံးတို့ဖြင့်။ ဝိစ္ဆိန္နာ၊ ပြတ်သော။ သာ ဝုတ္တိ၊ သည်။ ကုသုမိတလတာဝေလ္လိတာ၊ ပွင့်သော နွယ်၏ ကွေ့ကောက်လှုပ်ရှား သွားလာခြင်းနှင့်တူသော ကုသုမိတလတာဝေလ္လိတာဂါထာ မည်၏။

ကုသုမိတာ ပုပ္ဖိတာလတာ ကုသုမိတလတာ၊ ကုသုမိတလတာယ ဝေလ္လိတာ စလိတာ ကုသုမိတလတာဝေလ္လိတာ၊ သာ ဝိယာတိ တထာ။

သီဟိုဠ်မှ၌ ပါဒန္တဒီယနှင့် ရှိ၏။ ဤဂါထာသည် ၃၇,၅၅၇-ခုမြောက်သော ပတ္ထာရ-သခ်္ခ်ာ၌ တည်၏။

မိတိ၊ ၁၈-လုံးဖွဲ့ မိတိဆန်းတည်း။ သီဟိုဠ်မှ၌ ဓုတိ-ဟု ရှိသည်ကား မသင့်။

၁၀၂။ ရသုတ္တ'သေဟိ ယွာ နသရရဂုရု မေယဝိပ္ပဒ္ဓိတာ သာ။

ယွာ၊ ယဂိုဏ်း, မဂိုဏ်းတို့သည်လည်းကောင်း။ နသရရဂုရု၊ နဂိုဏ်း, သဂိုဏ်း, ရ ၂-ဂိုဏ်း, ဂရုတို့သည်လည်းကောင်း။ စေ ဘဝန္တို၊ ကုန်အုံ့။ ရသုတ္တ'သေဟိ၊ ၆-လုံး တစ်ရပ်, တဖန် ၆-လုံးတစ်ရပ်, ၇-လုံးတို့ဖြင့်။ ဝိစ္ဆိန္နာ၊ ပြတ်သော။ သာ ဝုတ္တိ၊ သည်။ မေယဝိပ္ပဒ္ဓိတာ၊ မိုးကြိုးပစ်သံနှင့်တူသော **မေယဝိပ္ပဒ္ဓိတာဂါထာ** မည်၏။

ဖုဋ္ဌဝဇိရ နိဋ္ဌေသေ-ဟု ဓာတ်နက်ကြား။ ဒွေဘာဝါဒိကဓာတ်မျိုးဖြစ်၍ 'ဝိပ္ပဒ္ဓိတာ' ဟု ဒွေးဘော်ရောက်သည်။ ဝါရာဟိသံဟိတာကျမ်း၌ကား **ဝိမ္ဘိတာဂါထာ**-ဟု ဆို၏။ ဤဂါထာသည် ၇၅,၇၁၄-ခုမြောက်သော ပတ္ထာရသခ်္ခ်ာ၌ တည်၏။

၁၀၃။ အက္ခ'သေဟိ ယတိ မ္ဘဇ သတတဂါ သဒ္ဒုလဝိက္ကီဠိတံ။ ။ ၁၉။ အတိမိတိ။

မ္ဘဇ၊ မဂိုဏ်း, သဂိုဏ်း, ဇဂိုဏ်းတို့သည်လည်းကောင်း။ သတတဂါ၊ သဂိုဏ်း, တ ၂-ဂိုဏ်း, ဂရုတို့သည်လည်းကောင်း။ စေ ဘဝန္တို၊ ကုန်အုံ့။ အက္ခ'သေဟိ၊ ၁၂-လုံး, ၇-လုံးတို့ဖြင့်။ ဝိစ္ဆိန်နှ၊ ပြတ်သော။ တံ ပဇ္ဇ ထိုဂါထာသည်။ **သဒ္ဒုလဝိက္ကီဠိတံ**၊ ကျား၏မြူးထူး ဟော်ပါးကစားခြင်းနှင့်တူသော **သဒ္ဒုလဝိက္ကီဠိတဂါထာ** မည်၏။

ဓာတာ မိတ္ထော'ရိယမာရုဒ္ဒေါ၊ ဝရုဏော သုသီရော ဧဝ စ။
ဘဂေါ ဝိဝသဝါပူတာ၊ သဝိတာ ဒသမော မတော။
ဧကာဒသ တထာ ဘဋ္ဌာ၊ ဝိဏ္ဏု ဒ္ဒါဒသ ဥစ္စတေ။

ဟူသော သက္ကဋ္ဌကျမ်းလာဂါထာနှင့်အညီ အာဒိစ္စနတ်သည် ၁၂-မျိုးအရေအတွက်ရှိသော ကြောင့် အက္ကာ-သဒ္ဒါသည် ၁၂-ခုဟူသော သင်္ကေတသင်္ချာကို ဟောတ်။ တစ်နည်း၊ နေ၌ ကလာ ၁၂-မျိုးရှိသောကြောင့် နေဟော ပရိယာယ်-ဟူသမျှ ၁၂-ခု သင်္ကေတသင်္ချာကို ဟောတ်-ဟူ၍လည်း ကြံသင့်တ်။

တပိနီ တာပိနီ ဓူမာ၊ မရိစိ ဇလိနီ ရုစိ။
သုသုက္ကာ ဘောဂ ဒါဝိသာ၊ ဗောဓိနီ ဝါရိဏီ ခမာ။ ။

သက္ကဋ္ဌကျမ်းတို့၌ဆိုသော အက္ကာကလာ ၁၂-မျိုးတို့တ် သရုပ်သင်္ချာတည်း။ "သဒ္ဒါလ ဝိက္ကိဠိဘိ"ဟု အဆုံးတွင် ဣသရနှင့် ပါဠိမရှိသင့်ကြောင်းကို ကဝိသာရဒီကာ၌ ဆုံးဖြတ်ချက် ချလေပြီ။ "သဒ္ဒါလ"ဟု လ-သံယုတ်နှင့် မရွတ်အပ်။ "သဒ္ဒါလ"ဟု ဠိဒီဃနှင့် ရွတ်အပ်တ်။

သရတိတိ သဒ္ဒါလော၊ ဠိလော၊ ဒေါစန္ဒော၊ သဒ္ဒေန ဠိလတိ ဂစ္ဆတိတိ ဝါ သဒ္ဒါလော။
(မာဂဓအဘိဓာန်ဒီကာ)

ဤဂါထာသည် ၁၄၉,၃၃၇-ခုမြောက်သော ပတ္ထာရသင်္ချာ၌ တည်တ်။

အတိဓိတိ၊ ၁၉-လုံးဖွဲ့ အတိဓိတိဆန်းတည်း။ သီဟိုဠ်မူ၌ "အတိဓုတိ"ဟု ရှိသည် ကား မသင့်။

၁၀၄။ ဝုတ္တမိဒိသန္တု နာမတော ရဇာ ရဇာ ရဇာ ဂုရူလဟူ စ။ ။ ၂၀။ ကတိ။

ရဇာ စ၊ ရဂိုဏ်း, ဇဂိုဏ်းတို့သည်လည်းကောင်း။ ရဇာ စ၊ တို့သည်လည်းကောင်း။ ရဇာ စ၊ တို့သည်လည်းကောင်း။ ဂုရူလဟူ စ၊ ဂရု, လဟုတို့သည်လည်းကောင်း။ စေ ဘဝန္တု၊ ကုန်အံ့။ ဤဒိသံ တု၊ ဤသို့ သဘောရှိသော ဂါထာသည်ကား။ နာမတော၊ အမည်အားဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ဝုတ္တဂါထာ မည်တ်။

ပါဒန္တယတိ-ဟု ပိဂ်လဒီကာဆရာ ဆိုတ်။ ရဂိုဏ်း, ဇဂိုဏ်း-ဟု ၃-ကြိမ်, ၃-တန် ယှဉ်အပ်တ်။ ဤဂါထာသည် ၆၆၉,၀၅၁-ခုမြောက်သော ပတ္ထာရသင်္ချာတန်း၌ တည်တ်။

ကတိ၊ အလုံး ၂၀-ဖွဲ့ ကတိဆန်းတည်း။

၁၀၅။ မြာ ဘ္ဟာ ယော ယော တြယေန တ္တိမုနိယတိယုတာ သဒ္ဒရာ ကိတ္တိတာ'ယံ။
၂၁။ ပကတိ။

မြာ၊ မဂိုဏ်း, ရဂိုဏ်းတို့သည်လည်းကောင်း။ ဘ္ဟာ၊ ဘဂိုဏ်း, နဂိုဏ်းတို့သည်လည်း ကောင်း။ ယော၊ ယဂိုဏ်းသည်လည်းကောင်း။ ယော၊ တဖန် ယဂိုဏ်းသည်လည်းကောင်း။

ယေန၊ ယဂိုဏ်းနှင့်။ စေ သဟိတာ၊ အကယ်၍ တကွဖြစ်ကုန်အံ့။ တိမုနိယတိယုတာ၊ ၇-လုံး, ၃-တန့်သော ယတိနှင့်ယှဉ်သော။ ဝါ၊ ၃-ကြိမ် ၇-လုံး တစ်ရပ် ယတိပြတ်ခြင်းနှင့် ယှဉ်သော။ အယံ၊ ဤဂါထာကို။ အတြ၊ ၂၁-လုံးဖွဲ့ ဤပကတိဆန်း၌။ သဒ္ဓရာ၊ သဒ္ဓရာဂါထာ မည်၏-ဟူ၍။ ကိတ္တိတာ၊ ကြားအပ်၏။ ဝါ၊ ပြအပ်၏။

အုဒ္ဒကျောင်းဆရာတော်နိဿယ၌ "တိမုနိယတိယုတာ"ပုဒ်ကို ဂိုဏ်းစဉ်ပုဒ်တို့၏ ဝိသေသနအဖြစ်ဖြင့် အနက်ပြန်ဆိုတော်မူ၏။ သက္ကဋ္ဌ၌ သြက်-ဟူသော ဗျဥ္ဇနန္တပုဒ်သည် နောက်ဗျဥ္ဇနာဒိပုဒ်မျိုးတို့နှင့် တွဲဖက်ယှက်စပ်အပ်သည်ရှိသော် ဒွေးဘော်ရောက်မြဲဖြစ်သောကြောင့် "သဒ္ဓရာ"ဟူ၍ သံယုတ်နှင့် ပုဒ်ဖြစ်လာသည်။

"သြက် ဝုစ္စတိ မာလာ၊ တံ ဓာရေတီတိ သဒ္ဓရာ"ဟု ဝိဂြိုဟ်ပြု။ ။ ပန်းပန်သော သတို့သမီးကို အရကောက် ဥပမာဆင့်၍ ဂါထာကို အရကောက်။

စတ္တာရာဒေါ စ ဆဋ္ဌ စ၊ သတ္တမံ စ စတုဒ္ဒသံ။
အဋ္ဌာဒသံ သတ္တဒသံ၊ တထာ ပဉ္စဒသံ ပုန။

အန္တောပန္တေ ဂုရုဏ္ဏ'တြ၊ လဟုဏ္ဏ'ညာနိ သဗ္ဗဒါ။
ဧကဝီသတိကေ ပါဒေ၊ သဒ္ဓရာ နာမ သာ ယထာ။ ။

ဘာရတနာဝ္ယကျမ်ိး ယတိလက္ခဏာမပါ။ ဤဂါထာသည် ၃၀၃,၀၁၁-ခုမြောက်သော ပတ္ထာရသခ်ိုဘ၌ တည်၏။

ပကတိ၊ ၂၁-လုံးဖွဲ့ ပကတိဆန်းတည်း။

၁၀၆။ ဘြာ နရနာ ရနာ စ'ထ ဂုရု ဒသက္ကဝိရမံ ဟိ ဘဒ္ဒက'မိဒံ။ ။ ၂၂။ အာကတိ။

ယသ ပဇ္ဇယ၊ ၏။ ပဋိပါဒိ၊ ပါဒတိုင်း, ပါဒတိုင်း။ ဘြာ စ၊ ဘဂိုဏ်း, ရဂိုဏ်းတို့သည် လည်းကောင်း။ နရနာ စ၊ နဂိုဏ်း, ရဂိုဏ်း, နဂိုဏ်းတို့သည်လည်းကောင်း။ ရနာ စ၊ ရဂိုဏ်း, နဂိုဏ်းတို့သည်လည်းကောင်း။ အထ၊ ထိုမှတပါး။ ဂုရု စ၊ ဂရုသည်လည်းကောင်း။ ယထာက္ကမံ၊ အစဉ်အတိုင်း။ စေ ဘဝန္တိ၊ ကုန်အံ့။ ဒသက္ကဝိရမံ၊ ၁၀-လုံး, ၁၂-လုံးတို့ဖြင့် ပြတ်သော ယတိရှိသော။ ဣဒံ ပဇ္ဇ၊ ဤဂါထာသည်။ ဘဒ္ဒကံ၊ ဘဒ္ဒကဂါထာ မည်၏။

ဟိ-ကား ပဒပူရဏနိပါတ်ပုဒ်တည်း။ ကဝိသာရဒ္ဒီကာ၌ကား ပဒပူရဏတစ်နည်း, ကရဏတ္ထတစ်နည်း ကြံ၍ ဖွင့်ဆို၏။ အချို့နိဿယ၌ "အတိဘဒ္ဒကံ၊ အတိဘဒ္ဒကဂါထာ မည်၏"ဟု ပါဠိပျက်ကို တွေ့၍ အနက်ပေး တိမ်းမှားချွတ်ယွင်းသည်ကို တွေ့ရှိရ၏။ ဘာရ-တနာဝ္ယကျမ်း၌ကား မဒ္ဒကဂါထာ-ဟု ဆို၏။

ဤဂါထာသည် ၁,၉၃၁,၇၃၅-ခုမြောက်သော ပတ္ထာရသခ်ျာတန်းခ် တည်၏။

အာကတိ၊ ၂၂-လုံးဖွဲ့ အာကတိဆန်းတည်း။

- [1]ဂါယတ္တီဆန်း, [2]ဥဏ္ဏိကာဆန်း, [3]အဋ္ဌိဆန်း, [4]မိတိဆန်း, [5]ကတိဆန်း, [6]ပကတိဆန်း, [7]အာကတိဆန်း၊ ဤဆန်း ၇-မျိုးတို့၌ ၁-ဂါထာစီ၊
- [8]ဗြဟတိဆန်း, [9]အတိဇဂတိဆန်း, [10]အတိမိတိဆန်း၊ ဤဆန်း ၃-မျိုးတို့၌ ၂-ဂါထာစီ၊
- [11]သက္ကရိဆန်း, [12]အစ္စဋ္ဌိဆန်းတို့၌ ၃-ဂါထာစီ၊
- [13]အတိသက္ကရိဆန်း၌ ၄-ဂါထာ၊
- [14]အနုဋ္ဌုဘဆန်း၌ ၅-ဂါထာ၊
- [15]ပန္တိဆန်း၌ ၈-ဂါထာ၊ ဥပဋ္ဌိတာဂါထာ၏ ပန္တိဆန်း၌ ရှိသင့်သည်၏အဖြစ်ကို ရှေး၌ ဆုံးဖြတ်အပ်လေပြီ။
- [16]တိဋ္ဌုဘဆန်း၌ ၁၁-ဂါထာ၊
- [17]ဇဂတီဆန်း၌ ၁၄-ဂါထာ၊

ဤသို့ ဆန်း ၁၇-မျိုး, ဂါထာ ၆၁-မျိုးတို့ကိုသာ ဤဝုတ္တောဒယကျမ်း၌ ရှင်သံဃ-ရက္ခိတမဟာသာမိထေရ် ရေးသားပြဆိုတော်မူခဲ့သည်။

- ဥတ္ထာဆန်း, အစ္စုတ္ထာဆန်း, မဇ္ဈာဆန်း, ပတိဋ္ဌာဆန်း, သုပ္ပတိဋ္ဌာဆန်း-ဟူကုန်သော အစ၌ ဆန်း ၅-မျိုးတို့ကိုလည်းကောင်း၊
- ဝိကတိ, သံကတိ, အတိကတိ, ဥက္ကတိ-ဟူကုန်သော အဆုံး၌ ဆန်း ၄-မျိုးတို့ကိုလည်းကောင်း၊
- ထိုဆန်းတို့၌ တည်ကုန်သော ဂါထာတို့ကိုလည်းကောင်း၊
- ဂါယတ္တီဆန်း-စသည်တို့၌ အချို့ကုန်သော ဂါထာမျိုးတို့ကိုလည်းကောင်း၊
- ဒဏ္ဍကဆန်းဂါထာမျိုးတို့ကိုလည်းကောင်း — ရေးသားပြဆိုတော်မမူခဲ့ချေ။

ရှေးဆရာမြတ်တို့ကား ဤကျမ်းတွင် ပြဆိုသရွေ့မျှကိုသာ ကြည့်ရှု၍ ဧကဆန်း၊ အနေကဆန်း-ဟု ၂-မျိုးခွဲ၍ ဆိုကြကုန်၏။ ၁-လုံးဖွဲ့ ဥတ္ထာဆန်း၌ပင်လျှင် ဂရု ၁-တန်း, လဟု ၁-တန်း ထွက်၍ ၂-ဂါထာ ရနိုင်သောကြောင့် ဂါထာတစ်မျိုးတည်းသာရှိသော ဧကဆန်း-ဟူ၍ မရှိနိုင်တော့ပြီ။

ဣတိ ဝုတ္တောဒယေ ဆန္ဒသိ သမဝုတ္တိနိဒ္ဒေသော နာမ တတိယော ပရိစ္ဆေဒေါ။ ၆ ၂။၁၀၆။

ဝုတ္တောဒယေ၊ သော။ ဆန္ဒသိ၊ ၌။ သမဝုတ္တိနိဒ္ဒေသော နာမ၊ ၄-ပါဒလုံး၊ စုရုံးညီညာ၊ ခရာဂိုဏ်းစဉ်၊ မှီယှဉ်တူမျှ၊ သမဂါထာတို့ကို ညွှန်းရာညွှန်းကြောင်း မည်သောကြောင့် သမဝုတ္တိနိဒ္ဒေသမည်သော။ တတိယော၊ သော။ ပရိစ္ဆေဒေါ၊ သည်။ ဣတိ သမတ္တော၊ ပြီးပြီ။

* * * * * *

[၄] စတုတ္ထပရိစ္ဆေဒ၊ အဒ္ဓသမဝုတ္တိနိဒ္ဒေသ

"သမ'မဒ္ဓသမံ ဝုတ္တံ"ဟူ၍ ဆိုအပ်ပြီးသောဂါထာ၌ သမဂါထာတို့၏ လက္ခဏာဘေဒကို ပြဆိုတော်မူပြီး၍ အဒ္ဓသမမည်သော ဂါထာတို့၏ လက္ခဏာဘေဒကို ပြတော်မူလိုသော ရှင်သံယရက္ခိတဆရာသည်–

၁၀၇။ ဝိသမေ ယဒိ သာ သလဂါ သမေ။
ဘတ္တယတော ဂုရုကာ ဝု'ပစိတ္တံ။

စသော အဒ္ဓသမ၊ စတုတ္ထကဏ္ဍကို မိန့်ဆိုတော်မူသတည်း။

ဝိသမေ၊ ပထမ, တတိယဝိသမ ၂-ပါဒ၌။ သာ၊ သ ၂-ဂိုဏ်းတို့သည်လည်းကောင်း။ သလဂါ၊ သဂိုဏ်း, လဟု, ဂရုတို့သည်လည်းကောင်း။ ယဒိ ဘဝန္တိ၊ ကုန်အံ့။ သမေ၊ ဒုတိယ, စတုတ္ထ စုံ ၂-ပါဒ၌။ ဘတ္တယတော၊ ဘဂိုဏ်း ၃-ခုတို့၏အပေါင်းမှ။ ပရံ၊ နောက်၌။ ဂါ၊ ဂရု ၂-လုံးတို့သည်။ ယဒိ ဘဝန္တိ၊ ကုန်အံ့။ တံ ပဇ္ဇ၊ သည်။ ဥပစိတ္တံ၊ ဥပစိတ္တဂါထာ မည်၏။

၂-ခေါက်ပြန်သဖြင့် ဂါထာကို ပြည့်စေအပ်၏။ (၀-အက္ခရာ အာဂုံ။) ပိဂ်လဆန်းသုတ်၌ ဥပစိတ္တက-ဟု ကပစ္စည်းနှင့်တကွ အမည်ကို ဆို၏။ ၁၁-လုံးဖွဲ့ ဥပစိတြာဂါထာနှင့် ဒေါဓကဂါထာကို ဥပဇာတိဖွဲ့ယှက်ရာ၌ ဥ, ဓော, ဥ, ဓော-ဟူသော ၁၁-ခုမြောက်သော အတန်းကို ဥပစိတ္တ-ဟု အမည်မှည့်ဆိုသည်။ သီဟိုဠ်မှ၌ "ဂုရုကာ ဥပစိတ္တာ"ဟု ပါဠိ၌ရှိ၏။

၁၀၈။ ဘတ္တယတော ယဒိ ဂါ ဒုတိယဗျာ။
ယဒိ ပုနရေ၀ ဘ၀န္တိ နဇာ ဗျာ။

ဝိသမေ၊ ၌။ ဘတ္တယဘော၊ ဘဂိုဏ်း ၃-ခုတို့၏အပေါင်းမှ။ ပရံ၊ ၌။ ဂါ၊ ဂရု ၂-လုံးတို့သည်။ ယဒိ ဘဝန္တိ၊ ကုန်အံ့။ သမေ၊ ၌။ နဇာ၊ နဂိုဏ်း, ဇဂိုဏ်းတို့သည်လည်းကောင်း။

ဗျာ၊ ဇဂိုဏ်း, ယဂိုဏ်းတို့သည်လည်းကောင်း။ ပုနရေဝ၊ တဖန်သာလျှင်။ ယဒိ ဘဝန္တိ၊ ကုန်အံ့။ သာ၊ သည်။ ဒုတမဗ္ဗာ၊ ဒုတမ**ဗ္ဗာ**ဂါထာ မည်၏။

သက္ကဋ္ဌဆန်းကျမ်းတို့၌ ဒြုတမဗ္ဗာ-ဟု ပါဠိရှိသောကြောင့် ဗျည်းမပါစေမူ၍ ဥတမ**ဗ္ဗာ**ဂါထာ-ဟု ပြဆိုသောဝါဒ၊ ရ-ဗျည်းနှင့် ရုတမ**ဗ္ဗာ**ဂါထာ-ဟု ပြဆိုသောဝါဒတို့ကို မသင့်ကုန်သည်ချည်းသာ-ဟူ၍ မှတ်ယူအပ်၏။

ရကာရော နိဒုပါတုပုနနိပါတ စတုရာဒိတော-ဟု ပဒရူပသိဒ္ဓိကျမ်း၌ ဆိုသောကြောင့် ပုန-ပုဒ်ကို နောက်သရာဒိ-ပုဒ်နှင့် သန္ဓိတွဲစပ်လိုလျှင် ပုနရေတိ, ပုနရာဂမော, ပုနရုတ္တိ-ပုဒ်တို့၌ကဲ့သို့ ရကောက်လာ၍ တွဲစပ်အပ်၏။ ၎င်းပဒရူပသိဒ္ဓိကျမ်းတွင် ဒထွေးအက္ခရာ လာရာ၌လည်း ပုနဒေဝ-ဟူသောပုဒ်ကို ထုတ်ဆိုပြန်သည်ဖြစ်သောကြောင့် ပုနရေဝ-ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ပုနဒေဝ-ဟူ၍လည်းကောင်း ၂-ချက်သင့်အံ့သကဲ့သို့ ဆို၏။ ပုန-ဟူသောပုဒ်သည် ပုနရ်-ဟူသော သက္ကဋ္ဌရကာရန္တပုဒ်ဖြစ်သောကြောင့် ရကောက်အက္ခရာ လာခြင်းသည် သာလျှင် သင့်မြတ်၏-ဟု ထင်၏။ ဝိသမ ၂-ပါဒ၌ ဥပစိတ္တဂါထာ, သမ ၂-ပါဒ၌ တာမရသ ဂါထာနှင့် ဖွဲ့ဆိုလျှင် ဒုတမ**ဗ္ဗာ**ဂါထာဖြစ်၏။ ဤဂါထာသည် ဥပစိတြာဂါထာ, အာပါတလိကာ ဂါထာ, အပရန္တိကာဂါထာတို့၏အတွင်း၌ ဝင်၏။

ဣဒန္တု ဝုတ္တံ ဥပစိတြာ ပါတလိကာ ပရန္တိက'န္တောဂတံ။ (သုခဗောဓိနီဋီကာ)

၁၀၉။ ယဒိ သတ္တိတယံ ဂုရုယုတ္တံ၊ ဝေဂဝတီ ယဒိ ဘတ္တိတယာ ဂါ။

ဝိသမေ၊ ၌။ သတ္တိတယံ၊ သဂိုဏ်း ၃-ခုအပေါင်းသည်။ ယဒိ ဂုရုယုတ္တံ၊ အကယ်၍ အဆုံး၌ ဂရု ၁-လုံးနှင့်ယှဉ်အံ့။ တစ်နည်း၊ ဂုရုဟုတ္တံ၊ ပါဒ၏အဆုံး ၁-လုံးသောဂရုနှင့် ယှဉ်သော။ သတ္တိတယံ၊ သည်။ ယဒိ ဘဝတိ၊ အံ့။ သမေ၊ ၌။ ဘတ္တိတယာ၊ မှ။ ဂါ၊ ဂရု ၂-လုံး တို့သည်။ ယဒိ ဘဝန္တိ၊ ကုန်အံ့။ သာ ဝုတ္တိ၊ သည်။ ဝေဂဝတီ၊ **ဝေဂဝတီ**ဂါထာ မည်၏။

သမ ၂-ပါဒ၌ ဒေါဓကဂါထာ၏လက္ခဏာအတိုင်း ဝိသမ ၂-ပါဒ၌ ဒေါဓကဂါထာ၏လက္ခဏာတွင် အစတစ်လုံးကို ပယ်ဖြုတ်ယူတ်လျှော့၍ ဖွဲ့ဆိုလျှင် ဝေဂဝတီဂါထာ ဖြစ်၏။

ဝိသမေ ပထမက္ခရဟီနံ၊ ဒေါဓက'မေဝ ဟိ ဝေဂဝတီ။ (ဆန္ဒောမဉ္ဇရီ)

တစ်နည်း၊ ဝိသမ ၂-ပါဒ၌ မေယ္ယဝိတာနဂါထာ၊ သမ ၂-ပါဒ၌ ဒေါဓကဂါထာ၏ လက္ခဏာနှင့်အညီ ဖွဲ့ဆိုလျှင် ဝေဂဝတီဂါထာ ဖြစ်၏။ မေယ္ယဝိတာနဂါထာ၏ လက္ခဏာကို ဆန်းကျမ်းတို့၌ မတွေ့မိ,မကြည့်ရှုဖူးချေ။ ဂါထာပေါင်း ၂,၇၆၀-ကျော်ရှိသော ဝါရာဟီသံ-ဟိတာကျမ်းကြီး၌သာ တွေ့မြင်ကြည့်ရှုရဖူးသည်။

အပိ ကာလ'မပေက္ခ စ ပတ္တံ၊ သုဘကော ဝိဒဓာတျ'နုရူပ်။
နု မဓော ဗဟုကံ ကုဋ္ဌဝေ စ ဝိသိဇတျပိ မေယ္ယဝိတာနော။ ။

(ဝါရာဟိသ်ဟိတာကျမ်း၊ ၁၀၄-ခုမြောက် ဂြဟဂေါစရပိုင်း။ ၎င်းကျမ်းကို ဗြဟသ်ဟိတာကျမ်း-ဟူ၍လည်း ခေါ်၏။)

အပိ စ၊ စင်စစ်သော်ကား။ ပတ္တံ၊ ကောင်းဖို့ရာရေး၊ ကျိုးပေးကြိမ်ကြိုက်၊ အခွင့်ဆိုက်ရောက်သော။ ကာလံ၊ အချိန်အခါကို။ အပေက္ခ၊ ကြည့်ရှု၍။ သုဘကော၊ ကောင်းကျိုးချမ်းသာမှုကို ပြုတတ်သော သောမဂြိုဟ် ၄-လုံးသည်။ အနုရူပ်၊ သင့်တင့်လျောက်ပတ်ရုံသာ ဖြစ်သော ကောင်းကျိုးကို။ ဝိဒဓာတိ၊ ပေးတတ်, ဆောင်သယ်တတ်၏။ မဓော၊ ရတုဝဿန်၊ ဂိမှာန်နွေလ၊ ကဆုန်လ၌။ မေယ္ယဝိတာနော၊ မိုးလုံး,မိုးခဲသည်။ ဝိသိဇတျပိ၊ စွန့်လွှတ်ရှာသွန်းသော်လည်း။ ဗဟုကံ၊ များများစားစား။ နု ဝိသိဇတိ၊ မရှာမသွန်း၊ မစွန့်လွှတ်ပေ။ ကုဋ္ဌဝေ စ၊ စလယ်တောင်းငယ်၌လည်း။ ဗဟုကံ၊ များစွာ။ နု ဝိသိဇတိ၊ မစွန့်လွှတ်ပေ။

သုဘဂြိုဟ် ၄-လုံးတို့၏အကျိုးကို ဟောရာ၌ ဇာတာရှင်၏ ဂြိုဟ်နေ,ဂြိုဟ်ထိုင်ကောင်းသော်လည်း အချိန်အခါကို ကြည့်ရှု၍ ဟောရမည်။ သုဘဂြိုဟ်တို့က ကောင်းကျိုးပေး၍ သူ့ဌေးဖြစ်လိမ့်မည်-စသည်ဖြင့် အဟောရှိသော်လည်း ကာလဝိပတ္တိ, ပယောဝဝိပတ္တိတို့နှင့် ကြုံကြိုက်၍နေလျှင် သူ့ဌေး မဖြစ်နိုင်။ အသင့်အတင့်မျှသာ ချမ်းသာသုခကို ပေးလိမ့်မည်-စသည်ဖြင့် အဟောကို လျှော့၍ ဟောရာ၏။

အလွန်ဆင်းရဲသော ကူလီသမားကို သုဘဂြိုဟ်အရ ဟောရာ၌လည်း ထိုသူ၏အမျိုးဇာတ်အားလျော်စွာ ချင့်ချိန်၍ ကောင်းကျိုးကို ပြောဟောရမည်-ဟူလို။ ဤအဟောဂါထာသည် **မေယ္ယဝိတာန**-ဟူသော ဂါထာ၏အမည်လည်း ပါရှိ၍ ထိုဂါထာ၏ လက္ခဏာဖြစ်သော သ ၃-ဂိုဏ်း, ပါဒန္တဂရု ၁-လုံးတို့ဖြင့် မှတ်၍ ဖွဲ့ဆိုအပ်သောကြောင့် ၂-ဖက်ရ ဥဘယာပေက္ခဂါထာမျိုး မည်၏။

၁၁၀။ တော ဇော ဝိသမေ ရတော ဂုရု စေ။
မ္ဘာ ဇ္ဈ ဘဒ္ဒဝိရာဇ မေတ္ထ ဂေါ စေ။

ဝိသမေ၊ ၌။ တော၊ တဂိုဏ်းသည်လည်းကောင်း။ ဇော၊ ဇဂိုဏ်းသည်လည်းကောင်း။ ရတော၊ ရဂိုဏ်းမှ။ ပရံ၊ နောက်၌။ ဂုရု စ၊ ဂရု ၁-လုံးသည်လည်းကောင်း။ စေ ဘဝတိ၊ အံ့။ သမေ၊ ၌။ မ္ဘာ၊ မဂိုဏ်း, သဂိုဏ်းတို့သည်လည်းကောင်း။ ဇ္ဈ၊ ဇဂိုဏ်း, ဂရုတို့သည်လည်းကောင်း။ ဂေါ၊ ဂရုသည်လည်းကောင်း။ စေ ဘဝန္တိ၊ ကုန်အံ့။ ဧတ္ထ၊ ဤအဒ္ဓသမဂါထာမျိုး၌။ ဘဒ္ဒဝိရာဇံ၊ ဘဒ္ဒဝိရာဇဂါထာ မည်၏။

သမ ၂-ပါဒ၌ သုဒ္ဓဝိရာဇ္ဇဂါထာ၊ ဝိသမ ၂-ပါဒ၌ သုဒ္ဓဝိရာဇ္ဇဂါထာ၏ အစ ၁-လုံးကို ပယ်ဖြုတ်၍ ဖွဲ့ဆိုလျှင် ဘဒ္ဒဝိရာဇ္ဇဂါထာ ဖြစ်၏။ သီဟိုဠ်မှ၌ ဂုရုစ္ဆေ-ဟူ၍လည်းကောင်း, ဘဒ္ဒဝိရာဇ-ဟူ၍လည်းကောင်း ပါဠ်ရှိ၏။

၁၁၁။ ဝိသမေ သဇာ သဂုရုယုတ္တာ။
ကေတုမတီ သမေ ဘရနဂါ ဂေါ။

ဝိသမေ၊ ၌။ သဇာ၊ သဂိုဏ်း, ဇဂိုဏ်းတို့သည်။ ယဒိ သဂုရုယုတ္တာ၊ အကယ်၍ သဂိုဏ်း, ဂရုတို့နှင့် ယှဉ်ကုန်အံ့။ တစ်နည်း၊ သဂုရုယုတ္တာ၊ သဂိုဏ်း, ဂရုတို့နှင့် ယှဉ်ကုန်သော။ သဇာ၊ တို့သည်။ စေ ဘဝန္တိ၊ ကုန်အံ့။ သမေ၊ ၌။ ဘရနဂါ၊ ဘဂိုဏ်, ရဂိုဏ်း, နဂိုဏ်း, ဂရုတို့သည်လည်းကောင်း။ ဂေါ၊ ဂရုသည်လည်းကောင်း။ စေ ဘဝန္တိ၊ ကုန်အံ့။ သာ ဝုတ္တိ၊ သည်။ ကေတုမတီ နာမ၊ ကေတုမတီဂါထာ မည်၏။

ဝိသမ ၂-ပါဒ၌ ပမိတာဂါထာ၊ သမ ၂-ပါဒ၌ ပမိတာဂါထာတွင် အစ၌ ဂရု ၁-လုံးတိုး၍ ဖွဲ့ဆိုလျှင် ကေတုမတီဂါထာ ဖြစ်၏။

ယဒိ ပဋမံ ဟိ သတတီယံ၊ ဂုရုနိ ပါဒန္တရစိတေ ဝေ။
ပမိတေတိ ဘဝတိ နာ မှာ၊ တျဝကိဋ္ဌာ ဇာတိရိ'ဟ ပန္တိ။ ။

ဘာရတနာဋ္ဌကျမ်း၌ လာသော ပမိတာဂါထာ၏ လက္ခဏာတည်း။

၁၁၂။ အာချာနကီ တာ ဝိသမေ ဇဂါ ဂေါ။
ဇတာ ဇဂါ ဂေါ တု သမေ'ထ ပါဒေ။

ဝိသမေ၊ ၌။ တာ၊ တ ၂-ဂိုဏ်းတို့သည်လည်းကောင်း။ ဇဂါ၊ ဇဂိုဏ်း, ဂရုတို့သည်လည်းကောင်း။ ဂေါ၊ ဂရုသည်လည်းကောင်း။ စေ ဘဝန္တိ၊ ကုန်အံ့။ အထ၊ ဝိသမပါဒ၏ အခြားမဲ့ဖြစ်သော။ သမေ ပါဒေ တု၊ ၌ကား။ ဇတာ၊ တို့သည်လည်းကောင်း။ ဇဂါ၊ တို့သည်လည်းကောင်း။ ဂေါ၊ လည်းကောင်း။ စေ ဘဝန္တိ၊ ကုန်အံ့။ သာ ဝုတ္တိ၊ သည်။ အာချာနကီ၊ မည်၏။

အာချာနကီ-ဟု နအက္ခရာတွင် ဣသရ မတင်မူ၍လည်းကောင်း၊ **အာချာနိကီ**-ဟု နအက္ခရာတွင် ဣသရ တင်၍လည်းကောင်း ပါဠ် ၂-ချက်သင့်၏။ သီဟိုဠ်မှ၌လည်းကောင်း, ဋီကာတို့၌လည်းကောင်း **အာချာနိကာ**-ဟု ကညာဒိဂိုဏ်းနှင့် ပါဠ်ရှိ၏။ နဒါဒိဂိုဏ်းနှင့်ရှိသော ပါဠ်ကိုသာ သင့်သည်-ဟု မှတ်အပ်၏။

ဝိသမ ၂-ပါဒ၌ ဣန္ဒ၀ဇိရာ၊ သမ ၂-ပါဒ၌ ဥပေန္ဒ၀ဇိရာဂါထာတို့၏ လက္ခဏာ အတိုင်းဖွဲ့ဆိုလျှင် အာချာနကိရိယာ ဖြစ်၏။

၁၁၃။ ဇတာ ဇဂါ ဂေါ ဝိသမေ သမေ တု။
တာ ဇော ဂဂါ စေ ဝိပရိတပုဗ္ဗာ။

ဝိသမေ၊ ၌။ ဇတာ၊ ဇဂိုဏ်း, တဂိုဏ်းတို့သည်လည်းကောင်း။ ဇဂါ၊ ဇဂိုဏ်း, ဂရုတို့သည်လည်းကောင်း။ ဂေါ၊ ဂရုသည်လည်းကောင်း။ စေ ဘဝန္တို၊ ကုန်အုံ့။ သမေ တု၊ ၌ကား။ တာ၊ တ ၂-ဂိုဏ်းတို့သည်လည်းကောင်း။ ဇော၊ လည်းကောင်း။ ဂဂါ၊ ဂရု ၂-လုံးတို့သည်လည်းကောင်း။ စေ ဘဝန္တို၊ ကုန်အုံ့။ သာ၊ သည်။ ဝိပရိတပုဗ္ဗာ၊ ဝိပရိတ-သဒ္ဒါ ရှေးရှိသော **အာချာနကိရိယာ** မည်၏။ ဝါ၊ **ဝိပရိတာချာနကိရိယာ** မည်၏။

ဝိသမ၌ ဥပေန္ဒ၀ဇိရာ၊ သမ၌ ဣန္ဒ၀ဇိရာဂါထာတို့၏ လက္ခဏာအတိုင်း ဖွဲ့ဆိုလျှင် ဝိပရိတာချာနကိရိယာ ဖြစ်၏။

၁၁၄။ သသတော သလဂါ ဝိသမေ သမေ၊ နဘဘရာ ဘဝတေ ဟရိဏပ္လုတာ။

ဝိသမေ၊ ၌။ သသတော၊ သ ၂-ဂိုဏ်းမှ။ ပရံ၊ ၌။ သလဂါ၊ သဂိုဏ်း, လဟု, ဂရုတို့သည်။ ယဒိ ဘဝန္တို၊ ကုန်အုံ့။ သမေ၊ ၌။ နဘဘရာ၊ နဂိုဏ်း, ဘ ၂-ဂိုဏ်း, ရဂိုဏ်းတို့သည်။ ယဒိ ဘဝန္တို၊ ကုန်အုံ့။ သာ ဝုတ္တိ၊ သည်။ ဟရိဏပ္လုတာ၊ ဟရိဏပ္လုတဂါထာ မည်သည်။ ဘဝတေ၊ ၏။

ဝုတ္တရတနာကရ၌ 'ဟရိဏီပ္လုတာ'-ဟု မဏ္ဍ ဤဒီဃနှင့် ပါဠ်ရှိ၏။ ဝိသမ၌ ဥပစိတ္တြ, သမ၌ ဒုတဝိလမ္ဗိ ၁-ဂါထာတို့၏ လက္ခဏာအတိုင်းဖွဲ့ဆိုလျှင် ဟရိဏီပ္လုတာဂါထာ ဖြစ်၏။

တစ်နည်း၊ ဝိသမ ၂-ပါဒ၌ ဒုတဝိလမ္ဗိတဂါထာတွင် အစအဂ္ဂရာ ၁-လုံးကို ပယ်ဖြုတ်၍ သမ ၂-ပါဒ၌ ဒုတဝိလမ္ဗိတအတိုင်း ဖွဲ့ဆိုလျှင် ဟရိဏီပ္လုတာဂါထာ ဖြစ်၏။

အယုဇိပ္ပထမေန ဝိ၀ဇ္ဇိတံ၊ ဒုတဝိလမ္ဗိတကံ ဟရိဏပ္လုတာ။ (ဆန္ဒောမဉ္ဇရီ)

၁၁၅။ ယဒိ နနရလဂါ နဇာ ဇရာ။
ယဒိ စ တဒါ ပရ၀တ္တ'မိစ္ဆတိ။

ဝိသမေ၊ ၌။ နနရလဂါ၊ နဂ ၂-ဂိုဏ်း, ရဂိုဏ်း, လဟု, ဂရုတို့သည်။ ယဒိ ဘဝန္တို၊ ကုန်အုံ့။ သမေ၊ ၌။ နဇာ စ၊ နဂိုဏ်း, ဇဂိုဏ်းတို့သည်လည်းကောင်း။ ဇရာ စ၊ ဇဂိုဏ်း,ရဂိုဏ်း

တို့သည်လည်းကောင်း။ ယဒိ ဘဝန္တိ၊ ကုန်အံ့။ တံ ပဇ္ဇ၊ ကို။ အပရဝတ္ထုံ၊ အပရဝတ္ထုဂါထာ-ဟူ၍။ ပိဂ်လော၊ ပိဂ်လဆရာသည်။ ဣဒ္ဓတိ၊ အလိုရှိ၏။

ဝိသမ ၂-ပါဒ၌ ဘဒ္ဒိကာဂါထာ၊ သမ ၂-ပါဒ၌ မာလတီဂါထာအတိုင်း ဖွဲ့ဆိုလျှင်လည်း အပရဝတ္ထုဂါထာ ဖြစ်၏။

နနရလဂုရုဘိစ္ဆ ဘဒ္ဒိကာ။
ဘဝတိ နဇာ ဝ'ထ မာလတီ ဇရာ။ ။ (ဝုတ္တရတနာကရ)

ဤကဲ့သို့ယူလျှင် ဥပဇာတိမျိုးလည်း ဖြစ်၏။

၁၁၆။ ဝိသမ'မုပဂတာ နနာ ရယာ စေ၊
နဇရဂါ သမကေ စ ပုပ္ဖိတဂ္ဂါ။
ဒွယ'မိဒံ ဝေတာလီယပွဘေဒေါ။

နနာ စ၊ နနှင့် ၂-ဂိုဏ်းတို့သည်လည်းကောင်း။ ရယာ စ၊ ရဂိုဏ်း, ယဂိုဏ်းတို့သည်လည်းကောင်း။ ဝိသမံ၊ ပထမ, တတိယ ဝိသမပါဒသို့။ စေ ဥပဂတာ၊ အကယ်၍ ကပ်ကုန်, ရောက်ကုန်အံ့။ နဇရဂါ၊ နဂိုဏ်း, ဇ ၂-ဂိုဏ်း, ရဂိုဏ်း, ဂရုတို့သည်။ သမကေ စ၊ ဒုတိယ, စတုတ္ထသမပါဒတို့သို့လည်း။ စေ ဥပဂတာ၊ ကုန်အံ့။ သာ ဝုတ္တိ၊ သည်။ ပုပ္ဖိတဂ္ဂါ၊ မည်၏။ (ဤ၌ သမကေ-ဟူသော ပုဒ်ကို သတ္တမျတ္ထလည်း ပေးသင့်၏။ သမကံ စ-ဟု ဒုတိယန္တနှင့် ရှိလျှင် ရှေ, နောက် အလွန်သင့်သည် ဖြစ်ရာ၏။)

ဣဒံ ဒွယံ၊ ဤအပရဝတ္ထုဂါထာ, ပုပ္ဖိတဂ္ဂါဂါထာ ၂-ခုအပေါင်းသည်။ ဝေတာလီယပွဘေဒေါ၊ ဝေတာလီယဂါထာမျိုးတို့၏ အမည်အထူးအပြားတည်း။

ဩပစ္ဆန္နသိကဂါထာ၏ အတန်းပေါင်း "တစ်သောင်းရှစ်ရာ၊ ပတ္ထာရာ၊ သင်္ခ်ာ တစ်ဆယ့်ခြောက်"ဟူသည်နှင့်အညီ ၁၀,၈၁၆-တို့တွင် ၉,၁၃၆-ခုမြောက်သော အတန်းကို ပုပ္ဖိတဂ္ဂါဂါထာ-ဟု အမည်မှည့်ဆိုသည်။

တစ်နည်း၊ "ဘဝတိ မိဂိန္ဒမုခံ နဇာ ဇရာ ဂေါ"ဟု ဆန္ဒောမဉ္ဇရီကျမ်း၌ ပြဆိုအပ်သော ၁၃-လုံးဖွဲ့ မိဂိန္ဒမုခဂါထာကို သမ ၂-ပါဒ၌ ၎င်းမိဂိန္ဒမုခဂါထာထွင် အစ လဟု ၁-လုံးကို နုတ်ပယ်လျှော့ချ၍ ဝိသမ ၂-ပါဒ၌ ဖွဲ့ဆိုလျှင် ပုပ္ဖိတဂ္ဂဂါထာ ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ဤဂါထာကိုလည်း ဥပဇာတိမျိုးသာ-ဟူ၍ မှတ်ယူအပ်၏။

၁၁၇။ သာ ယဝါဒိကာ မတိ ရဇာ ရဇာ'တ္ထ။
သမေ'သမေ ဇရာ ဇရာ ဂုရုဗ္ဘေဝေယ္ယုံ။

အသမေ၊ ပထမ, တတိယ ဝိသမ ၂-ပါဒ၌။ ရဇာ၊ ရဂိုဏ်း, ဇဂိုဏ်းတို့သည်လည်းကောင်း။ ရဇာ၊ တဖန် ရဂိုဏ်း, ဇဂိုဏ်းတို့သည်လည်းကောင်း။ စေ ဘဝန္တို၊ ကုန်အံ့။ သမေ၊ ဒုတိယ, စတုတ္ထစုံ ၂-ပါဒ၌။ ဇ-ရာ၊ ဇဂိုဏ်း, ရဂိုဏ်းတို့သည်လည်းကောင်း။ ဇရာ၊ တဖန် ဇဂိုဏ်း, ရဂိုဏ်းတို့သည်လည်းကောင်း။ ဂုရု သည်လည်းကောင်း။ စေ ဘဝေယုံ၊ အကယ်၍ ဖြစ်ကုန်ငြားအံ့။ သာ ဝုတ္တာ၊ သည်။ ယဝါဒိကာ၊ ယဝ-သဒ္ဒါ အစ၌ရှိသော။ ဝါ၊ အနီး၌ ယဝ-သဒ္ဒါရှိသော။ မတီ၊ **မတိဂါထာ**မည်၏။　တစ်နည်း၊ ယဝါဒိကာမတီ၊ **ယဝမတိဂါထာ** မည်၏။

သမ ၂-ပါဒ၌ ပဌာစာမရဂါထာတွင် အဆုံး၌ ဂရု ၁-လုံးတိုး၍လည်းကောင်း၊ ဝိသမ ၂-ပါဒ၌ သေနိကာဂါထာတွင် အဆုံး၌ လဟု ၁-လုံးတိုး၍လည်းကောင်း ဖွဲ့ဆိုလျှင် ယဝမတီဂါထာ ဖြစ်၏။

လဟုဂ္ဂုရု ဝဒန္တိ ပဌာစာမရံ၊ သေနိကာရ ဇ ရလာ ဂုရု ယဒါ။ (ဝုတ္တရတနာကရ)

ဤစတုတ္ထပရိစ္ဆေဒ၌ ပြဆိုအပ်ကုန်သော–

> ¹ဥပစိတ္တာ၊ ²ဒုတမဇ္ဈာ၊ ³ဝေဂဝတီ၊ ⁴ဘဒ္ဒဝိရာဇ၊ ⁵ကေတုမတီ၊ ⁶အာချာနကီ၊ ⁷ဝိပရီတာချာနကီ၊ ⁸ဟရိဏပ္လုတ၊ ⁹အပရဝတ္တာ၊ ¹⁰ပုပ္ပိတဂ္ဂ၊ ¹¹ယဝမတီ –

ဟူကုန်သော အဒ္ဓသမဂါထာ ၁၁-မျိုးတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဝုတ္တရတနာကရ-စသည်တို့၌ ဆိုအပ်ကုန်သော သုန္ဒရီ, ဒမဏီ-အစရှိကုန်သော တပါးကုန်သော အဒ္ဓသမဂါထာမျိုးတို့ကိုလည်းကောင်း ဥပဇာတိဂါထာမျိုးချည်းသာ-ဟု မှတ်အပ်ကုန်၏။

ဧတာ စ ဝက္ခမာနော'ပဇာတျန္တော ပဂတဘာဝေပိ ဝိသေသသညတ္ထံ အဒ္ဓသမာဓိ-ကာရေ ပါဠော။　　။ (အမတသဠဝနိဋ္ဌိကာ)

ဧတာ စ၊ ထိုဥပစိတ္တာ-အစရှိကုန်သော ဂါထာတို့သည်လည်းကောင်း။ ဝက္ခမာနာ၊ ဆိုအပ်လတ္တံ့ကုန်သော ဟရိဏပ္လုတ-အစရှိသော ဂါထာတို့သည်လည်းကောင်း။ ဥပဇာ-တျန္တောပဂတဘာဝေပိ၊ တိဋ္ဌေဘာဆန်း၌လာသော ဥပဇာတိဂါထာမျိုးတို့၏အတွင်း၌ ဝင်ရောက်သည်၏အဖြစ်သည်။ သတိပိ၊ ရှိသော်လည်း။ ဝိသေသသညတ္ထံ၊ ဥပဇာတိဂါထာမျိုးတို့၏ အမည်သညာထူးကို သိစေခြင်းအကျိုးငှာ။ **အဒ္ဓသမာဓိကာရေ၊ အဒ္ဓသမဂါထာမျိုးတို့၏** အရာ၌။ ပါဠော၊ ပိဋ်လဆရာ ရွတ်ဆို၏။

ယင်းသို့ဖြစ်ခဲ့လျှင် "**ဒွယ'မိဒံ ဝေတာလီယပွဘေဒေါ**"ဟု အဘယ်ကြောင့် ဆိုလေသနည်းဟူမူ ရှေးဆန်းတတ်ဆရာကြီးတို့၏ အဆိုအယူကိုသာ ဖော်ပြသည်။ ထိုဂါထာတို့၏ ဥပဇာတိမျိုး မဟုတ်သည်၏အဖြစ်ကို မပြမဆိုချေ။ ထို့ကြောင့် ပိဋ်လဋ္ဌိကာဆရာ အဆိုအတိုင်း ဥပဇာတိမျိုးချည်းသာ-ဟူ၍ မှတ်အပ်၏။

ဝဒန္တု'ပရဝတ္တာခ့ဲ၊ ဝေတာလီယဲ ဝိပဠိတာ။
ပုပ္ပိတဂ္ဂါဘိဓံ ကေစိ၊ သြပစ္ဆန္ဒသိက် တထာ။ ။ (ဝုတ္တရတနာကရ)
ဝေတာလီယဲ ပုပ္ပိတဂ္ဂဠေစ္ဆန္တု'ပရဝတ္တက်။ (ဆန္ဒောမဇ္ဇရီ)

ဝေတာလီယဲ၊ ၉,၁၃၆-တန်းခ္ဍတည်သော ဝေတာလီယဂါထာကို။ အပရဝတ္တာခ့ဲ၊ အပရဝတ္တဂါထာမည်၏-ဟူ၍။ ဝိပဠိတာ၊ ပညာရှိတို့သည်။ ဝဒန္တု၊ ဆိုကြကုန်၏။ တထာ၊ ထိုမှတပါး။ သြပစ္ဆန္ဒသိက်၊ ၉,၁၃၆-တန်းခ္ဍတည်သော သြပစ္ဆန္ဒသိကဂါထာကို။ ပုပ္ပိတဂ္ဂါ-ဘိဓံ၊ ပုပ္ပိတဂ္ဂဂါထာမည်၏-ဟု။ ကေစိ၊ အချို့ကုန်သောဆရာတို့သည်။ ဝဒန္တု၊ ဆိုကြကုန်၏။
(ဝုတ္တရတနာကရ၌ အတ္ထယောဇနာ)

ဣတိ ဝုတ္တောဒယေ ဆန္ဒသိ အဒ္ဓသမဝုတ္တိနိဒ္ဒေသော နာမ စတုတ္ထော ပရိစ္ဆေဒေါ။ ၁၁။ ၁၁၇။

ဝုတ္တောဒယေ၊ မည်သော။ ဆန္ဒသိ၊ ၌။ အဒ္ဓသမဝုတ္တိနိဒ္ဒေသော နာမ၊ ထက်ဝက်တူမျှသော အဒ္ဓသမဂါထာတို့ကို ညွှန်းရာညွှန်းကြောင်းမည်သော။ စတုတ္ထော၊ သော။ ပရိစ္ဆေဒေါ၊ သည်။ ဣတိ သမတ္တော၊ ပြီးပြီ။

* * * * * *

[၅] ပဠမပရိစ္ဆေဒ၊ သမဝုတ္တိနိဒ္ဒေသ

"သမ'မဒ္ဓသမံ ဝုတ္တံ၊ ဝိသမဠာပရံ တိဓာ"ဟူသော စကားနှင့်အညီ သမဂါထာ, အဒ္ဓသမဂါထာတို့၏လက္ခဏာနှင့်တကွသော လက္ခဏာကို ပြဆိုတော်မူပြီး၍ ၃-ခုမြောက်ဖြစ်သော ဝိသမဂါထာတို့၏ လက္ခဏာနှင့်တကွသော လက္ခဏာကို ပြဆိုလိုသော ရှင်သံဃရက္ခိတ ဆရာသည် နဋ္ဌက္ခရေသု ပါဒေသု-စသော ပဠမပရိစ္ဆေဒ၊ အဒ္ဓသမဝုတ္တိနိဒ္ဒေသကို အားထုတ်တော်မူ၏။

၁၁၈။ နဋ္ဌက္ခရေသု ပါဒေသု၊ သ္မာ'ဒိမှာ ယော'ဏ္ဏဝါ ဝတ္တံ။ ။ ဝတ္တပ္ပဘေဒေါ။

အဋ္ဌက္ခရေသု၊ စ-လုံးကုန်သော အက္ခရာရှိကုန်သော။ ပါဒေသု၊ ၄-ပါဒတို့၌။ ဝါ၊ ၄-ပါဒတို့တွင်။ အာဒိမှာ၊ အစအက္ခရာ ၁-လုံးမှ။ ပရံ၊ နောက်၌။ သ္မာ၊ သဂိုဏ်, နဂိုဏ်းတို့သည်။ နဲ၊ မနေသင့်ကုန်, မနေကုန်ရာ။ အဋ္ဌက္ခရေသု၊ ကုန်သော။ ပါဒေသု၊ တို့၌။ ဝါ၊ တို့တွင်။ အာဒိမှာ၊ အစဖြစ်သော။ အဏ္ဏဝါ၊ ၄-လုံးမှ။ ပရံ၊ ၌။ ယော၊ ယဂိုဏ်းသည်။ စေ ဘဝေယျ၊ အကယ်၍ ဖြစ်ငြားအံ့။ တံ ဝုတ္တံ၊ ထိုဂါထာသည်။ ဝတ္တံ၊ အနုဋ္ဌုဘဝတ္တဂါထာ မည်၏။

"ဝိသမ, သမ မရွေး ၄-ပါဒစလုံးတို့၌ အစအက္ခရာ ၁-လုံးနှောင် သဂိုဏ်း, နဂိုဏ်း ၂-ခုကို ကြဉ်ဖယ်ရမည်"ဟု ကျမ်းဆရာဆိုသည်ကား "**ဝတ္တံ နာဒျာ နသာ အဿမ္ဘုဓိတောယော နုဌ္ဌဘိချာတံ**"ဟူသော ဝုတ္တရတနာကရသုတ်ကို အစဉ်လိုက်၍ ဆိုသတည်း။ ပိဋ်လဆရာ၏ အလိုကျအားဖြင့်သော်ကား သမပါဒ၌ သဂိုဏ်း, နဂိုဏ်း ၂-မျိုးကိုသာလျှင် ကြဉ်ဖယ်သင့်သည် မဟုတ်ချေသေး။ ရဂိုဏ်းကိုလည်း ကြဉ်ဖယ်အပ်သေးသည်ဖြစ်ရကား ဝိသမ ၂-ပါဒ၌ သဂိုဏ်း, နဂိုဏ်း ၂-မျိုး၊ သမ ၂-ပါဒ၌ သဂိုဏ်း, နဂိုဏ်း, ရဂိုဏ်း ၃-မျိုးတို့ကို ကြဉ်ဖယ်အပ်ကုန်၏။

ထို့ကြောင့် ပိဋ်လဆန်းသုတ်၌ "**ပါဒဿ အနုဌ္ဌဘဝတ္တံ။ နဝ ပဌမာ သ္ဝာ ဒုတိယ စတုတ္ထေသု ရော စ**"ဟူသော သုတ်တို့ကို ရေးဆိုအပ်လေကုန်ပြီ။

၁၁၉။ သမေသု သိန္ဓုတော ဇေန၊ ပထျာဝတ္တံ ပကိတ္တိတံ။

ယဿ ပဇ္ဇဿ၊ အကြင်ဂါထာ၏။ စတူသု ပါဒေသု၊ ၄-ပါဒတို့၌။ ဝါ၊ တို့တွင်။ သမေသု၊ ဒုတိယ, စတုတ္ထ စုံ ၂-ပါဒတို့၌။ သိန္ဓုတော၊ အစအက္ခရာ ၄-လုံးမှ။ ပရံ၊ ၌။ ဇေန၊ ဇဂိုဏ်းဖြင့်။ ဥပလက္ခိတံ၊ မှတ်အပ်သော ဂါထာကို။ ပထျာဝတ္တံ၊ ပထျာဝတ္တဂါထာမည်၏-ဟူ၍။ ပိဋ်လေန၊ သည်။ ပကိတ္တိတံ၊ မိန့်ဆိုပြောကြားအပ်၏။

ရှေးသုတ်မှ ဝတ္တဂါထာ၏ လက္ခဏာတို့ကို စုံလင်စွာလိုက်၍ အနက်ပေးလိုသော်ကား–

ယဿ ပဇ္ဇဿ၊ အကြင်ဂါထာ၏။ အဋ္ဌက္ခရေသု၊ ကုန်သော။ ပါဒေသု၊ တို့၌။ ဝါ၊ တို့တွင်။ အာဒိမှာ၊ မှ။ ပရံ၊ ၌။ သ္ဝာ၊ တို့သည်။ နှ၊ မနေသင့်ကုန်။ အဋ္ဌက္ခရေသု၊ ကုန်သော။ ပါဒေသု၊ တို့တွင်။ ဝိသမေသု၊ တို့၌။ အဏ္ဏာဝါ၊ မှ။ ပရံ၊ ၌။ ယော၊ သည်။ စေ ဘဝေယျ၊ အံ့။ သမေသု၊ တို့၌။ သိန္ဓုတော၊ မှ။ ပရံ၊ ၌။ ဇေန၊ ဖြင့်။ စေ ဥပလက္ခိတံ၊ အံ့။ တံ ပဇ္ဇံ ကို။ ပထျာဝတ္တံ၊ ဟူ၍။ ပိဋ်လေန၊ သည်။ ပကိတ္တိတံ၊ ၏။ – ဟူ၍ အနက်ယောဇနာ အပ်၏။

မာဂဓဆန်းစာကိုယ်, ဋ္ဌိကာဟောင်း, ဋ္ဌိကာသစ်, ယောဇနာဟောင်း, ယောဇနာသစ်, ဂဏ္ဌိ, နိဿယ, ဆန်းပုံအမျိုးမျိုး ရှိကြသည်တွင် မည်သည့်ကျမ်း ၁-စောင်၊ မည်သည့်ဆရာတစ်ဦးတစ်ယောက်မျှ သမပါဒတို့၌ သဂိုဏ်း, နဂိုဏ်း, ရဂိုဏ်း၊ ဤဂိုဏ်း ၃-မျိုးတို့ကို ကြဉ်ဖယ်ရမည်-ဟု မှာဆိုရေးသား ဆုံးဖြတ်ထားခဲ့ခြင်း မရှိကြသောကြောင့် **သမပါဒတို့၌ အစအက္ခရာ ၁-လုံးနှောင် ရဂိုဏ်းကို ကြဉ်ဖယ်ရှောင်ထားရမှန်း** မသိ။ အလွန်တိမ်မြုပ် ဝှပ်ကွယ်၍ နေခဲ့သည်။ ရှေးဆရာတို့ ဖွဲ့ဆိုသီကုံးထားခဲ့သော အချို့သော ပထျာဝတ္တဂါထာများ၌ သမပါဒ အစအက္ခရာ ၁-လုံးနှောင် ရဂိုဏ်းကို မရှောင်ကြဉ်မူ၍ ဖွဲ့ထားသောအရာများကို တွေ့ရှိရသည်။ **အရိယဝံသ**ဆရာတော် စီရင်သော–

သန္တာသန္တာပိ ဓီ ယသ၊ နန္တာနန္တာဝလမ္ဗတော။
ဒယာဒယာပိ တံ ဗုဒ္ဓံ၊ သုတံသုတ'ဘိဝန္ဒိယ။ ။

ဟူသော မဏိသာရမဉ္ဇူသာ၊ ပဏာမဂါထာ၌ စတုတ္ထဝိသမပါဒတွင် အစအက္ခရာ ၁-လုံးနောင် ပိဂ်လဆရာအလို ရှောင်ဖယ်ကြဉ်ထားအပ်သော ရဂိုဏ်းနှင့် ဖွဲ့ဆိုထားသည်။ သို့သော်လည်း "ကိံသု အဓိပ္ပတိရာဇာ"စသော ဂါထာတို့၌ အစအက္ခရာနောင် နဂိုဏ်းကို မရှောင်ကြဉ်မူ၍ ဟောတော်မူသောဒေသနာ "ယုဂန္ဓရော ဣသိန္ဓရော၊ ကရဝိကော သုဒဿနော"ဟူသော အဘိဓာန်ဂါထာ၌ သဂိုဏ်းဖြင့် ဖွဲ့ဆိုသောအရာများလည်း ရှိသည်။ အနက်အဓိပ္ပါယ် ပြည့်စုံလုံလောက်လျှင် လိုအပ်သောအကျိုးထူးသည် ပြီးစီးလုံလောက်သည်ဖြစ်ရကား ဤအရာမျိုးတို့၌ ဆန်းကျမ်းဆရာတို့၏ဥပဒေသကို လျစ်လျူရှုထားရလေသည်။

၁၂၀။ သြဇေသု ဇေန သိန္ဓုတော၊ တမေဝ ဝိပရိတာဒိ။

သြဇေသု၊ ပထမ, တတိယ ဝိသမ ၂-ပါဒတို့၌။ သိန္ဓုတော၊ အစအက္ခရာ ၄-လုံးမှ။ ဇေန၊ ဇဂိုဏ်းဖြင့်။ စေ ဥပလက္ခိတံ၊ အံ့။ တံ ပဒ္ဓ၊ သည်။ ဝိပရိတာဒိ၊ ဝိပရိတ-သဒ္ဒါအနိုး၌ ရှိသော။ ဝါ၊ အနိုး၌ ဝိပရိတ-သဒ္ဒါရှိသော။ ဝါ၊ ဝိပရိတ-သဒ္ဒါ အစ၌ရှိသော။ ဝါ၊ အစ၌ ဝိပရိတ-သဒ္ဒါရှိသော။ တမေဝ၊ ထိုပထျာဝတ္တဂါထာသည်သာလျှင်။ ဘဝတိ၊ ၏။ တစ်နည်း၊ တမေဝ ဝိပရိတာဒိ၊ ထိုဝိပရိတပထျာဝတ္တဂါထာ မည်သည်။ ဘဝတိ၊ ၏။

ဤဝိပရိတပထျာဝတ္တဂါထာကား ဧကေဆရာတို့၏အလိုတည်း။

ဝိပရိတေ ကိယ်။ ဥတ္တလက္ခဏာတော ဝိပရိတလက္ခဏာ ဧကိ'ယံ မတေ ပထျာ ဘဝတိ။
(ပိဂ်လဆန်းသုတ်နှင့် ဝုတ္တိ။)

၁၂၁။ နု ကာရော စေ ဇလမိတော၊ စပလာဝတ္တ'မိစ္ဆေတံ။

သြဇေသု၊ တို့၌။ ဝါ၊ တို့တွင်။ ဇလမိတော၊ အစအက္ခရာ ၄-လုံးမှ။ ပရံ၊ ၌။ နု ကာရော၊ နဂိုဏ်းသည်။ စေ ဘဝတိ။ အံ့။ ဧတံ၊ ထိုဂါထာကို။ စပလာဝတ္တံ ဣတိ၊ စပလာဝတ္တ ဂါထာမည်၏-ဟူ၍။ ပိဂ်လော၊ သည်။ အာဟ၊ ဆို၏။

၁၂၂။ သမေ လော သတ္တမော ယသ၊ ဝိပုလာ ပိဂ်လသ သာ။

ယသ၊ ဝုတ္တိယာ၊ ၏။ သမေ၊ ၌။ သတ္တမော၊ ၇-လုံးမြောက်သော ဝဏ္ဏသည်။ လော၊ လဟုသည်။ စေ ဘဝတိ၊ အံ့။ သာ ဝုတ္တိ၊ သည်။ ပိဂ်လသ၊ ပိဂ်လဆရာ၏။ မတော၊ အယူ၌။ ဝိပုလာ၊ ယုဂလဝိပုလာဂါထာ မည်၏။

ပထျာဝတ္ထုဂါထာ၏လက္ခဏာနှင့် ဝိပုလာဝတ္ထုဂါထာ၏လက္ခဏာသည် တူသကဲ့သို့ ရှိသော်လည်း ပထျာဝတ္ထု၌ သမ ၂-ပါဒတွင် ဇဂိုဏ်းတည်းဟူသော ဂိုဏ်းထူးဖြင့် မှတ်၍ ဖွဲ့ဆိုသည်။ ဝိပုလာဝတ္ထု၌ ဂိုဏ်းဖြင့် မမှတ်မူ၍ ၇-လုံးမြောက်တွင် လဟုဖြင့် မှတ်၍ ဖွဲ့ဆိုသည်။ ဝတ္ထုဂါထာ၏လက္ခဏာအတိုင်း ဖွဲ့၍ သမ ၂-ပါဒ၌ ၇-လုံးမြောက်တွင် ဂရုဖြင့် မမှတ်မူ၍ လဟုဖြင့် မှတ်၍ ဖွဲ့သည်-ဟူလို။

နနု ပထျာလက္ခဏာ အန္တောဘူတတ္တာ ပုနရုတ္တမေတံ၊ နေဝံ၊ ဝိပုလာ ဝဂ္ဂသ ဂ္ဂဒါနိ အာရဗ္ဘမာနတ္တာ တဗ္ဘိနာ အနုပပတ္တိတော၊ ယုဂပါဒေ သတ္တမေန လဟုနာ အဝသ-မေဝ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ပထမ တတိယေသု စ ဇတ္တာဝတာ ယကာရသ အပဝါဒေါ၊ တထာ စ ဝက္ခတိ၊ သဗ္ဗတော သေတဝသ ဂ္ဂစ္ဆာဒိနာ၊ ပထျာယံ တု ယကာရော ဧဝ အဝတိဋ္ဌတိ။

(ပိဂ်လဆန်းသုတ်အဖွင့်၊ အမတသဠေါနိဋ္ဌိကာ)

ပထျာလက္ခဏာ အန္တောဘူတတ္တာ၊ ပထျာဝတ္ထုဂါထာလက္ခဏာ၏အတွင်း၌ ဖြစ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ပုန၊ တဖန်။ ဧတံ၊ ဤပိဂ်လဝိပုလာဂါထာကို။ ဥတ္တံ နနု၊ ဆိုအပ်သည် မဟုတ်လော။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ နေ၊ မမှတ်အပ်။ ဂ္ဂဒါနိ၊ ယခုအခါ၌။ ဝိပုလာဝဂ္ဂသ၊ ဝိပုလာဂါထာ အပေါင်းကို။ အာရဗ္ဘမာနတ္တာ၊ အားထုတ်အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ တဗ္ဘိနာ၊ ထိုဝိပုလာ ဂါထာဝဂ်နှင့် ကင်း၍။ အနုပပတ္တိတော၊ မသင့်လျော်သောကြောင့်။ ဧဝံ၊ ဤအတိုင်း။ နေ၊ မမှတ်သင့်။ ယုဂပါဒေ၊ သမ ၂-ပါဒ၌။ သတ္တမေန၊ ၇-လုံးမြောက်သော အက္ခရာသည်။ လဟုနာ၊ လဟုဝဏ္ဏသည်။ အဝသမေဝ၊ မချွတ်မလွဲသာလျှင်။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်သင့်ရာ၏။ ပထမ တတိယေသု စ၊ ပထမပါဒ, တတိယပါဒတို့၌လည်း။ ဇတ္တာဝတာ၊ သတ္တမ၌ မချွတ် လဟုဖြစ်ရာ၏-ဟူသော ဤမျှသော စကားအစဉ်ဖြင့်။ ယကာရသ၊ ယဂိုဏ်း၏။ ဝါ၊ ယဂိုဏ်း ကို။ အပဝါဒေါ၊ တားမြစ်ခြင်းသည်။ ဘဝတိ၊ ဖြစ်၏။ တထာ စ၊ ထို့ကြောင့်သာလျှင်။ သဗ္ဗတော သေတဝသ ဂ္ဂစ္ဆာဒိနာ၊ "သဗ္ဗတော သေတဝသ"ဤသို့ အစရှိသည်ဖြင့်။ ဝက္ခတိ၊ ဆိုလတ္တံ့။ ပထျာယံ တု၊ ပထျာဝတ္ထုဂါထာ၌ကား။ ယကာရော ဧဝ၊ ယဂိုဏ်းသည်သာလျှင်။ အဝတိဋ္ဌတိ၊ တည်၏။ ။ ဤကား အမတသဠေါနိဋ္ဌိကာ၌ အတ္ထယောဇနာ။

၁၂၃။ သေတဝသာ'ခိလေသွပိ။

သေတဝသ၊ သေတဝဆရာ၏။ မတိယာ၊ အယူအားဖြင့်။ အခိလေသွပိ၊ အလုံးစုံ ၄-ပါဒတို့၌လည်း။ သတ္တမော၊ ၇-လုံးမြောက်သော အက္ခရာသည်။ လော၊ သည်။ ဘဝတိ၊ ၏။ သာ ဝုတ္တိ၊ သည်။ ယုဂလဝိပုလာ နာမ၊ ယုဂလဝိပုလာဂါထာ မည်၏။

ဝစနတ္ထဇေတိကဋ္ဌကာ၌ "သေတဝသာ၊ သေတဝသာဂါထာ မည်၏"ဟု အနက်ဆိုသည်ကား မသင့်။ စတုရာဝတ္တ မပြုရ။ ဝိသမ၌သာ သတ္တမလဟု ပြုရမည်-ဟု ကဝိသာရဋ္ဌကာ ဖွင့်ဆိုသော စကားသည်လည်း ဝိပရိတပထျာဝတ္တဂါထာ ရှိပြီးဖြစ်သောကြောင့် မသင့်။ အချို့သော ဝုတ္တိရတနာကရဆန်းကျမ်း၌ "သေတဝသာ'ခိလေသွပိ"ဟု ဝ-အက္ခရာ အလယ်၌တည်သော ပါဋ္ဌရှိ၏။ ထို့ကြောင့် "သေတဝ, သေဝတ"ဟု ပါဋ္ဌ ၂-ချက်ရှိသင့်သည်-ဟု မှတ်အပ်၏။

၁၂၄။ ဘေန'ဏ္ဍာဝါ ဘဗ္ဗိပုလာ။

ဩဇေသု၊ တိုဋ္ဌ။ အဏ္ဍာဝါ၊ အစ ၄-လုံးမှ။ ပရံ၊ ၌။ ဘေန၊ ဘဂိုဏ်းဖြင့်။ ရစိတာ ရေးစီရင်အပ်သော ဂါထာသည်။ ဘဗ္ဗိပုလာ၊ ဘကာရဝိပုလာဂါထာ မည်၏။

ဩဇေသု ဇေနသိဒ္ဓတောသုတ်မှ ဩဇေသု-သဒ္ဒါ လိုက်၏။ သီဟိုဠ်မှ၌ "တဗ္ဗိပုလာ" ဟု ပါဋ္ဌရှိ၏။ ထိုဘကာရဝိပုလာဂါထာ မည်၏-ဟု အနက်ပေး။

သမေ'ဏ္ဍာဝါ ဇဂဏော ဝါ သတ္တမော လော ဝါ ဘဝတိ။ (ဆန္ဒောသာရတ္ထ)

သမေ လော သတ္တမော ယသ္သာ၊ ဝိပုလာ ပိဂ်လသ္သ သာ။

ဟူသော သုတ်ဖြင့် သတ္တမလဟု လက္ခဏာကိုသာလျှင် အထူးမှတ်၍ ပြဆိုသောကြောင့် ဇဂဏော ဝါ-ဟူသော စကားကို ဆိုခွင့်မရှိ-ဟု ထင်သည်။ ပိဂ်လဝိပုလာ, သေတဝဝိပုလာ-ဟု ၂-ချက်ရ အနက်သမ္မန် ဖွင့်ဆိုကြသည်ကား မသင့်။

ထို့ကြောင့် ဆန္ဒောသာရတ္ထဋ္ဌကာ၌ "သေတဝသာတိ နိဝတ္တတေ"ဟု အောက်သုတ်မှ သေတဝ-သဒ္ဒါ လိုက်ပါလာမည်ကို စိုး၍ ဖွင့်ဆိုတော်မူလေပြီ။ အမတသဠ္ဌဝနိဋီကာ၌ကား "သဗ္ဗတော သေတဝသာတိ နိဝတ္တံ"ဟု သေတဝသဒ္ဒါ အလိုက်မခံရန် ဖွင့်ဆိုပြီးနောက်—

စပလာ ဩဇေနိတိ ဩဇဂ္ဂဟဏံ အနုဝတ္တတေ၊ ဝိပုလာ အနောဇေ လော သတ္တမောတိ သဗ္ဗံ အနုဝတ္တနိယံ။

ဟု အလိုက်ခံသင့်သော သုတ်ပုဒ်တို့ကိုလည်း ဖွင့်ဆို၏။ ထို့ကြောင့် အလိုက်ခံ၍ အနက်စုံလင်အောင် ပေးလိုလျှင်—

ဩဇေသု၊ ပထမ, တတိယ ဝိသမပါဒတို့၌။ ယဒါ၊ ၌။ အဏ္ဍာဝါ၊ အစ ၄-လုံးမှ။ ပရံ၊ နောက်၌။ ယကာရံ၊ ယဂိုဏ်းကို။ ဗာဓိတ္တာ၊ တားမြစ်၍။ ဘေန၊ ဘဂိုဏ်းဖြင့်။ ဥပလက္ခိတာ၊ ကုန်သည်။ ဘဝန္တိ၊ ကုန်၏။ အနောဇေသု၊ ဒုတိယ, စတုတ္ထ စုံ ၂-ပါဒတို့၌။ သတ္တမော၊ ဂ-

လုံးမြောက်သော အက္ခရာသည်။ လော၊ သည်။ ဘဝတိ၊ ၏။ တဒါ၊ ၌။ သာ၊ သည်။ ဘဗ္ဗိ-ပုလာ၊ ဘကာရဝိပုလာဂါထာ မည်၏။ – ဟု အကျယ်ဖွင့်၍ အတ္ထသမ္ဗန္ဓကို ပြုအပ်၏။ ဤသုတ်မှစ၍ နောက်နောက်သော သုတ်တို့ကိုလည်း ပိဂ်လဝိပုလာဂါထာချည်း-ဟူ၍သာ လျှင် မှတ်အပ်ကုန်၏။

၁၂၅။ ဧဝ မညာ ရော စတုတ္ထာ။

ဩဗေသု၊ တို့၌။ စတုတ္ထာ၊ အစ ၄-လုံးမှ။ ဝါ၊ ၄-လုံးမြောက်သော အက္ခရာမှ။ ပရံ၊ ၌။ ရော၊ ရဂိုဏ်းသည်။ စေ ဘဝတိ။ အံ့။ အနောဗေသု၊ တို့၌။ သတ္တမော၊ သည်။ လော၊ သည်။ စေ ဘဝတိ၊ အံ့။ ဧဝံ၊ ဤအတူ။ အညာ၊ ဘကာရဝိပုလာမှ တပါးသော ရကာရဝိပုလာဂါထာ မည်၏။

၁၂၆။ နော'ဏ္ဏဝါ စေ နဝိပုလာ။

ဩဗေသု၊ တို့၌။ အဏ္ဏဝါ၊ မှ။ ပရံ၊ ၌။ နော၊ နဂိုဏ်းသည်။ စေ ဘဝတိ၊ အံ့။ အနောဗေသု၊ တို့၌။ သတ္တမော၊ သည်။ လော၊ သည်။ စေ ဘဝတိ၊ အံ့။ သာ၊ သည်။ နဝိပုလာ၊ နကာရဝိပုလာဂါထာ မည်၏။

၁၂၇။ တော'ဏ္ဏဝါ တထာ'ညာ သိယာ။ ။ ဝတ္တပ္ပဘေဒေါ။ ၁၀။

ဩဗေသု၊ တို့၌။ အဏ္ဏဝါ၊ မှ။ ပရံ၊ ၌။ တော၊ တဂိုဏ်းသည်။ စေ ဘဝတိ၊ အံ့။ အနောဗေသု၊ တို့၌။ သတ္တမော၊ သည်။ လော၊ သည်။ စေ ဘဝတိ၊ အံ့။ သာ၊ သည်။ အညာ၊ ဆိုအပ်ပြီးကုန်သော ဝိပုလာတို့မှ တပါးသော။ တထာ၊ ထို့အတူ တကာရဝိပုလာဂါထာ မည်သည်။ သိယာ၊ ဖြစ်ရာ၏။

ဝတ္တပ္ပဘေဒေါ၊ အနုဋ္ဌုဘာဆန်း၊ ဝတ္တဂါထာ အပြားသည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီးပြီ။

ပဌမံ လဟု သဗ္ဗတ္ထ၊ ဒုတိယတ္ထေသု သတ္တမံ။
ဂုရု ဆဋ္ဌော စ ပါဒါနံ၊ သေသေသ'နိယမော မတော။

သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံ ၄-ပါဒတို့၌။ ပဌမံ၊ ၅-လုံးမြောက်သော အက္ခရာသည်။ လဟု၊ သည်။ ဘဝတိ၊ ၏။ ဒုတိယတ္ထေသု၊ ဒုတိယပါဒ, တတိယပါဒတို့၌။ သတ္တမံ၊ ၇-လုံးမြောက်သော အက္ခရာသည်။ လဟု၊ သည်။ ဘဝတိ၊ ၏။ ပါဒါနံ၊ ၄-ပါဒစလုံးတို့၏။ ဆဋ္ဌော၊ ၆-လုံးမြောက်သော အက္ခရာသည်။ ဂုရု၊ ဂရုသည်။ သေသေသု၊ ဆိုအပ်ပြီးသော အက္ခရာတို့မှ

ကြွင်းကုန်သော အကွာရာတို့၌။ အနိယမော၊ ဂရု, လဟု မမြဲခြင်းကို။ မတော၊ သိအပ်၏။ ဤသို့ဆိုသော ဆန္ဒောမဠုရိန့်အညီ–

၁။ ၄-ပါဒစလုံး ၅-ခုမြောက်သောဌာန၌ လဟုနေခြင်း,

၂။ ဝိသမ ၂-ပါဒတွင် ၇-ခုမြောက်သော သတ္တမဌာန၌ လဟုနေခြင်း,

၃။ ၄-ပါဒစလုံးတို့၌ ၆-လုံးမြောက်သော ဆဋ္ဌဌာနတွင် ဂရုနေခြင်း၊

ဤ ၃-မျိုးသည် ၁-ပါဒလျှင် အကွာရာ ၈-လုံးဖြင့် မှတ်၍ ဖွဲ့အပ်သော အနုဋ္ဌုဘဆန်း, ဝတ္တဂါထာမျိုး၏ လက္ခဏာတည်း။ သြဇေသု-ဟူသောပုဒ်ကို ဇာတိပက္ခကြဲ၍ "သြဇေသု၊ ပထမ, တတိယ ဝိသမပါဒ၌"ဟု ဧကဝုစ်အနက်လည်း ပေးသင့်၏။ ဒဗ္ဗပက္ခကြဲ၍ "သြဇေသု၊ ပထမ, တတိယ ဝိသမပါဒတို့၌"ဟု ဗဟုဝုစ်အနက်လည်း ပေးသင့်၏။ ဇာတိပက္ခ၌ ဝိသမပါဒ ၂-ခုစလုံးတို့၌ ဝိပုလာဖြစ်၏။ ဒဗ္ဗပက္ခ၌ ပထမ, တတိယပါဒ ၂-မျိုးတို့တွင် တစ်မျိုးမျိုးသော ပါဒ၌သာလျှင် ဝိပုလာဖြစ်၏။

သြဇေသူတိ ဇာတိပက္ခေ ဒ္ဝိသူပိ ပါဒေသု ဂဟဏံ၊ ဗျတ္တိပက္ခေ ပုန ရေကသ္မာ၊ ဧက-ပက္ခေ ပုနပထမသ္မာ တတိယသ္မာ ဝါ။ (အမတသဋ္ဌိဝန်ဋီကာ)

မဝိပုလာ, သဝိပုလာတို့သည်လည်း ဖြစ်သင့်ကုန်၏-ဟု ပိဂ်လဋီကာ၌ ဆိုသော ကြောင့် ဘ-ရ-နှ-တ ၄-မျိုးတို့နှင့်တကွ ဝိပုလာ ၆-မျိုး ပြား၏။

ဆန္ဒောသာရတ္ထဋီကာ၌လည်း–

သြဇေ'ဏ္ဏဝါ နတသရ-မ္ဘေဟိ နဝိပုလာဒယော။
အနောဇေ ပဠမော ပါယာ၊ လဟု နိစ္စဠ သတ္တမော။

ဟု ကဝိကပ္ပလတာကျမ်း၌ ဆိုကြောင်းကို ကိုးကားအားထား၍ ဖွင့်ပြတော်မူ၏။

သြဇေ ဝိသမ ၂-ပါဒ၌။ အဏ္ဏဝါ၊ အစအကွာရာ ၄-လုံးမှ။ ပရံ၊ ၌။ နတသရမ္ဘေဟိ၊ နဂိုဏ်း, တဂိုဏ်း, သဂိုဏ်း, ရဂိုဏ်း, မဂိုဏ်း, ဘဂိုဏ်းတို့ဖြင့်။ ဝါ၊ တို့ကြောင့်။ နဝိပုလာဒယော၊ နဝိပုလာ, တဝိပုလာ, သဝိပုလာ, ရဝိပုလာ, မဝိပုလာ, ဘဝိပုလာ-ဟူကုန်သော ဝတ္တဂါထာ၏ အမည်တို့သည်။ ဘဝန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ အနောဇေ ဒုတိယ, စတုတ္ထစုံ ၂-ပါဒ၌။ ပါယာ၊ မျှားသောအားဖြင့်။ ပဠမော၊ ၅-လုံးမြောက်သော အကွာရာသည်လည်းကောင်း။ သတ္တမော၊ ၇-လုံးမြောက်သော အကွာရာသည်လည်းကောင်း။ နိစ္စဠ၊ အမြဲသာလျှင်။ လဟု၊ လဟုသည်။ ဘဝတိ၊ ၏။

ဤသို့ ဝိသမ ၂-ပါဒတို့၌သာလျှင် ဝိပုလာဖြစ်ကြောင်း ထိုဝိပုလာသည်လည်း ၆-မျိုးရှိကြောင်းကို ပြဆိုသော ယခင်ဂါထာဖြင့်လည်း "သေတဝဝိပုလာ၊ ပိဂ်လဝိပုလာ"ဟု ၂-ချက်ရ သမ္မန်သောအနက် မသင့်ကြောင်း အလွန်ထင်ရှား ခြားနားသိသာနိုင်ပြန်၏။ ထိုဝိပုလာ ၆-မျိုးတို့တွင် တစ်မျိုးမျိုးသော ဝိပုလာသည်–

- ပထမပါဒ၌ နစသော ဂိုဏ်းဖောက်၍ ကြွင်း ၃-ပါဒတို့၌ကား ပိဂ်လဝိပုလာဂါထာ၏ လက္ခဏာအတိုင်း ဖွဲ့ဆိုသော **ပထမ နကာရာဒိ ဝိပုလာဂါထာ**၊
- တတိယပါဒ၌သာလျှင် "နဿ" စသော ဂိုဏ်းဖောက်၍ ကြွင်း ၃-ပါဒတို့၌ကား ပိဂ်လ-ဝိပုလာဂါထာ၏ လက္ခဏာအတိုင်း ဖွဲ့ဆိုသော **တတိယ နကာရာဒိ ဝိပုလာဂါထာ**၊
- ပထမ, တတိယ ၂-ပါဒစလုံးတို့၌ နစသော ဂိုဏ်းဖောက်၍ ဝိသမ ၂-ပါဒတို့၌ကား ပိဂ်လဝိပုလာဂါထာ၏လက္ခဏာအတိုင်းဖွဲ့ဆိုသော **ဥဘယဝိပုလာဂါထာ**–

ဟု ၃-မျိုးစီပြားသောကြောင့် သုဒ္ဓဝိပုလာမျိုးပေါင်း ၁၈-ဂါထာ ဖြစ်၏။

ပထမပါဒ၌ မဂိုဏ်း, တတိယပါဒ၌ ရဂိုဏ်း၊ ဤသို့ စသည်ဖြင့် ဖွဲ့ဆိုလျှင် သံကိဏ္ဏာ-ဝိပုလာဂါထာ-ဟု အမတသဒ္ဓိဝနိဋီကာတွင် ဖွင့်ဆိုသောကြောင့် နတသရမဘဟူသော ဂိုဏ်း ၆-မျိုးတို့တွင် တစ်မျိုးတစ်မျိုးသောဂိုဏ်း၌ သံကိဏ္ဏာပေါင်း ၅-မျိုးစီ ရနိုင်သည်ဖြစ်ရကား သံကိဏ္ဏာဝိပုလာဂါထာမျိုးပေါင်း ၃၀-ဖြစ်၏။ သုဒ္ဓဝိပုလာ ၁၈-မျိုးနှင့်သော်ကား ဝိပုလာဂါထာ ၄၈-မျိုးဖြစ်၏။ ဝတ္တမှ စ၍ ဂါထာတို့၌ ရသင့်,ရထိုက်၊ ဖွဲ့သင့်,ဖွဲ့ထိုက်သော ဂိုဏ်း, ဂရု, လဟုတို့၏ ဝိကပ်ပုံတို့ကို အကျယ်ပြထားသည်။

ဝတ္တပုဗ္ဗဒ္ဓ								ဝတ္တအပရဒ္ဓ							
ပထမပါဒ				ဒုတိယပါဒ				တတိယပါဒ				စတုတ္ထပါဒ			
၁	၂	၃	၄	၁	၂	၃	၄	၁	၂	၃	၄	၁	၂	၃	၄
၁	၂	၃	၁	၁	၂	၁	၁	၁	၂	၃	၁	၁	၂	၃	၁
၁	၂		၁	၁	၂			၁	၂		၁	၁	၂		၁
၁	၂		၁		+			၁	၂				+		၁
၁	၂		၁		၃			၁	၂				၃		၁
၁	၂		၁		၄			၁	၂				၄		၁
၁	၂		၁	၁	၂			၁	၂				၂		၁
၁	၂		၁	၁	၂			၁	၂				၂		၁
၄၆				၂၀				၄၆				၂၀			

သမ ၂-ပါဒတို့၌ သ-နှ-ရ ၃-ဂိုဏ်းကို ကြဉ်ရမည်-ဟု ဆိုသော ပိဂ်လဆရာ၏ အလို၌ ဝတ္တဂါထာ၏ ပတ္ထာရအတန်းပေါင်းသည် (၁၁'ဏ္ဏဝခဂ္ဂေန္ဒ) ၂၃၀,၄၀၀-ဖြစ်၏။

ဝတ္တပုဗ္ဗဒ္ဓ								ဝတ္တအပရဒ္ဓ							
ပထမပါဒ				ဒုတိယပါဒ				တတိယပါဒ				စတုတ္ထပါဒ			
လ	မ	ယ	လ	လ	မ	ဇ	လ	လ	မ	ယ	လ	လ	မ	ယ	လ
	ယ				ယ				ယ				ယ		
	ရ				ရ				ရ				ရ		
	တ				တ				တ				တ		
	ဇ				ဇ				ဇ				ဇ		
	ဘ			လ	ဘ				ဘ				ဘ		
၂	၆	၁	၂	၂	၆	၁	၂	၂	၆	၁	၂	၂	၆	၁	၂
၂၄				၂၄				၂၄				၂၄			

ဝတ္တဂါထာ၏ သမ ၂-ပါဒတို့၌ သ-နှ-ရ ၃-ဂိုဏ်း ကြဉ်အပ်ကြောင်းကို အောက်၌ ဆုံးဖြတ်ခဲ့လေပြီ။ ထိုဂိုဏ်းတို့ကို ကြဉ်ရမည်-ဆိုသဖြင့် ထိုဂိုဏ်းတို့မှ ကြွင်းသောဂိုဏ်းတို့ကို ကား ယှဉ်အပ်ကုန်သည်သာ-ဟု မှတ်အပ်ကုန်၏။

အတြ ဝတ္တဆန္ဒသိ ပါဒသ ပဌမကွရာ ပရံ သဂဏနဂဏာ နပ္ပယုဇ္ဇိတဗ္ဗာ၊ တထာ ဒုတိယစတုတ္ထေသု ပါဒေသု ပထမဝဏ္ဏာ ပရံ ရဂဏောပိ နပ္ပယုဇ္ဇိတဗ္ဗော၊ အညေ ဂဏာ ပယောဇ္ဇိတဗ္ဗာ ဧဝါတိ ပိဂ်လာဒိ သမ္မတော ပန္ဌာ။ (သုခဗောဓိနီဋီကာ)

ဆန္ဒောမဉ္ဇရီဆရာကား သမ ၂-ပါဒတို့၌ အစအကွရာ ၄-လုံးတို့ကို ဂရုနှင့်ချည်း သာလျှင် ဖွဲ့စေလို၏။ ဆရာအဆက်ဆက်တို့မှ ရအပ်သော ဥပဒေသရှိကုန်သော ဆရာကြီး တို့သည်ကား အစအကွရာမှ နောက်၌ သဂိုဏ်းတို့ကို မြစ်တားသောကြောင့် ဒုတိယဝဏ္ဏ, တတိယဝဏ္ဏတို့မှ နောက်၌တည်သော ဝဏ္ဏ၏ ဂရု၏အဖြစ်သည် မချွတ် မဖြစ်နိုင်ချေ-ဟု ပြောကြားကြကုန်၏။

သမ္မဒါယိကာ တု အာဒျာ သဂဏနဂဏနိသေဓတော ဒုတိယတတိယဝဏ္ဏောဟိ ပရဋ္ဌသ ဂုရုတ္တံ နာဝသံ ဘဝတိတိ ဗျာစက္ခန္တေ။ (ဆန္ဒောမဉ္ဇရီအဖွင့်၊ သုခဗောဓိနီဋီကာ)

ပိဂ်လဆရာအလိုအတိုင်း သမ ၂-ပါဒတို့၌ ရဂိုဏ်းကြဉ်လျှင် ရှေးဂဏဝိကပ်ပုံအတိုင်း ပထျာသန်ဿ ရ၏။ ရဂိုဏ်းကို မကြဉ်မူကား နောက်ဝိကပ်ပုံအတိုင်း "ရသေ'သိမုနိမေရ(ယာမ)-ဒေဝါ" ၃၃၁,၇၇၆-တန်း ထွက်၏။ နောက်နောက်သော ဝိကပ်တို့၌လည်း ဤဝတ္တဂါထာ၏

ဝိကပ်ကဲ့သို့ ရဂိုဏ်း ကြဉ်ခြင်း,မကြဉ်ခြင်းကို အရင်းထားပြီးလျှင် ဂဏဝိကပ်ပုံ ၂-မျိုးစီတွဲ၍ ပြဆိုအပ်၏။ ဇယားကျယ်၍ ကျမ်းကြီးမည် စိုးသောကြောင့် ရဂိုဏ်းမကြဉ်သော ဂဏဝိကပ်ပုံ ၁-မျိုးစီမျှကိုသာ ပြဆိုပေအံ့သတည်း။

- နှစ်သိန်းသုံးသောင်း၊ လေးရာဆောင်း၊ ဖွဲ့ကောင်း ဝတ္ထုမှာ။
- ပိဂ်လဆို၊ သူ့အလို၊ တိုတို မှတ်ဖို့ရာ။
- သုံးသိန်းသုံးသောင်း၊ တစ်ထောင်ဆောင်း၊ အပေါင်း ခုနစ်ရာ။
- ခုနစ်ဆယ့်ခြောက်၊ ရေတွက် မြောက်၊ ဖြန့်ရောက် ဝတ္ထုမှာ။
- ဆရာအမျှား၊ ယူမပြား၊ ထင်ရှား ပြသည်သာ။
- နည်း ၂-ပါးကွဲ၊ လိုရာဆွဲ၊ ဖြန့်မြဲ ပတ္ထရာ။ ။

ပထျာဝတ္ထုပုဗ္ဗဒ္ဓ								ပထျာဝတ္ထုအပရဒ္ဓ							
ပထမပါဒ				ဒုတိယပါဒ				တတိယပါဒ				စတုတ္ထပါဒ			
လ	မ	ယ	လ	လ	မ	ဇ	လ	လ	မ	ယ	လ	လ	မ	ယ	လ
	ယ				ယ				ယ				ယ		
	ရ				ရ				ရ				ရ		
	တ				တ				တ				တ		
	ဇ				ဇ				ဇ				ဇ		
	ဘ			လ	ဘ				ဘ				ဘ		
၂	၆	၁	၂	၂	၆	၁	၂	၂	၆	၁	၂	၂	၆	၁	၂
၂၄				၂၄				၂၄				၂၄			

စပလာဝတ္ထုပုဗ္ဗဒ္ဓ								စပလာဝတ္ထုအပရဒ္ဓ							
ပထမပါဒ				ဒုတိယပါဒ				တတိယပါဒ				စတုတ္ထပါဒ			
လ	မ	နဲ	လ	ဆ	မ	ယ	ဆ	ဆ	မ	နဲ	လ	လ	မ	ယ	လ
	ယ				ယ				ယ				ယ		
	ရ				ရ				ရ				ရ		
	တ				တ				တ				တ		
	ဇ				ဇ				ဇ				ဇ		
	ဘ				ဘ				ဘ				ဘ		
	နဲ				မ				နဲ				နဲ		
၂	၆	၁	၂	၂	၆	၁	၂	၂	၆	၁	၂	၂	၆	၁	၂

ဝိပုလာပုဗ္ဗဒ္ဓ								ဝိပုလာအပရဒ္ဓ							
ပထမပါဒ				ဒုတိယပါဒ				တတိယပါဒ				စတုတ္ထပါဒ			
လ	မ	မ	လ	လ	မ	ဇ	လ	လ	မ	မ	လ	လ	မ	ဇ	လ
	ယ				ယ				ယ				ယ		
	ရ	ရ			ရ				ရ	ရ			ရ		
	တ	တ			တ				တ	တ			တ		
	ဇ	သ			ဇ				ဇ	သ			ဇ		
	ဘ	ဘ		လ	ဘ				ဘ	ဘ			ဘ		
	နဿ								နဿ						
၂	၆	၆	၂	၂	၆	၁	၂	၂	၆	၆	၂	၂	၆	၁	၂

၁၂၈။ နဒိသတေ'တ္ထ ယံ ဆန္ဒံ၊ ပယောဂေ ဒိသတေ ယဒိ။
ဝိသမက္ခရပါဒန္တံ၊ ဂါထာ သာမညနာမတော။

ဧတ္ထ၊ ဤဝုတ္တောဒယ မဂဓဆန်းကျမ်းဌ။ ယံ ဆန္ဒံ၊ အကြင်ဆန်းကို။ နဒိသတိ၊ မည္ဆန်းအပ်, မပြအပ်။ ပယောဂေ၊ ပိဋ္ဌကတ် ၃-ပုံ ဥဒါဟရဏ်ပြယုဂ်ဌ။ ယဒိ ဒိသတေ၊ အကယ်၍ ထင်အပ်,မြင်အပ်ခဲ့အုံ့။ ဝိသမက္ခရပါဒံ၊ ၁-ပါဒနှင့် ၁-ပါဒ အက္ခရာလုံးရေ မညီမျှသော။ တံ ဆန္ဒံ၊ ထိုဆန်းသည်။ သာမညနာမတော၊ ဆက်ဆံသော အမည်သညာအားဖြင့်။ ဂါထာ၊ ဂါထာ မည်သည်။ သိယာ၊ ဖြစ်ရာ၏။

ဒါနဋ္ဌ ဓမ္မစရိယာ စ-ဟူသော သုတ္တနိပါတ်၊ မင်္ဂလသုတ်ဂါထာ-စသည်တို့ဌ အက္ခရာလုံးရေ မညီမျှသောကြောင့် ပထျာဝတ္တ-စသော အမည်သညာထူးဖြင့် မခေါ်ဆိုမူ၍ သာမည အမည်အားဖြင့် ဂါထာ-ဟူ၍သာ ခေါ်ဆိုရအုံ့လောဟူမူ ပထျာဝတ္တ-စသော အမည်ထူးဖြင့် သာလျှင် ခေါ်ဆိုအပ်၏။ သာမညအမည်အားဖြင့် မခေါ်ဆိုရ။ ထိုထိုဂါထာဗန္ဓအဖွဲ့တို့ဌ ပြဟွစရိယ, အရိယ, ဘရိယ, ဝိပရိယာယ, စရိယ, အာစရိယ, ဝိရိယ-စသော ပုဒ်တို့၏အလယ်ဌ ရိ-အက္ခရာပါရှိသော အချို့သောအရာတို့ဌ ဂါထာဗန္ဓ၏ အက္ခရာအပိုင်းအခြားထက် ၁-လုံးပိုလွန်၍ ဖွဲ့ဆိုရိုးထုံးစံရှိသည်။ ထိုသို့ ဖွဲ့ဆိုရာဌ ဂိုဏ်း, ဂရု, လဟုတို့ကို မည်ကဲ့သို့ မှတ်ယူအပ်သနည်းဟူမူ ရိ-ဟူသောအက္ခရာ, ယ-ဟူသောအက္ခရာ ၂-လုံးကို တပေါင်းတည်း တလုံးတည်းကဲ့သို့ ပြု၍ ဒီယ=ဂရုအဖြစ်ဖြင့် မှတ်ယူအပ်သည် ဟူပေ။ ထို့ကြောင့် "ဒါနဋ္ဌ ဓမ္မစရိယာ စ"ဂါထာဌ "နဋ္ဌ ဓမ်"ကို ရဂိုဏ်း၊ "မ္မစရိယာ"ကို ယဂိုဏ်း-ဟု မှတ်ယူ၍ ပထျာဝတ္တဂါထာ-

ဟူ၍သာလျှင် ဆုံးဖြတ်အပ်၏။ အရိယာ, ဝေတာလီ, ဣန္ဒဝဇိရာ-စသော ဂါထာတို့၌လည်း ဤနည်းတူ မှတ်အပ်၏။

အချို့သောအရာ၌ကား အရိယ-စသော သဒ္ဒါပါရှိသော်လည်း အဂ္ဂရာ အပိုအလွန် မရှိ။ တင်းတင်းပြည့် ဖွဲ့ဆိုသည်လည်း ရှိ၏။ ထို့ကြောင့် အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟ၌–

အရိယာ နော'ပလဗ္ဘန္တိ၊ အသညာပါယဘူမိသု။
သေသဋ္ဌာနေသု လဗ္ဘန္တိ၊ အရိယာ'နရိယာပိ စ။ –

ဟု အနုရုဒ္ဓါမဟာထေရ်မြတ် ဖွဲ့ဆိုတော်မူအပ်လေပြီ။

ဝုတ္တရတနာကရကျမ်း၌ကား ဝတ္ထုဂါထာတို့၏အပြားကို သမမတြာမည်သော ဒုတိယ ပိုင်းတွင် အရိယာဂါထာ-စသည်တို့နှင့် ဆက်လက်၍ ၁-ပိုင်းတည်းထား၍ ဆို၏။ ဆန္ဒောမဉ္ဇရီ၌ကား ဝတ္ထုပ္ပကရဏပိုင်း-ဟု ၁-ပိုင်း အပိုအသီးထား၍ ပြဆို၏။ ဤဝုတ္တောဒယကျမ်း၌ကား ဝိသမဝုတ္တိဂါထာမျိုးတို့၌ ထည့်သွင်း၍ ဆို၏။ ၈-လုံးဖွဲ့ အနုဋ္ဌုဘဆန်းမျိုးသည် သမဝုတ္တိမျိုး ဖြစ်သော်လည်း ဇာတိအနုဋ္ဌုဘဖြစ်သော ၂၅၆-ဂါထာတို့သည်သာလျှင် သမဝုတ္တိအတွင်း၌ ဝင်ကုန်၏။ ဝိသေသအနုဋ္ဌုဘဖြစ်ကုန်သော ဝတ္ထုဂါထာတို့သည်ကား အဒ္ဓသမဝုတ္တိအတွင်း၌ ဝင်ကုန်၏။

ဣတိ ဝုတ္တောဒယေ ဆန္ဒသိ ဝိသမဝုတ္တိနိဒ္ဒေသော နာမ ပဉ္စမော ပရိစ္ဆေဒေါ။

ဝုတ္တောဒယေ၊ သော။ ဆန္ဒသိ၊ ၌။ ဝိသမဝုတ္တိနိဒ္ဒေသော နာမ၊ မည်သော။ ပဉ္စမော၊ ၅-ခုမြောက်သော။ ပရိစ္ဆေဒေါ၊ သည်။ ဣတိ သမတ္တော၊ ပြီးပြီ။

* * * * * *

[၆] ဆဋ္ဌပရိစ္ဆေဒ၊ ဆပ္ပစ္စယဝိဘာဂ

ဤသို့ ဆိုအပ်ပြီးသော ၅-ပါးသော ပရိစ္ဆေဒတို့ဖြင့် သညာ,ပရိဘာသာတို့နှင့်တကွ မတြာဝုတ္တိဂါထာမျိုး၊ ၃-ပါးကုန်သော ဝဏ္ဏဝုတ္တိဂါထာမျိုးတို့၏ လက္ခဏာ, လက္ခဏတို့ကို ပြဆိုပြီး၍ ယခုအခါ၌ ဆိုအပ်ကုန်ပြီးသော ဂါထာတို့၌ ဉာဏ်၏ စင်ကြယ်ခြင်းကို ကောင်းစွာဖြစ်စေတတ်သော၊ အလွယ်တကူသိခြင်းကို အလိုရှိကုန်သောသူတို့၏ ယုံမှားတွေဝေခြင်းကို ပယ်ဖျောက်စေတတ်သော ပတ္ထာရပစ္စယ-စသော ဆပ္ပစ္စယဝိဘာဂကို ပြတော်မူလိုသော ရှင်သံယရက္ခိတဆရာသည် "ပတ္ထာရေ သဗ္ဗဂေ"စသော ဆဋ္ဌပရိစ္ဆေဒကို မိန့်ဆိုတော်မူ၏။

၁၂၉။ ပတ္ထာရေ သဗ္ဗဂေ ပါဒေ၊ ပုဗ္ဗဂါ'ဓော လွ'ရေ သမာ။
ပုဗ္ဗေ ဂုရု တေ စ မိမေ၊ ကတ္တာဗ္ဗာ ယာဝ သဗ္ဗလာ။

ပတ္ထာရေ၊ ဝဏ္ဏဆန်း၌ ရသင့်,ရထိုက်သမျှကို အကျယ်ဖြန့်ကြောင်းဖြစ်သော ပတ္ထာရ ပစ္စယကို။ ကတော၊ ပြုအပ်သည်ရှိသော်။ တစ်နည်း။ ပတ္ထာရေ၊ ၌။ သဗ္ဗဂေ သဗ္ဗဂေါ၊ အလုံးစုံ ဂရုရှိသော။ ပါဒေ ပါဒေါ၊ ပါဒကို။ ပဌမ၊ ရှေးဦးစွာ။ ကတ္တာဗ္ဗာ၊ ပြုအပ်၏။ တစ်နည်း၊ ပတ္ထာရေ၊ ၌။ သဗ္ဗဂေ၊ သော။ ပါဒေ၊ ကို။ ကတော၊ ရှေးဦးစွာ ပြုအပ်ပြီးသည်ရှိသော်။ ပုဗ္ဗဂါဓော၊ အစဆုံးဖြစ်သော ဂရု၏အောက်၌။ လော၊ လဟုကို။ ကတ္တာဗ္ဗာ၊ ၏။ ပရေ၊ ထိုလဟုမှ နောက်၌။ သမာ၊ အထက်တန်းနှင့် တူကုန်သော ဂရု, လဟုတို့ကို။ ကတ္တာဗ္ဗာ၊ ရေးချရန် အကွက်ရှိသေးလျှင် ပြုအပ်ကုန်၏။ ပုဗ္ဗေ၊ ထိုလဟု၏ရှေး၌။ ဂုရု၊ ဂရုကို။ ကတ္တာဗ္ဗာ၊ ရေးချရန် အကွက်ရှိသေးလျှင် ပြုအပ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ တေ စ ဣမေ၊ "ပုဗ္ဗေ ဂေါ၊ ဂေါ'ဓော လော၊ ပရေ သမာ၊ ပုဗ္ဗေ ဂေါ"ဟူကုန်သော ထို ၃-မျိုးကုန်သော အစီအရင်တို့ကို။ ယာဝ သဗ္ဗလာ၊ အလုံးစုံ လဟုတန်းဖြစ်သည်တိုင်အောင်။ ကတ္တာဗ္ဗာ၊ ပြုအပ်ကုန်၏။

သီဟိုဠ်မူ၌ကား–

ပတ္ထာရေ သဗ္ဗဂေ ပါဒေ၊ ပုဗ္ဗဂါ'ဓော လွ'ရေ သမာ။
ပုဗ္ဗေ ဂုရု တွေ'ဝ'မိမေ၊ ကတ္တာဗ္ဗာ ယာဝ သဗ္ဗလော။ ။

ဟု ပါဠိရှိ၏။

၁-လုံးဖွဲ့၌ ဦးစွာ ဂရု ၁-လုံး, ၂-လုံးဖွဲ့၌ ဦးစွာဂရု ၂-လုံး, ၃-လုံးဖွဲ့၌ ဦးစွာ ဂရု ၃-လုံး၊ ဤသို့ စသည်ဖြင့် ရှေးဦးစွာဂရုတန်းကို ချ၍ အစဆုံးဂရု၏အောက်၌ လဟုကို ရေးချအပ်၏။ ဤကား ပုဗ္ဗေ ဂေါ'ဓော လောအရ စီရင်ပုံတည်း။ ယင်းလဟု၏ နောက်၌ကား အထက်တန်းကို ကြည့်၍ ဂရုရှိလျှင် ဂရု, လဟုရှိလျှင် လဟုကို ရေးချအပ်၏။ ဤကား ပရေသမာအရ စီရင်ပုံတည်း။ ယင်းလဟု၏ရှေး၌ ရေးချရန် အကွက်ရှိသေးလျှင် ဂရုကိုသာ ချအပ်၏။ ဤကား ပုဗ္ဗေဂုရုအရ စီရင်ပုံတည်း။ ပုံကို ရှု၍ စီရင်လေ။

ဥတ္ထာဆန်း
၁-လုံးဖွဲ့

၂
၁
၂-တန်း

အစ္စုတ္ထာဆန်း
၂-လုံးဖွဲ့

၂	၂
၁	၂
၂	၁
၁	၁
၄-တန်း	

မလ္လာဆန်း
၃-လုံးဖွဲ့

၂	၂	၂
၁	၂	၂
၂	၁	၂
၁	၁	၂
၂	၂	၁
၁	၂	၁
၂	၁	၁
၁	၁	၁
၈-တန်း		

ပတိဋ္ဌာဆန်း
၄-လုံးဖွဲ့

၂	၂	၂	၂
၁	၂	၂	၂
၂	၁	၂	၂
၁	၁	၂	၂
၂	၂	၁	၂
၁	၂	၁	၂
၂	၁	၁	၂
၁	၁	၁	၂
၂	၂	၂	၁
၁	၂	၂	၁
၂	၁	၂	၁
၁	၁	၂	၁
၂	၂	၁	၁
၁	၂	၁	၁
၂	၁	၁	၁
၁	၁	၁	၁
၁၆-တန်း			

ပတ္ထာရပစ္စယ ပြီး၏။

----- x -----

၁၃၀။ နဋ္ဌသ ယော ဘဝေယျ'ကော်၊ တသ္မိ လော'ဒ္ဓိကတေ သမေ။
ဝိသမေတွေ'ကသဟိတေ၊ ဘဝေယျ'ဒ္ဓိကတေ ဂုရု။

နဋ္ဌသ၊ ပျောက်သောဂါထာ၏။ ယော အကော်၊ အကြင်အတန်းသခ်ျာသည်။ ဘဝေယျ၊ ဖြစ်ရာ၏။ တသ္မိ၊ ထိုအတန်းသခ်ျာကို။ အဒ္ဓိကတေ၊ ထက်ဝက်ပြုအပ်သည်ရှိသော်။ ဝါ၊ ၂-ခုစားရိုး၊ ဒွေးချိုးအပ်သည်ရှိသော်။ သမေ၊ စုံဂဏန်းဖြစ်မူ။ ဝါ၊ စုံဂဏန်းထွက်မူ။ လော၊ လဟုသည်။ ဘဝေယျ၊ ၏။ ဝိသမေတု၊ မညီမမျှ မဂဏန်းဖြစ်မူကား။ ဝါ၊ မဂဏန်းထွက်ရာ၌ကား။ ဧကသဟိတေ၊ အာဂန္တုက၊ အလွတ်ဂဏန်းပို သခ်ျာတစ်ခုနှင့်တကွ ဖြစ်လတ်သော်။ ဝါ၊ ၁-ခု ထည့်စွက်ရသောကြောင့် အာဂန္တုက အလွတ်ဂဏန်းပို သခ်ျာ ၁-ခုနှင့်တကွ ဖြစ်လတ်သော်။ အဒ္ဓိကတေ၊ သော်။ ဂုရု၊ သည်။ ဘဝေယျ၊ ၏။

အဓိပ္ပါယ်ကား လိုသောအတန်းသင်္ချာကို တည်၊ ၂-ခုဖြင့် စား၊ အကြွင်းမရှိ သုဉ်းလျှင် လဟုကို ချ။ ၁-ခုကြွင်းလျှင် ဂရုကို ချ။ တဖန် ၁-ခုကြွင်းရာ၌ ရလဒ်တွင် တစ်ခုတက်။ ၎င်း ၁-ခုတက်ပြီး ရလဒ်ဂဏန်းကို တည်၍ ၂-ခုဖြင့် စားရာ၊ အကြွင်းကို ရှုပြီးလျှင် ရှေးနည်းတူ ဂရု, လဟုတို့ကို အလိုရှိသည်တိုင်အောင် ရေးချအပ်ကုန်၏-ဟူလို။

တွက်ပုံကား ၃-လုံးဖွဲ့ ဝဏ္ဏဝုတ္တိ၌ ပဌမတန်း၌ တည်သော ဂရု, လဟုအစီအစဉ်ကို တွက်လိုလျှင် ပဌမတန်းဖြစ်သောကြောင့် ၅-ခုသင်္ချာကို တည်၊ ၂-ခုဖြင့် စား၊ သေသ ၁-ခု ကြွင်းသောကြောင့် ဂရုကို ချ။ ၁-ခုကြွင်း၍ ဝိသမဖြစ်ရကား ရလဒ် ၂-ခုတွင် ၁-ခုတက်၊ ၃-ခု ဖြစ်၏။ ၎င်း ၃-ခုကို တည်၊ ၂-ခုဖြင့် စား၊ သေသ ၁-ခုကြွင်းသောကြောင့် ဂရုကို ချ။ ၁-ခုကြွင်းရကား ရလဒ် ၁-ခုတွင် ၁-ခုတက်၊ ၂-ခုဖြစ်၏။ ၎င်း ၂-ခုသင်္ချာကို တည်၍ ၂-ခုဖြင့် စား၊ သေသမရှိ သုဉ်းသောကြောင့် လဟုကို ချ။ ဤသို့ တွက်ယူသဖြင့် ၃-လုံးဖွဲ့ ဝဏ္ဏဝုတ္တိ၌ ပဌမတန်း၌တည်သော ဂရု,လဟုအစီအစဉ်ကို (၂-၂-၁)ဖြစ်၏ဟု သိအပ်၏။

၆-လုံးဖွဲ့ ဂါယတ္တိဆန်း ၆၄-ဂါထာတို့တွင် တေရသမတန်း၌တည်သော ဂါထာ၏ ဂရု,လဟု အနေအထားကို တွက်ရာ၌ **၁၃**-ကိုတည် ဒွေးချိုး၊ လဒ် ၆-ခု၊ သေသဝိသမ ၁-ခု ကြွင်းသောကြောင့် ဂရုကို ချ၊ လဒ်သို့ ၁-ခု တက်၍ ဒွေးချိုး၊ သေသဝိသမဖြစ်သောကြောင့် ဂရုကိုပင် ချ၊ လဒ်သို့ ၁-ခုတက်၍ ဒွေးချိုး၊ သေသသုဉ်းသောကြောင့် လဟုကို ချ၊ သေသသုဉ်းသောကြောင့် လဒ်သို့ ၁-ခု မတက်ရပြီ။ ရလဒ်အတိုင်း ဒွေးချိုး၊ သေသသုဉ်းသောကြောင့် လဟုကိုပင် ချ။ ရလဒ် ၁-ဂဏန်းကို ၂-ခုဖြင့် မစားလောက်ရကား လဒ်နေရာတွင် သုည တင်၊ ယခင် ၁-ခုသင်္ချာသည်ပင် အကြွင်းမည်သောကြောင့် ဂရုကို ချ။ ၁-ခုကြွင်းပြန်ရကား လဒ်သုညတွင် ၁-ခုတင်၊ ဒွေးချိုးရာ မလောက်ပြန်သောကြောင့် လဒ်နေရာတွင် သုည တင်။ ယခင် ၁-ခုသင်္ချာသည်ပင် အကြွင်းမည်သောကြောင့် ဂရုကို ချ။ နောက်ကို ဆက်လက်၍ ဤနည်းအတိုင်း ပြုလုပ်စီရင်နိုင်သော်လည်း အလိုရှိအပ်သော ဝဏ္ဏအရေအတွက် ၆-လုံးအစား ဂရု, လဟုအရေအတွက် ပြည့်စုံလေပြီဖြစ်သောကြောင့် ဤမျှကိုသာ ပြုအပ်၏။ ဤသို့ တွက်ယူသဖြင့် ၆-လုံးဖွဲ့ ဝဏ္ဏဝုတ္တိ၌ တေရသမတန်း၌ တည်သော ဂရု, လဟုတို့၏ အစီအစဉ်သည် (၂-၂-၁-၁-၂-၂) ဖြစ်၏-ဟု သိအပ်၏။ ဤတေရသမတန်းကိုပင် **တနုမဇ္ဈာဂါထာ**-ဟု အမည်မှည့်ဆိုသည်။

တစ်နည်းတွက်ပုံကား ၄-လုံးဖွဲ့ ဝဏ္ဏဝုတ္တိ၌ စတုတ္ထတန်းရှိ ဂရု, လဟုအနေအထားကို တွက်ယူလိုလျှင် စတုတ္ထသင်္ချာသည် သမစုံဂဏန်း ၄-ခုသင်္ချာဖြစ်သောကြောင့် ရှေးဦးစွာ လဟုကို ချ။ ၎င်းသင်္ချာကို ဒွေးချိုး၊ အဒ္ဓိကတသင်္ချာသည် သမဖြစ်သောကြောင့် လဟုကိုပင် ချ။ ၎င်းသင်္ချာကို တည်၊ ဒွေးချိုး၊ အဒ္ဓိကတသင်္ချာသည် ဝိသမဖြစ်သောကြောင့် ဂရုကို ချ။

ရင်းသန်ခ်ာကို ဒွေးခ်ိုးပြန်ရာ မခ်ိုးလောက်သောကြောင့် အာဂန္တုက အလွတ်သန်ခ်ာပို့ ၁-ခု ထည့်၍ ဒွေးခ်ိုး၊ ရင်းသန်ခ်ာသည် ဝိသမဖြစ်သောကြောင့် ဂရုကို ခေ့။ ဤသို့ တွက်ယူသဖြင့် ၄-လုံးဖွဲ့ဝဏ္ဏဝုတ္တိ၌ စတုတ္ထတန်းသည် (၁-၁-၂-၂) ဖြစ်၏။ ရင်းကို ဘမရိုဂါထာ-ဟု အမည်ခေါ်ဆို၏။

နဋ္ဌပစ္စယနည်း ပြီး၏။

----- × -----

၁၃၁။ ဧကာဒိနုက္ကမေန'ကော်၊ ပုဗ္ဗာ'ဓော ဒ္ဒိဂုဏော လိခေ။
မိဿကေဟိ လဟုဒ္ဒေဟိ၊ သေကေဟု'ဒ္ဒိဋ္ဌကံ ဘဝေ။

ပုဗ္ဗာ၊ အစဝဏ္ဏမှ။ အဓော၊ အောက်၌။ ဧကာဒိနုက္ကမေန၊ ၁-ခု စသောအစဉ်ဖြင့်။ ဝါ၊ ၁-ခု, ၂-ခု, ၄-ခု, ၈-ခု စသော အစဉ်ဖြင့်။ ဒ္ဒိဂုဏော၊ ၂-ဆ,၁-ပိုးတိုး၍ တက်ကုန်သော။ အကော်၊ အတန်းသန်ခ်ာတို့ကို။ လိခေ၊ ရေးရာ၏။ တာသံ၊ ၂-ဆ, ၁-ပိုးတိုး၍ တက်ကုန်သော သန်ခ်ာတို့တွင်။ လဟုဒ္ဒေဟိ၊ လဟုဝဏ္ဏ၏အောက်၌ တည်ကုန်သော။ သေကေဟိ၊ အပို အလွတ်၊ ထည့်သွတ်စွက်ပြု၊ အာဂန္တုက တစ်ခုသန်ခ်ာနှင့်တကွဖြစ်ကုန်သော။ မိဿကေဟိ၊ ရောနှောပေါင်းယှက်သော သန်ခ်ာတို့ဖြင့်။ ဥဒ္ဒိဋ္ဌကံ၊ အတန်းသန်ခ်ာ ရရာဖော်ထုတ် ဥဒ္ဒိဋ္ဌနည်းသည်။ ဘဝေ၊ ဖြစ်၏။

သီဟိုဠ်မှ၌ 'ဒိဂုဏော လိခေ'ဟူ၍လည်းကောင်း၊ 'မိဿိတေဟိ'ဟူ၍လည်းကောင်း ပါ၌ရှိ၏။ ၃-လုံးဖွဲ့ ဝဏ္ဏဝုတ္တိ၌ ၆-ခုမြောက်သော အတန်း၌ရှိသော '၁-၂-၁'ဟူသော ဂရုလဟုတို့ကိုသာ မှတ်သားမိ၍ အတန်းသန်ခ်ာကို မမှတ်မိလျှင် ပထမ ၁-လဟုအောက်၌ ၁-ဂဏန်း၊ ဒုတိယ ၂-ဂရုအောက်၌ ၂-ဂဏန်း၊ တတိယ ၁-လဟုအောက်၌ ၄-ဂဏန်းတို့ကို အစဉ်အတိုင်း ရေးထားအပ်ကုန်၏။ ပထမ ၁-လဟုအောက်၌ရှိသော ၁-ဂဏန်းနှင့် တတိယ ၁-လဟုအောက်၌ရှိသော ၄-ဂဏန်းတို့ကိုပေါင်းလျှင် ၅-ခုသန်ခ်ာဖြစ်၏။ ရင်း ၅-ခုသန်ခ်ာတွင် အာဂန္တုကအပိုအလွတ် ၁-ခုသန်ခ်ာကို ထည့်လျှင် ၆-ခုသန်ခ်ာဖြစ်၏။ ဤသို့ တွက်ယူသဖြင့် '၁-၂-၁'ဟူသော ဂရုလဟုအနေအထားသည် ၆-ခုမြောက်သောအတန်း၌ ရှိ၏-ဟု သိရာ၏။ အလိုရှိရာ ဝဏ္ဏဝုတ္တိတို့၌ ဤနည်းကို အစဉ်မှီး၍ တွက်ယူအပ်၏။

ဥဒ္ဒိဋ္ဌပစ္စယနည်း ပြီး၏။

----- × -----

၁၃၂။ ဝုတ္တကွဲရသမာ သခ္ခ်ာ၊ လိကၠ သေကော'ပရူပရိ။
ဧကေကဟီန'မေကာဒိ-နု'ဌာနေ သဗ္ဗဂါဒိကံ။

ဝုတ္တကွဲရသမာ၊ ဂါထာ၏ အကွဲရာဝဏ္ဏလုံးရေသခ္ခ်ာနှင့် တူမျှကုန်သော။ သေကာ၊ အပိုအလွတ် ထည့်သွတ်စွက်ဖြည့် ဧည့်သည်အာဂန္တု ၁-ခုနှင့်တကွဖြစ်ကုန်သော။ သခ္ခ်ာ၊ သခ္ခ်ာတို့ကို။ ဥပရူပရိ၊ အောက်,ထက်နိမ့်,မြင့် အဆင့်ဆင့်။ လိကၠ၊ ရေးသားပြီး၍။ ဧကေက-ဟီန၊ အထက်အစဉ်၌ ၁-ခုပယ်ဖြုတ် ယုတ်လျော့သည်ကို။ ကတ္တာ၊ ပြု၍။ ဧကာဒိနာ၊ ၁-ခုစသည်ဖြင့်။ ဝါ၊ ၁-ခု, ၂-ခု, ၃-ခု, ၄-ခု စသည်ဖြင့်။ ဌာနေ၊ ခေါက်ပြန်ဆက်ဆက် တက်သည်ရှိသော်။ သဗ္ဗဂါဒိကံ၊ သဗ္ဗဂရုက-အစရှိသော ဂါထာသည်။ ဘဝေယျ၊ ဖြစ်ရာ၏။

၁					
၁	၅				
၁	၄	၁၀			
၁	၃	၆	၁၀		
၁	၂	၃	၄	၅	
၁	၁	၁	၁	၁	၁
၁-လျှော့	၂-လျှော့	၃-လျှော့	၄-လျှော့	၅-လျှော့	၆-လျှော့

၅-လုံးဖွဲ့ ဝဏ္ဏဝုတ္တိဖြစ်အံ့၊ အောက်မှစ၍ အထက်သို့ အဆင့်ဆင့် ၁-ဂဏန်း ၆-လုံးရေးအပ်၏။ ၆-လုံးဖွဲ့ ဖြစ်အံ့၊ ၁-ဂဏန်း ၇-လုံးရေးအပ်၏။

ဤသို့ စသည်ဖြင့် အာဂန္တုက သခ္ခ်ာ ၁-ခုနှင့်တကွ အဖွဲ့ဝဏ္ဏသခ္ခ်ာပေါ်တွင် တိုး၍ ရေးအပ်၏။ ထို့နောင် အောက်ဆုံးအကွက်၌ရှိသော ၁-သခ္ခ်ာကို ဒုတိယကွက်၌ရှိသော ၁-သခ္ခ်ာတွင်ထည့်၊ ၂-ခုသခ္ခ်ာဖြစ်၏။ ၎င်း ၂-ခုသခ္ခ်ာကို တတိယကွက်၌ရှိသော ၁-သခ္ခ်ာတွင်ထည့်၊ ၃-ခုသခ္ခ်ာဖြစ်၏။

ဤသို့ စသည်ဖြင့် ၁-ခါတက်လျှင် ၁-ကွက်, ၂-ခါတက်လျှင် ၂-ကွက်, ၃-ခါတက်လျှင် ၃-ကွက်၊ ဤသို့ အထက်အကွက်ကို ကြည့်၍,ကြည့်၍ တက်သည်ရှိသော် သဗ္ဗဂရုက-စသော ဂါထာ ဖြစ်၏။

ပုံ၌ကား ၅-လုံးဖွဲ့ ဝဏ္ဏဝုတ္တိ၏ တက်နည်းကိုသာ ပြထားသည်။ ကြွင်းကုန်သော ဝဏ္ဏဝုတ္တိတို့၌လည်း ဤနည်းကို မှီ၍ပြုအပ်၏။

	ဂုဏ်ကြီးဆုံး	ဂုဏ်လယ်ခေါ်ဆုံး	ဂါယတ္တီဆုံး	ဥဏှိဟ်ဆုံး	ဝိဇယာဆုံး	ဟန်ဆုံး	ဗုဒ္ဓဟူးဆုံး	ညီကားဆုံး
သဗ္ဗဂုရု	၁							
သတ္တဂုရု	၈	၁						
ဆဋ္ဌုရု	၂၈	၇	၁					
ပဉ္စဂုရု	၅၆	၂၁	၆	၁				
စတုဂုရု	၇၀	၃၅	၁၅	၅	၁			
တိဂုရု	၅၆	၃၅	၂၀	၁၀	၄	၁		
ဒွိဂုရု	၂၈	၂၁	၁၅	၁၀	၆	၃	၁	
ဧကဂုရု	၈	၇	၆	၅	၄	၃	၂	၁
သဗ္ဗလဟု	၁	၁	၁	၁	၁	၁	၁	၁

တစ်နည်း ဘဏ္ဍရဆရာ စီရင်သော လီလာဝတီဂဏန်းကျမ်းဌ်လာသော သဗ္ဗလဂါဒိ-ကြီယာတွက်ပုံကား—

၆	၅	၄	၃	၂	၁
၁	၂	၃	၄	၅	၆
၆	၁၅	၂၀	၁၅	၆	၁
၁-ဂု	၂-ဂု	၃-ဂု	၄-ဂု	၅-ဂု	၆-လ

"ဧကာဒေ၊ကောဏ္ဍရာ အင်္ဂ"စသော ၎င်းကျမ်းလာ တွက်ပုံဂါထာနှင့်အညီ ဈယားပုံစံတွင် ပြထားသော ၆-လုံးဖွဲ့ ဂါယတ္တီဆန်းဌ် ၆-လုံးဖွဲ့ဖြစ်သောကြောင့် ၁-ဂဏန်းမှစ၍ ၆-ဂဏန်းထိ သင်္ချာတို့ကို အထက်တန်းဌ် နောက်ဆုတ်ပြောင်းပြန် ပဋိလုံရေး။ အလယ်တန်းဌ် အစဉ်အတိုင်း အနုလုံရေး။ အထက်ပဋိလုံတန်းဌ်ရှိသော ၆-ဂဏန်းကို အလယ်အနုလုံတန်းဌ်ရှိသော ပထမ ၁-ဂဏန်းနှင့် စား။ ရလဒ် ၆-ဂဏန်းကို အောက်တန်းပထမကွက်တွင် ရေး၍ ထား။

ယခင်ရလဒ် ၆-ဂဏန်းကို တည်၊ အထက်ပဋိလုံတန်း ဒုတိယ ၅-ဂဏန်းဖြင့် မြှောက်၊ ၃၀-ဖြစ်၏။ ၎င်းသင်္ချာ ၃၀-ကို အလယ်အနုလုံတန်းရှိ ဒုတိယ ၂-ဂဏန်းဖြင့် စား၊ ရလဒ် ၁၅-ဂဏန်းကို အောက်တန်း ဒုတိယကွက်တွင် ရေး၍ထား။

ၛင်းရလဒ် ၁၅-ဂဏန်းကို တည်ပြန်၊ အထက်ပဋ္ဌိလုံတန်းရှိ တတိယ ၄-ဂဏန်းဖြင့် မြှောက်၊ ၆၀-ဖြစ်၏။ ၛင်း ၆၀-သခ္ခ်ာကို အလယ်အနုလုံတန်းရှိ တတိယ ၃-ဂဏန်းဖြင့် စား၊ ရလဒ် ၂၀-ကို အောက်တန်း တတိယကွက်တွင် ရေး၍ထား။

ဤသို့စသည်ဖြင့် အဆုံးတိုင်အောင် တွက်ယူ၍ ၁-ဂရု ၆-တန်း၊ ၂-ဂရု ၁၅-တန်း၊ ၃-ဂရု အတန်း ၂၀-စသည် ဖြစ်၏။ ၆-လုံးဖွဲ့ ဂါယတ္တီဆန်းဌသာ တွက်နည်းကို ပြဆိုလိုက်သည်။ ကြွင်းကုန်သော ဆန်းတို့ဌလည်း ဤနည်းတူ တွက်ယူအပ်ကုန်၏။

သဗ္ဗလဂကြီယာနည်း ပြီး၏။

----- × -----

ဤသဗ္ဗလဂါဒိကြီယာနည်းဌ အစိတ်အစိတ်ဖြစ်ကုန်သော အတန်းသခ္ခ်ာတို့ကို ပေါ်ထွက်လာအောင် တွက်ယူအပ်သော **မေရုပဌာကာ**-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ **မဏ္ဍဋိဇာလ**-ဟူ၍လည်းကောင်း ဆန်းကျမ်းဆရာတို့ အသုံးပြုလုပ်သော တွက်ပုံနည်းကို ဆက်လက်၍ ပြဦးအံ့။

ဥဒ္ဒိဋ္ဌသဒိသ'မက်၊ ဒေဟိ ပုဗ္ဗက်သ ပရမ္မိ ဘရဏံ ကရေယျ။
ပထမပတ္တ'မက် ပရိစ္ဆေ ပတ္ထာရသခ္ခ်ာ ပတာကံ ကရေယျ။

ပြာကြိုင်ဋ္ဌဘာသာဖြင့် ရေးထားသော ပိဂ်လဆန်းကျမ်းအဆိုအတိုင်း မဂဓပြန်ဆိုထားသောပါ၌။

ဥဒ္ဒိဋ္ဌသဒိသံ၊ ဥဒ္ဒိဋ္ဌနည်းဌ ဆိုအပ်ပြီးသည်နှင့် တူသော။ အက်၊ ၁-၂-၄-၈-စသော သင်္ကေတပညတ် အတန်းသခ္ခ်ာကို။ ဒေဟိ၊ ရှေ့,နောက်မထွေး ရေးချက်ပေးလေ။ ပုဗ္ဗက်သ၊ ၁-စသော ရှေးရှေးသော အတန်းသခ္ခ်ာကို။ ပရမ္မိ၊ ၂-စသော နောက်နောက်သော အတန်းသခ္ခ်ာဌ။ ဘရဏံ၊ ပူးပေါင်းရောနှောခြင်းကို။ ကရေယျ၊ ပြုရာ၏။ ပထမပတ္တံ၊ ရှေးဌ ရောက်ပြီးသော။ အက်၊ ပေါင်း၍ရရှိသော အတန်းသခ္ခ်ာပိုကို။ ပရိစ္ဆေ မရေး,မခြစ် ပယ်စွန့်ပစ်လေ။ ပတ္ထာရသခ္ခ်ာ၊ ရပြီးမလို၊ အပိုပယ်နုတ်၊ သရုပ်ရရာ၊ ပတ္ထာရသခ္ခ်ာကို။ ပတာကံ၊ အစွန်း ၃-မြွာ၊ ကြက်လျှာပုံတူ၊ မေရုပဌာကာကို။ ဗုဓော၊ ပညာရှိသည်။ ကရေယျ၊ ဥဒ္ဒိဋ္ဌနည်းအလျောက်၊ သခ္ခ်ီ အောက်ဌ၊ ကွက်ထောက်စဉ်ရှု ပြုရာ၏။

ပဌာကာတွက်ပုံကို ဤသို့ သိအပ်၏။ ၄-လုံးဖွဲ့ ဝဏ္ဏဝုတ္တိဌ သဗ္ဗလဟုတန်း-၁၊ ၁-ဂရုတန်း-၄၊ ၂-ဂရုတန်း-၆၊ ၃-ဂရုတန်း-၄၊ သဗ္ဗဂရုတန်း ၁-ဟု ရှေးပုံဌ ညွှန်ပြခဲ့ရာတွင်

သဗ္ဗလဟုတန်း ၁-ဟူသည် ၁၆-ခုမြောက်သော အတန်းဟူ၍လည်းကောင်း၊ ၁-ဂရု ၄-တန်းဟူသည် ၈-ခုမြောက်သော အတန်း, ၁၂-ခုမြောက်သော အတန်း, ၁၄-ခု မြောက်သော အတန်း, ၁၅-ခုမြောက်သော အတန်း-ဟူ၍လည်းကောင်း ဤသို့စသည်ဖြင့် ပဋ္ဌာကာပုံ၌ ဖော်ပြထားသည့်အတိုင်း အတန်းကောက်နုတ် အစိတ်ထုတ်ယူ၍ ပြဆိုအပ်၏။

ပတိဋ္ဌာဆန်း-မေရုပဋ္ဌာကာပုံ

၄-ဂုရု-၁ ၃-ဂုရု-၄	၂-ဂုရု-၆	၁-ဂုရု-၄ ၄-လဟု-၁
၁ ၂	၄	၈ ၁၆
၃	၆	၁၂
၅	၇	၁၄
၉	၁၃	၁၅
	၁၀	
	၁၁	

ဤပဋ္ဌာကာပုံတွင် အထက်တန်း၌ ဥဒ္ဒိဋ္ဌနည်းအတိုင်း အလိုရှိအပ်သောအက္ခရာလုံးရေရှိသမျှ ၁-၂-၄-၈-၁၆-ဟု ရေ၍ ထား။ ပထမ ၁-ဂဏန်းနှင့် ဒုတိယ ၂-ဂဏန်းကို ပေါင်း၍ ရရှိသော ၃-ဂဏန်းကို ၂-ဂဏန်း၏ အောက်အကွက်၌ ရေ။ တဖန် ၎င်း ၁-ဂဏန်းနှင့် တတိယ ၄-ဂဏန်းကို ပေါင်း၍ရရှိသော ၅-ဂဏန်းကို ၃-ဂဏန်း၏ အောက်ကွက်တွင် ရေ။

တဖန် ၎င်း ၁-ဂဏန်းနှင့် စတုတ္ထ ၈-ဂဏန်းကို ပေါင်း၍ရရှိသော ၉-ဂဏန်းကို ၅-ဂဏန်း၏အောက်ကွက်တွင် ရေ။ ဂရု ၃-လုံးပါရှိသောအတန်း ၄-ခုဖြစ်၏။ တဖန် ဒုတိယ ၂-ဂဏန်း, တတိယ ၄-ဂဏန်းကို ပေါင်း၍ ရရှိသော ၆-ဂဏန်းကို ၄-ဂဏန်း၏ အောက်ကွက်တွင် ရေ။

တဖန် ၎င်း ၂-ဂဏန်း၏ အောက်၌ရှိသော ၃-ဂဏန်းနှင့် ၄-ဂဏန်းကို ပေါင်း၍ ရရှိသော ၇-ဂဏန်းကို ၆-ဂဏန်း၏ အောက်ကွက်တွင် ရေ။ ၃-ဂဏန်း၏ အောက်ကွက်၌ ရှိသော ၅-ဂဏန်းနှင့် ယခင် ၄-ဂဏန်းကို ပေါင်း၍ ရရှိသော ၉-ဂဏန်းကိုကား "ပထမပတ္တ'-မက် ပရိစ္ဆေ"ဟူသော ဥပဒေသအတိုင်း ရှေး၌ ယူပြီးဖြစ်၍ စွန့်ပစ်ပယ်ဖျက်အပ်၏။ ၅-ဂဏန်း၏ အောက်ကွက်၌ရှိသော ၉-ဂဏန်းနှင့် ယခင် ၄-ဂဏန်းကို ပေါင်း၍ ရရှိသော ၁၃-ဂဏန်းကို ၇-ဂဏန်း၏ အောက်ကွက်တွင် ရေ။

တဖန် ဒုတိယ ၂-ဂဏန်းနှင့် စတုတ္ထ ၈-ဂဏန်းကို ပေါင်း၍ ရရှိသော ၁၀-ဂဏန်းကို ၁၃-ဂဏန်း၏ အောက်ကွက်တွင် ရေး။ ၂-အောက်ခ်ိုရှိသော ၃-ဂဏန်းနှင့် ၈-ဂဏန်းကို ပေါင်း၍ရရှိသော ၁၁-ဂဏန်းကို ၁၀-ဂဏန်း၏ အောက်ကွက်တွင် ရေး။ ၅-ဂဏန်းနှင့် ၈-ဂဏန်းကို ပေါင်း၍ရရှိသော ၁၃-ဂဏန်းကို ၇-ဂဏန်း၏ အောက်ကွက်တွင် ရေးသင့်သော်လည်း ရှေးခ်ို ယူပြီးဖြစ်သောကြောင့် မလို၊ ပယ်မြစ်စွန့်ပစ်အပ်၏။

၉-ဂဏန်းနှင့် ၈-ဂဏန်းကို ပေါင်း၍ ရရှိသော ၁၇-ဂဏန်းကိုလည်း ပတ္ထာရသခ်ျာထက် ပိုလွန်လေသောကြောင့် မလို၊ ပယ်မြစ်စွန့်ပစ်အပ်၏။ ဂုရု ၂-လုံးပါရှိသော အတန်းပေါင်း ၆-ခု ဖြစ်၏။

တဖန် ၄-ဂဏန်းနှင့် ၈-ဂဏန်းကို ပေါင်း၍ ရရှိသော ၁၂-ဂဏန်းကို စတုတ္ထ ၈-ဂဏန်း၏ အောက်ကွက်တွင် ရေး။ ၆-ဂဏန်းနှင့် ၈-ဂဏန်းကို ပေါင်း၍ ရရှိသော ၁၄-ဂဏန်းကို ၁၂-ဂဏန်း၏ အောက်ကွက်တွင် ရေး။ ၇-ဂဏန်းနှင့် ၈-ဂဏန်းကို ပေါင်း၍ ရရှိသော ၁၅-ဂဏန်းကို ၁၄-ဂဏန်း၏ အောက်ကွက်တွင် ရေး။ ၁၃-ဂဏန်း, ၁၀-ဂဏန်း, ၁၁-ဂဏန်းတို့နှင့် ယခင် ၈-ဂဏန်းကို ပေါင်း၍ ရရှိသော ၂၁-ဂဏန်း, ၁၈-ဂဏန်း, ၁၉-ဂဏန်းတို့ကိုကား ၁၆-ပတ္ထာရသခ်ျာထက် ပိုလွန်ကုန်သောကြောင့် စွန့်ပစ်ပယ်ဖျက်အပ်ကုန်၏။ ဂရု ၁-လုံးပါရှိသော အတန်း ၄-ခုဖြစ်၏။

၅-လုံးဖွဲ့, ၆-လုံးဖွဲ့ စသည်တို့ခ်ိုလည်း ဤနည်းကို အစဉ်မှီး၍ ထိုက်သည်အလျောက် ဆန်းတစ်မျိုးလျှင် ပဌာကာပုံ ၁-ခုကျစီ ထွက်အောင် မေရုပဌာကာပုံကို တွက်ယူအပ်၏။

ဝဏ္ဏဆန်း၊ မေရုပဌာကာတွက်ပုံနည်း ပြီး၏။

----- × -----

၁၃၃။ ဂုရုကြိယာ'ဂ်သနှောဟေ၊ ဘဝေ သခ်ျာ ဝိမိသိတေ။
ဥဒ္ဒိဋ္ဌ'ဂ်သမာဟာရော၊ သေကော ဝေ'မံ သမာနယေ။

ဂုရုကြိယာ'ဂ်သနှောဟေ၊ သဗ္ဗဂရု, သဗ္ဗလဟုဂါထာ-စသည်ကို ပြုခြင်း-ဟု ဆိုအပ်သော ဂရုကြိယာနည်း၏ အတန်းသခ်ျာအပေါင်းကို။ ဝိမိသိတေ၊ ရောနှောတွဲစပ်၊ ပေါင်းယှက်အပ်သည်ရှိသော်။ သခ်ျာ၊ ပတ္ထာရသခ်ျာသည်။ ဘဝေ၊ ဖြစ်၏။ ဝါ အပရောနယော၊ လ,ဂကြိယာနည်း၏ အတန်းသခ်ျာပေါင်းဖြင့် ပတ္ထာရသခ်ျာဖြစ်သောနည်းမှတပါး ဥဒ္ဒိဋ္ဌနည်း၏ အတန်းသခ်ျာပေါင်းဖြင့် ပတ္ထာရသခ်ျာဖြစ်သော နည်းတပါးကား။ သေကော၊ အပိုစွက်

ဖြည့်၊ အလွတ်ထည့်သည့်၊ ဧည့်သည်အာဂန္တုသင်္ခ်ာ ၁-ခုနှင့်တကွသော။ ဥဒ္ဒိဋ္ဌ'ဂ်ိသမာဟာ-ရော၊ ဥဒ္ဒိဋ္ဌနည်း၏ အတန်းသင်္ခ်ာပေါင်းသည်။ ဣမံ၊ ဤဂါထာအရေအတွက်ကို ဖော်ပြတတ်သော ဝုတ္တသင်္ခ်ာနည်းကို။ သမာနယေ၊ ကောင်းစွာဖက်ထစ် ဖြစ်စေနိုင်၏။ တစ်နည်း၊ သမံ၊ အတူအမျှ။ အာနယေ၊ ဆောင်နိုင်၏။

"ဂုရုလဟု ကြိယာ'ဂ်ိသန္ဓောဟေ"ဟု ဆိုလိုလျက် လဟုသဒ္ဒါကို ချေဖျောက်၍ထားသည်-ဟု ဋီကာတို့၌ ဖွင့်ဆိုကြကုန်၏။ ဝုတ္တရတနာကရဆန်းကျမ်း၌–

လဂကြိယာ'ဂ်ိသန္ဓောဟေ၊ ဘဝေ သင်္ခ်ာ ဝိမိသိတေ။
ဥဒ္ဒိဋ္ဌဂ်ိသမာဟာရော၊ သေကော ဝါ ဇနယေ ဣမံ။

ဟု ဆိုသောကြောင့် "လဂကြိယာ'ဂ်ိသန္ဓောဟေ"ဟု ပါဠိဟောင်းရှိသည် ဖြစ်ရာ၏။

ဝုတ္တသင်္ခ်ာပစ္စယ ပြီး၏။

----- × -----

၁၃၄။ သခ္ခ်ေါ ဒ္ဝိဂုဏော'ကူနာ၊ ဝိတ္ထာရာ'ယာမသမ္ဘဝါ။
ဝုတ္တသ'ဒ္ဒ'နွှရာနဉ္စ၊ ဂုရုလာနဉ္စ(ဂရုလာနံ စ) အဂ်ုလံ။

သခ္ခ်ေါ၊ အခြားမဲ့ဂါထာ၌ ဆိုအပ်ပြီးသော ဝုတ္တသင်္ခ်ာကိုသာလျှင်။ ဒ္ဝိဂုဏာ၊ ၂-ခုမြှောက်။ ဧကူနာ၊ ၁-ခုပယ်နုတ်၊ ယုတ်လျော့သည်ဖြစ်၍။ ဝုတ္တသ၊ ဂါထာ၏။ ဝိတ္ထာရာ'-ယာမသမ္ဘဝါ၊ အနံ့,အလျားဖြစ်သော။ အဒ္ဓါ၊ ပတ္ထာရ၏ ခရီးအဝွန့်ပမာဏသည်။ ဘဝတိ၊ ဖြစ်၏။ အနွှရာနဉ္စ၊ နံ့,လျား ၂-ခု၊ ဂရု,လဟုအကြားတို့၏လည်းကောင်း။ ဂုရုလာနဉ္စ၊ ဂရု,လဟုတို့၏လည်းကောင်း။ တစ်နည်း၊ ဂုရုလာနံ၊ ဂရု,လဟုတို့၏။ အနွှရာနဉ္စ၊ နံ့,လျားအခြားအကွာတို့၏လည်းကောင်း။ ဂုရုလာနဉ္စ၊ ဂရုလုံး, လဟုလုံးတို့၏လည်းကောင်း။ အဂ်ုလံ၊ လက် ၁-သစ်, ၁-သစ်ကို။ ကရေယျ၊ ပြုရာ၏။

၃-လုံးဖွဲ့ ဝဏ္ဏဝုတ္တိ၌ ပတ္ထာရသင်္ခ်ာ ၈-ခုရှိသောကြောင့် ၈-ခုကို တည်၊ ၂-ခုဖြင့် မြှောက်၊ ၁၆-ခုဖြစ်၏။ ၁-ခု နုတ်၊ ၁၅-ခုဖြစ်၏။ ထို ၁၅-ခုကို ၁၅-သစ်-ဟု မှန်းထား၍ ၁၂-ခုနှင့် စား၊ လဒ်ကား ထွာဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ထိုဝဏ္ဏဝုတ္တိကို အလျား ၁-ထွာနှင့် လက် ၃-သစ်အဝွန့်ရှိ၏-ဟု မှတ်အပ်၏။ အနံ့မှာ ၃-လုံးဖွဲ့ ဝဏ္ဏဝုတ္တိမဗျာဆန်းဖြစ်သောကြောင့် ၃-ခု တည်၊ ၂-ခုမြှောက်၊ ၁-ခု နုတ်လျှင် ၅-ခု ကြွင်း၏။ ထို့ကြောင့် ထိုဝဏ္ဏဝုတ္တိ မဗျာဆန်းကို အနံ့ ၅-သစ် အဝွန့်ရှိသည်-ဟု မှတ်အပ်၏။

အက္ခရာအနည်းဆုံး ၁-လုံးဖွဲ့ ဝဏ္ဏဝုတ္တိ၌ အနံ လက် ၁-သစ်, အလျား လက် ၃-သစ်မျှသာရှိ၍ အက္ခရာအများဆုံး ၂၆-လုံးဖွဲ့ ဥက္ကတိဆန်း ဝဏ္ဏဝုတ္တိ၌ အနံ ၂-တောင်နှင့် လက် ၃-သစ်၊ အလျား ၂၀၇-ယူဇနာ, ၂၄၃၄-တာ, ၂-တောင့်, ၁-မိုက်, ၇-သစ်ရှိ၏။ ဤသို့ မိမိအလိုရှိအပ်သော ဝဏ္ဏဝုတ္တိတို့၌ ရသင့်သည့်အလျောက် လက်သစ်, မိုက်, ထွာ, တောင်, တာ, ဥသဘ, ကောသ, ယူဇနာတို့ကို သေချာစွာ ဖွဲ့ယူအပ်ကုန်၏။

ယူဇနာဖွဲ့ရာ၌—

ကိုက္ကု ဟတ္ထော ဝိဒတ္ထိ စ၊ နလ္လော ကိုက္ကု စတုသတံ။
စတုဟတ္ထော ဓနုတ္တသ၊ သဟသံ ကောသ'မုစ္စတေ။
ကောသဒ္ဝယံ တု ဂဗ္ယူတိ၊ တဒ္ဝယံ ယောဇနံ ဝိဒူ။

ဟူ၍ မုဒ္ဓဗောဓဋီကာ-စသည်တို့၌ ဆိုသည့်အတိုင်း မဇ္ဈိမတိုင်းသားတို့ ဖွဲ့ရိုးထုံးစံဖြစ်သော ၄-တောင်တာနှင့် အဒ္ဓသခ်ျာ တောင်,တာ-စသည်ကို ဖွဲ့အပ်၏။

ဟတ္ထော စ၊ ၁-တောင်သည်လည်းကောင်း။ ဝိဒတ္ထိ စ၊ ၁-ထွာသည်လည်းကောင်း။ ကိုက္ကု၊ ကိုက္ကုမည်၏။ ကိုက္ကု စတုသတံ၊ တောင်ပေါင်း ၄၀၀-သည်။ ဝါ၊ ထွာပေါင်း ၄၀၀-သည်။ နလ္လော၊ နလ္ဟ ၁-ခု ဖြစ်၏။ စတုဟတ္ထော၊ ၄-တောင်သည်။ ဓနု၊ ကုလား(ကုလ)လေးတာ ၁-တာ မည်၏။ တသ၊ ထို ၄-တောင်တာ၏။ သဟသံ၊ ၁-ထောင်ကို။ ကောသံ၊ ၁-ကောသ-ဟူ၍။ ဥစ္စတေ၊ ဆိုအပ်၏။ ကောသဒ္ဝယံ တု၊ ကောသ ၂-ခု, တာ ၂-ထောင်ကို။ ဂဗ္ယူတိ၊ ၁-ဂါဝုတ်-ဟူ၍။ ဥစ္စတေ၊ ဆိုအပ်၏။ တဒ္ဝယံ၊ ထိုဂါဝုတ် ၂-ခုအပေါင်းကို။ ယောဇနံ၊ ယူဇနာမည်၏-ဟု။ ဝိဒူ၊ သိကုန်ရာ၏။

ဤယူဇနာဖွဲ့ကို ကောသကလေးနှင့်ဖွဲ့သော ယူဇနာဖွဲ့-ဟု မှတ်အပ်၏။

ဓနု ပဠသတံ ကောသံ၊ စတုက္ကောသဠ ဂါဝုတံ။
ဂါဝုတာနံ စ စတ္တာရိ၊ ယောဇနန္တိ စ ဝုစ္စရေ။ (ပဒရူပသိဒ္ဓိဋီကာ)

ဓနု ပဠသတံ၊ ကုလားလေးတာ ပြန် ၅၀၀-သည်။ ကောသံ၊ ၁-ကောသ မည်၏။ စတုက္ကောသဠ၊ ၄-ကောသသည်ကား။ ဂါဝုတံ၊ နွားလားတစ်တွန်၊ မလွန်သမုတ်၊ ၁-ဂါဝုတ် မည်၏။ ဂါဝုတာနံ၊ ဂါဝုတ်တို့၏။ စတ္တာရိ၊ ၄-ခုတို့ကို။ ယောဇနန္တိ စ၊ ၁-ယူဇနာ-ဟူ၍လည်း။ ဝုစ္စရေ၊ ဆိုအပ်ကုန်၏။

ဤအဖွဲ့ကိုကား ရှေးအဖွဲ့ထက် ထက်ဝက်တပိုးတိုး၍ ကြီးသော ကောသကြီးဖြင့် ဖွဲ့သော ယူဇနာဖွဲ့-ဟု မှတ်အပ်၏။

သို့ရာတွင် တောင်,တာဖွဲ့ရာ၌ ဆံခြည်, နှမ်း, မုယောတို့မှ စ၍ အဆင့်ဆင့် ဖွဲ့ဆိုရသည်ဖြစ်သောကြောင့် မုယောနေရာ၌ အမျိုးမျိုးထား၍ ဖွဲ့ဆိုကြသည်။

- အချို့ဆရာတို့က ၄-မုယောကို ၁-လက်သစ်ထား၍ ဖွဲ့သည်။
- အချို့ဆရာတို့က ၈-မုယောကို ၁-လက်သစ်ထား၍ ဖွဲ့သည်။
- သမ္မောဟဝိနောဒနီ-စသော သာသနာတော်ကျမ်းကြီး, ကျမ်းခိုင်တို့၌ကား ၇-မုယောကို လက် ၁-သစ်ထား၍ ဖွဲ့ဆိုသည်။
- **အိန္ဒိယနိုင်ငံတွင် ယခုလက်ထက် အသုံးပြုလုပ်ကြသော သင်္ချာစာအုပ်ဆရာတို့ကား** သိုးဆောင်းလူမျိုးတို့ အသုံးပြုလုပ်သော မိုင်ပေါင်း ၈-မိုင်ကို ၁-ယူဇနာ အမှန်ထား၍ တွက်ယူကြကုန်၏။

သုံးသောင်းနှစ်ထောင်၊ သင်္ချာဆောင်၊ အတောင် ယူဇနာ။
၁-၁-၁-စော၊ စော-ဇ-သော၊ မုယော လုံးသင်္ချာ။
လေး-ရှစ်-ခုနစ်၊ မုယောစစ်၊ လက်သစ် ပြုကုန်ရာ။

အဒ္ဓသန္ဓာနည်း ပြီး၏။

----- × -----

ဤပြဆိုအပ်ကုန်ပြီးသော ဆပ္ပစ္စယတို့ကို ဝဏ္ဏဆန်းသမဂါထာမျိုးတို့၌သာလျှင် အသုံးပြုလုပ်ရန် ရှင်သံ့ယရကွ်ိတဆရာ ပြဆိုအပ်ကုန်၏။ **မတြာဝုတ္တိဆန်း၌** အသုံးပြုလုပ်ရန် ပတ္ထာရပစ္စယ-စသည်တို့ကိုကား အလျှဉ်းပင် မပြဆိုအပ်ကုန်။ ဋီကာ, ယောဇနာတို့၌လည်း အထူး မဖွင့်ဆိုကြကုန်။ ထို့ကြောင့် **မတြာဆန်း၌** အသုံးပြုလုပ်အပ်သော **ပတ္ထာရပစ္စယ** စသည်တို့ကို ပြာကြိုင့်ဘာသာ ပိဂ်လဆန်းကျမ်း၊ ဝုတ္တပစ္စယကောမုဒိကျမ်း၊ ပတ္ထာရာဒိ-ရတနာကရကျမ်းတို့မှ ထုတ်နုတ်၍ ပြဆိုပေအုံ့။

မတြာဝုတ္တိ၌ ပတ္ထာရပစ္စယအစီအရင်ကား ရှေးဦးစွာ သဗ္ဗဂရုမတြာကို ရေးချအပ်၏။ ၎င်းနောက် အစဖြစ်သော ဂရုမတြာမှ နောက်၌ လဟုမတြာကို ရေးအပ်၏။ နောက်အကွက်တို့၌ အထက်တန်းနှင့်တူစွာ ရေး အပ်၏။ မတြာပိုခြင်း, လိုခြင်းကို ဆင်ခြင်ကြည့်ရှု၍ ရှေး လဟု, ဂရု-စသည်တို့ကို ပယ်ခြင်း၊ လဟုပြုခြင်း-စသည်ကို စီရင်ရသဖြင့် **မတြာ**ပတ္ထာရသည် ပြီးဆုံးခြင်းသို့ ရောက်၏။ ပုံတွင် ၆-**မတြာ**၏ ပတ္ထာရမှ**ကို**သာ ပြသည်။

၆-မတြာ ပတ္ထာရပုံ

၁				၂	၂	၂
၂			၁	၁	၂	၂
၃			၁	၂	၁	၂
၄			၂	၁	၁	၂
၅		၁	၁	၁	၁	၂
၆			၁	၂	၂	၁
၇			၂	၁	၂	၁
၈		၁	၁	၁	၂	၁
၉			၂	၂	၁	၁
၁၀		၁	၁	၂	၁	၁
၁၁		၁	၂	၁	၁	၁
၁၂		၂	၁	၁	၁	၁
၁၃	၁	၁	၁	၁	၁	၁
အတန်းသခ္ခ်ာပေါင်း ၁၃-တန်းဖြစ်၏။						

ဤပတ္ထာရပုံသည် ၆-မတြာပုံဖြစ်သောကြောင့် အထက်ဆုံးအတန်းတွင် (၂-၂-၂)ဟု ဂရုမတြာ ၃-လုံးကို ရေးထားအပ်၏။ ရှေးဆုံးဂရု၏ နောက်၌ လဟုကို စချလျှင် (၂-၁-၂-၂)ဟု ဖြစ်၏။ ဤ၌ မတြာပိုလွန်းသောကြောင့် အစဂရုကို လဟုပြုလျှင် (၁-၁-၂-၂) ဟူသော ဒုတိယတန်းပတ္ထာရ ဖြစ်၏။

တဖန် ရှေးဂရုမှ နောက်၌ လဟုကို ရေးသည်ရှိသော် (၁-၁-၂-၁-၂)ဟု ဖြစ်၏။ ဤ၌ မတြာ ၁-ခု ပိုလွန်သောကြောင့် ရှေးလဟုကို ပယ်ဖြုတ်နုတ်ပစ်လိုက်လျှင် (၁-၂-၁-၂)ဟူသော တတိယတန်းပတ္ထာရ ဖြစ်၏။

တဖန် ရှေးဂရုမှ နောက်၌ လဟုကို ရောလျှင် (၁-၂-၁-၁-၂)ဟု ဖြစ်၏။ ဤ၌ မတြာပိုလွန်သောကြောင့် ရှေးလဟု ၁-လုံးကို အသုံးမလုပ် ပယ်ဖြုတ်နုတ်ယူလိုက်လျှင် (၂-၁-၁-၂)ဟူသော စတုတ္ထပတ္ထာရ ဖြစ်၏။

တဖန် ရှေးဂရုမှ နောက်၌ လဟုမတြာ ၁-ခုတိုး၍ ရေးလျှင် (၂-၁-၁-၁-၂)ဖြစ်၏။ ဤ၌ မတြာပိုလွန်သောကြောင့် ရှေးဆုံးဂရုကို လဟုပြုလိုက်လျှင် (၁-၁-၁-၁-၂)ဟူသော ပဉ္စမပတ္ထာရ ဖြစ်၏။

တဖန် ရှေးဂရုမှ နောက်၌ လဟုမတြာ ၁-ခုတိုး၍ ရေးလျှင် (၁-၁-၁-၁-၂-၁)ဖြစ်၏။ ဤ၌ မတြာ ၁-ခုပိုလွန်သောကြောင့် ရှေးဆုံးဖြစ်သော လဟုမတြာ ၁-ခုကို ပယ်ဖြုတ်နုတ်ပစ်လိုက်၍ ဂရုနှင့် နီးကပ်သောလဟု ၂-လုံးကို ပေါင်း၍ ဂရုလုံးတည်းပြုလျှင် (၁-၂-၂-၁) ဟူသော **ဆဋ္ဌပတ္ထာရသည်** ဖြစ်၏။

တဖန် ရှေးဂရုမှ နောက်၌ လဟု ၁-လုံးတိုး၍ ရေးလိုက်လျှင် (၁-၂-၁-၂-၁)ဖြစ်၏။ ဤ၌ မတြာပိုလွန်သောကြောင့် ရှေးဆုံးလဟု ၁-ခုကို မလို ပယ်မြစ်စွန့်ပစ်လိုက်လျှင် (၂-၁-၂-၁)ဟူသော **သတ္တမပတ္ထာရ** ဖြစ်၏။

တဖန် ရှေးဂရုမှ နောက်၌ လဟု ၁-လုံးတိုး၍ ရေးလျှင် (၂-၁-၁-၂-၁)ဖြစ်၏။ ဤ၌ မတြာ ၁-ခု ပိုလွန်သောကြောင့် ရှေးဆုံးဂရုကို လဟုပြုသည်ရှိသော် (၁-၁-၁-၂-၁) ဟူသော **အဋ္ဌမပတ္ထာရ** ဖြစ်၏။

တဖန် ရှေးဂရုမှ နောက်၌ လဟု ၁-လုံးတိုး၍ ရေးလျှင် (၁-၁-၁-၂-၁-၁) ဖြစ်၏။ ဤ၌ ရှေးဆုံးလဟုကို ပယ်ဖြုတ်၍ ဂရု၏ရှေ့၌ရှိသော လဟု ၂-လုံးကို ပေါင်း၍ ဂရု ၁-လုံးတည်းပြုလိုက်လျှင် (၂-၂-၁-၁)ဟူသော **နဝမပတ္ထာရ** ဖြစ်၏။

တဖန် ရှေးဂရုမှ နောက်၌ လဟု ၁-လုံးတိုး၍ ရေးလျှင် (၂-၁-၂-၁-၁)ဖြစ်၏။ ဤ၌ မတြာပိုလွန်သောကြောင့် ရှေးဆုံးဂရုကို လဟုပြုလိုက်လျှင် (၁-၁-၂-၁-၁)ဟူသော **ဒသမပတ္ထာရ** ဖြစ်၏။

တဖန် ရှေးဂရုမှ နောက်၌ လဟု ၁-ခုတိုး၍ ရေးလျှင် (၁-၁-၂-၁-၁-၁)ဖြစ်၏။ ဤ၌ မတြာပိုလွန်သောကြောင့် ရှေးဆုံး လဟု ၁-လုံးကို မသုံးပယ်မြစ် စွန့်ပစ်အပ်သည်ရှိသော် (၁-၂-၁-၁-၁)ဟူသော **ဧကာဒသမပတ္ထာရ** ဖြစ်၏။

တဖန် ရှေးဂရုမှ နောက်၌ လဟု ၁-လုံးတိုး၍ ရေးလျှင် (၁-၁-၁-၂-၁-၁) ဖြစ်၏။ ဤ၌ ရှေးဆုံးလဟုကို ပယ်ဖြုတ်၍ ဂရု၏ရှေ့၌ရှိသော လဟု ၂-လုံးကို ပေါင်း၍ ဂရု ၁-လုံးတည်းပြုလိုက်လျှင် (၂-၂-၁-၁)ဟူသော **ဒွါဒသမပတ္ထာရ** ဖြစ်၏။

တဖန် ရှေးဂရုမှ နောက်၌ လဟု ၁-လုံးတိုး၍ ရေးလျှင် (၂-၁-၂-၁-၁)ဖြစ်၏။ ဤ၌ မတြာပိုလွန်သောကြောင့် ရှေးဆုံးဂရုကို လဟုပြုလိုက်လျှင် (၁-၁-၂-၁-၁)ဟူသော **တေရသမပတ္ထာရ** ဖြစ်၏။

အလုံးစုံ သဗ္ဗလဟုမတြာချည်း ဖြစ်ပေါ်လာသဖြင့် ၆-မတြာ၏ပတ္ထာရသည် ၁၃-တန်းတွင် ဆုံးခန်းတိုင်မြောက် ပြီးစီးခြင်းသို့ ရောက်၏။ ဤ ၆-မတြာကို ပတ္ထာရဖြန့်သကဲ့သို့

တပါးသောအရာတို့၌လည်း မိမိတို့ အလိုရှိအပ်သော မတြာပတ္ထာရကို အကျယ်ဖြန့် ယူအပ်၏။

မတြာဆန်း၊ ပတ္ထာရပစ္စယ ပြီး၏။

----- × -----

နဌနည်းတွက်ပုံကား လိုသောအတန်းသင်္ချာနှင့် နောက်ဆုံးသင်္ချာတွင် နုတ်၊ နုတ်ကြွင်းကို ဆင်ခြင်၍ အထက်တန်းရှိ သီသဂဏန်းနှင့် တူမျှသောဂဏန်းအဖြစ်သို့ ရောက်အောင် ခွဲဝေပိုင်းခြားပြီးလျှင် ထိုအထက်တန်း သီသဂဏန်း၏အောက်ကွက်၌ တည်သော မတြာကို နောက်မတြာနှင့် ရောနှောရ၍ ဂရုမတြာပြုသဖြင့် ပျောက်ဆုံးဖုံးကွယ်၍နေသော မတြာအနေအထားကို ပိုင်းခြားဖော်ပြအပ်၏။

ဝဏ္ဏဆန်း၌ ဂဏန်း ၁-ပိုးတိုး၍ တွက်ယူရသည်။

မတြာဆန်း၌ကား ရှေးဂဏန်းကို နောက်ဂဏန်းနှင့် ပေါင်း၍ (၁-၂-၃-၅-၈-၁၃-၂၁) စသည်ဖြင့် တွက်ယူရသည်။

၁	၂	၃	၅	၈	၁၃
၁	၁	၁	၁	၁	၁

၆-မတြာကို တွက်လိုလျှင် ဤပုံအတိုင်း ၆-ကွက်ရေး၍ အထက်တန်း၌ ၁,၂,၃,၅-စသော သီသဂဏန်းတို့ကို ရေးထားရာသည်။ ၈-မတြာဖြစ်လျှင် ၈-ကွက် ၃၄-ထိ သီသဂဏန်း ထားရသည်။ ဤနည်းတူ အလိုရှိသော မတြာအရေအတွက်ကို အစဉ်လျှောက်၍ သီသဂဏန်းထားခြင်းကို ပြုအပ်၏။

၆-မတြာပတ္ထာရ၌ ၇-ခုမြောက်သော ပတ္ထာရတန်း၏ မတြာအပိုင်းအခြားကို တွက်ယူလိုလျှင် ၆-မတြာ၌ (၁-၂-၃-၅)စသည်ဖြင့် ၆-ခါစေ့အောင် ရေတွက်ရာ ၁၃-ဂဏန်းသည် အဆုံးဂဏန်းဖြစ်သောကြောင့် အဆုံးဂဏန်း ၁၃-တွင် ၇-ခုဖြင့် နုတ်ယူသဖြင့် ၆-ခုကြွင်း၏။ ၎င်းအကြွင်း ၆-ခုကို သီသဂဏန်းမျိုးနှင့်တူအောင် ခွဲဝေပိုင်းခြားခြင်းကို ပြုလျှင် (၁+၅)ဟူသော ခွဲဝေခြင်းကို ရရှိပေ၏။ ၎င်းသီသ ၁-ဂဏန်း, သီသ ၅-ဂဏန်းတို့၏ အောက်ကွက်၌ရှိသော လဟု,မတြာတို့ကို နောက်ကွက်၌တည်သော လဟု,မတြာနှင့် ပေါင်းစည်းစုရုံး၍ ဂရု ၁-လုံးတည်းပြုသည်ရှိသော် ၆-မတြာရှိ ပတ္ထာရ၌ ၇-ခုမြောက်သော အတန်း၏ဂရု, လဟုမတြာအပိုင်းအခြားသည် (၂-၁-၂-၁) ဖြစ်၏-ဟု ပျောက်ဆုံးကွယ်မြုပ် တိမ်ငုပ်၍နေသော မတြာအနေအထားကို ဖော်ပြအပ်၏။ ၁၃-အဆုံးဂဏန်းတွင် ၇-ခုဖြင့် နုတ်၊ ကြွင်း ၆-ဂဏန်းကို (၁+၅), (၂+၄), (၃+၃), (၄+၂), (၅+၁)-ဟု ၅-မျိုးခွဲ၍ ယူနိုင်သော်

လည်း (၁+၅) တစ်မျိုးသည်သာလျှင် သီသဂဏန်း ၂-မျိုးတို့နှင့် တိုက်ဆိုင်မိသည်ဖြစ်သော ကြောင့် ၎င်း ၁-မျိုးကိုသာ ယူရ၏။

မတြာနဋ္ဌနည်း ပြီး၏။

----- x -----

မတြာဥဒ္ဒိဋ္ဌနည်းတွက်ပုံကား အလိုရှိအပ်သော "မတြာအစဉ်ကို ရှေးဦးစွာ ရေး၍ ထား။ (၁-၂-၃-၅-၈-၁၃)စသော သီသဂဏန်းတို့ကို လဟု,မတြာဖြစ်လျှင် လဟု,မတြာတို့၏ အထက်ကွက်၌ (၁-၂-၃-၅-၈-၁၃)စသည်ဖြင့် အစဉ်အတိုင်းရေး၍ထားရသည်။ ဂရုမတြာ ဖြစ်လျှင် (၁-၂-၃-၅-၈-၁၃)စသော သီသဂဏန်းတို့ကို အထက်,အောက် ညှပ်၍ ရေးထားရ သည်။ တစ်ဖန် ဂရုမတြာတို့၏အထက်ကွက်၌ တည်ကုန်သော သီသဂဏန်းတို့ကို ပေါင်းယူ ၍ နောက်ဆုံးဖြစ်သော သီသဂဏန်းတွင် နုတ်ပြီးလျှင် အကြွင်းသေသကို ကြည့်ရှုဆင်ခြင် သည်ဖြစ်၍ ဤမည်သောအတန်း၌ တည်ရှိကြောင်းကို ညွှန်ပြအပ်၏။

၁	၃	၈	၁၃
၂	၂	၁	၁
၂	၅		

ဆမတ္တိက ၆-မတြာရှိသောပတ္ထာရ၌ (၂-၂-၁-၁)ဟူသော မတြာ အစီအစဉ်တို့သည် မည်သည့်အတန်းသင်္ချာ၌ တည်ကုန်သနည်း-ဟု သိရှိလိုသောအခါ၌ ပုံတွင်ပြထားသည့် အတိုင်း အနံ ၃-ကွက်တို့တွင် အလယ်ကွက်၌ (၂-၂-၁-၁)ဟူသော လိုသော မတြာစဉ်ကို ရေးထားပြီးနောက် အစဂရုမတြာ ၏ ထိပ်အပေါ်ကွက်တွင် ၁-ဟူသော သီသဂဏန်းကို ရေးသားပြီး၍ တဖန် ၎င်းဂရု၏ အောက်ဘက်အကွက်၌ ၂-ဟူသော သီသဂဏန်းကို ရေးထားရသည်။

ဒုတိယဂရုမတြာ၏ ထိပ်အပေါ်ကွက်တွင် ၃-ဟူသော သီသဂဏန်းကို ရေးသားပြီး ၍ ၎င်းဒုတိယဂရုမတြာ၏ အောက်ဘက်အကွက်၌ ၅-ဟူသော သီသဂဏန်းကို ရေးထားရ သည်။ တဖန် တတိယလဟုမတြာ၏ အထက်ထိပ်ကွက်၌ ၈-ဟူသော သီသဂဏန်း ၁-ခု ကိုသာ ရေးထားရသည်။

တဖန် စတုတ္ထလဟုမတြာ၏ အပေါ်ထိပ်ကွက်၌ ၁၃-ဟူသော သီသဂဏန်း ၁-ခု ကိုသာ ရေးထားရသည်။ ဤကဲ့သို့ သီသဂဏန်းသင်္ချာတို့ကို ဂရုလဟုအားလျော်စွာ နေရာ ချထား ရေးသားစီစဉ်ပြီးလျှင် ပထမ ဂုရုမတြာ၏ အပေါ်ထိပ်ကွက်၌ တည်သော ၁-ဂဏန်း၊ ဒုတိယဂုရုမတြာ၏ အပေါ်ထိပ်ကွက်၌ တည်သော ၃-ဂဏန်းတို့ကို ပေါင်းယူ၍ ရရှိသော ၄-ခုဂဏန်းနှင့် အဆုံးဂဏန်း ၁၃-ခုသင်္ချာတွင် နုတ်ပယ်အပ်သည်ရှိသော် ၉-ခုသင်္ချာကြွင်း ကျန်၏။ ၎င်းသေသ ၉-သင်္ချာသည် (၂-၂-၁-၁)ဟူသော မတြာအစီအစဉ်၏ တည်နေရာ အတန်းသင်္ချာဖြစ်၏-ဟု ညွှန်ပြအပ်၏။

၁	၂	၃	၅	၈
၁	၁	၁	၁	၂
				၁၃

ဤပုံ၌ အလယ်အတန်းတွင် အလိုရှိသော(၁-၁-၁-၁-၂) ဟူသော နဋ္ဌမတြာအစီအစဉ်ကို ရေးထားပြီး၍ လဟုမတြာ ၄-လုံး တဆက်တည်း တည်နေသောကြောင့် ၎င်းမတြာတို့၌ အထက်, အောက် မည့်ပ်မူ၍ အထက်ကွက်တို့၌သာလျှင် (၁-၂-၃-၅)ဟူသော သီသဂဏန်းသင်္ချာတို့ကို ရေးထားရသည်။

နောက်ဆုံးဂရုမတြာ၌ကား (၈-၁၃)ဟူသော သီသဂဏန်းတို့ကို အထက်,အောက် ညှပ်၍ ရေးထားရသည်။ အဆုံး ၁၃-ဂဏန်းတွင် ၈-ခုနှင့် နုတ်ယူရာ အကျန်သေသ ၅-ဂဏန်းသည် (၁-၁-၁-၁-၂)ဟူသော မတြာတို့၏တည်နေရာ အတန်းသင်္ချာ ဖြစ်၏။ ဤနည်းကို အစဉ်မှီ၍ မိမိတို့ အလိုရှိအပ်သော မတြာတို့၏ အတန်းသင်္ချာကို ပေါ်အောင် တွက်ယူအပ်၏။

မတြာဥဒ္ဒိဋ္ဌပစ္စယ ပြီး၏။

----- × -----

မတြာမေရုတွက်ပုံကား ၁-မတြာမှစ၍ အလိုရှိသောမတြာသို့ ရောက်သည့်တိုင်အောင် အထက်မှ စ၍ အောက်သို့ အစဉ်အတိုင်း မတြာပုံကို ရှေးဦးစွာ ရေးထားအပ်၏။ တဖန် အထက်ဆုံးအကွက်မှ စ၍ ၁-ကွက်,၁-ကွက်စီတိုးပြီးလျှင် ကွက်စုံ ၂-ခုစီ ရေးအပ်၏။ အထက်အကွက်တို့၌လည်းကောင်း၊ လက်ဝဲ အစကွက်တို့၌လည်းကောင်း ၁-သင်္ချာကို ရေးချအပ်၏။

တွက်ရန်ပုံကြမ်း

					၁	၁					
					၂	၁	၁				
				၁	၂	၁					
				၂	၂	၁		၁			
			၁	၂	၂	၁					
			၂	၂	၂	○			○		
		○	၂	၂	၂	○					
		၂	၂	၂	၂	○				○	
	○	၂	၂	၂	၂	○					
	၂	၂	၂	၂	၂	○					○
○	၂	၂	၂	၂	၂	○					

၁					
၁	၁				
၁	၂				
၁	၃	၁			
၁	၄	၃			
၁	၅	၆	၁		
၁	၆	၁၀	၄		
၁	၇	၁၅	၁၀	၁	
၁	၈	၂၁	၂၀	၅	
၁ ၁	၉ ၁၀	၂၈ ၃၆	၃၅ ၅၆	၁၅ ၃၅	၁ ၆

တွက်ပြီးပုံ
ပထမမတြာမေရှုပုံ

တဖန် မိမိတို့၏ အကွက်ပေါ်တွင်ရှိသော ဂဏန်းနှင့် လက်ယာဘက် ထောင့်ကွက် အစဉ်၌ရှိသော ဂဏန်းတို့ကို ပေါင်း၍ရသော သန်းသည် ကြွင်းကုန်သော အကွက်တို့၌ ရေးချရန် ဂဏန်းသန်းဖြစ်၏။ ပုံတွင်ပြထားသည့်အတိုင်း ထောင့်ဖြတ်ကျော်သန်း၍ ထောင့်တန်းပေါင်းရမည် ဆိုလို၏။ အထက်ဆုံး ထိပ်ကွက်၌ရှိသော ၁-ဂဏန်းနှင့် အထက်ဆုံး ထောင့်ကွက်တွင်ရှိသော ၁-ဂဏန်းကို ပေါင်း၍ရသော ၂-သန်းကို အထက်ဆုံး ထောင့်ကွက်၏ အောက်အကွက်၌ ရေးအပ်၏။

တဖန် လက်ဝဲဘက်ဒုတိယ ၁-ဂဏန်းနှင့် ယခင် ၂-ဂဏန်းကို ပေါင်း၍ရသော ၃-သန်းကို ဒုတိယထောင့်ကွက်၏ ရှေးအကွက်၌ ရေးအပ်၏။ ဤသို့ စသည်ဖြင့် ရေးစီရင်ခြင်းကို ပြုလျှင် (၂-၃-၄-၅-၆-၇)စသော ဂဏန်းတို့သည် အစဉ်အတိုင်း ဖြစ်ပေါ်လာကုန်၏။

တဖန် ယခင်တွက်၍ ရအပ်ကုန်ပြီးသော (၁-၂-၃-၄-၅-၆-၇)စသော လက်ဝဲဂဏန်းတို့တွင် ၂-ဂဏန်းနှင့် ဒုတိယထောင့်ကွက် လက်ယာဘက် ၁-ဂဏန်းတို့ကို ပေါင်း၍ရသော ၃-ခုသန်းကို ဒုတိယထောင့်ကွက်၏ အောက်ဖြစ်သော အကွက်အစဉ်၌ ရေးအပ်၏။ တဖန် ၂-ဂဏန်း၏ အောက်ကွက်၌ရှိသော လက်ဝဲဘက် ၃-သန်းဂဏန်းနှင့် လက်ယာဘက် ဒုတိယထောင့်ကွက်အောက်တွင်ရှိသော ယခင် ၃-ဂဏန်းကို ပေါင်း၍ရသော ၆-ဂဏန်းကို တတိယထောင့်ကွက်၏ ရှေးယခင်တွက်ရ ၃-ဂဏန်း၏ အောက်ကွက်၌ ရေးအပ်၏။

ဤသို့ စသည်ဖြင့် ထောင့်တန်းကွက်ချင်း ပေါင်း၍ ယူသဖြင့် (၃-၆-၁၀-၁၅-၂၁-၂၈-၃၆)တည်းဟူသော ဂဏန်းတို့သည် အစဉ်အတိုင်း ဖြစ်ပေါ်လာကုန်၏။ တဖန် ယခင်တွက်ရ (၃-၆-၁၀-၁၅)စသော လက်ဝဲဘက်ဂဏန်းတို့တွင် အစဆုံး ၃-ဂဏန်းနှင့် တတိယ

ထောင့်ကွက်ရှိ ၁-ဂဏန်းကို ပေါင်း၍ရရှိသော ၄-ဂဏန်းကို တတိယထောင့်ကွက်၏အောက် လက်ဝဲ ၁၀-ဂဏန်း၏နောက် လက်ယာဘက်ကွက်လပ်၌ ရေးအပ်၏။ ဤသို့ စသည်ဖြင့် ရှေးနည်းတူ ထောင့်ဖြတ်လက်ဝဲ, လက်ယာဂဏန်းချင်း ပေါင်းယူသဖြင့် (၄-၁၀-၂၀-၃၅-၅၆-၅၆)ဟူသော ဂဏန်းတို့သည် အစဉ်အတိုင်း ဖြစ်ပေါ်လာကုန်၏။ ထိုနည်းတူ တွက်ယူသဖြင့် (၅-၁၅-၃၅)ဟူသော သန်ကြာတို့နှင့် နောက်ဆုံး ၆-ဂဏန်းသန်ကြာတို့သည် အစဉ်အတိုင်း ဖြစ်ပေါ်၍လာကုန်၏။

မတြာမေရုတွက်ပုံနည်းသည် ဝဏ္ဏဝုတ္တိယဆပွစ္စယတွင် လဂကြိယာနည်းနှင့် တန်းတူညီမျှကြ၏။ ဧကဂရု-စသည် တွက်ပုံမှာ ကွဲလွဲထူးခြားကြ၏။

ဒုတိယ
မတြာမေရုပုံ

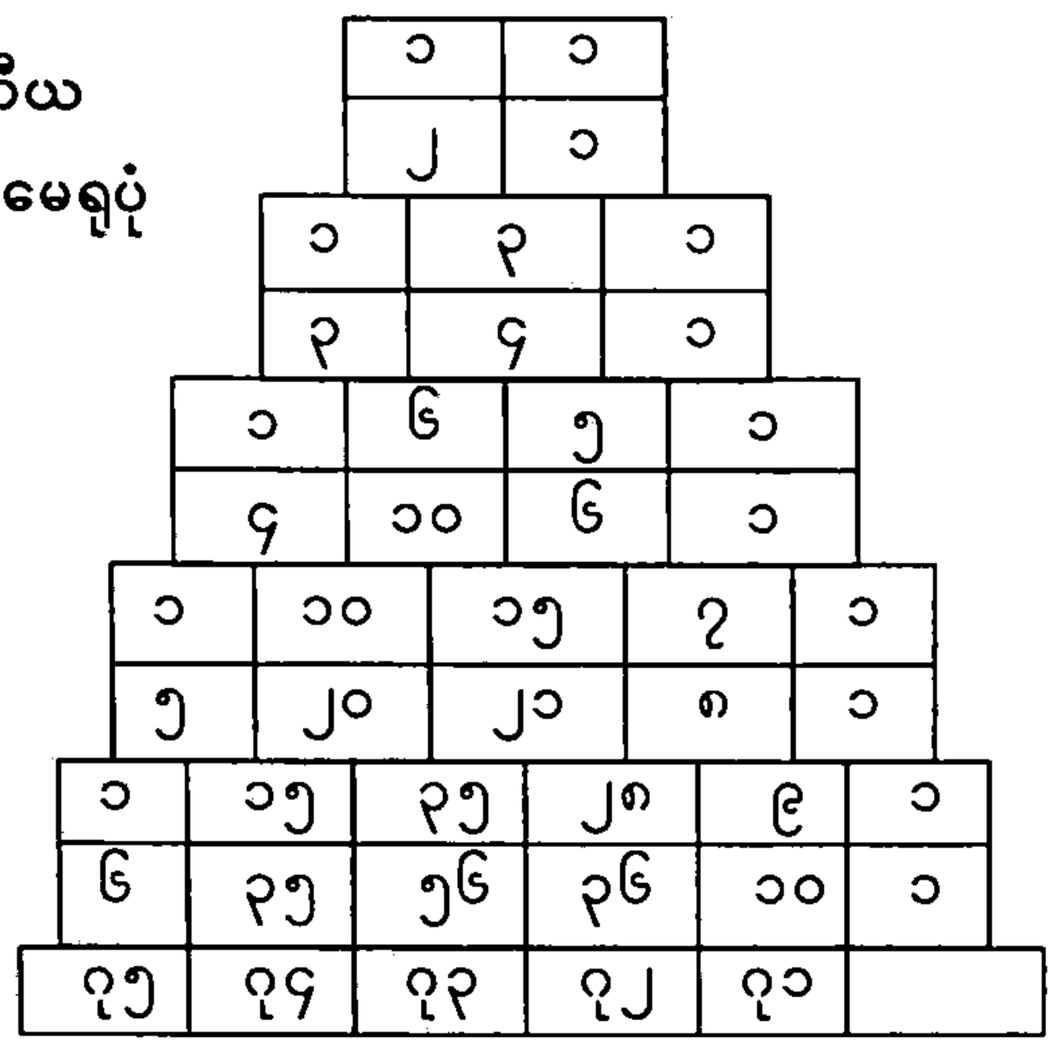

မတြာမေရု ပြီး၏။

----- × -----

မတြာဆန်း၌ မေရုပဌာကာတွက်ပုံနည်းကား အောက်ဥဒ္ဒိဋ္ဌနည်းတွင် ဆိုအပ်ပြီးသည်နှင့်တူသော ၁, ၂, ၃, ၅, ၈, ၁၃-စသော သင်္ကေတပညတ်, အမှတ်ဂဏန်း, အတန်းသန်ကြာကို အလိုရှိအပ်သော မတြာတိုင်ရောက်အောင် ရေးထားပြီး၍ လက်ဝဲနောက်လှန် ပြောင်းပြန်လည်သဖြင့် နောက်ဆုံး ဥဒ္ဒိဋ္ဌဂဏန်းသန်ကြာ၌ ပို့သယ်ဆောင်ယူ၍ ပယ်နုတ်ဖျက်ချေ ပျောက်ကျေစေပြီးသည်ရှိသော် ဂဏန်း ၁-လုံးတည်းဖြင့် ဖျက်ချေနုတ်ပစ်ရာ၌ ဂရု ၁-လုံးသာလျှင်ရှိသော ဧကဂရုတန်းကို သိရာ၏။ ဂဏန်း ၂-လုံးပူး, ၃-လုံးပူးပေါင်းတွဲ၍ ဖျက်ချေနုတ်ပစ်ရာ၌ ဂရု ၂-လုံးရှိသော ဒွိဂရုတန်း, ဂရု ၃-လုံးရှိသော တိဂရုတန်းကို သိရာ၏။ ၆-မတြာရှိသော

မတြာဝုတ္တိ၌ သဗ္ဗလဟုတန်း-၁၊ ၁-ဂရုတန်း-၅၊ ၂-ဂရုတန်း-၆၊ ၃-ဂရုတန်း ၁-ဟု ရှိရာတွင် သဗ္ဗလဟုတန်း ၁-ဟူသည် ၁၃-ခုမြောက်သောအတန်း-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဧကဂရု ၅-တန်းဟူသည် ၅-ခု, ၈-ခု, ၁၀-ခု, ၁၁-ခု, ၁၂-ခုမြောက်သော အတန်းတို့-ဟူ၍လည်းကောင်း ပုံတွင် ဖော်ပြထားသည့်အတိုင်း အတန်းကောက်နုတ် အစိတ်ထုတ်၍ ပြဆိုသည်။

မေရုပဌာကာပုံ

၁	၂	၃	၅	၈	၁၃
၃-ဂု-၁		၂-ဂု-၅	၁-ဂု-၅		သဗ္ဗလ-၁
၁		၂	၅		၁၃
		၃	၈		
		၄	၁၀		
		၆	၁၁		
		၇	၁၂		
		၉			

မေရုပဌာကာပုံ၌ အထက်တန်းတွင် မတြာ-ဥဒ္ဒိဋ္ဌနည်းအတိုင်း (၁-၂-၃-၅-၈-၁၃)ဟု အစဉ်အတိုင်း ၆-မတြာ၏ သီသသင်္ချာကို ရေး၍ထား။ ဥဒ္ဒိဋ္ဌအဆုံး ၁၃-ဂဏန်းတွင် လက်ဝဲဘက်၌ရှိသော ၈-ခုသင်္ချာဖြင့် နုတ်ပယ်၍ အကြွင်း ၅-ဂဏန်းကို ၁-ဂုရုတန်း၏ အောက်ကွက်၌ ရေး။ ၎င်းနည်းတူ ၁၃-ဂဏန်းကို တည်၍ ၅-ခုသင်္ချာ, ၃-ခုသင်္ချာ, ၂-ခုသင်္ချာ, ၁-ခုသင်္ချာတို့ဖြင့် နုတ်ပယ်စွန့်ပစ်၍ အကြွင်း ၈-ဂဏန်း, ၁၀-ဂဏန်း, ၁၁-ဂဏန်း, ၁၂-ဂဏန်းတို့ကို ယခင် ၅-ဂဏန်း၏ အောက်ကွက်တို့၌ အစဉ်အတိုင်း ရေးအပ်၏။ ဂရုမတြာ ၁-လုံးသာလျှင်ရှိသော ဧကဂုရုတန်း ၅-ခုဖြစ်၏။

၎င်း ၁၃-အဆုံးဂဏန်းတွင် ယခင် ၅-တန်းအတွင်း၌ရှိသော ၅-ခုသင်္ချာနှင့် ၈-ခု သင်္ချာ ၂-လုံးပေါင်းရ ၁၃-ဂဏန်းနှင့် နုတ်ပစ်လိုက်ရာ အကြွင်းသေသ မရှိ၊ သုဉ်းသောကြောင့် ပယ်စွန့်အပ်၏။

တဖန် ၈-ဂဏန်းနှင့် လက်ဝဲဘက် ၁-ကွက်ကျော် ၃-ဂဏန်းပေါင်းရ ၁၁-ခု၊ ၈-ဂဏန်းနှင့် လက်ဝဲဘက် ၂-ကွက်ကျော် ၂-ဂဏန်းပေါင်းရ ၁၀၊ ၈-ဂဏန်းနှင့် လက်ဝဲဘက် ၃-ကွက်ကျော် ၁-ဂဏန်းပေါင်းရ ၉-ခုသင်္ချာတို့ဖြင့် နုတ်ပယ်စွန့်ပစ်၍ အကြွင်း ၂-ဂဏန်း, ၃-ဂဏန်း, ၄-ဂဏန်းတို့ကို ဒုတိယတန်း ၂-ဂုရု၏ အောက်ကွက်လပ်တို့၌ အစဉ်အတိုင်း ရေးအပ်ကုန်၏။

တဖန် ၁၃-အဆုံးဂဏန်းတွင် ၅-ဂဏန်းနှင့် ၃-ဂဏန်းပေါင်းရ ၈-ခုသင်္ချာဖြင့် နုတ်ပစ်ရာ ကြွင်းကျန်သော ၅-ဂဏန်းကို ရှေ့၌ယူပြီးဖြစ်သောကြောင့် ပယ်နုတ်စွန့်ပစ်အပ်၏။

တဖန် ၎င်း ၁၃-အဆုံးဂဏန်းတွင် ၅-ဂဏန်းနှင့် ၂-ခုဂဏန်း ပေါင်းရ ၇-ခု၊ ၅-ဂဏန်းနှင့် ၁-ခုဂဏန်းပေါင်းရ ၆-ခုတို့ဖြင့် နုတ်ပစ်ရာ အကြွင်း ၆-ဂဏန်း, ၇-ဂဏန်းတို့ကို ယခင် ၄-ဂဏန်း၏ အောက်ကွက်လပ်တို့၌ အစဉ်အတိုင်း ရေးအပ်ကုန်၏။

၃-ဂဏန်းနှင့် ၂-ဂဏန်းပေါင်းရ ၅-ဂဏန်းနှင့် ယခင် ၁၃-အဆုံးဂဏန်းတွင် နုတ်ပစ်ရာ ကြွင်းကျန်သော ၈-ခုသခ်္ဂါကိုကား ရှေးဌ ယူပြီးဖြစ်သောကြောင့် စွန့်ပစ်အပ်၏။ ၎င်း ၁၃-အဆုံးဂဏန်းတွင် ၃-ဂဏန်းနှင့် ၁-ဂဏန်းပေါင်းရ ၄-ဂဏန်းဖြင့် နုတ်ပစ်ရာ ကြွင်းကျန်သော ၉-ဂဏန်းသခ်္ဂါကို ၇-ခုဂဏန်း၏ အောက်ကွက်လပ်တွင် ရေးအပ်၏။ ၎င်း ၁၃-အဆုံးဂဏန်းတွင် ၂-ဂဏန်းနှင့် ၁-ဂဏန်းပေါင်းရ ၃-ဂဏန်းဖြင့် နုတ်ပစ်ရာ ကြွင်းကျန်သော ၁၀-သခ်္ဂါဂဏန်းကို ရှေးဌ လိုရာကွက်တွင် ထည့်သွင်းယူဆောင်ပြီးဖြစ်၍ စွန့်ပစ်ပယ်ထားအပ်၏။

ဂဏန်း ၃-လုံးပေါင်း၍ နုတ်နည်းမှာလည်း ဤနည်းအတိုင်းသာလျှင် ဖြစ်သောကြောင့် အကျယ်အပို မရေးဆိုတော့ပြီ။ လိုရာကွက်တွင်း ထည့်သွင်းယူဆောင်ပြီးဖြစ်သော ဂဏန်းသခ်္ဂါ လုံးလုံးဆိတ်သုဉ်းသော ဂဏန်းတို့ကို အပိုခွါထုတ် ပယ်နုတ်စွန့်ပစ်အပ်ကုန်၏။ ၈-ခု, ၃-ခု, ၁-ခု ၎င်းဂဏန်း ၃-လုံးပေါင်းရ ၁၂-ခုသခ်္ဂါဖြင့် ယခင် ၁၃-အဆုံးဂဏန်းတွင် ပယ်နုတ်ရာ ကြွင်းကျန်သော ၁-ဂဏန်းသခ်္ဂါကို ပဌမတန်း ၃-ဂုရုအောက်ကွက်၌ ရေးအပ်၏။ ဤမျှသာလျှင် လိုအပ်သောဂဏန်းအရေအတွက် ရရှိသည်ဖြစ်၍ ၆-မတြာရှိသော ဆမတ္တိကာပတ္ထာရ၌ မတြာမေရုစက်တွင် ရေးသားဖော်ပြအပ်သော သခ်္ဂါအရေအတွက်ကို ဤမေရုပဌာကာတွက်နည်းဖြင့် အတန်းသခ်္ဂါစုံလင်စွာ ပေါ်ထွက်အောင် တွက်ယူရရှိပြီးဖြစ်ရကား မေရုပဌာကာတွက်နည်းသည် ပြီးဆုံးခြင်းသို့ ရောက်လေတော့၏။ ကြွင်းကုန်သော မတြာတို့၌လည်း ထိုက်သည့်အလျောက် တွက်ယူအပ်၏။

ဤကား မတြာဆန်း၌ မေရုပဌာကာတွက်ပုံနည်းတည်း။ အလွန်တွေ့ကြုံခဲ, ကြည့်ရှုရခဲသော တွက်နည်းစုဖြစ်၍ သေချာစွာ အကျယ်အားဖြင့် ရေးသားပြဆိုလိုက်သတည်း။

ဆမတြာပဌာကာပုံ တစ်မျိုး

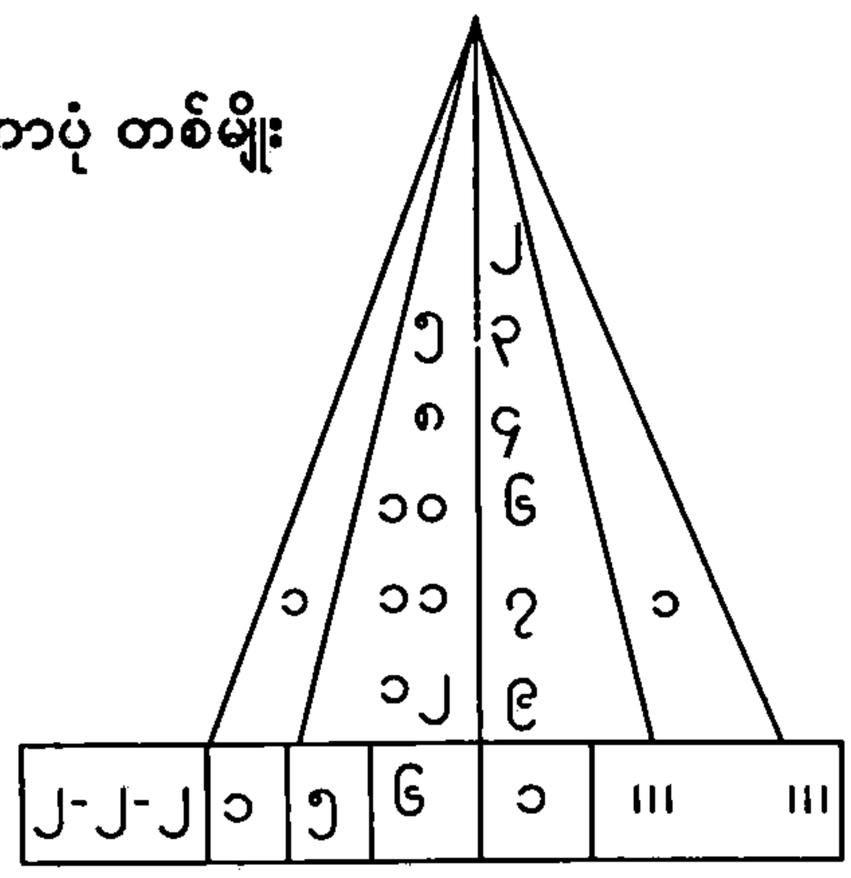

မတြာမေရုပဌာကာ ပြီး၏။

ဝုတ္တောဒယကျမ်းတွင် မြောဆန်း၌ အတွင်းဝင်သော ဝဏ္ဏ, ဂရု, လဟု ရေတွက်နည်းကို "**ဝိနာ ဝဏ္ဏေဟိ မတ္တာ ဂါ**"စသော ဂါထာဖြင့် ပြဆိုတော်မူခဲ့သော်လည်း စုံလင်စွာ မပါသေး။ သိမှတ်ဖွယ်ရာ ကြွင်းကျန်ခဲ့သေးသည်ဖြစ်သောကြောင့် **မြောမက္ကဋ္ဌိတွက်နည်း**ကို ရေးသားပြဆိုသည်။

အလျား ၇-ကွက်, အနံ ၅-ကွက်ရှိသော ဇယားအင်းပုံကို ရှေးဦးစွာ ရေးထားပြီး၍ ၁-မြောဖွဲ့မှ ၇-မြောဖွဲ့ထိ မြောမက္ကဋ္ဌိတွက်နည်းကို ဤသို့ စီရင်အပ်၏။

၁	၂	၃	၄	၅	၆	၇	ဝုတ္တ
၁	၂	၃	၅	၈	၁၃	၂၁	ဘေဒ
၁	၄	၉	၂၀	၄၀	၇၈	၁၄၇	မြော
၁	၃	၇	၁၅	၃၀	၅၈	၁၀၉	ဝဏ္ဏ
၀	၁	၂	၅	၁၀	၂၀	၃၈	ဂုရု
၁	၂	၅	၁၀	၂၀	၃၈	၇၁	လဟု
မြောမက္ကဋ္ဌိစက်ပထမပုံ							

ဇယားအင်းပုံတွင်–

- အထက်ဆုံး ပထမအစဉ်၌ ၁-ကလာ, ၂-ကလာ, ၃-ကလာ စသည်ဖြင့် ဝုတ္တိကလာစဉ်ကို ရေးအပ်၏။
- ဒုတိယအစဉ်၌ (၁-၂-၃-၅)စသော ဝုတ္တိဘေဒကို ရေးသားအပ်၏။
- တတိယအစဉ်၌ကား ပထမကလာစဉ်ဂဏန်းကို တည်၍ ဒုတိယ ဝုတ္တိဘေဒဂဏန်းဖြင့် မြှောက်ယူ၍ရအပ်သော **မြှောက်ရကိန်းဂဏန်း**ကို ရေးအပ်၏။
- စတုတ္ထအစဉ်၌ ရှေးဦးစွာ ၁-ဂဏန်းသင်္ချာကို ပထမအကွက်တွင် ရေးပြီးနောက် ၎င်း ၁-ဂဏန်း ၂-ဘေဒအစဉ်တွင်ရှိသော ၂-ဂဏန်းကို ပေါင်း၍ ရရှိသော ၃-ခု သင်္ချာကို ၁-ဂဏန်း၏နောက် လက်ယာဘက်အကွက်၌ ရေးအပ်၏။

ပထမအကွက်တွင်ရှိသော ၁-ဂဏန်း၊ ဒုတိယအကွက်တွင်ရှိသော ၃-ဂဏန်းတို့ကို တတိယကွက်တွင်ရှိသော ဘေဒ ၃-ဂဏန်းနှင့် ပေါင်း၍ ရရှိသော ၇-ခုဂဏန်းကို တတိယကွက်တွင် ရေးအပ်၏။

ပထမ ၁-ဂဏန်းကွက်ကို လွှတ်၍ထားခဲ့။ ဒုတိယကွက်တွင်ရှိသော ၃-ဂဏန်းနှင့် တတိယကွက်တွင်ရှိသော ၇-ခုဂဏန်းတို့ကို စတုတ္ထကွက်တွင်ရှိသော မိမိ၏ဘေဒဂဏန်း ၅-ခုသင်္ချာတွင် ပေါင်း၍ ရသော ၁၅-ခုသင်္ချာဂဏန်းကို စတုတ္ထကွက်တွင် ရေးအပ်၏။

ဒုတိယကွက်ကို လွှတ်၍ထားခဲ့။ တတိယ, စတုတ္ထကွက်တို့တွင်ရှိသော ၇-ခုသင်္ချာ၊ ၁၅-ခုသင်္ချာတို့ကို ပဉ္စမကွက်တွင်ရှိသော ၈-ဂဏန်းသင်္ချာတွင် ပေါင်း၍ ရရှိသော ၃၀-သင်္ချာဂဏန်းကို ပဉ္စမကွက်၌ ရေးအပ်၏။

ဤသို့ စသည်ဖြင့် ရှေးရှေး၌ဖြစ်သော အကွက်တို့ကို လွှတ်ထားခဲ့၍ နောက် ၂-ကွက်၌ ရှိသော ဂဏန်းသင်္ချာတို့ကိုသာ ယူ၍ မိမိတို့၏ဘေဒသင်္ချာနှင့် ပေါင်းယူပြီးလျှင် ရရှိသော ဂဏန်းသင်္ချာတို့ကို ရေးသားသဖြင့် ဝဏ္ဏသင်္ချာပြီးဆုံးခြင်းကို ရောက်စေအပ်၏။ ပထမပုံတွင် ၇-မတြာရှိသော မတြာဝုတ္တိထိ ပြထား၏။ ဒုတိယပုံတွင် ၁၀-မတြာရှိသော မတြာဝုတ္တိတိုင် ရောက်အောင် ပြထားသည်။

မတြာမဏ္ဍိုစက် ဒုတိယပုံ										
၁	၂	၃	၄	၅	၆	၇	၈	၉	၁၀	ဝုတ္တိ-ကာလ
၁	၂	၃	၅	၈	၁၃	၂၁	၃၄	၅၅	၈၉	ဘေဒ
၁	၄	၉	၂၀	၄၀	၇၈	၁၄၇	၂၁၂	၄၉၅	၈၉၀	မတြာ
၁	၃	၇	၁၅	၃၀	၅၈	၁၀၉	၂၀၁	၃၆၅	၆၅၅	ဝဏ္ဏ
၀	၁	၂	၅	၁၀	၂၀	၃၈	၇၁	၁၃၀	၂၃၅	ဂုရု
၁	၂	၅	၁၀	၂၀	၃၈	၇၁	၁၃၀	၂၃၅	၄၂၀	လဟု

ပဉ္စမအစဉ်, ဆဋ္ဌအစဉ်တို့၌ကား "ဝိနာ ဝဏ္ဏေဟိ မတ္တာ ဂါ"စသော ဂါထာနှင့်အညီ မတြာသင်္ချာကို တည်၍ ဝဏ္ဏသင်္ချာဖြင့် နုတ်ပယ်စွန့်ပစ်လျှင် ပဉ္စမအစဉ်၌ ရေးအပ်သော (၀-၁-၂-၅-၁၀)စသော ဂုရုအရေအတွက် ဂဏန်းသင်္ချာတို့သည်လည်းကောင်း၊ ဝဏ္ဏသင်္ချာကို တည်၍ ဂုရုသင်္ချာဖြင့် နုတ်ပယ်စွန့်ပစ်လျှင် ဆဋ္ဌအစဉ်၌ ရေးအပ်သော (၁-၂-၅-၁၀) စသော လဟုအရေအတွက်သင်္ချာတို့သည်လည်းကောင်း ဖြစ်ကုန်၏။

ပထျာအရိယာ၏ မတြာမဏ္ဍိုကို တွက်လိုလျှင် ၎င်းဂါထာ၌ ရသင့်,ရထိုက်သော မတြာ ၅၇-ကို အစထား၍ ဝုတ္တိ, ဘေဒ, မတြာ, ဝဏ္ဏ, ဂုရု, လဟု-ဟူသော ၆-မျိုးကုန်သော မတြာမဏ္ဍိုတို့ကို ပေါ်ထွက်အောင် တွက်ယူအပ်ကုန်၏။ ကြွင်းကုန်သော မတြာဝုတ္တိတို့၌ လည်း ဤနည်းကို အစဉ်မှီး၍ မတြာမဏ္ဍိုကို စီရင်အပ်၏။ **မတြာမဏ္ဍိုတွက်နည်း ပြီး၏။**

မတြာဝုတ္တိသင်္ခ်ာပစ္စယနည်း, မတြာဝုတ္တိအဒ္ဓသင်္ခ်ာပစ္စယနည်းတို့ကိုကား ဝဏ္ဏဝုတ္တိ ဆပ္ပစ္စယ၌ ပြဆိုအပ်ပြီးသော နည်းအတိုင်း တွက်ယူ၍ ပညာရှိတို့သည် စီရင်အပ်ကုန်၏။

အဒ္ဓသမဝုတ္တိ, ဝိသမဝုတ္တိ, ဝတ္တာဝုတ္တိတို့၌ ရသင့်ရထိုက်ကုန်သော ပတ္ထာရ, နဋ္ဌ, ဥဒ္ဒိဋ္ဌ-အစရှိကုန်သော ပစ္စယတို့ကိုလည်း သမဝဏ္ဏဝုတ္တိဆပ္ပစ္စယနည်းတို့ကို အစဉ်မှီး၍ ထိုက်သည်အလျောက် ဝေဖန်အပ်ကုန်၏။

နောက်သားနောက်လာတို့ အကျိုးကျေးဇူးဖြစ်ပွါးစေခြင်းငှာ ဂန္ဌဂရုဖြစ်မည်ကို ပမာဏ မထားမူ၍ စကားအကြွင်းအကျန် မရှိစေရ၊ စုံလင်စွာ ရေးသားဖော်ပြထားအပ်သတည်း။

ဣတိ ဝုတ္တောဒယေ ဆန္ဒသိ ဆပ္ပစ္စယဝိဘာဂေါ နာမ ဆဋ္ဌော ပရိစ္ဆေဒေါ။

ဝုတ္တောဒယေ၊ ဝုတ္တောဒယအမည်ရှိသော။ ဆန္ဒသိ၊ ဆန်းကျမ်း၌။ ဆပ္ပစ္စယဝိဘာဂေါ နာမ၊ ပတ္ထာရာ, နဋ္ဌ, ဥဒ္ဒိဋ္ဌ, ကြိယာ, သင်္ခ်ာ, အဒ္ဓန်၊ ၆-တန်းပေါင်းစည်း၊ ဆပ္ပစ္စည်းတို့ကို၊ ထုံးနည်းလမ်းမှန်၊ ဝေဖန်ရာ,ဝေဖန်ကြောင်းဖြစ်သောကြောင့် ဆပ္ပစ္စယဝိဘာဂမည်သော။ ပရိစ္ဆေဒေါ၊ သည်။ ဣတိ၊ ပြီးပြီ။

"**အာရဘိသမ'ဟံ ဒါနိ၊ တေသံ သုခဝိဝုဒ္ဓိယာ**"ဟူ၍ အာမဝန္တံ ပဋိညာဉ်ခံထားခဲ့သည့်အတိုင်း အားထုတ်ဆောင်ရွက်ဖွယ်-ဟူသမျှ အဝဝသောကိစ္စတို့သည် တစမကြွင်း ပြီးဆုံးခြင်းသို့ ရောက်လေကုန်ပြီး ဖြစ်လေသောကြောင့် အုတ်ရိုး,အင်္ဂတေတို့ဖြင့် ကောင်းစွာ ပြုပြင်အပ်ပြီးသော **စေတီကြီး**ကို ရွှေထီးအထွတ်တင်သကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ အုတ်,ကျောက်, သစ်သားတို့ဖြင့် ဆန်းကြယ်စွာ စီရင်ဖန်ဆင်းအပ်သော ပြာသာဒ်ကို နောက်ထပ်အထွတ်, ထုပိကာတင်သကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ သေချာစေ့စပ် သပ်ရပ်ချောမြေ့စွာ ဆောက်လုပ်စီမံအပ်ပြီးသော **နန်းအိမ်ဆောင်**ကို သွယ်မြောင်ရစ်ပတ် အဆုံးခါးပတ်သတ်သကဲ့သို့လည်းကောင်း ၆-ပိုင်းသီးခြား၊ ၆-ခန်းထား၍ ၆-ပါးသော ဆပ္ပစ္စယလျှင် အဆုံးရှိသော ဤသည့်ဝုတ္တောဒယဆန်းကျမ်း၏ ဆုံးခန်းတိုင်မြောက် အပြီးရောက်သည်၏အဖြစ်ကို နိဂုံးကမ္ဘတ်သတ်၍ ပြတော်မူလိုသည်ဖြစ်ရကား "**သေလန္ဓရာ ယတနဝါသိက**"စသော ဂါထာတို့ကို မိန့်ဆိုတော်မူအပ်သတည်း။

* * * * * *

ပတ္ထနာနိုင်း

[၁] ပထမဂါထာ

၁၃၅။ သေလ'န္တရာ'ယတနဝါသိကသီလတ္ထေရ-ပါဒေါ ဂုရု(ဂရု)ဂ္ဂါဏဂုရုဇ္ဈယတံ မမေ'သော။
ယသ'ပ္ပဘာဝ'မဝလမ္ဘ မယေ'ဒိသော ပိ၊ သမ္ဘာဒိတော'ဘိမတသိဒ္ဓိကရော ပရတ္ထော။

ယသ၊ အကြင်သီလမည်သော ထေရ်၏။ ပဘာဝံ၊ ပိဋ္ဌကတ်ကျမ်း, တက်ကျမ်း, ဗျာကရဏ်းကျမ်း စသည်တို့၌ ကမ်းတဖက်ရောက် တတ်မြောက်လိမ္မာသော အစွမ်းအာနုဘော်ကို။ အဝလမ္ဘ၊ အမှီပြု၍။ အဘိမတသိဒ္ဓိကရော၊ အလိုရှိအပ်သောအကျိုး၏ ပြီးစီးခြင်းကို ပြုတတ်သော။ ဧဒိသော၊ ဤသို့ ဆန်းအရာ၌ တပည့်သားအဆက်ဆက်တို့အား အသိဉာဏ် တိုးပွါး၍ ထင်ရှားစွာ ဖြစ်စေနိုင်သော ဆန်းကျမ်းကို ရေးစီရင်ခြင်းသဘောရှိသော။ ပရတ္ထော၊ မိမိမှတပါး တပည့်သားတို့၏အကျိုးကို။ ဝါ၊ ပွါးစီးခြင်းကို။ သမ္ဘာဒိတော၊ ပြီးစီးစေအပ်ပြီ။ ဂုဏဂုရု၊ သီလ, သမာဓိ-စသောဂုဏ်တို့ဖြင့်။ ဝါ၊ ဂုဏ်တို့ကြောင့် ကျောက်ထီးတန္တု အလေး အမြတ်ပြုအပ်သော။ သေလ'န္တရာ'ယတနဝါသိကသီလတ္ထေရပါဒေါ၊ တောင်ကြားကျောင်း၌ သီတင်းသုံးနေသော သီလမည်သော မထေရ်မြတ်ဖြစ်သော။ မမ၊ ငါ-သံယရက္ခိတဆရာ၏။ ဧသော ဂုရု၊ ထိုဆရာသည်။ ဇယတံ ဇယတု၊ ရန်မာရ်ခပ်သိမ်း၊ ပြေငြိမ်းဖျောက်နှင်၊ အောင်မြင်ပါစေသတည်း။

ပါဒသဒ္ဒေါပါဒါနံ တွ'ဘြ အစ္ဆန္ဒာဒရဝသေန။ (ဆန္ဒောသာရတ္ထဝိကာသနီဋီကာ)

အဘြ၊ ဤဂါထာ၌။ ပါဒသဒ္ဒေါပါဒါနံ တု၊ ပါဒ-သဒ္ဒါကို ထေရ-သဒ္ဒါ၏ အနီး၌ ကပ်၍ ယူခြင်းကိုကား။ အစ္ဆန္ဒာဒရဝသေန၊ စင်စစ်မယွင်း ရှိသေလေးနာခြင်း၏ အစွမ်းအား ဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်၏။

ဝါသိကော စ သော သီလော စ-ထေရော စ သော ပါဒေါ စ ထေရ ဝရောတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ (ကဝိသာရဋီကာ)

ဤဂါထာကား ၁၄-လုံးဖွဲ့ ဝသန္တတိလကာဂါထာတည်း။

----- x -----

[၂] ဒုတိယဂါထာ

၁၃၆။ ပရတ္ထသမ္ဘာဒနတော၊ ပုညေနာ'ဓိဂတေန'ဟံ။
ပရတ္ထသမ္ဘာဒနကော၊ ဘဝေယျံ ဇာတိဇာတိယံ။ ။

အဟံ၊ ငါသည်။ ပရတ္ထသမ္ဘာဒနတော၊ သူတပါးတို့၏ အကျိုးစီးပွါးကို ပြီးစီးစေခြင်းတည်းဟူသော အကြောင်းအားဖြင့်။ အဓိဂတေန၊ ရအပ်သော။ ပုညေန၊ ကျမ်းဂန်ပြုစုကောင်းမှုကုသိုလ်ကြောင့်။ ဇာတိ ဇာတိယံ၊ ဖြစ်လေရာရာ သံသရာဘဝ၌။ ပရတ္ထသမ္ဘာဒန-ကော၊ သူတပါးတို့၏ အကျိုးစီးပွါးကို ပြီးစီးစေနိုင်သည်။ ဘဝေယျံ၊ ဖြစ်ရလို၏။

အနေန အတ္တနော ဗုဒ္ဓတ္တပတ္ထန'မာဝိကရောတိ။ (ဋီကာဟောင်း)
အနေန အတ္တနော ဗုဒ္ဓတ္တပတ္ထနံ ဒီပေတိ။ (ဝစနတ္ထဇောတိကဋီကာ)

----- × -----

[၃] တတိယဂါထာ

၁၃၇။ **အဝလောကိတမတ္တေန၊ ယထာ ဆပ္ပစ္စယာ မယာ။**
သာဓိတာ သာဓယန္ဧ'ဝ-'မိစ္ဆိတတ္ထံပိ ပါဏိနော။ ။

အဝလောကိတမတ္တေန၊ ဆရာ မကူ၊ နည်းယူမခံ၊ ဆန်းကျမ်းဂန်ကို၊ သင်အံ မပြု၊ ကြည့်ရှုခါမျှဖြင့်။ ဆပ္ပစ္စယာ၊ ပတ္ထာရ, နဋ္ဌ၊ ဥဒ္ဒိဋ္ဌနှင့်၊ လဂကြိယာ၊ သင်္ခ်ာ, **အဒ္ဓ၊ ဆပ္ပစ္စယတို့ကို။** မယာ၊ ငါသည်။ သာဓိတာ ယထာ၊ လိုရာသီးသီး ပြီးစီးစေအပ်ကုန်သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ ဤအတူ။ ပါဏိနောပိ၊ သတ္တဝါတို့သည်လည်း။ ဣစ္ဆိတတ္ထံ၊ အလိုရှိအပ်သောအကျိုးကို။ သာဓယန္တု၊ ပြီးစီးစေကုန်သတည်း။

ဤဂါထာဖြင့် မိမိတို့၏ ထိုးထွင်း၍ သိနိုင်သော ပတိဘာန်ဉာဏ်စွမ်းကို ပြသည့်ပြင် ဆရာမကူ သယမ္ဘူဉာဏ်ဖြင့် သိစွမ်းနိုင်သော ဘုရားအဖြစ်ကို ဆုပန်တောင်းယူကြောင်းကို လည်းပြ၏။

ဣမိနာ ဘနာစရိယကံ ဂုရုပဒေသရဟိတံ သမ္ဘာသမ္ဘုဒ္ဓတ္တံ ပတ္ထယတိတိ ဒီပေတိ။
(ဝစနတ္ထဇောတိကဋီကာ)

မြန်မာမူစာတို့၌ နိုဂ်ုံး ၃-ဂါထာမျှသာရှိ၏။ သီဟိုဠ်မူ၌ကား "ယေနန္တတန္တရတနာကရ-မန္ဆနေန"စသော ဂါထာ၊ "ပုညေန တေန ဇိနပတ္တိ ယဒါ ဘဝေယျ"စသော ဂါထာ ဤ ၂-

ဂါထာတို့လည်း ပါရှိကုန်၏။ ထိုဂါထာတို့၏ အနက်ကိုလည်း ဆက်လက်၍ ရေးသားလိုက်ဦးအံ့။

----- × -----

[၄] ဆန်းနိသျှသစ်တွင် နောက်ဆက်တွဲပါရှိသော ၃-ဂါထာ

၁၃၈။ ယေ'နန္တတန္တရတနာကရမန္ထနေန၊ မန္ထာ'စလော'လ္လသိတဘာနဝရေန လဒ္ဓါ။
သာရာ မတာ'တိ သုခိတာ သုခယန္တိ စ'ညေ၊ တေ မေ ဇယန္တိ ဂုရဝေါ ဂုရဝေါ ဂုဏောဟိ။

ယေ ဂုရဝေါ၊ အကြင်ငါ၏ဆရာတို့ကို။ အနန္တတန္တရတနာကရမန္ထနေန၊ အဆုံးမရှိသော တက်ကျမ်း, ဗျာကရုဏ်းကျမ်း, ပိဋကတ် ၃-ပုံ အာဂုံပါဋိကျမ်းဂန်တည်းဟူသော သမုဒ္ဒရာကို မွှေနှောက်ကြောင်းဖြစ်သော။ မန္ထာ'စလော'လ္လသိတဘာနဝရေန၊ မန္ထရတောင်တည်းဟူသော မွှေတံဖြင့် ထုတ်ဆောင်ကော်ယူအပ်သော မြတ်သောဉာဏ်ဖြင့်။ လဒ္ဓါ၊ ရအပ်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ သာရာတိ၊ အနှစ်သေတ္တာ၊ ပေါင်းစုယိုတွဲ၊ အဆီခဲ,အဆီဦးတို့ဟူ၍။ မတာ၊ သိမှတ်ဖော်ထုတ် သမုတ်အပ်ကုန်၏။ ဂုဏောဟိ၊ သီလ, သမာဓိ-အစရှိသော ဂုဏ်တို့ဖြင့်။ ဂုရဝေါ၊ အလေးပြုအပ်ကုန်သော။ မေ၊ ငါ၏။ တေ ဂုရဝေါ၊ ထိုဆရာတို့သည်။ သုခိတာ၊ မိမိတို့လည်း ချမ်းသာခြင်းသို့ ရောက်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ အညေ စ၊ တပါးသော တပည့်သားတို့ကိုလည်း။ သုခယန္တိ၊ ချမ်းသာစေကုန်၏။ အညေ စ၊ သာသနာ့ဆူးငြောင့်၊ ကွယ်ထောင့်ရန်ပွါး၊ တပါးသောအယူဝါဒတည်းဟူသော ရန်သူတို့ကိုလည်း။ ဇယန္တိ၊ အောင်မြင်နိုင်နင်းတော်မူကြကုန်၏။

ဤဂါထာသည် သမ္မန္ဓစိန္တာကျမ်းနိဂုံးတွင် ရှိ၏။ သီဟိုဠ်ဆရာတို့ ဤဝုတ္တောဒယကျမ်းနိဂုံးတွင် ထည့်သွင်း၍ ထားကြဟန်တူ၏။

တန္ဆံ ကုဋ္ဌမ္ဗကိစ္ဆေ စ၊ သိဒ္ဓေ္ဆ စော'သဓောတ္တမေ။
ပဓာနေ တန္ဆ္ဝါယေ စ၊ သတ္ထဘေဒေ ပရိစ္ဆဒေ။
သုတိသာခန္ဓရေဟေဘာ၊ ဝုဘယတ္ထ'ပ္ပယောဇကေ။ ။

ဟု မေဒိနီကောသအဘိဓာန်၌ ပြဆိုအပ်သော တန္ဆ-သဒ္ဒါ၏အနက်တို့တွင် ဤဂါထာ၌ တန္ဆသဒ္ဒါသည် သုတိအနက်၊ သတ္ထဘေဒအနက်တို့၌ ဖြစ်၏။

နို့ဓမ်းကို မွှေရန် ကြံစည်ပြုလုပ်အပ်သော မွှေတံယောက်ချိုကို မန္ထာစလ၊ **မန္ထရတောင်** ဟု တင်စား၍ ခေါ်ဆိုသည်။ ဥလ္လသိတ-သဒ္ဒါသည် စဉ်းငယ်လှုပ်ရှားသော အနက်၊

ထုတ်ဆောင်အပ်သော အနက်၊ ရှင်လန်းသော အနက်တို့တွင် ဥဒ္ဓတ-ဟူသော ထုတ်ဆောင်အပ်သောအနက်ကို ဟောတ်။ ဤ၌ကား အရာအားလျော်စွာ ကော်ယူဖော်ထုတ်သည်ကို ဟောတ်။

၁၃၉။ ပုညေန တေန ဇိန ပတ္တိ ယဒါ ဘဝေယျ။
တာဝါ'ဟ သာရိတနုဇောဝ သတိ မတိမာ။ ။
တေဇော တဟေတုပဋိသန္ဓိ အမောယရူပ။
လက္ခိ ဓိတိဗလပသတ္ထဂုဏော ဘဝေယျ။ ။

တေန ပုညေန၊ ကျမ်းဂန်သီးခြား၊ ရေးသားပြုစု၊ ထိုကောင်းမှုကြောင့်။ ယဒါ၊ ဤသည်ဘဒ္ဒကပ်၊ ကမ္ဘာမြတ်တွင်၊ ဒွါဒသ်အန္တရာ၊ ရောက်လာကိန်းဆန်း၊ တစ်သိန်းတမ်း၌၊ ရှစ်ခန်းအကွာဏ၊ မုချလွတ်ကင်း၊ သန့်ရှင်းအဟုတ်၊ ထွေးမရှုပ်သား၊ ဗုဒ္ဓပ္ပါဒ၊ နဝမ-ဟု၊ သမယသင့်လှာ၊ အကြင်အခါ၌။ ဇိနပတ္တိ၊ အရိမေတ္တေယျ၊ နာမကျော်ကြား၊ ဘုရားစင်စစ်၊ ဖြစ်တော်မူသော ခေတ်ကာလသို့ ရောက်ခြင်းသည်။ ဘဝေယျ၊ ဖြစ်ရာ၏။ တာဝ၊ ထိုမျှလောက်။ အဟံ၊ အကျွန်ုပ်သည်။ သာရိတနုဇောဝ၊ ဘုရားမြတ်စွာ၊ စိန္တေယျာ၏၊ လက်ယာတော်မျှား၊ ရာထူးမြှောက်တင်၊ ရှင်သာရိပုတ္တရာထေရ်ကဲ့သို့။ ဝါ၊ လက်ာကျွန်းတွင်၊ ပေါ်ထင်ကြေငြာ၊ ငါတို့၏ဆရာဖြစ်သော သာရတ္ထဒီပနီ၊ စသည်ပေါင်းစု၊ ကျမ်းဂန်ကို ပြုစုသော ရှင်သာရိပုတ္တရာထေရ်ကြီးကဲ့သို့။ သတိ စ၊ ကောင်းသောသတိနှင့် ပြည့်စုံသည်လည်းကောင်း။ မတိမာ စ၊ ပညာရှိသည်လည်းကောင်း။ တေဇော၊ ဥက္ကင့်ဖြစ်၍ အလွန်ထက်မြက်သော။ တိဟေတုပဋိသန္ဓိ စ၊ တိဟိတ်သန္ဓေ စွဲကပ်နေသည်လည်းကောင်း။ အမောယရူပိ စ၊ ချီးမွမ်းဖွယ်ရာ၊ ကြန်အဂ်ါနှင့်၊ ရုပ်ဝါရှုပ၊ လှပတင့်တယ်သည်လည်းကောင်း။ လက္ခိ စ၊ ဘုန်းလက္ခဏာနှင့်ပြည့်စုံသည်လည်းကောင်း။ ဓိတိဗလပသတ္ထဂုဏော စ၊ တည်ကြည်သောသမာဓိအားအစွမ်းတို့ဖြင့် ချီးမွမ်းအပ်သောဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံသည်လည်းကောင်း။ ဘဝေယျ၊ ဖြစ်ရလို၏။

ဣတိ သယ်ရက္ခိတမဟာသာမိတ္ထေရေန ဝိရစိတံ ဝုတ္တောဒယပွကရဏံ ပရိနိဋ္ဌိတံ။

ဣတိ ဣမိနာ ဝစနဣမေန၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသော ၆-ပါးသော ပရိစ္ဆေဒစကားအစဉ်ဖြင့်။ သံဃရက္ခိတမဟာသာမိတ္ထေရေန၊ သံဃရက္ခိတမဟာသာမိထေရ်သည်။ ဝိရစိတံ၊ ရေးသားစီရင်အပ်သော။ ဝုတ္တောဒယပွကရဏံ၊ ဝုတ္တောဒယဆန်းကျမ်းသည်။ ပရိနိဋ္ဌိတံ၊ ဝန်းကျင်စုံစေ့၊ ပြီးပြေခါးပတ်၊ နိဂုံးလက်စ သတ်လတ်ပြီ။

ဝုတ္တောဒယဆန်းနိသျှသစ် ပြီး၏။

* * * * * *

နိဿယနိုဂ်ုံး ၃-ဂါထာ

၁။ ယေ နိဿဂ်ိစရန္တာ'ဂမဝရဂဟနေ ကေသရိသန္ဒိဘာ မေ၊
ဝိချာတာ သာသနေ ခေ တပနသသရာ ဝိတမေယေ'ဝ သန္တော။
ကဗျာလောလေဟိ သေဗျာ, ဂုဏာကုသုမရသံ, သွာတိမာနေဘျ'ဇသံ၊
သန္တောသာမူတထုတျာ စျဋ္ဌိတိဝ ရိပဝေါ ဗျာဟဋ္ဌာ ဇယန္တု။ ။

၂။ ဆလင်္ဂနိဂမဒ္ဓဇေ သုယတိနံ နိကာယေ သုဘေ။
ဝိဟာရပဝရေ စိရံ နိဝသတာ ကုမာရေန ဝေ။
ပဝေကမတိဝဒ္ဓနာ တိဒယိတေန ဗျာစိက္ခိတော။
သမေ'န္ဒ္ရသုယုဂသဝေ'ဘိနဝနိဿယော ဆန္ဒသော။ ။

၃။ လဒ္ဓံ သမာရဒ္ဓ'မနေကပုညံ၊ ဂဒ္ဓံ သမူလံ ယ'မနေန ဟေယျံ။
အဒ္ဓါ ယဒါ ပါစန'မဂ္ဂသိသော၊ ပညာယ ဗျဂ္ဂေါ သုဝိသုဒ္ဓပသီ။

၁။ ယေ နိဿဂ်ိစရန္တာ'ဂမဝရဂဟနေ ကေသရိသန္ဒိဘာ မေ၊
ဝိချာတာ သာသနေ ခေ တပနသသရာ ဝိတမေယေ'ဝ သန္တော။
ကဗျာလောလေဟိ သေဗျာ, ဂုဏာကုသုမရသံ, သွာတိမာနေဘျ'ဇသံ၊
သန္တောသာမူတထုတျာ စျဋ္ဌိတိဝ ရိပဝေါ ဗျာဟဋ္ဌာ ဇယန္တု။ ။

ဣတိ နာဋ္ဌကာလင်္ကာရ သံဂီတကဗွတဂ္ဂဝေယျာကရဏရတနာကရေသု သမ္ဘော-ဟာဝနဒ္ဓ ခေဒဂ်တာပါရဒသိနံ သုဝိဟောဓကနိမ္မလဗုဒ္ဓိဝုဒ္ဓိသမ္ပဒါ သမ္ပဒါယက သမ္ပဒါယိကေ-နေ ဆန္ဒောဝိစိတိကောသဇ္ဇောတိသ ဂဟနေသု နိရန္တရနိရာသင်္ကဝိသင်ဉာနစာရိနာ ဗုဒ္ဓါဂမ-ဝရေသု ထေရာနုထေရ သမ္ဘရသမ္ဘာရေဟိ သမ္ဘာဝိတသမ္ဘသမ္ဘုတ သမ္ဘတဂုဏာကိတ္တိယော-သေန သိရီကုမာရာဘိဓာနမဟာထေရေန အဘိသင်္ခတော'ယံ ဝုတ္တောဒယဆန္ဒသော အဘိနဝနိဿယောတိ။

မေ၊ ဤဝုတ္တောဒယနိဿယကျမ်းကို၊ ကြိုးပမ်းတကုတ်၊ အားထုတ်ပြုပြင်၊ ရေးသား စီရင်သော ငါ၏။ ဝိတမေယေ၊ မိုးတိမ်လွတ်ကင်း၊ လွန်သန့်ရှင်းသည့်၊ ဟင်းလင်းအပြင်၊ ကြည်လင်တောက်ပသော။ ခေ၊ တစ်စုံတစ်ခု၊ ရေးထုမထင်၊ ထက်ကောင်းကင်၌။ တပနသ-

သဓရာ၊ သရေတင့်တင့်၊ အခြေမြင့်ကုန်သော၊ နေနှင့်လတို့သည်။ ဝိဓျာတာ ဣဝ၊ လူမမယ်သေး၊ သူငယ်ကလေးတို့စင်၊ မမြင်ရမရှိ၊ အထင်ကရသိကြ၍၊ လွှမ်းဘိကျော်ကြား၊ လွန်ထင်ရှားကုန်သကဲ့သို့။ သာသနေ၊ သူတော်အများ၊ ပျော်စံစား၍၊ ခိုနားမှီရာ၊ ဘုရားသာသနာတော်၌။ ဝိဓျာတာ၊ ရပ်ထက်ဝန်းကျင်၊ ထင်ပေါ်ကျော်စောတော်မူကုန်သော။ သန္တော၊ လဇီဝေ-သလ၊ သိက္ခာကာမ၊ ဝိနယဓရ၊ ဝိနယဂရုအစစ်၊ သူတော်ကောင်းချည်းဖြစ်ကုန်သော။ ဂုဏာကုသုမရသံ၊ လောကီ,လောကုတ်၊ အားထုတ်မပြတ်၊ ပရိယတ်နှင့်၊ ပဋိပတ်တစ်လီ၊ သီလ,သမာဓိ၊ စရှိပေါင်းစုံ၊ ကျေးဇူးဂုဏ်တည်းဟူသော ပန်းရက်ဝတ်ရည်ကို။ သွာတိမာနေဘိ၊ မပြတ်အားကိုး၊ မြတ်နိုးစုံမက်၊ နှစ်သက်ခုံမင်ကုန်သော။ ကဗျာလောလေဟိ၊ ပညာတိုးပွါး၊ လိုလားချစ်ခင်၊ လူ,ရှင်ရဟန်းတည်းဟူသော ပိတုန်းဟျားမွဲတို့သည်။ အဇသံ၊ နေ့ရောညဉ့်ပါ၊ မကွာစွဲမြဲ၊ ပြတ်မစဲလျှင်။ သေဗျာ၊ ကျောက်ထီးပုံတူ၊ အလေးမူလျက်၊ ကြည်ဖြူဆည်းကပ်၊ မှီဝဲအပ်ကုန်သော။ သန္တောသာဓုတထုတျာ၊ ယထာလာဘ၊ စသည်ထွေကွဲ၊ ရောင့်ရဲတင်းတိမ်၊ အရှိန်သတ်ထား၊ အားရလွယ်သော သန္တောသဂုဏ်၊ ကိုယ်,နှုတ်,နှလုံး၊ ၃-ပါးလုံးကို၊ စောင့်သုံးနေ့,ည၊ ယဉ်ကျေးအောင် ဆုံးမ၍ အဗျတ္တကိလေသာတို့ကို ခါတွက်နှင်ထုတ်နိုင်သော အာဓုတဂုဏ်တို့ဖြင့်။ ဝါ၊ ဂုဏ်တို့ကြောင့် ချီးမွမ်းအပ်ကုန်သော။ ယေ ဂုရဝေါ၊ အကြင်ဥပဇ္ဈာ-စရိယ, ဓမ္မာစရိယ, နိဿယာစရိယဖြစ်တော်မူကုန်သော—

- **ကူးခန်းကြီး၊ ရေစကြိုမြို့၊ ရွှေကျင်နိကာယ မဟာသာသနရက္ခိတာ ဂုဖြူတောရဆရာတော်ဘုရားကြီး,**
- **အလုံမြို့အောက်တိုက်၊ သမိုက်တံခွန်၊ ဉာဏ်မြင်လွန်သော ခင်မွန်သုံးဂိုဏ်းချုပ်ဆရာတော်ဘုရားကြီး,**
- **မန္တလေးမြို့၊ မဟာဝိသုဒ္ဓါရာမဆရာတော်ဘုရားကြီး,**
- **သာယာဝတီ၊ ဌာနီနယ်ပယ်၊ သုံးဆယ်မြို့မ၊ စေတီလှတိုက်၊ မောင်းထောင်ဆရာတော်ဘုရားကြီး,**
- **ဗန်ကျီတိုက်တွင်း၊ ဆားလင်းကြီးမြို့၊ သပြေကန်တောရ ဂိုဏ်းအုပ်ဆရာတော်ဘုရားကြီး,**
- **ဆားလင်းကြီးမြို့မ၊ ဓမ္မိကာရာမဝိနည်းဓိုရ်ဂိုဏ်းထောက် ဆရာတော်ဘုရားကြီးတို့သည်။**

အာဂမဝရဂဟနေ၊ မြတ်သော ပိဋကတ် ၃-ပုံတည်းဟူသော တောအုပ်၌။ ကေသရီသန္ဓိဘာ၊ စံပယ်ကြွားကြွား၊ မင်ဖားဖားလျှင်၊ သားမျှော့သနင်း၊ ခြသေ့မင်းနှင့်၊ ရဲရင့်ခြင်း တူကြကုန်သည်ဖြစ်၍။ စရန္တီ၊ မရွံ့ကြောက်စိုး၊ နောက်မလျှိုးဘဲ၊ ဖောက်ထိုးစိုင်းပြင်း၊ ချင်းနင်းပြန်ခေါက်၊

မ္မေနည်နှောက်လျက်၊ ထက်,အောက်လှည့်ခါ။ သွားလာကျက်စားနိုင်ကြကုန်၏။ တေ ဂုရဝေါ၊ ကျောက်ထီးအလား၊ အလေးပြု၍ ထားအပ်ကုန်သော ထို ၆-ပါးကုန်သော ငါ၏ဆရာတော်တို့သည်။ ရိပဝေါ၊ ပရဝါဒီ၊ မည်သီအယူ၊ သဘောမတူကုန်သော မသူတော်တည်းဟူသော ဂျန်းသူပုန် ရန်သူတို့ကို။ ဗျာဟဋ္ဌ၊ ယထာဘူတ၊ အယူမှုလျက်၊ ဓမ္မဝါဒီ၊ အစောင့်မှီခါ၊ ဖြောင့်ညီမှန်စင်း၊ ထိပ်အရင်းကို၊ နှိပ်နင်းဖြိုဖျက်၊ ကုန်သည်ဖြစ်၍။ စျင်ရိုတိ၀၊ မကြာမတင်၊ ဆောလျင်စွာသာလျှင်။ ဇယန္တု၊ နောက်ထပ်မတုံ့၊ ရန်မီးနုံ့လျက်၊ ကြောက်ယုံ့ငြိမ်းစင်အောင် မြင်တော်မူကြစေကုန်သတည်း။

[ဤဂါထာကား ၂၁-လုံးဖွဲ့ ပကတိဆန်း သဒ္ဒရာဂါထာ ၇-လုံးတစ်ရပ် စဉ်းငယ် ယတိဖြတ်၍ ရွတ်။ "အဇသ်ကား- နိစ္စတ္ထ၀ါစက၊ နိစ္စာန ဝရတာဇသ်။ (အမရကောသအဘိဓာန။) ဗျဟဋ္ဌာ၌ ဝိ,အာ ရှေးရှိသော 'ဟဋ္ဌ'ဓာတ်၊ ဟဋ္ဌဗလက္ကာရေ-ဟု ဓာတ်နက်ကြား။]

၂။ ဆလင်္ဂနိဂမဒ္ဓဇေ သုယတိနံ နိကာယေ သုဘေ။
ဝိဟာရပ၀ရေ စိရံ နိ၀သတာ ကုမာရေန ၀ေ။
ပ၀ေကမတိ၀ဒ္ဓနာ တိဒယိတေန ဗျာစိက္ခိတော။
သမေ'နှုသုယုဂသ၀ေ'ဘိနဝနိသယော ဆန္ဒသော။ ။

ဆလင်္ဂနိဂမဒ္ဓဇေ သလ္လာ၀တီ၊ နဒီရှေ့ဆိုင်း၊ ရံ၀ိုင်း၀ဲ,ယာ၊ ယမားကာလျက်၊ ထားရာသည်၊ ဌာနီသမိုက်၊ ဗန္ဓကျီတိုက်တွင်း၊ ဆားလင်းကြီးဟု ခေါ်တွင်သော နိဂုံး၏ တံခွန်အောင်လံ မှန်ကင်းသဖွယ်ဖြစ်သော။ သုယတိနံ၊ လဇ္ဇီထေရ်ပေါင်း၊ ရဟန်းကောင်းတို့၏။ နိကာယေ၊ ကိန်းအောင်းစံနေရာဖြစ်သော။ သုဘေ၊ ချောင်းငယ်ပတ်ဝိုင်း၊ တောအုပ်မှိုင်းနှင့်၊ ရှုတိုင်းပျော်ဖွယ်၊ တင့်တယ်ကောင်းမြတ်သော။ ဝါ၊ အုတ်တိုက်သိမ်ကျောင်း၊ တိုက်ကျောင်းဘုမ္မာ၊ ဗောဓိစေတီ၊ အလှီလှီတို့ဖြင့်၊ ကြည်ညိုရာဖွယ်၊ တင့်တယ်ကောင်းမြတ်သော။ ဝိဟာရပ၀ရေ၊ ဓမ္မိကာရာမ၊ အာ၀ါသ-ဟု၊ နာမသမိုက်၊ မြတ်သောကျောင်းတိုက်၌။ စိရံ၊ ရက်,လ,နှစ်၀ါ ရှည်ကြာလေးမြင့်။ နိ၀သတာ၊ သမဏုဒ္ဒေသ၊ အရွယ်ကပင်၊ စ၍စဉ်လိုက်၊ ယာပိုက်လေးထွေ၊ မျှနေလေ့ရှိသော။ ပ၀ေကမတိ၀ဒ္ဓနာတိဒယိတေန၊ ထူးမြတ်သော ဉာဏ်ပညာ၏ တိုးပွါးခြင်းကို အလွန်အမင်း တောင့်တလိုလားခြင်းရှိထသော။ ကုမာရေန၊ သိရီကုမာရဟု ဆရာတို့ မှည့်ခေါ်အပ်သော ဘွဲ့မည်ရှိသော ရဟန်းသည်။ ဝါ၊ အလုံမြို့ပိုင်၊ ဝက်လူးအိုင်ဟု၊ ရှစ်တိုင်ဝေးကွာ၊ ထိုရပ်ရွာလျှင်၊ ဖွားရာဇာတိရှိသော သိရီကုမာရ-မည်သော ရဟန်းတော်သည်။ ဣန္ဒ'သုယုဂသ၀ေ ဣန္ဒ ဥသု ယုဂ သ၀ေ၊ ၂၄၅၁-ခုမြောက်သော။ သမေ၊ သာသနာတော်နှစ်၌။ ဆန္ဒသော၊ ဝုတ္တောဒယအမည်ရှိသော မဂဓဆန်းကျမ်း၏။ အဘိနဝနိသယော၊ သင်္ဂဋ္ဌ

ဆန်းကျမ်း၊ အခန်းခန်းတို့မှ၊ လက်လှမ်းကောက်နုတ်၊ အသစ်ထုတ်ယူအပ်သော **မှီရာ နိဿယ**ကို။ ဗျာစိက္ခိတော၊ ပုဒ်ပါဠိသုတ်သင်၊ သရုပ်ထင်စွာ၊ ထုတ်ဝင်မိပွါယ်၊ ပိတ်မကွယ်ရ၊ သိလွယ်ပြန်ကြား၊ တွေးမမှားအောင်၊ **ရေးသားစီရင်အပ်သတည်း**။

[ဤဂါထာကား "ဇသာ ဇသယလာဝသုဂ္ဂဟယတိ ပထဝီဂုရု"ဟူသော ဝုတ္တရတနာကရသုတ်နှင့်အညီ ဖွဲ့ဆိုအပ်သော ၁၇-လုံးဖွဲ့ အစွဓိဆန်း၊ ပထဝီဂါထာတည်း။ ၈-လုံးတစ်ရပ်, ၉-လုံးတစ်ရပ် စဉ်းငယ် ယတိဖြတ်၍ ရှတ်။]

၃။ လဒ္ဓံ သမာရဒ္ဓ'မနေကပုည်၊ ဂဒ္ဓံ သမူလံ ယ'မနေန ဟေယျံ။
အဒ္ဓါ ယဒါ ပါစန'မဂ္ဂသိသော၊ ပညာယ ဗျဂ္ဂေါ သုဝိသုဒ္ဓပသီ။

မေ မယာ၊ ငါသည်။ သမာရဒ္ဓံ၊ ကောင်းစွာကြိုးကုတ်၊ အားထုတ်အပ်သော။ ယံ အနေကပုည်၊ အကြင်မှားစွာပေါင်းစု၊ ကောင်းမှုကုသိုလ်ကို။ လဒ္ဓံ၊ ကိုယ်ပိုင်မုချ ရအပ်လေပြီ။ အနေန၊ မှားစွာပေါင်းစု ဤကောင်းမှုကုသိုလ်ကံကြောင့်။ ယဒါ၊ တစ်ခုသခြေ့၊ သိန်းနေကမ္ဘာ၊ အကြင်အခါ၌။ ပါစနံ၊ ပါရမီမျိုးစေ့၊ လွေလွေဖွင့်ဖြိုး၊ ကျိုးပေးထန်ပြင်း၊ သန်စွမ်းရင့်မာခြင်းသည်။ ဘဝေယျ၊ ဖြစ်ရာ၏။ တဒါ၊ တစ်ခုသခြေ့၊ သိန်းနေကမ္ဘာ၊ ရှည်မြင့်ကြာ၍၊ ပါရမီမျိုးစေ့၊ လွေလွေဖွင့်ဖြိုး၊ ကျိုးပေးရင်ထ၊ **အချိန်ကျ**သော၊ ကာလခွင့်သာ၊ **ထိုအခါ၌**။ သမူလံ၊ သံသရာဝဋ်၊ ကျွတ်လွတ်ကင်းမြောက်၊ ရေသောက်မြစ်နှင့်တကွသော။ ဝါ၊ **အဝိဇ္ဇာရေသောက်မြစ်ကြီး ရှိ**သော။ ဂဒ္ဓံ၊ ကာမ,ဘဝ၊ ဝိဘဝ ထွေပြား၊ **၃-ပါးသော တဏှာ**ကို။ ဟေယျံ ဟေယျန္တော၊ မတွယ်မတွန်း၊ ပယ်စွန့်နုတ်ပစ်လျက်။ ပညာယ၊ တိက္ခ,ဇဝန၊ ဟာသ,ဂမ္ဘီ၊ ထို,ဤကျယ်ပွါး၊ ပညာအားဖြင့်။ ဗျဂ္ဂေါ၊ ထူးထူးချွန်ချွန်၊ ကဲလွန်မြင့်မြတ်သော။ သုဝိသုဒ္ဓပသီ၊ ဇဝိုးဇဝါး၊ ရိုးမှား မရှိ၊ တစိမကြွင်း၊ သန့်ရှင်းစင်ကြယ်စွာ မြင်လေ့ရှိသော။ အဂ္ဂသိသော၊ သာရိပုတ္တရာ၊ ထေရ်မြတ်စွာသို့ လက်ယာရံမှူး၊ ဌာနန်ထူးဖြင့်၊ ရိုက်ကြူးသြဘာ၊ လွန်ကြောင်ကြာသော၊ **အဂ္ဂသာဝက**တပည့်သားကောင်း **ရဟန္တာ**သည်။ ဟေယျံ၊ **ဖြစ်ရပါလိုင်**။

[ဤဂါထာကား။ ၁၁-လုံးဖွဲ့ တိဋ္ဌုဘဆန်း ဣန္ဒဝဇိရာဂါထာတည်း။

ဤ၌ 'ဟေယျံ'ဟူသော နောက်ဆုံး အနက်ပေးလိုက်သော ကြိယာပုဒ်ကို ကွယ်မြုပ်ဝှက်၍ နေလေအောင် သိုမြှုပ်ဝှက်ထား လုံခြုံအောင် ထားလေရကား—

ပါတော ပါတော သမုဒ္ဒရာယ၊ ဒ္ဒေ့ဒ္ဓါဝိသိကုမာရကာ။
နိမ္မလံ သရသီ ဂန္တာ၊ ပက္ခလ္ဟ စ ကမဏ္ဍလုံ။ ။

ဟူသောဂါထာ၌ "ပါတော၊ ပြည့်စေ၏"ဟူသော ကြိယာပုဒ် ပါသလိုလိုနှင့် မပါဘဲ ကွယ်မြုပ်ဝှက်၍ နေသကဲ့သို့ ကြိယာပုဒ် ကွယ်မြုပ်ဝှက်၍ နေသောကြောင့် ကြိယာဂုတ္တဝိစိတြ ဖြစ်၏။]

ဣတိ ဣမိနာ ဝစနဣမေန၊ ဤသို့ ဆိုအပ်သော 'ဝန္ဒိတ္တာ ဇိနစန္ဒံ'-အစရှိသော စကားအစဉ်ဖြင့်။ နာဋကာလင်္ကာရ သံဂီတကဗွတဣတ္ထဝေယျာကရဏာရတနာကရေသု၊

- မဟာနာဋက, စန္ဒောဒယနာဋက-စသော **နာဋကပြဿတ်ကျမ်း**၊
- သာဟိစ္စာလင်္ကာရ, ဝမ္ဘဋာလင်္ကာရ ကဗျာဒဿ-စသော **အလင်္ကာကျမ်း**၊
- ဘာရတ, သံဂီတရတနာကရ, သံဂီတပါရိဇာတ, ရာဂဝိဗောဓ-စသော ကခြင်း, သီခြင်း, တီးမှုတ်ခြင်းတို့ကို ပြဆိုသော **သံဂီတကျမ်း**၊
- ရယုဝံသ,ဘဒ္ဒိ,မာယ,ကုမာရသမ္ဘဝ-စသော **ကဗျာကျမ်း**၊
- တက္ကသင်္ဂဟ-စသောတက်ကျမ်း၊
- သာကဋာယန, ပါဏိနီ, ကာတန္တ-စသော **ဗျာကရဏ်းကျမ်း** —

တည်းဟူသော **မဟာသမုဒ္ဒရာကြီးတို့၌**။ သမ္မောဟာဝနဒ္ဓခေဒဂ်တာပါရဒဿိနံ၊ ပြင်းစွာတွေဝေခြင်းတည်းဟူသော မောဟဖြင့် မြေးယှက်အပ်ကုန်သည်ဖြစ်၍ ပင်ပန်းနွမ်းနယ်ခြင်းသို့ ရောက်သဖြင့် ကမ်းတဖက်ကို မမြင်နိုင်ကုန်သော **စာသင်သားတို့အား**။ သုဝိဗောဓကနိမ္မလ-ဗုဒ္ဓိဝုဒ္ဓိသမ္ပဒါ သမ္ပဒါယကသမ္ပဒါယိကေန၊ စိတ်နေချမ်းသာ လွယ်ကူစွာ သိစေတတ်သော အညစ်အကြေးကင်းသော အသိဉာဏ်ပညာ၏ ကြီးပွါးပြည့်စုံခြင်းကို ကောင်းစွာပေးတတ်သော ဆရာအစဉ်အဆက်မှ လက်ဆုပ်ရအပ်သော နည်းဥပဒေသရှိသော။ ဝါ၊ စိတ်နေချမ်းသာ လွယ်ကူစွာ သိစေတတ်သော အညစ်အကြေးကင်းသော ဆရာအစဉ်အဆက်မှ လက်ဆုပ်လက်ကိုင်ရအပ်သော နည်းဥပဒေသရှိသဖြင့် **အသိဉာဏ်ပညာ၏ ကြီးပွါးပြည့်စုံခြင်း**ကို **ကောင်းစွာပေးတတ်သော**။ ဆန္ဒောဝိစိတိကောသဇ္ဇောတိသဂဟနေသု၊

- ပိဂ်လ, ဝုတ္တရတနာကရ-စသော **ဆန္ဒောဝိစိတိကျမ်း**၊
- အမရကောသ, ဟာရာဝလိ, တိကဏ္ဍသေသ, မေဒိနီ, နာနတ္ထသင်္ဂဟ-စသော **ကောသကျမ်း**၊
- ပသိဒ္ဓ, ပိတာမဟ, ပြဟ္မ, သောမ-စသော **လက်ရိုးသိဒ္ဓန်**၊
- ပါရာသယ, နာရဒ,ဘဂုသံဟိတာ, သရောဒယ-စသော **ဇောတိသကျမ်း**

တည်းဟူသော **အသွားအလာ** လွန်စွာခဲခက်သော **တောအုပ်ကြီးတို့၌**။ နိရန္တရနိရာသင်္ကာ-ဝိသင်ဉာနစာရိနာ၊ မပြတ်ခွဲရှာခြင်းကင်း၍ ငြိတွယ်ခြင်း မရှိသော ဉာဏ်ဖြင့် ကျက်စားလေ့

ရှိထသော။ ဗုဒ္ဓါဂမဝရေသု၊ မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူအပ်သော မြတ်သော ပိဋကတ် ၃-ပုံပါဠိတော်တို့၌။ ထေရာနုထေရသမ္ဘရသမ္ဘာရေဟိ၊ မြတ်ကုန်သော ထေရ်ကြီး,ထေရ်ငယ် အပေါင်းတို့သည်။ သမ္ဘာဝိတသမ္ဘသမ္ဘုတသမ္ဘတဂုဏာကိတ္တိယောသေန၊ ချီးမွမ်းအပ်သော, ကောင်းမြတ်သော, ဟုတ်မှန်သဖြင့် ဆည်းပူးပွါးစီးစေအပ်ပြီးသော ဂုဏ်တို့ဖြင့် ကျော်စောသံရှိသော။ သိရိကုမာရာဘိဓာနမဟာထေရေန၊ သိရိကုမာရအမည်ရှိသော မဟာထေရ်သည်။ ဝုတ္တောဒယဆန္ဒသော၊ ဝုတ္တောဒယဆန်းကျမ်း၏။ အယံ အဘိနဝနိဿယော၊ ဤအသစ်ဖြစ်သော မှီရာနိဿယကျမ်းကို။ အဘိသင်္ခတော၊ ရေးသားပြုပြင် စီရင်အပ်သတည်း။ ဣတိ၊ ဤသည်လျှင် ဆန်းနိဿယ၊ ကိစ္စအားလုံး၊ ရေးဖွယ်ဆုံးသော နိဂုံးကမ္ပတ် အပြီးလက်စသတ်တည်း။

သက္ကရာဇ် ၁၂၈၃-ခု၊ ပြာသိုလပြည့်၊ ကြာသပတေးနေ့၊ နံနက် စက်နာရီ ၁၀-ချက်တီးချိန်၊ မေထုန်၌ စန်း၊ ကန်ရာသီ၌ ကြာသပတေး, စနေ, ရာဟု ဂြိုဟ် ၃-လုံးစု၊ တူ၌ ၃-ဂီ။ ဓနုရာသီ၌ တနင်္ဂနွေ, သောကြာ ဂြိုဟ် ၂-လုံး၊ မကာရ၌ ဗုဒ္ဓဟူးဂြိုဟ်, မိန်လင်းတက်လတ်သောအချိန်တွင် အသစ်တဖန် စီမံပြုစုအပ်သော ဝုတ္တောဒယနိဿယသစ်ကျမ်းသည် ပြီးဆုံးခြင်းသို့ ရောက်သတည်း။

ပဌမ ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေလိုက်သော ဆန်းနိဿယသစ်၌ လိုသေးသောအရာတို့ကို တဖန်ဖြည့်စွက်၍ အသစ်ပြုပြင် စီရင်အပ်သော ဤနိဿယကျမ်းစာအုပ်ကို ကုသိုလ်ပြုလုပ်သူတို့ ဘယ်အခါမဆို အလိုရှိတိုင်း ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေကြစေကုန်။

✪ ✪ ✪ ✪ ✪ ✪ ✪ ✪

ရကြပါစေ၊ အမျှဝေ

"ဓမ္မအလျှ၊ ဖြစ်စေ"ဟူ၍၊ ဘယ်သူမန္ဒီး၊ ကိုယ်တိုင်နိုးလျက်၊ ကောင်းကျိုးရမှု၊ ကောင်းစွာပြုသား၊ ကောင်းမှုပေါင်းကို၊ သောင်းစကြဝဠာ၊ မျှားစွာတွက်ရေ၊ ကုဋေတစ်သိန်း၊ တွက်ကိန်းဆဆ၊ အနန္တလျှင်၊ ဝိသယ, အာဏာ၊ ဇာတိဟူသား၊ ခေတ်သုံးပါးဝယ်၊ မျှားလှသတ္တဝါ၊ ဝေနေယျာကို၊ မေတ္တာသနား၊ ဝေဒနာကြား၏။

ထူးခြားထိုမှ၊ ဂုဏ်ကြီးလှသား၊ မိဘ, ဘွား, ဘိုး၊ ဆွေမျိုးဥာတကာ၊ ကုလာဇေဋ္ဌ၊ ဝယ, သီလာ၊ ပညဝါဖြင့်၊ ဆရာအရှင်၊ ကျေးဇူးဖြင်သည်၊ ဝန်းကျင်တွင်းပ၊ စောင့်ရှောက်မ-သား၊ ဂေဟ ဒေဝတာ၊ ဆယ်ဖြာကျိုးနတ်၊ မြတ်ထွင့်ကုန်ကျ၊ အဋ္ဌအရိယာ၊ ဒေဝါ, သက္ကာ၊ ဗြဟ္မမဟာ၊ လောကပါလ၊ ဝဠာဟက၊ ယမတွင်ခြင်း၊ နတ်မင်းအမျှား၊ နဂါး, ယက္ခ၊ ကုမ္ဘဏ္ဍနှင့်၊ ဂန္ဓဗွမျှား၊ လေးခြားဒေဝတာ၊ သုံးဖြာနတ်မျိုး၊ အရိုးရိုးလျှင်၊ တန်ခိုးအာဏာ၊ ဂုဏ်ရှိန်ဝါဖြင့်၊ ပြည်, ရွာ, တိုင်းကား၊ လူတလွှားကို၊ စီးပွါးရှာရှာ၊ သာသနာကို၊ မချာနေ, ညာ၊ စောင့်ရှောက်ကြသား၊ ဘူမ, ရုက္ခာ၊ အာကာသဋ္ဌ၊ တွင်နာမ ဖြင့်၊ ပဗွတမြားမြောင်၊ တော, တောင်, ကုန်းကျဉ်း၊ မြစ်ခပင်းနှင့်၊ အိုင်မင်း ၇-ဖြာ၊ သတ္တရဘန် ၇-ရပ်၊ ၅-ထပ်အာလိန်၊ တေဇာရှိန်သာ၊ ဒေဝိန္ဒရာ၏ ဖြစ်ဖြစ်ကုန်ကြ၊ နတ်ထိုမျှကို၊ ရပါလေစေ၊ အမျှဝေ၏။

စိတ်စေတနာ၊ ဝမ်းပမ်းသာ၍၊ ငါတို့ကောင်းမှု၊ ပြုပြုသမျှ၊ ဤပုညကို၊ ဒိဋ္ဌစက္ခု၊ မြင်မှုမပြတ်၊ ဆတ်ဆတ်နတ်နား၊ ဆင့်ဆင့်ကြားက၊ တို့အားချစ်ခင်၊ မိဘသွင်သို့၊ ကြင်ကြင်နာနာ၊ စောင့်ကုန်ပါ၍၊ ချမ်းသာကဲမိုး၊ သစ်သစ်တိုးသည်၊ ကောင်းကျိုးဆဆ-ပွါးစေတည်း။ ။

သာဓု သာဓု သာဓု။

စာဒါယကာကြီး ဦးကျော်ညွှန့်နှင့် မိတ်ဆွေများ
ပုံနှိပ်လျှုဒါန်းပြီးသော ကျမ်းဂန်များ

၁။ တိပိဋကပါဠိမြန်မာ အဘိဓာန် — အတွဲ- ၁
၂။ တိပိဋကပါဠိမြန်မာ အဘိဓာန် — အတွဲ- ၂
၃။ တိပိဋကပါဠိမြန်မာ အဘိဓာန် — အတွဲ- ၃
၄။ တိပိဋကပါဠိမြန်မာ အဘိဓာန် (အပိုင်း- ၁) — အတွဲ- ၄
၅။ တိပိဋကပါဠိမြန်မာ အဘိဓာန် — အတွဲ- ၅
၆။ တိပိဋကပါဠိမြန်မာ အဘိဓာန် — အတွဲ- ၆
၇။ တိပိဋကပါဠိမြန်မာ အဘိဓာန် — အတွဲ- ၇
၈။ တိပိဋကပါဠိမြန်မာ အဘိဓာန် — အတွဲ- ၈
၉။ တိပိဋကပါဠိမြန်မာ အဘိဓာန် — အတွဲ- ၉
၁၀။ တိပိဋကပါဠိမြန်မာ အဘိဓာန် — အတွဲ-၁၀
၁၁။ တိပိဋကပါဠိမြန်မာ အဘိဓာန် — အတွဲ-၁၁
၁၂။ တိပိဋကပါဠိမြန်မာ အဘိဓာန် — အတွဲ-၁၂
၁၃။ တိပိဋကပါဠိမြန်မာ အဘိဓာန် — အတွဲ-၁၃
၁၄။ တိပိဋကပါဠိမြန်မာ အဘိဓာန် — အတွဲ- ၁၄ (ပ-ပိုင်း)
၁၅။ တိပိဋကပါဠိမြန်မာ အဘိဓာန် — အတွဲ-၁၅
၁၆။ တိပိဋကပါဠိမြန်မာ အဘိဓာန် — အတွဲ-၁၆
၁၇။ တိပိဋကပါဠိမြန်မာ အဘိဓာန် (ရိုက်ပြီး၊ချုပ်ဆဲ) — အတွဲ-၁၇
၁၈။ တိပိဋကပါဠိမြန်မာ အဘိဓာန် — အတွဲ-၁၈
၁၉။ တိပိဋကပါဠိမြန်မာ အဘိဓာန် — အတွဲ-၁၉
၂၀။ လူသေလူဖြစ်ဝိနိစ္ဆယကျမ်း
၂၁။ မူလဓမ္မဝိသောဓနီကျမ်း
၂၂။ ဝိနယပုစ္ဆာဝိသဇ္ဇနာ (ထိမ်တော၊ ဒု-ကြိမ်)
၂၃။ ဝိနယပုစ္ဆာဝိသဇ္ဇနာ (ထိမ်တော၊ တ-ကြိမ်)
၂၄။ ပုစ္ဆာနယပကာသနီကျမ်း
၂၅။ ဒွါစတ္တာလီသပုစ္ဆာဝိသဇ္ဇနာကျမ်း, ၉-ဌာနဝိနိစ္ဆယကျမ်း (၂-ကျမ်းတွဲ)
သာသနာလင်္ကာရစာတမ်း၊ သာသနဝံသပွဒီပိကာကျမ်း၊
THE HISTORY OF THE BUDDHA'S RELIGION (မြန်မာ,ပါဠိ,အင်္ဂလိပ် ၃-ဘာသာ)

ဗုဒ္ဓစာပေအဖွဲ့၏ ပုံနှိပ်ပြီး ကျမ်းစာများ

၁။ ဝိသုဒ္ဓါရုံသုတ်နက်ကြီး
၂။ ဝိသုဒ္ဓါရုံကစ္စည်းသုတ်နက်ငှီကာ
၃။ ဝိသုဒ္ဓါရုံသဠာယတနနိဿယ
၄။ ဝိသုဒ္ဓါရုံပုဒ်စစ်ဂဏ္ဌိကျမ်း
၅။ ဝိသုဒ္ဓါရုံအဆုံးအဖြတ်
၆။ နှုတ်ငုံဆောင် ဝိသုဒ္ဓါရုံပရမတ္ထသရူပဆိုရိုး
၇။ ဝိသုဒ္ဓါရုံပရိတ်ကြီးနိဿယ
၈။ ဝိသုဒ္ဓါရုံထေရုပ္ပတ္တိဒီပနီပါဠိ
၉။ သိရီမဟာမာယာဒေဝီဝတ္ထုနိဿယ
၁၀။ ဓာတုတ္ထသင်္ဂဟပါဠိ + နိဿယ
၁၁။ ဆိဒ္ဓပိဓာနနီကျမ်း
၁၂။ လက်ဘဒိမဂ္ဂဒီပနီ
၁၃။ ဝိစိတြဝန္ဒနာ-စသည် (၀,၃၊ ၂-ကြိမ်)
၁၄။ မနောဒီဠဝန္ဒနာ
၁၅။ သတိသမ္မုဋ္ဌနိဂ္ဂဟစာတမ်း (ဦးနာရဒ)
၁၆။ မဟာဗောဓိဝံသဒီပနီ
၁၇။ အမေးတော်ဖြေ
၁၈။ မဟာဝိသုဒ္ဓါရာမတိုက်အုပ်ဆရာတော်ထေရုပ္ပတ္တိ
၁၉။ ဝိမိဿမဓုရရစနာ (၀, ၃-တွဲ) (၀-ကြိမ်) (အရှင်စန္ဒဇောတိ)
၂၀။ ဝိမိဿမဓုရရစနာ (၂-တွဲပေါင်း) (၃-ကြိမ်) (အရှင်စန္ဒဇောတိ)
၂၁။ မင်္ဂလာ့အမြုတေ
၂၂။ လူနှင့်တူသောလူ
၂၃။ တထာဂတဉာဒါနဒီပနီ (ပထမတွဲ)
၂၄။ တထာဂတဉာဒါနဒီပနီ (၃တိယတွဲ)
၂၅။ ဗုဒ္ဓနိုင်ငံတော် (ပထမတွဲ)
၂၆။ ဗုဒ္ဓနိုင်ငံတော် (၃တိယတွဲ)
၂၇။ ဗုဒ္ဓနိုင်ငံတော် (တတိယတွဲ)

ဗုဒ္ဓစာပေအဖွဲ့၏ ပုံနှိပ်ပြီး ကျမ်းစာများ

၂၈။ ဝိမတိစ္ဆေဒနီ (ကျီးသဲ)
၂၉။ သမ္မာဒိဋ္ဌိကထာကျမ်း
၃၀။ စွယ်စုံကျော်ထင်ဂဏ္ဌိကျမ်း
၃၁။ သာသနာလက်စ်ာရစာတမ်း၊ သာသနဝံသပွဒီပိကာကျမ်း၊
THE HISTORY OF THE BUDDHA'S RELIGION (၃-ကျမ်းတွဲ)
၃၂။ မဟာဗောဓိပွတ္တိကထာကျမ်း
၃၃။ သီလက္ခန်အဋ္ဌကထာ မြန်မာပြန်
၃၄။ ဘူမိစာလနီဒါန်းကျမ်း (၁, တ ၂-ကြိမ်)
၃၅။ ချောင်းဦး၊ ရွှေတောင်ဆရာတော်ဝိနိစ္ဆယ
၃၆။ တွံတေး၊ ပရိတ်ကြီးပါဠိ,နိဿယ
၃၇။ ကစ္စာယနသာရသရူပတ္ထဒီပနီ (ပြည်)
၃၈။ ဝင် ၉-ဝင်ဝတ္ထု (ပထမတွဲ)
၃၉။ ဝင် ၉-ဝင်ဝတ္ထု (ဒုတိယတွဲ)
၄၀။ ဝင် ၉-ဝင်ဝတ္ထု (တတိယတွဲ)
၄၁။ မဇ္ဈိမဒေသသာသနာပြုအတွေ့အကြုံများ (ဟရိဗလ၊ ကုသိနာရုံ)
၄၂။ စေတိယပဋိသင်္ခရဏဝိနိစ္ဆယကျမ်း (ထိမ်တော)
၄၃။ ပကိဏ္ဏကဝိသဇ္ဇနာကျမ်း (ပထမတွဲ)
၄၄။ ပကိဏ္ဏကဝိသဇ္ဇနာကျမ်း (ဒုတိယတွဲ)
၄၅။ ပြက္ခဒိန်အကြောင်းသိကောင်းစရာနှင့် ကာဗျမိသက (ပ, ဒု ၂-ကြိမ်)
၄၆။ ဒုစရိုက်,သုစရိုက်ခွဲတမ်း လူ့စည်းကမ်းဥပဒေတော်ကြီး (အရှင်စန္ဒဇောတိ)
၄၇။ ပကိဏ္ဏကဝိသဇ္ဇနာကျမ်း (တတိယတွဲ)
၄၈။ ဂမ္ဘီရတ္ထဒေသနာ (သီးလုံးဆရာတော်)
၄၉။ မုဒ္ဓါဘိသေကာဒိပဠက (၅-ကျမ်းတွဲ)
၅၀။ ဆယ့်နှစ်လရာသီပြ ကြယ်တာရာပုံများ (အရှင်သဒ္ဓိယနှင့် ကိုလူသောင်) (ဒု-ကြိမ်)
၅၁။ အနေကဇာတိကာ (ဦးကေတုမာလာ)
၅၂။ ဝိနယသမူဟဝိနိစ္ဆယ (ပထမတွဲ)
၅၃။ ဆန်းကျမ်း ၆-စောင်တွဲ

ကျမ်းစာအုပ်ဓမ္မဒါနအလှူရှင်

ဤဆန်းကျမ်း (၆-စောင်တွဲ)ကို အဆက်မပြတ် ထုတ်ဝေနိုင်ရန်
ရည်သန်၍ ငွေပဒေသာပင် စိုက်ထူကာ
ပညာသံဝတ္ထုနိုကကုသိုလ်ပြုကြသော
ဓမ္မဒါန ဒါယကာများ

ဗိုလ်မှူးကြီးမိုးအောင်

၇နှီး ဒေါက်တာအေးခိုင်ညွှန့်

သမီး - မသူနန္ဒာအောင်,
မအေးမြတ်ဝိုအောင်,
မအေးချမ်းသဒ္ဓါ

မိသားစု ကောင်းမှု

ကျမ်းစာအုပ်မမှီဒါနအလှူရှင်

ဤဆန်းကျမ်း (၆-စောင်တွဲ)ကို အဆက်မပြတ် ထုတ်ဝေနိုင်ရန်
ရည်သန်၍ ငွေပဒေသာပင် စိုက်ထူကာ
ပညာသံဝတ္ထုနိုကကုသိုလ်ပြုကြသော
မမှီဒါန ဒါယကာများ

ဗိုလ်မှူးကြီးဝိုးအောင်

၇နီး ဒေါက်တာအေးခိုင်ညွှန့်

သမီး - မသူနန္ဒာအောင်,
မအေးမြတ်ဝိုအောင်,
မအေးချမ်းသဒ္ဓါ

မိသားစု ကောင်းမြတ်